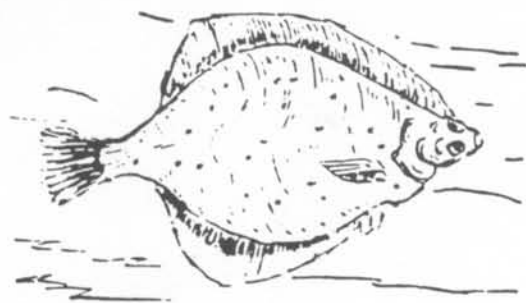

DE PLATE

Maandblad

Afgiftekantoor Oostende X

- JAN. 1991 -

ANIBHYP

SPAARBANK

A. VAN ISEGHEM

Graaf de Smet de Naeyerlaan 98
8400 Oostende
Tel. 059/70 35 73

Plaatsingen op korte termijn bij

AN HYP

SPAARBANK

Kantoor Oostende :
Wapenplein 8 - 8400 Oostende - Tel. 059/50 49 11 (6 1)

geven U :

- * voordelige rente
- * vrijstelling van roerende voorheffing
(tot 52.000 F. intrest)
- * onmiddellijk volledig opvraagbaar
- * ongevalverzekering

Een vriendelijk onthaal en een persoonlijke service
zullen U te beurt vallen.

Privé parking voor klanten

Elke dag open van 9 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 17 uur
Zaterdag van 9 tot 12 uur

DE PLATE v.z.w.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE.

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. N 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 20

Nr. 1

MAAND januari 1991

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

A. VAN ISEGHEM
IJzerstraat 1
8400 OOSTENDE

PENNINGMEESTER

J.P. FALISE
H. Serruyslaan 78/19
8400 OOSTENDE

SECRETARIS

J.B. DREESEN
Rode Kruisstraat 4
8400 OOSTENDE

REKENING

750-9109554-54 of
000-0788241-19

IN DIT NUMMER

- blz. 3 : J.B. DREESEN : Jaarprogramma 1991.
- blz. 5 : A. SMISSAERT (+) : Oostende tijdens Wereldoorlog I (15).
- blz. 10 : J.B. DREESEN : Oostende 1885.
- blz. 12 : G. VANDAMME : Bemerkingen bij "Anderhalve eeuw spoor en stations".
R. VANCRAEYNEST : Over de stenen van de kerk van Sinte-Catharina-West.
- blz. 13 : I. VAN HYFTE : Nog bibliografie over de driejarige belegering van Oostende.
- blz. 14 : J. BERARD : Christen Internationale Transportarbeiders. Afdeling Oostende.
- blz. 15 : J.B. DREESEN : Jaarverslag 1990
- blz. 23 : Aankopen heemkring 1990.
- blz. 25 : Schenkingen heemkring 1990.
- blz. 50 : Ledenlijst 1990.

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

JANUARI - ACTIVITEITEN

De Oostendse Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en belangstellenden uit te nodigen tot de volgende activiteiten.

A. WANDELVOORDRACHT AAN DE TENTOONSTELLING "EUPHROSINA BEERNAERT"

Buiten een straatnaam in Oostende was er nog weinig dat herinnerde aan deze 19de eeuwse Oostendse landschapsschilderes. Willen wij een juist beeld krijgen van het artistiek leven uit de vorige eeuw dan moeten wij kennis nemen van het oeuvre van de vertegenwoordigers in de kunst van die eeuw. Gelukkig heeft onze stadsconservator, de heer HOSTYN, vanaf 1981 elk jaar weer opnieuw de juiste accenten weten te leggen met zijn tentoonstellingen van en over Jan De Clerck (1981), Emile Bulcke (1987), François Musin (1988) en dit jaar Euphrosina Beernaert.

op zaterdag 5 januari 1991 om 10u30

bent U in de gelegenheid om in het Museum van Schone Kunsten, Feest- en Cultuurpaleis in Oostende, op een deskundige wijze rondgeleid door de Conservator, de heer HOSTYN "himself", kennis te maken met een kunstenares van bij ons, één van de weinige vrouwen in ons land die het kunstschilderen op een professionele wijze beoefende.

Zoals steeds is de toegang gratis en zijn ook niet-leden van harte welkom. Men zegge het voort.

B. JAARLIJKSE LEDENVERGADERING MET FILMVOORSTELLING EN VEILING

op donderdag 31 januari 1991 om 20 uur stipt

in de Conferentiezaal van de V.V.F. Oostende, Dr. Colensstraat 6, heeft onze jaarlijkse ledenvergadering plaats.

Programma

1. Welkomswoord door de heer A. VAN ISEGHEM, voorzitter, en hulde aan de overleden leden.
2. Filmvoordracht DE BOUW VAN EEN HOUTEN VISSERSSCHIP.

Een film gepresenteerd door de heer John DEWEERT en gecommenteerd door de heer DREESEN.

Over de bouw van een houten vissersvaartuig te Oostende zijn er weinig getuigenissen. Buiten het uitstekende boek van de heer Raymond BORREY "Van Boom tot Schip" en een paar foto's in ons museum bestaat er niets. Gelukkig liet wijlen scheepsbouwer DEWEERT ooit een filmpje maken over dit onderwerp. Het is een enig dokument dat niet alleen belangstelling verdient vanuit de scheepsbouwerswereld maar interessant is voor al de mensen met gevoel voor Heem- en Volkskunde.

3. VEILING VAN DE PLATE onder leiding van de heer O. VILAIN, voorzitter.

Een lijst van de te veilen stukken zal ter beschikking worden gesteld van de leden.

Daar de VEILING uitsluitend aan de leden is voorbehouden, zal het nodige gedaan worden opdat leden en niet-leden, die zich in regel willen stellen met hun lidmaatschapsbijdrage 1991, dit aan de ingang kunnen doen.

J. B. DREESEN

JAARPROGRAMMA "DE PLATE" 1991

1. Zaterdag 5 januari 1991 om 10u30.
 - KEN UW STAD. Wandelvoordracht. Bezoek aan de tentoonstelling Euphrosina Beernaert onder leiding van de heer Norbert HOSTYN.
2. Donderdag 31 januari 1991 om 20 uur.
 - DE BOUW VAN EEN HOUTEN VISSERSSCHIP. Filmvoordracht door de heer Johan DEWEERT met commentaar door de heer J.B. DREESEN.
 - Jaarlijkse VEILING VAN DE PLATE, voorbehouden aan de leden, onder leiding van de heer Omer VILAIN, ondervoorzitter.
3. Donderdag 28 februari 1991 om 20u30.
 - HET LEVEN AAN BOORD VAN DE SCHEPEN VAN DE OOSTENDSE COMPAGNIE. Avondvoordracht met documentatiemateriaal door de heer Jan PARMENTIER.
4. Donderdag 28 maart 1991 om 20u30.
 - DE WESTVLAAMSE HAVENS IN DE MIDDELEEUWEN. Avondvoordracht met documentatiemateriaal door de heer J. TERMOTE.
5. Zaterdag 13 of 20 april 1991. Juiste datum zal bepaald worden op basis van het uur van laag water.
 - OP DE LAAGWATERLIJN. Wandelvoordracht op het Oostendse strand onder leiding van mevrouw Rika GOETHAELS.
6. Donderdag 25 april 1991 om 20u30.
 - VOLKSMUZIEK IN VLAANDEREN. Avondvoordracht met muzikale omlijsting door de heer Herman DEWIT.
7. Woensdag 15 mei 1991 om 14u30.
 - KEN UW STAD. Wandelvoordracht. Bezoek aan de Joodse tempel. Organisatie de heer J.P. FALISE.
8. Donderdag 30 mei 1991 om 20u30.
 - OOSTENDE IN EN NA DE TWEDE WERELDOORLOG. Avondvoordracht met dias door de heer STOFFELEN.
9. Zondag 9 juni 1991 om 09 uur.
 - STUDIHEREIS naar LAPSCHURE, DE BRAAKMAN en HULST onder leiding van de heer J.B. DREESEN.
10. Zaterdag 14 september 1991 om 14u30.
 - KEN UW STAD. Wandelvoordracht. Bezoek aan het nieuwe gebouw van het Loodswezen. Organisatie de heer J.B. DREESEN.
11. Donderdag 26 september 1991 om 20u30.
 - WILLY FINCH, EEN VERGETEN OOSTENDSE SCHILDER. Avondvoordracht met dia's en documentatiemateriaal door de heer Norbert HOSTYN.
12. Donderdag 10 oktober 1991 om 14u30.
 - OOSTENDS FILMARCHIEF. Namiddagvoordracht met film door de leden van de Oostendse Cinéclub.
13. Donderdag 31 oktober 1991 om 20u30.
 - HET MILITAIR HOSPITAAL TE OOSTENDE. Avondvoordracht met dia's en documentatiemateriaal door de heer Freddy HUBRECHTSEN.

14. Donderdag 28 november 1991 om 20u30.

- VAN KOREN TOT BROOD. Avondvoordracht met video door de heer Guido BERNARD.

15. Zaterdag 7 december 1991 om 19u30.

- OOSTENDSE KLEINKUNSTAVOND EN SOUPER. Organisatie de heer J.B. DREESEN.

16. Donderdag 19 december 1991 om 20u30.

- OOSTENDE EN 'S HEERWOUTERMANSAMBACHT. Avondvoordracht met dia's en documentatiemateriaal door de heer J.B. DREESEN.

§ § §

In het Heemmuseum worden in de loop van het jaar de volgende thematentoonstellingen georganiseerd.

- februari tot half juni 1991. OOSTENDSE BRIEFHOOFDEN. Organisatie en realisatie de heer Walter MAJOR.
- juli tot en met september 1991. AFFICHES MET BETREKKING TOT OOSTENDE EN DE KUSTSTREEK. Organisatie en realisatie mevrouw Simone MAES.
- oktober tot januari 1992. ARY SLEEKES, STICHTER VAN DE PLATE. Organisatie en realisatie de heren Raf SEYS en J.B. DREESEN.

J.B. DREESEN

INDEX 1990

Traditiegetrouw publiceert "De Plate" voor de geïnteresseerde lezers een inhoudstafel & indices op de voorbije jaargang.

U kunt ze bestellen door 125 ₣ te storten op rekening 750-9109554-54 van "De Plate" met vermelding "Index 1990".

Index 90 verschijnt begin januari.

VEILING 1991

Op donderdag 31 januari 1991 gaat de jaarlijkse Veiling van DE PLATE door onder leiding van de heer O. VILAIN.

Personen die wensen stukken te laten veilen mogen de lijst van de te veilen stukken (zo gedetailleerd mogelijk) binnenbrengen bij de heer O. VILAIN, Rogierlaan, 38 bus 11, Oostende.

De stukken (boeken, foto's, affiches, plannen, enz., maar geen breekbare voorwerpen) moeten wel betrekking hebben op Oostende of de kuststreek.

Rond 3 ure komen ongeveer 400 duitsche gekwetsten aan.

Deze namiddag had een luchtgevecht plaats tusschen 2 duitsche vliegmachienen en een Engelsch. Het gevecht bleef onbeslist : het Engelsch vliegtuig kon ontsnappen.

Op den toren der groote statie en boven verscheidene hôtels van den Zeedijk zijn mitraljeuzen opgesteld, met het inzicht op de vliegmachienen te schieten.

Deze noen eischttten duitschers 100 kilos "leberwurst" (leverworst) op bij M. BOGAERTS, charcutier, Wapenplaats. Daar het totaal onmogelijk was om zulke hoeveelheid in korten tijd gereed te maken, moesten de duitschers wachten tot tegen den avond; dan kregen ze een 40 tal kilos van hunne geliefkoosden kost.

Dr REYNAERTS, verklaard hebbende dat de duitsche gazetten leugens vertellen, werd heden bij de kraag gevat en in de miliciezaal, ten stadhuize, opgesloten. Het schijnt dat hij er voor 10 dagen zal moeen zitten.

Maandag 2e November. -

NEGENTIENDE DAG DER BEZETTING

Allerheiligen ! Dag van zielesdroefheid, dag van herdenken aan degenen die ons in het graf vooraf gingen ! Eilaas, wij leven hier in Oostende als in een graf, zonder vast nieuws van wat er op enkele uren van hier gebeurt !! Hoe lang nog, o God, hoe lang nog eer onzen vaderlandschen bodem, eer onze moederstad verlost geraakt uit d'handen van den duitschen overweldiger ?

Op 't kerkhof zijn de kruisen en graven der Belgische en Fransche soldaten met driekleurige strikken versierd, zulks door de zorgen van MM. GUFFENS, leeraar a/h Koninklijk Atheneum, Jos. BODSON, koffijhuishouder, Eug. BAETE, hoofdklerk bij de Buurtspoorwegen, Jullien, enz.

Heden schier geen kanongebulder te hooren - in alle geval, moet het gevecht zeer ver plaats hebben.

Rond 8 ure trekken 25 kanonnen den Thouroutschensteenweg op.

Kwart voor 9 ure vliegt een Engelsch vliegmachien over de stad; 10 minuten nadien wordt het door eene duitsche "taube" nagezet.

Op den Thouroutschensteenweg is het een over en weer trekken van duitsche soldaten.

Rond 10 ure trekken 14 wagens met sargiën geladen, Thouroutwaarts op. De duitschers hebben immers 40.000 sargiën opgeeischt.

Duitsche soldaten beginnen bij de geabonneerden van den telefoon de telefoontoestellen af te doen.

Gekwetste platkoppen komen af van Beerst en Keyem, waar er gister gevochten werd, zoo 't schijnt:

In den namiddag komen 4 kanonnen en 5 munitiewagens van den Nieuwpoortschensteenweg af en trekken naar de kazern.

Wij vernemen dat in de laatste dagen uit de kelders van het huis PEDE, Ooststraat, 29.900 flesschen wijn en 1.000 liters cognac gehaald werden, natuurlijk door de duitschers.

Onmogelijk nog paspoorten te bekomen voor gemeenten verder dan Leffinghe of Middelkerke gelegen.

Om 4 ure moest in de HH. Petrus en Pauluskerk het gebruikelijk lof van Allerzielen gezongen worden. Ook was er veel volk in de kerk, maar, tot eenieders verwondering waren veel soldaten en het muziek der mariniers achteraan in de kerk. De Z.E.H. Deken beklom den kansel en berichtte, dat op bevel der duitsche overheid, de duitschers eerst hunnen dienst van Allerzielen zouden doen. En werkelijk kregen we eerst duitsch muziek, uitvoering van duitsche kerkliederen met begeleiding van orgel en een sermoen, ook in 't duitsch, door eenen duitschen aalmoesener. Deze besprak de 8 Zaligheden, spoorde de duitschers aan hunne gesneuvelde makkers in hun gebeden indachtig te zijn en zegende hen ten slotte. De benedictie met het Hoogweerdige sloot die plechtigheid.

Toen de duitschers weg waren, hield de E. Pater Leon, der Paters Discalsen van Ieper, die de Zielenoctaaf predikt in onze Groote Kerk, een kort sermoen, gevolgd door den "De Profundis".

* * *

Deze morgen werd alhier volgende plakbrief uitgehangen :

STAD OOSTENDE

BERICHT AAN DE BEVOLKING

Deze laatste dagen hebben artilleriegevechten plaats gehad op het gedeelte der kust ten Westen van Oostende. Tot nu toe heeft zich de gevaarlijke strook nog niet tot het grondgebied onzer Stad uitgestrekt, en ofschoon zulks in het vervolg zich waarschijnlijk niet zal voordoen, is het nochtans mogelijk dat dit gebeure.

Om die reden meen ik dat het mijn plicht is aan het publiek de maatregelen te doen kennen, die het geraadzaam is desnoods te nemen, om het gevaar voor personen en de schade aan de eigendommen te voorkomen. Hier volgen deze maatregelen :

De vensters en deuren der huizen moeten gesloten worden.

Op elk verdiep moet water en zand gereed gehouden worden om elk begin van brand te blusschen.

Geene verlichting der huizen, van straat zichtbaar, mag gedaan worden.

De inwendige verlichtings-inrichtingen moeten afgesloten worden door het sluiten der gaz en electriciteits meters.

De inwoners zullen wel doen zich in den kelder op te houden.

Het is streng verboden op staat te gaan.

Oostende, den 31 October 1914.

De burgemeester
A. LIEBAERT

* * *

Deze morgen, op de Groote Markt, eenige boerinnen; op de vleeschmarkt zijn eenige kramen open.

Van 1 tot 5 ure, gedurig vertrek van wagens met telegraafdraden - en toestellen, en pindraad.

Kwart voor 5 ure vliegt een Belgische tweedekker boven de stad. De duitschers zenden hem eenige shrapnells achterna.

Een bevriend vliegmachien zou bommen geworpen hebben op een duitsche post te Raversyde : 4 duitschers, waaronder 2 officieren, alsook 4 peerden gedood.

Dinsdag 3 November. -

TWINTIGSTE DAG DER BEZETTING

Om 6 1/2 ure trekken 42 koerspeerden, door de duitschers geknipt, naar de statie.

Rond 10 ure vliegen 2 Engelsche eendekkers over de stad. De Duitschers schieten, vruchteloos, op hen van uit de stad en van uit den post kanonnen opgesteld links van de Northlaan.

Rond 4 ure vliegen 4 vliegtuigen der Bondgenoten over de stad. Rond 4 1/4 ure vliegen twee "Taube" en een oostenrijksche tweedekker.

Gansch den dag hoort men hevig kanongedonder in 't Z.W.

M. STRACKÉ begint de verhuizing van zijn Museum.

Geen gekwetsten worden aangebracht.

Heden avond, 6 ure, is 't alsof Moeder Duisternis zich van Oostende heeft meester gemaakt : hier en daar zijn nog eenige winkels open, ook eenige restauraties waar de Duitschers hun buikken een zielmisje doen; in de straten, eenige gaspitjes ! 't is droevig, uiterst droevig ! Op straat, eenige zeldzame voorbijgangers, nog al wel Duitschers en, eilaas, eenige Oostendsche dochters die, al te vrijelijk, met de soldaten heulen !!

Woensdag 4 November. -

EESENTWINTIGSTE DAG DER BEZETTING

Dikke mist over stad en zee, den ganschen nacht. Rond 11 ure breekt de zon door.

De kanonnen der Buchareststraat en deze der Capucieneramp zijn weggenomen.

Eene villa van Ostende-Extension, in den weg van het Duitsch geschut, staande, of liever het zicht van uit hunne waarnemingsposten belemmerend, werd deze morgen door de Duitschers platgebrand.

De verhuizing van het Museum STRACKÉ wordt voortgezet.

Rond 1 1/2 ure, groot alarm onder de Duitschers : in alle haast verlaten de Duitse officieren hunne lekkere smulpartijtjes. Om 2 1/2 ure trekt een tram, bestaande uit 12 waggons, overladen - evenals het machien - met soldaten, den Nieupoortschensteenweg op. Een Duitsch soldaat vertelt in eene herberg onzer straat dat hij gedurende 3 dagen in 't veld stond en schier zonder eten bleef. Deze morgen stond hij in 't veld, al den kant van Nieupoort, met zijne kompanie, ruim 250 man. De plaats waar zij stonden werd overstroomd : de Duitschers hadden water tot aan de borst. Hij kon, met enkele manschappen, ontsnappen, doch duizenden - laat ons zeggen, honderden - Duitschers vermoorden en een tiental kanonnen bleven in 't slijk steken.

In stad heerscht eene ware paniek onder de Duitschers. In 37 haasten laden zij valiezen, reiskoffers, enz. op autos en bevoorradingskarren. Bij gansche rijen trekken deze laatste over de Vander Sweepplaats in de richting van Zandvoorde.

Streng verboden over de brug der Kapellestraat te gaan; in deze straat mag men niet verder dan de apotheek van M. KIES. De doorgang in de Ooststraat, tusschen de Kapelle- en Kerkstraten, is, eveneens, verboden...

' Is als eene ware vlucht van Egypte, van wege de Duitschers !

De telegraaf- of telefoonlijnen door de Duitschers rond het Hazegras gespannen, zijn weggenomen.

De schildwachten, uitgezet op den Zeedijk, aan den Koninklijken Schouwburg, aan de Kommandantur, blijven op hun post, doch ze schijnen niet op hun gemak te zijn !

De Oostendenaars, daarentegen, ze zijn in den hoogsten hemel : de Duitschers trekken weg, zoo denken ze !! Eilaas, 't en zal nog voor vandaag niet zijn, want al dit geharrewar schijnt slechts een enkel doel te hebben : versterking zenden Nieupoortwaarts op, en, inmiddels, in 't vooruitzicht eener gebeurlijke nederlaag, het geplunderd goed in veiligheid te brengen. We zien, immers, wielrijders den weg van Breedene inslaan, met op hun rijwiel, verscheidene sargiën, in der haast opgeplooid.

Het "Hotel des Thermes", en de ambulancie STRACKÉ worden van hunne gekwetsten gezuiverd, de eene te voet, de andere per kar of draagberrie.

De groote statie staat vol soldaten. Rond 3 ure komt, van den kant van den Vuurtoren, een elektrische tram, bestaande uit vier rijtuiggen, opgepropt met soldaten, afgereden. Ze trekken de statie in.

Rond hetzelfde uur trekken achttien groote karren met voorraad en een 100 tal peerden Saswaarts op. De groote autos en de karren, die voor het O.L.V. College, op de Keizerskaai, staan, zijn reeds weg - en overal, in stad, ziet men de Duitschers hunne karren gereed maken om te vertrekken.

Is 't van den eenen kant gereedschap maken om te vluchten, als het schoentje te veel zal spannen, van den anderen kant worden, aanhoudend, hulptroepen Nieupoortwaarts gestuurd. Daargelaten de stoomtram, waarvan we hooger gewagen, vertrekt rond 3 ure een elektrische tram opgepropt met Duitschers, naar Middelkerke. Rond hetzelfde uur trekken 7 kanonnen, ieder door 6 peerden getrokken, naar Nieupoort op.

Vanaf 4 en half ure mogen de menschen, wonende in het kwartier tusschen den Thouroutschen steenweg en den Nieupoortschen steenweg hunne huizen niet meer verlaten. In dit kwartier en aan Petit Paris verbiedt de politie alle oponthoud in de straten, dit op bevel der Duitschers. Een weinig voor 5 ure wordt aldaar een groot kanon voorbij gebracht; het bestaat uit twee gedeelten, het eerste liggend op een waggon, voortgetrokken door een groot pletmachien of locomobiel, het tweede voortgetrokken door 20 peerden. Een 80 tal mannen van de genie, met schoppen en spaden, volgen.

Gansch den avond trekken karren met pindraad, eetwaren en schietvoorraad Middelkerkewaarts op.

Tal van vluchtelingen komen van dien kant af. Naar 't schijnt zouden de Belgen aan de Crocodile zijn en heeft er daar een verwoed gevecht plaats.

* * *

Rond den noon werden alhier tien personen van Schoore binnegebracht, beticht van uit hunne huizen signalen te hebben gemaakt naar den overkant van den Yser. Zij werden rond 3 en half ure in de Kommandantur ondervraagd en daarna in voorlopige vrijheid geplaatst. Misschien zullen zij morgen naar huis mogen terugkeeren. Het zijn Hippoliet en August BROUCKE, broeders van den bestuurder der Stadsjongensschool van de Constantinopelstraat, Pieter OSAER, landbouwer, zijne vrouw, drie dochters en een zoon uit haar 1e huwelijk, Theofiel MOYAERT, landbouwer en Louis VAN HOESTENBERGHE, werkman van OSAER.

* * *

De avond is uiterst kalm - geen Duitschers te zien tenzij enkele schildwachten.

In de verte, Middelkerkewaarts op, hoort men soms hevig kanongebulder.

Dat de Belgen vandaag aan den Crocodile, 't is te zeggen ten Westen van Middelkerke, zouden gerocht zijn kunnen we moeilijk gelooven ! 't Zal wel een kwakkel te meer zijn !

* * *

Volgende plakbrief werd heden uitgehangen :

STAD OOSTENDE

WAARSCHUWING

Deze laatste dagen werden er diefstallen gepleegd in de spoorhalle en in de afhankelijkheden van den ijzerweg. De plichtigen op heeterdaad betrapt werden aangehouden en naar Brugge overgebracht waar zij volgens de legerwetten zullen gevonnist worden. De krijgsoverheid belast mij ter kennis te brengen van het publiek dat in het vervolg en in soortgelijke gevallen diegenen welke zich plichtig zullen maken aan diefstallen zich blootstellen onmiddellijk doodgeschoten te worden.

Oostende, den 3 November 1914.

De Burgemeester
A. LIEBAERT

EEN OOSTENDENAAR

DOODGESCHOTEN

Deze namiddag ging de genaamde Edmond BAUWENS, werkman aan den ijzerweg, geboren te Oostende den 17 juni 1888 en wonende Blankenberghestraat 89, met een zak op zijn rug de Congolaan over ten einde konijnenneten te gaan halen. Eene auto, waarin Duitschers zaten, kwam aangereden. Men riep : "halt". Daar hij niet spoedig gehoorzaamde, werd op hem geschoten : de ongelukkige kreeg een kogel in de bil en een ander in den buik. Hij werd naar het militair hospitaal overgebracht, waar hij aan de bekomende wonden bezweek.

BAUWENS was een neerstige en brave jongen, die op trouwen stond met Marie DEBUSSCHERE, dochter der weduwe Hendrik DEBUSSCHERE, landbouwster, Vuurtorenwijk. Hij werd gedood door een Duitscher, die inwoont bij voornoemde weduwe en verklaard heeft gedwongen geweest te zijn te schieten !!!

* * *

Tengevolge eenen voetstap door de konsuls der vreemde mogendheden, te Oostende verblijvende, bij den plaatskommandant gedaan, zullen de gasmeters in de huizen der konsuls niet afgesneden worden.

* * *

Onze konfrater, M. Henri RAICK, uitgever van den "Echo d'Oostende", werd vandaag aangehouden, beticht, volgens de eenen, fotografische zichten te hebben genomen, volgens de andere, na zeven ure (Oostendsche tijd) op straat te zijn geweest.

* * *

Een droevig (hm) nieuws ! Onze liefhebber van oester, Oberstleutnant en Ortskommandant VON BERNUTH, verlaat ons; hij wordt alhier door eenen anderen "buikvulder" opgevolgd : Fregatkapitein SOFFNER, die, als gift van blijde inkomst, volgende plakbrief doet uithangen.

(wordt vervolgd)

door J.B. DREESEN

In "BELGIUM AND HOLLAND" Handbook for travellers by K. BAEDEKER, Leipsic : Karl BAEDEKER, London Dulau and Co, 37 Sohosquare W. 1885, 8ste editie, vonden we enkele interessante gegevens met betrekking tot het Oostende van 1885. We halen de voornaamste hiervan even aan.

Van Londen naar Oostende reizen kun je op twee manieren :

- via Dover, tweemaal daags in 6 1/2 - 8 hrs.
- met de stoomboten van de General Steam Navigation Compagnie in 10 à 12 hrs. Deze laatste manier is de goedkoopste.

De hotels op de Zeedijk zijn groot, nieuw en zeer duur. In het topseizoen kost een kamer, op de eerste verdieping met zicht op zee 20-30 ₣ per dag. Tussen de Zeedijk en het Wapenplein verminderen de prijzen drastisch en in de omgeving van het Wapenplein kan men een kamer krijgen voor 4 à 5 ₣ per dag.

- Hier volgt dan een zeer interessante opsomming van de bijzonderste hotels, logementhuizen, restaurant en cafés en de prijzen die ze vragen. -

Het drinkwater in Oostende is niet veel zaaks. Het spuitwater in "siphons" kost 50 ct. en is op diverse plaatsen te krijgen. Men kan baden van 7 uur 's morgens tot 19 uur. Ticketten voor het baden zijn te krijgen in een bureau op het strand. Badgeld, badpak, twee handdoeken kosten 1 ₣. Men betaalt 20 ct meer voor twee bijkomende handdoeken. In het "Paradijs", waar een badpak niet verplichtend is (noot : mooi gezegd) gelden dezelfde prijzen. Het Klein strand wordt aangeraden voor de minder robuuste baders. Strandtent of "marquise" kosten 1 ₣ tot 1,5 ₣ per dag of 6 tot 9 ₣ per week. Een strandstoel kost 10 ct.

Koetsen (standplaatsen, station of Grote markt) kosten 1 ₣ voor een rit naar de stad, 1,5 ₣ voor een rit van een uur en voor elk bijkomend half uur 50 ct meer.

Een ezel kun je huren op het zuidereinde van de Zeedijk voor 1 ₣ per uur. Poney's kosten 2 ₣ per uur.

Zeilbootjes voor 2 man kan je huren voor 3 ₣ voor een half uur, 5 ₣ voor een uur en 6 ₣ voor 2 uren. En zijn ook prijzen voor boten voor 3 en meer personen.

Het meest vervelende te Oostende zijn de bedelaars.

Dagelijks zijn er concerten in het Kursaal en driemaal per week zijn er bals in de balzaal van het Kursaal (noot : op de eerste verdieping van het stadhuis) en aan de instelling aan de oude vuurtoren op de Zeedijk. Toegang tot de activiteiten in het Kursaal kosten 3 ₣.

De Panorama (noot : de eerste, in de Kimmelbergstraat) presenteert "De bestorming van Kaboel". Ingangsprijs 50 ct.

Paardenkoersen worden gelopen (noot : uiteraard) op de Wellington Hippodroom.

GODTFURNEAU en Marie ASSELOOS "runden" in de Langestraat elk een "cabinet de lecture". DANIELS-DUBAR verkocht kranten in de Kapellestraat nr. 25. Dagelijks verschijnt de "Saison d'Ostende", de officiële krant van het Kursaal.

Er worden 7 dokters vernoemd waaronder de leerling van Guido GEZELLE, Dr. VAN OYE in de Sint-Sebastiaanstraat.

Er zijn twee banken. Een agentschap van de "Banque National" in de Vlaanderenstraat en "Bach en Co" in de Kapucijnenstraat 9.

Post en Telegrafie bevinden zich in de Witte Nonnenstraat 10 en zijn open van 07 uur tot 19 uur.

De Engelse kerk had dagelijks diensten om 11 en 15u30. Chaplain was RV. H.W. OVERSTREET FLETCHER, M.A.

Volgens de Baedeker had Oostende op dat ogenblik 19.400 inwoners. Het was de tweede Belgische zeehaven en haalde het grootste deel van zijn belangrijkheid, in dit domein, uit de passagierstrafiek tussen Londen en het Continent.

Er zijn 160 vissersboten die bemand worden door 850 man. Dit is de helft van de vissersgemeenschap in het land.

In de laatste jaren is Oostende uitgegroeid tot een grote badplaats.

De hoofdstraat is de Kapellestraat die op het Wapenplein van naam veranderd tot Vlaanderenstraat.

Er zijn weinig openbare gebouwen die de moeite waard zijn.

- de Sint Pieters- en Pauluskerk met een monument gewijd aan de overleden koninging Louise-Marie.
- het ruime Stadhuis op het Wapenplein waarvan het gelijkvloers bezet wordt door de "Cercle Litteraire" (noot : een deel ervan) terwijl zich op de eerste verdieping de balzaal van het Kursaal bevindt. Een speciale vermelding krijgt de windmeter op de toren van het Stadhuis.
- De Sinte-Catharinakerk in de Christinastraat.
- Het Leopoldpark, zeer mooi aangelegd, zal aangenaam zijn als de bomen gegroeid zullen zijn.

Oostende is een van de mondainste en cosmopolitische badplaatsen van Europa. Gedurende het seizoen (15 juni tot 15 oktober) trekt het 12.000 bezoekers van overal uit Europa.

Bijzonder vermeld en uitgelegd worden de Zeedijk met zijn nieuwe gebouwen, de Koninklijke Villa en de Wellington Hippodroom.

Gebaad wordt meestal 's morgens zonder scheiding van de geslachten met uitzondering van het "Paradijs" dat voorbehouden blijft voor de mannen die het zonder badkostuum willen doen.

De Estacade is een publieke promenade. Hierna volgt een summiere beschrijving van de haven. De vuurtoren is een aanrader voor de geïnteresseerden.

De oesterputten worden algemeen vermeld en krijgen voor hun producten een hoge waardering. Prijs voor de oesters, van 5 tot 8 ₣ voor honderd en op sommige tijdstippen zelfs meer. Kreeften worden ingevoerd van Noorwegen en worden als nevenprodukt bijgehouden in de oesterparken. Ze kosten 2 tot 6 ₣ per stuk.

Er is altijd veel vis, bijzonder in de zomer. Een grote tarbot kost 10 tot 15 ₣. Tong, kabeljauw, makreel enz. kosten minder. Hier volgt een beschrijving van hoe de vis verkocht wordt en dat hierbij het Vlaams als taal overheerst.

In de duinen rond Oostende wordt jaarlijks een onnoemlijk aantal konijnen gevangen en geslacht.

Speciaal worden vermeld :

- het water spuien vanuit de Leopoldspuikom bij laag water (noot : aan de ingang van de haven).
- de kermis (Foore) waaraan de schutters hun bijzonderste activiteiten koppelden.
- de processie op Sint-Pietersdag (29 juni) met de Zeewijding.

De beschrijving eindigt met een korte situering van Slijkens, Mariakerke, Middelkerke, Plassendale en Oudenburg.

Tot daar deze korte samenvatting van wat een leerzame lectuur over Oostende bleek te zijn.

BEMERKINGEN BIJ "ANDERHALVE EEUW SPOOR EN STATIONS"

door Gerard VANDAMME

Het Bestuur van "De Plate" heeft er goed aan gedaan, dit zeer degelijk werk van F. GEVAERT als extra-nummer te publiceren.

Al "muggeziftend" heb ik echter een onnauwkeurigheidje ontdekt op blz. 207.

Schrijver heeft het hier over "Het opbreken van de goederensporen in de stad". Hij vermeldt dat de sporen op de oevers van de oude handelsdokken, na het slopen van de oude vismijn, in 1936 werden opgebroken. In hoeverre dit werk werkelijk werd uitgevoerd weet ik niet. Maar zeker lagen er kort na de bevrijding nog treinsporen die begonnen nabij het oude goederenstation aan de Spoorwegstraat en vandaar langs de Stockholmstraat liepen. Ze bogen af achter het thans verdwenen cirkelvormige gebouw dat het "Panorama van de IJzer" herbergde (hoek Stockholmstraat en Vindictivelaan), en bereikten dan de Vindictivelaan, die ze volgden tot aan de Visserskaai om te eindigen nabij (of langs ?) het Montgomerydok.

Dit dok en het oude mijnplein waren toen volledig afgesperd en waren als militaire zone streng verboden voor de bevolking. De sporen werden gebruikt door de Engelse troepen voor het vervoer van oorlogsmateriaal en bevoorrading, die er ontscheept werd. De treinconvooien bestonden uit goederenwagons van allerhande nationaliteiten.

Ik herinner me niet dat deze sporen zouden terug aangelegd zijn tijdens de oorlog. Over de tijdsperiode waarin ze definitief werden opgeruimd heb ik geen zekerheid.

OVER DE STENEN VAN DE KERK VAN SINTE-CATHARINE-WEST

door Raymond VANCRAEYNEST

Oorspronkelijke Latijnse tekst.

Archief bisdom Brugge, Acta Episcopatus, B 20, 1639-1640.

p. 122 r°

Ad libellum domini Georgii Geraldijn decani/ Oudenburghensis et pastoris Ostendani quo exponit/ superesse multos lateres in fundamentis ecclesiae/ S(ant)tae Catharinae extra Ostendam qui a transeuntibus promiscue auferuntur et dividuntur/ supplicando quatenus eosdem possit applicare/ restorationi ruinosae ecclesiae parochialis oppidi/ Ostendani data ap (...) Ad R.R.D.D. vacarii ex obrationes/ hic allegatas consentiunt lateres ruinarum/ praedictae

ecclesiae S(anctae) Catharinae extra Ostendam per modum/ mutui seu commodati applicari seu impendi/ restorationi ecclesiae parochialis oppidi Ostendani/ salvo quod per personas neutrales et intelligentes isti lateres praeve-estimentur/ et domini de magistratu Ostendano dent actam/

p. 122 v°

qua caveant de pretio hujusmodi laterum vel de/ aliis lateribus pro rata praedictae ecclesiae S(anc)tae Catharinae/ restituendis ubi eam reedificari contigerit.

Vertaling

Volgens de brief van de heer Georgius Geraldijn deken van Oudenburg en pastoor van Oostende waarbij hij uiteenzet dat er vele bakstenen nog overblijven in de grondvesten van de kerk van Ste Catharina buiten Oostende, die door voorbijgangers zonder onderscheid meegenomen worden en in 't klein verkocht worden. Hij vraagt in hoeverre hij deze zou kunnen gebruiken voor de herstelling van de bouwvallige parochiale kerk van de stad Oostende.

De eerwaarde heren vicarissen, wegens de hier aangevoerde redenen, staan toe de stenen van de puinen van de voorzegde kerk van Ste Catharina buiten Oostende, bij wijze van lenen te gebruiken of te besteden aan de herstelling van de parochiale kerk van de stad Oostende of bij ontstentenis deze stenen eerst te laten schatten door neutrale en bevoegde personen en de heren van het magistrat van Oostende zouden akte verlenen waarin ze zouden waken op de prijs van dergelijke stenen ofwel op andere stenen die naar verhouding moeten teruggegeven worden aan de voorzegde kerk van Ste Catharina, waar ze zou behoren heropgebouwd te worden.

NOG BIBLIOGRAFIE OVER DE DRIEJARIGE BELEGERING VAN OOSTENDE

doe Ivan VAN HYFTE

Er moeten nog ongekeerde documenten in de archieven steken over het Beleg van Oostende. In "De eerste couranten in Holland" van Dr. A. STOLP (uitg. Joh. Enschedé en Zonen, Haarlem 1937) stootte ik op enkele namen die ik nog niet in de desbetreffende bibliografie heb ontmoet. Al "brengt almanak en krant, leugens in het land", toch kunnen wij niet meer zonder geschreven nieuwstijdingen.

Ook de regeerders van de afgescheiden Noordelijke Provinciën hadden toen veel geld over voor het brengen van de eerste tijding van een overwinning, het sluiten van een vrede of andere belangrijke staatsaangelegenheden. In stadsrekeningen en ordonnantieboeken komen deze uitbetalingen steeds terug. Welke belanghebbende wilde niet inlichtingen krijgen, direct van het strijdtoneel?

Een zekere Adriaan VASSEUR schreef naar de regering in Leiden wat hij hoorde en zag in Oostende. In de gemeentelijke archieven van deze Nederlandse stad zijn de nieuwstijdingen bewaard. Voor een salaris van 12 stuivers per dag stuurt hij in 1602 zijn "courantbrieven uit Oostende" naar Amsterdam.

Andere koeriers waren de Oostendenaar Jan SPEELMAN die in 1602 inlichtingen over het beleg doorspeelde naar Leiden en Dirk GOOL, de kastelein van het Hof van Holland (zie bijlage).

De dagelijkse overzichten van de strijd - journalen, zo je wil -

konden later in druk worden uitgegeven. Over de belegering van Oostende is zo ene uitgegeven door Broer JANSZON, één van de eerste uitgevers van gedrukte weekbladen.

Wie herkent in deze courantiers niet de hedendaagse oorlogscorrespondenten ?

Ø Ø Ø

BIJLAGE : Nieuwstijding van Dirk GOOL uit Oostende.

...Die van 't fort van Albertus hebben sich desen middach overgegeven met appointement ende conditie, dat zy souden uuttrecken met heur wapenen ende bagagien, achterlaetende heure vendels, ende doende beloften van in zess maenden in Vlaenderen nyet te dyenen.

Welcken volgende capiteyn BOUILLON met zijn compaigne daer binnetrocken ende den vyandt bestaende in twee compaignen, daer uet getrocken zyn. Daer waeren op 't voorzeide fort omtrent 30 scheuten gedaen. De resterende fortten van den vyandt nu genouchsaem gebloqueert zynde, acht men dat men sal laten liggen, ende dat die van hun selven wel sullen connen accorderen.

Men hadde gemeynt, dat zyne Excellentie hyuden morgen met 't legher opgetrocken soude hebben nae Nyenpoort, maer is 't selve geretardeert mits d'opiniateté van die van Albertus, dan morgen sal 't geschieden.

In Ostende den XXIXen juny 1600.

CHRISTEN INTERNATIONALE TRANSPORT ARBEIDERS. AFDELING OOSTENDE

Hierbij de afbeelding van een ontwerp voor een vlag van de "Christen Internationale Transportarbeiders. Afdeling Oostende".

Dit ontwerp is te zien bij de Firma Insigna te Brugge.

Wie weet iets meer over deze afdeling en over die groepering ?

Julien BERARD

JAARVERSLAG 1990

1. BESTUUR

Maakten deel uit van het bestuur op 31 december 1990

de heer A. VAN ISEGHEM	voorzitter
de heer O. VILAIN	ondervoorzitter
de heer J.B. DREESEN	secretaris
de heer J.P. FALISE	penningmeester

Mevrouwen S. MAES en J. VALKENBORG en de heren F. HUBRECHTSEN,
W. MAJOR, E. SMISSAERT en G. VERMEERSCH als leden.

a. deelname aan vergaderingen, werkgroepen en commissies

- In de loop van het jaar werden 10 bestuursvergaderingen gehouden.
- De kring was vertegenwoordigd in de Culturele raad Oostende door de heer E. SMISSAERT. Hij woonde 9 algemene vergaderingen bij en 3 vergaderingen van de werkgroep "Monumentendag 1990".
- De heer J.B. DREESEN vertegenwoordigde de kring op 5 vergaderingen van het Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde.

b. Algemene Statutaire Vergadering

- De Algemene Statutaire Vergadering ging door op 2 juni 1990. Alle effectieve leden waren aanwezig of vertegenwoordigd bij volmacht. De vergadering werd op de hoogte gebracht van de bevindingen van de werkgroep Museum na een jaar werking. De lidmaatschapsbijdragen bleven behouden op het niveau van het jaar voordien.

2. SECRETARIAAT

Het secretariaat van de kring verwerkte tijdens het jaar 338 stukken in de briefwisseling.

a. Leden

De kring telde op het einde van het jaar 471 leden. Dit is een vermeerdering van 15 leden ten overstaan van 1989. De leden waren als volgt onderverdeeld : aangesloten leden 382, steunende leden 73, beschermende leden 16.

b. Necrologie

In de loop van het jaar ontvielen ons de volgende leden : de heer A. AMEEL, de heer O. SEYS, mevr. J. MERTENS en mevr. F. PUYSTJENS.

3. ACTIVITEITEN

a. Voordrachten

Er werden 10 lezingen gehouden, te weten :

1. Donderdag 25 januari 1990

- OOSTENDE 1820-1989. Diavoordracht door de heer Freddy HUBRECHTSEN.
82 aanwezigen.

2. Donderdag 22 februari 1990

- DE OOSTENDSE WALVISVAART 1727-1734. Avondvoordracht met dia's door mevrouw Sigrun KIRCHNER.
72 aanwezigen.

3. Donderdag 29 maart 1990
 - HET BELEG EN DE VAL VAN OOSTENDE IN 1706. Avondvoordracht met documentatiemateriaal door de heer Walter DEBROCK. 80 aanwezigen.
 4. Donderdag 26 april 1990
 - DE VUURTORENWIJK. Avondvoordracht met documentatiemateriaal door de heer Ferdinand GEVAERT. 75 aanwezigen.
 5. Donderdag 31 mei 1990
 - DE HISTORISCHE GEOGRAFIE VAN HET WEST-VRIJE. Avondvoordracht met documentatiemateriaal door de heer Maurits COORNAERT. 75 aanwezigen.
 6. Donderdag 27 september 1990
 - DE OOSTENDSE PAARDENRENNEN. Historiek en Folklore. Avondvoordracht met documentatiemateriaal door de heer Omer VILAIN. 78 aanwezigen.
 7. Donderdag 25 oktober 1990
 - TESTEREP of TERSTREEP. Nieuwe gegevens. Avondvoordracht met documentatiemateriaal door de heer J.B. DREESEN. 75 aanwezigen.
 8. Donderdag 8 november 1990
 - OOSTENDS FILMARCHIEF. Filmvoordracht door de leden van de Oostendse Ciné-Club. 80 aanwezigen.
 9. Donderdag 29 november 1990
 - OOSTENDE EN ANDERE BRONNEN VOOR DE FAMILIEGESCHIEDENIS IN DE 19de EN 20ste EEUW. Avondvoordracht met documentatiemateriaal door de heer Eddy VAN HAVERBEKE. 60 aanwezigen.
 10. Donderdag 20 december 1990
 - OMTRENT GEZELLE. Avondvoordracht met documentatiemateriaal door de heer Fernand BLOMME. 50 aanwezigen.
- b. Studiebezoeken
- Onder het motto KEN UW STAD werden 4 studiebezoeken gebracht.
1. Zaterdag 17 maart 1990
 - KEN UW STAD. Wandelvoordracht. Geleid bezoek aan het domein van Prins Karel. Organisatie de heer J.B. DREESEN. 220 aanwezigen.
 2. Zaterdag 19 mei 1990
 - KEN UW STAD. Wandelvoordracht. Bezoek aan de Anglicaanse kerk onder leiding van de heer J.P. FALISE. 70 aanwezigen.
 3. Zaterdag 14 juli 1990
 - KEN UW STAD. Wandelvoordracht onder leiding van de heer Norbert HOSTYIN aan de tentoonstelling "Gerard Holmes - Jean Jacques Soenen". 25 aanwezigen.

4. Donderdag 13 september 1990

- KEN UW STAD. Wandelvoordracht. Bezoek aan de rokerij La Couronne. Organisatie de heer A. VAN ISEGHEM. 52 aanwezigen.

c. Podiumoptreden

Op zaterdag 8 december 1990 had in restaurant BENNY de traditionele kleinkunstavond plaats voorafgegaan door het jaarlijks souper. De kleinkunst werd verzorgd door de heer Julien MESSENS. 72 deelnemers.

d. Studiereis

Zondag 10 juni 1990

- Studiereis naar de voornaamste Brugse Kastelen onder leiding van de heer J.B. DREESEN. De kastelen VOSSEBURG, Sint Trudo Abdij MALE, het Kasteel van Loppem en de Kruidentuin van Bulskampveld werden bezocht. Er waren 59 deelnemers.

e. Andere activiteiten

1. Jaarlijkse veiling op 25 januari 1990

Er waren 82 aanwezigen op deze activiteit. De veiling, onder leiding van de heer O. VILAIN bracht 5.700 ₣ op voor de kring. Er werden 150 voorwerpen geveild voor een totaal bedrag van 53.780 ₣.

2. Gouwdag 28 april 1990 te Tielt

De heer en mevrouw J.B. DREESEN en de heer en mevrouw J.P. FALISE vertegenwoordigden de Kring op deze Gouwdag. Na een referaat over Heksen en Heksenvervolging in Vlaanderen door Prof. dr. J. MONBALLYU volgde een bezoek aan de uitgeverij LANNOO.

3. Thematische tentoonstellingen

januari tot en met april

100 JAAR SPOOR IN DE OOSTENDSE REGIO. Organisatie en realisatie de heer F. GEVAERT. 402 bezoekers.

mei tot en met september

OOSTENDE IN TWEE WERELDOORLOGEN. Organisatie en realisatie de heer F. HUBRECHTSEN. 2679 bezoekers.

november t/m februari 1991

DE BURGERWACHT TE OOSTENDE. Organisatie en realisatie de heren DREESEN en VERMEERSCH. 295 bezoekers tot einde december.

4. Driekoningenviering

De Driekoningenviering werd georganiseerd door 't SCHORRE in het Molenhuis te Stene op zaterdag 5 januari 1990. De Kring was vertegenwoordigd door de heren DREESEN, HUBRECHTSEN, MAJOR en hun dames en de heer FALISE en VAN ISEGHEM. De heer Walter MAJOR trok zich tot Koning. Dit was de eerste maal sedert het hernemen van deze traditie dat een bestuurslid van De Plate zich tot Koning trok. Er waren 35 aanwezigen.

5. Heem- en Volkskundige boekenverkoop te Gent op 22 april 1990

De heer en mevrouw FALISE-MAES vertegenwoordigden de Kring met een stand op deze boekenverkoop. Ze zijn van oordeel dat deze inzet jaarlijks moet herhaald worden, mits een nog betere voorbereiding.

6. Ontvangst van de Persbond van Oostende

Op 30 april ontving de Kring een dertigtal leden van de Oostendse Persbond met hun dame. Na een rondleiding in het museum werd hen een glas geoffreerd.

7. Inwijding molen te Stene

Ons bestuurslid de heer MAJOR vertegenwoordigde de Kring op de plechtige ingebruikname van de Steense molen als Cultureel Centrum.

8. Monumentendag 1990

Ons bestuurslid, de heer SMISSAERT, werkte mee aan de Monumentendag 1990 door de bezoekers ten Huize Louise Marie rond te leiden. De Kring stelde enig tentoonstellingsmateriaal ter zijner beschikking.

9. Koninginneweekende 1990

De Kring werkte mee aan het Koninginneweekende in de maand juni. 68 bezoekers bezochten gratis het Museum.

10. Trein, Tram en Busdag 1990

Begin oktober verleende de Kring zijn medewerking aan de Trein, Tram en Busdag. 39 personen bezochten het museum met een vermindering van 50 % op de toegangsprijs.

11. Jeugdkaart en Oostends Cultureel Paspoort 1990

De Kring werkte mee aan dit initiatief van de Culturele Raad door een vermindering van 50 % te geven op de toegang tot het museum. De toegang tot de 10 voordrachten en 4 wandelvoordrachten die jaarlijks gegeven worden is gratis.

4. MUSEUM

a. Bezoekers

3755 bezoekers bezochten in de loop van het jaar het museum. Dit is ten opzichte van 1989 een vermindering van 81 personen.

b. Uitleningen

- Bruikleen kapelletje van Bredene aan Dienamo voor de juni-omwegang die uiteindelijk niet doorging vanwege de weersomstandigheden.
- Enig materiaal aan Huize Louise Marie ter gelegenheid van Monumentendag 1990.
- Een reeks materiaal dat bestendig in Huize Louise Marie tentoongesteld wordt en waarvan de inventaris in de verzameling van de Kring berust.

c. Werkgroep Museum

De Werkgroep Museum bestaande uit mevrouw S. MAES en de heren DREESEN, HUBRECHTSEN en VERMEERSCH kwam 45 voor- of namiddagen bij elkaar. De volgende nieuwe tentoonstellingskasten werden opgezet :
Recente aanwinsten

Speelgoed van alle tijden

Vrouwenhaartooi vroeger
Een doopkleed uit 1890
Keukengerief uit de oude tijd
Zeemanssouvenirs
Archeologische vondsten in de Noordzee
Gebruiksporcelein

De afdeling "Belle Epoque" werd volledig vernieuwd.

Een hoek "Emile Bulcke" met drie toonkasten werd ingericht in de Emile Bulcke-zaal.

Verder werden een reeks inventarissen gecontroleerd (zie hiervoor in de Verzameling van de Kring).

De rest van de verzameling, die gestockeerd lag naast het Museum voor Schone Kunsten, werd geëvacueerd naar de eigen bergplaats.

d. Zorgden voor het Museum

De heren VAN DUYPENBODEN en VERMEERSCH zorgden voor de uitbating van het Museum.

5. DOCUMENTATIECENTRUM

Mevrouw S. MAES vulde, in de loop van het jaar de documentatie aan die, in klasseurs geklasseerd, ter beschikking van de geïnteresseerden staan samen met de steekkaarten die het opzoeken vergemakkelijken. Het Documentatiecentrum kreeg de verwachte belangstelling.

6. MEDIATHEEK

De heer SMISSAERT maakte een eerste lijst op van de ingebonden tijdschriften die in de Mediatheek ter beschikking van de bezoekers liggen. De Mediatheek kan geconsulteerd worden op de normale openingsuren van het Museum. Hij maakt werk van een catalogus.

7. TIJDSCHRIFTENKAST

Een tijdschriftenkast met 30 ruilabonnementen van diverse Heemkringen in het Vlaamse land staat ter beschikking van het publiek op de normale openingsuren van het Museum. De tijdschriften kunnen ter plaatse geconsulteerd worden.

8. VERZAMELING VAN DE KRING

a. Registers

Twee registers werden aangelegd :

- inschrijvingsregister van de verworven stukken.
- register van de bruiklenen.

b. Controle en aanvulling van de inventaris

In het kader van de activiteiten van de Werkgroep Museum werden een reeks inventarissen van de Kring gecontroleerd en waar nodig aangevuld.

Ons lid, mevrouw Anne-Marie DREESEN controleerde de verzameling penningen, medailles, draagtekens en plaketten van de Kring (in het totaal 625 stuks). Zij nummerde en beschreef 150 stukken die niet op de inventaris van 1977 voorkwamen.

De Werkgroep, bestaande uit mevrouw MAES en de heren DREESEN, HUBRECHTSEN en VERMEERSCH controleerde de verzameling schilderijen en grafiek van de Kring, merkte en nummerde elk stuk, beschreef het en zette het op steekkaart (totaal 174 items).

Mevrouw MAES controleerde de Affichenverzameling van de Kring,

nummerde ze, merkte ze, zette ze op steekkaart en klasseerde ze (totaal 170 items). In samenwerking met de andere leden van de Werkgroep Museum werden 120 affiches die niet op de inventaris van 1977 voorkwamen, geïnventariseerd.

De heer HUBRECHTSEN controleerde de inventaris met betrekking tot de stukken van de eerste en tweede wereldoorlog, waaronder 174 affiches uit de eerste wereldoorlog, hij merkte al deze stukken en nummerde ze.

De heer DREESEN controleerde, merkte en nummerde de verzameling patakons van de Kring (82 items). Hij maakte een inventaris op van de bak- en gietvormverzameling van de Kring (110 items), merkte ze en nummerde ze. Hij controleerde de inventaris van de porceleinkaarten van de Kring (40 items) en merkte en nummerde ze. Hij controleerde de vlaggenverzameling van de Kring (50 items) merkte en nummerde ze en klasseerde de niet uitgehangen exemplaren in kartonnen dozen.

Mevrouw MAES verwerkte al de genummerde stukken op steekkaarten.

c. Aanwinsten : schenkingen, aankopen en opname in inventaris

In het totaal werden in 1990 niet minder dan 645 nummers aan de inventaris van de Kring toegevoegd. Voor het grote deel waren het schenkingen van leden en belangstellenden, de Kring kocht enkele stukken aan en voorts waren er een ganse reeks opnamen in de inventaris van stukken die vroeger niet waren opgenomen. Door de zorgen van de heer HUBRECHTSEN werd de lijst op computer verwerkt en kan de Kring over de listing ervan beschikken.

Vanwege de omvang van deze lijst wordt hij niet opgenomen in het verslag maar afzonderlijk afgedrukt in het tijdschrift.

d. Collectiestukken

1. Restauratie van het Musinschilderij

De Kring liet het Musinschilderij uit zijn bezit restaureren. Dank zij een oproep tot sponsoring, waarop niet minder dan 53 van onze leden reageerden, kon 60 % van de restauratie gedekt worden door de opbrengst van de sponsoring.

2. Restauratie van een 18de eeuwse staanklok

Door de zorgen van het 7de leerjaar Restauratie Meubelen van het Vrij Technisch Instituut in de Stuiverstraat te Oostende, onder leiding van de heren BRUSSELLE en MAES, hun leraars, werd een 18de eeuwse staanklok op verantwoorde wijze gerestaureerd.

3. Plexiglas zuil

De heer J. PIERS, oud-burgemeester van de stad Oostende, bekostigde de aankoop van een plexiglas zuil. Deze zuil zal gebruikt worden om de mannequin, de heer Piers voorstellende, te herbergen.

4. Inkaderen affiches

Door de zorgen van de Kring werd de affiche "Lawn tennis club Ostende 1907" ingekaderd.

5. Restauratie van een muziekautoomaat

Door de zorgen van ons geacht lid, de heer Wilfried VERLONJE, werd een muziekautoomaat (cylinder met tanden, trillende kammen) gerestaureerd. Hij maakte ook een tekening van de autoomaat.

e. Archief

Het archief werd in het begin van het jaar overgenomen door de Werkgroep Museum. De heer en mevrouw DREESEN vulden 60 klasseurs met foto's en andere archiefstukken. Alle stukken werden gemerkt en in een plastieke hoes gestoken. De nummering zal gebeuren bij de controle van de inventaris.

f. Documentatiecentrum

Mevrouw MAES vulde, in de loop van het jaar, 14 klasseurs met krantenknipsels over gebeurtenissen met betrekking tot Oostende en de Kuststreek. Een groot deel van deze knipsels hebben betrekking op gebeurtenissen vanaf 1950 tot nu.

g. Mediatheek

De heer SMISSAERT zette 86 boeken op steekkaart. Door de zorgen van de Kring werden 72 jaargangen van tijdschriften ingebonden tot 43 boekdelen die in de mediatheek werden opgenomen.

h. Publicaties

De Kring liet zes nieuwe zichtkaarten van afdelingen in het museum drukken. Als onderwerpen kwamen het visserscafé, de woonkamer, de maritieme afdeling, de karrenverzameling, de baadster en de affiche "Ostende l'été" aan het bod. Deze kaarten zijn te verkrijgen aan de balie van het museum.

9. PUBLICATIES

a. Tijdschrift

Van het tijdschrift verschenen 10 nummers op de vooropgestelde data, jan., feb., maart, april, mei, augustus, sept., oct., nov. en dec. In het totaal werden 354 bladzijden gepubliceerd waaronder 9 fotobladzijden en 69 bladzijden met kaarten, foto's en tekeningen.

Een van deze nummers was gewijd aan de tentoonstelling "100 jaar spoor in de Oostendse Regio" en werd door de heer Ferdinand GEVAERT geschreven.

Een inhoudstafel van 18 bladzijden van de jaargang 1990 werd opgesteld door de heer HOSTYN.

b. Opgenomen in het archief

646/90 : een farde correspondentie van de Kring 1989.

c. Kalender

Door tussenkomst van de heer VILAIN en de inzet van de heer LAMMAING van het Grafisch Bedrijf Lammaing op de Torhoutsesteenweg, werd aan elk lid een kalender aangeboden met als thema "De Grote Hotels".

d. Ruilabonnementen

Werden uitgewisseld met de volgende Heemkringen of Verenigingen :

Ter Cuere, Bredene. Het Houtland, Torhout. Iepers Kwartier, Ieper. Zedelgemse Kring voor Heemkunde, Zedelgem. Aan de Schreve, Poperinge. Heemkring Erpe-Mere, Mere. Westvlaams Verbond voor Heemkunde, Aartrijke. De Zonnebeekse Heemvrienden, Zonnebeke. Heemkring David Jonckheere, Aartrijke. Van Coppenollekring, Brugge. Bachten de Kupe, Veurne. Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Nationaal. Graningate, Middelkerke. Oudheidkundige Kring

land van Waas, Sint-Niklaas. Geschiedkundige Kring Graafschap Jette, Brussel. Kring Dr. Van Damme, Blankenberge. Geschiedkundige Kring Ernigaghem, Eernegem. Heemkring Ruiselede, Ruiselede. Belgische Commissie voor Volkskunde, Centrum voor studie en documentatie, Antwerpen. Vlaams Compostella Studiegenootschap, Brugge. Heemkundige Kring Karel Van de Poele, Lichtervelde. Heemkundige Kring 't Schorre, Stene. Geschied- en Heemkundige Kring Sint-Guthago, Oostkerke. V.V.F. Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Oostende. Gemeentekrediet van België, Brussel. Heemkring Heidebloempje, Genk. Gemeentelijke Kring voor Heemkunde Coclariensia, Koekelare. Heemkring Wibilinga, Wevelgem. Heemkundige Kring Den Hert, Ingelmunster.

e. Abonnementen

De Kring is geabonneerd op "Marswin". Tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Vereniging voor de bestudering van de zeezoogdieren.

De heer VAN ISEGHEM stelde zijn abonnement op "ONS HEEM" ter beschikking van de Kring.

De heer DREESEN stelde zijn abonnement op "NEPTUNUS" ter beschikking van de Kring.

Mevrouw DREESEN stelde haar abonnement op "BRANDING" ter beschikking van de Kring.

Al de hiervoor vermelde tijdschriften liggen, tijdens de openingsuren van het museum, ter inzage van de bezoekers.

10. GIFTEN

De Kring mocht een geldelijke gift in ontvangst nemen van de heer VAN ISEGHEM en van de 53 personen die hun steun verleenden aan de restauratie van het Musinschilderij en waarvan de namen in het tijdschrift verschenen.

Gedaan te Oostende op de 1ste dag van de Louw-, Ijs- of Wolfsmaand 1991.

J.B. DREESEN
Secretaris

A. VAN ISEGHEM
Voorzitter

OOSTENDE 1914-1918

- 003/90 Metalen bureaustel Mondial Tiel met 4 legborden en twee sleutels.180x89x44 cm
- 029/90 Ordonnance met betrekking tot de uitvoer van salpeter naar Frankrijk.19 mei 1794.Fotocopie van origineel Stedelijk Archief Oostende
- 030/90 Decreet raekende de wateren.13 december 1779.Fotocopie van origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 031/90 D'Office,ordonnantie raekende de huistimmerlieden ende metsenaars.15 maerte 1783.Fotocopie v. origineel Stedelijk Archief Oostende
- 032/90 Prijsvraag uytgegeven door de Konst-Minnaers der Academie van Rhetorica. 18 maerte 1787.Fotocopie van origineel Stedelijk archief Oostende
- 033/90 De Blaezende Fama.Hulde aan Gerardus Bruinserade als hoofdman van de Gilde van Rhetorica.5 April 1785.Fotocopie van origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 034/90 Edict verbiedende het drukken en verspreiden van allerlei pamfletten.22 November 1787.Fotocopie van origineel Stedelijk archief Oostende.
- 035/90 Declaration sur le l'étendu du droit des Corps de Métiers.20 decembre 1783.Fotocopie van origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 036/90 Ordonnance de police sur les aubergistes et cabaretiers.28 Juin 1782.Fotocopie van origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 037/90 D'Office. verkoop van geslechte fortificaties.2 Januari 1782.Fotocopie van origineel Stedelijk archief Oostende.
- 038/90 D'Office.Bijhouden van een passagiersregister door de diligentiehouders.26 April 1782.Fotocopie van origineel Stedelijk Archief Oostende
- 039/90 D'Office. in verband met het betalen van het "Loots-geld".3 Augustus 1781.Fotocopie van origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 040/90 D'Office in verband met aangifte van een staat van schulden door Ambachten, Gilden etc.16 April 1787.Fotocopie naar origineel in Stedelijk Archief Oostende.
- 041/90 D'Office over misbruiken die voorkomen op maaltijden van Ambachten en Neringen.26 Juli 1783.Fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 042/90 Plan van gebouwen voor oprichting suikerrafinaderij in de Jozef en St Christinastraat.13 April 1784.Fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 043/90 Plan van huis met gevels in St Thomas en St Josephstraat.11 April 1783.Fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 044/90 Plan met gevel in Kaaistraat en kleine kerkstraat z.d.Fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 045/90 Plan van huis van Sieur Godferneaux.z.d.Fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 046/90 Plan van huis van de heer Van Iseghem in de Koninglicke straete.22 juli 1791.Fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 047/90 Plan van huis van Rochus Vercnocke,noordzijde grote markt.20 juni 1782.Fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende.

- 048/90 Plan van huis van Andries Baeten.Lijnbaanstraat.27 januari 1786.Fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 049/90 Plan van magazijn van de heer Herries z.d.Fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende
- 050/90 Plan van drie huizen.Limburghsstraat, Witte nonnenstraat en Capellestraat.z.d.Fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 051/90 Plan van huis Johannes Decock in de Capellestraat.19 juli 1781.Fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 052/90 Plan van huis Cornelis Holm in de Kaaistraat.z.d.Fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 053/90 Plan van huis van de heer Wieland in nieuw oosthende.z.d.Fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 054/90 Plan van huis van de heer Delplanque.z.d.fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 055/90 Plan met model van nieuw te maeken gebouwen in de Nieuwe stad Oostende.z.d.Fotocopie naar origineel Stedelijk Archief Oostende.
- 080/90 51 kleurfoto's,Viering 35-jarig bestaan op 28/10/89 gerealiseerd voor rekening van de Kring door de heer Smissaert.
- 085/90 Statuten van de Vereniging voor Openbaar Groen.9blz.
- 174/90 38 foto's, Zw/w 18x24cm. Oostende onder water.1 februari 1953
- 272/90 Door tussenkomst van de heer Hubrechtsen (fotografie)aankoop 36 kleurfotos(8x13)ivm noodopgraving aan de Hamiltonhoeve naar Fort St Isabella in Mar-Apr 90.Kostpr 660 fr
- 273/90 Door tussenkomst van Hr Dreesen konden 4 klasseerkasten(3grote en een middelmatige)2de hands maar in goede staat aangekocht worden.Kostpr. m laden.lossen en verv inbegr 4000fr.Geinstall als bibl in archiefruimte.
- 411/90 Copie in boekvorm uit:Mededelingen der Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal en Letterkunde 1905 blz 643-758.Tekst + gedicht over en van meester Domien De Jonghe "Het geluk van Nieupoort naar het verlies van Oostende.
- 427/90 Boek : Volksaardewerk in Vlaanderen door W.Debaere,P.Swinberghe en s.Vandenbergh. Uitgeverij Van de Wile, Brugge.152 blz met ill.
- 441/90 65 kleurfotos ivm de tentoonstelling Oostende Vrijhaven(1989).
- 455/90 33 dias in kleur van tentoongestelde stukken "Oostende Vrijhaven"1989.
- 473/90 Plan Oostende april 1879.60x50,5 cm.

HEEMKRING "D E P L A T E " SCHENKINGEN 1990

- ** ASLK
398/90 Tentoonstellingscatalogus "Van Rank tot Drank"366 blz.
- ** Baroen A
103/90 Vaandel.Ex.Onderofficieren Oostende 1888.
- ** Berard J
435/90 Ontvangstbewijs honorarium 1914.Dr.Verhaeghe.27 juni 1920.
PM Negen linnen spondehangers,3 hoefijzers voor poney,2 stel
deurklinken,1 kleine tastevoet,2 tulpvormige Spontin-glazen,1
glazen inktpot,1 linnen onderlegger met gebreide tekening.
- ** Blomme F
086/90 Twee halfverheven houtsnijwerken voorstellende een vis.
- ** Boels JM
425/90 Farde met documentatie.NV.La Couronne.SA.7 blz.tekst en 2
geillustreerde folders.
- ** Boussy M
078/90 33 oude partituren van liedjes tussen de twee
wereldoorlogen(in het Frans).
- ** Caenen L
092/90 Een programmaboekje Jazzconcerten in Kursaal 1961 en 1959.
093/90 Een programmaboekje Jazzconcerten in Kursaal 1961 en 1959.
094/90 Een programmaboekje Jazzconcerten in Kursaal 1961 en 1959.
095/90 Een programmaboekje Jazzconcerten in Kursaal 1961 en 1959.
096/90 Een programmaboekje Jazzconcerten in Kursaal 1961 en 1959.
097/90 Een programmaboekje Jazzconcerten in Kursaal 1961 en 1959.
098/90 Een affiche optreden Jazzorkest in Kursaal en Elysee.? en
1981.
099/90 Een affiche optreden Jazzorkest in Kursaal en Elysee. ? en
1981.
100/90 Een Cinema affiche Porgy en Bess.z.d.
- ** Carlier W
108/90 Tekst "De Rouwplakbrief" fotocopie 4 blz.
- ** Cattoor L
021/90 Enkele metalen haarkrultang.
022/90 Dubbele metalen haarkrultang.
023/90 Dubbele metalen haarkrultang met geonduleerde zitting.
024/90 Dubbele metalen haarkrultang met dubbele zitting en
verschuifbaar middenstuk.
025/90 Fornuisje voor haarkrultangen.
- ** Centre Action Laique
084/90 Twee tentoonstellingscatalogussen "200 jaar vrijzinnigheid in
België".
- ** Coopman J
167/90 Twee fotos.gekleurd.Voor- en achterkant van theepot gemerkt
Joseph De Cock Oostende.

** De Sutter A

- 275/90 Boekje.La pêche à Ostende depuis un siècle.= 1931.Drukkerij Leys Oostende.31 Blz.
- 276/90 Programma Kursaal Oostende 16/7/1920
- 277/90 Vier foto's Oostende.Duitse uitgave
- 278/90 Programma Kursaal Oostende 4/8/1933
- 279/90 Programma Kursaal Oostende 4/7/1919
- 280/90 Programma Kursaal Oostende 20/8/1920
- 281/90 Programma Kursaal Oostende 7/8/1921
- 282/90 Programma Kursaal Oostende 22/7/1921
- 283/90 Boekje.Palais des Thermes.23 blz na 1958.
- 284/90 Plan Oostende met hotels.Einde 19° eeuw
- 285/90 Plan Oostende.Uitgave De Rouck.Zonder jaartal
- 286/90 Boekje.Kultuurdagen aan de kust.15 blz.9-23/8/1942
- 287/90 Boekje.Oostende herbouwt.40 blz.1952
- 288/90 Boekje.Ostende Reine des plages.24 blz
- 289/90 Boekje.Ostende l'été.64 blz.Voor 1914.
- 290/90 Programma.Oostende Bomenfeest.16 blz.1908
- 291/90 Boekje.Histoire du port d'Ostende.16 blz
- 292/90 Boekje.Geschichte des Hafens von Ostende.16 blz
- 293/90 Programma.Bernard Buffet.8 blz.1958
- 294/90 Programma.4° Vlaamse Boekenweek.1937
- 295/90 Programma.Casino Oostende 26/9/1937.
- 296/90 Brochure 1932.Leerbeurzen zeevisserij.
- 297/90 Pamflet.Onderrichtingen voor geëvacueerden 1944.
- 298/90 Programma.Lucifer.Kon.Schouwburg Oostende 19
- 299/90 Programma Prijsuitdeling Meisjesschool 3.1909
- 300/90 Programma.Kursaal Oostende 9/9/1921.
- 301/90 Programma Kursaal Oostende.Eté 1934
- 302/90 Brochure.Ostende Reine des Plages.32 blz.1913
- 303/90 Brochure.Geschiedkundig overzicht SEO. 1956.
- 304/90 Boek.Catalogus Oostende 1000.77 blz 1964
- 305/90 Plan d'Ostende.Ca 1920
- 306/90 Programma.Kursaal Ostende 8/8/1919
- 307/90 Programma.Casino d'Ostende 25/11/1937
- 308/90 Programma.Liederboek Oostendse Revue.1927
- 309/90 Programma.Tentoonstelling.1960.
- 310/90 Programma Kursaal d'Ostende 12/9/1919
- 311/90 Tentoonstelling.Graafschap Vlaanderen.1943
- 312/90 Tentoonstelling Koninklijke Kunstkring Oostende 1959.
- 313/90 Kaart Ostende nr.68 De Rouck.
- 314/90 Brochure.Oostende 1000.30 blz.1964
- 315/90 Ostend Story nr 1/1962.38 blz.
- 316/90 Nieuw Urbanisatieplan Oostende 1952.
- 317/90 Boekje.Recettes Poissons de Mer.32 blz.1930
- 318/90 Brochure.Hosannakring 1918.8 blz.
- 319/90 Programma(omslag).Geschiedkundige stoet.1949
- 320/90 Brochure.Ostende 1935.38 blz.
- 321/90 Plan d'Ostende et du Littoral.CFEB.1913.
- 322/90 Foto.Driemaster CONDOR.1903
- 323/90 Carte Panorama.Estacades Ostende + 1900
- 324/90 Programma.Brochure.De Lustige Boer.1909.
- 325/90 Zichtkaart.Verdronken broers Beernaert.1906
- 326/90 Blankenberge 1/7/1951.
- 327/90 Blankenberge 6/7/1952.
- 328/90 Folder.Knocke-Zoute-Albertplage.Interbellum.
- 329/90 Brochure.Sergeant Bruno.(partieel) 28 blz.

- 329/90 Programma.Tentoonstelling Kon.Kunstkring Oostende 24/8/1958
434/90 27 zichtkaarten van Oostende en omgeving.
- ** Decoo E
420/90a Publiciteitsfolder met plan M.S.Roi Leopold III.35x117 cm.
420/90b Kepi-cocarde RMT.
- ** Defoor O
404/90 17 keramieken van de Westvlaamse
toneelbond.Deklamatiewedstrijd Octaaf Defoor 1974 tem 1989.
405/90 Negen ex.Nieuwsblad van de Kust en drie ex.De Zeewacht van
einde 1959 tot mei 1960.
405/90m Brochure.Deklamatiewedstrijd Octaaf Defoor.
- ** Delmotte E
185/90 Zes composities met betrekking tot Oostendse figuren en
plaatsen en een biografie van de componist.Met muziek, gedrukt
en gecopieerd.
393/90 Brochure.Biografie E.Delmotte.Dinformaat.8 blz.
- ** Deman J
469/90 Maatschappijbord Koninklijke maatschappij St.Joris
Oostende.d.28,5 cm.
- ** Desopper T
166/90 Brochure.De Belgische Oostkust (na 1945) 160 blz.3 talen.
- ** Dreesen JB
061/90 Copie van Caerte figuratief door landmeter Johannes Ramault met
Oesterputten Clays,Clemmens en Pollet.(1787-1789).
062/90 Lijst van ingekomen en uitgevaren schepen naar
Bowens.1772-1780.
102/90 Thermae Palace Hotel.Diner Kerst en Nieuwjaar.
152/90 Huwelijksuitnodiging Moerman-Verburgh.Er was eens... 17
blz.1990.
178/90 Publiciteitskaartje (2 ex) Café-Restaurant Hotel Gare
Maritime.
179/90 Vijf moefen van site Fort Sint Isabella.
359/90 Tien fietsplaten West-Vlaanderen.1949-58-70-83-84-85-86-87.
384/90 Jaarverslag Westvlaams Verbond Kringen Heemkunde.1989
385/90 Tentoonstellingscatalogus.Historische kaarten van de
Middenkust.Ter Cuere.1990.
386/90 Twee tekeningen.Hazegras.R.Borrey.1980.
407/90 Affiche.64x40.22°Oostendse revue "E moa mènes
toch".Casino-Kursaal november 1989.Tekening W.Lievens 1989.
422/90 Boek.De pers over
geschiedenis,heemkunde,archeologie,volkskunde,genealogie in
West-Vlaanderen.D/1164/1990/1
442/90 Boek.Belgisch-Nederlandse zeemansalmanak.1971.
443/90 Boek.Belgisch-Nederlandse zeemansalmanak 1974.
444/90 Boek.Belgisch-Nederlandse zeemansalmanak 1975.
445/90 Boek.Belgisch-Nederlandse zeemansalmanak.1978
446/90 Boek.Belgisch-Nederlandse zeemansalmanak.1980
- ** Dreesen MA
457/90a Ouderwets pepermolentje in glas en metaal.
457/90b Miniatuur inktpotje in glas met metalen deksel.

- ** Dreesen-Kessen
101/90 Een vliegend blad met vier liedjes.
- ** Elleboudt J
161/90 Drie obligaties.Livourne 1907,Rusland 1889 en België 1923.
- ** Falise JP
184/90 Drie Zw/w foto's 17.5 x 22.5 cm ivm de Vindictive tijdens W.O.I.
- ** François L
066/90 Muziekpartituur.J.van Hoof.Groeningen Antwerpen 1918.
067/90 Muziekpartituur.E.Hullebroeck.Zes liederen.z.d.
068/90 Verzameling van de bijzondertse liedjes in een opvoering te Oostende op 3 en 6 maart 1898.
069/90 Plan d'une croix au dixième op naam van Leopold Blommaert door J.Delaruwiere 16 november 1874 Ostende.
070/90 Drie kranten Het Laatste Nieuws 3-2-68,12-6-67,28-2-66.
071/90 Een ex. Le Journal illustré van 6 maart tot 2 april 1865.
072/90 Brochure Oostende 1000.
073/90 Nota ivm personeel SEO.z.d.
399/90 17 overdrukken van bijdragen geschreven door L.François voor diverse tijdschriften.
399/90a Jean Baptist Serruys.26 blz.
399/90b Jan Jozef Raepsaet1750-1832.38 blz.
399/90c Jacques Van Der Smissen 1788-1856.31 blz.
399/90d Jean Baptist D'Hane de Steenhuys1757-1826.20 blz.
399/90e Nicolas Bonaventure 1753-1831.13 blz.
399/90f Claude Greban de Saint Germain 1775-1850.46 blz.
399/90g Helias D'Huddeghem Emmanuel 1762-1838.14 blz.
399/90h Van Ancien Regime naar Nieuwste Tijden.Het Prinsbisdom Luik 1789-1795.7 blz.
399/90i Nicolas Rouppe 1768-1838.68 blz.
399/90j Wase notabelen en politieke regimes 18°en19°eeuw.39 blz.
399/90k Francois de Secus 1760-1836.25 blz.
399/90l Lambrecht Charles 1753-1823.22 blz.
399/90m Renier du Bosch 1765-1842.49 blz.
399/90n Michel de Selys-Longchamp 1759-1837.5 blz.
399/90o François Pirson 1765-1850.18 blz.
399/90p Joseph van Volden de Lombeke 1761-1836.9 blz.
399/90q Jean Jacques Verseyden de Varick 1769-1854.17 blz.
- ** Geschied.Kring Jette
151/90 Tentoonstellingscatalogus.Er was eens...een apotheek. 23 blz.1989.
- ** Goethaels
087/90 Penning Stad Oostende.Athletiek 1955.
088/90 Penning Stad Oostende.Athletiek 1956.
089/90 Penning Stad Oostende.Athletiek 1959.
090/90 Collectie.Penning Damesturntornooi Oostende 19 .
- ** Gruwier H
403/90 Twee tondeuzen van herenkapper.
408/90 Twee haarkapperscharen gewoon model.a:17,5 cm -b:15 cm.
- ** Herrling R
155/90 Geduldspelletje Le Taquin-De plaaggeest.Voor W.O.I.

160/90 Acht metalen kootjes voor het bikkelspel.
 162/90 Foto Zw/w van persoon met textielen.Geborduurde ovalen kader.25 aug.1878.
 181/90 Groepsfoto.Boldersmaatschappij Kracht en vreugde.1833-1878.
 182/90 Foto Zw/w Leopold II met 4 chromos in de hoeken waarop zijn beeltenis.
 373/90 Drie foto's leerlingen Normaalschool Blankenberge.1925-27.
 374/90 Groepsfoto Oostendse meisjesklas +1910.
 375/90 Groepsfoto militair feest Hippodroom voor WO I
 376/90 Plan van Raversijde tot Oostende met aanduiding hotels.Voor WO I
 377/90 Brochure "Uw parochie H.Hart Oostende".24 blz.Na WO II
 378/90 Programmabrochure.Muziekconservatorium.Prijsuitdeling 197
 379/90 Vliegend blad.Liedjes van 'tWuvetje.z.d.
 380/90 Vliegend blad.Oud Vlaamse liederen. z.d.
 381/90 Menu.32° Heemdag Tielt.28/5/1990.

** Hostyn N

105/90 Twee Zw/w foto's.Mondharpen uit de collectie Chocqueel.
 150/90 Publiciteitsaffiche.Luchtfoto OSTEND Centre.55x49.Aero Survey.1/2000.9/4/89.

** Hubrechtsen F

074/90 Kaart van het Noord-vrije, de Honte of Scheldemonding en Zeeland.z.d.
 075/90 Kaart van de kust van Duinkerke tot Blankenberge.z.d.
 076/90 Plan.Thermaal Instituut.1ste verd. 22-12-1967.
 077/90 Plan.Thermaal Instituut.Gelijkvl. 22-12-1967.
 141/90 Cartouche van kaartenreeks Ferraris.
 142/90 Metalen klasseerkast op wielen voor steekkaarten A4 formaat.
 396/90 Twee ouderwetse ijskreefmachines.
 397/90 Twee metalen fijnstraalspuiten.
 400/90 Drie affiches tentoonstelling "Oostende in twee wereldoorlogen" mei-september 1990
 410/90 Catalogus Expo.James Ensor te Parijs-Petit Palais 20 april 1990.20 blz.
 418/90 Publiciteitskaartje "Ostende Pharmacie L.Ramlot".8,2x12,2 cm.
 438/90 Fotocopie doopakte Marie Josepha van Saxen-Cobourg Gotha.Reg.St.Jozefskerk.
 439/90 Vier affiches ivm Brugge.

** Huys J

421/90 Drie vormen in plaaster voor het bereiden van marsepeine varkentjes.
 431/90 Foto.24x17,5 cm.Zw/w Aandenken aan onze Oostendsche Visschers omgekomen tijdens de oorlog 1940-45.38 personen met naam en de naam van de schepen.

** Ingelbrecht-Maes

002/90 Stofzuiger Vampyr de luxe L met toebehoren in goede staat.

** Ippel S

274/90 Vier krantenknipsels met betrekking tot Oostende 1935.

** Laureins P

146/90 Penning Inhuldiging vaandel van de Oostendse Federation des Employées hoteliers 23 september 1931.
 170/90 Foto.Zw/w. Maarschalk Montgomery Ereburger.

- ** Leerman A, Delaeter R
 143/90 Vaandel(compleet) van de bond van schoenhandelaars en meester
 schoenmakers uit Oostende, kust en omliggende 1927.
 144/90 Statuten van de bond van Schoenhandelaars en meester
 Schoenmakers.
 145/90 Standregelen van de bond van Schoenhandelaars en meester
 schoenmakers.
- ** Leerman V
 409/90a Brevet Rente Trimestrielle CGER op naam van Mme Leerman
 Eugenie 1/9/1942.
 409/90b Lidmaatschapsboekje SEO Oostende op naam van V.Massaux
 Nr.36.901.Ostende 10/5/1949.
 458/90 Ovalen foto 40,4x30,5 cm van V.Massaux muzikant 3de Linie
 Oostende 1907.Ingekaderd.
 459/90 Ovalen foto 40,5x30,5 cm van F.Massaux soldaat
 1870.Ingekaderd.
 462/90 Litho.Koning Albert in vol profiel.buste.58,5x43,5
 cm.Ingekaderd.
- ** Lietard E
 058/90 Tekst ivm penningen aanmoediging van de Nationale visserij in
 1785.
 060/90 Tekst ivm penningen vuurtoren van Oostende in 1771.
 394/90 Boek."Oostendse Jetons".38 blz.
- ** Maes S
 382/90 Catalogus.5° Volks-en Heemkundige Boekenbeurs.22/5/1990
 447/90 Metalen klasseerkast met twee schuiven.
- ** Major W
 079/90 Acht Zw/w foto's van de begrafenis van de ereschepen Dumarey
 in nov 1983.
 171/90 Programma.Fête d'escrime.Ostende 1919.
 440/90 Fotocopie van brief Aartshertog Albrecht.
- ** Menu P
 423/90C Overdruk(Gemeentekrediet van Belgie).De Generale Keyzerlycke
 Arch.en Koninklijke Indische Compagnie gevestigd in de
 Oostenrijkse Nederlanden genoemd de Oostendsche Compagnie.Max
 Servais.27 blz.1962
 423/90a Boek.Praktische zeevaartkunde door C.Maas.280 blz.ill.
 423/90aa Propagandabrochure.Oostendse burgemeesters door de eeuwen
 heen.16 blz.tekst en ill.
 423/90b Boek.Verzameling Cote d'Or.Quelques traditions et coutumes du
 folklore belge.H.Liebrechts.129 blz.ill.
 423/90bb Gids in brochurevorm.Op bezoek in de St Petrus en Pauluskerk
 te Oostende.8 blz.Ned.tekst.
 423/90cc Toeristische brochure.Oostende-Ostende.14 blz.ill.
 423/90d Geografische excursiegids.C.1.De Kustvlakte en de Duinstreek
 in de zone Diksmuide,De Panne,Nieuwpoort. C2.Brugge en
 Zeebrugge.Min.Nat.Opv.en Cult.16 blz.
 423/90dd Toeristische forlder.Oostende.12 blz.geplooid.ill.
 423/90e Geografische excursiegids.C3.De haven van
 Oostende.Min.Nat.Opv.en Cult.25 blz.
 423/90ee Brochure.O.L.Vr ter Duinen.Historische aantekeningen door
 G.Billiet.64 blz.met tekst en ill. 3 ex.

- 423/90f Geografische excursiegids.C4.De Centrale Westvlaamse Polders.Min.Nat.Opv.en Cult.47 blz.
- 423/90ff Propagandabrochuurtje.Wilkommen in Ostende.20 blz.tekst en ill.
- 423/90g Brochure(fotoboek met tekst).100 jaar Kursaal 1875-1975.48 blz.ill.
- 423/90gg Propagandabrochuurtje.Bienvenue à Ostende.40 blz.tekst en ill.
- 423/90i Gids(Parochieblad St Petrus en Paulus Oostende)30/7/72.Met de toeristen...op bezoek in de St Petrus en Pauluskerk te Oostende.2 bladen tekst.
- 423/90j Brochure.Oostende 1000.28 blz.met ill.
- 423/90k Brochure(uitgave stad Oostende)Oostende.78 blz.met ill.
- 423/90l Brochure(uitgave stad Oostende).Het havencomplex van Oostende.1955.103 blz.met ill.
- 423/90m Brochure(uitgave Toerisme Oostende)Oostende.14 blz.ill.
- 423/90n Brochure(uitgave Toerisme Oostende)Royal Palace Hotel.20 blz.ill.1 ex.Ned.en 1 ex Fr.
- 423/90o Brochure.O.L.Vr.ter Duinen Mariakerke.Oostende.Historische aantekeningen.12 blz.Oostende.1/7/1961.Tekst.
- 423/90p Brochure(BRT schoolradio.De vismijn te Oostende.50 blz.tekst en ill.
- 423/90q Brochure(uitgave Publita)Mercator.Door A.De Vos.63 blz.tekst en ill.
- 423/90r Brochure(Oostends Toerismebureau)Oostende.48 blz.4 talig.1956 met ill.
- 423/90s Brochure(Toerismebureau 1954)oostende.72 blz.ill.plan.
- 423/90t Brochure(Oostende 1964)Oostende.Franse tekst.28 blz.ill.
- 423/90u Toerismegids(Oostende1955)Oostende.58 blz.Tekst.ill.4 talig.Plan.
- 423/90v Brochure.Oostende-Ostende.Toeristengids.1953.64 blz.ill.lan.2 talig N e F.
- 423/90w Brochure.35 jaar Oostends amateurtoneel.Door Jan Felix.5 blz tekst.
- 423/90x Propagandabrochure CVP Oostende.1964.24 blz.Tekst en ill.
- 423/90y Programmabrochure.1954.Oostende.16 blz.tekst.
- 423/90z Programmabrochure.1958.Oostende.64 blz tekst.4 talig.

* * Mertens J

- 426/90 Handschrift.De Sint Maartenskerk te Oostende.door C.Loontiens.9 blz.handgeschreven tekst.

* * Messiaen R

- 474/90 Gietijzeren kerkhofkruis.
- 475/90 Stootkar.
- 476/90 Duvel voor vervoer van stukken marmer.
- 477/90 Duvel voor vervoer van meelzakken.
- 478/90 Koevoet.
- 479/90 Dommekracht.
- 480/90 Twee bronzen Kristusfiguren.
- 481/90 Vier gasmaskers 1940-45.
- 482/90 Zeildoekse rugzak.Duits leger 1940-45.
- 483/90 Busje met kuisgerief voor geweer.
- 484/90 Drie metalen blokken voor een takelgestel.
- 485/90 Diverse stukken sierketting kerkhof.
- 486/90 Vier kerkhofvazen in biscuit.
- 487/90 Stel puntbeitels voor blauwsteen.
- 488/90 Stel gradineerbeitels voor blauwsteen.
- 489/90 Stel ciseleerbeitels voor blauwsteen.

490/90 Stel bouchardeerbeitels voor blauwsteen.
 491/90 Stel spieerbeitels voor blauwsteen.
 492/90 Stel chassebeitels voor blauwsteen.
 493/90 Stel hamers voor bewerking van blauwsteen.
 494/90 Stel winkelhaken en zwee's voor blauwsteen.
 495/90 Passer voor het werken met blauwsteen.
 496/90 Stel beitels voor het bewerken van zachte steen.
 497/90 Stel schrapers voor het bewerken van zachte steen.
 498/90 Stel hamers voor het bewerken van zachte steen.
 499/90 Twee draagijzers voor transport van platen marmer.

** Michiels A

116/90 Een foto betrekking hebbend op de familie Van Craeynest, Opsomer en Vandenbussche.
 117/90 Een foto betrekking hebbend op de familie Van Craeynest, Opsomer en Vandenbussche.
 118/90 Een foto betrekking hebbend op de familie Van Craeynest, Opsomer en Vandenbussche.
 119/90 Een foto betrekking hebbend op de familie Van Craeynest, Opsomer en Vandenbussche.
 120/90 Een foto betrekking hebbend op de familie Van Craeynest, Opsomer en Vandenbussche.
 121/90 Een foto betrekking hebbend op de familie Van Craeynest, Opsomer en Vandenbussche.
 122/90 Een foto betrekking hebbend op de familie Van Craeynest, Opsomer en Vandenbussche.
 123/90 Een foto betrekking hebbend op de familie Van Craeynest, Opsomer en Vandenbussche.
 124/90 Een foto betrekking hebbend op de familie Van Craeynest, Opsomer en Vandenbussche.
 125/90 Een brevet herinneringsmedaille 1914-18. J+E. Opsomer.
 126/90 Een brevet herinneringsmedaille 1914-18. J+E. Opsomer.
 127/90 21 brevetten wedstrijden slachtvee op naam. A. Van Craeynest. Anderlecht.
 128/90 Twee diplomas prijkskamp vee op naam A. Van Craeynest. Gent.
 129/90 Diploma veeprijkskamp Westvlaamse Veehandel op naam A. Van Craeynest.
 130/90 Elf diplomas veewedstrijd op naam A. Van Craeynest. Zomergem.
 131/90 Drie diplomas veewedstrijd op naam A. Van Craeynest. Breidelzonen. Gent.
 132/90 Drie diplomas uitstallingswedstrijd Oostende 1959-61 op naam A. Van Craeynest.
 133/90 Een Zw/w foto Belgische en Britse Koningsparen.
 134/90 Een zeemeermin in gekleurde plastiek.
 135/90 Vier proceleinen lampekappen.
 136/90 Een tulpvormige metalen lampekap.

** NN

001/90 Ingekaderde foto 55x41. Henri Serruys, Président Crédit Ostendais.
 026/90 Vaandel Supportersclub Visserskwartier. Collectie.
 027/90 Vaandel. Supportersclub V.G.O. Oostende. Midden 1914.
 028/90 Vaandel. K.V.G.O. Les joyeux supporter.
 056/90 Advertentie van de Venditie (een partij wollen stoffen enz) 6 februari 1787.
 057/90 Prospectus du Courier d'Ostende, in het verschijnen van een Feuille Periodique 1 oktober 1785.
 106/90 Twee tentoonstellingscatalogussen De gedecoreerde Dood.

- 107/90 Twee tentoonstellingscatalogussen Oostende Vrijhaven.
110/90 Een halfverheven plaasteren beeld van Eugene Van Oye.
111/90 Ingekaderd octrooi aanleg steenweg op Wijnendale 1767.
112/90 Ingekaderde affiche. Bal du Rat Mort 1911.
113/90 Ingekaderde Maritieme publiciteitsfiche. 1987.
114/90 Ingekaderd reglement Lijnvissermaatschappij Oplettendheid en Geduld.
115/90 Ingekaderde groepsfoto voor kursaal (Oud kursaal).
137/90 Wimpel Vereniging van de Wullok 1969.
138/90 Wimpel van de Stad Nice.
139/90 Wimpel Handelaarsbond Petit Paris 1951.
140/90 Vlag van de S.E.O.
147/90 Bandopname paneelsgesprek "De oorsprong van Oostende "deel 1 en deel 2.
148/90 Bandopname paneelsgesprek "Zoeklicht op een Oostendenaar. Walter Debrock".
149/90 De Bourgondische vlag.
153/90 Affiche tentoonstelling (4 ex) Oostende Vrijhaven 1769-1794. 1989.
156/90 Koperen plaat met tekst. Première pierre posée le 7 décembre 1840.
157/90 Plaket. 1938. Evian 1956.
158/90 Plaket. RYCO. 1847-1972.
159/90 Draagteken d. 9 cm. met Belgische kokarde en versierd. Metaal. Verzilverd.
163/90 Patar. Spaans zilveren muntstuk. 1557.
177/90 Foto Zw/w Bemanning mailboot Pr. Josephine Charlotte.
180/90 Ronde foto van plaasterbeeld Dinah Bulcke.
229/90 Tijdschrift "Aan de Schreve" Jg. 80 tem 83.
230/90 Tijdschrift "Aan de Schreve" Jg. 72 tem 75.
231/90 Tijdschrift "Aan de Schreve" Jg. 76 tem 79.
232/90 Tijdschrift "Ons Heem" Jg. 72 tem 74.
233/90 Tijdschrift "Ons Heem" Jg. 75 tem 78.
234/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1965.
235/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1966.
236/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1967.
237/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1968.
238/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1969.
239/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1970.
240/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1972.
241/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1973.
242/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1976.
243/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1977.
244/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1979.
245/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1980.
246/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1981.
247/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1987.
248/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1974.
249/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1978.
250/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1986.
251/90 Tijdschrift "Vlaamse Stam" Jg. 1988.
252/90 Tijdschrift "L'Intermédiaire" Jg. 1971.
253/90 Tijdschrift "L'Intermédiaire" Jg. 1972.
254/90 Tijdschrift "L'Intermédiaire" Jg. 1973.
255/90 Tijdschrift "L'Intermédiaire" Jg. 1974.
256/90 Tijdschrift "L'Intermédiaire" Jg. 1975.
257/90 Tijdschrift "L'Intermédiaire" Jg. 1977.
258/90 Tijdschrift "L'Intermédiaire" Jg. 1978.

- 259/90 Tijdschrift "L'Intermédiaire" Jg 1979.
- 260/90 Tijdschrift "L'Intermédiaire" Jg 1981.
- 261/90 Tijdschrift "L'Intermédiaire" Jg 1980.
- 262/90 Tijdschrift "De Leiegouw" Jg 1977-78.
- 263/90 Tijdschrift "De Leiegouw" Jg 1979-80-81.
- 264/90 Tijdschrift "De Leiegouw" Jg 1982-83-84.
- 265/90 Tijdschrift "Brugs Ommeland" Jg 1976-77-78.
- 266/90 Tijdschrift "Brugs Ommeland" Jg 1979-80.
- 267/90 Tijdschrift "Brugs Ommeland" Jg 1981-82-83.
- 268/90 Tijdschrift "Ons Heem" Jg 1979 tem 84.
- 269/90 Tijdschrift "Oostvlaamse Zanten" Jg 1967-68-69.
- 271/90 Tijdschrift "De Pelgrim" Jg
- 270/90 Tijdschrift "Emulations" Jg 1982-83.
- 361/90 Werklap.Madelein Halewyck.1901-02
- 362/90 Werklap.Georgina Buyck.1883.
- 363/90 Werklap.Justine de Clerc.1835.
- 364/90 Werklap.Sophie Yselick.1849
- 365/90 Werklap.G.Buyck.1884.Legaat Bulcke.
- 366/90 Wimpel.EVP Club Kelk Boys Brugge z.d.
- 367/90 Wimpel.Longchamps fleuri 1948.Prix d'honneur.
- 368/90 Wimpel.Kelk Boys Brugge.1957
- 369/90 Wimpel.Basils vrienden.1957
- 370/90 Wimpel.Het Looze Visschertje. z.d.
- 371/90 Menu op nylon.Banket Union Hotelière.19/9/1956
- 372/90 Zwart veloeren handtas met geborduurde bloemmotieven.
- 387/90 Pamflet."Worden de Duitsers nerveus".z.d.WO II
- 388/90 Propagandabrochure."Vlamingen Op".z.d.WO II.32 blz.
- 389/90 Brochure "Deutsche Haltung vor Fremden".31 blz.1940/41
- 390/90 Propagandabrochure "Storm over Europa"z.d.WO II.16 blz.
- 391/90 Propagandabrochure "Wie wint de oorlog".z.d.WO II.32blz.
- 392/90 Propagandabrochure "De Toekomst van België".z.d.WO II.46 blz.
- 413/90 Schilderij.Olieverf op metalen plaat.H.Joannes Baptist.Maatschappij Concordia 1840.vierkant 56x56 cm.
- 414/90 Schilderij.Olie op doek.In kader.Mansportret,halve hoogte.P.Breinaert +1863.Voorzitter Oostendse Maatschappij der Napoleonisten.64x47 cm.
- 415/90 Schilderij.Olieverf op houten paneel.Ancien Freres d'armes de l'Empire Français.1846.Ostende.53,5x53,5.ruitvorm.
- 429/90a Onderlegger.rechthoekig.katoen.60x41,5 cm met 6 bloemen en afgezet met kant.
- 429/90b Onderlegger.Ovaal.60x30 cm.Bloemmotief afgezet met kant
- 448/90 Plan.Bruxelles.Façades du Coudenberg.Ech.1%.Bruxelles 12 janvier 1929.59x202 cm.
- 449/90a Kaart.Champs de destruction de Wijtschate.1/10000.21.12.1922.48x39,5 cm.
- 449/90b Kaart.Champs de destruction de Zonnebeke.1/10000.21.12.1922.43,5x48 cm.
- 449/90c Kaart.Champs de destruction de Langemark.1/2500.21.12.1922.68x63 cm.
- 450/90 A.F.Fobert.Plan van Residence Argonne.77x107,5 cm.Getekend onder rechts.
- 451/90 Plan der terreinen Gare Maritime van Zeebrugge.Bruxelles 29.3.1900.Compagnie des Installations Maritimes de Bruges.62x56,5 cm.Acht gelijke plannen waarvan 2 gekleurd.
- 452/90a SEO Hoofdlokaal Veldstraat.Verbouwingsplan 1947.Kofferingsplan.73,5x103 cm.
- 452/90b SEO Hoofdlokaal Veldstraat.Verbouwingsplan 1947.Hoofdplan.79x103 cm.

- 452/90c SEO Hoofdlokaal Veldstraat.Verbouwingsplan 1947.Aanpalende delen.74x61 cm.
- 452/90d SEO Hoofdlokaal Veldstraat.Verbouwingsplan 1947.Bijkomende verbouwing.57x55,5 cm.
- 453/90 Plan d'alignement d'ouvertures des rues et places publiques au quartier Est(Phare)Ostende.23.5.1899.1/2500.136x100,5 cm.
- 454/90a Medaille met kroon en ring in wapenschilduitvoering.5,5x4 cm.VZ:beeldenaar Leopold I naar links 1831-1865.KZ:Wapenschild Oostende.A LEOPOLD 1er...5 aout 1905.J.Stienon.Verguld.In rechth.doos met opschrift SOUVENIR..1905
- 454/90b Medaille.idem als 454/90a met zelfde opschrift A LEOPOLD 1er LA VILLE D'OSTENDE RECONNAISSANCE...In dezelfde doos met opschrift SOUVENIR DE L'INAUGURATION DE LA STATUE DE LEOPOLD 1er.5 aout 1905 Medaille verzilverd.
- 454/90c Medaille.idem als 454/90a of 454/90b maar de medaille is in brons.
- 500/90a1 Hardhouten medaille met oog en ring.
Vz:Beeldenaar Leopold I naar links LEOPOLD I ROI DES BELGES.
Az:BOIS DURCI
- 500/90a2 Tweekleurig lint (rood,geel) met 2 sleutels.
- 500/90a3 Idem als 500/90a2
- 500/90b Medaille:verguld,d.3,2 cm met oog en ring en driekleurig lint.Vz:AUX BRAVES DEFENSEURS DE BRUXELLES...Az:lauwerkrans,DONNE EN SOUVENIR SOUS LA REGENCE...EN JUIN MDCCXXXI No 85 AU PATRIOTISME.....
- 500/90c Ovalen verzilverde plaat met boord:DE BURGERLIJKE WACHT VAN OOSTENDE AAN JACOBUS BLOCK UIT ERKENTENIS 1er OCTOBER 1830.
- 500/90d Eervolle onderscheiding. Oorlogskruis 1830.
- 500/90e Eervolle onderscheiding.Medaille 1830.
- 501/90a Draagteken:vorm Duits kruis verguld metaal met bordeaux en wit email getooid met karnavalmuts en vierkleurig lint.GEW.V.OBERUGERN.V.STADT MAINZ 1958.
- 501/90b Draagteken:schildvormig,verguld met wit-zwart-rood en geel email.1958 MCV.
- 502/90 Medaille:brons,d.3,3 cm aan blauw lint.
Vz:Kroon met drie kepers CERCLE LES EVEILLES MENIN 1884
- 503/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,ring,d.4,3 cm
Vz:SOCIETEYT BOLDERS OUDENBURG. Az:VOOR
HET GROOTSTE GETAL LEDEN 20 JUNY 1841.
- 504/90 Medaille:zonder vatting,verzilverd,d.4 cm.
Vz:gekroond wapenschild Oostende.20 JANUARY 1843.
Az:EEREPRYS AEN.
- 505/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,ring,d.4 cm
Vz:gekroond wapenschild Oostende in lauwerkrans ECOLE D'ARCHITECTURE ET DE DESSIN OSTENDE 1845.Az:3me CLASSE D'APRES MODELE PORTAIL 1er PRIX A Mr
- 506/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,ring,d.4,5 cm
Vz:leeuw en gekroond wapenschild en kanon SPOI
Az:lauwerkrans met binnenin tekst YPRES KOEKSJE A LA SOCIETE LA PLUS ELOIGNEE 1845.
- 507/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,d.3cm,ring-lint
Vz:YACHT-CLUB D'OSTENDE ROTTERDAM 12 JUILLET 1854
Az:ANVERS 23 AOUT 1854
- 508/90 Penning:koper,d.7,3 cm
Vz:Beeldenaar Louise Marie naar rechts.LOUISE MARIE TH CH IS D'ORLEANS REINE...Az:gravure St Petrus en Pauluskerk.ERIGEE A LA...PAR SOUSCRIPTION NATIONALE.....
- 509/90 Medaille:koperen plaat in vatting,d.6,2 cm,ring-lint
Vz:DONNE PAR LA MAIRIE DE LA VILLE ET PORT D'OSTENDE...Az:LE 15 AOUT 1806 POUR AVOIR LE MIEUX DECORE A L'OCCASION DE LA FETE DE St NAPOLEON ET DE L'ANNIVERSAIRE....

- 510/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,ring en lint,d.2,3 cm.VZ : RHETORICA IN OOSTENDE.KZ : TWEEDE PRIJS OCTOBER 1810.
- 511/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting, ring en lint,d.2,7 cm. VZ : RHETORICA IN OOSTENDE. KZ : TWEEDE PRIJS OCTOBER 1810.
- 512/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting met ring en lint,d.2,8 cm.VZ : RHETORICA IN OOSTENDE. KZ : TWEEDE PRIJS APRIL 1811.
- 513/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,ring,d.4 cm.VZ:PRIX DE ORTHOGRAPHE FRANCAISE 1ere CLASSE ACCORDE PAR MONS.LE MAIRE D'OSTENDE.KZ : A L'ECOLE PRIMAIRE DE LUIS VITSE LE 25 AOUT 1816.
- 514/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,ring,d.4 cm.VZ:PRIX D'ORTHOGRAPHIE FLAMANDE 1ere CLASSE ACCORDE PAR MONS.LE MAIRE D'OSTENDE.KZ:A L'ECOLE PRIMAIRE DE LOUIS VITSE LE 25 AOUT 1816.
- 515/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,ring en lint,d.2,6 cm.VZ:RHETORICA OOSTENDE.KZ:PRIJS LIED FEBRUARIUS 1816.
- 516/90 Medaille:vergulde plaat in vatting,ring en lint,d.4,5cm.VZ:anker met twee gekruiste vaandels en lauwerkrans.LES PIRATES D'ALGERS...27 aout 1816.KZ:LA MAIRIE DE LA VILLE D'OSTENDE...20 8bre1816...1er PRIX DE LA POESIE...
- 517/90 Medaille:koperen plaat in vatting,ring,d.4,5 cm.VZ:PRIX D'ECRITURE ACCORDE PAR MONS.LE MAIRE D'OSTENDE.KZ:A L'ECOLE PRIMAIRE DE LOUIS VITSE LE 25 AOUT 1817.
- 518/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,ring,d.4,8cm.VZ:PREMIER PRIX DE GRAMMAIRE DECERNE PAR LA REGENCE D'OSTENDE.KZ:A MAD 11e MIMI VITSE ECOLE PRIMAIRE DE MR L.VITSE LE 28 AOUT 1820.
- 519/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting met ring,d.4,8cm.VZ:PRIX D'ARITHMETIQUE PREMIERE CLASSE DECERNE PAR LA REGENCE D'OSTENDE.KZ:A JEANETTE VITSE ECOLE PRIMAIRE DE MR L.VITSE LE 3 SEPTEMBRE 1821.
- 520/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting met ring,d.4 cm.VZ:harp met kroon en lauwerkrans.KONINKLIJKE MAATSCHAPPIJ VAN VADERLANDSE TAAL-EN DICHTKUNST...KZ:BELONING AAN ...L.VITSE...SCHRIJFTIJD VAN 1828 TOT 1830.
- 521/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting met ring,d.5,2cm.VZ:gekroond wapenschild van Oostende in lauwerkrans ECOLE D'OSTENDE 1830.KZ:A A.LIEBAERT 2e DE LA 1ere CLASSE DESSIN FIGURE ET GRANDE TETE.
- 522/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting met ring en lint,d.5,2cm.VZ:DE REGERING DER STAD OOSTENDE...GEBORTE...KROONPRINS DER BELGEN...KZ:...28 AUGUSTY 1833...FEESTVIERING...2de PRIJS AEN Mr.L.VITSE.
- 523/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting met ring,d.5,2cm.VZ:DE REGERING DER STAD OOSTENDE...GEBORTE...KROONPRINS DER BELGEN...RHETORICA.KZ:FEESTVIERING...LIERDICHT...1stePRIJS..MR .L.VITSE OP DEN 25 AUGUSTUS 1833.
- 524/90 Medaille:verzilverde plaat zonder vatting,d.3,8cm.VZ:harp met kroon.KK MAETSCHAPPIJ VAN TAELEN DICHTKUNDE...WAT RIJP WAT GROEN.KOMT WIJSHEID VOEN.KZ:BELOONING AEN DEN BROEDER LOUIS VITSE.....PRIJZEN...1837.
- 525/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting met lint en ring,d.3,3 cm.VZ:gekroonde lier.KK MAETSCHAPPIJ VAN TAELEN DICHTKUNDE.AFDg TONEELKUNDE OOSTENDE 28 APRIL 1839.KZ:1e PRIJS DEFTIGE UITGALMING AAN A.VAN NESTE.
- 526/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting met ring en lint,d.4,4cm.VZ:KK MAETSCHAPPIJ VAN VADERLANDSCHE TAELEN DICHTKUNDE...OOSTENDE.KZ:BELONING AEN DEN BROEDER AUGS VANNESTE...BEHAALDE PRIJZEN...SCHRIJFTIJD 1838-1839.

- 527/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting met ring en lint,d.5,3cm.VZ:gekroonde harp met lauwerkrans.KK MAATSCHAPPIJ VAN VADERLANDSCHE TAAL EN DICHTKUNDE...KZ:BELONING ...AUGS VANNESTE..PRIJZEN..SCHRIJFTIJD 1839-1840.
- 528/90 Medaille:vergulde plaat in vatting met kroon en ring,d.6,5cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende in lauwerkrans.BIENFAISANCE-HOTEL DU GRAND CAFE.KZ:RECONNAISSANCE POUR SECOURS AUX PAUVRES VIEILLARDS D'OSTENDE 1849.
- 529/90 Medaille:vergulde plaat in vatting met kroon en ring,d.7cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende in lauwerkrans.BIENFAISANCE HOTEL DU GRAND CAFE.KZ:1er PRIX POUR SECOURS AUX PAUVRES VIEILLARDS D'OSTENDE 1850.
- 530/90 Medaille:vergulde plaat in vatting met volute kroon en ring,d.6,6cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende in lauwerkrans.BIENFAISANCE HOTEL DU GRAND CAFE.KZ:1er PRIX POUR SECOURS AU PAUVRES VIEILLARD D'OOSTENDE 1851.
- 531/90 Medaille:vergulde plaat in vatting met ring en kroon,d.7cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende in lauwerkrans.BEINFAISANCE HOTEL DU GRAND CAFE.KZ:1er PRIX POUR SECOURS AUX PAUVRES VIEILLARDS D'OSTENDE 1852.
- 532/90 Medaille:koperen plaat in vatting met ring op kroon,d.6,4cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende in lauwerkrans BIENFAISANCE HOTEL DU GRAND CAFE.KZ:1er PRIX POUR SECOURS AUX PAUVRES VIEILLARDS D'OSTENDE 1853.
- 533/90 Medaille:verzilverd met gladde rand,ring op bol en lint,d.4,4cm.VZ:Beeldenaar Napoleon III naar links.NAPOLEON III EMPEREUR.KZ:allegorie.MINISTERE...A.VANHOUCKE(LOUIS)...SECOUR S...MARINS FRANCAIS...1853.(get.CAQUE P).
- 534/90 Medaille:verzilverd met gladde rand,volute in torenvorm,ring en lint,d.2,6cm.VZ:beeldenaar Leopold I naar links.LEOPOLD PREMIER ROI DES BELGES.KZ:lauwerkrans.DEVOUEMENT,COURAGE,HUMANITE...L VANHOUCKE...24 DEC 1853.
- 535/90 Medaille:vergulde plaat in vatting met kroon en ring,d.5,6cm.VZ:wapenschild Oostende in lauwerkrans.BIENFAISANCE HOTEL DU GRAND CAFE.KZ:3eme PRIX POUR SECOURS AUX PAUVRES VIEILLARDS D'OSTENDE 1854.
- 536/90 Medaille:vergulde plaat in vatting met volute,kroon en ring,d.2,6cm.VZ:gekroond wapenschild van Oostende in lauwerkrans.BIENFAISANCE HOTEL DU GRAND CAFE.KZ:2me PRIX POUR SECOURS AUX PAUVRES VIEILLARDS D'OSTENDE 1855.
- 537/90 Medaille:verzilverd met gladde rand,volute in torenvorm en ring en lint,d.2,6cm.VZ:Beeldenaar Leopold I naar links.LEOPOLD PREMIER ROI DES BELGES.KZ:lauwerkrans.DEVOUEMENT,COURAGE,HUMANITE..L.VAN HOUCKE 18 JANV 1855.
- 538/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,volute,kroon en ring,d.6cm.VZ:gekroond wapenschild van Oostende in lauwerkrans.BIENFAISANCE HOTEL DU GRAND CAFE.KZ:RECONNAISSANCE POUR SECOURS AUX PAUVRES VIEILLARDS D'OSTENDE 1856.
- 539/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,kroon en ring,d.4cm.VZ:ECOLE DE MUSIQUE DE LA VILLE D'OSTENDE 1857.KZ:CHANT PRIX UNIQUE A MR E DESMIDT.
- 540/90 Medaille:vergulde plaat in vatting,kroon,ring en lint,d.4,8cm.VZ:lier in lauwerkrans.KK MAETSCHAPPIJ RHETORICA.OOSTENDE 1858.KZ:ERKENTENIS AEN DEN JONGEN HEER EUG.DE SMET VOOR BEWEZEN VLIJT.

- 541/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,volute,kroon en ring,d.6cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende in lauwcrans.BIENFAISANCE ESTAMINET ANCIEN SEBASTIEN.KZ:3e PRIX POUR SECOURS AUX PAUVRES VIEILLARDS D'OSTENDE 1858.
- 542/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,volute,kroon en ring,d.5,1cm.VZ:wapenschild Oostende in lauwcrans.BIENFAISANCE HOTEL DU GRAND CAFE.KZ:RECONNAISSANCE POUR SECOURS AUX PAUVRES VIEILLARDS D'OSTENDE 1859.
- 543/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,volute,kroon en ring,d.5cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende in lauwcrans.BIENFAISANCE,QUETEUR ANCIEN ST SEBASTIEN MR C STUBBE.KZ:RECONNAISSANCE...SECOURS...VIEILLARDS..OSTENDE 1861
- 544/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,volute,kroon en ring,d.7,3cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende in lauwcrans BIENFAISANCE SOCIETE POULE LOYALE.KZ:RECONNAISSANCE POUR SECOURS AUX PAUVRES VIEILLARDS D'OSTENDE 1865.
- 545/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,volute,kroon en ring,d.8cm.VZ:Beeldenaar Leopold II naar links.KZ:JONGE TONEELLIEFHEBBERS.KAMPSTRIJD VAN BLIJSPELEN 21 en 28 juli en 4 OOGST 1867 2de PRIJS BRUSSEL.
- 546/90 Medaille:vergulde plaat zonder vatting,d.4,3cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende in lauwcrans.BIENFAISANCE MR LOUIS COUCKE.QUETEUR POUR L'HOSPICE.RUE DES CORDIERS NR 20.KZ:RECONNAISSANCE..SECOURS..VIEILLARDS...1868.
- 547/90 Medaille:vergulde plaat in vatting,volute,bol en ring,d.5,2cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende in lauwcrans.2DE PRIX HOTEL ST DENIS.QUETEURS MML WICKMAYER EN A VANNESTE-VITSE.KZ:RECONNAISSANCE..SECOURS.VIEILLARDS..1870
- 548/90 Medaille:vergulde plaat in vatting,volute,bol en ring,d.5,2cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende in lauwcrans.1er PRIX ESTAMINET ST SEBASTIEN.QUETEURS MrMr C.STUBBE EN P.CAUWE.KZ:RECONNAISSANCE..SECOURS..VIEILLARDS..1870
- 549/90 Medaille:verzilverde plaat in vatting,volute,kroon en ring,d.5,3cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende in lauwcrans.KZ:CAVALCADE 1880 AU SPORT NAUTIQUE.
- 550/90 Medaille:verzilverd,gladde boord,volute en ring gebroken,d.2,5cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende.OSTENDE.KZ:FEUILLE D'ETAIN.PAUVRES HONTEUX.FONDEE EN 1892.
- 551/90 Medaille:verguld,met gladde rand,bol en ring,d.5,1cm.VZ:haan.AVICULTEURS DU NORD.KZ:lauwcrans.EXPOSITION INTERNATIONALE DE LILLE 1892.
- 552/90 Medaille:verguld met gladde boord,bol en ring,d.4cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende.OSTENDE.KZ:lauwcrans.ASSOCIATION GENERALE DES EMPLOYES AU CERCLE MIRY RECONNAISSANCE 29 JANVIER 1898.
- 553/90 Medaille:verguld,met ring 5/3,7cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende.VILLE D'OSTENDE.KZ:lauwertak.REVUE DES SOCIETES 1901.
- 554/90 Medaille:brons,5,5/3,7cm met ring.VZ:vrouw met bloementuil en haan.KZ:vogel met kroon en wapenschild.CONCOURS HIPPIQUE D'OSTENDE 3,4,7bre 1902.
- 555/90 Medaille:verzilverd,5,2/4cm met kroon en ring 2 ex.VZ:beeldenaar Leopold I naar links.1831-1865.KZ:gekroond wapenschild Oostende.A LEOPOLD 1er LA VILLE D'OSTENDE RECONNAISSANTE 5 AOUT 1901.
- 556/90 Medaille:verguld,met ring en kleine volute,d.2,7cm.VZ:Theater van Oostende.THEATRE ROYAL D'OSTENDE DIRECTION G.MARQUET INAUGURE LE 15 JUILLET 1905.KZ:lauwcrans.BOURGMESTRE..ECHEVINS..SECRETAIRE..ARCHITECTE...

- 557/90 Medaille:verguld,bol en ring met gladde rand,d.7cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende.SM LE ROI LEOPOLD II INAUGURE LES NOUVELLES INSTALLATIONS MARITIMES D'OSTENDE LE 4 SEPTEMBRE 1905.KZ:PLAN VAN DE OOSTENDSE HAVEN.
- 558/90 Medaille:brons,bol en ring met gladde rand,d.7cm.VZ:gekroond wapenschild van Oostende.ZM DE KONING LEOPOLD II HULDIGT DE NIEUWE HAVENINRICHTING VAN OOSTENDE DEN 4 SEPTEMBER 1905.KZ:plan van de Oostendse haven.
- 559/90 Medaille:verzilverd,bol en ring,gladde ring,d.5cm.VZ:Allegorie zittende vrouw.KZ:lauwerkrans.LA WALLONIE FONDEE LE 15 MARS 1903 OSTENDE.INAUGURATION DU DRAPEAU 28 JANVIER 1906.
- 560/90 Medaille:verzilverd met ring en oog,d.3cm.VZ:allegorie voedend kind.PARVULIS SCIENTIA PRAE SIDIO.KZ:IIe CONGRES INTERNATIONAL DES GOUTTES DE LAIT BRUXELLES 12 AU 16 AOUT 1907.
- 561/90 Medaille:verzilverd,ongelijkmatige vorm met ketting 3,5/2,2cm.VZ:Vrouwenhoofd met arm en slang en emmer.ELECTA 1897-1907.KZ:L VAN HULST.
- 562/90 Medaille:verzilverd,met gladde rand oog en ring,d.3,1cm.VZ:St.Petrus en Pauluskerk.EGLISE SS PIERRE ET PAUL D'Oostende.KZ:INAUGUREE PAR SM LEOPOLD II ROI DES BELGES LE 4 SEPTEMBRE 1905.6 EXEMPLAREN.
- 563/90 Medaille:verguld met gladde rand bol en ring,d.5,1cm.VZ:Beeldenaar Leopold II naar rechts.LEOPOLD II KONING DER BELGEN.KZ:lauwerkrans.Bond der gepensioneerden van de staat 1907.Officiële overhandiging van ons vaandel doo
- 564/90 Medaille:verguld met gladde rand,volute kroon en ring,d.5,2cm.VZ:Beeldenaar Leopold II naar links.LEOPOLD II KONING DER BELGEN.KZ:KONINKL.TONEELMAATSCHAPPIJ HOOP IN DE TOEKOMST OOSTENDEN WEDERLANDSCHEN WEDSTR 1907-1908.
- 565/90 Medaille:verguld met gladde rand,ring en oog,d.6cm.VZ:Dansende man en vrouw.KERMESSE BRUXELLES 1910.KZ:Kasteel.
- 566/90 Medaille:verzilverd,gladde rand,volute en ring,d.2,4cm.VZ:gekroond wapenschild Oostende.OSTENDE. KZ:FETES D'OSTENDE 1911.
- 567/90 Medaille:verzilverd,gladde rand,bol en ring,d.5cm.VZ:3 paarden.KZ:allegorie.VILLE D'OSTENDE.CONCOURS DES CHEVAUX GROS TRAIT 27 MAI 1912.2 EXEMPLAREN.
- 568/90 Plaket:brons,6,7/4,5cm.VZ:bovendeel zwaard met leeuwenkop en ketting.TOUT EST PERDU FORS L'HONNEUR.AAN DE HEER BURGEMEESTER E VAN GLABBEKE TE OOSTENDE.KZ:Allegorie.FEDERATION..EX-PRISONNIERS..VERBOND..GEV ANGENEN..1919
- 569/90 Medaille:verguld 6/4cm met oog en ring.VZ:allegorie.KZ:lauwertak en gekroond wapenschild Oostende.VILLE D'OSTENDE FESTIVAL PERMANENT 1922.
- 570/90 Medaille:verzilverd 2,8/2,5,oog en ring.VZ:spelende kinderen.KZ:lauwerkrans.CONCOURS DES PLAGES DU SOIR 1927.
- 571/90 Medaille:brons,gladde rand,kleine volute oog en ring,d.3cm.VZ:Beeldenaar Leopold Cortier naar links.JUBILARIS ...VEURNE 1902-1927 LEOPOLD CORTIER KZ:KAMER VAN KOOPHANDEL...VEURNE...AANDENKEN...Ø OCT 1927....H.BRYS...
- 572/90 Medaille:verguld,3,4/2,5cm met oog.VZ:Turnende vrouwen.KZ:INTERNATIONAAL DAMESTORNOOI OOSTENDE 1927 VG.TOURNOI INTERNATIONAL DE GYMNASIQUE FEMININE OSTENDE 1927 VG.
- 573/90 Medaille:verguld,met volute,oog en ring,d.2,4cm.VZ:allegorie.KZ:OOSTENDE:OSTENDE XXXVe FESTIVAL 1928.

- 574/90 Medaille:verzilverd 6,5/6cm, onverschillige vorm.VZ:allegorie.KZ:3eme PRIX DE TIR PATRIA 1928.
- 575/90 Medaille:brons 7,5/4,5cm met oog en ring.VZ:allegorie 'De Roem' met vaandel, haan en leeuw 1830-1930.KZ:obelisk met leeuwen en vaandels.VILLE DE LIEGE 1830-1930 CORTEGE DES DRAPEAUX.
- 576/90 Medaille:verzilverd met gladde rand, volute, ring en oog, d. 2,5cm.VZ:BEELDENAAR LEOPOLD II NAAR LINKS.LEOPOLD II ROYAL DES BELGES.KZ:SOCIETE ROYALE ET CENTRALE DES SAUVETEURS BELGES C.DESMET.
- 577/90 Medaille:verzilverd met ring en oog in vorm van bijenkorf.VZ:bijenkorf.KZ:vrouw die kinderen voedt.P A POUR L'AVENIR.
- 578/90 Medaille:verzilverd met ring 3/2,5cm.VZ:WAPENSCHILD Brugge met fakkel en collectebus.ALGEMEEN KLEEDINGSWERK.KZ:DUIVENMPIJ DE STER.
- 579/90 Medaille:verzilverd met gladde rand, bol en ring, d.5cm.VZ:Beeldenaar Leopold II naar links.KZ:ONTHULLING VAN HET STANDBEELD VAN LEOPOLD II OOSTENDE 19-7-1931.INAUGURATION DU MONUMENT LEOPOLD II. 4 EXEMPLAREN.
- 580/90 Medaille:brons, 5,1/7,5cm met ring.VZ:zittende engel met plaket en wapenschild Luik.EXPOSITION INTERNATIONALE DE L'EAU.KZ:Obelisk en verschillende muziekinstrumenten.VILLE DE LIEGE FESTIVAL DE MUSIQUE 1939.
- 581/90 Medaille:verzilverde plaat in vattning, oog en ring en lint, d.3,3 cm VZ:Gekroonde lier KK MAETSCHAPPIJ VAN TAELEN EN DICHTKUNDE OOSTENDE AFDG TONEELKE KZ:2dePRIJS DEFTIGE UITGALMING AEN A.VAN NESTE
- 582/90 Penning:steen, d.7,8 cm VZ: KERK met tekst CARTHVSIA PROPE TICINI VRBEM IOH GALEAT VICICI I MEDIOLANI DUX EREX A MCCCXCVI
- 583/90 Penning:brons, d.4,8 cm VZ:Beeldenaar naar links PIERRE STOCKMANS NE A NEVERS 1608-1671 KZ:SA VIE ET SES OUVRAGES L'ONT RENDU L'HONNEUR DE LA
- 584/90 Penning:brons, d.5,6 cm VZ:beeldenaar Voltaire naar rechts VOLTAIRE NE LE XX FEVRIER MDCXCLV KZ:altaar getooid met muziekinstrumenten en vruchten TIRE D'APRES NATURE AU CHATEAU DE FERNEY...GRAVE MDCCLXX
- 585/90 Penning:nikkel/lood, d.4 cm VZ:beeldenaar Napoleon I naar rechts KZ:allegorie BATAILLE DE MONTENOTTE 1796
- 586/90 Penning:verzilverd, d.3,8 cm VZ:beeldenaar Victoria naar links VICTORIA QUEEN AND EMPRESS TO COMMEMORATE THE 60th YEAR OF HER MAJESTYS REIGN KZ:2 slangen THE BATH EYE INFIRMARY FOUNDED 1811
- 587/90 Penning:koper, d.5 cm VZ: beeldenaar van Louise Marie naar rechts LOUISE MARIE TH CH ...PALERME LE 5 AVRIL 1812 KZ:allegorie DECEDE A OSTENDE LE 11 OCTOBRE 1850 (2 exemplaren)
- 588/90 Penning:steen, d.7,2 cm VZ:allegorie JONCTION DE L'ESCAUT ET DU RHIN PAR CHEMIN DE FER ANVERS 13 OCTOBRE 1843
- 589/90 Penning:steen, d.7,4 cm VZ: anker en twee wapenschilden UNION DE COLOGNE ET D'ANVERS PREMIER ANNIVERSAIRE 13 OCTOBRE 1844
- 590/90 Penning:brons, d.4,9 cm VZ:beeldenaar Louise Marie naar rechts LUDOVICA MARIA....(rest onleesbaar) KZ: kroon met twee wapenschilden SEDIPUS IN SEDURIS DURITET QUIS DICERE SANCTAM

- 591/90 Penning:hard hout
VZ:beeldenaar Leopold I NAAR LINKS leopolod i roi des belges
KZ:25E ANNIVERSAIRE DE L'INAUGURATION DU REGNE DE SM LEOPOLD Ier FETES NATIONALES 21 JUILLET 1856
- 592/90 Penning:koper,d.3,5 cm
VZ:allegorie TRIBOUT LILLE
KZ:KRANS comice agricole de 14arrondissement de Lille cree le 22 aout 1853
- 593/90 Penning:koper,d.4 cm
VZ:Krans met middenin landbouwgereedschap
KZ:Krans SOCIETE D'AGRICULTURE ET D'HORTICULTURE DE LAEKEN 1863
- 594/90 Penning:koper,d.54 cm
VZ:beeldenaar Leopold II THE IRON AND STEEL INSTITUTE MEETING IN BELGIUM 1875 KZ:wapenschild Luik TO COMMEMORATE THE CODAL....THEIR VISIT TO BELGIUM 1875
- 595/90 Penning:Koper,d.5,1 cm
VZ:Allegorie CONSTITUTION BELGE 1831 LIBERTE...MDCCCXXX - MDCCCLXXX KZ:wapenschilden der 9 provincies SOUVENIR DE L'EXPOSITION NATIONALE 1880
- 596/90 Penning:koper,d.5,1 cm
VZ:gekroond wapenschild van Oostende MAATSCHAPPIJ HOOP IN DE TOEKOMST OOSTENDE KZ:lauwerkrans FESTIVAL WEDSTRIJD VAN TONEELKUNDE HERINNERING 1882-1883 EERMETAAL
- 597/90 Penning:koper,d.5 cm
VZ:gekroond wapenschild Oostende
KZ:krans van muziekinstrumenten FESTIVAL 1886
- 598/90 Penning:verzilverd,d.5 cm
VZ:gekroond wapenschild Oostende VILLE D'OSTENDE SOCIETE LITTERAIRE KZ:palm-en kersentak CENTIEME ANNIVERSAIRE DE LA SOCIETE 1787-1887
- 599/90 Penning:koper,d.5,1 cm
VZ:gekroond wapenschild Oostende OSTENDE
KZ:krans van muziekinstrumenten FESTIVAL 1889
- 600/90 Penning:koper,d.4,2 cm VZ:zicht van Parijs met Eiffeltoren op voorgrond LES TRAVAUX...27 JANVIER 1887...KZ:SOUVENIR DE MON ASCENSION AU 1er ETAGE DE LA TOUR EIFFEL 1889
- 601/90 Penning:koper.verguld,d.4 cm
VZ:wapenschild van Oostende OSTENDE
KZ:lauwerkrans CAVALCADE 1895 2
exemplaren:1 verguld,1 koper
- 602/90 Penning:verzilverd,d.4,5 cm
VZ:allegorie BVRDIGALA
KZ:beeldenaar vrouw naar linke XIIIe EXPOSITION DE BORDEAUX 1895 SOCIETE PHILOMATIQUE
- 603/90 Penning:koper
d.5 cm VZ:CINQUANTENAIRE DE LA SOCIETE ROYALE DE PHARMACIE DE BRUXELLES 1845-1895
KZ:lauwerkrans
- 604/90 Medaille:verguld,gladde rand,ring,kroon,voute,d.5 cm
VZ:gekroond wapenschild Ixelles COMMUNE D'IXELLES
KZ:lauwerkrans FETES COMMUNALES 1896
- 605/90 Medaille:verzilverd,ongelijke vorm,ring,oog,5,5/4 cm
VZ:beeldenaren Prins en Prinses Albert
KZ:ENTREE OFFICIELLE DE LL AA RR LE PRINCE ET LA PRINCESSE ALBERT DE BELGIQUE A OSTENDE LE 5 JUILLET 1902
- 606/90 Medaille:verguld,gladde rand,voute en ring,d.3 cm
VZ:beeldenaar Leopold II naar links in krans
KZ:krans 1865-1905

- 607/90 Penning:verguld,d.5 cm
VZ:beeldenaar Albert I naar links ALBERT ROI DES
BELGESKZ:allegorie FETES D'OSTENDE 1911
- 608/90 Penning:koper,d.5 cm
VZ:beeldenaar Albert I naar links ALBERT ROI DES
BELGESKZ:allegorie OSTENDE FETES DE PAQUES 1911
- 609/90 Penning:brons,d.6 cm
VZ:beeldenaren 2 vrouwen MARIE DEPAGE - EDITH CAVELL KZ:1915
REMEMBER
- 610/90 Penning:brons,d.7 cm
VZ:beeldenaar Gerard Harry GERARD HARRY
KZ:CETTE MEDAILLE A ETE FRAPPEE POUR COMMEMORER UN DEMI SIECLE
DE TRAVAIL LITTERAIRE MAI 1925
- 611/90 Penning:lood/nikkel,d.4 cm
VZ:beeldenaar Napoleon NAPOLEON EMP ET ROI
KZ:allegorie LA VACCINE MDCCLV ANDRIEU B DENOM DIR
- 612/90 Penning:verzilverd,d.3 cm
VZ:kroon FNR-FABRIQUE NATIONALE RADIOELECTRIQUE KZ:1936
FNR SORT SES SUPERRECEPTEURS BLINDES HAUTE FIDE LITE
- 613/90 Penning:steen,d.5 cm
VZ:beeldenaar man PHARAMOND,ROI DE FRANCE
- 614/90 Penning:steen,d.5,2 cm
VZ:beeldenaar man CHARLES ROI DE FRANCE ET DE NAVARRE
- 615/90 Penning:3 exemplaren:2 in koper en 1 in lood
teksten onleesbaar
- 616/90 Penning:steen,d.7,4 cm
VZ:vrouw met 2 beeldenaren mannen LEOPOLD I ROI DES BELGES
LOUIS PHILIPPE ROI DES FRANCAIS UNION FAIT LA FORCE
- 617/90 Penning:vernikkeld,d.4,5 cm
VZ:beeldenaar man naar rechts HIS ROYAL HIGHNESS FREDERICK
DUKE OF YORK KZ:stappende man met wandelstok voor grafsteen
met treurwilg - tekst onleesbaar
- 618/90 Penning:3 exempl.1 in brons,2 vernikkeld,d.5 cm
VZ:beeldenaar man VANHOUTTE'S KRING
KZ:lauwerkrans HOFBOUWMAATSCHAPPIJ VAN HOUTTE'S KRING
LEDEBERG
- 619/90 Penning:koper,d.
VZ:gekroond wapenschild Oostende MAATSCHAPPIJ HOOP IN DE
TOEKOMST OOSTENDE KZ:lauwerkrans FESTIVAL WEDSTRIJD VAN
TONEELKUNDE UIT ERKENTENIS AANGEBODEN
- 620/90 Penning:koper,d.4,7 cm
VZ:beeldenaar man J.T.SERCLAES TILLY NE A BRUXELLES EN 1559
KZ:MIT SES
PREMIERES ARMES EN HONGRIE.....
- 621/90 Penning:koper,d.4,9 cm VZ:beeldenaar Louise Marie tekst
onleesbaar KZ:SA MORT EST SAINTE COMME SA VIE IL NE NOUS NE
RESTE QUE LA RESIGNATION LE BON ANGE DE LA BELGIQUE EST ALLER
PRIER POUR NOUS AU CIEL
- 622/90 Penning:verzilverd,d.5 cm
VZ:beeldenaar Leopold II naar rechts LEOPOLD ROI DES BELGES
KZ:gekroond wapenschild van Oostende VILLE D'OSTENDE
MEDAILLE COMMEMORATIVE
- 623/90 Penning:2 exemplaren,koper,d.7 cm
VZ:beeldenaar man naar links
KZ:gekroond wapenschild Oostende A MONSIEUR LE MINISTRE DE
SMET DE NAEYER LA VILLE D'OSTENDE RECONNAISSANTE
- 624/90 Penning:brons,d.3,6 cm
VZ:beeldenaar vrouw naar rechts REPUBLIQUE FRANCAISE
KZ:lauwerkrans SOCIETE REPUBLICAINE DES CONFERENCES POPULAIRES

- 625/90 Steekspeld: verguld, d. 2,3 cm
VZ: beeldenaar Astrid naar links SA MAJESTE ASTRID
- 626/90 Medaille: verguld, oog en ring 6/5 cm
VZ: allegorie "De Roem"
KZ: lauwerkrans MATCH MIDDELKERKE-OSTENDE 10 MARS 1925
- 627/90 Plaket: brons 8-vormig 11/4 cm
VZ: wapenschild Oostende VILLE D'OSTENDE 1908 CONCOURS
D'ATTELAGES PRIX COMITE: O. SERRUYS, CH. FEYS, L. DESWAEF
- 628/90 Plaket: koper 9/7 cm
VZ: duwende man tussen rotsen AUX PIONNIERS DU CONGO 1876-1908
- 629/90 Plaket: brons 9,3/6,3 cm
VZ: beeldenaar Albert I gelauwerd naar links
KZ: toren en obelisk 1830-1930 FEESTMAAL VAN DE BURGEMEESTERS
21 sten JULI 1930
- 630/90 Plaket: koper 8-hoekig, d. 8,3 cm VZ: neptunus met fluitspelende
jongen, vliegtuig en schip op achtergrond 1930 KZ: vrouw op
paard WERELDTENTOONSTELLING VAN ANTWERPEN EXPOSITION
INTERNATIONALE D'ANVERS.....
- 631/90 Plaket: koper 6,8/4,9 cm VZ: vrouw
met mand, vogel op linkerhand omringd door ganzen, kippen en
fazanten
- 632/90 Plaket: geëmailleerd metaal 7,1/5,7 cm
VZ: zwarte letters op witte achtergrond MENDIANTS ET
COLPORTEURS INUTILE DE SONNER
- 633/90 Plaket: verzilverd 6,8/5,2 cm VZ: zittende vrouw met
kind, staande man KZ: teken hoofdletter E met er bovenop
hoofdletter N OEUVRE NATIONALE DE
L'ENFANCE.....PATRONAGE.....ROI ET LA REINE LOI DU 5
SEPTEMBRE 1919
- 634/90 Plaket: 5 exempl. koper 6,1/4,6 cm
VZ: gekroond wapenschild Oostende VILLE D'OSTENDE KZ: POSE
DE LA 1re PIERRE DES NOUVELLES INSTALLATIONS MARITIMES
D'OSTENDE PAR.....
- 635/90 Plaket: blauw, geel, rood ceramiek op verguld metaal, d. 9 cm
VZ: Vervilverde meeuw en monument van de zeelieden VESPA CLUB
OOSTENDE
- 636/90 Plaket: verzilverd 7,2/5,2 cm VZ: vrouw
met twee kinderen KZ: wapenschild
Namur met zicht op rivier en brug NAMUR ALIMENTATION DE
L'ENFANCE
- 637/90 Jeton: 13 exempl. koper, d. 27 mm met opening in het
midden VZ: hoorn met twee ankers, 8 bliksemschichten en ster
KZ: SPAARZAAMHEID ECONOMIE OOSTENDE/OSTENDE
- 638/90 Jeton: koper, d. 23 mm met opening in het midden VZ: idem
als 637/90 zonder ster KZ: idem als
637/90
- 639/90 Jeton: 4 exemplaren, idem als 638/90 maar uit zink
- 640/90 Jeton: aluminium 3/2 cm met opening in het midden VZ: 2
gekruiste ankers, 8 bliksemschichten en hoorn KZ: SEO-SEO
- 641/90a Jeton: koper driehoekig 2,3 cm VZ: BIER
IN FLESSEN SEO KZ: BIERE EN
BOUTEILLES SEO
- 641/90b Penning: idem als 641/90 a maar uit aluminium
- 642/90 Penning: verzilverd, d. 5 cm
VZ: gekroond wapenschild Oostende STAD OOSTENDE KZ: SHOW
DRUMBAND SHTIO 1951-1976

- 643/90 Draagteken:koper 13/11 cm
VZ:leeuw met zwaard en schild
lauwerkransen waarin 2
- 644/90 Draagteken:bakeliet,d.4 cm VZ:E R
HONI SOIT QUI MAL Y PENSE ROYAL ENGINEERS
- 645/90 Draagteken:koper 6/5 cm
Gekroonde lauwerkrans met lint TIR FUSIL MITRAILLEUR 1er PRIX
- 887/64a Penning:verzilverd,d.3,5 cm VZ:beeldenaar Dinah Bulcke DINAH
BULCKE (get.PTheunis) KZ:een roos Zit in doosje
waarop tekst:Il faut dès l'enfance considerer la
vie.....DINAH BULCKE 13 ANS 1917
- 887/64b Medaille:verguld,d.3,5 cm met oog en oor
VZ:beeldenaar Dinah Bulcke 1904-1918 DINAH BULCKE KZ: een
roos IL FAUT DES L'ENFANCE CONSIDERER LA VIE COMME UN VOYAGE
INCERTAIN DONT ON NE VOIT PAS LE BUT
- 887/64c Medaille:verzilverd,met oog en ring
voor de rest idem als 887/64 a
- ** Nuytten J
- 081/90 Een Zw/w foto begrafenis Parmentier.
- 082/90 Een Zw/w foto orgelist J.Berden.
- 083/90 Een Zw/w foto Suisse Sint Jozefkerk.
- 109/90 Vrijzinnig overlijdingsbericht uit krant + bericht Z.200.Tyl
Uilenspiegel.
- ** Ouvry R
- 165/90 Boek.Ryco.150 jaar wedstrijdzeilen door R.Ouvry.55 bladzijden.
- 460/90a Bierglas gemerkt SEO.
- 460/90b Likeurglas gemerkt SEO.
- 461/90 Brochure.Dertigjarig bestaan van de SEO 1892-1923.84 blz.
- ** Pincket L
- 063/90 ISELAND,ISELAND...door Fred Germonprez.
- 064/90 De woelige jaren 1900-1960 door Emile Vroome.
- 183/90 Ingekaderde Zw/w huwelijksfoto A.Vroome 1919.22x11.6 cm
- ** Pottiez J
- 456/90a Potscherf opgegraven op het strand van Raversijde in
1947/48.Bodem van pot in rode aarde.
- 456/90b Potscherf opgegraven op het strand van Raversijde
1947/48.Bodem van pot in rode aarde.
- 456/90c Potscherf opgegraven op het strand van Raversijde 1947/48.Twee
stukken bodem van pot in gele aarde (door ons gemerkt als
456/90c1 en 456/90c2).
- 456/90d Potscherf opgegraven op het strand van Raversijde 1947/48.Oor
van pot in zwarte aarde.
- 456/90e Potscherf opgegraven op het strand van Raversijde 1947/48.Stuk
van potrand met oor in zwarte aarde.
- 456/90f Potscherf opgegraven op het strand van Raversijde 1947/48.Stuk
van potrand in zwarte aarde.
- 456/90g Potscherf opgegraven op het strand van Raversijde 1947/48.Stuk
van potrand in zwarte aarde.
- 456/90h Potscherf opgegraven op het strand van Raversijde 1947/48.Stuk
van potrand in zwarte aarde.
- 456/90i Potscherf opgegraven op het strand van Raversijde
1947/48.Potscherf met stuk van oor in zwarte aarde.
- 456/90j Potscherf opgegraven op het strand van Raversijde
1947/48.Potscherf(met deukinkepingen) met zitting van oor in
zwarte aarde.

- 456/90k Potscherf opgegraven op het strand van Raversijde
1947/48.Potscherf(met deukinkepingen) in rode aarde.
- * Priem J
406/90 Copieerapparaat in houten koffer.Compleet.Greif junior
111.Stapeldrukker.Greifwerke Goslar.46,5x33,5x12 cm.
- * Roets F
168/90 Kleurenfoto.Urbanus met twee blikvangers Avant-première film
Coco Flanel.25/2/90.
401/90a Speelplaat Single "Bravo voor KVO" en "De Steense Molen" 017,5
401/90b Gekleurde groepsfoto.Viering Gouden Plate G.Vermeersch op 2
maart 1990.
- ** Servaes H
419/90a Boekje toneelstuk.De Degen van Dondermans.
419/90b Boekje toneelstuk.De Hoedenjacht.
419/90c Boekje toneelstuk.De keten der misdaad.
419/90d Boekje toneelstuk.De les gespeld.
419/90e Boekje toneelstuk.De wees.
419/90f Boekje toneelstuk.De telefoon.
419/90g Boekje toneelstuk.En dame op 't kantoor.
419/90h Boekje toneelstuk.'t Allerlaatste.
419/90i Boekje toneelstuk.Het communiekantje.
419/90j Boekje toneelstuk.Het standbeeld van de veldwachter.
419/90k Boekje toneelstuk.'t Was op de eerste januari.
419/90l Boekje toneelstuk.Kermisklok,Doodsklok.
419/90m Boekje toneelstuk.Krijgsgevangenen.
419/90n Boekje toneelstuk.Succi de vaster.
419/90o Boekje toneelstuk.Sint Niklaas aan het front.
419/90p Boekje toneelstuk.Tamberlinck of een artist gevangen.
419/90q Boekje toneelstuk.Wacht maar Pierrot!Ik zal u vinden.
419/90r Boekje toneelstuk.Zieleketens.
419/90s Boekje toneelstuk.Zinneloos.
419/90t Boekje toneelstuk.Eene bom bij Mr. Van Spie.
419/90u Boekje toneelstuk.De Sint-Jansdag.
419/90v Boekje toneelstuk.De duivel op 't dorp.
419/90w Boekje toneelstuk.Siska van Roosemael.
419/90x Boekje toneelstuk.Twee wapenbroeders.
419/90y Boekje toneelstuk.Op Liza's verjaardag.
- ** Seys R
104/90 Een Zw/w foto.Huldebetoon Ary Sleeks 1963.
- ** Sibiet E
463/90 Herdruk van de Mercatorkaart van Vlaanderen.90x115 cm.
- ** Standard R
176/90 Vier foto's Zw/w Sloppen in Leffingestraat.1974 en 1976.
- ** Tanghe-Major G
433/90a Eén sigarenaanmaakplank in twee delen.57,5x10,5x8
- ** Tavernier
360/90 Acht zichtkaarten van Oostende
- ** Ter Cuere
164/90 Jaarboek 1989.Ter Cuere.183 blz.

- ** Timmermans
 470/90 Verlakte nachtspiegel.
 471/90 Vijf metalen lepels.Merk Aldica.
 472/90 Drie metalen vorken.Merk Aldica.
- ** Valkenburg J
 172/90a Boekje.'t Manneke uit de Mane 1973.168 blz
 172/90b Boekje met liederen.Flamingo's reizen en zingen.184 blz.82 liederen.
 172/90c Groenboek van de Nationale Vuurkruisers.95 blz.
 172/90d Brochure.Europaprijs voor schilderkunst.Oostende 1984.
 172/90e Tijdschrift Vlaanderen.Jg.35.nr 5/86.
 172/90f Publiciteitsfolder.Boek Ensor.
 172/90g Tekst van de hand van Mevr Valkenburg ivm Constant Permeke.4 blz N en F.
- ** Van Damme G
 175/90 Kopie op kalkpapier van kaart Oostende (12/2/69.1962.
- ** Van Hee A
 436/90 Prentkaart.Groepszicht Oostendenaars.
- ** Van Hoeck J
 154/90 Penning.d.4,5 cm.verzilverd.HMS Victory flagship of maritime England.
 186/90 Zes Canadese geldstukken gemerkt Canada 1867-1967.
 187/90 Zes Canadese geldstukken gemerkt Canada 1965.
 192/90 Boek "Sire".152 blz. Inbel 1985.
 193/90 Boek "Elisabeth, reine des Belges" 77 blz. Collet.1988.
 194/90 Boek "En toen was het oorlog" 128 blz. Helios.1980.
 195/90 Boek "Kinderen om lief te hebben.112 blz.Helios.1979.
 196/90 Boek "Prins Karel" 191 blz. Grammens.1987.
 197/90 Boek "Albert Ier, roi des Belges".Ed.Delarge.Paris.1979.276 blz.
 198/90 Boek "World War I.1914" 48 blz.Arms and Armour Press.London.
 199/90 Boek "België, lotgenoot in de Lage landen"277 blz.Uitgever Meppel 1954.
 200/90 Boek "Pas de Belgique sans Baudouin I" 384 blz. Ed.Collet.1985.
 201/90 Boek "Belgium"240 blz. Western Printing Service.1970.
 202/90 Jaarboek Zannekin 9.1987.176 blz.
 203/90 Jaarboek Zannekin 11.1989.160 blz.
 204/90 Boek."Het land van Stevin en Huyghens"148 blz.Uitg.Pegasus.1966
 205/90 Boek."Belgique requim" 158 blz. Ed.Julliard.Paris 1980.
 206/90 Boek."Tussen twee vueren" 256 blz.Davidsfonds 1985.
 207/90 Boek."La Belgique et ses populations" 266 blz.Ed.Complexe.1980.
 208/90 Boek."Belgique".109 blz. Tardy Imp.1958.
 209/90 Boek."Histoire de la Belgique" 126 blz. Pres.Universit.Paris.1968.
 210/90 Tijdschrift "Ons Erfdeel" nr 3/1986. 168 blz.
 211/90 23 krantenknipsels met betrekking tot Ensor.
 212/90 Vijf krantenknipsels met betrekking tot"3 Heksen"
 213/90 Drie brochuren en 4 kranteknipsels met betrekking tot de Oostende-Doverlijn.
 214/90 Beschrijvende kalender "Van rank tot drank".28 blz.ASLK.1990.

- 215/90 Programma Mariakerke 1989.12 blz.
 216/90 Info brochure Mariakerke 1989.
 217/90 Busboekje, stadsdiensten Oostende.
 218/90 Folder. 16 blz. Afval wat doe je ermee.
 219/90 Tien maandbladen Info-Middenkust.1989.
 220/90 Oproepingsbevel. Verkiezingen Europees Parlement 18/6/89 op naam J.Van Hoeck.
 221/90 Zichtkaart Oostende St.Petrus en Pauluskerk. Uitg.Van Mieghem.
 222/90 Programmabrochure Casino-Kursaal. Oostende feb-mei 1990.
 223/90 Programmafolder Oostende Concerten 1989-1990. Fonds Georges Maes.
 224/90 Programmafolder.Nationaal Muziekfestival 10/9/1989. Fanfare Spoor.
 225/90 Deelnemingsformulier.Stad Oostende. Zevende Bienale voor Amateurskunstschilders. september 1989.
 226/90 Renkalender Hippodroom Wellington. Oostende. Seizoen 1982 en 1985.
 227/90 Publiciteitskaartjes.Radio Marlein en Marian's gift shop. Oostende.
 228/90 Noordzee Magazine zomer 1989.
 430/90a Penning.Bronz.d.3,2 cm.
 VK.Gekroonde staande leeuw met zwaard en schild.Tekst:Goteborg 350 år 1971.AK.Beeld van grote spanbrug. In doosje gemerkt:Goteborg 1621-1971.
 430/90b Penning.verzilverd.d.4 cm.
 VK:Stadszicht met DOM van Munich.
 AK:Stadszicht met paarden die bierkar trekken.
 Tekst:München Oktoberfest 1962.
 432/90 Boek.Veertig verkenningen van Vlaanderen.Dr.L.Van Egeraat.1984.272 blz.ISBN.90 02 14652 2

** Van Iseghem A

- 004/90 Een keramiek Vormingsinstituut Oostende z.d.
 005/90 Schilderij 22x10.Olie op hout.MIETJE KRUTJE.
 006/90 Keramiek Kenmerk Rode Kruis.z.d.
 007/90 Keramiek Brugse kleur en siervogel 1954.
 008/90 Spinspoel in hout.
 009/90 Akwarel Marine 16x21.5.Camerlinck.
 010/90 Een ex Ostende a coeur ouvert.De 17 ander ex.werd ondergebracht bij de publicaties voor verkoop.
 011/90 Een ex Oostende binnenstebuiten.Een ander ex.werd ondergebracht bij de publicaties voor verkoop.
 012/90 Internationale dag verzekeringsproducenten Oostende 12-10-1973.
 013/90 Nationale dag Verzekeringswezen Oostende 30 september 1966.
 014/90 Olie op karton.Pietje Flacon 29.5x27.5.
 015/90 Kazuivel.Zwart gouddraad op zijde.
 016/90 Stool.Gouddraad op zwarte zijde.
 017/90 Kelkvelum.Zilverdraad op zwarte zijde.
 018/90 Plan.Commune de Mariakerke. Plan General.1844 (copie 1955)
 019/90 Plan.Plan General Zandvoorde.1846(copie 1974)
 020/90 Plan. Commune de Mariakerke.1897 copie 1961.
 065/90 De beroepsverenigingen in West-Vlaanderen.
 091/90 Een Zw/w foto van Oostendenaar in uniform Zwarte Brigade.Een engelse tekst ivm houding tijdens de oorlog.
 169/90 Affiche Ensoravond filmpremière 6/4/1990.
 173/90 Penning verguld. d.2,5 cm.Ostende.Feuille d'étain.Fondée 1892.Pauvres honteux.

- 330/90 Rekenmachine. Corona. Made in USA.
- 331/90 Een 16° eeuwse kanonbal. d. 10 cm
- 332/90 Kursus Antiekhandelaar. Vormingsinstituut Oostende.
- 333/90 Kadastrale atlas. Gistel. 19° eeuw. 56 blz.
- 334/90 Kadastrale atlas. Zandvoorde. 19° eeuw. 26 blz.
- 335/90 Kadastrale atlas. Steene. 19° eeuw. 18 blz.
- 336/90 Kadastrale atlas. Mariakerke. 19° eeuw. 16 blz.
- 337/90 Kadastrale atlas. Roxem. 19° eeuw. 20 blz.
- 338/90 Kadastrale atlas. Westkerke. 19° eeuw. 30 blz.
- 339/90 Affiche. Verkoop gronden. 1862. Leffinge, Mariakerke, Steene
- 340/90 Affiche. Verkoop gronden 1864. Mariakerke.
- 341/90 Affiche. Verkoop gronden. 1864. Mariakerke (houdt verband met 340/90).
- 342/90 Kadastraal plan gronden mevr. Ocket. Mariakerke. 1886
- 343/90 Kadastraal plan (part) gronden Steene. 1815 tot 1845.
- 344/90 Schets gronden L. Ocket. Sas Slykens. 1819.
- 345/90 Schets gronden Kleine Keignaart. Oudenburg. 1853.
- 346/90 Kaart van gronden mevr. Vandenheeden. Steene. 1857.
- 347/90 Schets zaailand Graaf de Veillard. Zandvoorde. 1857.
- 348/90 Kalk met eigendommen Waelkens-Gilliots. Bredene 1863. Brief aan burgemeester van Bredene ivm 1846, idem van Mevr Ocket. Plan van gronden aan weerszijden Boterweg. 1898. 2 delen.
- 349/90 Bulletin eigendommen de Quabecq-Vanderfosse te Leke en Schore. 2 delen.
- 351/90 Plan werken spoorlijn Oostende-Armentières. 1887. 2 delen.
- 352/90 Drie stukken ivm gronden van L. Ocket in 1824, 1825, 1846.
- 353/90 Twee foto's. bruin. 19° eeuw. Tunis: La Porte de France en Souk el Attarine.
- 354/90 Zestien tijdschriften "Lectures pour tous". Hachette 1914-1915.
- 355/90 Drie naalden voor het naaien van matrassen.
- 356/90 Zeven fietsplaten. West-Vlaanderen: 1979-80-82-83-84-85.
- 357/90 Tijdschrift. Le Soir Illustré. 1960. Le mariage du roi.
- 358/90 Tijdschrift. Le Soir Illustré. Le mariage du prince Albert.
- 395/90 Schilderij, olie op doek. Bezoek Duitse keizer aan Parijs.
- 402/90a Brochure. Groep Planning. 42 blz.
- 402/90b Brochure. Van Biervliet 25. 22 blz.
- 402/90c Brochure. Teveo. 22 blz.
- 402/90d Brochure. Wasserij. R. Defever. 75. 10 blz.
- 402/90e Tentoonstellingsgids. "Le travail à domicile en Belgique vers 1900". 78 blz.
- 402/90f Speelgoednaaimachine +1890
- 402/90g Programma Kursaal. Saison 1922 juni-september
- 437/90 Fotocopie van groepsfoto met James Ensor.
- 467/90 Boek. Bb saura bientôt lire. Mme Doudet. 48 blz. 19de eeus.
- 468/90 Boek. Menus et recettes de la bonne ménagère. 96 blz. 19de eeus.

** Vandewalle JA

- 412/90a Livret de mobilisation op naam van F.A. Vandewalle
- 412/90b Soldiers Service and Paybook. Belgian Forces in U.K. op naam van J.A. Vandewalle
- 412/90c Soldiers Paybook AB 64 part I op naam van J.A. Vandewalle
- 412/90d Soldiers Paybook ab. 64 PART II op naam van J.A. Vandewalle
- 412/90e Certificate of registration nr. 807154 op naam van J.A. Vandewalle.
- 412/90f Identitycard. Nat. Registration op naam van J.A. VANDEWALLE.
- 412/90g Permission permanent de 23 hrs op naam van J. Vandewalle.
- 412/90h Permission to be absent. op naam van J.A. VANDEWALLE.
- 412/90i Frans noodgeld ter waarde 5FF nr. 08386326.

- 412/90j Identificatiepenning Belgische Strijdkrachten in U.K. op naam van Vandewalle.
- * Vanheste R
416/90 Schilderij.Olie op doek.Oostende 1944.Oorlogsherinneringen.Zicht op het strand met afgebroken kursaal.R.Vanheste.
- * Vanhixte R
417/90a Kaart Belgisch leger.Mobilisatie van 1939-1940.Opstelling op 7/5/1940 te 12u30 en bewegingen tot 10 mei om 4 uur.89x106 cm.IGM Brussel 1968.
417/90b Kaart Belgisch leger.Veldtocht mei 1940.10 tot 28 mei.Algemene kaart.89x106 cm.IGM Brussel 1968.
- * Verbanck R
464/90 Houten model van bokkenvissersvaartuig O.793 VICTORY.L.O.A.78,5 cm-B.O.A.20,5 cm.
465/90 Kaart van Oostende 1593.Ingekaderd.48,5x63,5 cm.
466/90 Zeekaart 1560.Kustlijn van Oostende tot Duinkerke.Op rechthoekig kader gekleefd.23,5x19,5 cm=maten plan.
- * Vermeersch J
428/90 Modern materiaal voor het maken van werklappen:vier demonstratiewerklappen,2 houten naalden 49 cm,5 houten naalden 45,5 cm,4 houten naalden 20 cm,2 aluminium naalden 18 cm,2 houten standers.
- * Vilain O
424/90 Affiche.Oostende 1990.Hippodroom Wellington.Design R.Art.40,5 x 57.5 cm.
- * Zeebroek A
383/90 Twee Zw/w foto's.Woonhuis tramdepot voor verbouwing.197

LEDENLIJST 1990

(E) = effectief lid
 (S) = steunend lid
 (B) = beschermend lid
 zonder vermelding = aangesloten lid

Mevr. ABICHT	Langestraat 81	Oostende
Mevr. M. Ackein (B)	Spoorwegstraat 35	Oostende
A. ALLEIN	Prins Roselaan 115	Oostende
A. ALLEMEERSCH	Duivenhokstraat 53	Oostende
Mevr. AMEEL (S)	Pareloesterlaan 5	Oostende
G. AMELOOT	Lindenlaan 8	Oostende
Y. AMEYE	Torhoutsesteenweg 88/5	Oostende
R. AMPE	Vogelzangdreef 2	Oostende
Mej. ANTONY	Stockholmstraat 21/5	Oostende
L. ASPESLAGH	Jozef II straat 25	Oostende
E. BAELS	Warschaustraat 12/8	Oostende
H. BAETE	Onafhankelijkheidsstr. 40	Oostende
S. BAILLIERE	Kastanjelaan 37	Oostende
M. BAUWENS	Pr. Albertlaan 43	Oostende
A. BEIRENS	Nijverheidstraat 44	Oostende
D. BEIRENS	Floralaan 7	Oostende
J.M. BEKAERT	Brusselstraat 8/6	Oostende
J. BERARD (S)	Kerkstraat 32/5B	Oostende
Mevr. BERDEN-BOYDENS (S)	Velodroomstraat 4	Oostende
Mevr. L. BERTELOOT (S)	Albert I Promenade 35/23	Oostende
A. BEYEN	Sint-Riquierstraat 12	Bredene
J. BEYEN	L. Van Tyghemlaan 47	Oostende
G. BILLIET (E)	Duinenstraat 86	Oostende
E. BLOMMAERT	Torhoutsesteenweg 38	Oostende
F. BLOMME	Irisstraat 12	Oostende
F. BLOMME	Albatrosstraat 20	Oostende
Mevr. L. BLOMME	Chaletstraat 7/5	Oostende
L. BOEHRINGER	Rietstraat 45	Oostende
Mevr. F. BOHNE	Groentenmarkt 10/4	Oostende
J. BONNEVIE (S)	Vijfwegenstraat 6	De Haan
E. BOOGAERTS	Adolf Buylstraat 19/9	Oostende
R. BORRYE (S)	Stuiverstraat 379	Oostende
R. BOTERBERGE	Eric Jameslaan 11	Blankenberge
R. BOUCKENOOGHE	Albert I Promenade 44/14	Oostende
D. BOUQUILLON	E. Beernaertstraat 66	Oostende
A. BOUSSE	Alfons Pieterslaan 97/6	Oostende
M. BOUSSY	Pr. Stefanieplein 23/6	Oostende
A. BOUTEN	Handboogstraat 8/41	Kortrijk
M. BRAET	Eekhoornstraat 20	Oostende
D. BRISSINCK	Stanleylaan 45	Oostende
Mevr. M. BROUCKE	Koninginnelaan 79/9	Oostende
BRUGSE BOEKHANDEL	Dyver 2	Brugge
J. BRYE	Sint-Sebastiaanstraat 2	Oostende
R. BULTEEL	Oud Vliegveld 61	Oostende
M. BYN	Steense Dijk 287	Oostende
H. CAENEN	Rogierlaan 23/5	Oostende
L. CAENEN	Louisastraat 22/14	Oostende
A. CALCOEN (S)	Rogierlaan 38/9	Oostende
M. CALCOEN (S)	Verenigingstraat 12	Oostende
E. CALLIER (S)	Pr. Stefanieplein 63/5	Oostende
M. CAPON	Westlaan 19	Oostende
CAPON	Spalaan 31	Oostende

P. CARBON	Kerkstraat 27	Oostende
Mevr. J. CARRO	Nijverheidstraat 26/13	Oostende
A. CASIER	Sint-Hubertuslaan 84	Brugge
G. CASIER	Stokkellaan 192	Oostende
J. CASSELMAN	Boogschuttersstraat 4	Oostende
E. CASSIMAN	Bredenestraat 40	Oostende
CENTRUM MIDDENKUST (S)	Amsterdamstraat 12	Oostende
F. CHEESEMAN	Odon Warlandlaan 241/2	Brussel
J. CHRISTIAENS	Christinastraat 2/6	Oostende
P. CLAES	Kerkstraat 44	Oostende
CLAEYS-BENS	Pr. Stefanieplein 37/4	Oostende
L.J. CLAEYS	Ruddervoordesestr. 40	Zedelgem
M. CONSTANT	Distellaan 80	Oostende
F. COOPMAN	Wilgenlaan 38	Oostende
J. COOPMAN	J. de ter Beerstlaan 15	Bredene
Mevr. M. COPPIN	Leopold II laan 22	Oostende
H. CORBISIER	Mariakerkelaan 131	Oostende
E.H. J. CORNEILLIE	de Smet de Naeyerlaan 26	Oostende
J. CORNETTE	Vindictivelaan 20/15	Oostende
G. CORNILLIE (S)	Leffingestraat 61	Oostende
F. CORSELLIS (S)	Renteniersstraat 4	Oostende
R. CORVELEYN	Buitenpad 2	Oostende
R. COSTERS (B)	Kastanjelaan 33	Oostende
K. COULIER	Zeedijk 341/2	Oostende
F. CRESIS (S)	Aug. Beernaertstraat 21	Oostende
P.V.B.A. CUVELIER	Velodroomstraat 10	Oostende
Mevr. DAELE	Verenigingstraat 133	Oostende
J. DAEMS	Koningstraat 43A/4	Oostende
H. DANGEZ	Voorhavenlaan 80	Oostende
B. DASSEVILLE	Torhoutsesteenweg 343/12	Oostende
Mevr. L. DASSEVILLE	Torhoutsesteenweg 343/12	Oostende
Mevr. M. DASSEVILLE	Witte Nonnenstraat 34	Oostende
R. DASSEVILLE	Veilinglaan 93	Meise
A. DAWYNDT	Vanbuggenhoutlaan 20	Koksijde
W. DEBAERE	Schaarstraat 50	Brugge
E. de BETHUNE	Kasteeldreef 10	Kortrijk
J. DEBRAUWER	Nieuwlandstraat 47	Oostende
Mevr. G. DEBROCK (S)	Maria Theresiastraat 2	Oostende
W. DEBROCK (E)	Toxandriestraat 8	Brussel
J. DEBROUWERE	Troonstraat 49/2	Oostende
Mevr. J. DECHAENE	Koningstraat 33	Oostende
W. DECKMIJN (S)	H. Hartlaan 7	Oostende
D. DECLERCQ	Viollerenlaan 49	Oostende
Mevr. DECOCK (S)	Jozef II straat 44	Oostende
H. DECOMBEL (S)	L. Van Tyghemlaan 24	Oostende
F. DECORTE	L. Van Tyghemlaan 32	Oostende
Mevr. M. DECREAEMER	Mariakerkelaan 262	Oostende
A. DEDECKERE (S)	Rogierlaan 19/11	Oostende
Mevr. R. DEDRIE	Plakkersstraat 17	Oostende
R. DEFEVER	Pr. Elisabethlaan 45	Bredene
O. DEFOOR	De Rudderstraat 2/23	Oostende
G. DE GHELDERE	Jozef II straat 28	Oostende
W. DE GHESELLE	Torhoutsesteenweg 45/3	Oostende
L. DEGRAER	Pareloesterlaan 8	Oostende
A. DEGRAEVE	Koningstraat 55/3	Oostende
E. DEGRAEVE	Verenigingstraat 6	Oostende
J. DEGRAEVE	Koningstraat 56/5	Oostende
Mevr. Y. DEGRAEVE (S)	Rogierlaan 39/1	Oostende
H. DEGRAEVE	Kroonlaan 8	Oostende

A. DEGRUYTER	Rogierlaan 59/6	Oostende	R. FLORIZOONE	Groene Biezenlaan 15	De Panne
A. DE GRYSSE	Perzikenlaan 28	Oostende	J. FONTEYNE	Orchideelaan 10	Oostende
F. DEHONDT	Sint-Franciscusstraat 59	Oostende	L. FRANÇOIS	Chrysantenstraat 19	Oostende
M. DE HONDT	Timmermanstraat 17	Oostende	Mej. A.M. FRÉDÉRIC	Gerststraat 6	Oostende
Mevr. S. DEKEYSER (S)	Sint-Sebastiaanstraat 6	Oostende	Mevr. J. FUSYCK	Oud Vliegveld 11	Oostende
Mevr. G. DEKIEVITH	Albatrosstraat 17	Oostende	H. GELDHOF	A. Rodenbachstraat 9	Oostende
DE KINKHOREN	Zeedijk 330	Oostende	GEMEENTEKREDIET BELGIE	Pachecolaan 44	Brussel
L. DEKNOCK	Sinte-Clarastraat 6	Oostende	A. GERARD	Rogierlaan 9/6	Oostende
Mevr. M. DE LANGE	Nieuwpoortsestwg 186/4	Oostende	P. GERARD	Kemmelbergstraat 8	Oostende
J. DELANGHE	Vindictivelaan 6/2	Oostende	A. GERYL	Nieuwdokstraat 38	Oostende
R. DELANOYE	Vrijheidstraat 80	Oostende	F. GEVAERT (E)	Duinenstraat 40	Bredene
A. DELEGER	Aartshertoginnestraat 39	Oostende	GIDSEN BOND W-VLAANDEREN	Sint-Jansdreef 31	Brugge
R. DEMAEGDT	Kievitstraat 17	Oostende	Mevr. M. GILLES	Christinastraat 117	Oostende
Mej. J. DEMULDER	Vindictivelaan 14/25	Oostende	H. GOBERECHT	P. Michielslaan 45	Oostende
M. DENDUYVER	Aartshertoginnestraat 38	Oostende	J. GOEKINT (S)	Zandvoordeschorredijkstr. 65	Oostende
F. DENECKER	Sacramentenstraat 7	Middelkerke	Mevr. E. GOES	Deurnelaan 9	Oostende
Mevr. DENORME (S)	Warschaustraat 2/18	Oostende	Juffr. R. GOETHAELS	Lobelialaan 5	Oostende
M. DERAMMELAERE	Werkzaamheidstraat 81	Oostende	F. GOVAERT	Madridstraat 4	Oostende
R. DE RIDDER (S)	Vlaanderenstraat 21A/3	Oostende	J. GUILLEMIN	Koninginnelaan 50/4	Oostende
P. DERMUL	Oosthelling 11/13	Oostende	Mevr. Y. HACKX	Slachtersstraat 25	Oostende
Mevr. L. DE ROOSE (S)	Albert I Promenade 37/4	Oostende	C. HALSBERGHE (S)	Madeliefjeslaan 66	Oostende
E. DERYCKE	Mimosalaan 6	Oostende	C. HEILMAN (B)	Adolf Buylstraat 33	Oostende
M. DESAEVER	H. Serruyslaan 74/8	Oostende	R. HELSMOORTELE	Sint-Lodewijkstraat 11	Oostende
Mevr. S. DESAEVER	Torhoutsesteenweg 63/8	Oostende	Mevr. B. HENDRICKX	Frans Musinstraat 45/3	Oostende
D. DESCHACHT	Lotuslaan 19	Oostende	Mevr. N. HERRLING	Pr. Marie-Josélaan 11	Bredene
F. DESCHACHT	Beukenlaan 58	Oostende	R. HEYMAN	Parkstraat 27/5	Knokke-Heist
G. DESCHACHT	Lariksenlaan 14	Oostende	G. HILTROP	Kwartelstraat 15	Oostende
E. DESCHEPPER	Mariakerkelaan 8	Oostende	Mevr. L. HOLLEVOET	Wilgenlaan 32	Oostende
A. DESNERCK	Esdoornlaan 15	Oostende	W. HOORELBEKE	Klaprozenlaan 7	Oostende
A. DESWAEF	Oudstationstraat 12	Oostende	J. HOSTYN	Zwaluwenstraat 118	Oostende
R. DEVELDER	Rietstraat 37	Oostende	J. HOSTYN	Taboralaan 6	Oostende
G. DEVENT	Graaf d'Ursellaan 12-13	Knokke-Heist	J. HOSTYN	Frere Orbanstraat 89	Oostende
L. DEVISCH (B)	H. Hartlaan 15	Oostende	N. HOSTYN (E)	Brusselstraat 18	Oostende
A. DEVISSCHER	Rue du Linchet 10	Mont-St-Guibert	Mej. A. HOUCK	Kairostraat 82	Oostende
Mevr. G. DEVISSCHER	Torhoutsesteenweg 38	Oostende	M. HUBERT	Buurtspoorwegstraat 60	Bredene
R. DE VLEGHER	Steenweg op Bergen 506	Brussel	F. HUBRECHTSEN (E)	Gerststraat 35A	Oostende
D. DEVOS (S)	Verenigingstraat 114	Oostende	Mevr. M. HUWEL	Pr. Marie-Josélaan 11	Bredene
N. DEVOS	Amsterdamstraat 26/2	Oostende	E. HUYGHE	Rodebergstraat 25	Westouter
H. DEVOS	Stenedorpstraat 29-31	Oostende	F. IMPENS	Ooststraat 73	Oostende
P. DEVOS	Koninginnelaan 79/7	Oostende	E. INGELBRECHT	Meeuwenlaan 28	Oostende
DEVOS-VAN BIERVLIET	Mimosalaan 51	Oostende	A. INGHELBRECHT	Wilgenlaan 46	Oostende
A. DEVREESE	Elisabethlaan 365	Oostende	Mevr. J. INGHELBRECHT (S)	Pr. Stefanieplein 1/8	Oostende
F. DEVRIESE	Oude Molenstraat 19	Oostende	J. JACOBSEN	Stockholmstraat 39/4	Oostende
J. DEWOLF	Broederlijkheidstraat 6	Oostende	Mevr. JACQUELOOT	H. Serruyslaan 40/11	Oostende
L. DEWULF (S)	Rivierstraat 30	Oostende	R. JONCKHEERE	Jules Peurquaetstraat 44	Oostende
R. DHONDT	Elisabethlaan 336/16	Oostende	J. JOYE	Violierenlaan 124	Oostende
Mevr. P. D'HULSTER (B)	Leopoldlaan 94	Middelkerke	Mevr. M. KINT	Jozef II straat 4/8	Oostende
R. DILLEN	Pontonstraat 14	Oostende	J. KLAUSING (E)	Koninginnelaan 34/2	Oostende
J. DREESEN (E)	Rode Kruisstraat 4	Oostende	W. KOOY	E. Beernaertstraat 82/5	Oostende
A. DRIESSEN (S)	Wezellaan 9	Oostende	F. KRIJGER	Steense Dijk 6/5	Oostende
F. DUFAIT	Maurits Sabbestraat 23	Oostende	K.U. LEUVEN	Oude Markt 13	Leuven
B. DUFLOU	Oud Vliegveld 63	Oostende	KUNSTKRING PEPERBUSSE	Pr. Boudewijnstraat 7	Oostende
Mevr. S. DUPRES	Zandheuvel 1/7D	Bredene	LABYT-VERLEYE	Sartlaan 57	Oostende
I. DURIEZ	Sint-Bertinuslaan 27	Ichtegem	A. LAFERE	Mercatorlaan 17/12	Oostende
P. ENTE	Leopold I plein 7/4	Oostende	R. LAGA (E)	Brabantstraat 2/24	Oostende
J.P. FALISE (E)	H. Serruyslaan 78/19	Oostende	J. LALEMAN (B)	Kapucijnenstraat 4	Oostende
D. FARASYN (E)	Elf Julistraat 75	Gent	Mevr. S. LALOUX	Pr. Stefanieplein 31/7	Oostende
D. FINET	Pareloesterlaan 32	Oostende	A. LAMMAING	Torhoutsesteenweg 354	Oostende
A. FISCHER	Halfweghuisstraat 36	Jabbeke	Mevr. LAMOOT (S)	Tarwestraat 81	Oostende
D. FLORÉ	Torhoutsesteenweg 19	Loppem			

D. LAMOOT	Frans Musinstraat 60	Oostende	J. OLSEN	Pr. Stefanieplein 39	Oostende
R. LAMOOT (S)	Albert I Promenade 38/8	Oostende	R. OUVRY	Vlaanderenstraat 45/3	Oostende
E. LAROYE	Koningstraat 37/1	Oostende	R. PANCKOUCKE	Bloemenstraat 11	Oostende
H. LATESTE	8 Zalighedenstraat 2	Gistel	R. PARMENTIER	Wilgenlaan 40	Oostende
A. LAUREYS	Olmenlaan 2	Oudenburg	A. PERDAENS	Acacialaan 10	Oostende
J. LAUWEREINS (S)	Ieperstraat 14/14	Oostende	J. PETIT (B)	Plantenstraat 13	Oostende
J. LAUWEREINS	Oude Burggrave 29	Evergem	R. PIERLOOT	Elisabethlaan 21	Oostende
W. LECLUYSE	Vlinderstraat 14	Oostende	J. PIERS (S)	H. Serruyslaan 42	Oostende
F. LEIRMAN	Torhoutsesteenweg 18	Oostende	W. PIETERS	Troonstraat 256/3.01	Oostende
A. LERMYT	Mariakerkelaan 18	Oostende	L. PINCKET	Kerkstraat 21/1	Oostende
R. LEROY	Christinastraat 34	Oostende	P. PINCKET	Rogierlaan 19/3	Oostende
A. LIBIN	Leeuwerikenstraat 217	Oostende	F. PINTELON	Elisabethlaan 323	Oostende
J.C. LIENART (S)	H. Serruyslaan 14	Oostende	H. PIRON	Slijpesteenweg 58	Middelkerke
E. LIETARD (S)	Wapenplein 14/3	Oostende	M. PLOVIE	Eigen Haardstraat 9	Oostende
G. LOMBREZ	Duinenweg 347	Middelkerke	POLLAUD-DULIAND-DREESEN	92 Résidence La Foret	Parentis (F)
W. LOONTIENS	Groenendaallaan 8	Oostende	Mej. A. POLLET	Honoré Borgerstraat 3	Oostende
M. LOY	Batterijstraat 70	Bredene	Mevr. S. PONJAERT	Christinastraat 144/3	Oostende
B. MAERTENS	Sint-Paulusstraat 40	Oostende	M. POPPE	Van Iseghemlaan 33/8	Oostende
J. MAERTENS	Gistelsteenweg 525	Jabbeke	A. PORTA	E. Beernaertstraat 116	Oostende
Mevr. MAES (S)	Nieuwpoortsestwg. 457	Oostende	F. PORTA	Van Iseghemlaan 145	Oostende
A. MAES	Gerststraat 103	Oostende	J. POTTIER (S)	Pr. Boudewijnstraat 14/2	Oostende
R. MAES	Petunialaan 11	Oostende	J. POTTIEZ	Rietstraat 51	Oostende
Mevr. S. MAES (E)	H. Serruyslaan 78/19	Oostende	J. PRIEM	Frans Musinstraat 19	Oostende
W. MAJOR (E)	Kastanjelaan 52	Oostende	V. PRINZIE	E. Beernaertstraat 48	Oostende
Mevr. G. MARCHAND (S)	Strooistraat 43	Meise	F. PROOT (S)	Plantenstraat 47	Oostende
H. MARCHAND	P. De Gravelaan 11	Veurne	E. PROVOOST	Paul Michielslaan 33	Oostende
P. MARIN	C. Permekelaan 25	Oostende	O. PROVOOST	P. Raedemaekersstr. 33	Machelen
B. MASEMAN (S)	Diksmuidestraat 6/17	Oostende	F. PUYSTIENS	Derbylaan 1	Bredene
M. MARCHAND	Prins Roselaan 93	Oostende	J.M. PYLYSER	Vaardijk Zuid 5	Middelkerke
E. MASSCHALCK	Vindictivelaan 2/6	Oostende	M. QUAGHEBEUR (B)	H. Serruyslaan 48	Oostende
W. MERLEVEDE (B)	Termeredellelaan 5	Winksele	G. RAMMELAERE	Nieuwpoortsestwg. 44-46	Oostende
J. MERTENS	L. Spilliaertstraat 35	Oostende	W. RAPPELET	Oud Stationsstraat 4	Oostende
M. MESSIAEN	Henri Jasparlaan 37	Middelkerke	R. REUNBROUCK	Voorhavenlaan 171	Oostende
Mevr. M. MESTDAGH	Kapellestraat 71/2	Bredene	R. REUNBROUCK	Spaarzaamheidstraat 88	Oostende
E.H. A. MICHIELS	Gentstraat 3	Oostende	F. RIGAUX	Ter Heydelaan 336/4	Deurne
J. MILLECAMPS	Sint Sebastiaanstr 36/16	Oostende	J. RIVERS	Sint-Franciscusstraat 6	Oostende
A. MISSIAEN	Steense Dijk 364	Oostende	G. ROELS	Waregemlaan 9	Oostende
E.H. MISSIAEN (B)	Kapucijnenstraat 5	Oostende	A. ROETS	Jasmijnlaan 7	Oostende
H. MOERMAN	Parijsstraat 11/6	Oostende	F. ROTSAERT (S)	Frankrijklaan 6	Bredene
MONBALLUI	Jozef II straat 29	Oostende	Mevr. A. SAMYN	Wierenstraat 6	Oostende
R. MONTENY	Spaarzaamheidstraat 39	Bredene	P. SANDERS	Platformstraat 3	Oostende
Mej. A. MONTEYNE	Haverstraat 3	Oostende	R. SAUDEMONT	Borsig Allee 15	Bonn (D)
J. MONTEYNE (S)	Luchthavenstraat 47	Oostende	H. SCHRAMME	Petunialaan 41	Oostende
W. MONTEYNE	Elisabethlaan 303	Oostende	Mevr. SERRUYS (S)	Ijzerstraat 1	Oostende
W. MONTMORENCY (S)	Sint-Paulusstraat 10-12	Oostende	G. SERVAES	Torhoutsesteenweg 328	Oostende
Mej. M. MORNAUW	Vindictivelaan 14/2	Oostende	P. SERVAES	Koningstraat 17/3	Oostende
J. MORTIER	Karel Janssenslaan 29/7	Oostende	Mevr. F. SEURYNCK	Rietstraat 51	Oostende
Mevr. MUSIN (S)	Twee Stationsstraat 45	Brussel	O. SEYS (S)	Sint-Franciscusstraat 16	Oostende
R. MYCKE	Stenenstraat 15	Oostende	R. SEYS	Ringlaan 1	Koekelare
E. MYLLE	Gen. Jungbluthlaan 9	Oostende	W. SEYS	Ooststraat 36/8	Oostende
Mevr. NEFORS-SCHUYESMANS	Rogierlaan 41/4	Oostende	Mevr. O. SIMOEN	Vindictivelaan 14/21	Oostende
V. NEIRINCK (S)	Romestraat 36	Oostende	L. SIMOENS	Schermpantenstraat 77	Oostende
Mej. M. NEYMAN	Sartlaan 10	Oostende	O. SIMOENS (S)	Albatrosstraat 14	Oostende
R. NEYMAN	J. Peurquaetstraat 53	Oostende	R. SIMOENS	Keignaertlaan 56	Oostende
R. NIEUWENHUYSE	Koninginnelaan 50/3	Oostende	Mevr. Y. SIMON	Van Iseghemlaan 98/9	Oostende
Mevr. G. NOTERMAN (S)	Rogierlaan 19/7	Oostende	R. SIMONS	A. Vermeylenstraat 5/1	Oostende
N.V. B en C NUYTTEN (B)	Torhoutsesteenweg 88 I	Oostende	W. SIX	Koninginnelaan 52/53	Oostende
A. OCKET	Pr. Clementinaplein 66/3	Oostende	E. SMISSAERT (E)	H. Serruyslaan 4/9	Oostende
OLIVIER-BECKERS-DEKEYSER (S)	H. Serruyslaan 78/22	Oostende	A. SNYKERS (S)	Koninginnelaan 46/16	Oostende

J. SOETAERT	Essex Scottishlaan 19	Westende	A. VAN ISEGHEM (E)	Ijzerstraat 1	Oostende
Mej. S. SOETE	H. Serruyslaan 18	Oostende	J. VANLEKE	Christinastraat 16	Oostende
E.H. F. SONNEVILLE	Vindictivelaan 9	Oostende	L. VANOUTRYVE	Brabantstraat 2/20	Oostende
Mevr. S. SPECKENS	Albert I Promenade 86/3	Oostende	Mevr. A. VAN PUT (S)	Leopold II laan 34/9	Oostende
Mevr. A. SPOOREN	Dorpstraat 2A	Bredene	A. VANSIELEGHEM	Schietsbaanstraat 10/8	Oostende
A. STAELENS	Koningstraat 43A/2	Oostende	P. VAN THUYNE	Christinastraat 112/2	Oostende
R. STANDAERT	Dahlialaan 54	Oostende	P. VAN TIEGHEM (S)	L. Spilliaertstraat 18	Oostende
H. STEENACKER	L. Van Tyghemlaan 55	Oostende	H. VANTOMME	M. Aubertinlaan 65	Antwerpen
H. STORCK	Groeselenberg 93B	Brussel	R. VANTOURNHOUT	Metselaarstraat 42	Oostende
D. STRUBBE	Angelierenlaan 1	Oostende	C. VAN TROOSTENBERGHE	Oostendebaan 27	Middelkerke
G. STUBBE	Elisabethlaan 407	Oostende	Mej. G. VANTYGHM	Zeedijk 116/12	Oostende
R. STUBBE	Nieuwpoortsestwg. 711	Oostende	Mevr. M. VANWALLEGHEM	Torhoutsesteenweg 63/4	Oostende
P. SWEETLOVE	R. Van Gaverestraat 34	Gent	R. VANWALLEGHEM	Aartshertoginestr. 54/9	Oostende
Mevr. D. SZYLHABEL	Maria Theresiastraat 21	Oostende	Mevr. J. VANWELSSENAERS	Limbalaan 29	Oostende
W. TAECKENS	Klaprozenlaan 40	Oostende	R. VENS (S)	Sint-Franciscusstraat 60	Oostende
J. TAEYMANS	Milisstraat 67	Antwerpen	R. VERBANCK (E)	Driftweg 65	Bredene
Y. TANGHE	Vrijheidstraat 29	Oostende	Mevr. O. VERBIEST	Torhoutsesteenweg 45/4	Oostende
TAVERNE DE REVUE	Vlaanderenstraat 60-62	Oostende	A. VERBURGH	Zwanenlaan 75	Oostende
J. TAVERNIER	Pr. Clementianaplein 42	Oostende	VERBURGH-SERRANO	Zwanenlaan 75	Oostende
A. TIMMERMANS (B)	Leopold II laan 32/4	Oostende	G. VERHAEGHE	Ernest Feysplein 15/20	Oostende
Mevr. M. TIMMERMANS	Ooststraat 67 IV	Oostende	M. VERHAEGHE	Dr. Verhaeghestraat 20	Oostende
R. TIMMERMANS	Sint-Sebastiaanstraat 24	Oostende	R. VERHEYE	Stuiverstraat 288	Oostende
O. TITECA	Mosselstraat 29	Gistel	Mevr. G. VERHIEST	Zandheuvel 1C9	Bredene
B. TRATSAERT	Keiweg 2	Oudenburg	Mevr. P. VERIS	Nachtegalenlaan 50	Oostende
R. TULPIN	Emiel Moysonplein 1/25	Oostende	F. VERKEMPINCK	Koebrugstraat 25B	Oostende
J.P. TYTGAT	Kapunijnenstraat 5	Edingen	Mevr. G. VERKOUILLE	Hoefijzerstraat 9	Oostende
L. VALCKE	Spalaan 66	Oostende	H. VERKOUILLE	Zwanenlaan 44	Oostende
Mevr. J. VALKENBORG (E)	Koningin Astridlaan 7	Oostende	W. VERLONJE	Albert I Promenade 16/1	Oostende
A. VAN CAILLIE	Verenigingstraat 36	Oostende	G. VERMEERSCH (E)	Blauw Kasteelstraat 98/2	Oostende
R. VANCRAEYNST (S)	Blauw Kasteelstraat 103	Oostende	C. VERMEESCH (S)	Dilbeeklaan 34	Oostende
G. VANDAMME	Voorzienigheidstraat 14	Oostende	D. VERMEESCH	Kievitstraat 3	Oostende
M. VAN DAMME (E)	Albert I Promenade 38	Oostende	L. VERMEIRE	Troonstraat 99/23	Oostende
P. VANDAMME	Sluizenstraat 83	Bredene	J. VERMEIREN (S)	Van Iseghemlaan 96	Oostende
W. VAN DAMME	Stockholmstraat 35/2	Oostende	G. VERSCHORRE	Limburgstraat 4/6	Oostende
L. VANDE CASTEELE	Sint-Riquierstraat 17	Bredene	R. VERSLUYS	Brugsesteenweg 53A	Bredene
P. VANDENABEELE	Salviaalaan 4	Oostende	W. VERSLUYS (B)	Kapellestraat 167	Bredene
L. VANDEN BERGHE	Torhoutsesteenweg 179/3	Oostende	Mevr. C. VERSTRAETE	Troonstraat 28/9	Oostende
Mevr. L. VANDENBROELE	De Rudderstraat 2	Oostende	D. VERSTRAETE	Engelendalelaan 140	Brugge
A. VANDENBUSSCHE	Rode Kruisstraat 1	Oostende	M. VERSTRAETE	Bronstraat 18	Oostende
Mevr. G. VANDENDRIESSCHE	Leopold I plein 5A/12	Oostende	W. VERSTRAETE	Koolmeesstraat 46	Oostende
R. VAN DEN KEIBOOM	Cyclamenlaan 1A	Oostende	K. VERWAERDE	A. Choqueelstraat 1	Oostende
P. VANDER HEYDE (B)	Pr. Clementinaplein 64	Oostende	Mevr. A.M. VIAENE	Amsterdamstraat 33/4	Oostende
VANDERMEULEN-DEMEESTER (S)	Mercatorlaan 19/34	Oostende	H. VIAENE	Mac Leodstraat 4	Oostende
D. VANDERWAL	Torhoutsesteenweg 130	Oostende	Mevr. M. VIEREN	Gerststraat 12	Oostende
			O. VILAIN (E)	Rogierlaan 38/11	Oostende
			R. VILAIN	Joseph Petrestraat 4	Halle
F. VANDEVELDE	Christinastraat 83	Oostende	R. VILLEIRS	Zandheuvel 4/D1	Bredene
VANDEWALLE-WAELKENS (S)	Ed. Cavellstraat 82	Oostende	E.H. P. VINDEVOGEL (S)	Gentstraat 3	Oostende
D. VANDEWINKEL	Van Iseghemlaan 36/13	Oostende	VLAAMS CENTRUM GENEALOGIE	Kronevoordestraat 2A	Kortemark
D. VAN DUUVENBODEN (E)	Schelpenstraat 1D	Oostende	G. VOLCKE	Vanderstichelenlaan 135	Oostende
G. VAN DUUVENBODEN	Blauwvoetstraat 7	Oostende	R. VYNCK	Kemmelbergstraat 61	Blankenberge
Mevr. J. VAN EYCKEN	Sint-Sebastiaanstraat 20	Oostende	W. VYNCKE	Nijverheidstraat 26/1	Oostende
Mevr. VAN GLABBEKE (B)	Van Becelaerelaan 24/20	Oostende	A. VYVEY	Leopold I plein 2/1	Oostende
E. VAN HAVERBEKE (E)	Nieuwpoortsesteenweg 20A	Oostende	J. VYVEY (S)	Alfons Pieterslaan 68	Oostende
Mevr. A. VANHEE	Birminghamstraat 103	Brussel	E. WALLYN	Stockholmstraat 39/2	Oostende
J. VAN HOECK (B)	Nieuwpoortsestwg. 591	Oostende	G. WALTERS (S)	Honoré Borgerstraat 107	Oostende
Mevr. M. VANHOECK	Cardijnplein 1E B06/23	Oostende	M. WANDELS	Nieuwstraat 9	Oostende
Mevr. G. VANHOUTTE	Koningstraat 36/2	Oostende	M. WENDELEN	Oosthelling 11/26	Oostende
J. VAN HUELE (S)	E. Beernaertstraat 42	Oostende			
I. VAN HYFTE	Kastanjelaan 58	Oostende			

E. A. WEYNEN
Mevr. D. WILLAERT
R. WITTEZAELE
WYBO
Mevr. C. WYBOUW
R. WYBOUW

Brugsesteenweg 49
Kapucijnenstraat 23/3
Kerkstraat 11
E. Beernaertstraat 68
Torhoutsesteenweg 354
Kanaalstraat 7

Bredene
Oostende
Oostende
Oostende
Oostende
Gistel

Wenzeslas WIEDEN : De haven van Oostende

**GRATIS
FOTOFILM**

**COCK
CAMERA
SERVICE**

Hoek Jozef II straat en
Christinastraat - Oostende

Tot einde
voorraad - Bij afwerking
nieuwe film min. 20
afgewerkte foto's

p.v.b.a A. & Y. MONBALLIU

Noordzandstraat 72, BRUGGE

Tel. 050 - 33 73 12

Jozef II straat 25, OOSTENDE

Tel. 059 - 70 21 13

VERKOOP en HERSTELDIENST - ONDERHOUD

Schrijfmachines - Elektronische rekenmachines - Bureelmeubelen

WIST U DAT ONS HEEMMUSEUM BESCHIKT OVER

- een documentatiecentrum met meer dan 2.000 krantenknipsels (+ volgens onderwerp alfabetisch gerangschikte steekkaarten)
- 30 tijdschriften uitgegeven door andere Heemkringen en Verenigingen voor Familiekunde

TER INZAGE VAN ONZE LEDEN EN BEZOEKERS TIJDENS DE OPENINGSUREN VAN HET MUSEUM.

Begravenissen
Crematies

NUYTTEN

Inzake rouw
gaat het om diskretie, takt
Binnen een beperkte tijd dienen moeilijke,
vaak pijnlijke beslissingen genomen
Dit vereist ervaring, een gedegen uitrusting
en ook iets bijzonders menselijks,
de juiste toon.
Voor dit alles kan u bij Nuytten terecht
Begravenissen, crematies, rouwtransporten,
tegen sociale prijzen
Nuytten is uw steun in droevige dagen.

Tel. 059/80 15 53 & 70 32 78
Torhoutsesteenweg 88
Petit-Paris - Oostende

DE PLATE v.z.w.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE.

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. N 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 20

Nr. 2

MAAND februari 1991

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

A. VAN ISEGHEM

IJzerstraat 1
8400 OOSTENDE

PENNINGMEESTER

J.P. FALISE

H. Serruyslaan 78/19
8400 OOSTENDE

SECRETARIS

J.B. DREESEN

Rode Kruisstraat 4
8400 OOSTENDE

REKENING

750-9109554-54 of
000-0788241-19

IN DIT NUMMER

- blz. 59 : J.B. DREESEN : De gilde van S. Cornelius in de parochie van Snaaskerke.
- blz. 61 : A. VAN ISEGHEM : Nogmaals "Anderhalve eeuw spoor en stations".
- blz. 62 : J. VERHAEGHE : Schip tegen het westerstaketsel ten jare 1692.
- blz. 63 : R. VERBANCK : Sir Homes Riggs Popham te Oostende.
- blz. 65 : D. FARASYN : Nota bij "Popham te Oostende".
- blz. 66 : D. DESCHACHT : Het telefoonnet te Oostende in 1886.
- blz. 69 : J.G. DE BROUWERE : Waarom hebben wij nog een park, midden in de stad ?
- blz. 74 : F. DUFAIT : Repliek op "Daken van Oostende".
- blz. 76 : R. OUVRY : De stichters van de Koninklijke Jachtclub Oostende.
- blz. 78 : A. SMISSAERT (+) : Oostende tijdens de eerste wereldoorlog (16).
- blz. 83 : Y. VAN HYFTE : Kindersterfte binnen de vestingstad Oostende (1864).
- blz. 86 : A. SWYNGEDAUF : Ostendiana.
- blz. 88 : E. LIETARD : Oostendse numismatiek.

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

FEBRUARI - ACTIVITEIT

De Oostendse Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en belangstellenden uit te nodigen tot een avondvoordracht met documentatiemateriaal die doorgaat op

donderdag 28 februari 1991 om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F. Oostende, Dr. Colensstraat 6.

Onderwerp : HET LEVEN AAN BOORD VAN DE SCHEPEN VAN DE OOSTENDSE COMPAGNIE

Spreker : de heer Jan PARMENTIER, licentiaat geschiedenis.

De heer PARMENTIER kennen we, sedert enkele jaren, als spreker voor onze kring die ons op een gedegen wijze inwijdt tot de Oostendse maritieme geschiedenis. Hij is ook de man die onze Oostendse maritieme geschiedenis tot ver over de grenzen uitdraagt. Getuige hiervan een bijdrage van hem over de Oostendse Guineavaart 1719-1721 die komt te verschijnen in het "International Journal of Maritime History" (Canada). In januari van dit jaar gaf hij een gastcollege over de Oostendse Compagnie aan de Universiteit van Leiden. Einde mei, begin juni 1991 spreekt hij op een driedaags congres te Middelburg dat handelt over Piraterij en Kaapvaart, over de Oostendse Neutraliteitspolitiek 1783-84. Terwijl hij in 1991 op een maritiem congres te Liverpool eens te meer de Oostendse Compagnie zal behandelen.

Het onderwerp van vanavond heeft het leven aan boord van de Oostendse Compagnie als onderwerp. Hiervoor baseerde hij zich niet alleen op de scheepsjournalen van deze compagnie maar ook op reisverhalen van aalmoezeniers en subricargo's die meevoeren en op geheime verslagen van vertrouwensmannen van de compagnie die speciaal voor dit opzet ingescheept werden. Achtereenvolgens behandelt hij : voedsel, gage, hygiëne, religiositeit, ontspanning en vrijetijdsbesteding aan boord en aan de wal, verhoudingen (buitenlanders aan boord versus eigen volk, etat-major versus bemanning), geestelijke, medische en sexuele verzorging, drankmisbruik, muziek en muziekinstrumenten.

Zoals U kunt zien eens te meer een onderwerp dat de moeite waard is en dat U als Oostendse geschiedenisfan niet moogt missen. Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos ook voor niet-leden. Men zegge het voort.

J.B. DREESSEN

door J.B. DREESEN

Alhoewel Snaaskerke niet tot Oostende behoort heeft deze gemeente gedurende eeuwen nauwe banden met onze stad gehad. Dit kwam voornamelijk doordat in Snaaskerke de Ieperleet een bevaarbare afleiding vormde die onder de benaming "hoofdwatergang van 's heer Woutermans-ambacht" langs Stene afzakte. Door de daarop volgende verbinding met de Oostendse Watergang (oude en nieuwe) kon Oostende zijn goederen, over het water, naar Brugge en het hinterland voeren (1).

De patroonheilige van Snaaskerke is de Heilige Cornelius, die nog steeds het voorwerp is van de volksverering. Hij wordt gevierd op de 16de september, zijn feestdag, en op elke woensdag van de week. Hij is bijzonder de patroonheilige tegen "de excessen, vallende ziekten, zwijmingen in het hoofd en alle andere ziekten onder de kinderen en het vee". De kerk bezit een relikwie van de Heilige Cornelius onder de vorm van een stuk been van 11 cm. Rond de kerk ligt een Ommegang die door de pelgrims driemaal wordt afgelegd waarbij ze telkens halten bij het beeld van de Heilige Cornelius en voor de kapel van O.L.Vrouw (aangebracht op het huis van de veldwachter).

De bedevaarders brachten meestal een offer mee. Als ze voor hun dieren kwamen dienen waren dat, bijvoorbeeld, een konijn, kippen of duiven. Die offers staken ze dan in een houten rennetje dat aan de kerk stond. Deze dieren werden dan door de koster aan de meestbiedende verkocht. De opbrengst werd gebruikt voor de verering van de Heilige Cornelius (2).

Deze traditie van de H. Corneliusviering moet oude wortels hebben want in het Rijksarchief van Brugge vonden wij hiervan sporen terug uit de 18de eeuw. Het zijn een reeks nota's die betrekking hebben op de periode 1725-1757 (3).

In de periode 1725-1728 was enen VERMEERSCH pastoor van deze parochie. De Confrerie had de naam van "Gilde van Sinte Cornelius in de parochie Snaaskerke" en er stonden twee "kapelmeesters" aan het hoofd ervan. Elk jaar had er ter ere van de H. Cornelius een noeven plaats binst dewelke de pastoor elke dag ter zijner ere een mis zong terwijl de paters Recoletten kwamen prediken, biechthoren en "vroegmisse doen".

In 1738 kreeg Snaaskerke in zijn verering van de Heilige Cornelius concurrentie van de pastoor van Moere. Die wendde alle pogingen aan om de devotie tot de Heilige Cornelius op zijn parochie te stellen. We weten echter niet of hij daarin gelukt is. Eigenaardig is wel dat in 1745 de ornamenten van de H. Cornelius, tegen het tijdstip van zijn feestdag naar Brugge werden gehaald. Of dit verband hield met de actie van de pastoor van Moere of uit vrees voor de oorlog (1745. Belegering van Oostende door de Franse troepen) is niet duidelijk.

Hiernavolgende geven wij dan een opsomming van de giften en werken met betrekking tot de kerk en het altaar van de H. Cornelius zoals ze in deze nota's voorkomen.

1725-1728	Nieuwe predikstoel	Kerk
	4 kandelaren en 2 piramiden	Altaar van S. Cornelius
1729	Altaarcleet (lijnewaet, syde stoffen, gallonen)	
	Corpe voor het venerabile	Voor de voorseyde capelle van S. Cornelius

1731	repareren van de capelle van Sinte Cornelius	
1733	3 paer blomtacken	Antaeren van de Kercke
1736-37	linwaeten (albe en 3 over- rocken met kanten, 3 amickten	kerk
1737	renne voor de opgeofferde kiekens, zwijntjes en duiven	gilde
1731	nieuwe banck van wagenschot	choor van S. Cornelius
1738-41	gordijnen andere sieraden vermaeken van het kruy der remonstrant	tabernakel der kerk kerk kerk
1742	knielbank	sitsel van den S. Cornelius
1743	zwarte capule spesketel	kerk kerk
1744	10 zilveren ringen 3 medailles, 1 kruisje	gewijd ter eere van den H. Cornelius
1745	linwaet, canten, lint en camericke nieuwe biechtstoel gezet in de muur repareren van de bancken en de voet van het O.L.V. antaer	kerk choor van den H. Cornelius
1746	blecke lavarum 3 singels	? kerk
1747	nieuwe standaert geschild- derd (rijk) nieuwe troon gekocht (geschilderd en verguld) Schoonmaken en vermaken van het antaerstuk van S. Cornelius	choor van S. Cornelius antaer van S. Cornelius
1748	nieuw koperen wierookvat	?
1750	de kerk wordt geheel gewit en geschilderd	
1750-53	6 bloempotten 4 koperen kandelaers, 2 kopere kruisen vergulde moleire en canon van de mis 2 andere kleine vergulde zilver ciborum verguld	kerk kerk en kapel kerk en kapel kerk en kapel kerk en kapel
1754	nieuw wierookvat	?
1755	hermaken van casufel, stoel en manipel	?
1755-57	schilderen van het beeld O.H. (+) op het kerkhof en verzilveren 2 postuurkens nevens het tabernakel	kerkhofkuis en kerk
1757	men schildert, vernischt en verguld den hooghen antaer en het kasje met de posteurkens van S. Cornelius-antaer, predikstoel en ringbanck, ook vergult en verzilvert men de portiere van den Ste Cornelius. Een wijwaterbustel gekocht en vermaken der maegdekeersen	

- Referten : (1) Vlietinck. Het oude Oostende en zijn driejarige belegering, blz. 63.
(2) Snaaskerke. Handschrift z.n. en z.j.
(3) Rijksarchief Brugge. Aanwinsten 2, nr. 6928.
-

NOGMAALS "ANDERHALVE EEUW SPOOR EN STATIONS"

door August VAN ISEGHEM

In het januarinummer van De Plate besprak Gerard VANDAMME enkele "onnauwkeurigheden" betreffende het artikel van F. GEVAERT, verschenen in ons extra-augustusnummer 1990.

Het ging hier meer bepaald over het opbreken van de goederensporen in de stad. Waar F. GEVAERT schreef dat de sporen op de oevers van de oude handelsdokken en het schuildok in 1936 werden opgebroken wist G. VANDAMME te vertellen dat deze sporen er nog lagen kort na de bevrijding.

Wie heeft gelijk ? Het antwoord is eenvoudig : beiden !

Iedereen weet dat er gedurende de oorlog door de Oostendse vissers veel vis, en dan vooral haring, werd gevangen. Deze vis werd opgekocht door een "Viscorporatie" aan een vaste prijs.

De nationale voorzitter van deze corporatie was Lucien DECROP, reder. De plaatselijke voorzitter was Henri WILLEMS, vishandelaar. De burelen waren gevestigd op het Sint Petrus en Paulusplein, enkele huizen van het Waterhuis.

De vis werd gewogen op de kaai en in houten kisten vervoerd met platte wagens, getrokken door paarden. De bestemming was het goederenstation, gelegen langs de Spoorwegstraat. De visser kreeg ter plaatse een bon als bewijs van de geleverde hoeveelheid vis. Deze bon moest hij dan aanbieden op het bureel van de viscorporatie, waar hij zijn geld kreeg.

Nu gebeurde het regelmatig dat er tijdens het vervoer tussen de laadplaats en het goederenstation bakken met vis "verdwenen". Moeilijk was dit niet want de vis werd vervoerd in open kisten op "open" wagens. En de bevolking had honger !

Dit was natuurlijk niet naar de zin van de viscorporatie. Zij had aan de visser een bon afgeleverd voor x kilo's vis en uiteindelijk kreeg zij er veel minder.

Daarom vroeg de viscorporatie aan het Bestuur der Spoorwegen om het uitgebroken spoor tussen het goederenstation en het huidige Montgomerydok opnieuw aan te leggen. Dit werd toegestaan zodat de vis kon vervoerd worden in gesloten wagons. Diefstal of verdwijning van vis werd zo onmogelijk !

De sporen werden waarschijnlijk rond 1941 heraangelegd. Aangezien ze, kort na de bevrijding, eindigden nabij of langs het Montgomerydok veronderstel ik dat ze tot daar werden heraangelegd. Alhoewel dit dok, in de loop van de oorlog, niet meer door de vissers mocht gebruikt worden. De vissersvloot legde dan aan in het 1e handelsdok.

Wanneer de sporen opnieuw werden opgebroken kan ik mij niet meer herinneren.

overgeschreven en hertaald door Julien VERHAEGHE

In 1688 had de Franse koning Lodewijk XIV een oorlog begonnen tegen een coalitie van Spanje, de Verenigde Provinciën, het Oostenrijks-Duitse keizerrijk en Engeland. Vlaanderen werd overspoeld door vreemde legers en Oostende fungeerde als aanvoerhaven, voornamelijk voor de regimenten die uit Engeland en Spanje kwamen.

Half januari 1692 vertrok uit de haven van Cork in zuid-oost Ierland een Brits konvooi met Deense huurlingen aan boord, bestemd voor Oostende. Na ruim twee maand varen kwamen ze ten anker in de Downe, waar ze loodsen uit Dover aan boord namen om naar Oostende te varen. Vier dagen later, en met noord-noord-westelijke wind werd, begeleid door vier Britse oorlogsschepen, vertrokken naar Oostende, waar men, rond de middag, op de rede aankwam, nog steeds met een harde noord-noord-wester en opkomende tij.

Een van de schepen van het konvooi was "de Rijtoorn" uit Plymouth, die van zijn thuishaven naar Cork gevaren was om soldaten in te nemen, om dan naar Oostende te zeilen. Het drama dat met dit schip gebeurd is, werd op 22 maart 1692 vóór de schepenbank van Oostende verteld door drie getuigen. Het is begrijpelijk dat het verschijnen van een dergelijk konvooi vóór de kust talrijke nieuwsgierigen had gelokt op de vesten van de stad om het binnenlopen gade te slaan; twee van hen waren Oostendse kapiteins van "sijne Spaansche Majesteyts convoyschepen".

De eerste was Niclaas VERCRUYSE, die een plaats had gezocht op het fortje aan de kaai, vanwaar hij een goed zicht had op de Oostendse loodsen die met hun schuit opvoeren naar het konvooi om op ieder schip een loods te stellen om ze binnen te brengen naar "omtrent Slabbincks ofte het hoofd van Slijckens". Kort nadien heeft hij één van de schepen, komende uit het Oosten, tegen het westerstaketsel zien varen, waar het vast is komen te zitten en in stukken gebroken is, naar zijn mening omdat het niet meer luissterde naar het roer.

Hij verklaart ook dat het misschien mogelijk is geweest dat de loods niet aan boord is kunnen komen door de felle wind en opkomende tij, maar dat in dit geval, naar zijn mening, de loodsboot had moeten wachten aan de ingang van het staketsel om het schip te verwittigen van het gevaar dat het liep, alhoewel de loodsen overlast waren door het groot aantal andere schepen die zij moesten binnenbrengen. Hij heeft echter wel gezien dat de loodsen met hun schuit naar het zinkende schip zijn geroeid om bemanning en soldaten te helpen redden.

Nicolaas DE RUDDER, de tweede Oostendse kapitein, is maar rond 14 uur naar de vesten gegaan, en heeft het bedoelde schip zien binnenzeilen, komende uit het Oosten, toen zeker al 10 à 12 schepen binnen waren. Hij heeft bij het verongelukken van het schip de loodsschuit niet gezien, maar heeft ze nadien wel zien helpen bij de reddingswerken.

Thomas CLEEF, de schipper van de verongelukte "Rijtoorn" verklaart dat toen hij rond de middag aankwam vóór de haven, hij het hoogwatersein heeft zien hangen, en dat zijn Britse loods hem zegde dat het tijd was om binnen te lopen.

Hij moet niet veel vertrouwen gehad hebben in de Brit, want hij heeft hem gevraagd of er geen Oostendse loods te krijgen was om zijn

schip binnen te brengen, maar deze antwoordde dat hij dan tweemaal zou moeten betalen, en dat hij al verschillende keren te Oostende geweest was en bekwaam om het schip zelf binnen te brengen, te meer daar hij enkel de vóór hen zeilende schepen had te volgen.

Thomas CLEEF, die nog twijfelde, wilde eerst nog voor anker gaan bij de buitengaats blijvende Britse oorlogsschepen om te wachten op een Oostendse loods, maar daar de loods uit Dover bleef aandringen, gaf hij toestemming.

Bij het binnenzeilen heeft de kapitein echter bemerkt dat ze te dicht bij het Oosterhoofd kwamen, en wilde order geven tot loeven, maar zijn loods zei "'t en is niet, ick sal wel op tijd doen loeven". De kapitein, in paniek rakende, bleef roepen dat het beter was nu te loeven en de zeilen te strijken en desnoods één of meer palen kapot te zeilen en te betalen dan zijn schip te verliezen. De loods wilde echter niet luisteren, bleef zeggen dat er nog tijd genoeg was, en dat hij tijdig zou doen wenden; en zo zijn ze tegen het Westerstaketsel gevaren, vastgeraakt en gezonken.

Kapitein CLEEF bekent dat hij het baken op het Oosterhoofd heeft gezien, zegt dat hij geen loodsschuit in de havenmond heeft gezien, en houdt vol dat zijn Britse loods verzekerd had dat hij de juiste koers volgde.

Bron : register B V 17.123.

SIR HOME RIGGS POPHAM TE OOSTENDE

door Richard VERBANCK

In 1973 heb ik een artikel gepubliceerd met als onderwerp de toen niet zo bekende relatie tussen de Engelse admiraal Home Riggs POPHAM en de te Antwerpen geboren schilder Frans Balthazar SOLVYNS.

Zonder twijfel zijn er veel Oostendenaars die niet zo vertrouwd zijn met deze naam. In het kort weze dus gezegd dat admiraal POPHAM het bevel voerde over het Engels eskader dat de troepen vervoerde, gelast met het opblazen van de sluizen van Slykens op 19 mei 1798. Op het eind volgen meer gegevens over deze merkwaardige zeeman.

SOLVYNS was de schilder van het alom geprezen schilderij "Vue de la ville et du port d'Ostende" dat model stond voor de bekende prachtige gravure van DAUDET.

Beiden waren met elkaar in contact gekomen en samen deden ze naderhand wetenschappelijke opzoeken langs de Rode Zee. Hun opdracht werd in detail besproken binnen het kader van mijn artikel.

Er bleef echter een leemte die nog kon opgevuld worden. Hoe kwamen beiden met elkaar in betrekking? Ik had, als zijnde weinig relevant, weinig belang gehecht aan het feit dat POPHAM tussen 1787 en 1793 zijn militaire loopbaan onderbroken had om in dienst te treden van de East India Company. Hij blijkt in deze functie goed werk te hebben verricht. Dit werd officieel erkend.

Dank zij de vroegere opzoeken van Daniël FARASYN en zijn niet te overziene dokumentatie in verband met de geschiedenis van Oostende en haar haven op het einde van de 18de eeuw weet ik nu veel meer over de toekomstige admiraal. Tijdens zijn intermezzo als "handelaar" heeft hij enkele jaren te Oostende gewoond, en wel in een huis dat stond op de hoek van de E. Beernaertstraat (toender-tijd Albertstraat) en de Aartshertoginnestraat. Details over deze

woning in verband met het verblijf van POPHAM kan men hierna lezen in een nota, opgemaakt door Daniël FARASYN zelf.

Uit de akten opgetekend door notaris VAN CAILLIE blijkt dat de activiteiten van de Engelsman in hoofdzaak bestonden uit het opkopen van schepen voor zijn vaderland. Hier volgen er enkele :

Akte 41/158 (Donny) - 28 dec 1793. Deze vermeldt geen aankoop maar getuigt over de aanwezigheid van POPHAM te Oostende : Robert CHARNOCK en Home Riggs POPHAM hebben geen belangen in goederen aan boord van de fregat "L'Etrusque", varend onder Toscaanse vlag - afgereids naar Bengalen en China in 1792.

Akte 41/189 - 25 maart 1794. Corneille CARETTE, Oostende, verkoopt aan Home POPHAM, superintendant van de inlandse navigatie in dienst van Zijne Majesteit (de Britse koning), een binnenlander "De drie Gezusters", 60 vat (vochtmaat) uit Oostende voor 1.200 gulden.

Akte 164 - 9 april 1794. Adriaen DRIJVOET verkoopt aan Home POPHAM een pleitschip "De Lange Nelle" van 60 last voor 3.100 gulden.

Akte 169 - 18 april 1794. Adriaen DRIJVOET verkoopt aan Home POPHAM een binnenlander "Maria-Victoria" van 80 vat voor 1.600 gulden.

Akte 173 - 19 april 1794. Carolus CLAEYS, koopman uit Lovendegem verkoopt aan Home POPHAM een tjalk "De Fortuyne" van 40 vat voor 1.600 gulden.

Akte 40/60 (De Bal). Van Jan DE VETTE, een koopman uit de Kaaistraat, kocht POPHAM op 3 maart 1794 de galliot aan "De Loopende Haas" van 80 ton voor 6.000 gulden, en op 18 maart 1794 de galliot "Verge-noegen" van 80 ton, ook voor 6.000 gulden.

Op 15 mei 1794, ten slotte, verkocht William GOOD, kapitein van de "Bellona", 532 ton, gebouwd te Archangel en nu te Oostende gemeerd, zijn schip met toelating van D. SUTTON en Edw. MASON uit Liverpool aan POPHAM voor 3.500 Pond Sterling (Akte 40/62 - De Bal).

Al deze schepen werden ingezet in de aanvoer, maar vooral einde juni 1794 in de afvoer van Britse troepen uit Oostende.

Wanneer we dit alles zo bekijken, dan vragen wij ons af welke rol deze marineofficier hier speelde tijdens de periode waarin de Franse Revolutie zich afspeelde. Hij staat weliswaar ingeschreven als "handelaar" maar uit akte 41/189 van 25 maart 1794 blijkt dat hij optreedt als agent van de Britse regering (zie ook nota D. FARASYN). Begin juli 1794 werd Oostende voor de tweede maal bezet door de Franse indringers en meteen verdween ook POPHAM naar veiliger oorden. Wat zich alhier afspeelde tussen 1792 en 1794 kan men lezen bij PASQUINI "Histoire d'Ostende". Ongetwijfeld vervoegde POPHAM dadelijk de Britse Marine, zoniet zouden we hem vier jaar later niet teruggevonden hebben als admiraal ! En waarom kreeg hij het bevel over de vloot die in 1798 Oostende moest aanval-len en de sluizen van Slykens vernielen ? Men hoeft er zelfs niet naar te raden : POPHAM was de geschikte man die het terrein kende. Het was te Oostende, als "handelaar", dat hij vriendschap had gesloten met schilder SOLVYNS. De puzzel is gelegd.

POPHAM kwam hier een bezetter bestoken met een aktie die men best kan vergelijken met deze ondernomen door de "Vindictive" tijdens de eerste wereldoorlog. Dat de onderneming niet helemaal lukte is geschiedenis. En toch kreeg de Franse verdediger van Oostende, MUSCAR, die de stad liet bombarderen, achteraf de mooie rol toebe-deeld en kreeg een straat zijn naam.

Sir Home Riggs POPHAM (1762-1820) trad toe tot de Navy in 1778 en was in 1783 luitenant ter zee. Hij deed dienst op de Afrikaanse kust. Vreemd echter is dat hij tussen 1787 en 1793 betrokken was in de handel op de Oost en dat van hem gezegd wordt dat hij verschillende malen op inspectie ging. Tijdens de oorlog met Frankrijk hernam hij zijn normale dienst bij de Navy. In 1806 wilde Engeland Argentinië veroveren. Admiraal POPHAM trok op naar Buenos Aires. Ook hier bekwam het hem slecht. Hij werd teruggeslagen, maar plunderingen leverden hem echter een oorlogsbuit op van één miljoen goud-dollar.

POPHAM was eerder een wetenschapper dan een militair. In de eerste hoedanigheid ondernam hij, samen met schilder SOLVYNS, ontdekkings-tochten. Deze laatste hield van deze reizen een massa tekeningen en schilderijen over die op de terugtocht, tijdens een schipbreuk, bijna verloren gingen. De grootste verdienste van POPHAM was echter het vernieuwen en vereenvoudigen van het seinvlaggensysteem. Hij stierf te Cheltenham in 1820. SOLVYNS eindigde als havenkapitein te Antwerpen waar hij stierf in 1824.

* * *

Daniël FARASYN : NOTA BIJ "POPHAM TE OOSTENDE"

Ik meen dat het van belang is te signaleren dat POPHAM reeds van in 1790, tijdelijk althans, te Oostende verbleef als "begoeden negociant van Engeland alsnu residerende binnen deze stad" en eigenaar was van een schip "De Stad Weenen" (V.C. 41/148, Donny nr. 156). Ook in een akte, nr. 168, dd. 26.6.1790 wordt hij vermeld als "propriétaire et supercargo du navire toscan "Etrusco". Ook toen reeds was hij in contact met de Britse groothandelaar R. CHARNOCK van wie hij 30.000 gulden ontving voor een reis naar Bengalen, reis die hij in de zomer van 1790 ondernam. In 1790 had POPHAM een huis van Pr. VITSE gehuurd, dat op de N.W. hoek van de Aartshertoginne- en Albertstraat gelegen was.

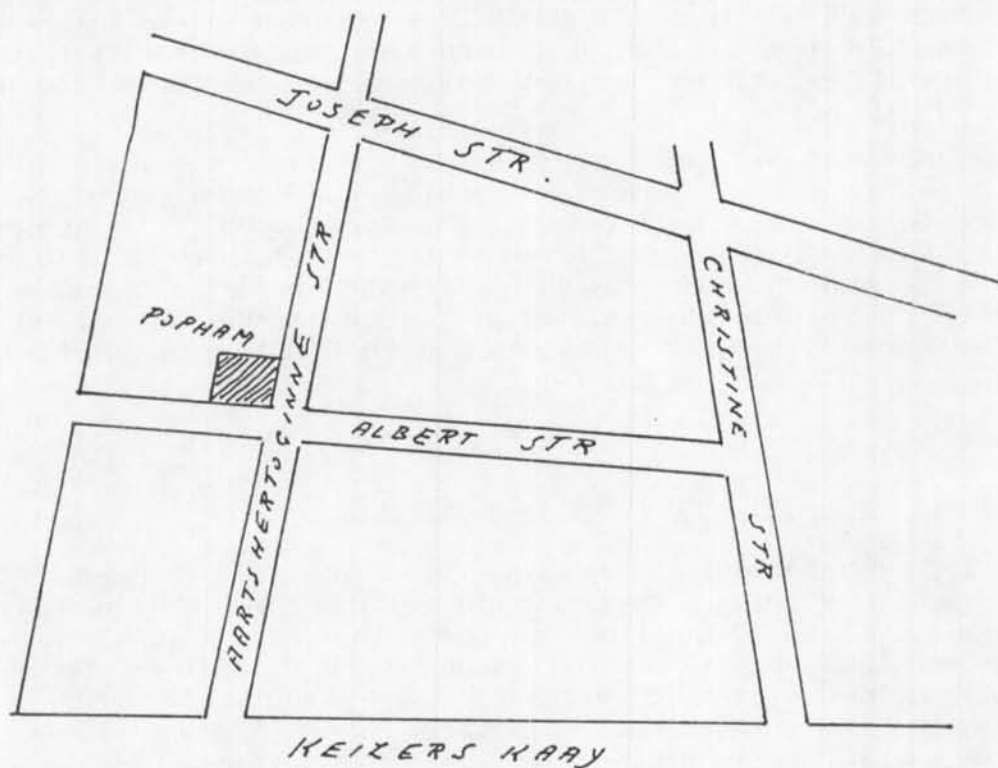
Uit een akte, 41/149 Donny, nr. 360, dd. 29.12.1790 vernemen wij dat POPHAM "actueelyk op reyse nae Oost-Indien" toelating gaf aan Pr. VITSE om dit huis te verhuren aan William PARKER, geassocieerde van CHARNOCK en dit vanaf 15.12.1790 tot 30.4.1793. Dit huis was eerder voor enkele maanden betrokken geweest door Ez. DE JONGH, gezworen makelaar.

Wanneer POPHAM uit Indië naar Oostende terugkwam weet ik niet. Een notariël akte, Donny, 41/154, nr. 43, dd. 20.10.1792 vermeldt dat dit huis op de N.W. hoek "bewoond door de heer Popham" was. Zijn westelijke buur, Fr. PINSON uit de Albertstraat, ging naar het huis van VITSE om erover te klagen dat "het privaet ofte dreckput van het huis van Vitse zig in soo slegten staet ofte immers ondig bevindt dat den drek ofte stinkend materie is penetrerende door de meur ende op myne proprieteyt selfs tot in mynen citerne", klacht waarop VITSE niet reageerde.

Naar 41/158, Donny, nr. 515, dd. 10.12.1793, verhuurde VITSE dit huis vanaf 1.11.1793 verder aan POPHAM voor de duur van 6 maanden en 6 jaar. POPHAM dacht er dus aan nog lange tijd in Oostende te kunnen verblijven.

Na het overhaastig vertrek van de Fransen uit Oostende einde maart 1793, kwam Oostende opnieuw onder Oostenrijks bewind. Engelse regimenten werden via Oostende aangevoerd om het Oostenrijks leger

te versterken. Het is vooral in 1794, wanneer de druk van het Franse leger op het leger van de anti-Franse coalitie groter was geworden, dat POPHAM als "Officier de la Marine Royale de la Grande Bretagne et surintendant de la navigation interne de la Flandre" optrad om schepen aan te kopen voor de Britse regering.

WONING SIR HOME RIGGS POPHAM TE OOSTENDE

HET TELEFOONNET TE OOSTENDE IN 1886

door Daniël DESCHACHT

Vandaag zijn er in België reeds meer dan drie miljoen telefoonabonnees en dit op een bevolking van om en bij de tien miljoen.

Door de snelle evolutie die de telecommunicatie de laatste jaren kent, omvat zij vandaag heel wat meer dan de traditionele telefonie. De moderne telefoon, de mobilfoon, de semafoon met sematoom, semadigit en semascript.... maken het mogelijk op elk moment op bijna eender welke plaats een abonnee te bereiken. Technische snufjes waar men 100 jaar geleden niet eens durfde van dromen.

Het telefoonnet te Oostende werd officieel in gebruik genomen op 1 juli 1886, meer dan 104 jaar geleden. Van dit "nieuw" communicatiemiddel werd melding gemaakt in het plaatselijk dagblad L'Echo d'Ostende van zondag 4 juli 1886 (1). Het artikel vermeldt tevens een dertigtal geïnteresseerden, voornamelijk uit de horeca en zelfstandigen, die een aansluiting wensten.

Hoe indertijd een verbinding diende tot stand gebracht te worden leert ons een oud reglement verspreid, in juni 1886, door de Telegraafdienst ten behoeve van de geabonneerden. De in het Nederlands opgestelde brochure, dertien pagina's dik, bevat voorschriften

en onderrichtingen welke stipt dienden gevolgd te worden om een vlotte en goede verbinding te vormen. Deze door het Ministerie van Spoorwegen, Posterijen en Telegrafien uitgegeven brochure werd gedrukt bij boek- en steendrukkerij Ad. MERTENS, Goudstraat 12 te Brussel.

Het lijkt mij wel interessant hier enkele van deze voorschriften over te nemen, nl. hoe ging men te werk om een telefoongesprek te voeren ?

Om eene gemeenschap te vragen :

Men laat de ontvangtelephonen aan den haak van den toestel hangen en draait eenige malen snel de kruk om het plaatselijk middenkantoor te verwittigen. Daarna neemt men de ontvangtelephonen van den haak af en brengt ze spoedig aan de ooren.

In die houding wacht men totdat de telephonist van het middenkantoor antwoordt met de woorden : "Ik luister" en zijn nummer opgeeft. (Dit nummer was noodzakelijk want ingeval van klacht diende de geabonneerde het nummer van de telefonist op te geven).

Men geeft duidelijk de naam en de woonplaats op van den geabonneerde, dien men verlangt te spreken. Men houdt de telephonen aan de ooren totdat de telephonist, na den opgeroepen persoon te hebben verwittigd, meldt, door het woord : "Spreek", dat de gemeenschap is gemaakt of aankondigt dat de opgeroepen geabonneerde niet antwoordt. Wanneer het gesprek gedaan is, hangt men de telephonen weder aan den haak, waarna men eenige malen de kruk draait. Men verlaat den toestel niet vooraleer de verwittiging beantwoordt is.

Om een oproep te beantwoorden diende men als volgt te werk te gaan : bij het inslaan van de wekker moest men de linker telefoon afnemen en zijn naam opgeven. Daarna bracht de telefonist de verbinding tot stand en verwittigde beiden, oproeper en opgeroepene, door het woord "spreek" en gaf hij zijn nummer op.

In de rubriek "Belangrijke aanmerkingen" staat vermeld :

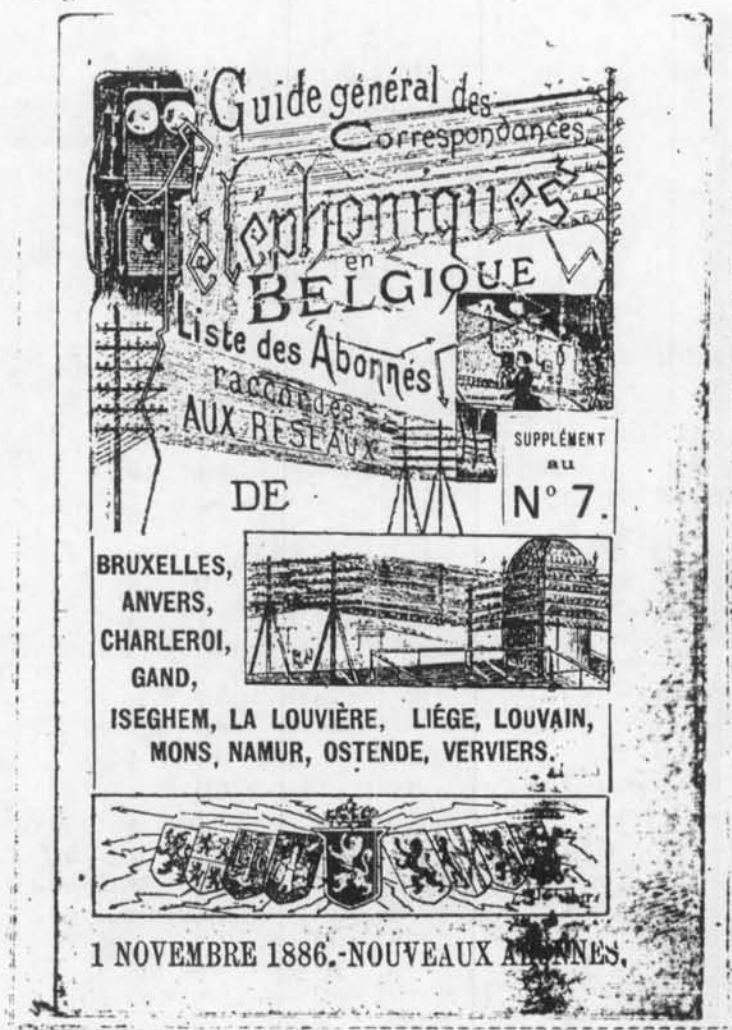
Ieder geabonneerde heeft het recht de toestellen, die voor zijn gebruik bestemd zijn, ter beschikking van derde personen te stellen : maar daarvoor mag hij geen loon of prijs ontvangen.

Liet betrokkene zich dan toch betalen voor het telefoongesprek dan maakte hij zich schuldig aan een inbreuk op art. 3 van de wet van 11 juni 1883 en werd hij beschouwd als een exploitant zonder machtiging van een telegraaf of telefoonlijn.

Volgens de brochure was het middenkantoor gevestigd op de Grote Markt. Telefoneren kon in het openbaar telefoonkantoor van het Station, alle dagen, zon- en feestdagen inbegrepen, van 7 tot 21 uur. Alsook in het openbaar post- en telegraafkantoor van het Kursaal gedurende het badseizoen. Een telefoongesprek binnen het net van Oostende kostte 25 centiemen per ondeelbare tijd van 10 minuten.

Geabonneerden werden in het bezit gesteld van een kaart op hun naam, waarmee deze in openbare kantoren kosteloos konden telefoneren (voorloper van onze Telecard !)

De brochure handelt verder over hoe een telegram via de telefoonlijn kon verzonden worden en hoe telefoongesprekken op grote afstand dienden te geschieden. Met de ingebruikname van het net was het aanvankelijk enkel mogelijk in contact te treden met dat van Brussel.

In de toenmalige telefoongids van 1 november 1886 "Guide général des Correspondances Téléphoniques en Belgique" staat onder Ostende slechts één abonnee vermeld nl. 1 Hôpital-Hospice, rue l'Hôpital. Dit bijvoegsel aan de telefoongids n° 7 bevat de "Liste des Abonnés raccordés aux réseaux de Bruxelles, Anvers, Charleroi, Gand, Isegheem, La Louvière, Liège, Louvain, Mons, Namur, Ostende, Verviers. Deze gids, met als afmetingen 8,5 x 13,3 cm. telt acht bladzijden. Vergelijk nu maar eens met de huidige telefoongidsen voor dezelfde zones.

Nog geen jaar later hadden reeds 42 inwoners van Oostende een aansluiting genomen op het telefoonnet (2).

In juli 1914 bedroeg dit aantal 750 (3), en bij de oprichting van de Regie voor Telefonie en Telegrafie in 1930 telde de zone Oostende ongeveer 1.760 abonnees.

Momenteel zijn er in de zone Oostende (059) alleen een 60.000 aansluitingen. Behalve het gesproken woord worden nu ook geschreven boodschappen, data, documenten en beelden via het telefoonnet (telefax) overgebracht. Computers communiceren onderling (videotex, e.a) en binnenkort spreken we elkaar via de visiofoon.

- (1) Stadsbibliotheek Oostende. L'Echo d'Ostende n° 2255 - dimanche 4/7/1886, 22e jg. p. 2, k. 2-3.
- (2) Deze lijst werd gepubliceerd in L'Echo d'Ostende n° 48 - jeudi 16/6/1887, 23e jg., p. 3, k. 2.
- (3) Statistische gegevens verstrekt door het Museum van Post en Telecommunicatie, Grote Zavel 40 te 1000 Brussel. 02/5119830.

OOSTENDE 1918

WAAROM HEBBEN WIJ NOG EEN PARK, MIDDEN IN DE STAD ?

door J.G. DE BROUWERE

In vroeger tijden was het aanschaffen van drinkbaar water een probleem waar de Oostendse burgervaders zwaar aan tilden. Zo komt het, dat de Gemeenteraad, - allicht op voorstel van het College van Burgemeester en Schepenen, - tijdens zijn zitting van dinsdag 01/10/1857 de beslissing trof, die later nog wel belangrijke gevolgen zou hebben : er zou een artesische put (1) aangeboord worden. Dat gebeurde waar nu het park aangelegd is, en toen "la plaine de St-Sebastien" heette. Met het boren werd aangevangen op dinsdag 13/04/1858, van op een punt 6,45 m. beneden het niveau van laag water. Het boren werd op zondag 11/12/1858 stop gezet : men was op -308 m. geraakt (2). Het water welke op van uit een diepte van 299 m., en wel met een capaciteit van ca. 120.000 liter per 24 uur. Aan de oppervlakte gekomen varieerde de temperatuur van dat water tussen 18° C en 19° C. Het opwellende water werd herhaaldelijk geanalyseerd, en zelfs éénmaal, in 1860, op last van de Regering. Helaas was het resultaat constant : het water is niet drinkbaar !... Wie ervan dronk, leed onmiddellijk aan diarree.

Het Oostends Stadsbestuur was vanzelfsprekend ontgoocheld, verloor alle belangstelling voor dat water, sloot de boorpijpen af, en had er helemaal geen aandacht meer voor.

Dat bleef zo tot in 1906. Toen kwam een Brusselse hoogleraar, dokter Jules FELIX (3), te Oostende een lezing houden. Hij opperde de mening, dat het Oostends artesisch water wel niet drinkbaar is, maar toch een curatieve waarde heeft. De lezing ging door in de bureaus van het blad L'Echo d'Ostende op vrijdag 05/01/1906. Dat blad had immers het jaar daarvoor een intense propagande gevoerd met het oog op de uitbating van de helemaal vergeten artesische putten. De lezing was eigenlijk georganiseerd ten behoeve van de Oostendse artsen, en een aantal onder hen woonde inderdaad de lezing bij (4). FELIX was welbespraakt en overtuigde zijn toehoorders desdanig, dat de aanwezige artsen terstond een motie naar de Burgemeester stuurden. Ze vroegen une nouvelle analyse des eaux artésiennes soit faite, notamment et surtout en ce qui concerne la bactériologie et la radioactivité (5).

De verdere afloop lijkt op een encenering : het College behandelde de zaak met bekwame spoed, de Gemeenteraad kwam dezelfde dag bijeen, en tot een nieuwe analyse werd terstond beslist. De stad zou het nieuw onderzoek toevertrouwen aan een befaamd Frans hydroloog en lid van het Institut de France, nl. Armand GAUTHIER; hij zal de opdracht uitvoeren tegen een honorarium van 3.000 (goud)-frank (6).

GAUTHIER deed beroep op een collega, Charles MOUREU, hoogleraar aan de farmaceutische hogeschool te Parijs. MOUREU verloor geen tijd en reisde naar Oostende, om daar van dat artesisch water op te nemen. Dat deed hij op dinsdag 27/02/1906, zegt hij. Maar eenvoudig was dat niet geweest. Op zaterdag 24/02/1906 was stadstechnicus CHEVALIER met een ploeg stadswerklieden naar het Leopoldspark gekomen, om over te gaan au repérage des puits artésiens. Na lang zoeken en tasten, - on avait perdu l'emplacement exact ! - werden de putten herontdekt. Ze lieten water opwellen, dat een zachte zwavelgeur verspreidde. MOUREU liet het water goed doorstromen tot 's anderendaags, zondag 25/02/1906. En dan nam hij stalen op, die (dát was toch de bedoeling) zouden geanalyseerd worden. Zo luidt het verslag van de aanwezige journalist in L'Echo d'Ostende van 27/02/1906. MOUREU zelf verhaalt, dat hij water opnam in de grandes

bonbonnes de verre au préalable parfaitement rincées et lavées à l'eau elle-même. Het ontleed water, zo gaat zijn verhaal verder, werd opgenomen op 27/02/1906 (8). Nu, die 27ste was een dinsdag. Wat was er tussenin gebeurd met het water opgenomen op zondag 25 februari ?

Een bijdrage van L'Echo d'Ostende van één jaar later (21/01/1907) beantwoordt die vraag. Het blad herinnert aan la déplorable incurie qui présida aux prises d'eau par M. Moureu en dan et au nouvel envoi fait à Paris par des ouvriers ignorants qui fourraient leurs mains sales dans les bonbonnes stérilisées. Het zal wel op 27/02/1906 geweest zijn, dat de "ouvriers ignorants" het water op flessen trokken dat later werd geanalyseerd. Wat juist gebeurd was, is niet achterhaald. Alleszins is het zo, dat de ontledingen, door de twee Parijse hoogleraren, - tegen een hoog honorarium uitgevoerd - , veel, héél veel aan waarde inboeten. Het enige gekke bij die gebeurtenis is wel, dat dokter FELIX, de man die alles wetenschappelijk aan het rollen bracht, er op zaterdag 24/02/1906 niet kon bij zijn : hij had een verstuikte voet ! Zo luidt het althans.

Ondertussen hadden GAUTHIER en MOUREU de zaak aanhangig gemaakt bij de "Société hydrologique de Paris", waar een zeer heftige discussie rolde. De vraag was immers of de twee geleerden na ontleding van het Oostends water, al dan niet mochten gewagen van een mogelijke commerciële uitbating (9).

De twee franse geleerden gingen vlug over tot het volbrengen van hun taak, die ze aanvaard hadden. Zodanig dat de Burgemeester tijdens de vergadering van dinsdag 17/07/1906 aan de Gemeenteraad reeds de gedrukte tekst van het analyseprotokol kon voorleggen (10). In haar nummer van dezelfde dag kon L'Echo d'Ostende (hoe kon dat wel ?) een bondig verslag drukken van de Gemeenteraadszitting. 's Anderendaags echter uitte het blad in het nr. van 18/07/1906 een verstaanbare verontwaardiging : het Oostendse blad werd tijdens de zitting niet eens vermeld. En toch lag dat blad aan de oorsprong van het ganse gedoe !

Welke ook de waarde van de analyses weze, was het College alleszins enthousiast : dokter Jules FELIX werd ertoe uitgenodigd een lezing te houden in de feestzaal van het toenmalig stadhuis. FELIX hield zijn lezing op zaterdag 18/08/1906 Sur l'avenir et la prospérité d'Ostende par l'utilisation des eaux artésiennes médicinales d'Ostende au point de vue physiologique et thérapeutique. Deze lezing werd besproken tijdens de zitting van de Gemeenteraad van 11/09/1906. Ze werd zo belangrijk geacht, dat de tekst ervan integraal in de notulen werd opgenomen (11).

Na veertien dagen, op dinsdag 25/09/1906, vergaderde de Gemeenteraad opnieuw. De Gemeenteraadsleden hadden tijd gehad, om de tekst van FELIX te bestuderen, en er zich van te overtuigen, dat daár, in die ondergrondse waterlaag, voor de stad een goudmijn lag. Er werd dan ook beslist tot de uitbating van het artesisch water en om beroep te doen op aanbiedingen en ontwerpen : l'Administration communale recevra, sans aucun engagement de sa part (ze waren toch voorzichtig in 1906 !) les projets relatifs à l'exploitation des eaux. Die onderwerpen moesten uiterlijk op 31/05/1907 binnenkomen. Er werd ook een commissie aangesteld, die de voorgelegde ontwerpen zou instuderen en bekeuren (12).

Het dynamisch College gaf toen opdracht tot het opmaken van een verslag over het ganse probleem, - en dokter FELIX zou het doen samen met stadsingenieur A. VERAERT.

Het werd een zéér uitgebreid verslag, met inbegrip van een ontwerp voor het bouwen van een "Palais des Thermes", en de tekst van een mogelijk wetsvoorstel. De Oostendse burgervaders hadden het daarbij niet gelaten en de Minister van Financiën en Openbare Werken aangesproken. Deze was de stad gunstig gezind, en bood de oppervlakte van het 3de dok aan pour la construction du Palais des Thermes, qui sera érigé au milieu de jardins (13).

Te Oostende was niet iedereen daar zo gelukkig mee als de gemeenteraadsleden wél waren. De "S.A. Etablissement hydrothérapique d'Ostende" allerminst, want het verslag "Felix-Veraert" voorzag in de mogelijkheid tot een zeewaterkuur in het grootse "Palais des Thermes" ! Het vennootschap schreef daarover op 15/12/1906 aan de Burgemeester, en protesteerde tegen la décision d'un établissement thassalographique dans le Palais des Thermes projeté (14).

Tijdens 1907 werden een aantal maatregelen voorzien ter uitvoering van de beslissingen die in 1906 getroffen waren. Het belangrijkste was de beslissing om het "pavillon abri inoccupé" in het park om te bouwen tot een "buvette" (15). Maar het stadsbestuur was niet zo gerust met de vraag naar de eigendom van het artesisch water (16). Toch begon de stad zonder dralen met de werkzaamheden, en op dinsdag 07/05/1907 kon de Burgemeester fier meedelen, dat de ombouwing bijna ten einde was. De oppositie vroeg hoe het stond met de aanbesteding : de "buvette" zou immers privé uitgebaat worden, door een concessiehouder, die zelfs water in flessen zou mogen verkopen. Het antwoord was : l'affaire est en cours. Wat niet belet dat de Gemeenteraad drie weken daarop, op dinsdag 28/05/1907, besloot, dat de stad zelf de "buvette" zou uitbaten : er zouden abonné-drinkers en occasionele drinkers zijn. De abonnées zouden 20,-- (goud)frank per jaar betalen, de toevallige gebruiker betaalt dan 0,20 (goud)frank voor het ingangsticket (17). Werd de prijs te hoog vastgesteld ? Waren er niet genoeg Oostendenaren die dat laxatief water lustten ? Het is in elk geval zo, dat de Gemeenteraad op dinsdag 09/07/1907 de prijs reeds neerhaalde en halveerde (18).

Van buiten uit was er wel een zekere belangstelling voor het Oostends miniraal water. Op dinsdag 10/9/1907 deelde de Burgemeester aan de Gemeenteraad mede, dat de Belgische Handelskamer te Rijsel op documentatie aandrong (19). Wat later, op dinsdag 24/10/1907, kon zelfs gewag gemaakt van een Parijzenaar, Maurice MEYER, die reeds twee brieven had gestuurd, waarin hij het monopolie van de uitbating van het Oostends mineraal water aanvroeg (20); er werd besloten niet tot onderhandelingen over te gaan.

Maar wat met het "Palais des Thermes" ?

Hoeveel het stadsbestuur van het "Palais des Thermes" ook verwachtte, toch hadden sommige Oostendse artsen er niet op gewacht : ze schreven het artesisch water van het park als medicatie voor (21).

Het probleem van het "Palais des Thermes" kreeg geen vlugge oplossing, al deed de stedelijke administratie wat in haar bereik lag om precies de oplossing te vinden. Op de zitting van de Gemeenteraad van dinsdag 22/01/1907 werd immers besloten het voorontwerp van lastenkohier te laten drukken. De bouw was wellicht niet meer voorzien op de oppervlakte van het 3de dok, daar meteen besloten werd, na te gaan onder welke voorwaarden het 3de dok weer aan de Staat zou kunnen afgestaan worden (22). Hoe het verder afliep is nogal duister.

Tot L'Echo d'Ostende (nr. van 3-4/06/1907) aan de lezers mededeelde,

dat de Minister van Openbare Werken de aanbesteding goedkeurde, die de firma "Foraky. Société belge de forage et de forçage" uit Brussel had gedaan, om in het Leopoldspark opnieuw aan te boren à l'emplacement projeté provisoirement pour le Palais des Thermes. Het park liep groot gevaar gerooid te worden. En toch....

Het is pas in 1911 dat er weer schot in de zaak komt. Op dinsdag 05/09/1911 deelde het College aan de Raadsleden mee, dat de "Commission médicale locale d'Ostende" een ontwerp-reglement had voorgelegd van een wedstrijd pour la détermination des applications médicales de l'eau minérale du parc (23). Dat werd verwezen naar de "commission des régies", die een gunstig advies uitbracht. Zo kon de Gemeenteraad het reglement op 24/10/1911 goedkeuren, het in zijn notulen opnemen en tot het drukken en verspreiden ervan beslissen (24). Op dinsdag 24/04/1912 stond het "Palais des Thermes" weer op de agenda van de Gemeenteraadszitting. Gedurende die zes maanden waren de burgervaderen biezonder ijverig geweest. Ze konden immers meedelen, dat de Minister van Landbouw en Openbare Werken op 17/04/1912 geschreven had, dat de Staat wel bereid was om 5.500.000,-- (goud)frank aan het bouwen van een "Palais des Thermes" te besteden. En de Gemeenteraad keurde een ontwerp van overeenkomst met de Staat goed (25).

Waarom de bouwwerken uitgesteld werden, is niet duidelijk. En dat was het ook niet voor gemeenteraadslid Henri BAELS, "une des élégnaces du Conseil" (26), die tenslotte, - eind december, bijna één jaar nadien, - de vraag aan het College stelde (27) : Est-ce qu'il n'entre pas dans les intentions du Conseil d'examiner sous peu la question de l'emplacement du Palais des Thermes ?. Het College antwoordde, dat het gebouw zou worden opgericht midden in het park, en dat dit de uitdrukkelijke wens van de Regering is.

Daarop rees hevig protest : wat dan ? Bomen, die pas na 20 tot 30 jaar volgroeid waren, zouden eenvoudig omgehakt worden ! Het College trachtte de groenen-avant-la-lettre te paaien.... Bruggen en Wegen zouden nog eerst eens boren, om te weten te komen, of er in het park wel genoeg water opborrelt, om er een "Palais des Thermes" op te richten. Zo niet, dan komt er geen "Palais des Thermes" in het park....

Enkele maanden nadien brak Wereldoorlog I uit. Het "Palais des Thermes" werd in de vergeethoek geduwd, en meteen ook de wens van de Regering, om de bomen van het park te rooien om het daar op te richten.

En zo komt het, dat we nog een park hebben, midden in de stad.

-
- (1) Een artesische put is een geboorde welput, waarvan het eerst bekend eksemplaar in 1126 in Artois (van daar de naam) aangeboord werd.
 - (2) Bulletin communal de la ville d'Ostende. 1906, blz. 305. Andere inlichtingen op blz. 3-6 van Armand GAUTHIER & Charles MOUREU.
 - (3) Professor aan de "Université nouvelle et internationale" te Brussel. Zie necrologie in Le Carillon van 07/12/1912 en in L'Echo d'Ostende van 11/12/1912.
 - (4) Nml. de dokters BOUCKAERT, DE GHELDERE, DOGNIE, GARNIER, GOFFIN, KAISERGRUBER, KESTELOOT, PLEYN, SEEUWEN, SNOECKS, VAN DE MAELE, VAN DEN BULCKE, de beide VAN OYE's (vader en zoon) en VERSCHEURE. De anderen hadden belet laten weten. Zie L'Echo d'Ostende van 06-07/01/1906. Het blad publiceerde

de lezing in extenso in de nrs. van 09, 11, 12, 13-14, 16 en 16/01/1906.

- (5) Bulletin...1906, blz. 168.
- (6) Bulletin...1906, zitting van 05/01/1906, blz. 168-169.
- (7) L'Echo d'Ostende van 27/02/1906.
- (8) Blz. 5-6 van het gedrukte verslag, - zie noot (2).
- (9) L'Echo d'Ostende van 27/02/1906.
- (10) De tekst gedrukt door de drukkerij A. VAN GRAEFSCHPEPE (1906) werd in de notulen van de Vergadering opgenomen (zie Bulletin...1906, blz. 183 vv. L'Echo d'Ostende publiceerde de tekst van het verslag Gauthier-Moureu in de nrs. 18, 20, 21-22/07/1906 in zijn geheel.
- (11) Bulletin...1906, blz. 247-262. Felix had voordien de tekst van zijn lezing in een brochuurtje laten drukken.
- (12) Leden ervan : schepen DECOCK en schepen VAN GLABBEKE, gemeenteraadsleden J. LAROYE en J. PLEYN, dokter Jules FELIX, dokter SEEUWEN (lid van de Oostendse Commission médicale locale) en stadingenieur A. VERAERT. Zie Bulletin...1906, blz. 305-306. L'Echo d'Ostende drukte op 25/09/1906 (nog eens dezelfde dag !) een verslag van de Gemeenteraadszitting, echter zonder commentaar.
- (13) Bulletin...1906, blz. 442-452, met inlassing van het volledige verslag Felix-Veraert (zitting van de Gemeenteraad van dinsdag 04/12/1906).
- (14) Meegedeeld tijdens de Gemeenteraadszitting van zaterdag 29/12/1906, 15de en laatste zitting van het jaar. Zie Bulletin...1906, blz. 157-159.
- (15) Beslist tijdens de eerste Gemeenteraadszitting van het jaar, op dinsdag 22/01/1907. Zie Bulletin...1907, blz. 1 vv.
- (16) Tijdens dezelfde zitting werd besloten de kwestie te laten onderzoeken (t.a.p., blz. 5-6). Toen J. LAROYE tijdens de Gemeenteraadszitting van 09/07/1907 vroeg hoe dat opgelost was, kreeg hij ten antwoord l'affaire est en cours.
- (17) Bulletin...1907, blz. 226-227.
- (18) Ibidem, blz. 276. De abonnementsprijs was nu 10,-- frank per jaar, en de maandprijs 3,--; het ticketje was tegen 0,10 frank te verkrijgen. Vreemd genoeg : L'Echo d'Ostende blijkt elke belangstelling kwijt te zijn, voor een geval dat door het blad zelf was uitgelokt; op 09/07/1907 drukt het een vrij neutraal verslag over de Gemeenteraadszitting, zonder enig commentaar.
- (19) Bulletin...1907, blz. 375.
- (20) Bulletin...1911, blz. 385-386, met verwijzing naar de Gemeenteraadszitting van 05/09/1911 (blz. 423-426). In februari 1907 had een militair apotheker op rust het voorstel gedaan, op de dijk naast het Kursaal een Trink-Hall op te richten (Bulletin...1907, zitting van 26/02/1907).
- (21) L'Echo d'Ostende van 21/01/1907.
- (22) Bulletin...1907, blz. 5-6. Op de Gemeenteraad van 09/07/1907 heette de kwestie haar verloop te hebben.
- (23) Bulletin...1911, blz. 517-518.
- (24) De tekst was in het frans, nederlands, engels en duits, in een bordeau kapt met volgende titel : Concours pour l'Etude des Eaux Minérales d'Ostende. (Source du Parc) - Wedstrijd voor het onderzoek der Minerale Waters te Oostende. (Bron des Parks) - Competition about the Study of the Mineral Waters of Ostend. (Source of the Garden) - Wettstreit für das Studium des Ostender Mineralwassers. (Quelle des Gartens).
- (25) Bulletin...1912, blz. 478.

- (26) Dat is de wijze waarop L'Echo d'Ostende hem kwalificeert !
(27) Gemeenteraadszitting van 30/12/1913 : Bulletin...1913, blz.
1355-1358.

NOOT

De Heer J.G. DE BROUWERE, schrijver van dit artikel, was Conservator aan de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel; nu met rust. Is ook medewerker van het tijdschrift "Vlaamse Stam".

REPLIEK OP "DAKEN VAN OOSTENDE"

door Freddy DUFAIT

In het nummer van december 1990 probeert schrijver een andere schepingsdatum te geven aan de "Daken van Oostende" door James ENSOR.

Wellicht heeft schrijver gelijk en toch... In de "Honderdjarige geschiedenis van de Koninklijke Sint-Jozefsparochie te Oostende 1889-1989" lezen wij : "De eerste steen werd ingemetseld op 12 augustus 1897 en aannemer DEGRYSE kwam klaar met het kerkgebouw, behalve met de catechismuszaal, tegen het kerkwijdingsfeest van 18 maart 1901. Op vier jaar tijd was alles kant en klaar : een driebeukig gebouw met transept, westertoren en...". Op de schildering is de toren nog in opbouw en dateert dus waarschijnlijk vanuit 1900. En toch...

Bijgaande afdruk is een schets uit het schetsboek van ENSOR en toont ons een stuk uit de schildering "Daken van Oostende" en is gedateerd met volgend opschrift : "Dessiné le 24 Novembre 83 à 5 heures soir" ! Op keerzijde een briefje zonder aanspreektitel : "J'ai le plaisir de vous envoyer un dessin du tableau, destiné à l'exposition des vingts...."

In "Les XX Bruxelles Catalogue des dix expositions annuelles", beschrijvende alle artisten met hun tentoongestelde werken van 1884 tot 1893, vinden wij "Les Toits" van ENSOR op de expositie van 1888 onder het nummer 10 van 21 ingezonden werken.

Zo beleven wij nu diverse scheppingsjaartallen : 1883 volgens de tekening, 1888 volgens l'exposition des vingts, 1898 volgens de meeste boeken en 1900 volgens de opbouw van de Sint-Jozefskerk.

Wellicht schilderde ENSOR zijn schildering voor de tentoonstelling van 1888 en werd die later vervolledigd met het bijschilderen van de Sint-Jozefskerk.

Ons besluit is : er is nog veel zoekwerk in het oeuvre van ENSOR, maar het is boeiend, want wat schuilt niet onder zijn eigen woorden : ik heb gezegd, gedacht, uitgevoerd !

Hoe en wanneer allemaal !

venire le 24 November 83. à Shuang-shan
à l'obscurité ma porte de carter
5. km.

door Robert OUVRY *

Franciscus, Alexander, Carolus CLAEYS

Franciscus CLAEYS, die wij verder François CLAEYS zullen noemen, werd geboren te Oostende op 23 juli 1786. Hij was de zoon van Franciscus, Joannes CLAEYS en Maria Catharina DUCORAN.

Wanneer François CLAEYS als kleuter zijn eerste stappen in de vesting Oostende waagde, heerste er een bewogen toestand.

De "tiran" Lodewijk de XVIe werd onthoofd in 1789 en het Frans republikeinse leger kwam Oostende "bevrijden". In 1793 werd Oostende nogmaals "bevrijd" door het Oostenrijkse leger en de "tirannen" ROBESPIERRE en SAINT JUST werden in 1794 onthoofd.

De Oostendenaars rolden van de ene bevrijding in de andere, want het republikeins leger viel opnieuw Oostende binnen en heel België werd officieel aan Frankrijk gehecht op 8 oktober 1794.

François CLAEYS was nog geen 11 jaar oud toen hij aanmonsterde als scheepsjongen op het kaperschip "Le Hasard" van kapitein BLANCKMAN. Daarop vaarde hij zijn eerste drie maanden.

Op 13 februari 1798 kwam generaal BONAPARTE (toen 28 jaar oud) de vestingen van Oostende in ogenschouw nemen.

Onze François CLAEYS scheepte opnieuw in voor een periode van 3 maanden op het kaperschip "Maltais" van kapitein Th. BOILAU.

In het republikeinse jaar IX (1799-1800) promoveerde hij tot lichtmatroos en vaarde 6 maanden grote kustvaart op de "Frédéric" en nog eens 6 maanden op de kanonneerboot "Le Surveillant" met thuishaven Oostende.

In 1801 was hij bemanningslid op het visserszeilschip "Annette" en in 1802, op 16-jarige leeftijd maakte hij deel uit van de lichter bestemd voor de fregatten van Vlissingen.

Van 5 maart tot 17 september 1803 was François CLAEYS matroos op het hydrografisch schip "Le Génie" en hij verrichtte er peilingen op de Schelde. Dit was één van de enige positieve initiatieven, verricht in het voordeel van ons Leie departement : het opstellen van de juiste zeekaarten van de Schelde en de Noordzee onder leiding van BEAUTEMPS-BEAUPRÉ.

François CLAEYS vaarde verder op het staatsvrachtschip "Christian Livinus" en de korvet "Chien Marin".

Op 3 mei 1804 werd hij benoemd als matroos 1ste klas en aangemonsterd op de brick "Boussole", ook belast met hydrografische peilingen.

Enkele tijd nadien werd hij tweede meester op de kaper "Le Sauvage" van Boulogne en in 1808 werd hij meester. Als eerste luitenant nam hij deel aan verscheidene kaapvaarten.

In 1809 trad François CLAEYS in het huwelijk met Joanna Thérésia HEYLE en zijn zoon werd in Oostende geboren op 8 december 1810.

In hetzelfde jaar stapte hij aan boord van de brick "Les Deux Frères" als tweede in bevel. Tijdens de reis, die 25 maanden duurde, werd hij gepromoveerd tot kapitein.

In 1812 ondernam hij 3 reizen op grote kustvaart aan boord van

de "Espérance" en "Providence" met thuishaven Boulogne. In 1813 vaarde hij op grote kustvaart gedurende 22 maanden op de "Auguste et Edouard" uit Gent, nu als bevelvoerder. In 1817 rustte François CLAEYS de "Colette et Charlotte" (met thuishaven Oostende) uit voor een reis van 110 maanden naar Brazilië, Middellandse Zee, Baltische Zee, Spanje, Portugal en Noord-Amerika. Hij kwam terug in 1825 en stapte onmiddellijk over aan boord van de "Alexandre" met thuishaven Oostende, waarop hij 48 maanden vaarde.

Vervolgens vaarde hij de fregat "La Raymonde" naar Oost-Indië.

François CLAEYS kwam juist op tijd in Antwerpen om er de onafhankelijkheidsstrijd mee te maken. Volgens een getuigschrift van generaal MELLINET beperkte F. CLAEYS zich niet enkel tot toeschouwer. Deze stafchef en bevelhebber van de Brusselse artillerie schreef dat de kapitein van de "Raymonde" de Antwerpse vaderlanders hielp bij de intrede van het leger van MELLINET en NIELLON op 27 oktober 1830.

Kapitein CLAEYS gaf kostbare inlichtingen die het tegenoffensief van de vijand behoorlijk dwarsboomden. Hij trad op als gids, nam deel aan een nachtelijke zending en stelde de vuurmonden en de munitie van zijn schip ter beschikking van de bevrijders.

Een tweede getuigschrift meldt dat CLAEYS deelnam aan de gevechten aan de Rode Poort.

De Belgische Marine Afdeling werd gesticht bij Koninklijk Besluit van 27 april 1832 en François CLAEYS werd er benoemd tot kapitein-commandant met een wedde van 1.400 gulden, en dit tot bij de afschaffing van de compagnie.

Louis LECONTE schrijft in zijn boek "La Marine de Guerre Belge" (blz. 19) dat deze compagnie gesticht werd met veel tegenstand van ons Nationaal Congres. Hij refereert naar kapitein CLAEYS, die het bevel voerde, als : "oude zeebonk en zeerover van de revolutie en keizerlijke oorlogen".

Op 13 oktober 1832 werd CLAEYS benoemd tot infanterie kapitein 1ste klasse, gelijkgesteld met de rang van luitenant ter zee 1ste klasse.

CLAEYS lichtte de kanonneerboot nr. 7 op, die door de Hollanders tot zinken gebracht werd en nam daarvan het bevel over. Met deze kanonneerboot ging hij over tot de redding van de Zweedse driemas-ter "Oscar", die op het punt stond te zinken.

De koning van Zweden promoveerde hem daarvoor tot Ridder van de Degen in 1841. Op 6 juli 1842 werd CLAEYS aangemonsterd op de "British-Queen" onder het bevel van kapitein-luitenant EYCKHOLT en hij bleef er aan boord tot 4 november. Luitenant ter zee Emile SINKEL schrijft in zijn boek "Ma vie de marin" : "nieuweling bij de stoomvaart; van Herculische gestalte en ontzagwekkend, boezemt CLAEYS eerst en vooral vertrouwen in. Zijn bootsman GLABEKE, is een oude zeerover van de Franse oorlogen, lichamenlijk een echte John Bull, die de passagiers bijzonder behaagt".

Toen onze pakketbootdienst Oostende-Dover gesticht werd, kreeg François CLAEYS het bevel over de "Chemin de Fer" op 3 maart 1846.

Vervolgens werd hij aangesteld op het paddel-stoomschip "Ville de Bruges", waar hij bleef tot op zijn ruststelling op 1 mei 1849.

In de "Cercle du Phare", gelegen op de vestingen van Oostende, stichtten kolonel EYCKHOLT, DE BONINGUE en François CLAEYS de

"Cercle des Régates" op 16 april 1846. Dit waren allen oudgedienden van de gewezen Belgische Marine Afdeling. (Franciscus, Alexander CLAEYS werd verkeerdelijk Alexander CLAEYS genoemd in "150 jaar wedstrijdzeilen" op blz. 13 en 49).

Toen de "Cercle des Régates" omgedoopt werd in "Yacht Club d'Ostende" op 5 augustus 1853, woonde François CLAEYS reeds enkele maanden in Antwerpen, waar hij ook overleed op 1 mei 1855.

Zijn zoon, Petrus CLAEYS, werd benoemd tot vaandrig 2de klasse op 1 juni 1833. Hij werd achtereenvolgens bevelhebber van het visserijwachtschip "Mathilde" en directeur van de scheepsjongensschool in 1867.

Op 24 juni 1873 werd hij op rust gesteld.

Zijn dochter huwde de scheepskapitein Franciscus, Josephus BAUGNIET.

BRONNEN

- Bevolkingsdienst van Antwerpen.
- "Les Ancêtres de notre Force Navale" van Louis Leconte.
- "La petite histoire de la Marine Royale Belge" door Henry Devos, verschenen in boek IX van de Marine Academie in 1955.

* Met toelating van de heer OUVRY overgenomen uit het Clubblaadje van de R.Y.C.O.

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (16)

door Aimé SMISSAERT (+)

STAD OOSTENDE

Oostende, 3 november 1914

BEKENDMAKING

1. Heden heb ik het ambt van plaatscommandant van Oostende overgenomen.
2. Diegene die huizen, plaatsen, straten, gedeelten van straten, gronden, enz. betreedt of zoekt te betreden, wier toegang bij middel van schildwachten, of door opschriften, of vlaggen, draad, en door andere middelen verboden is, zonder voorzien te zijn van een toegangsbewijs der commandantuur, zal aangehouden en als spion behandeld worden.
3. Drankhuizen in dewelke na acht uur 's avonds (Duitsche tijd) soldaten gevonden worden, zullen onwederroepelijk en voor goed gesloten worden. De eigenaars zijn verplicht, van voormeld uur af, allen drank te weigeren.
4. Handelaars die den opgelegde geldkoers (1 mark-frank 1,25) niet aannemen, zullen, als eerste maatregel, gestraft worden door het verbod nog handel te drijven.
5. Het is aan alle burgers, zoowel handelaars als bijzonderen, streng verboden op straten, plaatsen, onbebouwde gronden, alsook van uit de huizen, zonder toelating der kommandantuur, lichtteekeningen te nemen.

(get.) SOFFNER,
Fregatten-Kapitein en Plaatskommandant.

Voor gelijkvormig afschrift. - Oostende 4 November 1914.

De Burgemeester
A. LIEBAERT

Donderdag 5 November. -

TWEEENTWINTIGSTE DAG DER BEZETTING

Nog eens mist deze nacht en deze morgen.

Voor ons opstaan krijgen wij slecht, doorslecht nieuws : 350 Belgische soldaten zouden krijgsgevangen zitten in de kerk van Middelkerke, verraden door 3 boeren van Westende, zoo zegt men.

Wij gaan op inlichtingen uit en zien met eigen oogen dat het getal eigenlijk 172 man bedraagt, waaronder 6 officieren, 2 sergeant-majours en 3 sergeanten. Die soldaten werden aangebracht per stoomtram. Drie burgers van Westende : Ch. V..., hovenier, G.D..., bakker en H.D..., bloemist, alle 3 te Westende, zijn er bij.

De krijgsgevangenen en de 3 burgers, omzet door 84 duitsche soldaten, worden naar de groote statie geleid. De bevolking is uiterst slecht gemutst op de 3 Westendenaars : zij beschuldigt hen onze soldaten verraden te hebben.

Volgens hetgene wij kunnen vernemen zouden Belgische soldaten zich weggestoken hebben in hoveniersposten tusschen Middelkerke en het gehucht "de Krokodille". De drie Westendenaars zouden de schuilplaats onzer jongens verraden hebben - en deze zouden per troepjes gevangen zijn genomen en daarna in de kerk van Middelkerke opgesloten.

Wat waar is in die zaak, voor wat het zoogezegd verraad der Westendenaars betreft, zal later wel uitlekken. (Dit verraad bestond nooit !) In oorlogstijd moet men zeer voorzichtig zijn, en moeilijk kan men aannemen dat er, in de hachelijke tijden die wij beleven, menschen, neen onmenschen zouden gevonden worden die hun Vaderland zouden kunnen verraden ! Nog iets dat later zal kunnen opgeklaard worden.

In alle geval, onze 3 Westendenaars vertrekken rond 9 ure, per tram, en omringd van duitschers, Middelkerke waarts op.

Deze morgen trokken tusschen 5 1/4 en 6 1/2 ure verscheidene bevoorradingskarren en 20 wagens van het Rood Kruis den Nieupoort-schensteenweg op.

Rond 8 1/2 ure komt, uit de richting van Dixmuide, een tram vol duitsche gekwetsten aan. Enkele oogenblikken later komen uit die richting, een aantal gekwetsten aan, in 3 rolwagens getrokken door autos.

't Is heden marktdag, duitsche marktdag : nog al wel groenselen boterboerinnen op de Groot Markt. De boter ging 3,20 fr. de kilo, de prijs der groensels was dezelfde gebleven als verleden week.

In stad wemelt het wederom van duitschers. Men mag weer over de brug der Kapellestraat : de schrik zit niet meer onder de platkoppen.

Tusschen 1 1/2 en 2 ure wordt een Ierlander (Engelsch soldaat) binnengebracht.

Rond 2 1/2 ure, komt uit de richting van Dixmuide, een tram vol met gekwetsten aan. Deze gekwetsten (28 zwaar- en 65 lichtgewonden) werden overgevoerd naar de Noorweegsche stallen (Koningin-nelaan) en naar het Krijgshospitaal.

Twee Engelsche vliegtuigen vliegen over de stad, het eerste

rond 2 u. het andere, een kwart uurs nadien. De Duitschers schoten er vruchteloos met geweren en mitraljeuzen op.

Kwart voor 5 ure wordt een Highlander (Schotsch soldaat) krijgsgevangen binnengebracht.

Verders, niets te melden. - 't Schijnt dat de Duitschers meer dan ooit te Oostende vastgeankerd zijn ! Men hoort zelfs, in de verte, geen kanongebulder meer ! De schoone kans, voor de Bondgenoten, gister door te breken, zou vernietigd geworden zijn door het gevangennemen onzer soldaten. Hoe klein hun getal ook was, moet deze tegenslag hun teleurgesteld hebben, want menschen, die hebben kunnen doordringen, weten te vertellen dat de Bondgenoten achteruit getrokken zijn tot in Lombardzyde-dorp.

* * *

Personen die dicht bij de havengeul hebben kunnen naderen, verzekeren dat er geene vlotbrug over de havengeul ligt, maar wel, langs de staketsels twee vlotten. Wat de Duitschers zinnens zijn daarmee te doen, weet de droes !

* * *

Deze avond om 6 ure, hebben de Duitschers, drie villas gelegen tusschen de Villa Osterrieth en het Hôtel Quittmann, op den Zeedijk van Mariakerke, in brand gestoken. Alleen de muren bleven rechtstaan. Die villas staan in den weg van het Duitsche geschut.

Vrijdag 6 november. -

DRIEENTWINTIGSTE DAG DER BEZETTING

Mistige morgen. Van rond 7 ure hoort men geschot al den kant van Middelkerke. Een half uur nadien trekken een paar duizend man Leffinghewaarts op.

Deze morgen vliegen twee vliegmachienen over de stad : een Engelsch rond 9 ure en een Duitsch rond 11 ure.

Rond 3 ure komen aan de statie 2 elektrieke trams, ieder van 4 wagons, uit de richting van Blankenberghe aan. De soldaten die er in zitten, vormen 13 en 26 reken van 4. Wij schreven deze cijfers op om wel aan te duiden hoe erg vele menschen zich bedriegen, wanneer zij oordeelen over de sterkte van een troep soldaten ! 2 volle trams met soldaten, zegt het volk, en seffens denkt men aan duizende en nog duizende platkoppen ! Er is hier voorwaar al van dit onkruid genoeg !

Rond 2 ure vliegt een Engelsch vliegtuig, tamelijk laag, over de stad. De Duitschers schieten er van alle kanten op, doch zonder het te treffen. Tusschen 3 en 3 1/2 ure, een tweede vliegtuig : herhaling van het vruchteloos geschot. Kwart na 4 ure, een 3e vliegtuig : 13 maal wordt er op geschoten, nog eens vruchteloos !

Van 3 tot 4 ure, op de Groote Markt, concert door de mariniers.

Gansch den vooravond, den avond en den nacht, heen en weer geloop en gerij van soldaten en karren !

Te rekenen van heden worden Duitsche paspoorten verleend aan de vluchtelingen van 't binnenland, die terug naar huis willen keeren.

De Duitsche vlag, die aan 't stadhuis waaide, werd tegen den avond binnengehaald.

Deze morgen kwam een dronke duitsche soldaat in de sakristij der kerk van den Vuurtoren. De wacht werd bijgeroepen en hij werd evangelijsch weggebracht.

* * *

ZITTING VAN DEN GEMEENTERAAD.

Om 4 ure hield de Gemeenteraad eene officieuse zitting.

Waren tegenwoordig : M. DE VRIÈRE en dezelfde leden als in de zitting van 24n Oktober, behalve de heer schepen DEVRIESE.

De heer Burgemeester maakt kenbaar dat de duitschers zeer gebelgd zijn omdat, niettegenstaande het reeds 2 maal gedane verbod, de menschen blijven samenscholen op de straat om de aankomst der gekwetsten en krijgsgevangenen alsook de verrichtingen der soldaten gade te slaan. Zij hebben Woensdag maar al te duidelijk gezien dat de Oostendenaars groote vreugde schepten in het alarm der duitschers. Daaraan moet paal en perk gesteld worden : de duitsche overheid is vast besloten geene samenscholingen van meer dan 5 personen meer te dulden en, desgevallend ieder maal 2 of 3 overtreders van het verbod gevangen te nemen. De duitsche overheid vraagt (?) ook dat de stad 3 gijzelaars aanduide, de burgemeester en 2 schepenen of raadsleden, die zouden borg staan voor het stipt naleven van dit verbod.

Na lange bespreking worden de volgende besluiten genomen : de officieren van politie, in uniform, zullen zich bevinden, met 3 of 4 agenten, aan "Petit Paris", aan het "Hôtel des Thermes, en aan andere kruispunten en alle samenscholingen van meer dan 5 personen uiteendrijven. Het policiekorps zal versterkt worden met 15 voorloopige agenten. Een brief wordt opgesteld waarin aan de duitsche overheid wordt kond gedaan dat het Gemeentebestuur niet noodig oordeelt gijzelaars te leveren, daar het alle noodige maatregelen nemen zal om het verbod in kwestie stipt te doen naleven. Men verwacht nu het antwoord der "Kommandantur".

Een ontwerp van plakbrief, door de zorgen van het Gemeentebestuur uit te geven, wordt goedgekeurd, en de zitting enkele minuten na 5 ure geheven.

* * *

Volgende plakbrief, in 't Vlaamsch en in 't Fransch wordt uitgehangen :

STAD OOSTENDE

ZEER BELANGRIJK BERICHT

Op verzoek der militaire overheid heb ik verscheidene keeren reeds aan het publiek het verbod kenbaar gemaakt samenscholingen te vormen op den openbaren weg.

De militaire overheid bevestigt dat dit verbod geenszins nageleefd wordt. Zij laat mij weten dat zij vast besloten is de strengste maatregelen te nemen, zoo tegenover de bevolking als tegenover de leden van den Gemeenteraad die deze vertegenwoordigen.

Desnoods en zonder voorafgaande waarschuwing zal er gebruik gemaakt worden der wapens om de samenscholingen uiteen te drijven.

Ik bezweer dus de bevolking alle redenen van strenge beteugeling te vermijden met nauwgezet de gegevene bevelen na te leven.

Medeburgers,

Wat er ook gebeure, welk ook het voorwerp of het voorval weze

dat uw aandacht wekken zou, blijft niet stil staan.

Vervolgt uwen weg, vermijdt alle welkdanige betooging, weest allen vreedzaam en kalm.

Ons aller zekerheid, ons aller leven zijn op het spel.

Oostende, 6 november 1914.

De Burgemeester
A. LIEBAERT

* * *

Twee Oostendenaars, M. X..., telegraafbediende en M. J..., bureelbediende, werden met den avond opgesloten, naar 't schijnt de eerste om een oud telefoontoestel in zijn huis gehad te hebben, de tweede om na 7 ure op straat te zijn geweest.

Zaterdag 7e November. -

VIERENTWINTIGSTE DAG DER BEZETTING

Om 7 ure herbegint het kanongebulder in de richting van Middelerke en ver t' Zuiden in.

Heden plunderden de platkoppen het hotel Alexandra.

Dr REYNAERTS en zijne twee gezellen (M. X..., telegraafbediende en M. Y..., bureelbediende) werden deze morgen losgelaten.

M. RAICK wordt overgebracht naar het stedelijk gevang der Babylonestraat.

Heden avond, en tot laat in den nacht, was 't eene ware proces-sie van wagens met gekwetsten.

Deze avond werd een der 3 villas, op den Zeedijk van Mariakerke, die Donderdag door de Duitschers in brand werden gestoken, bij middel van dynamiet vernield.

Wat er in onze groote statie omgaat, kan niemand te weet komen. In alle geval, op het glazen dak der statie, zijn, op 2 verschillende plaatsen, groote gedeelten van dit dak in 't wit geschilderd geworden en, daarboven, een groot rood kruis. Zijn de Duitschers bevreesd dat onze Bondgenoten bommen zullen werpen op onze statie, en willen zij deze vrijwaren met den truk te spelen, ze als hospitaal te doen doorgaan ?

Heden heeft de stad hare werklieden betaald met briefjes van 5 frank, uitbetaalbaar ter stedelijke kas te rekenen van 1 Maart 1915.

De Z.E.H. Deken bekomt van de Kommandantur de toelating voor de heeren LEYHAUSEN en VAN VLAENDEREN om naar Brugge meel te gaan koopen.

Zondag 8e November. -

VIJFENTWINTIGSTE DAG DER BEZETTING

Om 7 1/4 ure vliegt een Engelsch vliegtuig over stad.

In de kerken vragen de Eerw. Heeren Pastoors dat het verbod van samscholingen toch goed in acht zou genomen worden.

De mis van 8 ure in de HH. Petrus en Pauluskerk werd gelezen door een Duitsche almoesenier. Nog al wel soldaten. Onder de mis speelde hun muziek en zongen de soldaten kerkliederen, met begelei-

ding van orgel. De almoesenier sprak in 't duitsch tot zijn gute kamaraden.

Om 10 ure heeft in dezelfde kerk de lijkdienst plaats van den Belgischen soldaat Gustaaf CALLEWAERT, 28 jaar oud, geboortig van Eecloo, uit Canada teruggekomen om te strijden voor zijn vaderland, over een veertiental dagen bij Nieupoort erg gewond en Vrijdag in het Hôtel des Thermes aan zijne wonden bezweken.

Rond de noon vliegt eene taube en komt er een auto met vier erg gekwetste duitsche soldaten. Van in den vroegen morgen reeds hoort men kanongebulder in de verte.

Om 11 1/2 ure wordt de duitsche vlag op het stadhuis gehesen.

Bij M. Henri DESMET, Keizerskaai, zijn 4 officieren en 3 soldaten gelogeerd : zijn gebuur, M. LOUF, deurwaarder, heeft hetzelfde getal, ongenooide, gasten.

Deze morgen, om 8 ure, had in de kerk van den H. Antonius (Vuurtoeren) de lijkdienst plaats van Edmond BAUWENS, Woensdag door de duitschers doodgeschoten.

In den namiddag, veel duitschers in stad, wandelend, een sigaar in den mond.

Rond 3 1/4 ure vliegt een Engelsch eendekker over de stad : vruchteloos wordt op hem geschoten.

Deze namiddag waren 9 burgers te dicht genaderd bij de 15 kanons door de Belgen, in de nabijheid van den Steenschen dijk verlaten. 2 duitsche wachten namen ze gevangen; een officier kwam in auto aangereden. Hij schoot in een kattedekkerie en deed de burgers, een voor een, aftasten. Kwam er iets uit hunne zakken dat hem niet aanstond, hij nam het af en slingerde het hun in het gezicht, hen tevens in 't duitsch de grofste scheldwoorden toewerpend ! Eindelijk toch, werden ze, na veel bedreigingen, losgelaten.

Rond 6 ure van den avond werd het kanongebulder, dat wij vanaf 4 ure hadden gehoord, uitnemend hevig. Korte oogenblikken nadien is het wederom alarm bij de duitschers : d'officieren, die bezig met smullen zijn in de Renommée, Langestraat, moesten hun diner in den brand laten; de soldaten, die in de herberg rustig hun glaasje zaten te drinken, werden opgetrommeld..., en allen, rap, rap, op weg in de richting van Middelkerk.

Tamelijk laat in den avond werden 67 karren met gekwetsten binnengebracht.

(wordt vervolgd)

KINDERSTERFTE BINNEN DE VESTINGSTAD OOSTENDE (1864)

door Yvan VAN HYFTE

In de krant "La Flandre maritime - Journal d'Ostende" van 20 oktober 1864 (nr. 87) las ik dat er alarmerende berichten circuleerden over de gezondheid van het plaatselijk garnizoen.

Wat verder "...Il y a eu quelque cas de décès parmi les enfants, mais rien de particulièrement extraordinaire. Cela est dans la nature des choses..."

Maar bij het natrekken van de Burgerlijke Stand vond ik in 22

nummers op de 104 van hogervermeld blad dat de kindersterfte in onze stad bedenkelijk hoog lag.

Van de 63 teruggevonden overlijdensberichten, gespreid over het jaar, waren er welgeteld 33 kinderen beneden de 11 jaar ! Een aanwijsbare verklaring van deze wanverhouding kindersterfte-totale sterfte ligt niet onmiddellijk voor de hand, al zal de sociale situatie van veel ambachtslui en arbeiders ongetwijfeld medebepalend geweest zijn.

Ofschoon de industriële omwenteling aan onze kust nooit vormen heeft aangenomen zoals in andere gewesten van ons land, toch was de armoede onder de arbeidersbevolking er niet geringer om.

Wellicht werkten jonge (!) moeders in kleine indrustiëen (vb. de touwslagerijen) lange arbeidsdagen waarbij misbruik inzake loon- en arbeidsvoorwaarden welig woekerden. De ongezonde, eenzijdige en karige voeding van die jonge vrouwen die soms veel te vroeg aan het werk waren en hun kinderen was mede de oorzaak van een langzame aftakeling.

Drinkwater bijvoorbeeld moest met emmers gehaald worden aan de dichtsbijgelegen openbare pomp. Voor zover die niet met vreemde schepen meegebracht werden, kiemden besmettelijke ziekten in geloosd riool- en huishoudelijk afvalwater. Aan de manier waarop alle rotzooi in de riool gekieperd werd, zal wel een (verpestend) reukje geweest zijn.

Naast het ontbreken van een milieubeheer was de elementaire medische kennis ver zoek. Aan diarree, pokken, bronchitis en tuberculose konden de zwaksten geen weerstand bieden. Melk werd toen nog niet gepasteuriseerd en bewaarmethoden voor voedsel waren onbestaande. Aan buikgriep die gepaard ging met plots opkomende hoge koorts stierven veel kinderen die niet konden rekenen op een vaccin. Op apotheker KOCKENPOO, toen in de Louisastraat, werd wellicht zelden een beroep gedaan....

Dan heb ik het nog niet gehad over de hygiëne en de huisvesting van kroostrijke gezinnen in de vissersbuurten waar "thuis" synoniem was voor doffe ellende.

Wat voor menselijke drama's schuilden achter die hiernavolgende lijst van overleden kinderen, niet ouder dan 10 jaar....

Marc DEGRAEVE	dochter van Jacques en Nathalie VANOUTRYVE Langestraat 48	3 en een haljaar oud
François HUYTENS	zoon van Jean en Virginie VERMAUT Fortuinstraat 4	17 maand oud
Prudence FRANCOIS	dochter van Jacques en Catherine REGOUDT Langestraat 32	19 dagen oud
Charles LANCSWEERT	zoon van Jacques en Emma VERKOUILLE Schipperstraat 51	5 maand oud
Polydore VANDECASTEELE	zoon van Joseph en Constance DEKEYSER Langestraat 17	7 maand oud
Mathilde RAMON	dochter van Charles en Cornélie VERKOUILLE Werfstraat 24	6 maand oud
Louise DESMEDT	dochter van Désiré en Rosalie HOUCK Sint-Paulusstraat 7	9 maand oud
Rosalie WILLEPUT	dochter van Jacques en Anne DEKONINCK Sint-Jozefsplein 5	

Pierre JANSSENS	zoon van Pierre en Amélie BENS Kleine Kaaistraat 7 4 maand oud (nu Pastoor Pypestraat)
Damida REILZEN	dochter van Pierre en Marie VERLAECKE Nieuwstraat 19 15 maand oud
Marie LOMBAERT	dochter van Charles en Marie VAN REEMOORTEL Sint-Niklaasstraat 4 5 jaar oud
Emile COOPMAN	zoon van Auguste en Louise VERCRUYSSSE Cadzandstraat 15 3 jaar oud
Aimé THABERT	zoon van Michel en Marie T'JONCK Weststraat 9 3 en een half jaar oud (nu A. Buylstraat)
Marie PAUL	dochter van Jean en Anne RICHTER Louisastraat 14 10 jaar oud
Louise DEGRAEVE	dochter van Jean en Antoinette VERMEIRE Schipperstraat 33 2 jaar oud
Louis DECLERCK	zoon van Pierre en Rosalie HELSMOORTEL Sebastiaanstraat 44 5 jaar oud
Michel BAELE	zoon van François en Hortense DEZ Sint-Jorisstraat 8 2 maand oud
Jean HUGÉ	zoon van Jean en Henriette VANDENBROUCK Mariastraat 4 7 jaar oud (nu Wellingtonstraat)
Célestine WILLEMS	dochter van Constantin en Justine DEMEY Sint-Jorisstraat 2 22 maand oud
Victor VILAIN	zoon van Hypolyte en Justine VANLOO Kaaistraat 5 5 jaar oud
Hypolyte BALLIU	zoon van Hypolyte en Jeanne DUFOER Lijnbaanstraat 2 jaar oud
Charles VERSTRAETE	zoon van Ivon en Barbe MARTEIN Sint Jozefstraat 9 6 maand oud (nu Jozef II straat)
Sabine ANGILLIS	dochter van Louis en Henriette HOSTEN Sint-Paulusstraat 69 4 maand oud
Constantin DONCHE	zoon van Edmond en Rose REILZEN Schipperstraat 7 2 en een half jaar oud
Alida DEHERTOGH	dochter van Pierre en Louise VANDEPUTTE Witte Nonnenstraat 67 2 jaar oud
Albert VERPOORTER	zoon van Hubert en Marie DISERINCK Werfstraat 25 6 maand oud (Nu H. Serruyslaan)
Désiré HOUCKE	zoon van Pierre en Mélanie LOMBAERT Aartshertoginnestr 44 3 maand oud
Jean DEMEYER	zoon van Désiré en Marie VAN WULPEN Sint Jozefsplein 13 5 jaar oud (nu ± Sint Petrus-en Paulusplein)
Alphonse VERSTRAETE	zoon van Jacques en Pauline MAESSENS Fortuinstraat 12 1 jaar oud

Marie ZANDERS	dochter van Philippe en Elisabeth MAQUET Franciscusstraat 39	7 maand oud
Théodore FAICT	zoon van Louis en Sophie LUST Paulusstraat 16	10 maand oud
Louis BAETE	zoon van Jean en Jeanne VANWULPEN Goede Windstraat 20 (nu De Smet de Naeyerlaan)	17 dagen oud
Mathilde ENGELS	dochter van Charles en Justine DENYS Werfstraat 54	6 maand oud

OSTENDIANA

door A. SWYNGEDAUW
m.m.v. E. SMISSAERT

BORRE, Lieven van den - Ostendiana B.744.6/1

Slechts zij die het zelf meemaakten ; medische schetsen : P. Guelinckx. Grafisch Bedrijf Lammaing, 1989.

GYSENS, Réjane - Ostendiana G.997/1

Brugge, economisch handelscentrum tijdens de middeleeuwen. Antwerpen : Hogere Zeevaartschool Antwerpen, 1990. Verhandeling t.b.v. de licentie in de nautische wetenschappen.

CLERCK, Jan de - Ostendiana C.283/2

Jan De Clerck (1881-1962) : hommage. Brussel-Bruxelles : Group 2 Gallery. Druk. Poot, 1990.

DESAUCHOIT, Renaat - Ostendiana W.5612/57

De Enkele-Cirkelstempels van West-Vlaanderen : 1870-1910. Oostende : Wefis, 1989-1990. 2 dl.

Dl. 1 : Adinkerke-Furnes.

Dl. 2 : Gheluwe-Zonnebeke.

VANNESTE, Olivier - Ostendiana V.159.1/10

Verzamelde toespraken : 1980-1989. Brugge : Wes, 1990.

CATALOGUS - Ostendiana C.191/331

Europaprijs voor schilderkunst, Oostende. Oostende : Stadsbestuur ; Druk. Cailliau, 1990.

UDEKEM D'ACQZ, Jean d' - Ostendiana U.15/1

Quelques aspects de la vie en Flandre au 18e siècle. Gand : J. d'Udekem d'Acoz, 1989.

BRUTIN, Hugo - Ostendiana B.921/6

Fred Maës : kunstmonografie. Oostende : Druk. Gouwy, 1987.

MAERE-LIMNANDER, Auguste de - Ostendiana M.156.43/4

Avant-projet d'un canal maritime à grande section de Gand à la mer avec embranchement sur Bruges. Gand : Impr. C. Annot-Braeckman, 1875.

WIELE, Annie en Louis van de - Ostendiana W.633/1

De wereldreis van de "Omoo". Mechelen : Druk. Leysen, 1953 of 1954.

WIELE, Annie van de - Ostendiana W.633/2

De wereldreis van de "Omoo" : waarom en hoe ?

CATALOGUS - Ostendiana C.191/322

Keramik uit Israël : tentoonstelling PMMK, Oostende, van 15.12.1989 tot 31.1.1990.

CATALOGUS - Ostendiana C.191/326

Paul Joostens : retrospectieve 16.1.1989-19.02.1990 in PMMK, Oostende.

CATALOGUS - Ostendiana C.191/325

Jo Delahaut : tentoonstellingscatalogus. Tentoonstelling PMMK, Oostende, van 16.12.1989 tot 12.2.1990.

CATALOGUS - Ostendiana C.191/323

Welkom in de wereld van "Suske en Wiske" : tentoonstelling Casino-Kursaal Oostende, van 2.6.1990 tot 2.9.1990.

CATALOGUS - Ostendiana C.191/321

Rhonda Zwillingier : "Keep in Touch" : tentoonstellingscatalogus Tentoonstelling PMMK, Oostende, 24.2-26.3.1990.

HEUSCH, Luc de - Ostendiana E.336/170

Je suis fou, je suis sot, je suis méchant : autoportrait de James Ensor. Oostende : De vrienden van het PMMK. Druk. Goekint, 1990.

WIE - Ostendiana W.610/1

"Wie heeft ooit gehoord van..." : studentenclub Zandstuyvers 25 jaren. De Haan : HISS, 1990.

DELESTREZ, Willy - Ostendiana D.298/3

Vijftig prominenten uit Veurne op de spiegel gezet. Veurne : W. Delestrez, 1990.

CHOCQUEEL, A - Ostendiana C.225/10

Jadis en Flandre. Oostende : Ed. Erel, 1990.

AERTS, Jan - Ostendiana E.336/169

Ensor, Oostende 1990 : selectie werkfoto's t.g.v. de film "Zot, dwaas, boosaardig, zo ben ik". Leffinghe : Druk. Lover, 1990.

REMOORTERE, Julien van - Ostendiana R.355/180

Dr. Gerard De Paep (1898-1985) : een leven van volksverbonden trouw. Beveren-Waas : Dr. Gerard de Paep-Fonds, 1989.

RAY, Raymond - Ostendiana R.210/6

Een vergeten bibliotheek : de schoolmediatheek. Gent : Bibliotheekvereniging van het Willemsfonds, 1979.

KERCKAERT, Noël - K.310/1

"Het Nieuwe Licht uit Langerbrugge" : 1900-1940 : geschiedenis van de elektriciteit in Vlaanderen. Tielt : Dr. Lannoo, 1990.

QUEF-ALLEMANT, Jacqueline - Ostendiana Q.603/1

La Bélandrière : roman d'histoire locale. Impr. Offset Service, 1990.

VANTORRE, Jozef - Ostendiana V.159.8/4

Het kruis der vissers : roman. Zedelgem : Flandria Nostra, 1990.

ROUSSELLE, M. - Ostendiana R.772/1

Gebruik de computer ! De Sikkell, 1988.

ROMBAUT, Marc - Ostendiana R.646/1

Paul Delvaux. Paris : Albin Michel, 1990.

HAMMAN, Joë - Ostendiana H.228/1

Du Far-West à Montmartre : un demi-siècle d'aventures. Paris : Les Editeurs Français Réunis, 1962.

N.V.D.R. : J. HAMMAN stamde uit de Oostendse tak van de familie HAMMAN.

OOSTENDSE NUMISMATIEK

door Edwin LIETARD

INNAME VAN OOSTENDE DOOR DE FRANSEN IN 1745

Na de dood van Karel VI, keizer van Oostenrijk, op 20 oktober 1740, volgt zijn dochter MARIA-THERESIA haar vader op de troon op.

Zij werd dadelijk geconfronteerd met een politieke wanorde in haar nieuw rijk en tevens verschillende aanspraken van vreemde mogendheden op haar troon.

Lodewijk XV, koning van Frankrijk, oordeelde dat dit het gepaste ogenblik was om zijn belangen tegenover Oostenrijk te moeten verdedigen en zo zijn expantiedrang uit te voeren.

Op 15 maart 1744 verklaarde Lodewijk XV de oorlog aan Oostenrijk en terzelfder tijd aan Engeland (bondgenoot van Oostenrijk) en rukte de Oostenrijkse Nederlanden binnen aan het hoofd van een sterk leger.

Verschillende steden op zijn weg moeten voor zijn troepenmacht het onderspit delven : Menen valt na 7 dagen beleg op 4 juni 1744. Ieper weerstaat de druk gedurende 12 dagen en wordt op 27 juni 1744 ingenomen. Veurne valt in zijn handen op 10 juli 1744.

Na een reeks tegenslagen voor de franse troepen trekt het leger zich terug en in het begin van 1745 valt hij terug Vlaanderen binnen.

Oudenaarde, Gent, Brugge en Nieuwpoort worden onder de voet gelopen.

De vesting van Oostende wordt in allerhaast bevoorrad met verse troepen. Deze bestaan voornamelijk uit Engelse, Duitse, Vlaamse, Oostenrijkse en Hollandse troepen onder de leiding van graaf CHANCLOS.

In het begin van augustus 1745 verschijnen de franse troepen voor de vesting van Oostende. Zij worden aangevoerd door de bekende franse maarschalk, Graaf DE LOEWENDAHL.

Het beleg begint op 6 augustus en na 18 dagen van hevige beschieting ondertekend graaf CHANCLOS, op 23 augustus 1745, de overgave.

De franse koning, Lodewijk XV, kwam per schip van Brugge te Oostende aan op 3 september en woonde er de volgende dag een Te Deum bij. Hij inspecteerde persoonlijk de vestingen van Oostende. Hij vorderde de nodige maatregelen uit om deze te laten versterken. Eveneens werden de nodige troepen aangevoerd om deze nieuwe verovering te verdedigen.

Ter gelegenheid van deze inname van Oostende door de franse troepen werd er een zilveren en bronzen medaille geslagen om deze overwinning van de franse koning te vereeuwigen.

1745 MEDAILLE IN ZILVER EN BRONS Ø 40 mm

R. LUD . XV . REX . CHRISTIANISS

Buste van Lodewijk XV naar rechts gericht.

V. Zittende engel onder een palmboom, schrijvend op een schild en met verschillende schilden aan zijn voeten (ingenomen steden).

VICTORIS CELERITAS ET CONSTANTIA

DE ANGLIS AVSTRIACIS ET.

PRAECIPVAE BELGII AUSTRIACI URBES SUBATEA

MDCCLV

HERTOG VAN BRABANT

Prins Louis, Philippe, Marie, Victor, Hertog van Brabant, werd geboren op 9 april 1835.

Op 30-jarige ouderdom volgde hij zijn vader Leopold I op als koning der Belgen in december 1865.

Koning Leopold II overleed op 74-jarige leeftijd op 17 december 1909.

Hij is vooral bekend als de grote bouwheer en verfraaiër van Oostende.

Op 7 juni 1857 werd hij, in hoedanigheid van Hertog van Brabant, uitgeroepen tot erepresident van "La Société Royale Concordia d'Oostende".

Ter dezer gelegenheid liet men een medaille graveren op de naam van de hertog van Brabant.

De hieronder beschreven en afgebeelde medaille is deze die hem werd geschonken bij zijn bezoek en aanvaarding als erepresident van de maatschappij Concordia van Oostende.

1857 VERGULDE KOPEREN MEDAILLE MET KRANS Ø 60 mm

R. Rondschrift met een tekst verdeeld over 4 lijnen :

LA SOCIÉTÉ ROYALE CONCORDIA D'OSTENDE A/LA SOCIÉTÉ/DES/AMIS
RÉUNIS

V. Een tekst verdeeld over 5 lijnen :

PRÉSIDENCE/D'HONNEUR/DE S A R LE/ DUC DE BRABANT/ 7 JUIN 1857

**GRATIS
FOTOFILM**

**COCK
CAMERA
SERVICE**

Hoek Jozef II straat en
Christinastraat - Oostende

Tot einde
voorraad - Bij afwerking
nieuwe film min. 20
afgewerkte foto's

p.v.b.a A. & Y. MONBALLIU

Noordzandstraat 72, BRUGGE

Tel. 050 - 33 73 12

Jozef II straat 25, OOSTENDE

Tel. 059 - 70 21 13

VERKOOP en HERSTELDIENST - ONDERHOUD

Schrijfmachines - Elektronische rekenmachines - Bureelmeubelen

WIST U DAT ONS HEEMMUSEUM BESCHIKT OVER

- een documentatiecentrum met meer dan 2.000 krantenknipsels
(+ volgens onderwerp alfabetisch gerangschikte steekkaarten)
- 30 tijdschriften uitgegeven door andere Heemkringen en Verenigingen voor Familiekunde

TER INZAGE VAN ONZE LEDEN EN BEZOEKERS TIJDENS DE OPENINGSUREN VAN HET MUSEUM.

DE PLATE v.z.w.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE.

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. N 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 20

Nr. 3

MAAND maart 1991

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

A. VAN ISEGHEM

IJzerstraat 1
8400 OOSTENDE

PENNINGMEESTER

J.P. FALISE
H. Serruyslaan 78/19
8400 OOSTENDE

SECRETARIS

J.B. DREESEN
Rode Kruisstraat 4
8400 OOSTENDE

REKENING

750-9109554-54 of
000-0788241-19

IN DIT NUMMER

- blz. 93 : I. VAN HYFTE : Monumentenzorg, vroeger en nu.
blz. 95 : R. VERBANCK : Reeds in 1788 : "Vivat 't Sas".
blz. 100 : O. VILAIN : Prentkaarten van Louis Royon.
blz. 101 : J.B. DREESEN : Zonnewijzers te Oostende.
blz. 103 : J. VERHAEGHE : Een verbroken verloving in het jaar 1696.
blz. 104 : R. OUVRY : De stichters van de Koninklijke Jachtclub Oostende.
blz. 108 : F. COOPMAN : De vergeten zeestrijders van 14-18.
blz. 110 : E. LIETARD : Oostendse numismatiek.
blz. 113 : A. SMISSAERT (+) : Oostende tijdens de eerste wereldoorlog (17).
blz. 118 : N. HOSTYN : Architecten en architectuur te Oostende tijdens het interbellum (11).
blz. 121 : Schenkingen 1991 - 1ste lijst.

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

MAART - ACTIVITEIT

De Oostendse Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en belangstellenden uit te nodigen tot een avondvoordracht met dia's die doorgaat op

donderdag 28 maart 1991 om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F. Oostende, Dr. Colensstraat 6.

Onderwerp : DE VLAAMSE HAVENS IN DE MIDDELEEUWEN

Spreker : de heer Johan TERMOTE, archeoloog.

De heer Johan TERMOTE, woonachtig te Koksijde, is momenteel werkzaam als stadsarcheoloog te Ieper. Hij voerde opgravingen uit te Koksijde, Veurne, Nieuwpoort, Ieper, Kortrijk, Roeselare... Hij is voorzitter van de Werkgroep Archeologie voor Veurne en Omstreken (WAVO) en bestuurslid van de Vereniging voor Oudheidkundig Bodemonderzoek in Westvlaanderen (VOBOW). Iemand die de Westvlaamse ondergrond kent lijkt wij onze broekzak.

Over zijn voordracht van vanavond wist hij ons het volgende te vertellen.

Kust-Vlaanderen kende in de periode midden 12de eeuw tot ca. 1383 een nooit geziene havenactiviteit. Niet minder dan vijf grote havens waren toen bedrijvig.

Deze hoogconjunctuur was te wijten aan de samenloop van een reeks gunstige omstandigheden. Er was de gunstige geografische en landschappelijke positie. Er was het gunstig politiek/economisch klimaat waarin Vlaanderen zich nog als onafhankelijke economische macht tegenover de grootmachten Engeland en Frankrijk kon opstellen.

Het was niet de eerste maal in de geschiedenis dat in de regio havens werden ingeplant. De landschappelijke situatie moet zeker reeds vanaf de periode van de Ijzertijd tot een zekere havenactiviteit hebben geleid. Omtrent deze en daaropvolgende periodes is echter weinig geweten. Pas in de vroeg-middeleeuwse periode krijgen we enig houvast. Zo weten we bijvoorbeeld dat in de 9de eeuw aan de Ijzergolf een overslaghaven functioneerde.

De vroegmiddeleeuwse handelsactiviteit werd door de Noormanneninvallen grotendeels ontregeld. Pas onder graaf Boudewijn V doet zich een kentering voor. Deze graaf slaagt erin Vlaanderen terug in de economie van West-Europa in te schakelen. De uitbouw van een lakenindustrie en een verbeterde landbouweconomie vormden de basis; de oprichting van jaarmarkten het middel. De kroon op dit werk werd geleverd door graaf Filips van de Elzas (1157/1164-1191). Zijn ambitieuze infrastructuurplan beoogde het Vlaamse hinterland een betere verbinding met de zee te geven. Dit impliceerde niet alleen de uitbouw van nieuwe havens, maar tevens de verbetering van de waterwegen richting kust. Konkreet levert dit het volgend beeld. De kustlijn van Vlaanderen vertoonde drie grote inhammen, die als een poort tot het achterland konden fungeren. Het waren de Aagolf, de Ijzergolf en het Zwin. Op het uiteinde van de bevaarbare lopen hadden zich vanaf de 9de eeuw drie belangrijke economische centra gevormd, namelijk Sint-Omaars, Ieper en Brugge. De landschappelijke ontwikkeling van de kustvlakte gekenmerkt door een natuurlijke verlanding en inpoldering in de loop van de 12de eeuw verbrak de vlotte verbindingen en maakte een nieuwe infrastructuur noodzakelijk. Sint-Omaars kreeg als voorhavens Grevelingen (1163) en Duinkerke (1183). De voorhaven van Nieuwpoort (1163)

was via de IJzer en de Lovaart/Venepe (1183) met Ieper verbonden. Brugge werd in 1180 via de Reie met de nieuwe havenstad Damme verbonden.

Is de historische context voldoende gekend, omtrent de topografische evolutie van de havens bleven heelwat vragen over.

Twee van deze havensteden werden de laatste jaren aan een vernieuwd stadsarcheologisch en geologisch onderzoek onderworpen. Het zijn Nieuwpoort en Damme. Deze multidisciplinaire aanpak leverde verrassende gegevens vooral betreffende de vroegste stadsontwikkeling van de havens. De haveninfrastructuur onderging in de eerste eeuwen immers drastische aanpassingen te wijten aan het sterk evoluerende landschap en een reeks technische aanpassingen. Samengevat kunnen we het volgende scenario voor vroegste ontwikkeling van de Vlaamse havens voorstellen. Er is een evolutie van getijdehavens naar een haven uitgerust met kades dit teneinde in te spelen op de steeds groeiende capaciteit en diepgang van de vrachtschepen. Dit alles ging gepaard met een belangrijke landwinning wat ondermeer toeliet de toenemende bevolking van de stad op te vangen.

Uit wat voorafgaat blijft eens te meer dat er vanavond een reeks weinig of niet gekende aspecten van ons maritiem verleden aan het bod komen. Het wordt dan ook een avond die U niet moogt missen... en vergeet niet, breng een andere belangstellende mee zelfs als hij geen lid is.

J.B. DREESEN

MONUMENTENZORG, VROEGER EN NU

door Yvan VAN HYFTE

Het begaan zijn met ons bouwkundig patrimonium is niet nieuw. De Commissie voor Monumentenzorg mag zich "koninklijk" heten want dit genootschap was reeds in het begin van onze eeuw actief.

Op 29 september 1903 komt een delegatie naar het historisch kerkje van Mariakerke om de teleurgang van dit zeldzame Oostends monument vast te stellen. Op 7 oktober 1903 stuurt de commissie een schrijven naar het Ministerie van Justitie (waaronder kerken ressorteren).

De franstalige brief toont ons duidelijk de lamentabele toestand van een kerk die toen nog veel meer te verduren zou krijgen.

"... De kerk van Mariakerke dateert van de laatste spitsboog-periode; ze heeft een massieve toren, een uniek kerkschip en een koor. Nog niet zo lang geleden heeft men aan weerszijden van het schip twee kleine kapellen bijgebouwd. De kerk te midden zijn omgeving heeft een zeker belang om het pittoreske zicht : een enig mooie site aan de voet van de duinen. Daarnaast is het één van de zeldzame voorbeelden van kleine kerkjes aan de zee. Dit dubbel motief vraagt om conservering.

Van buiten echter is het gebouw in een heel slechte staat, vooral de westelijke facade. Het metselwerk is losgekomen zodat instortingsgevaar niet denkbeeldig is. Het dakwerk is bijna een ruïne zodat het regenwater meer en meer binnensijpelt. Er moeten dringend maatregelen tot restauratie genomen worden.

Binnen is het enigzins wat beter; toch is het pleisterwerk en het plafond aan herstelling toe. Zonder dat ze een grote, artistieke waarde hebben, zijn de gewelfschilderingen voor het decoratief

geheel belangrijk.

Het meubilair en de lambrisering is in Lodewijk XV en XVI-stijl; met zorg moeten ze bewaard blijven. Voor de rest heeft het kerkgebouw weinig belangrijks.

De Stedelijke Administratie moet dringend een project opzetten om het bedehuis terug in zijn oorspronkelijke staat te brengen. Bij gebrek aan fondsen heeft de lokale overheid, die recent bij Oostende is geannexeerd, dit niet kunnen realiseren. Om dit plan behoorlijk aan te pakken moet eerst een studie gemaakt worden van het witsel dat gedeeltelijk moet weggenomen worden om te zien of er onder de vele lagen kalk soms geen oude architectonische elementen weggestopt zijn...."

Op 22 december 1903 beslist de gemeenteraad een krediet in te schrijven op de begroting van 1904 en hoopt op de tussenkomst van de provincie en de departementen van Justitie en Schone Kunsten.

De werkzaamheden startten in 1905 en 2 jaar later werden de fresco's gerestaureerd door de Brugse kunstenaar Flori VAN ACKER.

*
* *

Iets helemaal anders en toch zo verwant.

Onlangs las ik in een Vlaamse krant dat de procedure tot bescherming van de Victor Jacobslei is ingezet. Die lei ligt niet zo ver van zijn beschermde tijdgenote en veel "sjiekere" Cogels Osylei.

Toen ging er een lichtje in me op. In ons tijdschrift hebben lichtgevende auteurs al zo vaak en met overredingskracht ideeën naar voren gebracht, maar het licht schijnt nog altijd in de duisternis van het Ernest Feysplein.

En toch blijven mensen dromen van en hopen op de bescherming van bepaalde stadsgezichten. Van de bewuste Antwerpse lei met zijn erkers en balkonnetjes naar onze eigen Muscarstraat is slechts een kleine stap. Wie kan er blind blijven voor die even charmante als gezellige erkertjes die aan de François Musinstraat een eigen cachet verlenen? Waarom mag of kan de Kimmelbergstraat (of een deel ervan) geen aspirant-MUSEUMSTRAAT worden als een ministriële beschermingsprocedure wordt ingezet zoals in Berchem? Wandel eens rustig door de Boekareststraat wanneer een vroege zon valt op de witte balkons... Een palet van details!

Wij hebben in onze stad heel wat harmonieuze eenheidsbebouwing maar we lopen er achteloos aan voorbij.

Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting Louis WALTNIEL plaatste een stuk van de lei op het voorontwerp van de lijst voor bescherming vatbare stadsgezichten. Een begin van klassering van gevels en bedaking.

Droom ik als ik een "nieuw" begrip, MUSEUMSTRAAT, lanceer dat anderen tot nadenken aanzet? De concrete uitwerking van die denkoefening laat ik alvast aan deskundigen over.

door Richard VERBANCK

Zou men heden ten dage de mogelijkheid kunnen indenken dat een grote groep inwoners van een buitengemeente zich naar de stad zou begeven om gezamenlijk, bij notariële akte, te laten vastleggen hoe goed het is te leven op hun parochie of zelfs binnen een wijk ervan? Heel zeker niet. En toch gebeurde dit op een ogenblik dat de parochiegrenzen van Bredene heel dicht lagen bij de parochiekerk van Oostende. Deze grenzen waren nog niet lang tevoren verschoven door de inlijving van het Hazegras bij de stad, maar het zou toch nog lang duren vóór de zuidkant van de Brugse vaart, waar Slykens-Molendorp lag, definitief Oostende zou worden. Over dit stuk hedendaags Oostende gaat het hier.

Alvorens de gebeurtenis aan te pakken wil ik een weinig voorgeschiedenis neerschrijven. In de jaren 1788-89 kende Oostende een economische terugval. De Amerikaanse vrijheidsoorlog had enkele gouden jaren geschonken, maar dit tijdperk was nu voorbij. In Frankrijk broeide het, de economie was slecht, eveneens tengevolge van dezelfde vrijheidsoorlog. In tegenstelling met Oostende dus. De uitbarsting aldaar zou niet lang op zich laten wachten.

Niettemin was er in de stad nog een grote aanwezigheid van handelaars, velen van engelse afkomst en met veel ondernemingszin. Ze moesten nu andere initiatieven nemen die geld in het laadje brachten. In de stad zelf was er weinig plaats voor grote bedrijvigheid, en daarom werd uitgekeken naar grond op de buiten. Slykens bleek een ideale plaats te zijn door haar ligging langs de vaart Oostende-Brugge en haar directe verbinding met de zee. Er was reeds het groot zaagmolencomplex dat de naam "Molendorp" bezorgd had en die de kern kon vormen voor een grotere industriële inplanting.

Er was voordien reeds interesse geweest. Het fort St-Philippe, dat de oude sluizen had beschermd, was in 1750 in verval. In oktober 1766 besloot de regering het fort te verkopen. De gebroeders DELOOSE uit Oostende toonden als eersten belangstelling. Zij hadden de bedoeling aldaar een haringrokerij en een jeneverstokerij op te richten. Zij kregen hun vergunning in 1769, maar of ze werkelijk actief zijn geweest is niet geweten. Ondertussen was het arsenaal van het fort ingestort (1768) en in 1770 bestond de "verdediging" nog uit één korporaal en vijf invaliede soldaten. Dit betekende het einde. Ook de kapel werd ontruimd en de inboedel ervan verhuisde naar de kapel van Molendorp.

In 1782 werd een gedeelte van het fort verkocht, maar men had slechts belangstelling voor de vlakke gedeelten. Het jaar daarop was er weer interesse uit Oostendse hoek. Een zeker ROMBERG had het plan opgevat een aandelenmaatschappij op te richten met als doel de walvisvaart en de zeehondenjacht vanuit Oostende met drie schepen. De maatschappij werd gesticht in 1784 : "Romberg & Ricour". Daar zouden ze geen milieuhinder veroorzaken en het vuil zou rechtstreeks naar zee stromen. Reeds op 2 juli 1783 had ROMBERG zijn aanvraag ingediend maar spoedig, op 19 augustus van hetzelfde jaar verzaakte hij aan zijn koop. De traansmelterij kwam op het Hazegras.

In 1788 werd een nieuwe poging ondernomen om te Slykens een industrie te vestigen, maar ditmaal geen stinkfabriek. (Die zou later,

in de eerste helft van de twintigste eeuw, aan Sas-Slykens als geschenk aangeboden worden : Pescator). Neen, het zou nu gaan over een katoendrukkerij.

Engelsen uit Oostende, Robert CHARNOCH & Co, wensten op Slykens-Molendorp een weide te betrekken in erfpacht. Daar moest de katoendrukkerij komen. De verpachter was François DE BROCK, "officier principael van Syne Majesteyt". De akte werd opgesteld door notaris DONNY uit Oostende en ondertekend op 20 mei 1788. De juiste ligging is niet duidelijk te bepalen aan de hand van de gegevens uit de akte, maar deze, gepaard aan elementen uit hierna volgende documentatie, laten toe de weide bij benadering te localiseren. Er was een uitweg naar de trekweg langs de vaart, ze paalde aan de woningen van Antone SCHAUT en François DE BROCK, en ook aan de eerste zaagmolen.

De woningen van SCHAUT en de weduwe van François DE BROCK werden in 1811 afgebroken om plaats te maken voor een nieuwgepland fort rond de sluizen van Slykens. Het plan was alle huizen uit deze omgeving af te breken, alsook de twee eerste zaagmolens. Zo ver kwam het echter niet. (Zie R. VERBANCK - Rond de forten van Oostende, 1978). Slechts enkele huizen werden afgebroken. Er was eveneens sprake van een huis (nr. 35), staande op een weide achter de huizen langs de vaart, dat moest afgebroken worden, maar het bleef staan. Op een militair plan uit 1855 kan men - vermoedelijk - nog dit huis zien met zijn lange uitweg naar de vaart. Dit is ongeveer de plaats waar later de Sas-kerk zou gebouwd worden.

Over de werking van de katoendrukkerij is weinig geweten. Wel bestaat er een akte, getekend op 13 juni 1789, waarbij John RICHARDSON GRAYSON, "Directeur der Cattoendrukkerye op het Sas-Slykens", een huis pacht van Joannes VERDONCK, meester-bakker, "op den Suyd Cant van de Brugsche Vaert van westen abouterende Sieur Frans Debrock ende van oosten A. Schuyt" (Schaut) en dit tot 30 april 1795. De Engelsman blijkt niet verdwenen te zijn bij de inval van de Fransen in 1794 want in de volkstelling van 1795 staat hij vermeld als inwoner in "de wijk zuytkant Sas-Slykens" : Joannes GRAYSON, drucker in catoenen. Hij blijkt zijn naam vervlaamst te hebben. Of was hij ondergedoken ? Daarbij vinden we nog een vijftienjarige jongen, Joseph JANSEN, die als beroep "Catoendrucker" opgeeft.

Voor het bemannen van een katoendrukkerij moest men wel bevoegde werklieden aantrekken, en deze zullen te Slykens waarschijnlijk niet gevonden worden. Voor deze nijverheid en ook voor toekomstige bedrijven moest bijgevolg volk aangelokt worden door het voeren van de nodige propaganda. Het was eveneens noodzakelijk dat deze werklieden zich ter plaatse kwamen vestigen want Slykens-Molendorp lag in die tijd zeer geïsoleerd ten opzichte van Oostende. De verbindingen waren zeer slecht.

In dit vooruitzicht en om de ontworpen katoendrukkerij een steuntje in de rug te geven trok, zoals in het begin gezegd, een groep inwoners van Slykens naar Oostende om bij notaris DONNY bij akte te verklaren hoe goed en goedkoop het leven was in hun wijk. Ze vertegenwoordigde alle standen, zoals blijkt uit de lijst van de comparanten : Engelbertus VAN ROO, sasmeester van Slykens - Joannes DE BROCC (tekent : DE BROCK), "Directeur der provintiale Werken" - Frans DE BROCC (DE BROCK), "Officier principael van Syne Majesteit" - Joannes VERDONCK, meester-bakker en entrepreneur, Jacobus VAN DEN BUSSCHE, meester smet ende brauwer - Joannes DE

GROOTE, beenhouwer - Ignatius CARTON - Antonius SCHUYT (ondertekent zwierig : SCHAUT) en Joannes ANDEL, beyde meester-bakkers - Jacobus DE RUDDER - Weduwe Pieter LAMS - Judocus DE SEURE - Joannes DE BROCK & François ELDERS (tekent : HELLER), alle winkeliers - Pieter GESQUIÈRE, Josephus DE BECK (tekent : DE BEC) - Cornelis ENGELBRECHT - Carolus DE ROUCK - Jacobus DONSE, herbergiers - Weduwe Emanuel LAUWEREYNS, brauwege - Pieter KNOCKAERT, Joannes COP - Philippus ASMUS - Wilhelm KLOCKEE, Carolus DE KLERCK, Pieter DE RIJKIRE - Adrian JONCKHEERE - Cornelis LIPPENS - Joannes BOUVAERT - Cornelis JACOBS - Jacobus CAEMERLYNK - Andries DE CLERCK, "alle werklieden ende aerbeyders eenighe indienste van de Saegmolens", voorts Jos DYSERINCK en Engelbert LODRIGO, meester kleermakers - Baptist MUNIER - Joannes VAN DYKE, meester-schoenmaker.

Allen verklaarden hierbij dat ze woonachtig waren op het Sas-Slykens, parochie Breedene en affirmeerden "dat zij compareerden ten verzoeke van d'heeren Robert CHARNOCK & Comp., kooplieden te Oostende ende in faveur van justicie".

Vervolgens verklaarden zij eenparig : "dat het van hunne volmaeckte kennisse en eene publique notorieteyt is" dat het goed terwebrood "vulgaris geseyd menage-brood" op het Sas in differente bakkerijen niet duurder verkocht wordt als in advenante van eenen stuiver Vlaamsch courant geld per pond, Brugs gewicht, en altijd beterkoop dan binnen de stede van Brugge en Oostende" 't gonne de bakkers te connen doen uyt dies sy bevryd syn van alle regten en accysen die in de steden betaeld worden".

De prijs van het vlees, de ene kwaliteit door de andere aangerekend door de beenhouwers te Slykens is vier stuivers per pond, Brugs gewicht. Het "osse ende coeye vleesch" kost drie stuivers en half en het zwijnevlees vier stuivers.

Wat de vis betreft attesteren de comparanten dat er te Slykens een menigte vissers wonen die zodanig veel vis vangen dat ze dagelijks grote hoeveelheden naar de vismijnen van Oostende en Brugge kunnen sturen en dit boven het gerief van de eigen inwoners. Verder dat de gezouten vis bestaat uit de beste doggersbankse morue. De vis wordt verkocht tegen vijf grooten het pond en de mindere kwaliteiten nog goedkoper. Groente ofte legumen uit differente hovingen alhier, alsook van Oudenburg, zijn er in overvloed en goedkoop.

Verder verklaren de comparanten dat er goede woningen zijn. Een werkman met vrouw en kinderen heeft een huisje voor drie tot vijf ponden grooten courant per jaar. Op het ogenblik zijn er minder dan twaalf woonsten ledig en onbewoond.

Te Slykens zijn er geen bedelaars of arme mensen alhoewel "aerbeydsloon seer moderaet betaeld word", te weten : de werklieden aan de zaagmolens en anderen van dezelfde klasse à rato van 14 tot 6 stuivers, de knechten van timmermans en metselaars eenen gulden per dag, die der smeden van 14 tot 20 stuivers, de knechten van kleermakers 8 stuivers per dag en de schoenmakerknechten tot 8 stuivers het paar.

Alle levensmiddelen zijn te Slykens goedkoper, zodanig dat de schepen die naar Brugge opvaren, of vanuit deze stad zeewaarts trekken, hier hun voorraad opdoen, in het bijzonder brood, vlees en bier.

Dat de lonen laag waren kon wel de ondernemers aanspreken, maar of ze hierdoor werklieden zouden aantrekken is een andere vraag. Vis was er zeker in overvloed. Er woonden tal van vissers op de

onder presentatie: van alle het Solen
breeder ende aangeder met Solennelen
Ede te bevestigen dies mede afgedaante
aentragt Lynde.

Adus gedaan ende gelyckert, naar
voorselinge ter presentie van ³ ³ ³
meelbaert ende Charles Lammery
gelyngen, op het Sas Slykes persied
Dreiden desden 29 July 1788 approb
rende de "nuwde" Engelbertus van
doo Sas meester van Slykes, ende
"bransen" signatur Anton J. Van Roo

Joannes Broekmans
1788

Frans de Groot
1788

Joannes Wondrick
J. Van der ...

Joannes de Groot

Joannes Adels M. w. w. van Clauserij
signatur Carton

Willelmus Donck

Stephanus Blansmarkt van + de Jacobus ...
voor meidax - Joannes + Franciscus ...

J. D. Bouw
Joseph de Beer

Willem sloebee
Carolinus de Groot

Pieter de Rijckers

mark van ~~Joan~~ ^{Joan} Droubaert ^{sub} jacobus camerling

marthe adrien junkheer

van hem selfs & ymself

parten pedquiere

Cornelis Jughelbrecht

mark van baptiste

minier — X —
francis helley

augelbertus Lodrige

mark van ~~Joan~~ ^{Joan} Dyerink

carolus Drosie

Cornelis Jacobs Rudricus De Clercq

mark van ~~Joan~~ ^{Joan} Dyerink

& van hem selfs & ymself

Jacobus De Rudder

on present

Wij Balbaert

Jacques Van Dyck

Charles Lousseus

philippus Adriaens

Jeanes de Brock

quod attestor

Domini 1712

"Vissershoeek" (later ook "Mosselhoek" genoemd), die met hun open boten op zee voeren. Het kanaal zat vol zoetwatervis en in de Kreek naar zee werd duchtig gevist met kruisnetten. Geen wonder dat er overschot was.

Nu de vraag : was de katoendrukkerij een bloeiend bedrijf ? De katoennijverheid, tijdens de Franse bezetting, vormt een hoofdstuk op zichzelf. Daarom zullen we het houden bij enkele sleutelwoorden : in het begin bloei, mechanisatie te danken aan het binnensmokkelen van de "mule-jennies" uit Engeland, mechanisatie = zware investeringen = schuldenlast. Na 1806 verbod op import van Engelse stoffen. Achteraf terugval en failliet van twee grote katoendrukkerijen. Ik vermoed dat deze van Slykens maar klein bier was tegenover de bedrijven in het binnenland die veel volk tewerkstelden.

Tenslotte : de inwoners van Slykens hadden hun best gedaan. Alle comparanten ondertekenden geestdriftig de akte op 29 juli 1788. Ze waren bereid alles onder ede te bevestigen. Hoe zwaar deze eed woog kan U wellicht binnenkort hier vernemen.

Met dank aan mijn aangever Daniël FARASYN voor de vele tips, aan Jan COOPMAN voor de fotocopies van drie akten uit het Fonds Van Caillie : 1941-146/197, 1941-145/57, 1941-145/108.

PRENTKAARTEN VAN LOUIS ROYON (1882-1968)

door Omer VILAIN

In 1981 liet Norbert HOSTYN een zeer interessante bijdrage over de Oostendse kunstschilder Louis ROYON in ons tijdschrift onder de titel "Vergeten Oostendse schilders : XIII. Louis Royon" verschijnen (1).

Als slot vermeldde HOSTYN dat er 2 prentkaarten met reproducties van kunstwerken van Louis ROYON waren, nl. een zwart-witte publiciteitskaart, een vaartuig in volle zee voorstellend, met de tekst "Vins et spiritueux Alfred Royon-Kremer, Ostende" op de keerzijde gedrukt en een prentkaart uit de série 6 "Les peintres de la mer" met een gereproduceerde pentekening.

We waren er toen ook vast van overtuigd dat de overige nummers uit die reeks reproducties van andere marineschilders waren. Inmiddels vonden we nog enkele kaarten van ROYON, steeds uit de reeksen "Les peintres de la mer". Meer wisten we daar niet over tot we onlangs tot onze grote en blijde verrassing de volledige reeksen van 1 tot en met 10 op een rommelmarkt vonden. Ieder van deze 10 séries "Les peintres de la mer" bevatte steeds 6 kaarten. Het waren allemaal pentekeningen van Louis ROYON ! Het was de eerste maal dat wij van deze 60 kaarten met zeilschepen, visserijschepen, pleziervaartuigen, maalboten, oorlogsschepen en andere vaartuigen kennis kregen.

Amper enkele dagen later vonden we weer een dergelijke kaart. Ditmaal uit de série 11 ! Zo kunnen we thans niet antwoorden of er 11, 12 of meer reeksen van "Les peintres de la mer" met pentekeningen van Louis ROYON gedrukt werden.

Waar Norbert HOSTYN de eerst gevonden kaart van "Les peintres de la mer" omstreeks 1926 situeerde, moeten wij die datum thans terugbrengen tussen 1910 en 1912, want enkele van de door ons ontdekte kaarten dragen de poststempel van 1912.

Ook vonden we nog een kleine reeks van 4 kaarten in kleur die in de souvenir-shops van de pakketboten verkocht werden. Ze stellen de maalboten "Prince Léopold", "Prinses Astrid", "Prince Charles" en "Prinses Joséphine-Charlotte" voor. Allen zijn in opdracht rond 1935 door Louis ROYON geschilderd. Daarnaast heeft hij nog een mooie kaart met de "Prince Baudouin" als publiciteitskaart voor de lijn Oostende-Dover in 1935 mogen ontwerpen.

Een andere ontdekking was een kaart door de Red Star Line uitgegeven. Deze stelt de transatlantiek "Belgenland" voor. Op de adreszijde van de kaart staat "Antwerp-Havre-Southampton-New York" gedrukt. Deze prentkaart is van na 1923 toen de "Belgenland" in vaart kwam.

Tenslotte vonden we nog een prentkaart die verkocht werd door het "Hulpfonds voor Zeelieden". Het stelt "Het Zwin in de XVe eeuw" naar een olieverfschilderij van kunstschilder Louis ROYON voor.

Dit alles maakt een (voorlopig ?) totaal van minstens 74 prentkaarten van tekeningen en schilderijen van Louis ROYON. We hopen dat deze informatie voor de Ostendiana-prentkaarten-verzamelaars van enig belang kan zijn en wellicht ook voor de biografen van Louis ROYON.

(1) Cf. De Plate, jg. 1981, p. 18-19 en 30-31.

ZONNEWIJZERS TE OOSTENDE

door J.B. DREESEN

De zonnepijlers zijn thans vrijwel overbodig, maar zeer attractieve herinneringen aan een vroegere wijze van tijdmeting. Mede door het vaak grote verschil in uitvoering kan men genieten van hun vorm : maar bovenal tonen zij ons ook de belangstelling van onze voorouders in het hemelgebeuren en geven zij ons een inzicht in hun wiskundige en sterrekundige kennis.

Wel moeten we ons realiseren, dat er thans ook enkele moderne zonnepijlers zijn, waarop de tijd tot op 1 minuut nauwkeurig af te lezen is. Bij een eventuele storing van de meer en meer in zwang komende elektrische tijdsaanwijzingen, kunnen deze zonnepijlers nog uitermate nuttige diensten bewijzen in het dagelijks leven. Zij zouden dan weer (weliswaar voor korte tijd) de functie krijgen die ze eeuwen hadden na het ontstaan van de mechanische uurwerken (die in gebruik kwamen ca. 1500 n.C.) namelijk de controle van de niet altijd juist aanduidende mechanische uurwerken.

Door de toenemende verbetering in de constructie van deze laatste geraakten de zonnepijlers na 1800 in onbruik. Zij bleven echter op vele plaatsen bewaard, hoofdzakelijk als herinnering aan een vroegere wijze van tijdmeting, als romantische ornamenten of als informatiebron voor een deel van het hemelgebeuren.

De retro-beweging die sedert enkele decennia in onze maatschappij ingang vond is er de oorzaak van dat ook aan onze moderne gebouwen en in onze tuinen weer zonnepijlers verschijnen.

Ook in Oostende hebben destijds zonnepijlers gestaan en zijn er in de laatste jaren weer een paar verschenen. De bedoeling van deze bijdrage is dan ook de aandacht hierop te vestigen.

Naast de "oirlogie" van het Stadhuis en de Grote Markt, dienden zij om deze laatste op hun werking te controleren en om de bevolking enig begrip van het "ongeveer" juiste uur bij te brengen.

Na 1604 (1) was er voor het eerst sprake van het aanbrengen van een zonnwijzer op de "Hoge Wacht" of "Grote Wacht". Dit was het gebouw op de hoek van het Wapenplein en de Louisastraat, waar tot mei 1940 de Stadsbibliotheek was ondergebracht.

Een tekst uit 1638-1639 vermeldt "over het leveren ende maken van het SONNEKOMPAS stoende boven de corps de garde deser stede". Vermits de gevel van dit gebouw op het zuid-zuidoosten uitgaf stond dit instrument op een zeer geschikte plaats. Het bestaan van deze zonnwijzer werd door de heer Daniël FARASYN vermeld in zijn bijdrage "Belgische steden in reliëf - Oostende" (blz. 146) (2).

Vijfendertig jaar later komen een aantal zonnwijzers de Stadhuis-toren sieren. Het juiste aantal is niet gekend, maar een tekst uit 1674-75 luidt als volgt (3) : "Ter cause van het maeken van eenighe sonnewysers aen den toren van den Stadthuys". Daar geen enkele muur van deze toren zuiver noord gericht was zal er waarschijnlijk op elke muur een zonnwijzer gestaan hebben.

Ook op de, in 1665 gebouwde Kaaipoort stond er op het einde van de 17de eeuw een zonnwijzer (4).

In het Oostende van vandaag komen er vier zonnwijzers voor. Ze zijn alle vier van recente makelij.

Het eerste exemplaar is een EQUATORIALE zonnwijzer van het meest gangbare type. Hij staat voor het directiegebouw van DAIKIN en is zichtbaar vanaf de A.10 autoweg. Hij is van Nederlandse makelij want hij werd geschonken door de directeur van Daikin-Nederland aan het Oostends filiaal bij de officiële opening van deze laatste.

Tijdens, recente, bouwwerken is hij een tijd weggeweest maar staat nu, volledig heropgefrist, weer, in volle glorie, op zijn vroegere plaats. Equatoriale zonnwijzers worden meestal in tuinen of stadspleinen geplaatst.

Een tweede exemplaar prijkt op de voorgevel van mijn woning in de Rode Kruisstraat 4. Ik ontwierp, realiseerde en plaatste hem in 1980. Het is een VERTICALE zonnwijzer met een westelijke afwijking van 9 graden voorzien van een TIJDVERHEFFINGSKromme. De verticale zonnwijzer is degene, die men in de meeste gevallen aan een gebouw aantreft.

Een derde exemplaar is van het EQUATORIALE type en staat in het voortuintje van het huis Elisabethlaan 210. Het is een courante uitvoering, eenvoudiger van opbouw dan het Daikin-model, en werd aangekocht in Oostburg.

Nummer vier in de reeks staat enigszins verborgen in het voortuintje van het huis nr. 13 in de Roerdompstraat. Het is een ronde stenen plaat met een NOORDwijzer. Meer details kon ik er tot nog toe niet over krijgen.

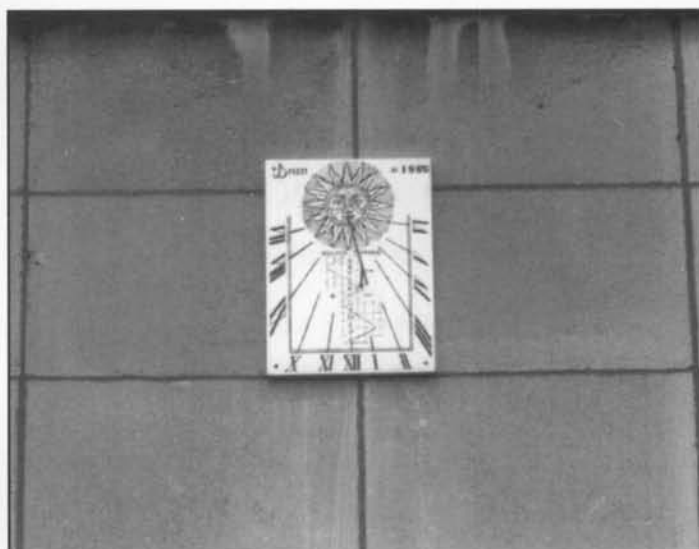
Van deze zonnwijzers vindt U een afdruk op de hierbij gevoegde fotobladzijde.

Tot daar de Oostendse oogst aan zonnwijzers tot op heden. Moest U nog van een of meerdere exemplaren weten, zelfs uit het verleden, dan zou U ons een genoegen doen met ze ons te melden.

ZONNEWIJZERS TE OOSTENDE

*De Equatoriale zonnwijzer
voor het hoofdgebouw van
DAIKIN*

*De Verticale zonnwijzer
met Westelijke afwijking
Rode Kruisstraat 4*

*De Equatoriale zonnwijzer
Elisabethlaan 210*

*De Noordwijzer
Roerdompstraat 13*

- Verwijzingen : (1) Met dank aan de heer Farasyn voor deze aanwijzingen uit zijn persoonlijk archief.
- (2) D. Farasyn. Belgische Steden in reliëf. Oostende.
- (3) Persoonlijk archief van dhr. Farasyn.
- (4) Jan Coopman. Bijdrage over "De Nieuwe Kaaipoort" in het tijdschrift van de V.V.F. Oostende, jg. 1988, blz. 35/88.

EEN VERBROKEN VERLOVING IN HET JAAR 1696

Overgeschreven en hertaald door Julien VERHAEGHE

Op 2 april 1696 werd aan het College van Burgemeester en Schepenen van de stad Oostende door de Officiaal van het Bisdom Brugge een brief geschreven met het verzoek de getuigen te willen ondervragen in een zaak (behandeld door het Bisdom) van verbroken huwelijksbelofte, ingespannen door Gillis DE WULF tegen Cornелиe SERVAES.

Nadat de stadsbode Augustijn VAN CUYL de getuigen wettelijk had gedagvaard werden de ondervragingen gedaan op 18 april door de schepenen Antoine DE CAN en Matthys MAES, in aanwezigheid van Juan François BONTE, vertegenwoordiger van het Bisdom.

Als eerste werd opgeroepen Therese MACRÉ, dochter van Julien, 29 jaar, geboren te Arien, echtgenote van Gilles RAMBURGHE.

Zij verklaart dat Cornелиe SERVAES en Gillis DE WULF op een avond, ongeveer 27 maanden geleden, bij haar thuis zijn samengekomen, en dat Cornелиe "seer ontstelt zijnde", aan haar Gillis heeft gezegd dat zij door zijn moeder zwaar beledigd en geslagen is geweest omdat zij de geschreven trouwbelofte, tussen hun beiden afgelegd, niet wilde teruggeven. Gillis poogde haar te troosten, zeggende "al ist dat mijn moeder begeert dat zij mij van mijne belofte soudt ontslaan, toch sal ick u nooit verlaeten".

Terwijl de tortelduifjes "alsoo soetjes tsaemen waeren spreekende", is de moeder van Gillis DE WULF ook binnengekomen, juist op het moment dat Gillis zijn Cornелиe poogde te overtuigen, zeggende "voldoet aan mijn moeders versoeck, ick en sal u daeromme niet verlaeten".

Moeder DE WULF is direct beginnen schelden, en Cornелиe "met groote colere toevliegende", verweet haar, "Gij vermaeledijde hoere, gij en sult mijnen soone niet hebben, al soude ick u het herte breecken ende de vrucht uijt uw lichaem haelen".

Na zo haar gedacht gezegd te hebben, en na haar scheldcanonnade een beetje gekalmeerd, en "door het schoone spreekken, aandringhen ende gevleij" van de aanwezigen, is moeder DE WULF dan vertrokken uit het huis van de getuige, tesamen met Cornелиe SERVAES.

Vervolgens wordt ondervraagd Marie PEDOU, dochter van Jan, geboren te Oostende, echtgenote van Pieter VANDEN BUSSCHE.

Zij weet te vertellen dat Cornелиe SERVAES gewoond heeft in het huis van de ouders van Gillis DE WULF, en daar zwanger geworden is.

Toen de getuige, ongeveer twee jaar geleden, in dit huis op bezoek kwam, hoorde zij in de kelderkamer "kijven, tieren ende battementen". Nieuwsgierig is zij gaan zien, en heeft moeder DE WULF gevonden, luid scheldende "ende Cornелиe toeschiedende omme haer te slaen", ook weer omdat Cornелиe de geschreven trouwbelofte niet wilde teruggeven.

De getuige is tussengekomen, heeft de ruziemaaksters gescheiden, zeggende tegen moeder DE WULF, "joffrouwe, siet wat gij doet, ist niet omme de wille van haer, laet het omme het kint dat sij draecht", waarop Cornelie het afgetrapt is, en elders gaan wonen.

Daags nadien is moeder DE WULF bij de getuige gekomen om haar te vragen om Cornelie bij haar uit te nodigen, opdat zij haar wat geld zou kunnen geven. Toen Cornelie daarop inging, was haar eerste vraag of haar geliefde Gillis nog in de stad was, waarop de getuige bevestigend heeft geantwoord.

Marie PEDOU weet ook te vertellen dat moeder DE WULF dan afgekomen is, vergezeld van notaris Guillaume VANDEN HEEDE, die ter plaatse een contract van "ontslaevinghe" heeft opgesteld, het aan Cornelie voorgelezen, en haar verzocht dit onmiddellijk te ondertekenen. Cornelie heeft daar enkel op geantwoord "wat wilt gij dat ick teekene ofte schrijve", waarop de notaris bleef aandringen.

Wat Cornelie toen nog gezegd heeft weet de getuige niet, wel heeft zij de notaris horen zeggen "neemt de penne ende teeckent", terwijl hij haar hand in de zijne nam, en haar op die manier geholpen heeft bij het ondertekenen van het contract "vermits zij niet en can schrijven".

Nadat notaris VANDEN HEEDE op die manier zijn handtekening verkregen had is hij vertrokken, zeggende tegen de getuige "al ist dat ick sulx gedaen hebben hetwelcke ick niet geeren en doen, het is al niet, ick bemoeije mij liever met andere affairen".

Marie PEDOU voegt hier nog aan toe dat toen dit contract getekend werd, zij "thaeren huijse geen crackeel nocte twijfelachtighe woorden en heeft gehoort".

Bron : register BV nr. 7 123

DE STICHTERS VAN DE KONINKLIJKE JACHTCLUB OOSTENDE

door Robert OUVRY *

Kapitein François EYCKHOLT

Op 26 juni 1806 kwam Adrien François EYCKHOLT, postmeester te Antwerpen, op het stadhuis de melding maken dat zijn vrouw Hélène NAGELS bevallen was van een zoon op 24 juni 1806 en dat het kind onder de namen François, Joseph diende ingeschreven te worden (het bundel 4168 van het Algemeen Nationaal Archief te Brussel geeft verkeerdelijk 20 juni als geboortedatum).

Op 1 september 1822 kwam EYCKHOLT François, als jongen van 14 jaar, op de militaire school van Delft terecht in de hoedanigheid van aspirant-adelborst. Hij werd er benoemd tot adelborst 1ste klasse op 1 juli 1825.

In september scheepte hij in op het fregat "Minerve" en op 15 februari 1826 op de korvet "Pallais" voor een zending van 5 jaar in de Antillen.

Terug in Texel, op 5 februari 1831, vroeg hij zijn eervol ontslag bij de Nederlandse vloot. Hij keerde terug naar zijn geboortestad, waar hij op 11 juni van hetzelfde jaar, benoemd werd tot luitenant in onze Koninklijke Marine.

Op zijn initiatief werd, bij het begin van de Tiendaagse Campagne,

een compagnie gevormd van 120 matrozen, met het doel de scheepswerven van Boom te verdedigen en scheepsbemanning te voorzien voor twee achtergebleven kanonneerboten.

Het Nationaal Congres besliste op 15 januari 1831 een bedrag van 50.000 gulden te besteden aan het bouwen van twee brigantijnen. De plannen waren reeds opgesteld door Bruggen en Wegen en de bouw ging door op de werven van FLEURY-DYRAY, een luitenant-kolonel bij de burgerwacht in Brussel.

Deze zeilschepen waren 25 meter lang, 6 meter breed en hadden een diepgang van 2,2 meter. Zij werden gedoopt "Congrès" en "Quatre-Journées". EYCKHOLT kreeg het bevel van de "Quatre-Journées" op 1 mei 1832.

Op 11 augustus 1835 werd hij bevelhebber over het gewapende handelszeilschip de "Météore" van vader DE LECLUZE uit Brugge. Deze laatste had nog maar pas de "Robuste" verloren, maar had zich daardoor niet laten ontmoedigen.

De "Météore" had als vracht export-goederen met bestemming Tunis. EYCKHOLT had onder zijn bevel, de twee adelborsten 1ste klasse P. CLAEYS en SWARTS, de adelborsten 2de klasse VAN ZUYLEN, DE BONINGE en PERLAU en de bootsman VAN TILBORG. De bemanning bestond uit militaire matrozen.

De eigenaar DE LECLUZE reisde mee. De dagbladen uit die tijd schreven met bewondering over de inlandse produkten met een waarde van 100.000 fr.

De "Météore" kwam aan in Algiers op 8 september, na 28 dagen zeilen. Verder ging het naar Malta waar hij aankwam eind september. De geplande reis naar Alexandrie ging niet door, daar Egypte op dat moment geteisterd werd door pest en cholera.

Men moest dus terug naar Tunis, deze keer om er goederen uit te kiezen en aan te kopen. De "Météore" bracht ook de beruchte Prins PUKLER van Muscat en zijn gevolg naar Malta.

Na enkele zorgeloze zwerftochten kwam het schip, na 50 dagen zeilen, aan te Oostende op 3 maart 1839. De "Météore" mocht echter Oostende niet binnenvaren, daar hij van landen kwam waar mogelijke besmetting heerste. Dan maar naar Nieuwpoort, de quarantaine haven. Daar kon het schip echter niet binnen door zijn diepgang, dus moest hij naar de Nederlandse quarantaine haven Vlissingen doorvaren, alvorens naar Antwerpen te zeilen om er te lossen.

De reder DE LECLUYSE was met een stoomschip vanuit Tunis naar België teruggekomen en werd bij de koning ontvangen voor een lang onderhoud betreffende de resultaten van deze reis. De koning stelde veel belang in een mogelijke toekomst voor onze handel met overzeese gebieden. Hij werd daarin niet gesteund door onze bekrompen kamerleden.

Tien dagen nadat hij aangekomen was met de "Météore", nam EYCKHOLT het bevel over van de "Quarte Journées".

Gedurende drie jaar, steeds van juni tot augustus, vaarde hij naar Shetland en Feroe eilanden, ging cruisen als visserijwachtschip en als schoolschip voor toekomstige adelborsten.

Op 30 juni 1840 kreeg hij het bevel over de "Louise-Marie", met dezelfde opdracht als voordien. Als tweede luitenant vaarde toen Pierre TRATSAERT mee, iemand waarover wij later zullen spreken als medestichter van de Yacht Club.

Pas terug thuis, vaarden EYCKHOLT en TRATSAERT in december 1840 met de "Louise-Marie" naar Lissabon om er de Belgische gezant af te zetten.

Bij hun aankomst daar op 6 december 1840 schreef gezant BEAULIEU naar onze Minister van Buitenlandse Zaken LEBEAU een brief vol lof over EYCKHOLT : "Een officier met zeer grote verdienste, voortreffelijk zeeman, een zeer bescheiden en wel opgevoed man".

Op 2 januari 1841 meldde Minister LEBEAU aan Jules VAN PRAET (Minister van het Huis van de Koning) dat kapitein ter zee EYCKHOLT aangekomen was en als het Zijne Majesteit behaagde zou hij ter beschikking zijn voor een onderhoud.

Op 25 maart 1841 kreeg EYCKHOLT het bevel over onze kanonneerboot nr. 1 met de opdracht zich naar de Feroe eilanden te begeven, om deze over te nemen van Denemarken. Dit zou een goede schuilplaats kunnen worden voor onze vissers en de ideale plek om een fabriek te stichten voor het drogen van vis. Onze parlamentsleden, die weinig ondernemingsgeest hadden, kelderden zoals gewoonlijk, dit mogelijk aanhechtingsplan.

Ondertussen werd EYCKHOLT op 21 april 1841 tot kapitein ter zee benoemd en op 1 oktober van hetzelfde jaar verliet hij zijn kanonneerboot.

Van 5 mei tot 24 juni 1842 vervulde hij de functie van regerings-commissaris aan boord van de "British-Queen", waarvan hij het bevel overnam op 3 juli 1842.

Op 3 mei 1844 vertrok de driemasterbark "Schelde" met bestemming China. Dit vrachtschip was gebouwd op de werven L. MARGUERITE en behoorde toe aan de firma CATEAU-WATTEL. EYCKHOLT was bevelhebber met als eerste luitenant P. CLAEYS, als tweede luitenant, de heren PERLAU, DUFOUR en dokter DECHANGE als gezondheidsofficier (we zullen het later nog hebben over PERLAU, ook een medestichter van de Yacht Club Oostende).

In de "Gazette médicale" kan men lezen dat deze clipper op 22 juni 1845 in Oostende terugkwam (na een reis van 13 maanden) zonder het verlies van enig bemanningslid. Dit was te danken aan de uitstekende administratie van EYCKHOLT en de medische zorgen van Dr. DECHANGE.

Op de heenreis hadden zij Santa Cruz de Ténériffe en Singapore aangedaan, en op de terugreis waren zij Manilla en St. Hélène binnengelopen.

Twee en een halve maand verbleven zij in het Hemelse Rijk en dankzij zijn uitstekende reputatie mocht Dr. DECHANGE opzoeken verrichten in het binnenland en kon hij een aanzienlijke verzameling planten en bloemen meebrengen. Het boek dat hij over dit onderwerp kon bemachtigen, liet hij vertalen door een missionaris. Het Koninklijk Museum van het Leger bewaart in zijn archieven een lijst van de voorwerpen die tijdens deze reis meegebracht werden.

De wet van 9 juli 1845 zette het licht op groen voor de uitbating van de lijn Oostende-Dover, voorheen enkel door Britse schepen uitgebaat. EYCKHOLT werd naar de oevers van Thames gestuurd, waar op de werf DITCHBURN & MARE, onze eerste staatsmailboot in aanbouw was.

In juli 1845 woonde EYCKHOLT de opening bij van de "Cercle du Phare" en knoopte er vriendschappelijke betrekkingen aan met J. FINCH en zijn zoon Willy (de kunstschilder) beiden ervaren jachtzeilers. Zij

ontwierpen toen reeds de wedstrijd-bepalingen en -banen van onze eerste zeilwedstrijd (deze zijn opgenomen in het boek "150 jaar wedstrijdzeilen").

Op 29 januari 1846 werd EYCKHOLT benoemd tot diensthoof van de stoomdienst Oostende-Dover.

Op 3 maart* gebeurde de eerste overtocht van onze "Chemin de Fer" onder het bevel van François CLAEYS.

Het tijdschrift "La feuille d'Ostende" van 16 maart 1846 vermeldt dat EYCKHOLT benoemd werd als Zeevaart Commissaris te Oostende.

De "Cercle des Régates" werd gesticht op 16 april 1846 met EYCKHOLT als voorzitter van de jury. Onder de bestuursleden bevonden zich kapitein François CLAEYS en het gemeenteraadslid Joseph DE BONINGE. Deze laatste had de reis naar Noord-Afrika meegevaren in 1835/36 onder het bevel van EYCKHOLT en was toen reder geworden.

Het dagblad "Le Précurseur" uit Antwerpen gaf in de editie van 9, 10, 11 en 12 juli 1846 een gedetailleerd relaas van de zeilen- en roeiwedstrijden die toen ingericht werden. In het nummer van 10 juli kon men lezen : "De prijzen zullen morgen uitgereikt worden om 14.00 hr., in het Casino, door de jury en de leden van de wedstrijdcommissie. Mr. EYCKHOLT, die deze manifestatie ingericht heeft en tal van moeilijkheden opgelost heeft, zal als voorzitter van de jury, de beker van de koning aan Mr. SMITH overhandigen".

Buiten voorzitter van de algemene vergadering van 6 augustus 1847 in de "Cercle du Phare" was EYCKHOLT ook nog commissaris van de "Cercle des Régates" en droeg hij nog de titel van kolonel-commandant van de Koninklijke Marine.

Wegens gezondheidsredenen was hij niet aanwezig op de vergadering van 6 augustus 1853, waar onze "Cercle des Régates" omgevormd werd tot "Yacht Club d'Ostende". Om dezelfde reden vroeg EYCKHOLT zijn pensioen aan op 21 november 1853.

François EYCKHOLT verhuisde naar Drie Fontaine in Vilvoorde waar zijn broer Pierre Adolphe (° Antwerpen 1802) directeur was bij de Spoorwegen en waar zijn zuster woonde die getrouwd was met de grondbezitter Napoléon CAMPION. Een andere broer, Ferdinand Théodore (echtgenote Eugénie DEVAUX) werd benoemd tot Kapitein der Genie op 22 november 1830 en was belast met de forten van Veloo, Diest en Antwerpen. Deze ging op pensioen als generaal-majoor in 1865 en woonde in Brussel, Etterbeeksesteenweg nr. 3.

François EYCKHOLT overleed ten gevolge van een tropische ziekte, in Vilvoorde op 4 september 1854. Hij was ridder in de Leopoldsorde en ridder van de Onbevleete Ontvangenis van Villa Viciosa.

BRONNEN : - Bevolkingsdienst van Antwerpen en Vilvoorde.
- Bundel 4168 van het Koninklijk Archief te Brussel.
- "Les Ancêtres de notre Force Navale" van Louis Leconte.
- "La petite histoire de la Marine Royale Belge" door Henry Devos, verschenen in boek IX van 1955 van de Belgische Marine Academie.

* Met toelating van de heer OUVRY overgenomen uit het Clubblaadje van de R.Y.C.O.

door François COOPMAN

In een vorig artikel (De Plate 89/175) hebben we gezien hoe de bemanning van de stoomtreiler O.131 "John", onder het bevel van hun moedige kapitein, P. PINCKET, er in slaagden een Duitse onderzeeër op de vlucht te drijven. Dergelijke aktie werd toen aanzien als een "bravourstuk". Vissersvaartuigen waren immers een gretige prooi voor de U-boten. Meer dan 500 Britse vissersvaartuigen vielen in de loop van de Eerste Wereldoorlog als slachtoffer van de onbeperkte onderzeebootoorlog, een vijftiental Belgische vaartuigen ondergingen hetzelfde lot, terwijl het neutrale Nederland 175 vissersvaartuigen verloor; 862 Nederlandse vissers verloren hierbij het leven !

De O.131 en een gedeelte van zijn bemanning zouden echter niet lang genieten van de vele huldeblijken die hen te beurt waren gevallen. Op 3 januari 1918, omstreeks 21.00 uur lag de O.131 aan de "korre", August CALCOEN liep wacht. Op dezelfde hoogte en evenwijdig met de O.131 was ook de O.55 "Comte Horace van der Burgh" van de rederij BAELS aan het vissen. Opeens zag de wachtloper, A. CALCOEN, hoe de O.55 onverwachts van koers veranderde en recht naar de O.131 toe vaarde. Een aanvaring was onvermijdelijk en de O.55 boorde zich in de bakboordzijde, ter hoogte van de brug, van de O.131. Nu laten wij het woord aan wijlen P. PINCKET, via zijn zeeverslag.

"Als de aanvaring plaats had was ik op de brug bij de wachtsman A. CALCOEN sedert twee minuten. Deze had mij geroepen op het zien van dit verkeerd maneuver van de O.55. Ik was al van enige tijd op dek. Na de aanvaring sprong ik van de brug naar de plaats van de aanvaring om te zien wat er nog te doen was voor de redding van het schip. Ik meende nog van zeil voor 't gat te trekken, maar het gat was te groot. Ik liep door naar de boot achter de mannen roepende maar 't schip zonk zo snel dat geen tijd was om de boot klaar te krijgen. Er greep dan een carbuur ontploffing plaats in 't machien. Alle hoop verloren ziende voor 't schip liep ik naar de kaartenkamer achter mijn lijfcorset, het water liep dan al aan dek. Wetende dat men nooit over boord springt van een schip om niet mede onder water getrokken te worden riep ik 'elk moet trachten zijn eigen te redden' en ik sprong over boord. Ik zwom en riep naar de O.55 de boot uit te zetten. Een vijftal minuten nadien was eindelijk hun boot uit. Ik kreeg dan een boei te pakken die ik zag drijven en hoorde terzelfder tijd gedurig hulp roepen tegen mijn gezonken schip. Ik zwom er terug naar toe en zag de visscher BAERT op 't punt te zinken. Ik reikte hem de boei toe waarin hij zijn arm stak. Ik bracht hem bij de boot van de O.55 en hielp hem erin met mijn eene hand aan de kant van de boot steunende. Ik kroop dan zelf in de boot en nam er het bestuur van en redde nog mijn stuurman, Louis DEDRIE en de visscher H. GILLEGOT. Stoker J. DEMAN was dan al in de boot opgenomen. T. GILLEGOT, stoker, de officier en de kanonnier zijn aan boord van de O.55 opgenomen, de eerste al zwemmend en de twee laatste drijvende op een plank".

Zes bemanningsleden van de O.131, nl. André DEMAN, August CALCOEN, Léon ALLARY, Edouard MEYERS, Arthur DEGRUYTER en François VAN HOUCKE lieten er hun leven. Voor de kapitein van de O.55 was er nog een droevige taak weggelegd. Hij woonde immers in dezelfde

straat als de vermiste Léon ALLARY, het was zijn triestig lot de weduwe en haar kinderen van het ongeval op de hoogte te brengen.

Op 12 januari werd het lijk van August CALCOEN opgevist door een Britse treiler die het stoffelijk overschot binnenbracht in Milford-Haven waar het op 15 januari 1918 werd begraven.

Ter uitzonderlijke titel werd door de bevoegde diensten beslist dat de aanvaring van de 0.131 en de 0.55 te wijten was aan "oorlogsomstandigheden". In normale omstandigheden mijden vissende vaartuigen elkander als de pest maar aangezien het gevaar van de Duitse onderzeeërs had de Britse Admiraliteit beslist dat de vissersvaartuigen in de onmiddellijke nabijheid van hun beschermer, nl. een bewapend vissersvaartuig, diende te vissen.

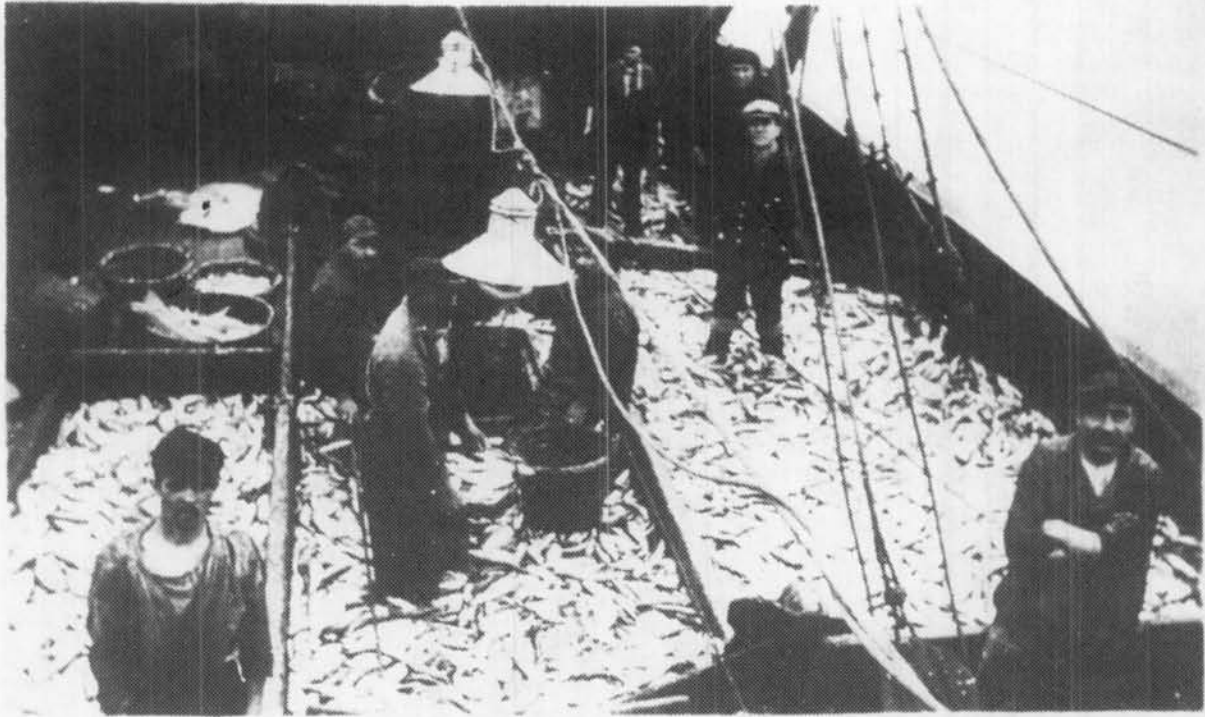
Deze "veiligheidsmaatregel", gekoppeld aan een menselijke fout, werd noodlottig voor de 0.131 en zes van zijn bemanningsleden.

De bemanning van de 0.131 poseert voor de fotograaf.

Verloren op 3 januari 1918 hun leven :

André DEMAN	machinist	rij 2 midden
August CALCOEN	matroos	rij 1 links
Léon ALLARY	matroos	rij 1 tweede van links
Edouard MEYERS	lichtmatroos	rij 3 midden
Arthur DEGRUYTER	hulpstoker	rij 3 links
François VAN HOUCKE	jongen	rij 3 rechts

De bemanning van de O.131 is tevreden met een rijke vangst die in het ruim geladen wordt. De Britse marineofficier heeft zijn uniform aangepast aan de omstandigheden !

OOSTENDSE NUMISMATIEK

door Edwin LIETARD

VUURTOREN VAN OOSTENDE IN 1771

Om de veiligheid te waarborgen van de haven van Oostende en van haar opbloeiende vissersvloot, en vooral om de ingang van deze haven aan de scheepvaart op de Noordzee duidelijk te maken werd er, na overleg met de diverse diensten van Keizerin Maria-Thérésia van Oostenrijk, overgegaan tot de goedkeuring van de bouw van een vuurtoren in de haven van Oostende in 1771.

Deze vuurtoren was een kolom, opgetrokken in Toscaanse stijl en verlicht door een buitenstaand vuur, gevoed door steenkool. Deze lichtbaken werd opgetrokken buiten de vestingswallen (nu het Zeeheldenplein op de plaats van het monument der zeelieden).

De inhuldiging greep plaats op 15 oktober 1772 in aanwezigheid van burgemeester Arnold HOYS en het voltallig schepencollege, vele personaliteiten en menig afgevaardigde van de visserij.

Architect DE WEZ was de ontwerper van dit kunstwerk dat bestond uit de eigenlijke vuurtoren en bijhorend huisje voor de wachter, dit alles voor de som van 10.000 Florijn.

Reeds in 1776 werd, na uitdrukkelijk aandringen van de scheepvaartdeskundigen, de verlichting met steenkool vervangen door lichtspiegels. De reden was te zoeken in het voortdurend uitdoven van het licht bij stormweer en geweldige regenval.

Deze vuurtoren bleef in dienst tot eind 1859, en werd vervangen op 1 januari 1860 door een nieuwe vuurtoren opgericht op de oosteroever van de haven.

De oude vuurtoren bleef bestaan, maar niet meer als lichtbaken. Gedurende W.O. II werd hij afgebroken. Bij de oudere Oostendenaars was dit bouwwerk gekend als "de vlaggestok".

Ter gelegenheid van het oprichten van de eerste vuurtoren in Oostende, werden 2 medailles geslagen om deze gebeurtenis te herdenken.

1771 ZILVEREN en BRONZEN MEDAILLE Ø 35 mm VI : 91

R. CAR. ALEX. LOTH. DUX. BELG. PRAEF. 1771

Buste van Karel, Hertog van Lotharingen, rechts gericht en gekleed in een harnas. Onderaan het borstbeeld een "R" : ROET-TIERS (graveur van deze medaille).

V. NAVIGANTIVM SALVTI PROVIDET

Zicht op de haven van Oostende. De haven met 2 staketsels en links onderaan de vesting met binnenin OSTENDA. De vuurtoren staat buiten de vestingswallen. Voor de haven een driemaster met volle zeilen.

DE WELDAEDIGHEYT 1850

Deze organisatie werd in het leven geroepen te Oostende in de periode tussen 1820 en 1850. Ze had tot doel hulp te verlenen aan de behoeftigen van onze stad.

De hulpverlening werd onderverdeeld in 3 categoriën, nml. geldelijke steun, woonstmogelijkheid, voedsel- en onderhoudsbevoorrading.

De voedsel- en onderhoudsbevoorrading (hoofdaandeel van de hulpverlening) werd geboden door de uitreiking van "MEREAX" of "ARMENPENNINGEN".

Deze "Mereaux" gaven recht, in verschillende winkels van de stad, op de noodzakelijke produkten voor het levensonderhoud van de armen.

Op ieder van deze armenpenningen kwam een letter voor :

Mereau met een A : gaf recht op aardappelen en appelen.

Mereau met een B : gaf recht op brood, boter, bier en bloem.

Mereau met een F : onbekend.

Mereau met een P : gaf recht op petroleum.

Mereau met een S : gaf recht op suiker en soep.

MEREAU IN LOOD Ø 30 mm

R. OOSTENDE

V. WELDAEDIGHEYT - A

HARMONIE EUTERPE

Deze muziekmaatschappij werd gesticht te Oostende in 1850 en men huldigde haar vaandel in op 22 november 1891.

Een grote eer viel de harmonie te beurt in 1896, bij haar officiële erkenning en haar ontvangst op het stadhuis van Oostende. In deze periode was de heer Ernest DE TAEYE dirigent.

De harmonie Euterpe nam deel aan alle plechtigheden die werden georganiseerd te Oostende. De voornaamste zijn :

- inhuldiging van het carillon in 1896.
- eerste steenlegging van de havenwerken en toevoerswegen in 1896.
- inhuldiging van het monument van Leopold I op het vroegere Gemeenteplein (tegenwoordig het Leopold I plein) in 1901.
- officiële intrede van de prinsen Albert & Elisabeth van België in 1905.
- inhuldiging van de voltooide havenwerken en installaties in 1905.
- inhuldiging van de kerk SS. Petrus & Paulus in 1905.

Bij deze opsomming komen er dan nog diverse andere feestelijkheden die gedurende verschillende jaren in onze stad plaats vonden. De voornaamste zijn : cavalcades, revue des Sociétés, bloemenstoe-ten in de stad en op het water, muziekfestivals, inhuldigingen van de vaandels van verschillende maatschappijen, viering van het nationaal feest, sportmanifestaties, feesten ter gelegenheid van Pasen en Pinksteren en allerhande culturele exposities.

Door de stad Oostende werd in 1891 een medaille geslagen ter gelegenheid van de inhuldiging van het vaandel van de harmonie. Ze werd aan de voornaamste personaliteiten van de harmonie geschonken en er werd een medaille bevestigd aan haar vaandel.

1891 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 49 mm MET BRELOK, KROON EN RING

R. LEOPOLD II ROI DES BELGES

Hoofd van de koning linksgericht.

V. Rondom een versiering met diverse muziekinstrumenten, lauwertakken, partituren en vaandels. Middenin een tekst in 6 lijnen :
** HARMONIE EUTERPE **/OSTENDE/INAUGURATION/DU DRAPEAU/22/
NOVEMBRE 1891

Maandag 9e November. -

ZESENTWINTIGSTE DAG DER BEZETTING

Een onzer grootste aannemers zou gelast zijn met het leggen eener brug over de vaart naar Nieupoort : hij zou daartoe zijn werkvolk bijeengeroepen hebben - allen weigerden ! Bravo !

De elektrische tram, die sedert het opstellen der duitsche kanonnen aan de ramp der Buchareststraat, niet meer regelmatig mochten voortrijden - en zelfs sedert eenige dagen niet meer reden - rijden wederom sedert 11 ure. Wij maken van de gelegenheid gebruik om, mits 10 centiemen, in tram van ver den Zeedijk te zien; wij bemerken dat de duitsche kanonnen, staande op de "lunette" of "halve maan" der haven (kant van den Vuurtoren) weggenomen zijn geworden. Wij zien tevens dat, bij middel van banken den weg naar het staket-sel, aan den Reddingsdienst, afgesperd is. Wij zien ook, op het uiteinde der Van Iseghemlaan, tusschen Hôtel du Casino en de Villa Nérée, dat de kanonnen, die gestaan hadden op het uiteinde der Buchareststraat, in de richting dezer plaats, weggenomen zijn geworden. Wij zien heel goed de verschansingen aldaar door de duitschers voor hunne kanonnen opgeworpen.

Men is heden aan Middelkerke begonnen aan het maken der cimenten platform nodig voor het opstellen van een groot kanon (van 42 ctm., zeggen de menschen).

Gansch den nacht worden hulptroepen gezonden in de richting van Middelkerke, waar het kanon, van tijd tot tijd zijne machtige stem laat hooren.

De duitschers leden heden nog eens tamelijk veel verliezen : van een regiment kwamen slechts een 50 tal ongekwetsten terug.

Heden had alhier, in de HH. Petrus en Pauluskerk, de lijkdienst plaats van een oud Oostendsch figuur : M. Adolf DELARUWIÈRE, in leven schilder, beter gekend als een der "baarden". Met zijn broer Jan, over een paar jaren overleden en zijn nog levende broeder August, vormde hij een trio brave Oostendsche volksjongens, geacht, geëerd en bemind om hunne rondborstigheid, hunne vriendelijkheid en ook hunne neerstigheid. Destijds, in 1899, brachten wij in een der "Revue's" die wij met eenige vrienden mieken voor den "Katholieken Volksbond", twee der broeders op het toneel - de gebroeders Henri en Oscar CORVELEYN speelden zoo natuurlijk hunne rol dat het publiek wezentlijk dacht twee der "baarden", in eigen persoon, voor zich te zien staan ! Adolf is nu ook de eeuwigheid ingegaan, en zoo verdwijnt alles, alles ! God gunne dezen braven Oostendenaar de eeuwige rust.

Dinsdag 10e November. -

ZEVENENTWINTIGSTE DAG DER BEZETTING

Het schijnt dat wij sedert een paar dagen eenen nieuwen plaats-kommandant hebben, een "corvettenkapitein", WALDEYER bij name.

Het schijnt ook dat dit heerschap, kost wat kost, in tweemaal 24 uren te Nieupoort wil zijn ! As je blief, Menheer !

Tusschen 10 1/2 en 11 1/2 ure komen, van tijd tot tijd, uit de richting van Leffinghe verscheidene troepkens lichtgekwetste

duitschers, die luidkeels zingen van "uns grosser Vaterland" !

Kwart voor 11 ure trekt eene groote kar, met zware stukken hout beladen, naar Middelkerke op, weldra gevolgd door een tram, bestaande uit 5 waggons, eveneens met hout geladen, alsook met zakken ciment en een aantal yolen (kleine vischbootjes, den zelfden morgen door de Duitschers in de Visscherskaai bijgehaald).

Sedert gisteren wordt er gevischt in de binnenhaven en heden kan men garnalen bekomen.

Van vandaag af worden aan de statie, officieële mededeelingen - in 't Duitsch opgesteld - uitgeplakt.

Van 2 1/2 tot 3 1/2 ure trekken een aantal karren met hout, allerhande werktuig om bruggen te maken, kettingen, enz. den Nieu-poortschensteenweg op.

Deze namiddag werden de 2 roode kruisen, op het dak der statie geschilderd, uitgevaagd.

Van 3 tot 4 ure, op de Groote Markt, concert door de mariniers.

Om 5 1/2 ure is het in stad zoo dood als op het kerkhof; schier nievers geen licht meer, tenzij in de koffijhuizen door de Duitschers bezocht.

Gansch den dag en den avond, onophoudelijk kanongebulder in de richting van Middelkerke en van Slype.

*

* *

De hulptroepen, die naar het slagveld worden gestuurd, worden vervoerd in tramwagens voortgetrokken door locomotieven, de Duitse vlag dragend. Het schijnt dat die locomotieven van 't Brugsche komen, deze van 't Oostendsche in tijds Veurnewaarts gezonden zijnde. Het is volstrekt jammer te moeten bestatigen dat de Duitser, om ons volk, om ons land te verpletteren, zooveel gebruik heeft kunnen maken en nog alle dage maakt van allerhande gerief, dat heel gemakkelijk uit den weg had kunnen geruimd worden. Indien men langs den eenen kant, bekennen moet dat de berichten "situation excellente" van onzen Algemeenen Staf en de censuur op de nieuwsbladen onze burgerij en ons werkvolk in slaap wiegden en de oogen van velen slechts geopend werden wanneer het te laat was, kan men toch, aan den anderen kant, niet aannemen dat hooggeplaatste dienstbestuurders van verscheidene groote openbare inrichtingen de ware toedracht der zaken niet kennen ! Wellicht worden die groote vooruitziende geesten, na den oorlog, vereerd met het een of ander onderscheidingsteeken, voor diensten bewezen aan het Vaderland !

Heden moest de gewone zittijd der Kamers geopend worden : de tweede dinsdag van November, datum door de Grondwet vastgesteld. Wellicht is het de eerste maal sedert België België is, dat die opening niet geschieden zal op Belgisch grondgebied, want wie zegt ons dat het Belgisch Parlement niet bijeenkomt heden te Ste Adresse, bij Le Hâvre, waar de Belgische Regeering thans gevestigd is ? Het is moeilijk hier te Oostende zulks weet te komen, want sedert eenige dagen komen er hoegenaamd geene gazetten meer toe - zelfs geen "Bien Public", of geen "Volk" !! Een dagbladverkooper uit Gent, die gewoon was alle 2, 3 dagen Hollandsche bladen mede te brengen, kwam alhier deze morgen met ledige handen terug.

Het schijnt dat er streng verbod bestaat nog Hollandsche bladen

in bezet België of althans in Vlaanderen binnen te brengen; zelfs zouden geene Belgische nieuwsbladen meer mogen overgebracht worden !! Verleden week verscheen hier nog een paar maal een gelegenheidsblaadje "De oorlog ! La guerre ! Der Krieg", zulks met toelating van den duitschen staf. Men vond er berichten in, natuurlijk meest van duitsche zijde, maar toch hier en daar een berichtje dat herlezen moest worden en ook tusschen de regelen gelezen ! "De oorlog" komt nu ook niet meer uit - en zoo zijn we van 't overige der beschaafde wereld afgesneden op Sint Maarten's avond in het jaar Onzes Heeren 1914 !

Er was een tijd, toen we nog geen slaven waren, dat de Vlaamsche kinderen weken op weken dien Maartensavond verbeidden, en ieder avond, in troepkens, de straten onzer stad doortrokken, een "simartèe" of lichtballonneke in d'hand en zingend het vooisje, van oudsher gekend :

Simartée à boule,
Sinte Maarten
Rut, tut, tut,
Zeven appels in een nut
En een al op zijn koolblad
En een al op zijn sch...gat !
Simartée à boule !!
Sinte Maarten avond
Er ligt én schuitje in d'haven
't Is gelaân met koeken en taarten
Ter eere van Sinte Maarten !

Er was een tijd, toen we nog vrij waren, dat onze kleine kleuter-kens, benauwd van Sinte Maarten's komst - de groote man en zijn zware ijzeren ketens - zich rond hunne moeder schaarden en, zoo koeste als een muizeken, het kleine hertje kloppend van aandoening, het oogenblik verwachtten dat Sinte Maarten appelen en noten, kastanjes en peren in den huisgang zou werpen, om dan, eens het gerucht der ketens weggestorven, al giehelen en lachen het fruit te loopen oprapen en te spelen en te praten tot laat in den avond rond de stoof en in hunne beddekens, van die brave Sinte Maarten, die zooveel fruit had medegebracht, en van Sinte Niklaai die nu algauw zou komen met zijn ezeltje en veel koeken en veel speelgoed, en "Ningel Gabereel", die ook nog zou komen met een groote "Ningel Gabereelkoeke", en dan nog 't koekebrood en 't oranjebrood die Nieuwjaar zou medebrengen !!

Eilaas, wat is die tijd lang weg !! Gezang op straat ? Och, neen, de kinderkens, degenen die nog over eenige weken zongen : "Wij zijn nog liever dood dan pruis", zijn weg of mogen van moeder niet meer uitgaan : het is te donker, het is te gevaarlijk op straat ! Sinte Maarten ? Och daar loopen Sinte Maartens genoeg op straat, maar DIE werpen geen appelen of peren of noten of kastanjes, maar DIE schieten op weerzame burgers, DIE plunderen en rooven, DIE verbranden en verwoesten !!!

Sinte Niklaai, "Ningel Gabereel", Nieuwjaar - schoone kinderdagen, wellicht wordt ge dees jaar te Oostende niet gevierd, wellicht liggen we nog te zuchten onder het loodzware juk van den duitschen indringer en verwoester !

*
* * *

De duitschers hebben uit de hangaars voor meer dan 4 millioen

frank nitraat gehaald, op waggons geladen en naar duitschland gezonden.

Op den Zeedijk werd heden een gansch nieuw kanon geplaatst.

Wij wierpen heden een kijkje in den "Mess der officieren", waar de duitschers eenige dagen huis gehouden hebben. Z'hebben daar niet weinig van hun duivels ontbonden : al de meubels zijn weg, de paneelen der eikenhouten deuren zijn ingestampt, de sloten afgebroken, al de ruiten en de spiegels stuk geslegen, de koperen lusters van de plafonds en de koperen kapstokken van de muren afgerukt en vernield : op het blad van eene der schoone marmeren schouwen zijn wel 6 flesschen inkt geledigd - en dat kan er niet meer uit ! Overal, op den grond, vuil stroo, ledige flesschen en overblijfsels van eten. Leve de duitsche Cultur, Mijnheer !!

Woensdag 11 November. -

ACHTENTWINTIGSTE DAG DER BEZETTING

Gedurende gansch den afgeloopen nacht, heeft het kanon, om zeggens, onophoudelijk geschoten - en naar het geluid te oordelen, is het geschut veel nader de stad gekomen. Menschen die van Westen-de komen, weten te vertellen dat de duitschers hunne kanonnen, die aan het gehucht "De Crocodile" te Middelkerke stonden, achteruit gebracht hebben tot aan Raversijde. Het gerucht wordt ook verspreid dat Middelkerke tegen den noen moet ontruimd worden. Wij willen onze oogen gelooven, doch geraken niet verder door dan tot eenige meters voorbij Mariakerke-Albertus. Niets bijzonders te zien langs die kanten, en ook geene bevestiging van hoogergemelde tijdingen. Wij bemerken dat van de 3 villas die Donderdag door de duitschers in brand werden gestoken en gedynamiteerd werden omdat zij in den weg stonden voor hun kanonvuur, en er nog twee recht staan.

Van 7 tot 8 ure is het, op den Nieupoortschensteenweg, een aanhoudend voorbijtrekken van karren met hout en reeds half gemaakte brugstukken. Nog altijd ook hulptroepen die naar het front gestuurd worden.

Herr WALDEYER, onze nieuwe plaatskommandant, is zoo beleefd niet als zijn voorganger, Herr SOFFNER. Deze was zoo beleefd ons zijne aanstelling tot plaatskommandant te melden, gene moet nog lessen van wellevendheid nemen, want zonder "hauw", en "bauw" te zeggen, zend hij ons - en de duivenmelkers erbij - een hoop bedreigingen naar het hoofd, onder vorm van twee nieuwe Bekanntmachungen, waarvan hier de vlaamsche tekst volgt :

STAD OOSTENDE

Bekendmaking aan eigenaars van Duivenhokken

1. Wie een duivenhok bezit (reisduiven of andere) moet er, voor 15 November, mondelings of schriftelijke verklaring vandoen aan de keizerlijke kommandantur, met opgave van naam en adres van den eigenaar, getal en soort dier duiven, reisduiven of andere.
2. Van af 11 November moeten al de duivenhokken gesloten blijven.
3. Alle soorten van duiven moeten van af den 15 November met genummerde ringen voorzien worden.
4. Wie zijn hok niet verklaart, zijne duiven niet aangeeft, duiven nog vliegen laat, ze van geene ringen voorziet, zal met eene geldboete van 100 mark - 125 frank - en in geval van uitdrukkelijke overtreding met gevang gestraft worden.

De duiven zullen ter dood gebracht worden.

Oostende, den 9 November 1914.
De keizerlijke commandantuur,
(get.) WALDEYER,
Corvettenkapitein

BERICHT

De Kommandantuur van Oostende heeft den 8 November twee Belgische soldaten in burgerskleedij aangehouden.

De soldaten in burgerskleedij worden, volgens de krijgswet, aanzien als spioenen. Al de Belgische soldaten die zich bevinden op het grondgebied door onze troepen bezet worden nogmaals ernstig verwittigd dat zij zich moeten aangeven als krijgsgevangenen in de kommandantuur van Oostende.

Ieder Belgische soldaat, die na den 15 November 1914 zal bevonden worden in burgerskleedij in de inschrijving der kommandantuur van ons land, valt onder toepassing van het wederlandsch Krijgsrecht en zal als spioen doodgeschoten worden.

Oostende, den 9 November 1914.
De keizerlijke commandantuur,
(get.) WALDEYER,
Corvettenkapitein

Een derde plakbrief, geteekend BITTINGER, luitenant-kapitein, hoofd der militaire politie, en eveneens den datum van 9 November dragende, bevat dezelfde voorschriften, behalve dat de soldaten in burgers, zich bevindende in de provincie West-Vlaanderen, zich moeten aangeven voor den 20n November.

(wordt vervolgd)

WAAROM HEBBEN WIJ NOG EEN PARK, MIDDEN IN DE STAD ?

door J.G. DE BROUWERE (De Plate. 20ste jg., nr. 2/91, blz. 91/69)

Door omstandigheden is er een fout geslopen in de "NOOT". Dr. J.G. DE BROUWERE is lid van de Wetenschappelijke Raad (WR) van het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK), erehoofd van een afdeling van het Kon. B. Instituut voor Natuurwetenschappen.

Het KIK is geen museum, wel een inrichting met een zéér grote reeks laboratoria, een zéér grote reeks ateliers voor restauratie en een zéér groot documentatiecentrum, met een rijke wetenschappelijke bibliotheek.

De WR is een college van acht (de wettelijke teksten zeggen : (geleerde) leden, die ertoe geroepen zijn, gevraagd of ongevraagd, de Minister te adviseren (wat dan ook gebeurt).

Van de KMKG (waarvan wij hem conservator hadden gemaakt) is hij wel een regelmatig en belangstellend bezoeker, maar was er nooit geen personeelslid van.

Dr. J.G. DE BROUWERE is geen archeoloog of historicus (in zijn jeugd behaalde hij ooit een lic. hist) maar een naturalist.

Met onze dank aan de heer DE BROUWERE voor deze verduidelijking maar ook voor zijn hoogst interessante bijdrage.

J.B. DREESEN

door Norbert HOSTYN

25. Lucien JACQUAERT

° Brussel, 12 juni 1887.

Gehuwd met Clementina VANDERVORST

Woonde Nieuwpoortsesteenweg 18, Oostende

Aanvankelijk tekenaar bij architect FOBERT, later zelfstandig architect.

Realisaties : Christinastraat, 141 ("Hotel Meyus", in 1985 gesloopt voor nieuwbouw O.L.Vr. College).
Kapellestraat, 97.

26. Charles PIL

° Lo, 21 december 1867.

Gehuwd met Eugénie SAMSON.

Woonde ca. 1937 Square Clémentine 48, ca. 1948 Square Stéphanie 1.

Vroeger reeds besproken in "De Plate", in de reeks over de architecten van de Belle-Epoque.

27. André SCHAAP

° Oostende, 20 juni 1909.

Gehuwd met Léontine OOGHE.

Woonde Maria Thérésiastraat 29 (ca. 1937), in nr. 14 (ca. 1948).

Realisaties : Graaf de Smet de Naeyerlaan 92 & 94.
Hennepstraat 2 ("Milk Palace", hoek met Torhoutsesteenweg. Constructie met een duidelijke modernistische taal, zeldzaam voor het Oostende van toen.
Moerasstraat 1a.
Zwaluwenstraat/hoek Gerststraat.

Verder werkte hij voor ene DEGRYZE : in orde stellen van oude gebouwen die goedkoop gekocht werden, met het oog op doorverkoop.

28. H... SERRUYS

Realisaties : Edouard Moreauxlaan 153 ("Gabrielle").

29. L... SERRUYS

Realisaties : Edouard Moreauxlaan 149 (1937), 151 (1937 : "Dageraad"), 161 (1938), 167 & 169 (1939).

30. Silvain SMIS

SMIS was ongetwijfeld één van de topfiguren in de Oostendse architectenwereld van het interbellum. Zijn verwezenlijkingen waren modern, soms gedurfd maar bleven esthetisch en vol persoonlijke inbreng.

81 jaar oud, is deze "Éminence grise" nog druk actief in het sociale leven.

Op 10 juli 1987 hadden we een lang gesprek met hem.

Silvain SMIS werd geboren te Oostende op 24 januari 1909, zijn ouders waren de gekende bloemisten SMIS, die hun bedrijf hadden in de Alfons Pieterslaan. Ooms van Silvain zaten in de aannemersbranche.

SMIS deed zijn architectuurstudies aan het Sint-Lukasinstituut te Gent. Hij beëindigde ze in 1932. Zijn professoren waren VAN HOVE, VAN MECHELEN en Valentin VAERNEWYCK. Medestudenten-streekgenoten waren Gerôme BRACKX en Jozef DENORME. Naar eigen zeggen behoorde hij tot het "revolutionaire jaar", het jaar waarin de studenten heel wat nieuwe ideeën doordrukten.

Na zijn 4-jarige studie vestigt hij zich anno 1932 als architect te Oostende. Enkele jaren later gaat hij wonen in de Edouard De Cuyperstraat 11-B, een door hemzelf ontworpen woonhuis.

Au Grand Chic

Zijn eerste belangrijke opdracht was de bouw van het winkel- en woonpand "Au Grand Chic" (hoek Adolf Buylstraat/Christinastraat) in 1934-35 (1). In deze gewapend-betonnen constructie werd geen enkel steunpunt voorzien in de hoek met de straat. Dat riep in die tijd vraagtekens op qua stabiliteit, zodanig zelfs dat bij het wegnemen van de bekisting de straat verboden werd voor alle doorgang.

"Au Grand Chic" is intelligente, moderne architectuur van toen, met een eigentijdse siertaal die niet meer refereert naar het eclectisme van de vorige generaties.

Ook de helaas verdwenen, originele binneninrichting van de handelszaak stond op hoog niveau (2).

Badinstellingen

SMIS was ook betrokken in de bouw van de ondergrondse badinstellingen ten westen van het Kursaal. Voor deze installatie was er een prijskamp geweest waarvoor 2 groepen plannen hadden ingestuurd : CHRISTIAENS & VALLEY en SMIS & COLOMBIE (3).

De knoop werd op typisch Belgische wijze doorgehakt : de 4 kregen de opdracht om samen de plannen definitief uit te tekenen. De uitvoering werd toevertrouwd aan de firma VAN COILLIE.

De horloge ter hoogte van de Kemmelbergstraat (voor 3 à 4 jaar niet-stijlgetrouw herbetegeld) verborg de verluchtungskoker voor dit ondergrondse complex : hoog omwille van het zand. De mond was gericht richting Kemmelbergstraat, wég van de overheersende windrichting.

Gerechtshof

Ook in de bouw van het Gerechtshof (Canadaplein) speelde SMIS een grote rol, samen met architect VAN COILLIE. Dit gebouw geldt als een typisch voorbeeld voor de Belgische architectuur uit het late interbellum : de "nieuwe zakelijkheid".

Op ANTONY-foto 110936-29 (eerste steenlegging Gerechtshof) zien we SMIS samen met VAN COILLIE, Jules PEURQUAET, Gouverneur BAELS en Burgemeester MOREAU. De ANTONY-foto's 160638-1 en 161238-2 tonen ons diverse fasen van de bouw.

In 1935-36 was voor de bouw van dit Gerechtshof een nationale

wedstrijd georganiseerd. De overheid stond een klassiek plan voor met Grieks fronton en dergelijke. In het complex zou tevens de bibliotheek en de handelskamer een onderdak vinden. Onder druk van vooral de architecten koos men voor een modernere aanpak.

Het waren tenslotte VAN LAERE, SMIS en stadsingenieur VAN COILLIE die de opdracht uitvoerden.

Het decoratieve beeldhouwwerk is van CANTRÉ.

Modernisatie van winkelpanden

- Kapellestraat 11 (verdwenen).
- Witte Nonnenstraat 35 (pelshandel VANDENBOSSCHE) verdwenen.
- Vlaanderenstraat (helling) (vroegere Foto Ciné LEURS).
- Café Baron d'Artagnan (Hertstraat) (verdwenen).

Efemere realisaties

Stand Ceramisch Bedrijf FLORIZOONE op de Handelsbeurs in "Albert-hall" te Oostende (= voormalig station).

Zie : ANTONY-foto 100847-1.

Andere realisaties

- Alfons Pieterslaan 1 (dubbel winkelpand (traiteur Edda en handtassen Fantasia).
- Alfons Pieterslaan 21.
- Alfons Pieterslaan 40 (kleding "Au Bon Coin") (omgebouwd ca. 1984).
- Alfons Pieterslaan 94.
- Breidelstraat 2-A (voorheen wild & gevogelte COMPERNOLLE).
- Christinastraat 39-A.
- Christinastraat/hoek Sint Sebastiaanstraat (voorheen Cadogand; gelijkvloers helaas omgebouwd in febr. 1989). Een prachtige realisatie. De gevel van dit hoekpand is quasi symmetrisch gerekend vanaf de hoekas.
- H. Hartlaan 15 (huize Hugo Verriest).
- H. Hartplein 3 en 7.
- Kaïrostraat 77.
- Kapellestraat 43.
- Léon Spilliaertstraat 34 (Sint Jozefschool).
- Leopold II-laan. Dit was een der allereerste voorbeelden van hoogbouw-appartementen te Oostende.
- Nieuwlandstraat 50, 52, 54 en 57.
- Tarwestraat 34, 38, 52 en 62.
- Torhoutsesteenweg 150 (voorheen Paper Supply).
- Torhoutsesteenweg : Hermes (de onderbouw werd uitgevoerd met stenen afkomstig van de afbraak van het Postgebouw !).
- Wagenstraat 18

(vervolg over architect SMIS in het volgende nummer)

-
- (1) Het gelijkvloers werd in 1987 helaas volledig omgebouwd (kledingzaak Rodier).
 - (2) Er bestaan ANTONY-foto's van het originele interieur en exterieur.
 - (3) Zie ANTONY-foto 221234-2.

** Adam

122/91 Affiche, anoniem. Voetbal KVG0-CS Schaarbeek, 9-9-1951.

** Berard J.

- 076/91 Schilderij, olie op doek, Werkende groep vissers aan boord.
351/91 Schilderkunst. Olie op unalut. Mailboot Prince
Philippe. Getekend onder rechts Ch. Haeck. Ingekaderd. 51,5x72,5
cm.
352/91 Schilderkunst. Gouache op tekenpapier. Stadszicht met
brug. Getekend onder links Staf (Gustaaf Sorel). Ingekaderd
achter glas. 47,5x67 cm.
353/91 Grafiek. Academische studie. Potlood op
tekenpapier. Discuswerper in rust. Getekend onder links Oscar
De Clerck 1910. 70,5x56 cm.
354/91 Grafiek. Academische studie. Potlood op tekenpapier. Mannelijk
naakt. Getekend onder rechts Oscar De Clerck 68.68x50,5 cm.
355/91 Grafiek. Academische studie. Potlood op
tekenpapier. Discuswerper in actie. Niet getekend (vermoedelijk
Oscar De Clerck). 79x56 cm.
356/91 Grafiek. Academische studie. Potlood op
tekenpapier. Vrouwenfiguur zonder armen. Niet
getekend (vermoedelijk Oscar De Clerck). 77x56 cm.
357/91 Grafiek. Academische studie. Potlood op
tekenpapier. Mannenhoofd op sokkel, naar rechts gekeerd. Niet
getekend (vermoedelijk Oscar De Clerck). 70x52 cm.
358/91 Grafiek. Academische studie. Potlood op
tekenpapier. Mannenhoofd op sokkel, naar links
gekeerd. Getekend onder rechts Oscar De Clerck
10-2-09. 62,5x48 cm.
359/91 Grafiek. Academische studie. Potlood op tekenpapier. Naakte
mannenfiguur met krijgshelm. Getekend onder rechts Oscar De
Clerck 3-12-1910. 71,5x56,5 cm.
360/91 Grafiek. Academische studie. Potlood op
tekenpapier. Gedrapeerde mannenfiguur zonder armen. Getekend
onder rechts Oscar De Clerck 1909. 72,5x56,5 cm.
361/91 Grafiek. Academische studie. Potlood op
tekenpapier. Mannenfiguur zonder armen. Getekend onder rechts
Oscar De Clerck 1909. 72x50 cm.
362/91 Grafiek. Academische studie. Potlood op
tekenpapier. Mannenfiguur met muts. Getekend onder rechts
Oscar De Clerck. 70x52 cm.
363/91 Grafiek. Academische studie. Potlood op tekenpapier. Naakte
jongeling. Getekend onder rechts Oscar De Clerck 1910. 73x56
cm.
364/91 Grafiek. Academische studie. Potlood op
tekenpapier. Bouwkundige ornamenten, op de twee zijden. Niet
getekend. 59x43,5 cm.
374/91a-f Glaswerk. 6 glazen Firma Verborgh.

** De Taeye

228/91 Muziekpartituur. Serenade pour cor Anglais par E. De
Taeye, musicien artiste du 3° Regt de Ligne.

** Degrave H.

378/91 Krant. De Kustbode 21-12-1991, voorlaatste nummer.

- ** Hubrechtsen F.
 111/91 Foto van kaart Oostende 1856.
 179/91 Affiche, F. Hubrechtsen. Oostende in twee wereldoorlogen, medewerkers tentoonstelling in museum Heemkring De Plate 1990. 42x30 cm.
 332/91 Boek. Het gevecht te Chabrehez 10-5-1940, door Cdt Hautecler, MLV 1955, 84 blz., 3 plannen.
- ** Lietard E.
 385/91ab Dokument. a: Lijst penningen Oostendse vereremerken, 4 blz. b: Lijst penningen Oostendse sosjeteiten, 5 blz.
- ** Major W.
 201/91 Rapport de mission, Visite de ports de pêche de Hull etc. 25-10-1920.
- ** NN
 001/91ab Affiche, twee exemplaren. Stad Oostende, Dank aan de bevolking voor de medewerking an het TV spel "Een tegen Allen" 4-5-1964. 86x61,5 cm.
 002/91 Affiche, Bugh. Zolderopruiming Pater Pire, zaterdag 4 maart 1961. 86x61,5 cm.
 003/91abc Affiche, anoniem, drie exemplaren. Belgische Marineschilderkunst 1780-1914, Museum voor schone kunsten van 11-3 tot 11-6-1984. 60x40 cm.
 004/91 Affiche, P. Quaty. Wiener Skalnacht, Witte Paard Oostende, 3° bal toerisme, 25-1-1964. 63x48 cm.
 005/91 Affiche, G. Waghemans. 5° Noordzeeluchtvaartshow, Oostende, 9, 10-1983. 59x38 cm.
 006/91 Affiche, F. Malfeyt. Feest van het Stedelijk Officieel Onderwijs, zaterdag 18-4-1970, Stad Oostende. 81x53 cm.
 007/91 Affiche, P. Delvaux. Henri Storck 70 jaar, projectie film met commentaar, Casino-Kursaal Oostende, 3-12-1977. 50x40 cm.
 008/91 Affiche, anoniem. 25 jaar Het Witte Paard te Oostende, zonder datum. 53x33,5 cm.
 009/91 Affiche, anoniem. Stad Oostende, verkeer, verbod tot stationneren en parkeren, 10-5-1966. 61x43 cm.
 010/91ab Affiche, Jan Relst. Oostendse koninklijke schouwburg, internationale show Tonia Cecil, 15-7-1961. a 85,5x62,5 cm b. 43,5x32 cm.
 011/91a-d Affiche, anoniem, vier exemplaren. Stad Oostende aan bevolking, bezoek HH. Majesteiten Koning en Koningin, 29-5-1967. 68x50,5 cm.
 012/91 Affiche, Grafisch bedrijf Schoonbaert. Tentoonstelling NMVB 100 jaar openbaar vervoer, Oostende 11-7 tot 27-8-1978. 70x49 cm.
 013/91 Affiche, J. Vermeulen. Wereldkampioenschap Vaurien, Oostende, 8 tot 13-8-1971. 62,5x42 cm.
 014/91 Affiche, W. Bosschem. 3° Rallye Touristique Automobile d'Ostende, 11-5-1961. 37x56 cm.
 015/91 Affiche, Servais. Festival van Marinekapellen te Oostende, 16, 17-6-1962. 38,5x55 cm.
 016/91 Affiche, R. Art. Oostende 1974, Hippodroom Wellington, rennen juli-augustus. 69,5x46,5 cm.
 017/91 Affiche, anoniem. Oostende, België, zicht op kursaal en strand, zonder datum. 100x62 cm.
 018/91 Affiche, anoniem. Oostende, België, zicht op Mercatordok en stadhuis, zonder datum. 100x62 cm.
 019/91 Affiche, anoniem. Oostende, België, zicht op het Montgomerydok, zonder datum. 100x62 cm.
 020/91 Affiche, Gaston Pootmans. Oostende, vrouw en kind, Kursaal op de

- 379/91 Krant.De Kustbode 28-12-1990,laatste nummer.
- ** Dreesen J
186/91 Affiche,anoniem.Oostendse revue Ewè merci,november 1990,Kursaal oostende.60x40 cm.
- ** Dreesen J.
184/91 Affiche,J.Dreesen.De Burgerwacht te Oostende,tentoonstelling in museum Heemkring De Plate,Dec 1990 tot Feb 1991,medewerkers.42x29,5 cm.
187/91 Affiche,anoniem.Groeten uit Niemandland,Spiegel 10 jaar,Cenakel Oostende,november 1990.35,5x39,5 cm.
188/91 Affiche,anoniem.Geschiedenis zeevaart en maritieme wetenschappen,Brugge,april 1989.42x30 cm.
189/91 Affiche,anoniem.Carlos Gallardo,Galerie Montjoie,8 tot 26-3-1989,Brussel.43x30 cm.
190/91 Affiche,anoniem.Het andere landschap,Tentoonstelling Rijksuniversiteit Gent,20-3 tot 15-4(zonder jaar).63,5x30 cm.
191/91 Affiche,anoniem.Oostende cultureel paspoort 1989.43x30 cm.
192/91 Affiche,anoniem.Textieldruk,evolutie en techniek,Sterckshof Deurne,24-6 tot 1-10-1978.30x20 cm.
193/91 Affiche,anoniem.Geschied-,Volks-en Heemkundige boekenbeurs,Brugge,25-9-1988.45x31 cm.
194/91 Scheermes,herder,Solingen,77.
195/91 Scheermes,Excelsior nr.74b.
225/91 Tegel zeefdruk.RNSB.1940-45 en 1946-1986
304/91 Boek.30 jaar Westvlaams Verbond Heemkunde.
365/91 Boek.Geworteld en vertakt,door J.M.Lermyte,Nr.D 1988-3580-2,380 blz.
366/91 Boek.Voor de ziel van het kind,door J.M.Lermyte,Nr.D/1164/1985/1,291 blz.
367/91 Boek.18de jaarboek "De Gaverstreke" Nr.D/1990/5057/3,503 blz.
368/91 Boek.Kroniek van de gilde en de sociale beweging te Roeselare voor wereldoorlog I,door J.Devogelaere,Roeselare 1980,292 blz.
369/91 Boek.Révolution et Contre-révolution en Flandre,door P.Van Kerrebrouck,nr.3470/1989/21,261 blz.
370/91 Boek.Franse stijlinterieurs in Kortrijk,door P. Debrabandere,Nr.D/1990/1143/1,160 blz.
371/91 Boek.Jaarboek haven Antwerpen 1978-79.
372/91 Boek.Jaarboek haven Antwerpen 1971-72.
373/91 Boek.Officiële lijst der Belgische zeeschepen en vloot Zeemacht,januari 1973.
386/91 Boek.Officiële lijst Belgische vissersvloot 1974.
387/91 Boek.Het Houtland,jaarboek 1990,126 blz.
389/91 Boek.Officële lijst Belgische zeeschepen en vloot Zeemacht,1978,54 blz.
- ** Gevaert F.
382/91 Boek.Bredeniana,jubileumboek,216 blz.
- ** Herrling R.
200/91 Porceleinen theepot,hoogte 13 cm,Bouquet Royal.
380/91 Glaswerk.Ouderwetse inktpot.
384/91ab Haarspeld a
10x10,5 cm,b:5,5x9,5 cm met sluitspeld.
- ** Hostyn N.
381/91 Almanak Toone,PP.gr.De Schutter.

- achtergrond, zonder datum. 84x62 cm.
- 021/91 Affiche, W. Bosschem. Oostende VTB-VAB, Neptunusfeesten, zonder datum. 47,5x32,5 cm.
- 022/91ab Affiche, anoniem, twee exemplaren. Hippodroom Wellington, Grand Prix Apollinaris pour chevaux de fiacre, 18-7-1953. 62x45 cm.
- 023/91ab Affiche, W. Bosschem, twee exemplaren. Recital dansschool Rose d'Ivry, kursaal Oostende, 24-9-1960. 50x33 cm.
- 024/91 Affiche, anoniem. Oostende 1960, officiële internationale ruitervedstrijd, 28, 29, 30, 31-7-1960. 55x36 cm.
- 025/91 Affiche, J. De Cleermaecker. Willemsfonds, afd. Oostende, voordracht, Zang en Klank aan het Westerfront, zondag 20-12-1936. 76x51 cm.
- 026/91 Affiche, W. Bosschem. Spel zonder grenzen, Oostende 1-9-1971. 49x33,5 cm.
- 027/91 Affiche, W. Bosschem. Militair week-end 15, 16-6-1963. 55x35 cm.
- 028/91 Affiche, anoniem. Die Fledermaus, Operettentheater Prag, 29-11 (zonder jaar) Oostende, Casino-Kursaal. 84x59,5 cm.
- 029/91 Affiche, anoniem. Stad Oostende, Dag-en avondschoon STI, 1960. 71,5x45 cm.
- 030/91 Affiche, anoniem. Theatre Royal d'Ostende, Revue Femmes de Paris for ever à partir du 14 juillet (zonder jaar). 119,5x80 cm.
- 031/91 Affiche, W. Bosschem. Kustfestival van het visserslied, Oostende, 5-9 (zonder jaar), originele tekening. 53,5x35,5 cm.
- 032/91ab Affiche, R. Velghe, twee exemplaren. Folklorefestival 19, 20-8 tot 9-9-1972, Oostende. 55x35 cm.
- 033/91 Affiche, W. Bosschem. Vissersstoet Oostende, 10-7 (zonder jaar). 57x37,5 cm.
- 034/91 Affiche, anoniem. Oostende 1000, 20-7 (zonder jaar-1964?), groot vuurwerk. 55x40 cm.
- 035/91 Affiche, anoniem. Casino-Kursaal Oostende, jubileumshow, 50 Willy Lustenhouwer, 14-12-1985. 59,5x39,5 cm.
- 036/91 Affiche, W. Watty. Oostendse revue, Tsjak uut Tsjak in, Kursaal 27, 29-10 (zonder jaar - 1979?) 63x43,5 cm.
- 037/91 Affiche, Roland. Oostendse revue, Oetje maatje, 10, 12, 16 en 17-11-1973. 57x36,5 cm.
- 038/91 Affiche, anoniem. Kunst door de onderofficier, Oostende, 23, 24 en 25-5-1987. 60x45 cm.
- 039/91 Affiche, anoniem. Bal Rat Mort, Casino-Kursaal, 6-3-1982. 44,5x30 cm.
- 040/91 Affiche, Szymkowicz. 82, Salut Ensor, museum voor schone kunsten Oostende, 12-6 tot 15-8-1983. 69x51 cm.
- 041/91 Affiche, anoniem. Europaprijs voor schilderkunst, Kursaal Oostende, 17-6 tot 5-9-1973. 52,5x33,5 cm.
- 042/91 Affiche, anoniem. Europaprijs voor schilderkunst, Kursaal oostende, 11-9 tot 10-10-1982. 52,5x33,5 cm.
- 043/91 Affiche, anoniem. Amazonas Brasil Tropical, Kursaal oostende, 2 tot 25-8 (zonder jaar). 69,5x40,5 cm.
- 044/91 Affiche, Tamagne. Reproductie van l'ETE d'OSTENDE, zonder datum. 85x61,5 cm.
- 045/91 Affiche, anoniem. Huldeviering monumentenjaar 1975, 18-7-1975, wStene-dorp. 42,5x37 cm.
- 046/91 Affiche, atelier Van Beckevoort. België van uit de hemel, tentoonstelling 1981, 11 tot 31-12-1981. 60,5x31 cm.
- 047/91 Affiche, anoniem. Nut en Vermaak 1880-1983, Een inspecteur vraagt belet, 21, 22, 23-1-1983. 60,5x31 cm.
- 048/91 Affiche, anoniem. Oostende beweegt, 8-7 tot 15-8-1978, BLOSO, jaar van het dorp. 65x33 cm.
- 049/91 Affiche, anoniem. Bal du Rat Mort, 3-3-1979, Tropical Cruise, Kursaal oostende. 48x30 cm.

- 050/91abc Affiche, anoniem, drie exemplaren. Pinkstergala 6-6-1981, The Pointer Sisters, Kursaal oostende. 85x39 cm.
- 051/91 Affiche, V. Nignot. Litho J.E. Goossens, BXL-Lille. The Record Cycles E. Veeck en Cie, Bruxelles. 90x63 cm.
- 052/91 Affiche A. Barrere, Ch. Wall en Cie, Imp. Paris. Theatre d'Ostende, 19-8-1903, Le secret de Polichinelle. 86x60 cm.
- 053/91 Affiche, d'après Bomblet, Imp. Lemercier Paris. Français et Russes de Tilsit à Chalons. 150x110 cm.
- 054/91 Affiche Fr. Zenner. België historisch trefpunt, Mediacenter Oostende, zonder jaar. 95,5x55,5 cm.
- 055/91 Affiche, design H. Binneweg. Kunstwerken uit de eeuw van Rubens in Antwerpse kerken en kloosters, 30-4 tot 19-9-1977. 73x54 cm.
- 056/91 Affiche, design H. Binneweg. Rubens als boekillustrator, 7-5 tot 4-7-1977, Antwerpen. 73x54 cm.
- 057/91 Affiche, Pestarque. Schatten op tafel, 16-3 tot 24-6-1984, Gemeentekrediet Brussel. 65x40 cm.
- 058/91 Affiche, Pekus, Unitas Oostende. Defile pelsmantels, 12-9-1961, kursaal Oostende. 47,5x31,5 cm.
- 059/91 Affiche, Pestarque. Treintjes van toen, 7-12 tot 22-1-1984, Gemeentekrediet Brussel. 60x40 cm.
- 060/91 Affiche, Fr. Witters. Hasselt museum Stellingwerf, Waerdenhoff, zonder datum. 60x42 cm.
- 061/91 Affich, drukkerij Lacont Brussel. Hedendaagse Belgische pottenbakkers, 12-2 tot 6-3-1966, Koninklijk Museum voor Kunst en Geschiedenis Brussel. 60x40 cm.
- 062/91 Affiche, anoniem. Sehal, Koninklijk museum voor Kunst en Geschiedenis, 12 tot 27-2-1966. 64x47 cm.
- 063/91a Affiche, anoniem. Tentoonstelling Jan Gossaert, Brugge 10-7 tot 31-8-1965. 73x55 cm.
- 063/91b Affiche, anoniem. Brugge Praalstoet Gouden Boom 1 en 8-8-1965.
- 064/91 Affiche, anoniem. 1977 Internationaal Rubens-en museumjaar, Antwerpen, St Elisabeth. 46x36 cm.
- 066/91 Affiche, anoniem. Retrospectieve 1943-1983, Hanotiau, Durbuy, 13-8 tot 20-10-1983. 61x44 cm.
- 067/91 Affiche, anoniem. België 1971 Kastelenjaar. 99,5x62 cm.
- 068/91 Affiche, anoniem. Jazz Middelheim, 10 tot 14-8-1976. 62,5x40 cm.
- 069/91 Affiche, P. Faignard. Bal des debutantes 10-11-1965. 60x38 cm.
- 070/91 Affiche, anoniem. Messieurs les speculateurs... Nice. 76,5x56 cm.
- 071/91 Affiche, R. Lambert 66. Miss Belgique 1966. 60x40 cm.
- 072/91 Affiche, anoniem. In het paradijs, devotieprenten, St Truiden, 16-7 tot 30-10-1988. 52,5x42 cm.
- 073/91 Affiche, Cram. Westvlaanderen kunstprovincie. 68x48 cm.
- 074/91 Affiche, anoniem. Trefcentrum Perasel Bredene, James Ensor 1985. 50x31,5 cm.
- 075/91 Affiche, anoniem. Oostkamp prijs geschiedenis 1975. 50x33 cm.
- 077/91 Affiche, F. Van Acker. Ville de Bruges, Hotel Gruythuyze, Expo d'art ancien, 15-6-1905, juillet-octobre 1905. 35x27 cm.
- 078/91ab Affiche, anoniem, twee exemplaren. Oostduinkerke, visserijmuseum. 49x30 cm.
- 079/91 Affiche, C. Verhamme. Stoet van Vlaanderen, Kortrijk 11 en 12-7-1987. 41x28,5 cm.
- 080/91 Affiche, anoniem. Club Papa Dauphins, Alliez en Savoie. 51x30 cm.
- 081/91 Affiche, anoniem. Xde antiekbeurs Stadshallen Brugge, 19 tot 28-8-1977. 47x28,5 cm.
- 082/91a1,2 Affiche, anoniem, twee exemplaren. Geschied-Volks en Heemkundige boekenbeurs van Vlaanderen, 22-4-1990, Gent. 44x29,5 cm.
- 082/91b1-4 Affichettes, anoniem, vier exemplaren. Publiciteitsblaadjes

- voor 082/91a, tekst zie a.
- 083/91 Affiche, anoniem. Europalia 85, Espana, Tienen 1635, 19-1 tot 15-12-1985. 60x80 cm.
- 084/91 Affiche, anoniem. Trein-Tram, maart-april 1985. 49x34,5 cm.
- 085/91 Affiche, V. 'T Sas. L'eau de Spontin, La lithographie artistique, 15-6-1920 (datum op zegel). 119x80 cm.
- 086/91 Affiche, drukker A. Bertareill Milano, mod 245. Fernet Branca. 35x25 cm.
- 087/91 Affiche, anoniem. Nieuwpoort Heksenstoet 11-3-1962. 72x47 cm.
- 088/91 Affiche H. Denkens. CGT Brussel, Vacantie liever in juli of september. 96x60 cm.
- 089/91 Affiche, anoniem. Praalstoet Koksijde, 5-8-1990. 57x31 cm.
- 090/91 Affiche, anoniem. De duinenabdij, een berg van zilver?, 1-7 tot 31-10 (zonder jaar). 60,5x30,5 cm.
- 091/91 Affiche, anoniem. Open monumentendag, 9-9-1990. 60x40 cm.
- 092/91 Affiche, anoniem. XIV Antiekbeurs Brussel, 26-4 tot 9-5-1974 (o zegel). 49x34 cm.
- 093/91 Affiche, anoniem. Pro Civitate, Prijs geschiedenis 1974. 50x33 cm.
- 094/91 Affiche, anoniem. Gemeentekrediet, Prijs geschiedenis 1990. 60x30 cm.
- 095/91 Affiche, anoniem. Brussel, groei van een hoofdstad, 979-1979. 33x75 cm.
- 096/91 A. Diez 1985, Visserskapel O.L.V. ter Duinen Bredene, bedevaartvaantje. 33x70 cm.
- 097/91 Affiche, anoniem. Kinderen in verre landen, Koninklijk museum voor midden Afrika Tervuren, 1979. 59,5x42 cm.
- 098/91 Affiche, anoniem. Gheprent tot 's Hertogenbosch, Noord-Brabant museum, 30-8 tot 3-11-1985. 65x32 cm.
- 099/91ab Affiche, anoniem, twee exemplaren. Fotografie vroeger en nu, Brussel 1982. 60x40 cm.
- 100/91 Affiche, anoniem. Van den os op den ezel. Belgische dierenschilders 19de eeuw, Brussel 1982. 60x40 cm.
- 101/91 Affiche, anoniem. Heemkundig museum Sinçfala Knokke. 60x30 cm.
- 102/91 Affiche, anoniem. Galerie Precences "Van Teurenhout" Le Zoute, 5-7-1974 (op zegel). 58x39 cm.
- 103/91 Affiche, anoniem. Paul Van Hoeydonck, De Brakke Grond, Amsterdam 1982. 60x40 cm.
- 104/91 Affiche, anoniem. Kronen, Brussel 1980, Europalia. 56x30,5 cm.
- 106/91 Affiche, A. Brys. Internationaal colloquium en tentoonstelling H. Godelieve, 1970, Gistel. 66x41 cm.
- 107/91 Affiche, anoniem. Lionel Vincke, Liège. 42x29,5 cm.
- 108/91 Affiche, anoniem. Aspecten 1987, Brugge stadspark, Sebrechts. 53,5x33 cm.
- 109/91 Affiche, anoniem. Opendeurdagen bij de Nationale Wetenschappelijke en Culturele instellingen, 1989. 80x60 cm.
- 110/91 Affiche, anoniem. Opendeurdagen bij de Nationale Wetenschappelijke en Culturele instellingen 1988. 80x60 cm.
- 112/91 Affiche, anoniem. Zeemacht, Welkom aan boord. 83x58 cm.
- 113/91ab Affiche, J. De Lee 62, twee exemplaren. Jan Van Der Zee, schilderijen en gouaches, museum voor schone kunsten Oostende, 17-1 tot 22-2-1987. 83x30 cm.
- 114/91 Affiche, anoniem. Stad St Truiden, 7 tot 17-4-1977, 10 daagse Haspengouws fruit, Oostende. 50x29 cm.
- 115/91 Affiche, anoniem. Stad Oostende, Wapenplein verkeersvrij, Neen bedankt. 42x30 cm.
- 116/91 Affiche, druk. Cailliau. Rene Deconinck 1907-1978, retrospectieve tentoonstelling, museum voor schone kunsten Oostende, 27-3 tot 26-4-1981. 60x32 cm.
- 117/91 Affiche, anoniem. Er loopt iets, Musical, rmsi Oostende 9-6 (zonder jaar). 36x26 cm.

- 118/91 Affiche, HUGOKE. Zesdaagse St Pauluspleintje, volksfeest Oostende, 12 tot 17-8 (zonder jaar). 43x33 cm.
- 119/91 Affiche, anoniem. Jan De Clerck 1881-1962, museum voor schone kunsten Oostende, 8-11-1981 tot 4-1-1982. 50x30 cm.
- 120/91ab Affiche, anoniem, twee exemplaren. Victor Suy, een schilder en dertig Vlaamse schrijvers, Feest en Cultuurpaleis Oostende 4 tot 16-8-1982. 45x25 cm.
- 121/91ab Affiche, Felix 1929. Museum religieuze kunst Oostende, Retrospectieve Michel Siry, 29-6 tot 30-9-1970. 55x35 cm.
- 123/91 Affiche, anoniem. Een halve eeuw Oostende, BBL Oostende, 18-5 tot 2-6 (zonder jaar). 44x30,5 cm.
- 124/91 Affiche, Y. Adam. Maitre verrier Louis Leloup, 16-7 tot 21-8-1983, Hints Oostende. 50x38,5 cm.
- 125/91 Affiche, J. Van Lierde. Karnaval 1975 Stad Oostende. 51x20 cm.
- 126/91 Affiche, anoniem. De havens aan de kust en aan het Zwin. Tentoonstelling Algemeen Rijksarchief, Feest en Cultuurpaleis Oostende, 17-8 (zonder jaar). 43x21,5 cm.
- 127/91 Affiche, anoniem. Bert De Leeuw. Beeldhouwerk en tekeningen, Museum voor schone kunsten Oostende, 20-6 tot 27-7-1981. 50x30 cm.
- 128/91 Affiche, W. Bosschem. Ensor, Permeke, Spilliaert et le peinture Ostendaise, Kursaal Oostende, 17-8 tot 14-9-1955. 49x31,5 cm.
- 129/91 Affiche, anoniem. Studio James Ensor, Dinges van vroeger, Feest en Cultuurpaleis Oostende, 1985. 50x27 cm.
- 130/91 Affiche, W. Bosschem. Painting Doctors, Kursaal Oostende, 22-4 tot 6-5-1962. 50,5x34 cm.
- 131/91 Affiche, anoniem. Armand Delwaide 1887-1956, Stad Oostende MSO 1987. 49,5x35,5 cm.
- 132/91ab Affiche, anoniem, twee exemplaren. Stad Oostende, Internationale rommelmarkt, Pauluspleintje, 15-8-1990. 42x29,5 cm.
- 133/91 Affiche, Notebaert. Marcel Notebaert, De Boodshappers, Museum Religieuze kunst Oostende, 2-4 tot 1-10-1984. 42x22 cm.
- 134/91 Affiche, R. Libin. Nationale kleurkartoenaal, Feest en Cultuurpaleis Oostende, 31-12-1983 tot 8-1-1984. 42x29,5 cm.
- 135/91 Affiche, anoniem. Bousson, fototentoonstelling, Feest en Cultuurpaleis Oostende, Vermeylefonds, 24 tot 31-10-1982. 36,5x27,5 cm.
- 136/91 Affiche, anoniem. Drukkersbal, 1-1-1960, Achturenhuis. 36,5x53 cm.
- 137/91 Affiche, P. L. Toeristische Rally, Ostend Flash, 29-5-1960. 47,5x29,5 cm.
- 138/91 Affiche, P. L. Ostend Jazz festival, Ostend Flash, Kursaal oostende, 24-8 (zonder jaar). 47,5x27 cm.
- 139/91 Affiche, anoniem. Daniel Declercq, Galerij Anhyp Oostende, 3 tot 31-7-1981. 42,5x28,5 cm.
- 140/91 Affiche, Linck. De weg is geen speelplaats, zonder datum. 55x36 cm.
- 141/91 Affiche, anoniem. Boel, Kursaal Oostende Montrose, 18-6 tot 7-9-1961. 41x31 cm.
- 142/91 Affiche, anoniem. Gery De Smet, 4-4 tot 4-5 (zonder jaar). 49x34,5 cm.
- 143/91 Affiche, Schoonbaert. Tentoonstelling NMVB 100 jaar openbaar vervoer, Station Oostende, 11-7 tot 27-8-1978. 41x28,5 cm.
- 144/91 Affiche, anoniem. Groot brandweerbal, 4-8-1985, Oostende. 60x41,5 cm.
- 145/91 Affiche, Druk. Devriendt+Offset Print. Kalender 1987. 63x44,5 cm.
- 146/91 Affiche, anoniem. Grand prix de Bruxelles, Boitsfort, juni 1959. 55x36 cm.
- 147/91 Graf. Oostende Stadhuis Wapenplein tijdens

- Interbellum, uitgifte ter gelegenheid van 11° Smalfilmfestival Oostende 1987.
- 148/91 Affiche, anoniem. Cutty Sark Tall Ships Race, juli-augustus (zonder jaar). 30x21 cm.
- 149/91 Affiche, anoniem. Oostends talent, kursaal Oostende, 20-5-1983. 50x28 cm.
- 150/91 Affiche, Griet Blomme. Internationaal drumbandfestival Oostende. 48,5x33,5 cm.
- 151/91 Affiche, anoniem. 25° verjaardag Zeemacht. juli 1971. 43x29 cm.
- 152/91 Affiche, W. Bosschem. Schots week-end Oostende, 19 tot 22-5-1972. 50x32,5 cm.
- 153/91ab Affiche, zeefdruk Publi. Robin, twee exemplaren. Koninklijke postzegeltentoonstelling, 9, 10-9-1972. 52x35 cm.
- 154/91 Affiche, anoniem. Kerstnacht op de vissemarkt, De Bachanten, november (zonder jaar). 60x29 cm.
- 155/91 Affiche, anoniem. Museum Oostende, Willem Van Hecke, 19-7 tot 20-7-1969. 50x32 cm.
- 156/91 Affiche, anoniem. Jackie De Maeyer, beelden en gouaches, 3-2 tot 5-3-90. 50x35 cm.
- 157/91 Affiche, P.P. Lezend ontdekken, Openbare bibliotheek Brussel. 43x30 cm.
- 158/91 Affiche, anoniem. Hommage Gustaaf Van Heste, Galerij De Peperbusse, 14-2 tot 2-3-1987. 43x25,5 cm³
- 159/91 Affiche, anoniem. Nationale muziekwedstrijd 1978, Gemeentekrediet van België, slotconcert, kursaal Oostende, november 1978. 51x26,5 cm.
- 160/91 Affiche, anoniem. Nationale muziekwedstrijd 1978. Kalender wedstrijdproeven. 51x26,5 cm.
- 161/91 Affiche, anoniem. Jenne Lucas, galerij Drakkar, 2-8 tot 4-9-1980. 54,5x40 cm.
- 162/91 Affiche, anoniem. J.P. Guynelly Maes, galerij Moeyaert, 14-11 tot 12-12-1981. 26,5x21 cm.
- 163/91 Affiche, anoniem. Ostend Antique Market. 41,5x19,5 cm.
- 164/91 Affiche, anoniem. De nieuwe jeugdkaart is er, Lichjes wild, Jeugdraad Oostende. 43x29 cm.
- 165/91 Affiche, anoniem. Zomercursus elektronische muziek, augustus (zonder jaar). 43x30 cm.
- 166/91 Affiche, anoniem. Stad Oostende, prentkaarten. 42x29,5 cm
- 167/91ab Affiche, anoniem, twee exemplaren. Oostendenaars redt uw Bosje. 31x21 cm.
- 168/91 Affiche, anoniem. Capitan schilderijen, Decombly beelden, 4-8 tot 30-9-1979. 40x30 cm.
- 169/91 Affiche, anoniem. Tonada, Tonadissimo, 23-4-1983, Feestpaleis Oostende. 42x30 cm.
- 170/91 Affiche, anoniem. 0Info-avond 11.11.11.7 nov (zonder jaar). 42x29,5 cm.
- 171/91 Affiche, anoniem. Gustaaf Sorel 1905-1982, 19-1 tot 25-2-1985, Museum van shone kunsten. 42x29,5 cm.
- 172/91 Affiche, anoniem. Eerste galabal, Paramedici bewegen, Oostende 18-5-1974. 44x25 cm.
- 173/91 Affiche, anoniem. Oud Oostende in beeld deel I, 1987, A. Van Caillie, Oostende. 41,5x29,5 cm.
- 174/91 Affiche, anoniem. Opendeurdagen 17 en 18-9-1982, Stedelijke kunstacademie. 35x20 cm.
- 175/91 Affiche, anoniem. Oostenrijks koor Singkreis Matzen te gast in Oostende, 17 en 18-8-1980. 30x40 cm.
- 176/91abc Affiche, anoniem, drie exemplaren. Kunstacademie Oostende, Avondcursussen 1972-1973. 50x34 cm.
- 177/91 Affiche, anoniem. De Oostendse Hallen, pro en contra, Stadhuis, 9-5 (zonder jaar). 35x25 cm.
- 178/91 Fotoalbum, zonder omslag van 3° Linierregiment met garnizoen te

- Oostende en Ieper, alle rangen, zonder datum.
- 180/91 Affiche, anoniem. De emigranten, Neptunus Oostende, 21 en 25-10-1982. 43x30 cm.
- 181/91 Affiche, anoniem. Week van het open scoutisme, 21 tot 28-3-1982. 34,5x24,5 cm.
- 182/91 Affiche, anoniem. Cheques minus 21, Oostende, 1-7 tot 31-8-1984.
- 183/91 Affiche, anoniem. Stad Oostende, Zaal Pax, 17-11-1990, verzamelbeurs. 41,5x29,5 cm.
- 185/91 Affiche, anoniem. Retrospectieve Desire Mergaert, 8-12 tot 7-1-1991, Kortemark. 53x29,5 cm.
- 226/91 Tegel zeefdruk. Vercamerschool 1979.
- 227/91a Plakkaat. Ansteckungsgefahr. Geval van typhus 8 maart 1915. Korpsarzt des Marinekorps.
- 227/91b Draagteken. Duitse adelaar op staande gekroonde leeuw gevat in twee gespreide vleugels. Verguld blik.
- 229/91 Krant. De Oostendenaar. 13-4-1893.
- 230/91 Krant. Moniteur de la Belgique balneaire. 17-7-1892.
- 231/91 Krant. L'Eche d'Ostende. 15-2-1912 nr. 13.
- 232/91 Krant. L'Echo d'Ostende. 25-7-1911 nr. 59.
- 233/91 Krant. Ostende qui rit. 15-5-1929 nr. 28.
- 234/91 Krant. La Saison d'Ostende. 23-7-1909 nr. 21.
- 235/91 Krant. Het Laatste Nieuws. 28-9-1978 nr. 20.
- 236/91 Krant. De Zeewacht. 30-12-1983 nr. 52.
- 237/91 Krant. De Zeewacht. 6-10-1978. Extra editie.
- 238/91 Krant. De Zeewacht. 10-4-1973. Speciaal nummer.
- 239/91 Krant. De Zeewacht. 17-2-1912 nr. 7.
- 240/91 Krant. De Zeewacht. 30-11-1929 nr. 48.
- 241/91 Krant. Le Carillon. 15-12-1912 nr. 19.
- 242/91 Krant. Le Carillon. 13-2-1912 nr. 18.
- 243/91ab Krant. Le Carillon. 25-7-1911 nr. 89. twee exemplaren
- 244/91 Krant. Le Littoral. 30-11-1929 nr. 1.
- 245/91 Krant. Le Littoral. 13-2-1912 nr. 18.
- 246/91 Krant. Le Littoral. 15-2-1912 nr. 19.
- 247/91 Krant. La Gazette du Littoral. 27-10-1934.
- 248/91 Krant. De Rots. 1-3-1886 nr. 130.
- 249/91 Krant. La Cronique. 24-8-1893 nr. 226.
- 250/91 Krant. De Kustbode. 18-7-1952 nr. 29.
- 251/91 Krant. De Kustbode. 4-11-1960 nr. 45.
- 252/91 Krant. De Kustbode. 18-8-1950 nr. 33.
- 253/91 Krant. Duinengalm. 28-12-1905 nr. 52.
- 254/91 Krant. Tijdingen. 23-3-1978 nr. 52.
- 255/91 Tijdschrift. Friedrich Kallmorgen e/a bijdragen. zonder datum.
- 256/91 Tijdschrift. L'Achat. Sept. 1932 nr. 1.
- 257/91 Tijdschrift. Le Patriote Illustré. 11-9-1932 nr. 37.
- 258/91 Brochure. Westvlaanderen sportief. Info. zonder datum.
- 259/91a Tijdschrift. Noordzeemagazine. April 1983 nr. 1
- 259/91b Krant. De Streekkrant. 9-8-1990.
- 260/91 Krant. Het Laatste Nieuws. Bijzondere uitgave nr. 19.
- 261/91 Krant. Het Laatste Nieuws. Bijzondere uitgave nr. 18.
- 262/91 Krant. Het Laatste Nieuws. Bijzondere uitgave nr. 17.
- 263/91 Tijdschrift. Het Visserijblad. 14-1-1983 nr. 2.
- 264/91 Tijdschrift. Het Visserijblad. 4-2-1983 nr. 5.
- 265/91 Tijdschrift. Het Visserijblad. 14-12-1984 nr. 45.
- 266/91ab Krant (twee delen). La Prensa. 16-11-1930 deel 3 en 4.
- 267/91 Tijdschrift. Le Patriote Illustré. 1959 zonder dagaanduiding.
- 268/91 Krant. De Dag. 11-1-1938 nr. 1145.
- 269/91 Brochure. Show Oostende. Juli 1967.
- 270/91 Tijdschrift. Psyche. 2-2-1929 nr. 2.
- 271/91 Tijdschrift. La Cure Marine. 2° semester 1931.
- 272/91 Tijdschrift. Le Petit Illustré Amusant. 17-11-1898 nr. 1.
- 273/91a Krant. Het

- Vuurkruis. 1940/42. 1945/43, 44, 46, 47, 51, 53, 54, 54, 55. 1946/57 tem 66. 1947/67, 69, 71, 73, 74 tem 78. 1948/79 tem 90. 1949/91 te 95 en 97 tem 102. 1950/103 tem 107 en 112 tem 114. 1951/115 tem 126. 1952/127 tem 138.
- 273/91b Krant. Het Vuurkruis. 1953/139 tem 150. 1954/151 tem 162. 1955/163 tem 174. 1956/175 tem 186. 1957/187, 188 tem 198. 1958/199 tem 210. 1959/211 tem 218.
- 274/91 Tijdschrift. The John Hassal way. 25-5-1917 (37 blz. tk+tekst)
- 275/91 Tijdschrift. Art et Charité. 1917. 24 blz repro+tekst.
- 276/91 Tijdschrift L'illustration. Noel 1913. 27 repro. gr. formaat.
- 277/91 Tijdschrift. L'illustration. Le Marechal Foch. 6-4-1929.
- 278/91 Tijdschrift. L'illustration. Cent. Indep. Belge. 5-7-1930.
- 279/91 Tijdschrift. L'illustration. Salon Peinture. 12-5-1934.
- 280/91 Tijdschrift. Soir Noel. Dec. 1921. 32 blz. tekst. 8pub.
- 281/91 Tijdschrift. L'Eventail. Noel 1931. 32 blz tekst. 8 pub.
- 282/91 Tijdschrift. The Connoisseur. Dec. 1901. Vol 1 nr. 4.
- 283/91 Tijdschrift. The Connoisseur. Jan. 1902. Vol 2 nr. 5.
- 284/91 Tijdschrift. The Connoisseur. Mar. 1902. Vol 2 nr. 7.
- 285/91 Tijdschrift. The Connoisseur. Nov. 1936. Vol 98 nr. 423.
- 286/91 Tijdschrift. The Connoisseur. Dec. 1936. Vol 98 nr. 424.
- 287/91ab Tijdschrift. Le Panorama. Paris 1896 nr. 1/33. Twee exemplaren.
- 288/91ab Tijdschrift. Le Panorama. Paris 1896 nr. 2/34. Twee exemplaren.
- 289/91ab Tijdschrift. Le Panorama. Paris 1896 nr. 3/35. Twee exemplaren.
- 290/91ab Tijdschrift. Le Panorama. Paris 1896 nr. 4/36. Twee exemplaren.
- 291/91ab Tijdschrift. Le Panorama. Paris 1896 nr. 5/37. Twee exemplaren.
- 292/91 Tijdschrift. Le Panorama. Paris 1897 nr. 2/57.
- 293/91 Tijdschrift. Le Panorama. Paris 1897 nr. 3/58.
- 294/91 Tijdschrift. Le Panorama. Paris 1897 nr. 4/59.
- 295/91 Tijdschrift. Le Panorama. Paris 1897 nr. 5/60.
- 296/91 Tijdschrift. Le Panorama. Paris 1897 nr. 6/61.
- 297/91 Tijdschrift. Le Panorama. Paris 1897 nr. 7/62.
- 298/91 Tijdschrift. Le Panorama. Paris 1897 nr. 8/63 (onvolledig).
- 299/91 Grafiek. 12 litho's Vrouwenfiguren. Zonder omslag, zonder jaar
- 300/91 Tijdschrift. Le Strapontin. Noel (zonder datum).
- 301/91 Krant. De Zeewacht 6-2-1953.
- 302/91 Krant. Het Volk 2-2-1953.
- 303/91 Krant. Het Volk 3-2-1953.
- 305/91 Plan. Plan van 12 huizen op de Eiermarkt te Brugge (zonder jaar). 52x73 cm.
- 306/91 Grafiek. Potloodtekening. Stilleven met bierkruik (zonder naam of datum). 26,5x35,5 cm.
- 307/91 Diploma. Wereldtentoonstelling 1958 Brussel. Herinnering aan Het Loze Vissertje Oostende. 26x35 cm.
- 308/91 Diploma. Wereldtentoonstelling 1958 Brussel. Herinnering Dhr. M. Ridey.
- 309/91 Grafiek. 3gekleurde tekeningen Capitaine Pat. J. Boland. In omslag (3 tekeningen ontbreken). 28,5x23 cm.
- 310/91 Diploma. Koninklijke maatschappij Het Loze Vissertje. 20-8-1953.
- 311/91 Krant. Het Strand. 22ste jaargang nr. 49. 5-12-1942.
- 312/91 Krant. Het Strand 23ste jaargang nr. 21. 22-5-1943.
- 313/91 Krant. Kölnische Volkszeitung 57ste jaargang nr. 430. 5-2-1916. S
- 314/91 Krant. Kölnische Volkszeitung 57ste jaargang nr. 432. 7-2-1916.
- 315/91 Krant. Kriegszeitung der 4en Armee. 2-5-1918 nr. 347.
- 316/91 Heimatgrüße an unsere Krieger. 16-4-1916.
- 317/91 Krant. Heimatgrüße an unsre Krieger. 2-4-1916.
- 318/91 Krant. Zeibilder der Deutsche Zeitung. 16-5-1918.
- 319/91 Krant. 16 Kriegsgrüße. Mededelingen Evangelisch-Lutheraanse jongeren. 1916.
- 320/91 Grafiek. Litho. Gekleurde akwarel "Les victimes du Taube" van

- A.De Broca.Uit L'illustration.63x40,5 cm.
- 321/91 Manuscript.Registre du correspondance confidentiel
1868-1889,Place d'Ostende.
- 322/91 Album.Groene omslag.39blz met allerlei kaarten.31x36,5 cm.
- 323/91 Manuscript.Klachtenboek apotheek 2 SEO.34x21 cm.
- 324/91 Manuscript.Verslagboek Het Loze Vissertje 1-10-1910 tot
27-10-1936.33,5x21 cm.
- 325/91 Affiche,anoniem.Eeuwige stenen van Nijl tot
Rijn.Gemeentekrediet Brussel 12-10 tot 2-12-1990.59,5x40 cm.
- 326/91 Affiche,anoniem.Benin,hofkunst uit Afrika.Gemeentekrediet
Brussel 21-12-1990 tot 10-2-1991.60x40 cm.
- 327/91 Manuscript.Verslagboek lijvissersmaatschappij Oplettendheid
en Geduld,1898-1941.31,5x20,5 cm.
- 328/91 Diploma.Op naam G.Natan van Rotary Foundation als Paul
#arrisfellow,Aug 1976.29x22,5 cm.
- 329/91 Manuscript.Schrijfboek,zwarte omslag,met 29 handgeschreven
liederen.21x17 cm.
- 330/91 Manuscript.Schrijfboek,zwarte omslag,met handgeschreven
liederen.Aanduiding Marg.OGodyn 26-1-1914.20,5x16,5 cm.
- 331/91 Manuscript.Schrijfboek met 25 handgeschreven
liederen.Aanduiding Margarite Godyn met 2 adressen in Londen
1906.20,5x16,5 cm.
- 334/91 30 dokumenten met betrekking aanvraag invaliditeit door L.De
Vogelaere,soldaat Duitsland 1918-1919.
- 335/91 Muziekdrukwerk.Pas de Patineurs,17 handgeschreven stukken.
- 336/91 Muziekdrukwerk.Baby Polka,Ostende 15-1-1910,13 bladen.
- 337/91 Muziekdrukwerk.The Lancers,quadrille anglaise,15 bladen.
- 338/91 Muziekdrukwerk.Mendelssohn,kompositionen band III.
- 339/91 Muziekdrukwerk.Bach,Französische Suiten.
- 340/91 Muziekdrukwerk.Beethoven,Varianten Band I.
- 341/91 Muziekdrukwerk.Marche Nuptiale,1 octobre 1900.
- 342/91 Album.Mademoiselle de Serret.Verzameling muziekstukken.
- 343/91 Album.Verzameling van standbeelden en figuren te Rome en
elders afgemeten,I.C.Brugge,1828.
- 344/91 Album.A la ville de Londres,2 tekeningen vrouwenkledij.
- 345/91 Album.Le Tailleur moderne.Hiver 1942,nr.59.
- 346/91 Album.Le Tailleur moderne.Hiver 1943,nr.63.
- 347/91 Brochure.Amerikanen aan de arbeid,zonder datum,48 blz.
- 348/91 Dokument.Aanwezigheidsregister,5A,1961-1962.
- 349/91 Dokument.Aanwezigheidsregister,avondstudie,1967-1968.
- 350/91 Tijdschrift.L'Assiete au Beurre,4 blz (zonder datum).
- 383/91 Filmprojectietoestel,16mm,Triarc met alle bijhorigheden.
- 388/91 Boek.Receuil illustré des décorations Belges et
Congolaises,door H.Quinot,4°editie,220 blz.

** Noterman

- 204/91 Medaille,verguld met bol en ring,diam.4,5 cm.Vz.Beeldenaar
Leopold II naar links met tekst.Kz.Billardvriendenaan Dhr en
Mevr Chatlen.Zilveren trouwfeest,Oostende 13-8-1866-1891.
- 205/91 Medaille,verguld met bol en ring,diam.5 cm.Vz.Wapenschild
Oostende.Kz.Billardvriendenaan ondervoorzitter
C.Chatlen.20-5-1901.
- 206/91 Medaille,verzilverde plaat in vatting.Met kroon en
ring,diam.3 cm.Vz.Bolders Oostende 1889.Kz.D.Chatlen 25 jaar
lid.
- 207/91 Medaille,brons met ring.diam.3,5 cm.Vz.Vrouw met gestrekte
arm.Kz.Souvenir de La Panne Recompense 1924.
- 208/91 Draagteken.Onklaar anker met kroon en ring.Hoogte 4,5
cm.Breedte 2 cm.
- 209/91 Draagteken.Lauwerkroon met twee handen in elkaar en
ring.Lier op lint.Hoogte 3 cm.Breedte 2 cm.

- 210/91ab Medaille, twee exemplaren. Maatschappij onderscheidingen
Habilite-Moralite. Met kroon en ring.
- 220/91 Medaille, verzilverd met volute, kroon en ring. diam. 2,5
cm. Vz. Beeldenaar Leopold II naar links Kz. Soc. Gen. Sauveteur
Belges. D. Chatlen.
- ** Servaes H.
333/91 Uitnodigingskaart wachtbeurt boerenwacht, WOII.
- ** Somers J.
211/91 Vliegend blad. recto Het zingende België, verso Paris qui
chante. Fiocchi. Brussel.
212/91 Vliegend blad. recto De laatste successen van Parijs. verso
Derniers succes de Paris. Fiocchi. Brussel.
213/91 Vliegend blad met tekst en muziek. Ecoutez les
mandolines, Tino Rossi.
214/91 Bundeltje Vlaamse liederen. Oud leerlingenbond Broeders van
liefde Oostende.
215/91abc Programma Groot orkest Hostyn's
Boy's. Jazz-cabaret. Oostende. drie exemplaren.
216/91 Programma spektakel Casa de Espana, 1 september (zonder jaar)
217/91 Tekst: De schoone Blauwe Donau.
- ** Taets R.
196/91 Foto Nettenbreisters. 80x60 cm.
- ** Van Iseghem A.
197/91ab Kaart, twee exemplaren. Ville d'Ostende, Pavillon
Royal, Galeries en corps de Garde, juin 53.
- ** Vens R.
221/91 Brevet van de burgerlijke medaille 1ste klas
H. Terryn. 6-5-1920. 78x60 cm.
222/91 Brevet van de burgerlijke medaille 2de
klas. H. Terryn. 14-5-1910. 73x54 cm.
223/91 Brevet van de overwinnings en herinneringsmedaille
14-18. C. Bodeghen. 47,5x32 cm.
224/91 Brevet van de herinneringsmedaille
14-18. K. Bodengen. 1-11-1919. 32x23,5 cm.
- ** Verlonje
198/91 Oostends stratenplan 1974.
199/91 Verzameling steekkaarten voornamen.
- ** Vermeersch
375/91 Dokument. Lidkaart SEO 1899 op naam van C. Vermeersch.
376/91 Kaarten en Plannen. Plan d'Ostende, De Rouck nr68, 1^e edition.
377/91 Menu L+V Brys, 1924-1964.
- ** Vilain O.
202/91 Bundel herkomstbewijzen uitvoer vis, 1934.
203/91 Bundel Staat uitgevoerde vis, 1934.
- ** Vrijz. Laic. Centrum
065/91 Affiche, anoniem. 200jaar vrijzinnigheid in België
1789-1989, tweetalig, 20-12-1989 tot 14-1-1990. 70x50 cm.
- ** Zeemacht
218/91 A.960 Godetia. Welkom aan boord.
219/91 Zenobe Gramme, geschiedenis van het schip.

**GRATIS
FOTOFILM**

**COCK
CAMERA
SERVICE**

Hoek Jozef II straat en
Christinastraat - Oostende

Tot einde
voorraad - Bij afwerking
nieuwe film min. 20 -
afgewerkte foto's

p.v.b.a A. & Y. MONBALLIU

Noordzandstraat 72, BRUGGE

Tel. 050 - 33 73 12

Jozef II straat 25, OOSTENDE

Tel. 059 - 70 21 13

VERKOOP en HERSTELDIENST - ONDERHOUD

Schrijfmachines - Elektronische rekenmachines - Bureelmeubelen

WIST U DAT ONS HEEMMUSEUM BESCHIKT OVER

- een documentatiecentrum met meer dan 2.000 krantenknipsels
(+ volgens onderwerp alfabetisch gerangschikte steekkaarten)
- 30 tijdschriften uitgegeven door andere Heemkringen en Verenigingen voor Familiekunde

TER INZAGE VAN ONZE LEDEN EN BEZOEKERS TIJDENS DE OPENINGSUREN VAN HET MUSEUM.

Begravenissen
Crematies

NUYTTEN

Inzake rouw
gaat het om diskretie, takt
Binnen een beperkte tijd dienen moeilijke,
vaak pijnlijke beslissingen genomen
Dit vereist ervaring, een gedegen uitrusting
en ook iets bijzonders menselijks,
de juiste toon
Voor dit alles kan u bij Nuytten terecht
Begravenissen, crematies, rouwtransporten,
tegen sociale prijzen
Nuytten is uw steun in droevige dagen

Tel. 059/80 15 53 & 70 32 78
Torhoutsesteenweg 88
Petit-Paris · Oostende

DE PLATE V.Z.W.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE.

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. N 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 20

Nr. 4

MAAND april 1991

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

A. VAN ISEGHEM
IJzerstraat 1
8400 OOSTENDE

PENNINGMEESTER

J.P. FALISE
H. Serruyslaan 78/19
8400 OOSTENDE

SECRETARIS

J.B. DREESEN
Rode Kruisstraat 4
8400 OOSTENDE

REKENING

750-9109554-54 of
000-0788241-19

IN DIT NUMMER

- blz. 137 : J.B. DREESEN : Toponymie van 's Heerwoutermans Ambacht (3).
- blz. 140 : F. HUBRECHTSEN : Het visje wordt duur betaald....
- blz. 142 : O. VILAIN : Edouard Dubar (1830-1879).
- blz. 143 : I. VAN HYFTE : Het bureau van weldadigheid.
- blz. 145 : G. VAN DUUVENBODEN : Jazz in Oostende 1945-1980.
"Festival Européen du Jazz" 15 augustus 1948.
- blz. 150 : A. SMISSAERT (+) : Oostende tijdens de eerste wereldoorlog (18).
- blz. 156 : A. SWYNGEDAUF : Ostendiana.
- blz. 157 : J.G. DE BROUWERE : Tafelen te Oostende in 1933.
- blz. 159 : E. LIETARD : Oostendse numismatiek.
- blz. 162 : J.P. FALISE : Boekbespreking : "White Plumes Astern".
- blz. 163 : N. HOSTYN : Architecten en architectuur te Oostende tijdens het interbellum (12).

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn

APRIL - ACTIVITEITEN

De Oostendse Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot de hiernavolgende activiteiten.

A. STRANDWANDELING OP DE LAAGWATERLIJN

Deze strandwandeling gaat door

op zaterdag 13 april 1991 om 16 uur

onder leiding van mevrouw Rika GOETHAELS, bestuurslid van de Strandwerkgroep, een vereniging voor mariene biologie.

Wij verzamelen aan het NOORDZEEAQUARIUM op de Kaai om 15u45.

Rika GOETHAELS studeerde af als lic. Germaanse filologie aan de R.U.G. in 1988, met als thesis "De Oostendse dialectbenamingen van zeeorganismen". Ze is reeds 10 jaar lid van de Strandwerkgroep waarvan 9 jaar als bestuurslid.

Op deze wandelvoordracht krijgen wij een uiteenzetting van het leven op strand, golfbrekers en in de zee. Meer in het bijzonder leren we kijken naar wat er aangespoeld is langs de laagwaterlijn en in de vloedlijn en welke organismen er om een golfbreker leven. Meteen krijgen we dan uitleg over de levenswijze van deze organismen. Het geheel wordt gekruid met een reeks wetenswaardigheden over kwallen, zeepokken, zeesterren, krabben...

Na de strandwandeling verplaatsen we ons naar het V.V.F. lokaal in de Dr. Colensstraat 6, voor de projectie van twee korte diareeksen. Deze diareeksen, die als titel "Zee vol water" meekregen, zijn een reeks poëtische makro-opnamen, met aangepaste muziek, van zaken die op de laagwaterlijn te vinden zijn. Deze 2 reeksen werden gerealiseerd door ons geacht medelid de heer Georges VAN DUYPENBODEN en worden ons in overvloeiing voorgesteld door een even geacht medelid, de heer Valère PRINZIE.

U merkt het wordt een tweeledige activiteit om van te snoepen. Iets dat U zeker niet moogt missen. Gelieve rekening te houden met de weersomstandigheden en vergeet niet een paar flinke schoenen of rubberlaarzen aan te trekken. Men zegge het voort en tot zaterdag 13 april.

B. AVONDVOORDRACHT MET MUZIKALE BEGELEIDING

op donderdag 25 april 1991 om 20u30

spreken wij dan af in het V.V.F. lokaal, Dr. Colensstraat 6, voor een voordracht met als onderwerp :

DE VOLKSMUZIEK IN VLAANDEREN

met als spreker niemand minder dan de heer Herman DEWIT van de Volksmuziekgroep 't Kliekske.

Herman DEWIT interesseert zich sinds 1965 voor volksmuziek. Hij is een verwoed verzamelaar van volksliederen, -melodieën en -instrumenten die hij zelf ook bouwt.

Hij heeft deze kennis, samen met de overige leden van de Volksmuziekgroep 't Kliekske, via optredens in zalen en op radio en T.V. verspreid. Dat had mede tot gevolg een hernieuwde belangstelling in Nederland en Vlaanderen voor de streekeigen volksmuziek.

Samen met zijn vrouw, brengt hij ons vanavond een uiteenzetting over onze traditionele muziek, toegelicht met liederen en muzikale voorbeelden op zelfgebouwde instrumenten als : doedelzak, rietfluit, hommel, draailier, fijferfluit, enz...

U hoort het al het wordt een beste avond, gebracht door iemand die al jaren lang een vooraanstaande is uit onze wereld van de volksmuziek. Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos ook voor niet leden. Men zegge het voort.

J.B. DREESEN

TOPONYMIE VAN 'S HEERWOUTERMANS AMBACHT (3)

31ste Begin. Sinte-Mariekerke

door J.B. DREESEN

Het 31ste Begin van 's Heerwoutermans Ambacht omvatte het westelijk deel van Mariakerke, het gedeelte dat over de Groote Sluisvliet lag (1).

Waar het oorspronkelijk bij 's Heerwoutermans Ambacht hoorde werd het na het Beleg van Oostende (1601-1604) ingelijfd bij het Camerlinckxambacht (2).

Volgens de in de referte aangehaalde Ommeloper (1559) luidde de omschrijving van de grenzen van het 31ste Begin als volgt :

"Begginnende noordtwaert over vanden voors(eide) sticke, noordt over TESTEREPEVLIETKIN. Tusschen TESTEREPEVLIETKIN ande zuudts(yde), den DYCKERSGRACHT ende DUNE al ande noordts(yde), metten westhende ande CLEENE ZYDELINGHE jehens TGESCHIET VANDEN AMBOCHTE, ende metten oosthende ande GROOTE SLUISVLIET, metten noordtoosth(ende)r an SHEERWOUTERMANS SLUUS, ende es thouc(x)kin daer de kerke ende t(d)orp van Sinte Mariekerke in staen".

Laten we even de grenzen van dit gebied situeren op een hedendaagse kaart.

NOORDT OVER TESTEREPEVLIETKIN. In een vorige bijdrage identificeerden wij (naar Dr. Ir. AMERYCKX) het Testereepvlietkin als het, praktisch volledig verdwenen, Albertusgeleed (3). Sinte-Mariekerke lag daar ten noorden van en zuidelijk van den DYCKERSGRACHT ende DUNE.

De DYCKERSGRACHT was een afwateringsgracht die aan de zuidkant lag van de na 1394 aangelegde DIJK van het BRUGSE VRIJE. Deze dijk lag vlak achter de duinen.

METTEN WESTHENDE ANDE CLEENE ZYDELINGHE. Deze Cleene Zydellinghe vormde, voor een deel althans, de grens tussen 's Heerwoutermansambacht en Camerlinckxambacht (tgeschiet vanden ambochte). Voor de juiste loop van den Cleenen Zydellinghe zie de vorige bijdrage (3). In diezelfde bijdrage defineerden we ook de GROOTE SLUISVLIET als de afwateringsvliet van 's Heerwoutermansambacht.

SHEERWOUTERMANS SLUUS, in de noordoosthoek, was de afwateringssluis van de GROOTE SLUISVLIET.

Buiten de vijf hiervoor vernoemde toponiemen leverde het onderzoek van de tekst van het 31ste Begin nog de volgende oogst op.

Wij volgen eerst de GROOTE SLUISVLIET vanaf de Testereepvlietkin

tot aan de Dyckersgracht (zo ongeveer de Steense dijk vanaf de Vredestraat tot aan de Zeedijk).

Libri Adam Zwadde DRYNCPITSTICK. We hebben hier te doen met een drinkput (voor het vee) op een stuk dat aan de kinderen van Adam ZWADDE toebehoorde.

't BEKERSTICK. Waarschijnlijk zo genoemd naar de vorm of voor het feit dat men er ooit een beker vond.

't CLOETSTICK. Had waarschijnlijk oorspronkelijk aan een familie CLOET toebehoord. Op dit stuk stond "d'hofstede daer Cornelis HULLEBRINCK ub wuent".

't SLUUSSTICK. Het stuk waarop de sluis van 's Heerwoutermansambacht lag. Op dit stuk stond ook "d'hofstede daer Vincent JANSEUNE op wuent".

't LOOCKSTICK. Volgens DE BO (4) is Kraailook of Kruilook een wild look dat zelfs op de akkers groeit (*ornithogalum umbellatum* L.). Waarschijnlijk een stuk waarop men deze plantensoort vindt.

We gaan nu terug naar het Testereepvlietkin en volgen dit in westelijke richting. Dit levert ons de volgende toponiemen op.

Ene HOFSTEDE met enen DRINCPIT verin staende. De boerderij van Libri Adam ZWADDE.

BUERSLEEN. Het leen van een zekere BEURS.

PIT geheten DE CLOCPIT en het CLOCPITSTICK. Naar de vorm van de put.

Waer het TRAPELAERSHUUS op staet. Volgens VERDAM (5) is TRAPENEREN laken weven en een TRAPENIER een wever. Misschien enig verband hiermee ?

SILVESTER VAN WAMBEKES LEEN. Het leen van enen Silvester VAN WAMBEKE.

Melchior BOYDINSLEEN. Leen van eenen Melchior BOYDINS (BOYDENS).

Jeghens de Zydellinghe (hier wordt de Cleene Zydellinghe bedoeld) op vijf vierendeel voet ter halvergracht. Bepaling tot waar een bepaald stuk kwam ten opzichte van de Zydellinghe.

We lopen even de Cleene Zydellinghe af naar de duinen toe.

Wijlent een HOFSTEDE (een verlaten hofstede) die op het stuk stond dat in de hoek van Testereepvlietkin en Cleene Zydellinghe lag.

't WERFSTICK of 't OVENCOTSTICK dat behoorde bij de hofstede van Libri CHRIST LOOTS "die van buiten deze wateringhe staat".

We sluiten onze circuit met nu nog even langs den DYCKERSGRACHT ene de DUNE te lopen in oostelijke richting.

Metter noordtsyde ande KERKEMUER ende es tstick daer de TAVERNE ende TRAPELRIEHUUS opstaet. De Taverne in de betekenis van openbare herberg. Trapelriehuis is waarschijnlijk hetzelfde als het reeds vernoemde Trape-laershuus (Wevershuis).

Stick daer de PRIESTRAGE van Sinte-Mariekercke opstaet met tnoordt

ende anden DYCKWECH. Priestrage is priesterhuis of pastorij.

Een HOFSTEDEKIN oost van de kerk.

Westersyde van de STEENWEG met een HUISEKIN opstaende.

DE VERCOCHTE HAERDE dat een neder (laag) smal dweers stickxin es. Haerde = herde = schaepherde of herder. Waarschijnlijk waar vroeger een kudde schapen op weidde.

't SLUUSSTICK (reeds vernoemd maar nu met een vermelding) ende van ouden tyden gheheeten CALYS (?).

Tot daar onze wandeling doorheen het westelijk deel van het oude Sinte-Mariakerke. Vergelijking met een figuratief plan van 1645 liet toe bepaalde stukken nauwkeurig te situeren. De meeste stukken hadden nog dezelfde grootte als in de Ommeloper van 1559 maar waren uiteraard van eigenaar veranderd.

BRONNEN

- (1) Rijksarchief Brugge.
Watering Blankenberge nr. 517. Ommeloper van 's Heerwoutermansambacht. 1559. 31ste Begin.
- (2) Rijksarchief Brugge. Omloper Peper nr. 363.
Middelkerke Ommeloper 1ste en 2de Begin. 1628.
- (3) Bijdrage Toponymie 's Heerwoutermans Ambacht. 30ste Begin.
Tijdschrift De Plate blz. 90/310 e.v.
- (4) LL. DE BO. Westvlaams Idioticon. Gent 1892.
- (5) J. VERDAM. Middelnederlands Handwoordenboek. ISBN 90 247 0713 7.

F O T O B O E K J A N P I E R S

Bijkomende uitgave

De OOSTENDSE PERSCLUB heeft een fotoalbum "Jan Piers" uitgegeven naar aanleiding van de 70ste verjaardag van de gewezen minister, ere-senator en ere-burgemeester van Oostende.

Voor wie de gelegenheid niet had hiervan kennis te krijgen laat de Oostendse Persclub hierbij weten dat in enkele Oostendse boekhandels een bijkomende uitgave zal ter beschikking zijn aan de prijs van 1.970 ₣.

Het is een luxe uitgave van 700 foto's en ten voordele van hun sociale werken.

Dit boek is echter ook te koop in ons Museum aan de prijs van 1.770 ₣ ! !

door Freddy HUBRECHTSEN

Dhr. Victor DEMEESTER uit Heist heeft de verdienste onlangs een werk aan het publiek te hebben aangeboden waarbij hij, vooral aan de hand van gedachtenisprentjes, hulde brengt aan onze vissers die op zee zijn gebleven tussen 1850 en 1990 (1).

Dat dit werk geen complete inventaris is weet Dhr. DEMEESTER perfekt en hij is daarom ook van plan een aanvulling uit te geven.

Hetgeen nu volgt komt niet voor in het boek maar geeft dramatische waarheid aan de titel van dit stukje. Op twee, drie en vier december 1863 heeft er een verschrikkelijke storm gewoed waarbij heel wat schepen met man en muis zijn vergaan.

Voor Oostende alleen al betekende dit natuurgeweld het verlies van DERTIG vissers ineens.

Van deze ramp heb ik jammer genoeg geen verslag kunnen lezen daar onze stadsbibliotheek niet beschikt over kranten uit 1863 of 1864.

Ten behoeve van de geïnteresseerde lezer volgt hier de naamlijst van de slachtoffers.

1. Visserssloep "Haring" nr. 119 Reder : Joseph DELCAMPE
 Uitgevaren op 2 december 1863 voor de visvangst aan de Doggersbank
 - a. Joannes FONTEYNE (meester) ° Oostende 15.07.1829
 Zv Cornelius en Theresia DE PCORTER
 X met Carolina VENDREDI
 - b. Desiderius BURKE (visser) ° Oostende 27.09.1818
 Zv Edmondus en Maria VAN HANDENHOVE
 X met Maria ASAERT
 - c. Petrus ASAERT (visser) ° Oostende 11.08.1835
 Zv Joannes (+) en Barbara VANHECKE
 - d. Adolphus FONTEYNE (visser) ° Oostende 01.12.1840
 Zv Cornelius en Theresia DE POORTER
 X met Rosalia SERVAYSE
 - e. Jacobus ASPESLAGH (jongen) ° Oostende 24.08.1847
 Zv Jacobus en Rosalia DE GRAEVE
 - f. Philippus DECLERCK (visser) ° Oostende 20.04.1825
 Zv Simon en Anna VERDREVE

2. Visserssloep "Gabriel" nr. 144 Reder : Theodore HAMMAN
 Uitgevaren op 27 november 1863 voor de visvangst aan de Farøer eilanden.
 - a. Jacobus COOPMAN (meester) ° Oostende 02.04.1830
 Zv Carolus en Rosalia POCKELE
 X met Carolina HEINKENS
 - b. Petrus LAMBEIN (visser) ° Mariakerke 25.06.1825
 Zv Petrus en Isabella MANNOUDT
 X met Theresia JANSSENS
 - c. Henricus DELEY (visser) ° Oostende 30.10.1817
 Zv Petrus en Anna BAELS
 X met Angelina VERMEULEN

- d. Joannes MOHN
(visser) ° Oostende 04.04.1843
Zv Petrus (+) en Constantia VANDENBILCKE
- e. Eduardus BRYN
(visser) ° Oostende 08.01.1830
Zv Joannes en Jacoba DESMIDT
X met Adela COOPMAN
3. Visserssloep "Duchesse de Brabant" nr. 26 Reder : J. DE BONINGE
Uitgevaren op 30 november 1863 voor de visvangst aan de kust
- a. Albertus BRUNEEL
(meester) ° Oostende 16.08.1829
Zv Petrus en Catharina DELEU
X met Rosalia DEFER
- b. Alphonsus OSTIN
(visser) ° Oostende 07.10.1844
Zv Franciscus (+) en Catharina LUYS
- c. Laurentius PITELJON
(visser) ° Oostende 31.05.1842
Zv Philippus (+) en Joanna BRACKE
- d. Benedictus KOTEN
(visser) ° Oostende 31.10.1843
Zv Joannes (+) en Rosa DE CORTE
- e. Ludovicus BRUNEEL
(visser) ° Oostende 23.08.1842
Zv Petrus en Catharina DELEU
- f. Leopoldus DUTRIEUE
(jongen) ° Oostende 20.01.1856
Zv Leopoldus en Lodewika BRUNEEL
- g. Leopoldus KOTEN
(jongen) ° Oostende 26.10.1850
Zv Joannes (+) en Rosa DE CORTE
4. Visserssloep "Leonie" nr. 133 Reder : Emile CORNELIS
Uitgevaren op 30 november 1863 voor de visvangst aan de Doggersbank
- a. Franciscus DUPRES
(meester) ° Oostende 19.11.1817
Zv Emmanuel en Josephina PLAETEVOET
X met Virginia DECLEIR
- b. Nicodemus DUPRES
(visser) ° Oostende 16.12.1840
Zv Emmanuel en Josephina PLAETEVOET
- c. Augustinus DE MULDER
(visser) ° Oostende 06.01.1845
Zv Petrus en Coleta BLY
- d. Carolus SALLION
(visser) ° Oostende 25.06.1819
Petrus en Maria DEBOYSERE
Wdn. van Regina VICTOOR
X met Maria MEULEMAN
- e. Franciscus VYANE
(visser) ° Oostende 20.02.1798
Zv Franciscus en Elisabeth ANNYS
X met Joanna DENECKER
- f. Alphonsius SALLION
(jongen) ° Oostende 18.04.1848
Zv Carolus (+) en Regina VICTOOR (+)
5. Visserssloep "Sylvie" nr. 169 Reder : Emile TRATSAERT
Uitgevaren op 29 november 1863 voor de visvangst aan de kust.
- a. Judocus DE MULDER
(meester) ° Oostende 05.08.1819
Zv Michaël en Jacoba DETURCK
X met Joanna VANHERCKE
- b. Augustinus SAP
(visser) ° Oostende 15.01.1841
Zv Augustunis en Anna FONTEYNE

c. Engelbertus HERSSENS (visser)	° Oostende 29.02.1840 Zv Franciscus (+) en Coleta TERRYN
d. Petrus VYNCK (visser)	° Oostende 19.09.1841 Zv Benedictus en Maria DENTANT
e. Joannes LODRIGO (visser)	° Bredene 31.07.1834 Zv Engelbertus en Isabella MELIS X met Clementina VERCNOCKE
f. Ludovicus HAGERS (jongen)	° Oostende 19.06.1849 Zv Ghisbertus en Maria GHESQUIÈRE

(1) Victor DE MEESTER : "Ter Herinnering aan onze Vissers".

EDOUARD DUBAR (1830-1879)

door Omer VILAIN

Bij het zoeken naar oude prentkaarten komt men soms tot verrassende vondsten. Zo konden wij onlangs op een ruilbeurs een prentkaart op de kop tikken die een van de spotprenten van Edouard DUBAR voorstelde. Edouard DUBAR had heel wat litografieën over de Oostendse baden gemaakt (1).

Het moet zeker 20 jaar na zijn overlijden geweest zijn dat een firma één (of meer) prentkaarten in kleur van Edouard DUBAR uitgaf. Volgens ons tussen 1895 en 1900.

Het stelt een koppel baders nabij een badkar voor. Hij is in een gestreept badpak en zij in een wollen badkleed. De naïeve tweelijnige ondertekst luidt :

- Och ! Pepermans, j'ai si tant peur !
- Allo, allo, Trintje, fais pas la bête...

Het is getekend BRAND. DUBAR wisselde soms de letters van zijn naam in BRAUD of BRAND.

Jammer genoeg zijn er aan de onderzijde van de verticale prentkaart een tweetal millimeters afgesneden, met het gevolg dat wij de uitgever niet kunnen weten, die juist op dat gedeelte gedrukt stond.

(1) Cf. Norbert HOSTYN : Vergeten Oostendse kunstschilders.
XV : Edouard Dubar. In "De Plate", 1981, p. 81-83.

Bezoekt de thematentoonstelling

D E B R I E F A L S

I M A G E B U I L D I N G - O B J E C T

in ons Heemmuseum

Open elke zaterdag

elke dag gedurende het Paasverlof (uitgenomen op Dinsdag)

van 10 u. tot 12 u.

15 u. tot 17 u.

HET BUREAU VAN WELDADIGHEID

door Ivan VAN HYFTE

In 1789 begon in Frankrijk een revolutie. Het was een plotse en totale omvorming van de politieke maar ook van de sociale toestand. Die omwenteling had ook buiten Frankrijk grote invloed, aangezien de Franse legers het grootste deel van Europa onder de voet liepen.

De mond van de Franse revolutionairen was vol mooie leuzen. Vooral inzake armoede lieten zij zich niet onbetuigd : "De openbare hulpverlening is een heilige schuld. De samenleving is bijstand verschuldigd aan behoeftige burgers...."

Hoe werden nu die mooie woorden in praktijk omgezet ?

De bedelingen werden in handen gegeven van een Bureau van Weldadigheid, terwijl burgerlijke godshuizen (hospices civils) arme zieken en bejaarden opnamen.

Hoe functioneerde nu deze liefdadigheidsinstelling in onze stad ?

De inkomsten en uitgaven in het jaaroverzicht 1869 tonen aan op welke manier gemeentelijke gelden werden aangewend voor steun aan behoeftigen. Er werd dit jaar voor 35.629,26 ₣ uitgegeven.

Maandelijks kregen weduwen, gebrekkigen, blinden en verminkten een tegemoetkoming. Bejaarden konden rekenen op een geldelijke bijdrage wanneer ze in een instelling verbleven. Bedelaarskolonies kregen onderhoudsgeld toegestuurd. Jonge Oostendse delinkwenten, geplaatst in Ruiselede en Beernem kostten 105,60 ₣ aan de stad.

Arme lui werden begraven op kosten van het Bureau. De priesters van de enige twee parochies toen - St. Peter en Paul en O.L.Vrouw op het Hazegras - kregen geld om arme kinderen die hun 1e Communie deden, in het nieuw te steken. Voor jongens en meisjes die niet op een betalende school zaten werd een krediet uitgetrokken om voor hen kleren en klompen aan te schaffen. Als ze daarenboven blijk gaven van grote ijver in klas, werden bij wijze van aanmoediging, ook kledingstukken uitgedeeld. De zwartzusters kregen 300 ₣ om een jaar aan huis zieke armen te bezoeken. Naast brood, vlees en aardappelen werden "soupes économiques" aangekocht.

Het personeel woog zwaar door op de uitgaven : de ontvanger, de sekretaris, de bode, chirurgen en vroedvrouwen. Ook de huur van het gebouw, de onvermijdelijke onderhoudswerken en het meubilair werd in rekening gebracht.

De leden van de commissiewaren tevreden met een gunstig afsluiten van de jaarbalans : 38.702,76 ₣ werd gerecupeerd van : het batig saldo van 1868, de offerblokken en de collectes in de 2 kerken, het terugstorten van provisoire hulp aan wie niet in Oostende gedomicileerd was en een forse gemeentelijke toelage.

Het positieve verschil van 3.073,50 ₣ werd eenparig door de raad goedgekeurd.

De Raad van Bestuur van het
WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE
heeft de eer en het genoegen U uit te nodigen tot de

33ste HEEMKUNDIGE DAG

die plaats heeft op

ZATERDAG 27 APRIL 1991

IN TORHOUT

met medewerking van de
feestvierende Heemkring "HOUTLAND"
ter gelegenheid van hun 50-jarige bestaan

PROGRAMMA

- 14-14.30 uur : Ontvangst van de deelnemers Heemkundige Dag 1991 in de conferentiezaal Sint-Jozefinstituut Torhout.
(met koffie)
- 14.30 uur : Statutaire vergadering van het Westvlaams verbond
- Alleen voorbehouden aan de afgevaardigden aangesloten heemkringen.
 - Vervangprogramma voor diegenen die niet op de statutaire vergadering dienen aanwezig te zijn :
Dia-montage over Torhout.
- 15.00 uur : - Begroeting door Gouwvoorzitter Dr. Michiel De Bruyne
- Verwelkoming door Eric Lecomte, voorzitter Heemkring "Houtland".
- Huldiging stichtende bestuursleden van de 50-jarig jubilerende heemkring "Houtland".
- "FEODALITEIT IN VLAANDEREN" door Dr. R. Opsommer, assistent rechtsfaculteit KULCK, Kortrijk.
- 16.00 uur : "WAT DOET HET WESTVLAAMS VERBOND VOOR DE AANGESLOTEN KRINGEN"
- 16.30 uur : Stadswandeling met bezoek aan : Kerk, Museum Torhouts Aardewerk, Domein Couppé.
- 18.00 uur : Ontvangst op Stadhuis Torhout.
Receptie aangeboden door Stadsbestuur Torhout.
- 19.30 uur : Feestmaaltijd in de zaal "Centrum", Beerstraat, Torhout. (gelegen juist achter de kerk)

- MENU : - Aperitief van 't huis
- Torhouts vispannetje
- Witte wijn Rivaner
- Varkenshaasje in Torhoutse mostaardsaus met groentenkrans
- Kroketten
- Rode wijn Château Bellet (2 glazen)
- Koffie en gebak

Prijs : 950 F (wijn en bediening inbegrepen).

Over te schrijven vóór 20 april 1991 op rekening nr. 000-0158746-54 van het Westvlaams Verbond.

Wie deelneemt aan de maaltijd, is vrijgesteld van de deelnemingsbijdrage.

Deelnemingsbijdrage Westvlaamse Heemkundige Dag : 100 F.

door Georges VAN DUUVENBODEN

Voor een goed begrip van jazz in Oostende moet worden opgemerkt dat enerzijds de verschillende stijlevoluties in de Verenigde Staten een verandering te zien gaven, terwijl anderzijds de sociale, economische en de politieke aspecten van onze stad invloed hadden op de aanwezigheid van jazz in onze stad.

De overheersende vorm van jazz in Oostende in de periode voor de Tweede Wereldoorlog tot jaren er na (1955), bleef dansmuziek. Jazz voldeed volledig aan de behoeften van de amusementswereld. De muziek was "hot" (1) en voelde zich thuis in de "Casanova", in de "In den Pantoufel", in de "Scala", in de "Maxim's" en na de oorlog ook in de "Moulin Rouge", de "Van's", de "Memling"... Jazz gaf een gevoel van vrijheid, liet een gordijn neer achter de grijze dag, gaf klankkleur aan een wereld waar je kon drinken, dansen, roken en begeleidde je tot de volgende dag.

In de V.S. waren de dancing, het cabaret, de night-club, de marginale plaatsen waar jazz evolueerde. Zo ook in Oostende werd in die plaatsen jazz gespeeld en het was in 1948 dat een stap werd gezet naar de deftige omgeving van de ernstige muziek : de concertzaal.

Werd er dan voor 1945 door het kursaalorkest geen jazzconcerten gebracht ? Trouwens de kursaal was een burgerlijk milieu waar de arbeider niet kwam.

Er moet niet te veel betekenis gehecht worden aan de jazzwaarde van het kursaalorkest. Het was samengesteld uit klassiek geschoolde muzikanten en wanneer werd aangekondigd : "De 16 h. 30 à 18 h. 30, Thé Dansant Orchestre Achille ZANDERS & his boys" (29.03.1937), betekende dat hoogstens ballroom-dancing. Het kursaalorkest speelde functionele muziek, populaire melodieën, in een juist tempo voor de dansers.

De Europese dance bands profiteerden van de ervaring van de jazz-evolutie in de V.S., waar de New Orleans Jazz door het genie ARMSTRONG evolueerde naar een nieuwe jazzstijl : de swing. De swingstijl was het kloppend hart van de Amerikaanse big band jazz die vanaf 1935 zijn hoogtepunt bereikte én de jazz én de jazzmuzikant naar een niveau van burgerlijke waardigheid bracht. Van hoge artistieke inhoud en zeer invloedrijk waren de big bands van Fletcher HENDERSON, Duke ELLINGTON, Jimmie LUNCEFORD en Count BASIE.

In een periode die begrensd wordt door de oorlogsjaren 1940 tot 1945 en tot de officiële opening in 1953, had Oostende geen kursaal en was men afhankelijk van de ruimte ter beschikking gegeven door het stadsbestuur in de schouwburg.

Daar stond op zondag 15 augustus 1948 om 21 u. op het programma : Groot jazz concert voor het "Festival Européen du Jazz" en ingericht door de "Hot Club de Belgique". Uit Zwitserland (Genève) kwam "The New Rhythm Band", uit Groot-Brittannië (Londen) "Humphrey LYTTTELTON and his band", uit Nederland (Den Haag) "The Orchestra of the Dutch Swing College", uit België (Luik) "The Bob Shots", uit Frankrijk "Claude ABADIE et son orchestre".

Was er belangstelling ? De Zeewacht (1948) : "Spijts het feit dat veel mensen, vooral dan mensen op jaren, dit jazzfestival in het

klein niet erg hebben kunnen smaken, hebben we de confrontatie geslaagd gevonden".

Vier revival bands en één "bebop" orkest.

In het begin van de dertiger jaren werden de V.S. getroffen door een stormachtige economische crisis, die het land verlamde. In 1932 was een vierde van de bevolking werkloos en logisch, ook de muziekwereld werd niet gespaard. Dit versnelde het ouder worden van de New-Orleans stijl. Optredens werden zeldzamer en de muzikanten kenden, zoals bijna iedereen, een harde tijd. Velen hielden op met musiceren en zochten naar ander werk. In ruwe tijden wil het publiek troost en zoekt daarom naar een zoeterige muziek. Vandaar het succes van "Guy LOMBARDO's Royal Canadians" met zijn honingzoete saxofonen en fluwelen strijkers, die je laten wegdromen.

In 1932 wordt de democraat F.D. ROOSEVELT als president van de V.S. gekozen en met de goedkeuring van de syndicaten en het congres werkt hij zijn "New Deal" plan uit. In 1935 worden de resultaten voelbaar en men krijgt opnieuw hoop. Ook de muziekwereld herstelt zich, het swing tijdperk is geboren, gekristalliseerd in de muziek van Benny GOODMAN, de "King of Swing", Teddy WILSON en Lionel HAMPTON. De muziek van de grote orkesten, vol levensvreugde gespeeld in een soepele 4/4 maat, voorheen in een 2/4 maat, vulden de danszalen, waar men danste, onbeheerst, tot men de vezels van het geluk voelde.

Op het einde van de dertiger jaren krijgt jazz een intellectuele crisis.

Toen ontstond er enerzijds een beweging, revival, die bewust nieuwe aandacht wou voor de stijl van de late twintiger jaren en anderzijds, in het begin van de veertiger jaren, onder impuls van jonge zwarte muzikanten, een opvallende nieuwe jazz stijl, bebop, die reageerde tegen de weinig evoluerende big band arrangementen en het gebrek aan creatieve solo ruimte.

De revival beweging is ontstaan in de V.S. in de loop van de dertiger jaren en duidelijk zichtbaar geworden op het einde ervan, in de muziek van bijvoorbeeld "Lu Watter's Yerba Buena Jazz Band". Het gaf nieuwe aandacht aan de bijna vergeten New-Orleans muzikanten en hun muziek met als voorbeelden Bunk JOHNSON, George LEWIS en Kid ORY. Ook Europa beleefde zijn restauratie. In Groot-Brittannië was één van de hoofdfiguren, pianist George WEBB, de vader van de Britse revival, die in 1943 in "The Red Barn" een pub in Barnehurst (Kent), een band leidde waarvan ook Humphrey LYTTELTON (tp) en Wally FAWKES (kl.) deel uitmaakten en die in het begin in een King OLIVER geïnspireerde stijl speelden.

In 1948 formeerde Humphrey LYTTELTON met de rest van "George WEBB's Dixielanders" zijn eigen orkest. Het was die band die in Oostende speelde op het "Festival Européen du Jazz" (1948) en bestond uit : Humphrey LYTTELTON (tp., ld.), Wally FAWKES (kl.), Harry Brown (tb.), Pat HAWES (p.) Nevil SKRIMSHIRE (gt.) Les RAWLINGS (cb.) en John ROBINSON (ds.).

Le Courrier du Littoral (1948) : "L'Orchestre est semi-professionnel, chacun de ses membres travaillant dans la journée. A Londres, l'orchestre a son local au 'Number One Jazz Club', Leicester Square et joue également régulièrement au 'London Jazz Club', Piccadilly Circus".

De Zeewacht (1948) : "Geen kwestie van ingestudeerde jazz maar collectieve improvisatie, stijl 'New-Orleans'. De sterke muzikale

personaliteit van Humphrey LYTTELTON zelf, drukte schijnbaar zijn stempel op het optreden. Ook de pianist kreeg gelegenheid zich te laten gelden, evenals de trombone en clarinet".

In Nederland werd het maken van "negroïde en negritische" muziek door de bezetter verboden en zo was ook het contact met de Amerikaanse jazz-scène verboden en was men onwetend over de evolutie aldaar. Na de bevrijding werd in dezelfde stijl gespeeld als voor de oorlog, de swing en de Chicagostijl. "The Orchestra of the Dutch College", gesticht in 1945, speelde omstreeks 1947 in de "revival" stijl en ontwikkelde zich, als een amateurscombinatie, onder de leiding van Peter SCHILPEROORT, tot één van de vooraanstaande oud-stijl orkesten van Europa. Zij traden hier op in de volgende bezetting : Kees VAN DORSSER (tp.), Wim KOLSTEE (tb.), Peter SCHILPEROORT (kl., ld.) Dim KESBER (kl.), Wout STEENHUIS (gt.), Joop SCHRIER (p.), Chris BENDER (cb.) en Arie MERKT (ds.).

De Zeewacht (1948) : "Stijf en deftig als alle Nederlanders zetten ze in. In tegenstelling met hun voorgangers (Humphrey LYTTELTON) kleefden zij ook meer de oude jazzopvatting aan, die op de melodie afgestemd is. Het zwaartepunt bij de Nederlanders lag bij de twee klarinetten uit de band, die bespeeld werden door Peter SCHILPEROORT en Dim KESBER. Ons inziens leverden de Nederlanders de beste en meest aanvaardbare prestatie van de avond. Met de jazz die zij voortbrachten zouden de meeste mensen in de zaal zich wel kunnen verzoenen".

"The New Rythm Band", ontstaan uit de "Dixie Dandies", werd gesticht in 1946 in Genève. Zij speelden in de revival stijl en traden reeds op te Brussel op het "Concours International de Jazz de Bruxelles 1947 du Hot Club de Belgique".

De band bestond uit : Francis SELLEGER (tp.), Eric DUFOUR (tb.), Claude AUBERT (kl.), Henri "Jelly Poll" CHAIX (p.), Georges ROSENBERG (gt.), Roger DANNAKEN (cb.) en Pierre BOURU (ds., ld.).

De Zeewacht (1948) : "Gewoon in burgerspak speelden ze drie stukjes in de tegenwoordig wat verouderde jazzstijl, die meer op melodie dan op een zeer sterk rythme of ware swing afgestemd is. De gespeelde stukken waren arrangementen van de pianist Henri CHAIX. Pianist en zelfs drummer kregen geen kans om zich te laten gelden. De gitarist was afgestemd op de drummer en het zwaartepunt lag bij de trombone. De voortgebrachte nummers waren zichtbaar ingestudeerd en veel fantasie viel niet te bespeuren. Als geheel : een verzoevende jazzformatie".

"Claude ABADIE et son Orchestre" werd als amateurscombinatie gesticht in 1943. Zij speelden in de Dixieland stijl (2) en zorgden voor een populaire bekendheid van die stijl in Frankrijk, met als hoogtepunt het orkest van Claude LUTER. De band bestond uit : Guy LONGENON (ct.), Christian VIENOT (tb.), Claude ABADIE (kl., ld.), Hubert FOL (as.) Jean MARTY (p.), Georges "Zorro" D'HALLUIN (cb.) en Claude LEON (ds.).

De Zeewacht (1948) : "De bezetting was origineel. Vooral de bas, Georges D'HALLUIN, liet zich opmerken. Hij leek meer op een bokser die zich aan het oefenen was voor een titelkamp dan op een muzikant. Claude ABADIE bewandelde zowat de middenweg tussen de Nederlanders en de Engelsen. Ook gaf hij een grote voorkeur aan klarinet. Waar zijn eerste nummer sterk melodieus was, kan hetzelfde niet gezegd van zijn twee laatste nummers, die door een sterk rythme onderscheiden werden, rythme dat echter niet te sterk opgedreven was, zoals bij de Engelsen".

De bebop of bop beweging is ontstaan in de V.S. in het begin van de Tweede Wereldoorlog. Een geforceerde oorlogseconomie zorgde voor een groot werkprogramma-probleem. Honderden nieuwe fabrieken moesten in één jaar tijd het leger voorzien van kanonnen, tanks, schepen en vliegtuigen. Een leger van gemobiliseerde mannen verliet het land. Een van de gevolgen was de uitwijking van de zwarte bevolking naar de grote steden en naar het noorden. Ongeveer 60 procent van de zwarte bevolking leefde voortaan in de steden, tegenover tweeëntwintig procent in het begin van deze eeuw. Dit nieuw sociaal klimaat gaf een aantal jonge zwarte musici een diepgaand gevoel dat zij niet verder konden met het musiceren in de bestaande stijlen en wat zij aanvoelden als : "het grote eenvoudige kind in een rol om de blanke te amuseren". Hun nieuwe muziek amuseerde ook, absurd, een oneerbiedig gedrag wakker makend. De zuiverste vorm van bebop was de muziek van Dizzy GILLESPIE, Charlie PARKER, Fats NAVARRO, Bud POWELL. Een muziek van uitersten in harmonie en ritme. Zo verloor het ook zijn "populair" karakter maar voor de jonge zwarte bleef het wel dansbaar in de stijl van de Apple Jack.

In Europa, op de as van het Nazisme, verspreidden de Amerikanen de bebop, meestal gespeeld in kleine bezettingen, van trompet, saxofoon, piano, bas en drums, in clubs, café's en kleine zalen. De Europese muzikanten, door de oorlog geïsoleerd, waren verrast en verward van de muzikale evolutie in de V.S. en het duurde een paar jaar vooraleer men de veranderingen begreep. Het waren vooral jonge amateurmuzikanten die in de nieuwe stijl, de bebop, groeiden, want de professionelen speelden verder dansmuziek in de swingstijl van voor de oorlog. De financiële kant van de zaak is hier ook van belang, want geldelijk was het niet zo interessant om revival of bebop te spelen in de vele jazzclubs, de nieuwe vrijheidssymbolen, die na de oorlog overal werden gesticht. Een andere weg leidde naar West-Duitsland, naar het Amerikaans bezettingsleger, waar men als jonge muzikant zijn brood verdiende met dansmuziek, maar ook ervaring kreeg met de bebop stijl, door het samenspelen met de Amerikaanse muzikanten. Een voorbeeld van zo'n jonge muzikant die in 1952 naar West-Duitsland trok, is onze stadsgenoot Roger VANHAVERBEKE (cb.) en de hier verblijvende Willy DEMOOR (p.).

"The Bob Shots" uit Luik was het enige orkest die zijn expressie zocht in de nieuwe muziekvorm : de bebop. Luik was de bakermat in België van die nieuwe jazz stijl. Misschien is dit te verklaren omdat de Luikse muziekgemeenschap het dichtst bij de Amerikaanse bezettingstroepen was en het gemakkelijker was om aan de jamsessions (3) met Amerikaanse muzikanten deel te nemen. Gegroeid tijdens de oorlog (1943) onder het impuls van Pierre ROBERT als een amateursformatie in de Dixielandstijl evolueerde het tot één van de beroemdste Belgische na-oorlogse jazzformaties (1946) waar heel wat bekende Belgische jazzmuzikanten deel van uitmaakten : Fats SADI, Toots THIELEMANS, Francy BOLAND, Jean WARLAND. Er werden opnamen gemaakt in 1947 en 1949. De band bestond uit : Jacques PELZER (as.), Bobby JASPAR (kl. ts.) Jean VENDRESSE (p.), Pierre ROBERT (gt., ld.), Charles LIBON (cb.), André PUTSAGE (ds.).

De Zeewacht (1948) : "Ons land was vertegenwoordigd door "The Bob Shots" uit Luik, die nu bepaald geen schitterende prestatie leverde, zoals men wel gezegd had. Hier ging de aandacht wel naar de batterie. Ook de saxofoons konden zich laten gelden, maar waren wat eentonig. Als ensemble liet ze wel een gunstige indruk na, maar vielen ons persoonlijk op jazzgebied wat tegen".

Het festival eindigde dezelfde avond met een jamsession in de "Continental", Zeedijk.

De Zeewacht (1948) : "Het tweede deel van het jazzfestival in zakformaat was een muzikale cocktail die nogal origineel opgevat was. Het Engels, Nederlands, Frans en Belgisch orkest werden in twee groepen ingedeeld, die om de beurt een muzikale improvisatie op een bepaald thema ten beste gaf. Over het algemeen was het enkel de improvisatie die bleef en het thema dat verdween. Al konden wij dat spektakel niet erg smaken, het stelde ons toch in de gelegenheid de individuele waarde van iedere muzikant afzonderlijk te monstereën. Deze monstereëring was onvoorwaardelijk in het voordeel van de muzikanten die elk individueel flinke krachten moeten genoemd worden. Als sterke persoonlijkheid liet Humphrey LYTTTELTON zich gelden. Die vent beschikt over een fantasie die aan het ongelooflijke grenst. Hij moet dan ook de grote vedette van dit klein jazzfestival en speciaal van die jazzcocktail genoemd worden".

Ik heb de tekst van de Zeewacht zo volledig mogelijk aangehaald om U de relatie tussen jazzmuziek en kritiek te laten aanvoelen.

Bronnen

- Le Courrier du Littoral, 15.01.1948, p. 4.
- De Zeewacht, 20.08.1948, p. 2.
- Stadsbibliotheek Oostende : Koninklijk Theater, programma 15.08.1948.

Aantekeningen

- (1) Hot : wordt gebruikt om aan te duiden dat de intonatie van de ten gehore gebrachte jazz fel, met attaque en niet terughoudend is. (Jack BOSCH : Jazzlexicon : Het Spectrum, 1964).
- (2) Dixieland : onder de naam dixielandstijl verschuilen zich vrij sterk verwaterde copieën van de oorspronkelijke New-Orleans stijl, alsook vrij zuivere benaderingen van deze stijl. (idem).
- (3) Jamsession : gemeenschappelijke improvisatie op een bepaald thema, van musici die normaliter niet deel uitmaken van hetzelfde orkest. (idem).

Gebruikte afkortingen

as. = altsaxofoon
cb. = contrabass
ct. = cornet
ds. = drums
gt. = gitaar
kl. = klarinet
ld. = leiding
p. = piano
tb. = trombone
tp. = trompet
ts. = tenorsaxofoon

Nota van de Redactie

Georges VAN DUYVENDODEN is hoofd van de jeugdafdeling van de Plaatselijke Openbare Bibliotheek Oostende, fervent jazzfanaat en medesamensteller van het naslagwerk "Jazz op plaat" (1986).

De laatste bewoners van Westende-Baden kwamen alhier deze namiddag toe - enkel vrouwen en kinderen, de mannen zijn door de Duitsers gevangen genomen.

Men vertelt ook dat de Duitsers, met hunne kanonnen van aan Raversijde schietende, hun eigen volk hebben getroffen.

Deze noen werd M. RAICK, uitgever van Echo d'Ostende, door de Duitsers sedert eenige dagen gevangengehouden, losgelaten.

Deze namiddag had de burgerlijke ter aardebestelling plaats van M. Philippe PRINCIPE, oud-adjutant van 't leger, eere-hoofdkontroleur onzer Buurtspoorwegen, die in 1885, toen onze eersten Buurtspoorweg - deze van Oostende-Veurne - gemaakt werd, in dienst trad en tot op zijne op pensioenstelling trouwe dienst leverde.

Deze namiddag werden twee onzer stadsgenoten, M.M. H. V. en M. J., die hun gedwongen verlof gebruiken om te trachten Oostende van zeep te voorzien - zeep is hier immers schier niet meer te krijgen - zijn, zeggen twee onzer stadsgenoten door de Duitsers aangehouden geworden aan de Hooge Barriere en onder gewapend geleide naar de kommandantuur gebracht, om, na 2 uren wachters losgelaten te worden.

Gansch den dag was het kanongebulder uitnemende hevig. Het scheen dichter en dichter te komen, misschien wel tengevolge van den Noord Westewind, die in storm opsteekt. Rond 5 1/2 ure stopt het kanongebulder; daarentegen loeit en briescht de wind.

Donderdag 12 November. -

NEGENENTWINTIGSTE DAG DER BEZETTING

De storm die uit het Noord-Westen gansch den verleden nacht en ook gansch dezen Donderdag, alhoewel min hevig, woedde, moet alle geschut onmogelijk maken - want wij hooren niet het minste kanongebulder, tenzij enkele flauwe schoten tegen den avond.

* * *

De Duitsers moeten gister (Woensdag) groote verliezen ondergaan hebben. Immers, van gister avond 8 1/2 ure tot deze nacht 3 1/2 ure werden 120 gekwetsten binnengebracht in ons Burgerlijk Hospitaal. Daarvan waren er, deze morgen, reeds 3 dood. Gister overleden daar 4 gekwetsten. Heden worden er 7 Duitsers begraven; morgen, nog 7, op voorwaarde dat de doorkisten in tijds gereed zijn !

Deze morgen rond kwart voor 10 ure werd een Fransche soldaat, erg gewond het Hôtel des Thermes binnengebracht.

Kort nadien komen twee trams met gekwetsten aan : de eerste, bestaande uit 3 opene wagens en 6 rijtuigen; de tweede uit een rijtuig en een bagagiewagen. 2 auto's, een groote autowagen gevuld met gekwetsten en een auto, met 4 gekwetsten in, volgen op korten afstand. Schier al de gekwetsten worden binnengedaan in het Hôtel des Thermes, waar heden, in plaats van 45 pinten melk - sedert eenige dagen genomen - 90 pinten moesten besteld worden.

In de ambulancie STRACKÉ kwamen 6 gewonde Franschen toe.

Om 3 ure is een trein van 12 rijtuigen, opgepropt met gekwetsten (ruim 600 man) uit onze groote statie vertrokken. Sedert eenige

dagen vertrekken zoo iederen dag twee treinen, één rond 3 ure en één rond 6 ure.

Volgens wij vernemen werd in de laatste nacht, tijdens den hevigen storm, door onze jongens met de bajonet gevochten, al den kant van Westende. De Duitschers zouden daar 500 dooden en 1200 gekwetsten gelaten hebben.

* * *

Op de markt, deze morgen gehouden, dezelfde beweging als verleden week. De groenten en de boter verhoogden lichtelijk in prijs bij verleden week.

* * *

Om 7 ure trekken 14 karren, geladen met buizen, nagels, hamers en allerhande werktuigen om bruggen te maken den Thouroutschensteenweg op. Van 9 ure tot 10 ure, slaan onophoudelijk, karren met hout, voorraad en allerlei werktuigen, alsmede autos voor gekwetsten denzelfden weg op; om 1 ure, nog eens karren met hout, ditmaal 65 in getal.

Om 2 1/2 ure komt een tram, opgepropt met gekwetsten, uit de richting van Middelkerke aan.

Van 3 tot 4 ure, concert op de Groote Markt. Inmiddels komen 2 autos aan met zwaar gekwetste Duitschers en een ander met 3 Fransche gekwetsten.

Gansch den dag door was het op den Thouroutschensteenweg en op den Nieupoortschensteenweg, een weg en wederkeeren van troepen.

Vrijdag 13 November. -

DERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Derdē dag van den storm : hevige wind, en van tijd tot tijd zware regenvlagen. Gansch den dag werd er tamelijk wel geschoten, doch op ver na zoo hevig niet als in het begin der week. Een 6-tal malen hooren wij uiterst geweldige ontploffingen, die de ruiten doen daveren : 't zijn waarschijnlijk onderzeesche mijnen die, door het water opgezweept, tegen de zandbanken botsten en ontploffen.

Wij ontmoeten in den vroegen morgen Middelkerkenaren die met pak en zak, hunne gemeente verlaten hebben. Zij vertellen ons dat er 5 kanonnen te Middelkerke staan en dat, uit alle voorzichtigheid, de bevolking aangemaand werd te vertrekken.

Deze nacht overleden zeventien Duitschers in ons burgerlijk hospitaal en om 10 ure van den morgen waren er nog 8 bij.

* * *

De Duitsche half genezen gekwetsten, in 't militair hospitaal verpleegd, moesten heden naar den slag trekken. Zij hadden, naar 't schijnt, er niet veel moed op en 't krijschen stond hen nader dan 't lachen..

Tegen den avond werden er wederom zieken weggehaald uit het militair hospitaal. Er blijven slechts een 20-tal zieken en gekwetsten meer over in dit hospitaal.

Laat in den avond trokken verscheidene Duitsche wagens, vol Duitsche lijken, voorbij de Vuurtorenwijk. De lijken werden begraven in de duinen te Breedene-aan-zee.

Rond 12 ure komt een tram met gekwetsten, uit de richting van Middelkerke aan.

Deze morgen hebben de Duitschers de huizen opengebroken van M. Alfons VAN ISEGHEM, gewezen gemeentesekretaris en van M. VALCKE, beide in de Jozef II straat.

Rond de noon staan aan het Hôtel de la Couronne 14 autos vertrekens gereed. Aan het Hôtel des Thermes worden acht karren volgeladen met wapens, schoenen, helmen, broeken, tunieken enz. Autos en karren verlaten de stad langs de Smet de Naeyerbrug.

Een hondertal wagens, van de richting van Thourout komende, rijden de stad binnen en worden geplaatst de eene op de Grootte Markt, de andere in de St Petersburgstraat en de Euprosine Beer-naertstraat.

Om 1 ure trekken 2 grootte kanons, op rolwagens, Middelkerke- waarts op. Rond 6 ure, aankomst van 3 grootte karren, vol met gekwetsten.

De twee grootte slijkzuigers van M. SMIS zijn heden langs de Brugschevaart naar de Nieupoortschevaart vertrokken. Niemand weet waarom !

* . * . *

Volgende omzendbrief wordt heden aan de bakkers gestuurd :

Oostende, 13 November 1914.

Mijnheer,

Het stedelijk "comiteit tot onderstand van Vluchtelingen en Noodlijdenden", roept dringend uwe welwillende aandacht op de volgende punten :

1° Opdat de nood doelmatig kunnen bestreden worden, en opdat er te minsten dagelijks brood aan de noodlijdenden kunne verzekerd worden, is het noodig dat al de bakkers edelmoedig zijn en behooren zij bereidwillig zooveel het in hunne macht is de broodbons van het comiteit te aanvaarden, zelf wanneer de broodkaart geen naam van bakker draagt of wanneer de naam van een anderen bakker is aangeduid, die geen brood kon geven.

2° Het is aan de bakkers ten strengste verboden, broodkaarten voor geld, vooral aan verminderde prjs, af te koopen, of ook nog voor boterkoeken, enz. aan te nemen. Dit ware een erg misbruik aan de behoefligen ten schade. Het comiteit zal desnoods strenge maatregelen nemen en ze van ambtswege doen bekrachtigen.

3° Het comiteit zal trachten bloem en meel te koopen en in stad te brengen. Het zal aan de bakkers desgevalle de ware afstaan comtant en aan factuurprijs. Doch in verdeeling zal er rekening gehouden worden van de diensten die de bakkers aan de noodlijdenden bewijzen. Daarbij zal het comiteit eischen, telkens het bloem en meel kan verschaffen, dat de brooden gebakken worden van twee derden meel en een derde bloem. Het comiteit eischt ook dat het brood een kilogram wege. Een toezicht zal gehouden worden.

Voortaan zal het comiteit 30 ct. per brood betalen.

In deze pijnlijke en moeilijke omstandigheden durft het comiteit rekenen op de menschlievende en verstandige medewerking van de Oostendsche bakkers.

Namens het Onderstandscomiteit :

Mme A. HAMMAN, MM. Aug. KESTELOOT,
E. VANVLAENDEREN, F. THONÉ, H. VERMEIRE
Kan. A. CAMERLYNCK.

Zaterdag 14 November. -

EENENDERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Gansch de nacht werd er flauwtjes geschoten - tegen den morgen hield het kanon op, en verder in den dag werd niet het minste schot meer gelost.

Gansch den morgen komen karren af van de richting van Middelkerke en richten zich naar de statie.

Een duitscher vertelt ons dat Donderdag al de officieren der mariniers, die in 't gevecht waren, dood of gekwetst werden. Die dag alléén werden 1.100 gekwetsten binnen het Hôtel des Thermes gebracht. De ambulancie kon natuurlijk die toeloop niet slikken.

Deze week verloren de duitschers reeds 17.000 man. Verscheidene duizende duitschers gerochten over den Yser, doch werden op hevig geweervuur ontvangen en met de bajonet teruggedreven; van eene legerbende van 1.000 man kwamen er enkel 15 ongedeerd terug. Men heeft veel gesproken van een generaal, die verklaard had in 48 uren over Nieupoort te zijn. Hij had reeds 4 zonen dood in 't leger. Hij was te roekeloos en werd de beenen afgereden; hij bezweek Maandag. Zijn lijk werd naar Duitschland overgebracht.

Onze duitscher verklaart verder dat men schier de soldaten niet meer naar het front krijgt. Het is onbegrijpelijk hoe goed de Engelschen ingelicht zijn van de minste bewegingen der duitschers. Als deze laatsten bij 't bivakkeeren al ware 't maar een klein vuurtje maken, het duurt geene 5 minuten of zij worden begoten met bommen. 't Gebeurde eens dat eenige duitschers hunne geweren in rotten stelden en 2 kilometers verder gingen slapen. Korte oogenblikken nadien, kregen zij eenige bommen op hun lijf. Te Raversyde waren 17 kanonnen opgesteld geworden : nog geen 15 minuten nadien waren zij stuk geschoten. Onze duitscher zei ook dat vele soldaten zich afvragen waarom de koningen en de keizers niet onder malkaar vechten !!

Tot daar, onze duitscher. Zeker is 't dat vele soldaten den oorlog beu zijn. Wanneer men met een paar in gesprek kan geraken, hoort men hen zeer dikwijls bitter klagen over den duur van den oorlog. Zij hunkeren om naar huis te kunnen terugkeeren - wat moeten wij dan zeggen, die hier als op een eiland zitten, van vele noodzakelijke dingen beroofd en schier zonder brood staande ? Het is bedroevend om zien hoe de menschen uren op uren aan de deuren van zekere bakkerijen staan om toch een wit brood te kunnen bemachtigen. 't Bruin brood eilaas, bevalt aan zoovele ziekelijke personen niet ! En wie weet zullen wij binnen korte dagen nog wel wit, of zelfs bruin brood hebben ! Het Hulpkomiteit heeft een schip met 250 zakken bloem en 280 zakken meel aangekocht - zullen de duitschers dit schip doorlaten ? En zoo ja, hoeveel dagen zal die lading medegaan ? En daarna, roggebrood eten ? 't Zal er van komen, als de vervloekte duitscher niet algauw weg is.

* * *

Melkboeren van Leffinghe vertellen deze morgen dat gisternamiddag rond 4 ure, talrijke duitschers, de eene zonder ransel, de andere zonder wapens in allerhaast uit de richting van Middelkerke kwamen geloopt, zeggende dat men bezig was met Middelkerke te beschieten. Bommen zouden gevallen zijn op het gemeentehuis, terwijl de duitschers in de kerk waren.

* * *

Deze morgen rond 8 ure, stonden 7 doodkisten op 2 karren aan de deur van den bijzonderen ingang der Jongensschool, in de Kerkstraat. In den loop van den namiddag werden 16 gegarnierde doodkisten binnengedaan in de Ambulancie STRACKÉ.

M. Felix DE GHESELLE kan niet spoedig genoeg de doodkisten voor de soldaten, in het Burgerlijk Hospitaal gestorven, maken, M. Jozef DEGROOTE, St Petersburgstraat moet er ook leveren ! En zoo is den oorlogstijd voor den eenen zijn dood en den anderen zijn brood !

Kleermakers en schoenmakers hebben ook goed hun werk, thans !

Heden werd geen bericht of duitsche mededeeling aangeplakt aan de statie. Daarentegen is aan de kommandantuur eene affiche aangeplakt, in 't fransch alléén opgesteld, waarin de duitschers aan de snullen pogen wijs te maken dat België sedert 1906 een geheim verdrag had met Engeland !!!

Aan de kommandantuur staat, eveneens, aangeplakt dat geene paspoorten afgeleverd worden.

* * *

Niettegenstaande hunne duchtige verliezen hebben de duitschers nog den moed dezen namiddag, van 3 tot 4 ure, het muziek der Mariërs een concert te doen geven op de Groote Markt !!

* * *

Rond 3 ure aankomst van 21 autos gevuld met gekwetsten. Een kwart uurs nadien komt een groot kanon af van den kant van Middelkerke.

27 gekwetsten komen rond 4 1/2 ure toe uit de richting van Leffinge.

2de MAAND DER BEZETTING

Zondag 15 November. -

TWEEENDERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Eene maand is het geleden dat de duitscher den voet plaatste op onzen Oostendschen grond - hij kwam hier geveleid door de zoete hoop binnen korte dagen Duinkerke en Kales te bemachtigen ! Hoe deerlijk is hij in zijne verwachtingen bedrogen !! Duizenden en nog duizenden zijner manschappen liggen voor eeuwig te rusten op de boorden van den Ijzer, andere duizenden liggen te zieltoegen in de hospitalen en ambulancies of zijn verminkt en buiten gevecht gesteld naar Duitschland teruggekeerd, zonder te gewagen van de massas gevangenen in handen der Bondgenoten gevallen ! Heden is het vier weken, dag op dag, dat de strijd begon aan den Ijzer, nog is de duitscher geen duim breed vooruit gegaan, en voorwaar, wanneer Wilhelm den IIe, Wilhelm de meinedige, die zich een tweede Napoleon waant, aan den kleinen stroom denkt die Nieupoort van het overige van België scheidt, gaan zijne gedachten zeker wel naar eenen anderen stroom, aan de oevers van denwelken Napoleon de Groote, zijne macht fnuiken zag : aan de Bérésina !

* * *

De 8 ure mis, in de HH. Petrus en Pauluskerk, werd gelezen door een duitschen almoesener. Veel soldaten waren er tegenwoordig. Evenals verleden Zondag werd de mis opgeluisterd door muziek en samenzang. Langdurig sprak de duitsche priester over de plichten van den soldaat tegenover zijn vaderland; hij steunde er, bijzon-

lijk, op dat zij met heldenmoed vechten moesten ! Hij dacht toen zeker aan die mariniers dewelke weigeren nog ten strijde te trekken of aan die andere soldaten dewelke met den revolver moeten bedreigd worden, willen zij vooruit gaan !

Rond 9 ure begint het lichtelijk te sneeuwen, daarna krijgen wij geweldige regenvlagen en dit voor den ganschen Zondag.

Gansch den dag door, te beginnen van rond 9 ure tot 's avonds 7 ure, wordt hevig geschoten. Op zekere oogenblikken is 't als een ware donder ! Wij tellen tot 15 en 20 schoten per minuut !

Deze morgen, om 8 ure, had de begrafenis plaats van 3 soldaten, overleden in de ambulancie STRACKÉ. Voorafgegaan door 2 mitraljeuzen en gevolgd door M. STRACKÉ, 1 officier en soldaten, trokken de lijkwagens recht naar het kerkhof.

* * *

Tot hiertoe waren de lijken der duitsche soldaten begraven geworden in 't park der Oostendenaars, evenals de Belgische en Fransche soldaten. Er lager er reeds 31 (er lagen 15 Belgen en 2 Franschmans). Van heden af zullen de begravingen der duitschers plaats hebben op het gedeelte van het kerkhof genaamd Engelsch kerkhof, rechts van den ingang.

Deze namiddag gebeurde op het strand aan den Vuurtoren een schrikkelijk ongeluk : 4 duitsche marinesoldaten hadden er eene drijvende mijn gevonden en wrochten er aan, toen ze al met eens ontplofte : 3 werden op den slag gedood en een doodelijk gekwetst.

Sedert gister is het Sanatorium van Dr. DELCROIX overgebracht naar het O.L.V. College.

* * *

Hier nu, terwijl buiten de wind giert en de regen tegen de ruiten klettert, een en ander van hetgene zooal in stad wordt verteld :

Een generaal zat in "de Renommée". Hij dronk Champagne met zijne officieren. Op zeker oogenblik vroeg hij hoeveel flesschen champagne er nog in den kelder waren. Men antwoordde hem "vier". Hij vroeg er drie en dronk ze uit met zijne officieren. Dan deed hij de vierde flesch brengen en zegde : "Nous brûlerons notre dernière cartouche". (Wij zullen onze laatste kardoes verschietsen).

* * *

In eene kamer van het "Hotel Central" zaten verscheidene officieren en een soldaat. Er trad een officier binnen die den soldaat gebod buiten te gaan. De soldaat weigerde en wierp den officier ten gronde. De andere officieren trokken hunnen revolver en schoten den soldaat dood.

* * *

In het "Hôtel de Barcelone" waren verscheidene officieren aan 't drinken. Eensklaps ontstond een twist tusschen hen. De een zegde "de overtocht van den Ijser is mogelijk" en de andere zegde "de overtocht is niet mogelijk".

Zij vochten een tijd lang ondereen doch geraakten ten slotte 't akkoord rond eene wel gevulde flesch.

(wordt vervolgd)

OSTENDIANA

door A. SWYNGEDAUF
m.m.v. E. SMISSAERT

RECHT - Ostendiana R.232/1

Recht door zee : bijdragen tot de geschiedenis van de socialistische arbeidersbeweging in het arrondissement Oostende-Veurne-Diksmuide (tot 1940). Oostende : SP-federatie Oostende-Veurne-Diksmuide, 1990.

MERTENS, Jacques - Ostendiana R.232/1

Samen met onze voormannen... : biografisch overzicht omtrent Cesar De Paepe, Eugène Steens, Eduard van Vlaenderen, Daan Boens, Jules Peurquaet, Gunst, Louis Major. In : Recht door zee.

MEEUS, Stefan - Ostendiana R.232/1

1885-1918 : het socialisme zet voet aan wal. In : Recht door zee.

SMISSAERT, Emiel - Ostendiana R.232/1

1885-1886 : "Al moeite om niet ?". In : Recht door zee.

DEBROCK, Walter - Ostendiana R.232/1

Vroegsocialisme te Oostende ? : 1885-1886. In : Recht door zee.

VERMOTE, Michel - Ostendiana R.232/1

1918-1940 : een stormachtige reis. In : Recht door zee.

OOSTENDE - Ostendiana O.303/53

Oostende '91, België. Oostende : Promotie Toerisme Oostende; Druk. Goekint, 1990.

ROUSSELLE, Mark - Ostendiana R.772/2

Gebruik de computer : boekdeel 4 : toegepaste informatica : complementaire activiteiten en labo. Oostmalle : De Sikkell, 1990.

CATALOGUS - Ostendiana C.191/341

René Magritte : tentoonstelling georganiseerd door Pro Museo in samenwerking met het "Musée de l'Art Wallon" te Luik & het Provinciaal Museum voor Moderne Kunst" van Oostende. Roumont : Pro Museo, 1990.

DECLERCK, Roland - Ostendiana D.236.7/1

Veurne : nostalgische terugblik. Nieuwkerken-Waas : Het Streekboek, 1990.

HOSTYN, Norbert - Ostendiana H.829/41

Museum voor Schone Kunsten, Oostende : aanwinsten 1989 : catalogus. Oostende : Museum voor Schone Kunsten, 1990.

JANSSENS, Jacques - Ostendiana E.336/174

Ensor. Paris : Flammerion, 1990.

GETUIGEN - Ostendiana G.337.7/1

Getuigen in polderklei : huldeboek dr. historicus Godgaf Dalle. Veurne : De Rode Bles, 1990.

DEMANET, Roger - Ostendiana D.319.9/1

La bonne cuisine flamande. Paris : R. Solar, 1990.

MEESTER, Victor de - Ostendiana M.390/1

Ter herinnering aan onze vissers : van Heist tot De Panne. Aartrijke : Uitg. Emiel Decock, 1990.

DESNERCK, René - Ostendiana D.356.01/1

Parochieregisters Deurle : klapper op de dopen. Oostende : René Desnerck.

O.C.M.W. - Ostendiana O.110/1

O.C.M.W., Oostende : Sociale Dienst. O.C.M.W., 1990.

BARRA, Jean-Marie - Ostendiana B.255/3

Met lei en griffel ! : 110 jaar vrij onderwijs, 100 jaar Sint-Jozefsinstituut O.L.Vrouw ten Bunderen, Middelkerke. Middelkerke : Heemkring Grangate, 1990.

DESNERCK, Roland - Ostendiana D.356.1/9

Twee bokalen : roman. Oostende : Manga, 1990.

CARTOONS - Ostendiana C.175/22

Cartoons 1990 : 29ste internationale Cartoonfestival Knokke-Heist. Leuven : Davidsfonds, 1990.

ONZE-LIEVE-VROUW - Ostendiana O.279/1

Onze-Lieve-Vrouw ter Duinen, Mariakerke : historische aantekeningen. Oostende : Parochie O.L.V. Ter Duinen, 1961.

SEYS, Raf - Ostendiana S.597/29

Onderwijsinspecteurs langs Koekelare om. Handzame : Druk. Dewilde, 1972.

LANNOY, Danny - Ostendiana L.222/4

Het neogotische stadhuis van Knokke-Heist. Knokke-Heist : Heemkring Cnoc is ier, 1990.

PACKO, Luc - Ostendiana P.102/1

Jabbeke : 1914-1918. Aatrijke : Uitg. Emiel Decock, 1990.

TAFELN TE OOSTENDE IN 1933

door J.G. DE BROUWERE

In 1933 vierde de Association des Propriétaires de Cheveaux de Courses au Galop haar vijftigjarig bestaan. Het jaarlijks banket werd dan ook met bekwame luister ingericht, en wel op zondag 27 augustus 1933, in het Hôtel de la Plage. Van het banket zelf blijft natuurlijk niets over, maar toch diens spijskaart.

Dat menu was een in twee gevouwen half bristol, op de vier zijden bedrukt.

De voorkant was een reproductie van het programma van de wedrennen op zondag 26 augustus 1883, te 14 uur. Deze rennen stonden onder hoge bescherming van de koning (1) en van de hertog van Wellington (2). Dat programma kostte 30 centiemen, wat niet duur was, zijnde ongeveer 35 van onze huidige frank.

Op de eerste binnenbladzijde is de wijnkaart afgedrukt : de eigenaars van galoppaarden waren blijkbaar beslagen oenologen ! Onderaan staat een vermelding van de musicale begeleiding van het eetmaal, met zijn "attractive entertainments". In Oostende kende men toen ook het nu zo verguisde "français"...

Het "Menue" prijkt op de tweede binnenzijde. De heren wisten van fijn eten ! Maar de lezer zal zelf commentariëren : hij bekijkt de reproductie.

De achterkant is een aanduiding van plaats en gelegenheid.

Het afgedrukt exemplaar was het menu van Charles DE SORGHIER (1860-1946), secretaris-generaal van de renbaanmaatschappij.

Menu

Cantaloup 'Grappé.
. Madrilaine Riche aux boutons d'or.
Homard gratiné 'Grimod de la Reynière.
. Voiselle de ris de veau carême.
. Hermite de petits pois aux laitues.
Caneton 'Santal aux oranges de Torrente.
. Beignets Hollandais.
Coeur de Romaine.
La Pêche voilée chaste 'Suzanne.
. Rive de gesses.
Corbeille de Fruits.
Moka.

- (1) Natuurlijk Leopold II : dat was de tijd toen de koning nog af en toe in Oostende verbleef.
- (2) Arthur Charles WELLESLEY, 4de hertog van Wellington (1849-1934). De hertog was eigenaar van het fort aan wie zijn naam gegeven werd, en waarvan de grond deel uitmaakt van de oppervlakte van de renbaan. De hertog is meteen en o.m. prins van Waterloo, waar koning Willem I aan de eerste hertog, de "iron duke", uitgestrekte landerijen geschonken heeft.

OOSTENDE 1940-45

VOORBEREIDE VERSPERRING OP DE HENDRIK SERRUYSLAAN

door Edwin LIETARD

VANHALST ARTHUR

Arthur, Jules VANHALST zag het levenslicht te Kortrijk op 23 maart 1885 en is er overleden op 81-jarige leeftijd op 30 september 1966.

Hij was gehuwd met Georgette, Maria GHYS, geboren te Kortrijk op 15 augustus 1886 en er overleden op 78-jarige leeftijd op 13 december 1964.

De heer VANHALST was werkzaam bij de havendiensten van onze stad en was ook bedrijvig bij de reddingsdiensten van Oostende.

Hij is drager van verschillende militaire en burgerlijke eretekens en hij ontving van het Oostends stadsbestuur en de Reddingsdienst van Oostende een erepenning voor zijn geleverde prestaties gedurende Wereldoorlog I.

1918 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 24 mm MET BRELOK EN RING

R. OSTENDE

Gekroond wapenschild van Oostende boven 2 gekruiste bundels palmtakken.

V. Een tekst in 3 lijnen :

REDDINGSDIENST/1914-1918/A. VANHALST

EX-ONDEROFFICIEREN 1887

Deze vaderlandslievende vereniging werd in het leven geroepen te Oostende op 1 november 1887.

Haar kenspreuk luidt : "Broederlijkheid & Eendracht".

Deze maatschappij hield regelmatig kongressen in onze stad. Bij ieder van deze kongressen werd er door de federatie van Oostende een medaille geslagen.

In de loop van haar 100-jarig bestaan werden er maar liefst 7 kongressen gehouden te Oostende, nml. in 1892, 1897, 1908, 1929, 1956, 1964 en 1987.

Op 22 & 23 mei 1987 werd met grote luister het 100-jarig bestaan van de vereniging gevierd. Er werd een tentoonstelling en feestelijkheden georganiseerd.

De hieronder beschreven en afgebeelde medaille is deze die werd geslagen in 1887, ter herdenking van de inhuldiging van het vaandel.

MEDAILLE VERGULD BRONS AFM. 22/40 mm MET KROON, BOL EN RING

R. Wapenschild van Oostende (bovenste sleutels naar elkaar en onderste naar links gericht) met een kroon en een sierrol.

Op de keper : "EX-SOUS-OFFICERS"

Op de sierrol : SECTION D'OSTENDE

V. Blank veld

SOCIÉTÉ LITTÉRAIRE

Dit was een vereniging die vooral de franssprekende elite van Oostende groepeerde.

Deze maatschappij had tevens een bibliotheek die een grote hoeveelheid aan franstalige werken bevatte.

De Société Littéraire werd gesticht te Oostende op 1 mei 1787 en was de enige maatschappij die bij de 2de Franse bezetting in 1794 niet werd opgedoekt. De nieuwe Franse leiders namen deze vereniging aan en formuleerden hun besluit als : nuttig en zelfs noodzakelijk.

In 1887 werd met grote luister het 100-jarig bestaan gevierd van deze vereniging.

MEDAILLE IN BRONS Ø 50 mm.

R. Een rondschrift :

VILLE D'OSTENDE * SOCIÉTÉ LITTÉRAIRE *
Gekroond wapenschild van Oostende.

V. Een rondschrift :

* CENTI ME ANNIVERSAIRE DE LA SOCIÉTÉ

Lauwer- en palmtak over het veld met in het midden een sierrol.
1787 - 1887

SINT-SEBASTIAANSGILDE 1850

De oudste schuttersgilde van Oostende "Sint-Sebastiaansgilde" zou reeds, volgens de kronieken, bestaan hebben bij de Gulden Sporenslag in 1302.

In 1411 gingen de Sebastiaansgilden van Oostende en van Brugge tesamen in de oorlog met de Graaf van Vlaanderen tegen de legers van de koning van Frankrijk.

In 1547 werd de titel van Koninklijk Gilde door Karel V toegekend. Bij de brand van het stadhuis, in 1805, werden verschillende kostbare voorwerpen en archieven vernietigd.

In 1815 werden de schietwedstrijden gehouden op de wijk Hazegras. Op 2 juli 1892 werd het terrein, door Leopold II in pacht gegeven, in de Leffingestraat, gebruikt als veld en werd een clubhuis ingehuldigd.

De hieronder beschreven en afgebeelde medaille is de oudste, in mijn verzameling, van de Sebastiaansgilde van Oostende.

MEDAILLE IN ZILVER Ø 60 mm MET VASTE RING

- R. LE JOUR DE FÊTE
Wapenschild van de Sebastiaansgilde.
A. LEFEVERE/LE 14 JUILLET 1850
- V. Een tekst verdeeld over 6 lijnen :
SOUVENIR/DE LA FAMILLE DE FEU/MR. J. DERIDDER CHEF/HOMME DE
LA SOCIÉTÉ/ROYALE DE ST. SEBASTIEN/OSTENDE

BOEKBESPREKING - "WHITE PLUMES ASTERN"

In De Plate van februari 1986 (blz. 86/42 e.v.) gaf Jan DREESEN een relaas van de motortorpedoboten (MTB) van de Royal Navy die vernield werden in de haven van Oostende op 14 februari 1945.

Onlangs kwam ik in het bezit van een boek met als titel "White plumes astern - The short, daring life of Canada's MTB flotilla" en geschreven door C. Anthony LAW.

Zoals de ondertitel zegt is het de geschiedenis van de Canadese MTB flottielje gedurende Wereldoorlog II. Nochtans heeft deze flottielje een "link" met Oostende.

Het was nml. deze 29ste MBT flottielje die, op 15 januari 1945, onder het bevel van C. Anthony LAW, de haven van Felixtowe (G.B.) verliet en koers zette naar Oostende. Hun taak bestond erin, elke nacht, vanuit Oostende, patrouilles uit te voeren op de Noordzee. Het werden routine opdrachten en niets liet voorzien dat alles zou eindigen in een tragedie.

Door een louter toeval (de radar van de MBT 486 was stuk en kon in Oostende niet hersteld worden) moest Anthony LAW Oostende verlaten op 14 februari 1945 en met zijn schip terugvaren naar Felixtowe. Het was daar dat hij, in de morgen van 15 februari 1945, het nieuws vernam van de volledige vernieling van zijn MTB flottielje.

Anthony C. LAW werd geboren in Londen in 1916. Hij was de zoon van een militair van de "Royal Canadian Regiment"; zijn grootvader was kunstschilder. In 1930 begon LAW zijn studies als kunstschilder en tien jaar later was hij één van de meest belovende, jonge, Canadese schilders. Bij het uitbreken van Wereldoorlog II begon zijn militaire loopbaan. Hij diende op torpedoboten en werd commandant van de 29ste MTB flottielje. Hij nam o.a. deel aan de landing in Normandier. Maar hij bleef ook kunstenaar en steeds had hij zijn tekenblok bij zich. Spoedig was hij gekend als "the painting commander". Na de oorlog keerde LAW terug naar Canada en vestigde zich in Nova Scotia. In 1966 verliet hij de Navy en wijdt zich, sedertdien, volledig aan de schilderkunst.

Het boek is verlucht met zeer veel foto's (waaronder twee van Oostende) en talrijke tekeningen van de auteur. De laatste 6 bladzijden zijn gewijd aan Oostende. Het werd uitgegeven door NIMBUS Publishing Limited, Halifax, Nova Scotia, Canada. ISBN 0-921054-27-0.

Om te eindigen een gedicht geschreven door de seiner Andrew CLEELAND. In zijn eenvoud is het misschien wel de samenvatting van de geschiedenis van de Canadese MTB flottielje.

The raging of the treacherous seas,
Long the arch enemy of the MTBs,
Now ceases to hold us in its spell
As we hear the tale of the Ostend hell.
The truth of cause will be remote,
And intrigue will lend its tragic note;
Here today and gone tomorrow,
As mothers and sweethearts shrink in sorrow;
But above it all is heard the cry-
Oh God, the everlasting question, Why ?

Jean Pierre FALISE

door Norbert HOSTYN

30. Silvain SMIS (vervolg)

Kerkenbouwer

Te Oostende zijn 2 kerken gebouwd naar plannen van architect SMIS, nl. :

- O.L.V. Koningin (Mariakerke). Ontworpen in 1936; uitgevoerd in 1958. In de buitengevel werd veel rotsgesteente uit de Ardennen aangewend. Bedoeling was de werkloosheid in die streek te lenigen.
- Sinte-Godelieve.

Tuinwijk aan de Spuikom

Ook aan de uitbouw van de Opex werkte SMIS mee. Hij ontwierp een complex van ca. 70 huizen met tuinen aan de Spuikom, de toen in volle ontwikkeling zijnde OPEX-wijk (1).

De idee was platte, gelijkvloerse woningen voor bejaarden, en daarnaast huizen met verdieping voor hun kinderen.

Realisaties buiten Oostende

- Gevelontwerp Post en Telegraafgebouw, Veurne.
- Restauratie Vleeshallen, Veurne.
- Grafzerk DE BRABANDERE, Meulebeke.
- Gemeentehuis, Ichtegem.
- Gemeentehuis, Gistel.
- Schoolgebouw, Gistel.
- Kerk in Tervuren, 1958 (hoefijzervormig grondplan, gevelmozaïek van Fritz KIECKENS).
- Kerk te Ruddervoorde
- "'t Ware Heem", tehuis voor ouderlingen te Waregem, 1944 (na wedstrijd).

BOUWAANVRAGEN

Het indienen en goedgekeurd krijgen van bouwaanvragen was voor W.O. II bijlange niet zo'n "calvarie" als vandaag de dag : plannen werden in tweevoud ingediend in het technisch bureel ten Stadhuize. Daar verreed men zoveel mogelijk complicaties met bouwheer en architect. De verantwoordelijken waren trouwens meestal mensen die in de dienst promotie hadden gemaakt en noch bouwtechnisch noch estetisch onderlegd waren.

Indien de stad dan toch al eens een bouwaanvraag weigerde, kon nog altijd verzet aangetekend worden bij de gouverneur.

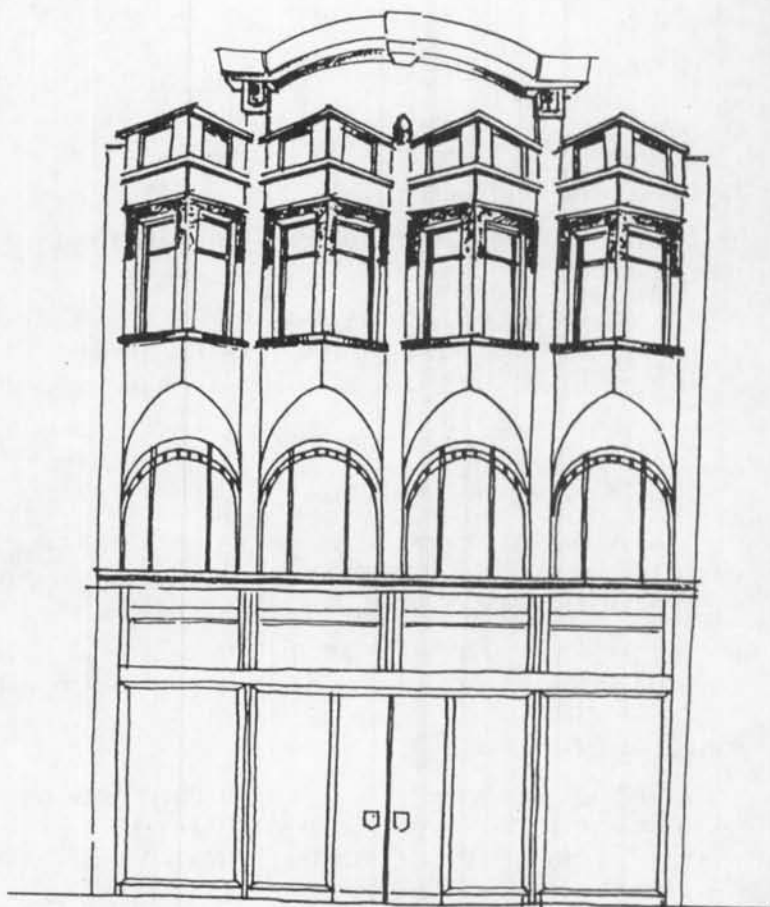
De wet van 1939 verplichtte de tussenkomst van een architect.

uit een interview met architect SMIS,
zomer 1987.

(1) Over het fenomeen der tuinwijken leze men : M. SMETS, L'avènement de la cité-jardin en Belgique, Brussel-Luik. (P. MARDAGA), 1977.

Vlaanderenstraat nr. 6

Van dit prachtig art-
décopand, misschien
wel het mooiste in deze
bouwtrand te Oostende is
de naam van de architect
ons niet gekend (nu
kleding BOUVIER).

Dancing VALENTINO
Groentenmarkt.
architect L. D'HELFT

p.v.b.a A. & Y. MONBALLIU

Noordzandstraat 72, BRUGGE

Tel. 050 - 33 73 12

Jozef II straat 25, OOSTENDE

Tel. 059 - 70 21 13

VERKOOP en HERSTELDIENST - ONDERHOUD

Schrijfmachines - Elektronische rekenmachines - Bureelmeubelen

P R O M O T I E V E R K O O P

Te koop aan de balie van het Heemmuseum

Ostendiana III + IV + V aan 1.000 Fr

i.p.v. 1.650 Fr

Nu kopen - een enige gelegenheid !!!

Begravenissen
Crematies

NUYTTEN

Inzake rouw
gaat het om diskretie, takt
Binnen een beperkte tijd dienen moeilijke,
vaak pijnlijke beslissingen genomen
Dit vereist ervaring, een gedegen uitrusting
en ook iets bijzonders menselijks,
de juiste toon
Voor dit alles kan u bij Nuytten terecht
Begravenissen, crematies, rouwtransporten,
tegen sociale prijzen
Nuytten is uw steun in droevige dagen

Tel 059/80 15 53 & 70 32 78
Torhoutsesteenweg 88
Petit-Paris - Oostende

DE PLATE v.z.w.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE.

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. N 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 20

Nr. 5

MAAND Mei 1991

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

A. VAN ISEGHEM

IJzerstraat 1
8400 OOSTENDE

PENNINGMEESTER

J.P. FALISE

H. Serruyslaan 78/19
8400 OOSTENDE

SECRETARIS

J.B. DREESEN

Rode Kruisstraat 4
8400 OOSTENDE

REKENING

750-9109554-54 of
000-0788241-19

IN DIT NUMMER

blz. 170 : I. VAN HYFTE : Courageuze stadsgenoten in 1892.

blz. 171 : J.B. DREESEN : El Pacto de Ostende - Het Pakt van Oostende.

blz. 173 : J.M. BEKAERT : Restaurant Richard, of de geschiedenis van een pand in de Adolf Buylstraat.

blz. 184 : D. FARASYN : Over dieven en lichtekooien te Oostende tijdens de laatste decade van het Oostenrijks bewind.

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn

UITZONDERLIJK

verschijnt er volgende maand een Juni-nummer !!!!

MEI - EN JUNI - ACTIVITEITEN

De Oostendse Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot de volgende activiteiten.

MEI I - ACTIVITEIT. Wandelvoordracht. Bezoek aan de Synagoog

In het kader van onze KEN UW STAD actie bezoeken wij op

Woensdag 15 mei 1991 om 14u30

de Synagoog, Tempel van de Israëlitische Eredienst in onze stad, op het Filips van Maestrichtplein 3 te Oostende.

De huidige Tempel van de Israëlitische Eredienst werd in augustus 1911 door de toenmalige Opperrabijn van België, de heer M. BLOCH, ingewijd.

De architect, dhr. LAGNER uit Antwerpen, was erin geslaagd om op de 350 vierkante meters waarover hij beschikte, een zeer mooie zaal op te richten, die plaats bood aan 300 personen. De indrukwekkende zaal heeft als zoldering een aaneenschakeling van gewelven, gescheiden door lijsten, die zich als zuilen stoutmoedig uit de grondmuur verheffen tot de acanthusversieringen. Een mooi oksaal, een absis en een gewelf, volgens ritueel naar het oosten gericht, voltooien met ongedwongenheid de samenstelling van het gebouw. Brandglazen zorgden voor een demping van het licht en gaven een schijn die alle details van de architectuur beter deden uitkomen. Totdaar "l'Étoile Belge" van 29 augustus 1911.

Sedertdien is er niet veel veranderd in de Synagoog die na 80 jaren nog steeds op volmaakte wijze dienst doet voor de Israëlitische Gemeenschap van onze stad.

Het is een enige gelegenheid om deze tempel eens van binnen te bewonderen en na te gaan hoe eenvoudig en soberheid mooi kunnen zijn.

Verzameling vóór de Synagoog, Filip van Maestrichtplein 3, Oostende om 14u15.

De organisatie in handen van ons bestuurslid de heer Jean Pierre FALISE. De rondleiding wordt verzorgd door de heer KALTER. Mis deze unieke kans niet.

MEI II - ACTIVITEIT. Avondvoordracht met dia's

Een avondvoordracht met dia's gaat door op

donderdag 30 mei 1991 om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F., Dr. Colensstraat 6, Oostende.

Het onderwerp : OOSTENDE VÓÓR EN IN DE TWEDE WERELDOORLOG

De spreker : de heer Benny STOFFELEN.

De heer STOFFELEN, een geboren en getogen Oostendenaar, heeft als voornaamste hobby de beeldgeschiedenis van zijn geboortestad. Uit zijn collectie dia's, die uit meerdere duizenden exemplaren bestaat, selecteerde hij voor ons een wandeling door het Oostende van vóór en tijdens de Tweede Wereldoorlog.

In overvloeiing projecteert hij ons een min of meer logische wandeling door Oostende. Vertrek Wapenplein, richting Van Iseghemlaan, Schouwburg, Kursaal, Dijk met hotels, Koninklijke Villa, Gaanderijen, Renbaan, Palacehotel tot villa Osterrieth (van Albert en Elisabeth), vandaar richting Petit Paris en langs de Koninginnelaan (met o.a. de

Stenen Bank) over de oude spoorwegbrug naar het Maria-Hendrikapark. Verder langs de kazerne naar de Opex tot aan Fort Napoleon (museum) en terug naar het Centrum. De Visserskaai, de oude vismijn, dancing 't Keuntje, het Staketsel en door het Leopoldpark naar de Kapellestraat.

Daarna krijgen wij nog een veertigtal beelden van de verwoestingen die de stad in de Tweede Wereldoorlog te verwerken kreeg. Dit wordt ook voorgesteld als een rondgang met als bekendste beelden : Kursaal Grote Markt, Zeedijk, enz.

Dit alles wordt voorzien van een deskundige en vlotte commentaar die als grote verdienste zal hebben dat U die avond een flink stuk zult bijleren over het Oostende van vóór en tijdens de W.O. II. Niet te missen, zeker bij zijn. Wij verwachten U. Zoals steeds is de toegang vrij en gratis ook voor niet leden.

JUNI - ACITIVITEIT. Studiereis Lapscheure, Aardenburg en Hulst

Wij starten op

zondag 9 juni 1991 om 09u30 stipt

vanop de parking voor het Gerechtshof, Canadaplein, Oostende.

Na een vlotte rit langs de oude baan naar Brugge, door de prachtige dreef langs de Damse vaart, doorheen Damme stoppen wij voor de kerk van Lapscheure. Hier was ooit het centrum van de H. Triniteit, de broederschap die zich bezig hield met het vrijkopen van slaven in Barbarië. Wie herinnert zich niet de uitstekende voordracht die de heer W. DEBROCK voor enkele jaren hield over Oostendse slaven in Barbarië. Ereschoolhoofd van Lapscheure dhr. Guido VERMEERSCH leidt ons in de kerk rond met een bondige uitleg. Lapscheure is een beetje verwant met Oostende want omstreeks 1584, bij de inundaties rond Sluis, om strategische redenen, kwam het langs het Lapscheurse gat aan zee te liggen. Net als onze Keignaart blijf daar ook nog een kreek van over.

Driekwart later zetten we terug aan voor een bezoek aan Aardenburg, één van de oudste steden in dit gebied. Er was reeds bewoning voor de Romeinse tijd. Het ligt maar enkele kilometers van Lapscheure. Aardenburg herbergt een klein maar fijn Gemeentemuseum dat ons een beeld geeft van de streek in een ver verleden toen het nog een "burg" was, net als Broekburg, Veurne, Brugge en Middelburg opgeworpen tegen de Germaanse invallers. We bezoeken ook even de Sint-Baafskerk waar men, net als in de O.L.Vrouwkerk te Brugge, enkele geschilderde graven gevonden heeft. We worden rondgeleid door de heer WILLEBOORDSE, Conservator van het Museum, en de heer VAN VOORDE, eresecretaris-archivaris van Aardenburg.

Tegen 13 uur ontschepen we even buiten Lapscheure, langs de expresweg, in het drukbeklante restaurant "Ter Schorren". Daar steken we de voeten onder tafel voor de volgende menu, waarvan de uitbaatster, mevrouw CLAEYS, me verzekerde dat goed en met ruime hand geserveerd zal worden.

Tomatenroomsoep

Haantjes "Ter Schorre" (roomsaus + champignons)
met frietjes

Ijs of chocolademousse

Koffie met versnaperingen

Het middagmaal is in de prijs inbegrepen, dranken echter niet. Die rekent elk voor zich af aan tafel. De voorzitter werd reeds gepolst of de Vereniging, traditiegetrouw, kan instaan voor de aperitief.

Om 15 uur gaat het dan in een vlotte rit, met een korte stop aan de oude zee-arm, de Braakman, doorheen Zeeuws-Vlaanderen naar het prettig stadje Hulst. Hulst is verwant met Oostende in de zin dat, volgens MEYERUS, Robrecht de Fries in 1071 hier ook een Sint-Pieterskerk liet bouwen net als dat in Oostende gebeurde. We laten ons hier door twee stadsgidsen rondleiden voor al het mooie dat dit kleine stadje te bieden heeft. Achteraf bieden de terrassen rond de Grote Markt voldoende plaats en ambiance om ons van een kleine consumptie te laten genieten.

Over de expresweg, Maldegem en Brugge zijn we traditiegetrouw rond 20 uur terug in Oostende.

Inschrijven voor deze reis kan door storting van 925 ₣ (negenhonderd vijftwintig ₣) op rekening

000-0507753-55
Jan Dreesen
Rode Kruisstraat 4
Oostende

met de vermelding : "Platereis 9 juni 1991 met x personen. In deze prijs is inbegrepen : autocarreis, toegang tot museum, gidsen in Lapscheure, Aardenburg en Hulst, en middagmaal.

De inschrijvingen moeten gebeuren vóór 1 juni 1991.

Er zijn maximum 54 plaatsen. Die eerst komt eerst maalt. Dus zorg dat je op tijd bent. We hopen op tijd een reisbrochure klaar te hebben die een aangename herinnering zal zijn aan deze uitstap.

J.B. DREESEN

COURAGEUZE STADSGENOTEN IN 1892

door Ivan VAN HYFTE

Altijd zijn er mensen geweest en zullen er zijn die boven zichzelf uitstijgen in durf, moed en onbaatzuchtigheid naar hun medemens toe. Gelukkig maar !...

De traditioneel jaarlijkse uitreiking door de huidige burgemeester waarbij stadsgenoten onderscheiden worden om hun moed en zelfopoffering kent een lange traditie.

Zo werden in 1893 niet minder dan 18 Oostendenaars gehuldigd door burgemeester A. PIETERS die in zitting van 12 september, uitzonderlijk (!) in het Nederlands, de diploma's overhandigde.

- August VANDEVELDE bevrijdde op 30 december 1891 een werkmans die bedolven lag onder het puin van een ingestorte muur.
- Henri PERMEKE (jawel, de schilder) durfde het aan uit een huis, waar een uitslaande brand was, 2 kinderen uit hun wieg te halen (06.02.1892).
- Jean HAGER en Jules IMPENS sprongen op 13 juni 1892, bij stormweer, in de branding om een roeier uit het kolkende water te halen.
- Jean GOES riskeerde zijn leven toen hij op 24 juli 1892 een jonge-

- tje uit de havengeul haalde, waar steeds een felle stroming is.
- Emile HOORELBEKE, Jean MOLLET, Gustave PILAYS, Ivon WITTEWRONGEL en Louis-Charles DEWULF kregen elk een medaille 2e klas omdat ze op 3 augustus 1892 een putdelver, 8 meter diep, bevrijdden, dit na een instorting bij een huis in opbouw in de Koningstraat.
 - De politie-agenten I. WITTEWRONGEL en Edouard LAMBRECHSEN klommen op het dak van een woonst waar een dronken razende de pannen naar voorbijgangers gooide. Ze overmeesterden de geweldenaar (16.11.1891).
 - Scheepstimmerman Constant LINGIER sprong zonder aarzelen het dok in naar een jongen die in grote moeilijkheden verkeerde (15.08.1891).
 - Pierre-Jean VANHEE waagde zich op de glibberige golfbreker die de glooiing vormt naast het staketsel om een kind uit het water te halen (19.04.1893).
 - Paarden op het strand waren wel eens moeilijk in toom te houden. Victor VANSTEENKISTE, ontvanger bij de Badendienst, Desiré WILLEM, herbergier, en aannemer Henri DEGRAEVE overmeesterden elk een paard dat op hol was geslagen.
 - Joseph PILAEIS sprong vanop de Visserskaai te water naar een kind toe dat in het dok gevallen was (15.08.1891).
 - Op 25 maart 1893 miste een werkmans de valreep bij het aan boord gaan van de steamer "Belgique"; timmerman Louis François DOUVERE dook onvervaard het koude water in.

EL PACTO DE OSTENDE - HET PAKT VAN OOSTENDE

door J.B. DREESEN

In de 19de eeuw kreeg Oostende een plaats in heel wat studies over internationale politiek door "The Ostend Manifesto". Dit was een nota, opgesteld door drie Amerikaanse ambassadeurs in oktober 1854 op een geheim overleg te Oostende, waarin zij de krachtlijnen vastlegden voor een eventuele annexatie van Cuba (1).

In diezelfde 19de eeuw kreeg Oostende ook een plaats in de Spaanse geschiedenis. Maar eerst een paar woorden Spaanse geschiedenis.

De Spaanse koning Karel IV (1788-1808), door zijn zoon Ferdinand VII tot abdicatie gedwongen, riep de hulp in van Napoleon en schonk hem zijn kroon.

Napoleon deed Ferdinand VII naar Frankrijk voeren en benoemde zijn eigen broer Jozef tot koning van Spanje.

Het land stond op voor zijn onafhankelijkheid en verdreef, geholpen door de Engelsen onder WELLINGTON, in 1814 de Fransen. Ferdinand VII keerde terug, regeerde absolutistisch, verloor de Amerikaanse kolonies en veroorzaakte, door verandering van troopopvolging ten gunste van zijn dochter Isabella, de eerste Carlistenoorlog.

Isabella II (1833-1868) had een aardje naar haar vaartje, want zij regeerde op een even harde wijze. In het Spanje van haar tijd groeide stelselmatig een harde oppositie. Toen haar eerste minister NARVAER in juli 1866 zijn 6de (en laatste) regering vormde was diens eerste werk, met de vrees van een revolutie voor ogen, de bijzonderste leden van de oppositie actief te bestrijden. Al de kopstukken van de oppositie weken uit naar België waar zij in Brussel een permanent revolutionair centrum oprichtten.

Enkele weken later kwamen zij te Oostende bijeen teneinde een plan op te stellen om de regering te doen vallen en de macht in handen te nemen. In dit "Pacto de Ostende" getekend door PRIM (generaal en leider van de oppositie), SAGASTA, PIERRAD en Ruiz ZORILLO werd besloten "al het bestaande te vernietigen tot in de hoogste sferen van de machthebbers".

Het duurde nog wel even, maar na een paar mislukte pogingen kwam de machtsgreep er met succes in september 1868. Onder leiding van de generaal Juan PRIM, en op basis van de in 1866 te Oostende vastgelegde doctrine, begon de opstand aan boord van een eskader van de Spaanse vloot in Cadiz en verspreidde zich als een vuur over het hele land (2).

Ref. : (1) L. FRANÇOIS, The Ostend Manifesto. In De Plate, 19de jg., nr. 2/90, blz. 39 en 40.
(2) R.S. MANTERO. Historia de Espana, blz. 271, 272 en 280.

Na zijn "Zingende Baren", een verzameling Vlaamse vissersliederen en liederen van de zee, gelauwerd in de prijskamp voor Volkskunde 1989 van de Provincie West-Vlaanderen, "Het Vergaan van de Titanic in het Volkslied" (prijs F. Grauwels 1987 van de L.V.V. Leuven) "Vreugde en Verdriet in het Visserslied" (Bachten de Kupe Nieuwpoort 1970)

volgt in november 1991

HET GROOT
OOSTENDSCH LIEDTBOECK

door Jef KLAUSING

een verzameling van 33 liederen, liedjes en deuntjes van, uit en over
O O S T E N D E

450 jaar Oostendse muziekgeschiedenis
van het beleg van Oostende in 1604 tot en met Lucy LOES
De meeste liederen zijn opgetekend met de melodie en voorzien
van gegevens over aanleiding tot ontstaan, zanger en dichter.
Passende illustraties

Verder zijn er registers met de beginregels, titels, namen,
plaatsen, bibliografie en talrijke andere gegevens.

wordt uitgegeven

onder auspiciën van De Stad Oostende
en van de Oostendse Heemkring "De Plate"

Voorwoord van Prof. Dr. S. TOP van het
seminarie voor Volkskunde van de Katholieke
Universiteit van Leuven

formaat : 24,5 x 16,5 cm.
omvang ca. 650 blz. illustraties
papier : Maco mat 115 gr.

afwerking : vollinnen band met goudopdruk,
gebonden met garen.

stofwikkels : vierkleurendruk geplastificeerd.

Realisatie : Uitgeverij Emiel Decock, Aartrijke
Verschijningsdatum : november 1991

De leden van "De Plate" kunnen het boek verkrijgen aan 1.700 ₣
(+ 100 ₣ port en verpakking) wanneer dit bedrag gestort wordt vóór
1 september op rk. 384-0031137-84 van J. Klausning te Oostende met
vermelding : Liedboek.

Nadien zal het werk te verkrijgen zijn in de handel aan 2.095 ₣.

■ 1
9
4
0 ■ 1
9
4
5 ■

CAPUCIJNENHELLING

KURSAALTERREIN MET GEZICHT OP HET
AFGEBROKEN "HOTEL DE LA PLAGE"

ZEEHELDENPLEIN

KURSAALTERREIN

RESTAURANT RICHARD

of de geschiedenis van een pand in de Adolf Buylstraat

door Jean Marie BEKAERT

Is nummer 9 in de Adolf Buylstraat u bekend ? Eenvoudiger, kent u het restaurant Richard ?

Een overgrote meerderheid onder ons kent dit merkwaardige spijshuis. Bestaat al lang. Altijd zo geweest denken sommigen !

Hier volgt het verhaal van de opeenvolgende eigenaars en bewoners van het pand gelegen op nummer 9 in de Adolf Buylstraat te Oostende.

* * *

Op 1 april 1773 verkopen de echtlieden Joannes DRUART hun "huyse, erve en toebehoorten" gelegen op de "Noordsyde van de West-straet" (heden A. Buylstr. 9) aan Jufvrouw Joanna KEMPE (1).

In 1796 vermeldt het notariaat, dat het eigendom gelegen in Wijk 2 met het nr. 108 West-straet, nog steeds het eigendom is van Jufvrouw Joanna KEMPE (2).

Meteen maken wij kennis met de eerste huisnummering, dit jaar ingesteld door de Fransen. Het gaat om een doorlopende huisnummering, ingevoerd voor gans de stad Oostende. Ingedeeld in 15 wijken, start de nummering op nr. 1 en eindigt op nr. 1621. Wat meteen betekent dat Oostende 1621 huizen telt in 1796 (3). Of Joanna KEMPE haar eigendom bewoonde is de vraag. Zeker is dat zij dit jaar moet inschrijven voor 900 Livres Tournays op de verplichte lening opgelegd door de Fransen aan de stad Oostende (4).

Uit "Le tableau de la population Ostendaise" kunnen wij uitmaken dat op nr. 108 West-straet Jacobus MORE (40 j.) en zijn echtgenote Marie-Thérèse CANNOT (37 j.) samen een "magasin de mode" runnen. Jacobus, geboren te Oostende in 1758, en Marie-Thérèse, geboren te Gent in 1761, huwen te Gent in 1787. Het koppel komt zich in Oostende vestigen en telt in 1798 een kind.

Franciscus, Joanna en Maria KEMPE, erfgenamen van hun tante Joanna KEMPE, zijn in 1801, elk voor 1/3 eigenaar geworden van nr. 108, West-straet.

Om uit onverdeelheid te treden verkopen Franciscus KEMPE, herbergier te Ichtegem, gehuwd met Joanna BEYENS, en Joanna KEMPE, gehuwd met Michel VAN CUYCK, commis négociant, Kaaistraet te Oostende, hun 2/3 aan Maria KEMPE, gehuwd met Ludovic DERRESAUW, notaire Impérial te Beerst. De verkoop gaat door voor notaris Antoine RYCX fils, op 18 messidor van het jaar 9 (8 juli 1801) en de prijs bedroeg 3.000 Fr (5).

De huur afgesloten met Jan MORE, voor 200 Fr per jaar, neemt een einde op 11 floreal van het jaar 13 (1 mei 1805), datum waarop J. MORE en echtgenote Marie-Thérèse CANNOT zich op het er naast gelegen nr. 107 West-straet vestigen.

De eerste en continue nummering voor gans de stad blijkt al ras niet praktisch en zelfs soms verwarrend. Deze ervaring zet de overheid, reeds in 1807, er toe aan om over te stappen naar een nieuwe nummering. Nog steeds continue maar nu beperkt per straat en per plein. Overzichtelijk, eenvoudig en gemakkelijk aan te passen zal deze nieuwe continue nummering dienst doen tot in 1860.

Zo wordt Wijk 2, nr. 108 West-straet nu nr. 42 West-straet. dit jaar telt de West-straet 47 genummerde huizen.

Voor notaris TETUT verschijnen op 1 april 1813, Louis DERRESAUW, notaire Impérial te Beerst, gehuwd met Maria KEMPE, en verkopen het huis op de noordzijde van de West-straet, nr. 42, aan Pierre ISAAC, cabaretier te Oostende, voor de som van 4.500 Fr. Het eigendom is verhuurd aan Jacques DEWEERT, naar pacht voor notaris TETUT op 13 december 1811.

Pas deel uitmakende van het Koninkrijk der Nederlanden wordt reeds in november 1814 een volkstelling ingericht (6).

Zo maken wij kennis met :

DEWEERT Jacobus	45 j.		° Roeselare
DRYVOET Petronilla	36 j.	echtg.	° Oostende
DEWEERT Maria	9 j.	dochter	° Oostende
DEWEERT Rosalia	8 j.	dochter	° Oostende
DEWEERT Sophia	7 j.	dochter	° Oostende
DEWEERT Paulina	6 j.	dochter	° Oostende
DEWEERT Georgius	3 j.	zoon	° Oostende
ANDRIES Joanna	81 j.	moeder	° Oostende

weduwe DRYVOET Joannes

De bewoner van nr. 42 West-straet is bekend, zijn beroep echter niet.

Op het einde en aan de zuidzijde van de West-straet komt Jacques DERIDDER in maart 1818 klaar met de bouw van de Schouwburg en van zijn er naast gebouwde herenhuis. Rond 1822 genummerd wordt het herenhuis nr. 25 en de Schouwburg nr. 26 West-straet.

Gegeven de ligging van beide gebouwen, verandert er niets aan de nummering van de zuidzijde. Daarentegen worden alle huisnummers op de noordzijde van de West-straet met 2 vermeerderd. Dit brengt met zich dat dit jaar nr. 42 nu nr. 44 wordt. In 1826 oefent meesterkuiper Hendrik JOZEF T'JONCK zijn beroep uit op nr. 44 in de West-straet (7). Het huis telt dit jaar 7 inwoners.

Op zondag 26 september 1830 laten Jaak MALEGHEER en Thomas MALFAIT het leven bij de aanval op de Hoghe Wacht (hoek Komediestraat en Grote Markt) dat bezet is door het Hollands garnizoen. Hierop neemt Hendrik T'JONCK op 27 september 1830 de leiding van de opstand van het kleine volk en richt de weerstand in tegen de Hollandse bezetter.

De Oostendse burgerij, gematigd Orangist, neemt geen deel aan deze straatrevolutie en vreest zelfs dat deze toestand noodlottig kan worden voor handel en nijverheid (8).

Reeds op 28 september 1830 trekt het garnizoen af naar Vlissingen, op een stoomschip ter beschikking gesteld door de Consul van Engeland. H. T'JONCK bekomt voor zijn inzet en moed het Ijzeren Kruis. Zijn naam is opgenomen in een uitgave van 1865: "Liste nominative des citoyens décorés de la Crois de Fer" (9). In 1837 is T'JONCK nog steeds bedrijvig als kuiper op nr. 44 in de West-straet (10).

Voorheen gevestigd als herbergier op nr. 17 West-straet (38 A. Buylstraat) komen in oktober 1853 Michel THABERT en echtgenote Marie T'JONCK op nr. 44 West-straet wonen (nr. 9 A. Buylstraat). Het pand wordt verbouwd om onderkomen te verschaffen aan "Café Thabert". Gunstig gelegen groeit de herberg snel uit tot een trefpunt voor de kleine burgerij en de ambachtsbazen, ook menig "Maatschappij" neemt er intrek. Zo vernemen wij in L'Echo d'Ostende (11) dat "La direction de la Société 'De Liberale Vrijsschutters' établie au Café Thabert, rue d'Ouest, nous prie d'annoner que le premier tir à la carabine Flobert, aura lieu lundi prochain" op 17 oktober 1872.

Minder goed nieuws krijgen wij onder ogen in de Feuille d'Ostende van 19 november 1857 als wij te lezen krijgen onder de rubriek Nécrologie: Le nommé Henri T'JONCK, ancien soldat de l'Empire, et décoré de la Croix de Fer, vient de mourir à Ostende, à l'age de 72 ans, dans un état voisin de la misère. La Société d'Armes de l'Empire a rendu aux restes mortels du défunt les honneurs funèbres (12).

In de periode 1854 tot 1860, toen het eigendom nog het nr. 44 West-straet droeg weerhouden wij de volgende geboorten en sterfgevallen:

- + Ost. 23/03/1856 - Adeline BRYs - 2 ans - °Ost - fille de
François x Marie LOONTIENS 44 Ouest (13)
- + Ost. 20/05/1856 - Marie THABERT - 1 an - °Ost. - fille de
Michel x Marie T'JONCK 44 Ouest (14)
- + Ost. 16/09/1857 - Marie THABERT - 3,5 mois - °Ost. - fille de
Michel x Marie T'JONCK 44 Ouest (15)
- + Ost. nov. 1857 - Henri T'JONCK - 72 ans (16)
- ° Ost 06/08/1858 - Philomène THABERT - fille de
Michel x Marie T'JONCK 44 Ouest (17)

In 1861 schakelt men over van continu naar pare en onpare nummering. Voortaan wordt nr. 44, nr. 9 Weststraat.

Na 1860 vinden we:

- ° Ost 03/03/1861 - Aimé THABERT - fils de
Michel x Marie T'JONCK 9 Ouest (18)

Tot wij in januari 1874 vernemen bij het lezen van d'Echo d'Ostende: "TE KOOPEN: Een onlangs nieuwen BILLARD. Zich te bevragen bij Michel THABERT - Weststraat - Oostende".

Meteen vernemen wij de stopzetting van de "Café Thabert".

Michel THABERT opent op 55-jarige leeftijd de "Café de la Belle Vue" op de Schouwburgplaats.

Ignace DEVOS neemt het Café over en start reeds in april 1874 onder de benaming "Café du Théâtre". De lokalen voldoen niet volledig aan de eisen van de Café-Concert-stijl ingevoerd door de nieuwe uitbater.

Na sluiting wegens verbouwwerke verschijnt op 15 november 1877 in l'Echo d'Ostende volgende publiciteit : "Café du Théâtre, rue d'Ouest à Ostende, tenu par Mr.E. DEVOS. Dimanche 18 novembre 1877 réouverture des Concerts donnés par Me. BERGERON, Mlle Marietta et M. BERGERON, comique. ON NE FERA PAS PAYER D'ENTRER ET LES ARTISTES NE FERONT PAS DE COLLECTE". De inkom en de vertoning zijn gratis, wie zou aan dergelijke voorwaarden kunnen weerstaan ?

Geboren op 16 september 1877 maakt de komst van Valérie haar ouders, Ignace DEVOS en Adelaide DEVOS gelukkig. Daarentegen wordt op woensdag 21 augustus 1878 het verlies van de 15-jarige Arthur DEVOS zeer pijnlijk aanvoeld op nr. 9 Weststraat (19) (20).

Ignace DEVOS neemt het Hotel de Flandre in de Vlaanderenstraat over in 1881, wat als gevolg heeft dat het "Café du Théâtre" over te nemen is wegens dubbel gebruik (21).

Na ernstige onderhandelingen wordt nr. 9 in de Weststraat in juni 1881 door Léandre TYTGAT overgenomen. Het is ook niet toevallig dat Léandre de stap zet. Sedert lang lid van de muziekmaatschappij "Euterpe", gewaardeerd medelid in de toneelmaatschappij "Hoop in de Toekomst" en eerste griffier bij de "Vergeestingsvrienden" kan hij logisch rekenen op een talrijke opkomst in zijn café.

En inderdaad, van meetaf aan daagt een talrijk cliënteel op van kennissen en vrienden in "Café Euterpe" op nr. 9 Weststraat. Op zondag 12 maart 1882 richt Léandre TYTGAT in zijn café een groten "Prijskamp op den Billard" in. Inleg : 25 centiemen. Er zijn 5 schoone prijzen te winnen" (21b).

1884 wordt een noodlottig jaar voor Léandre TYTGAT en Pélagie MORAEL. De op 24 mei 1884 geboren Valentine overlijdt reeds op 15 juni van hetzelfde jaar. Léandre, hoofd van een gezin van 9 kinderen, druk bezet door zijn talrijke functies in diverse kringen en tevens hoofd van een populair café, valt ziek. Overspannen en noodgedwongen moet het gezin het opgeven. Het is dan niet verwonderlijk dat wij in l'Echo d'Ostende van 16 november 1884 volgend bericht lezen : "A reprendre immédiatement à des conditions avantageuses, un joli café avec son mobilier et matériel, situé rue d'Ouest 9. S'adresser chaussée de Torhout 1" (21c).

De brouwerij "Le Lion d'Or" vindt geen kandidaat om de zaak verder te runnen.

Het zal pas in juni 1885 zijn dat een huurder zich aanmeldt. Surrealistisch verschijnt volgende publiciteit in l'Echo d'Ostende op 07 juni 1885 : "Avis. Zuivere, zoete melk is een schat ! Is te bekomen Weststraat 9. Ouverture op 6 juni 1885" (22).

Gedurende het jaar 1886 staat nr. 9 Weststraat ledig (23).

Gustave CNUDE - brouwer - Oostende verkoopt op 14 april 1887 aan weduwe Adolphe LOONTIENS-VANDEWOESTYNE Marie, het huis gelegen aan de Noordzijde van de Weststraat 9. Kad. sectie A nr 165 - 200 m² groot, vrij van gebruik. Marie VANDEWOESTYNE, samen met haar dochter Nathalie (wed. HELSMOORTEL) betrekken samen het eigendom nog dit jaar (24).

Reeds in juli 1888 laat weduwe Ad. LOONTIENS volgend bericht verschijnen : "Avis - Soussigné Vve. Ad. LOONTIENS porte à la connaissance du public que dorénavant elle ne reconnaîtra plus aucune dette que sa fille, Nathalie, Vve Arthur HELSMOORTEL, aurait ou pourrait contracter" (25).

Van nu af en tot aan haar overlijden op 24 juni 1892 leeft de

Wde. Ad. LOONTIENS alleen op nr. 9 in de Weststraat (26).

Om uit onverdeeldheid te treden worden de immobiliën van de overledene openbaar te koop gesteld bij het ambt van de notarissen VAN CAILLIE te Oostende en TERMOTE te Brugge (27).

Oorspronkelijk maakt nr. 9 Weststraat deel uit van 11 loten, maar juist voor de openbare verkoop op 21 februari 1893 wordt lot 10 ingetrokken. Het is maar uitstel, want het huis nr. 9 Weststraat wordt uiteindelijk openbaar verkocht op 20 maart 1894 en ingekocht door de familie (28).

Dezelfde akte vermeldt als eigenaar voor

nr. 11 A. Buylstr. MICHENS Victor - schepen van de stad Oostende
nr. 7 A. Buylstr. ARENTS - brouwer Brugge

Wie de rubriek mededelingen en advertenties doorneemt van de "Duinengalm" van juni 1896 wordt op de hoogte gesteld van de :

"Woonstverandering - Het huis A. EMMERY-VAN DEN BOSSCHE - Fabrik van parapluies, parasols en wandelstokken, maakt het publiek bekend dat het magazijn komt overgebracht te worden van de Weststraat 25 naar de Weststraat 9, bij de Groote Markt" en om nuttig af te sluiten : "Parapluies te beginnen van 1,95 ₣ en overtrekkingen te beginnen van 1,25 ₣" (29).

Pragmatisch zakenman en fabrikant beoogt Alph. EMMERY vooral zijn zakencijfer te bevorderen en anderzijds zijn algemene onkosten te drukken. De onder-verhuring zal heel spoedig als hefboom ingezet worden om dit doel te bereiken.

In 1897 zal het D. VERLEYE, commis des ponts et chaussées, zijn om in 1898 opgevolgd te worden door CHENNOT als onder-huurder.

De techniek verbetert toen EMMERY in 1899 de "Maison Romain", fabrique de gants, in huis neemt. Commercieel gezien is dit een goede zet, immers ombrelles, encas en handschoenen spreken hetzelfde mondaine cliënteel aan en zijn tevens complementair (30).

De Carillon van 27 mei 1900 geeft ons een relaas van een weddenschap tussen M. DE ST. MEDARD en M. JAMBONNEAU. De weddenschap gaat over het feit als iemand in 2 uur 45 minuten van Oostende naar Ieper kan fietsen. Voorafgegaan door een beroepsrenner fietst EMMERY in de regen, heeft braak, valt tot tweemaal toe, maar bereikt toch in de gestelde termijn Ieper (31).

Op de "Hygiëne Expositie" van 1901 wekt EMMERY grote belangstelling met zijn regenscherm met ingebouwde matrak, die de gebruiker zowel tegen de regen als tegen een gebeurlijke aanvaller moet beschermen (32).

In 1904 wisselt hij van partner en komt "La Ganterie Universelle" beheerd door Marie DU VERGER uit Brussel als zomer komponent in huis. De reclame gevoerd in de Carillon van 1904 wijst op het feit : "Entrée par le magasin de parapluies" (33).

Van 1909 tot in 1911 is de "Maison Romain" terug als zomerpartner in het huis nr. 9 Weststraat.

Bij het lezen van de Carillon nr. 46 van 19 april 1908 vernemen wij "Installée depuis 1892 à Ostende, la Maison Emmery est la seule fabrique de parasols et de parapluies du Littoral". Ondertussen vervangt de "Teinturerie Brugeoise" van 1912 tot in 1914, de "Maison Romain".

De periode van 1914 tot 1918 bracht EMMERY spijtig genoeg door zonder partners en nog erger, met zeer weinig klanten.

Op 23 november 1919 verandert de Weststraat, bij gemeenteraadsbesluit, van benaming en wordt nu Adolf Buylstraat. De zaak EMMERY verandert dus, na 27 jaar, ook van adres.

Van 1921 tot in 1925 fungeert de "Maison Jeanne" modes, als zomerpartner (34). In 1925 is EMMERY provinciaal afgevaardigde van de Belgische Federatie van de Handels Verenigingen (35).

Wij kennen voor EMMERY de volgende zomerpartners : in 1926 de "Teinturerie St. Maurice" in 1927 een bijhuis van het "Huis Mathieu" uit de Kerkstraat en de laatste zal in 1928 de lichterzaak "Ars Latina" worden (36, 37).

Na 36 jaar in de straat gevestigd te zijn geweest, waarvan 32 op nr. 9, verdween EMMERY uit de Adolf Buylstraat, maar niet uit Oostende. Immers uit "La Flandre" nr. 26 van 30 juni 1946 vernemen wij : "Au St. Medard" - Maison EMMERY - fondée en 1838, 17 rue de Flandre, Ostende (avant rue Adolphe Buyl) (38).

Reeds eind 1929 hervat de formule "huurder & onderhuurder". Nu gaat het echter om een "Confiserie" uitgebaat door Maurice HOORNAERT en echtgenote Marie DERUELLE, met als specifiek produkt, ten huize vervaardigd, "les Véritables Babelutes Ostendaises". Als seizoenpartner fungeert een "Bureau d'Excursions" dat voornamelijk gericht is op het Engelse cliënteel en dat autocartrips inricht met als bestemming de "Battle Fields" (39).

In de lente van 1933 openen Richard ENGELS en Léopoldine INGHELBRECHT het restaurant "RICHARD" op nr. 9 Adolp Buylstraat.

Ervaren, talentvol en voorzien van een rijke beroepservaring gaat hij met het restaurant zeer snel grote bekendheid verwerven. "Cuisine Bourgeoise", zin voor public relations, gepaard aan democratische prijzen, zijn overtuigende argumenten in de dertiger jaren. Het valt dan ook niet te verwonderen dat al die jaren, en dit gedurende gans het seizoen, lange rijen toeristen hun beurt afwachtten, tot op de hoek van Madame Moustache, om binnen te kunnen bij "Richard".

Mei 1940 komt als een nachtmerrie. Alles ligt stil !

In die droevige jaren werken rantsoenering en "Sperrgebiet" niet bevorderend voor de zaken. Daarbij komt nog het oorlogsgevaar dat niet denkbeeldig is, want Richard krijgt brandbommen op zijn huis in de nacht van 22 november 1940 (40).

Het ergste is dat Richard ENGELS komt te overlijden op 22 september 1941, slechts 54 jaar oud (41). Onder de titel "Bekende persoon overleden" schrijft de krant "Panne & Strand" : "Het was Richard die te Oostende omzeggens de eerste was om goedkope spijshuizen in te voeren. Van meet af kende zijn inrichting dan ook een groot succes" (42).

Schoonzoon Joseph Antoine LAMON springt in om het restaurant te kunnen open houden. In september 1945 neemt Antoine de leiding over. Punctueel en tevens fijne kok, weet hij al ras van het restaurant "Richard" een trefpunt te maken voor fijnproevers. Het mag dan ook geen toeval genoemd worden als in 1958, ter gelegenheid van de Wereldtentoonstelling, Mexicaanse diplomaten het restaurant aandeden. Zijn gasten waren zodanig opgetogen met de specialiteiten van "Richard" dat Antoine door hen officieel uitgenodigd werd om in Mexico te komen koken (43). Gedurende meerdere jaren, in de winterperiode, fungeerde meesterkok Antoine LAMON als "chef de cuisine"

voor al de officiële middens in Mexico. Zowel staatsbanketten van 360 couverts, als beperkte diplomatieke festijnen, waarop Dhr. Mateos LOPEZ, president van Mexico regelmatig aanzat, behoorden tot de bevoegdheden die aan onze Oostendse keukenmeester toegewezen waren.

Antoine LAMON laat het roer over aan Tony VANHUYSE op donderdag 11 november 1971.

Neef van voornoemde is Tony ook kleinzoon van Richard-stichter van dit merkwaardig spijshuis.

Kundig, ervaren en joviaal weet hij heel snel zijn eigen stempel te drukken op het keukengebeuren in huis.

Lekkere visgerechten, originele specialiteiten en als topper een menigte variaties in mosselbereidingen, getuigen van zijn creativiteit en gastronomisch talent.

"RICHARD" is het restaurant van de fijnproevers, gastronomisch centrum in het hart van Oostende.

-
- (1) Not. Rycx. 41/237. Akte 177, 08.07.1801 (D. FARASYN).
 - (2) Not. Rycx. V.C. 41/135. Akte 6, 1796 (D. FARASYN).
 - (3) Tableau de la Population d'Ostende. Jan 1798.
 - (4) Oostends Dagnournaal 1793-1802. J. I. BALBAERT.
 - (5) Not. Rycx. 41/237. Akte 177, 08.07.1801 (D. FARASYN).
 - (6) Volkstelling N.L. Oktober 1814.
 - (7) Telling N.L. 1826 (D. FARASYN).
 - (8) Phare 28. 15.07.1936.
 - (9) Phare 28. 15.07.1936.
 - (10) Guide pour la ville d'Ostende 1835. Th. VERMEIRSCH.
 - (11) E.O. 830. 17.10.1872.
 - (12) F.O. 4068. 19.11.1857.
 - (13) F.O. 3898. 23.03.1856.
 - (14) F.O. 3916. 25.05.1856.
 - (15) F.O. 4051. 20.09.1857.
 - (16) F.O. 4068. 19.11.1857.
 - (17) F.O. 4151. 09.09.1858.
 - (18) Ph. Ost. 20. 09.03.1861.
 - (19) F.O. 5837. 20.09.1877.
 - (20) E.O. 1445. 25.08.1878.
 - (21) E.O. 1708. 10.03.1881.
 - (21b) E.O. 1813. 12.03.1882.
 - (21c) E.O. 2089. 16.11.1884.
 - (22) E.O. 2144. 04/06/1885.
 - (23) A.C. Ost. Stracké. 1886.
 - (24) A.C. Ost. Stracké. 1887.
 - (25) E.O. 52. 05.07.1888.
 - (26) A.C. Ost. Stracké. 1889 en 1892.
+ Ost. 24.06.1892. Marie VANDE WOESTYNE. ° Ost. 25.04.1829.
veuve d'Adolphe LOONTIENS
 - (27) F.O. 7033. 22.01.1893.
 - (28) E.O. 22. 18.03.1894.
 - (29) Duinengalm. Juni 1896.
 - (30) E.O. 87. 01.08.1899.
 - (31) Car. 66. 27.05.1900.
 - (32) Car. 132. 03.09.1901.
 - (33) Car. 78. 05.07.1904.
 - (34) Car. 35. 22.04.1921.

- (35) ZW. 19. 10.05.1924.
 (36) ZW. 37. 10.09.1926.
 (37) ZW. 44. 29.10.1927.
 (38) La Fl. 26. 30.06.1946.
 (39) A.C. Ost. Elleboudt. 1932.
 (40) L.B.O. 1940-1944.
 (41) P. Str. 39. 27.09.1941.
 (42) P. Str. 39. 27.09.1941.
 (43) ZW. 12. 20.03.1959.
 ZW. 13. 27.03.1959.
 ZW. 44. 06.11.1959.

Legende :

E.O.	Echo d'Ostende
F.O	Feuille d'Ostende
Ph. Ost.	Phare d'Ostende
A.C...	Annuaire Commercial
Car.	Le Carillon
ZW.	De Zeewacht
La Fl.	La Flandre - Littoral
L.B.O.	Oorlogsdagboek 40-45. De Plate. De meidagen 40
P. Str.	Panne Strand

* * *

NÉCROLOGIE.

Le nomme Henri T Jonck, ancien soldat de l'Empire, et decore de la croix de fer, vient de mourir à Ostende, a l'age de 72 ans, dans un etat voisin de la misere.

La societe des Freres d'Armes de l'Empire a rendu aux restes mortels du defunt les honneurs funebres.

(12) F.O.4068.-19/11/1857.

Hendrik T'JONCK.

Oostends Vrijheidsstrijder.

La direction de la Société: de *Liberale Vrij-schutters*, établie au Café Thabert, rue d'Ouest, nous prie d'annoncer que le premier tir à la Carabine Flobert, aura lieu lundi prochain à 8 heures du soir.

Plusieurs beaux prix seront à disputer.

Dimanche dernier a eu lieu l'ouverture du grand

(11) E.O.830.-17/10/1872.

Café THABERT.- 9 Weststraat

Liberale Vrijsschutters

A LOUER

une GRANDE MAISON avec Jardin 13 places et cave, nommée «*Villa St-Bernard*», Chaussée de Nieuport, vs-à-vis le Châlet du Roi.

A voir tous les jours de 9 à 4 heures
S'adresser chez Ad. Loontjens, rue de l'Est, 61, Ostende.

CAFÉ DU THÉÂTRE

Rue d'Ouest, Ostende

TENU PAR

M. E. DEVOS

Dimanche 18 Novembre 1877
réouverture des Concerts donnés par Mre Bergeron, Mre Marietta et M. Bergeron, comique.

On ne fera pas payer d'entrer et les artistes ne feront pas de Collectes.

E.O.1364.-15/11/1877.

Café du Théâtre 9 Ouest

M.E. DEVOS

TE KOOPEN

een onlangs nieuwen

BILLARD

Zich te bevragen bij MICHEL THABERT
Weststraat Oostende.

E.O.- 25/01/1874.

Michel THABERT.-9 Weststraat
BILLARD te koop.

A REPENDRE

pour cause de double emploi

le Café du Théâtre

9 RUE D'OUEST, OSTENDE

Pour les conditions s'y adresser. (124)

(21) E.O.1708.-10/03/1881.

A REPENDRE

Café du Théâtre. 9.r.Ouest

A vendre ou à louer

MAISON avec JARDIN

connu sous le nom de *Villa Anne-Marie*
Boulevard du Midi, 68.

S'adr. rue d'Ouest, 32, Ostende. (186)

A LOUER

pour le 1 février prochain, jolle Maison
située coin des rues Albert et Stockholm.

Pour les conditions s'adresser *Hôtel*
de Vienne, rue Longue. (428)

OSTENDE

A louer le bel *Eôtel de France*,
situé rue Louise n° 19, près de la mer.

S'adresser au Notaire D. SERRUYS, à
Ostende. (350)

A reprendre immédiatement

à des conditions avantageuses, un joli
Café avec son mobilier et matériel,
situé rue d'Ouest n° 9, à Ostende.

S'adresser Chaussée de Thourout 1.

(21c) E.O.2089.-16/11/1884.

A reprendre Café, 9 r.Ouest.
s'adr: Ch.de Torhout, 1.

CAFÉ EUTERPE

bij L. TYTGAT

9, Weststraat, 9

Prijskamp op den Billard

(Partie Poulie)

OP ZONDAG 12 MAART 1882

Inleg: 25 centiemen.

Er zijn vijf schoone prijzen te winnen.

Begin om 6 uren s' avonds

(140)

(21b) E.O.1813.-12/03/1882.

Café EUTERPE. 9.Weststr.

L.TYTGAT.

AVIS

A partir du 1er Mai prochain, les deux
grandes salles de la cour de l'*Hôtel de*
Flandre, complètement restaurées, se-
ront à louer.

Pour les conditions s'adresser 9, rue
d'Ouest, à Ostende. (125)

A VENDRE

une belle Maison, avec Magasin, rue Ar-
chiduchesse, 58.

S'adresser rue d'Ouest, 26. (69)

(21) E.O.1708.-10/03/1881.

Location 2 salles *Hot.Faandr.*
s'adresser: 9.Ouest

A LOUER

pour le 1er Mai, une belle Maison, située
rue Longue, n° 64. — S'adresser même
rue, n° 62. (53)

Maison à louer

96, Boulevard Van Iseghem, 96
Ostende

Beau Mobilier de Café

à céder

Conditions avantageuses

S'adresser rue d'Ouest, 9, Ostende. (93)

E.O.2122.-15/03/1885.

"Beau mobilier de Café
à céder." 9.r.Ouest.

AVIS

Le lait pur est un trésor! On peut s'en procurer rue d'Ouest 9, Ostende.

Zuiver zoete melk is een schat! Is te bekomen Weststraat 9, Oostende.

Ouverture le 6 Juin 1885.

(224)

(22) E.O.2145.-7/06/1885.
Melkerij.- 9.Weststraat.
Opening: 9/06/1885.

KANTOOREN VAN DE
NOTARISSSEN

VAN CAILLIE, te Oostenle
EN
TERMOTE, te Brugge

Dinsdag 7 Februari 1893, 10 ure voormiddag, ten overstaan van den heer Vrederechter, ter gehoorzaal Witte Nonnenstraat n° 11, te Oostende, openbare verkoop van :

STAD OOSTENDE.

1. HUIS met 1 are 36 centiaren erf, Ooststraat 61.

2. HUIS met 65 centiaren erf, Ooststraat 36.

3. HUIS met 1 are 14 centiaren erf, Ooststraat 38.

4. HUIS genaamd *Villa Rhénane*, met 1 are 22 centiaren erf, Van Iseghemlaan 3.

5. HUIS genaamd *Villa Saint Bernard* met 3 aren 20 centiaren erf, Thouroutsche steenweg.

6. HUIS met 57 centiaren erf, Platformstraat.

7. HUIS met 85 centiaren erf, Platformstraat.

8. HUIS met 90 centiaren erf, Sint Paulustraat 53. De koper zal moeten in handen houden, in afkorting zijner koopsom, een kapitaal van frs. 10108-01 ten intrest van 5 o/o herkend in behoeve eener geïnterdiceerde.

9. HUIS met 1 are 50 centiaren erf, Sint Franciscusstraat 47.

10. HUIS met 2 aren erf, Weststraat 9.

GEMEENTE BREEDENE.

11. Drie aanpalende HUIZEN met 1 are 40 centiaren erf te Molendorp. Sas van Slykens.

Alle inlichtingen te bekomen bij voornoemde Notarissen.

142

(27) F.O.7033.-22/01/1893.
Koop: 10.-Weststraat, 9.
7/02/1893.

AVIS

Je scussignée Vve Ad. Loontiens, porte à la connaissance du public que dorénavant elle ne reconnaitra plus aucune dette que sa fille **Nathalie**, Vve **Arthur Helmoortel**, aurait ou pourrait contracter.

(271)

Vve Ad. Loontiens.

(25) E.O.52.-5/07/1888.
Vve.Ad.LOONTIENS.

AVIS.

KANTOOR
van de Notarissen

VAN CAILLIE
te Oostende,

EN

TERMOTE
te Brugge.

Op Dinsdag 17 April 1894, om 10 ure voormiddag, ten overstaan van den heer Vrederechter van het kanton, ter gehoorzaal van het Vredegerecht, Wittenonnenstraat n° 11 te Oostende, Openbare Verkoop van :

— STAD OOSTENDE —

Eerste Koop. — Een Huis met erf en toebehoorten te Oostende, Weststraat n° 9, per kadaster Sectie A nummer 1656, voor eene grootte van 2 aren, palende de heeren Arents, Costermans en Michens, gebruikt geweest door het sterfhuis van weduwe Loontiens-Vandewoestyne.

Tweede Koop. — Een Huis verdeeld in twee woonsten, met erf en toebehoorten te Oostende (Hazegras), Vrijhavenstraat n° 27 en Fortuinstraat 7, bij kadaster Sectie A nummer 1553, voor 112 vierkante meters, palende de Vrijhaven en Fortuin straten, jufvrouw Marie Dumon en Aimé Staelen. Gedeeltelijk gebruikt tegen 55 franks te maande.

Derde Koop. — Een Huis met erf te Oostende, Constantinopelstraat 12, per kadaster sectie A n° 1651¹/₂, groot 89 centiaren, palende noord Louis Dumon, oost de Domeinen van den Staat en zuid Petrus Decanniëre en consoorten. Dadelijke ingenottreding.

Alle inlichtingen te bekomen bij voornoemde Notarissen.

(128)

(28) E.O.28.-8/04/1894.
Koop: 1.- Weststraat, 9.
17/04/1894.

**FABRIQUE DE GANTS
MAISON ROMAIN**
9, Rue d'Ouest, OSTENDE.

Gants de peau pour Dames et pour Hommes
à partir de fr. 1,95 garantis
GANTS DE TISSUS.
La Maison se charge du lavage des Gants.
Succursale de la Rue de Dublin, 17, Ixelles-Bruxelles

E.O.29.-12/03/1899.

Maison ROMAIN.

Fabrique de gants.

**WOONSTVERANDERING
HET HUIS**
A. Emmery-Van den Bossche
FABRIEK VAN
Parapluis, Parasols en
Wandelstokken
maakt het publiek bekend dat
het magazijn komt overgebracht
te worden van de Weststraat 25,
naar de
WESTSTRAAT, 9
bij de grootemarkt
Parapluies te beginnen van fr. 1,95
overtrekkingen id. 4,25

(29) Duinengalm.-juin 1896.

A. Emmery-Van den Bossche.

Maison A. Emmery

Rue de l'Ouest, 9.

Installée à Ostende depuis 1892, la maison Emmery est la seule fabrique de parasols et parapluies du Littoral. Elle possède en magasin un immense choix d'articles de toutes provenances et fournit à différentes cours royales. De nombreuses distinctions lui ont été accordées dans différentes expositions de l'Art féminin. La maison se charge de toutes réparations, recouvrements et montages sur cannes de toutes provenances.

Etalage délicieux de bon goût, garni de plantes vertes, rehaussant encore la fraîcheur et les tons délicats des choses exposées.

Car.46.- 19/04/1908.

Maison A. EMMERY. 9.r.Ouest.

In Oostende sedert 1892.

TEINTURERIE Saint MAURICE

9, Rue Adolphe Buyl
44b Boul. Rogier, Ostende.

Nettoyage à sec à pleine essence en
24 heures. Teinture en 4 jours. Deuil
en 24 heures. Tapis, article d'ameuble-
ment. Livraison très rapide.
Forfait pou Hôtel. 77

(36) ZW.39.- 24/09/1926.

Teinturerie St.Maurice.
9.A.B.

**FOURNISSEUR BREVETÉ DE
Mme LA PRINCESSE CLEMENTINE
DE BELGIQUE**

Médaille d'Or et
Diplôme d'Honneur
à l'Exposition
Internationale 1900

Exposition de
l'art de la mode
féminine 1901

**Parapluies, Ombrelles et Cannes
-- Chapellerie --**

Maison Emmery

FONDÉE EN 1863

9, RUE ADOLPHE BUYL, OSTENDE-

Même maison à Bruxelles, Chaussée d'Ixelles

Ostende Reine des Plages-
1925.

Maison EMMERY.- 9.Ad.Buylstr.

nu als kleine straatcriminaliteit zou bestempelen, beurssnijderij, diefstal uit opslagplaatsen, uit schepen, in logieshuizen, gevallen van heling van gestolen goederen.

Wij kunnen zeker niet stellen dat het aantal dergelijke misdrijven tijdens deze bloeiperiode van Oostende uitermate sterk is toegenomen. Tussen 1782 en 1794 waren er slechts 40 gevallen te signaleren. Het stadsbestuur zorgde er voor, door het uitvaardigen van strenge straffen, allerlei vormen van diefstal te voorkomen en te beteugelen, uitgaande van het principe, dat diefstal of poging tot diefstal, "niet lijdelyck en was in eene stadt van reghten ende goede policie zonder condigen straffe".

Vreemde bedelaars, veelal beschouwd al potentiële dieven, werden opgepakt en uit de stad verwezen. Tussen sept. 1784 en sept. 1785 werden aldus 137 sukkelaars uit de stad gedreven. Degene, die ondanks verbod toch naar de stad terugkeerden en het wat te bont maakten zoals de 24-jarige BELLONI uit Livorno die "had begaen differente excessen zoo van trecken van messen, slaen en stooten differente persoonen" werd in april 1789 veroordeeld om "aen het pillori gestelt te worden geduerende eene uere met een opschrift op de borst draegende, vagebond". Bovendien werd hij voor 6 jaar uit de stad verbannen.

Wie van diefstal verdacht werd zonder duidelijk bewijs van schuld werd onmiddellijk uit de stad gezet. Dit overkwam in juni 1788 een 27-jarige jood uit Amsterdam, Alexander JOSEPH, verdacht juwelen te hebben gestolen in het hotel "Cour Impérial" van Denis NEVEU op de Z.W. hoek van de Kapellestraat en de Ooststraat. In februari 1789 werd Jos. JAWSON uit Scarborough "hoogelyck suspect van begaene diefte sonder dat het mogelyck was hetselve te proberen" veroordeeld om "met het pakketboot promptelyck naer Engeland te vertrecken en hem te interdiceren van hier weder te coomen".

Voor zeelui in geldnood, voor jongeren op de dool waren de kookhuizen bezuiden de eerste handelsdokken en het kookhuis ten W. van het klein entrepot van de vroegere Oost-Indische Compagnie de aangewezen verzamelplaatsen. Hier konden zij wat etensresten bekomen en in de warmte van uitdovende vuurhaarden de nacht doorbrengen. Hollandse agenten, die dit wisten trachtten uit die marginale groep, mensen te ronselen om in dienst van de Nederlandse O.I. Compagnie te gaan varen. Om bendeforming te voorkomen hield de magistraat er razzia's. Begin november 1784 b.v. had de balliu "by nachte uyt de kookhuysen uytgehaelt de naervolgende vagebonden dewelke nog seer jong om soo te seggen naekt ende bloodt sy nae alle gedachten geneerden met te steelen immers daer soo daenig leefden dat het te vreesen dede dat sy in de deugnieterye opwassen- de van quaet tot erger en zelfs tot eene schandaleuse doot stonden te comen indien daer inne niet en wierde voorsien.

Louis DE KONINCK	uit Wortegem
Jos. WERNAER	uit Brugge
Jos. ZEGERS	uit Bertzele
Jos. WALSBACH	uit Luxemburg
Johannes PANNAU	uit Damme
Bern. GILBERT	uit Gent
Jan Maevelt	uit America
Pr. Fr. VAN DEN BUSSCHE	uit Oostende

De wethouders veroordeelden deze acht jongeren "hun alle in echte- nisse te doen geeselen door de officieren van den heer Balliu ter discretie van schepenen en t' eynden dies aen de vyf eerste

te ordonneren dese stad te ruymen". Zware straf, die op 10 november 1784 werd uitgevoerd.

Een ietwat gelijkaardig geval deed zich voor in september 1791. Twee Hollandse visserskinderen en een 15-jarige Oostendse jongen, Joseph DASPE, werden opgepakt op beschuldiging van diefstal op de werf van DENYS. De Hollandse jongens beweerden onschuldig te zijn. De Oostendse jongen bekende diefstal te hebben gepleegd. Naar het oordeel van de wet sproten deze misdrijven voort "als doordien deselve jongelingen ledig en sonder werken langs de Kaye liepen en ten sy men hun tot het werken bragt het te vreesen deed dat sy van quaet tot erger soude comen". De Hollandse jongens werden vrijgelaten op belofte van hun ouders "deselve met hun op hunne visscherschaloupen mede te nemen en tot de vaert te brengen". Toch werden zij veroordeeld om "dry daegen te waeter en te brood te doen peniteren". Aan de ouders "sal wesen geordonneert van beter op hunne kinderen te waeken en hun tot het werk t'zy by middel der vaert t'zy andersins te brengen". De Oostendse jongen werd heel wat harder aangepakt. Hij had zijn moeder verloren en was door zijn vader die "van slegt gedrag is en van Brugge met eene visscherschaloupe vaert sonder ergens fixe domicilie te hebben" aan zijn lot overgelaten. De wet veroordeelde deze jongen om "den selven in gevangenis te interventie van het officie en ten overstaen van schepenen commissarissen van de weke t'hunder discretie met scherpe roeden tot den bloede te doen geeselen daer t'eynden hem in civile gevangenis te houden tot dat hy op eenig schip tot eenige lange reyse gedestineert sal wesen besteed t'sy als joenge ofte andersints waertoe hy capabel sal gevonden worden om hem dies tot het werk gewent te maeken en hem de weg te openen om in het toecommende in eere en deugt syn brood te connen winnen sullende de capiteyn BAUER (van Hongaarse afkomst) alhier op de Oost-Indien een schip uytreedende aensogt worden denselven joengen op het schip te placeeren en d'heeren armmeesters om hem op nota de cleederen die hy tot syne uytrustinge noodig heeft te besorgen om die op syn retour van syn gewonnen maendgeld afgehouden te worden"

Wie op heterdaad op diefstal werd betrapt kon er op rekenen aan de schandpaal te worden geklonken met het gestolen goed om de hals en uit de stad, het graafschap Vlaanderen of zelfs uit de Oostenrijkse Nederlanden te worden verbannen.

De 34-jarige Bruggeling, Joannes MAES, die tijdens "de vrye foire uyt een craem over het stadhuys een swarte velour en coton broeck" wegnam werd op 14 juli 1785 veroordeeld om "een halve ure gestelt te worden aen het pillori met de velour ende coton broeck op syne borst". Hij werd daarenboven voor 4 jaren uit de stad verbannen.

Een Engelsman uit de provincie Kerry in Ierland, die beschuldigd was uit het huis van kapitein KLINCKAERT in de Kleine Kerkstraat een Hollandse kaas te hebben gestolen en uit het huis van ATSON in de Weststraat een broek te hebben weggenomen werd veroordeeld om een uur aan het pilori te worden geklonken "met het opschrift op syn borst broeck- en kaesdief" en om uit de stad te worden verbannen voor 4 jaar.

De 26-jarige Joannes CLAEYS, die op het Sas-Slijkens woonde, en aangehouden was "met een stuck swynevleesch van circa 19 pond hetwelke hy had gestolen in de winkel van den swyneslaeger VAN DE WEGE en suspect daer vroeger eene hamme en ander swynevleesch te hebben gestolen" werd op 25 juni 1787 veroordeeld "om gestelt te worden aen het pillori deser stede ende aldaer ten toone te

te blyven staen met het gestoolen vleesch aen den haels soo lange de wet sal wesen vergadert". De toegang tot de stad werd hem voor de duur van 3 jaar ontzegd.

Uitzonderlijk sprak de wet soms ietwat mildere straffen uit. Ludovicus LAMBRECHTS, die pas sinds een jaar uit het Correctiehuis van Gent was vrijgelaten en "sig alsnu andermaal begonst te bemoeien met steelen tot soo verre hy had moeten bekennen dat hy onlangs van den bleek op het kerkhof hadde ontweert een slegt hemde om reden soo hy seyde geen en had om aen te doen" kreeg op 22 april 1785 te horen "drie weken te waeter ende te brood gecolliqueert te worden in het blokkot met de boeyen aen handen ende voeten". Blijkbaar hadden de wethouders zich laten verwurmen met de geringe waarde van dit "slegt hemde" en de meer dan armoedige omstandigheden waarin de beschuldigde zich bevond.

Ant. ROELS, die in de avond van 31 augustus 1791 van een Engelsman een "silvere sakorlogie" had gestolen werd op 27 juni 1792 "gecondemneert gebannen te worden voor drie jaeren uyt de stad ende jurisdictie ende vier uren in het ronde aennemende zijn lange detentie voor gedeeltige straffe".

Bij belangrijke diefstal werden vanzelfsprekend zwaardere straffen uitgesproken, o.a. openbare geseling op de Grote Markt, wat altijd een massa kijklustigen op de been bracht. Ook vrouwen werden aan die straf onderworpen.

Een achttienjarige jood, Abraham HERTOOGH, afkomstig uit Amsterdam en pas begin juli 1784 te Oostende aangekomen wist niet van wat hout pijlen te maken. Hij "geneerde zich met Oost-Indische- en zyde neusdoeken te vercoopen de gonne hy alhier van andere kraemers heeft gekogt". Op 8 juli 1784 tijdens "de foire gehouden in de Beurse onder het stadhuys" poogde hij van een man uit Jabbeke, een zekere Jacobus VAN DE SANDE, geld te ontfutselen maar werd door de militaire wacht opgepakt en in de gevangenis opgesloten. Hij werd ook beticht de geldbeugel met 60 kronen te hebben gestolen van de 70-jarige landsman uit Stene, Jac. VAN DE WOESTYNE. Op 1 februari 1785 werd hij veroordeeld om gesteld te worden "op het schavot voor den stadshuyse ende aldaer gegeeselt te worden met scherpe roeden tot den loopende bloed ter discretie van schepenen" en uit ons land te worden verbannen voor 30 jaren.

Een achttienjarig meisje uit Oostduinkerke, als meid in dienst bij J.B. BOUDUIN in het Voorgeborchte werd omwille van diefstal op 2 februari 1785 veroordeeld om "op het schavot onder eene galge met het strop ofte den bast aen den hals gefustigeert ende gegeeselt te worden met scherpe roeden en het opschrift 'Domestiquedie-vegge' te dragen". Bovendien werd zij voor 20 jaren uit de Oostenrijkse Nederlanden verbannen.

Wanneer wij nu nagaan welke personen het waren die moeilijk het onderscheid konden maken tussen "mijn" en dijn" moeten wij vaststellen dat het in hoofdzake ging om vreemdelingen die sinds korte tijd te Oostende waren aanbeland. Zeker ook soldaten en Oostendenaars waren bij diefstallen betrokken, vooral dan bij heling en doorverkoop van gestolen goederen. Het waren in hoofdzake jongeren, die uit nooddrift op dieverijen waren aangewezen. Echte beroepsdieven kwamen er onder hen weinig voor.

Uit de hierboven behandelde gevallen blijkt duidelijk dat de magistraat korte metten maakte met dieven. Probatie kende men nog niet. Langdurige gevangenisstraffen in de plaatselijke kerker werden

niet uitgesproken. Met zware lijfstraffen als afschrikwekkend voorbeeld en met verbanning werd de stad min of meer op efficiënte manier van ongewenste elementen gezuiverd. In een stad met een bloeiende handelsvaart, waarin niettemin toch nog veel, dikwijls onbekende, ellende heerste was er voor vagebonden en dieven nu eenmaal geen plaats.

De tijdsomstandigheden waren in deze periode ook bijzonder gunstig voor wie interesse had voor het openen van herbergen en prostitutiehuizen.

Reeds in 1772 trof men te Oostende 92 herbergen aan. Een huis op tien werd als herberg uitgebaat. Om wildgroei aan drankgelegenheden tegen te gaan weigerde de stad vanaf 1 mei 1772 het openen van nieuwe herbergen toe te staan. Van deze afwijzende houding moest de stad afzien toen Oostende door vreemdelingen werd overrompeld tijdens de Amerikaanse Vrijheidsoorlog. In het kader van een liberaliserende economie verplichtte de regering de stad op alle aanvragen tot het openen van nieuwe herbergen in te gaan op voorwaarde dat de aanvragers poorters waren van de stad en van goed zedelijk gedrag. Wat dit laatste betreft vroeg de regering niet te veel eisend te zijn "sans y mettre une rigueur qui dégouterait les étrangers". De stad verzette zich halsstarrig tegen deze maatregelen en liet opmerken dat het aantal herbergen zo was toegenomen dat zij "n'était plus fréquentés et les cabaretiers ne plus à même de gagner de quoi subsister... tous les étrangers devenus à tenir cabaret et ont finis par tenir une maison suspecte". Thomas DE GRYSERRE steunde de stad hierbij en liet op 26 juli 1784 aan de Geheime Raad weten "que dans toutes les villes bien policées doit être circonstrite l'abondance de ces cabarets et tavernes qui a toujours facilité, la crapule, la débauche et le libertinage, qu'il n'est pas si petit gargosier et vendeur d'eau de vie qui ne qualifie aujourd'hui sa tres mince taverne d'hotellerie et d'auberge". Niets mocht echter baten. Alwie een herberg wou openen verkreeg hiervoor de toelating. Hoeveel herbergiers aangesloten bij de nering der vrije herbergiers er in die periode te Oostende waren is niet te achterhalen. Het cijfer zal wel de 120 hebben overschreden. Hierbij moeten nog een aantal zogenaamde onvrije herbergiers gerekend worden die zonder neiringsrecht, noch accijs te betalen, drank konden verkopen ver beneden de prijs die de vrije herbergiers voor consumpties vroegen. In een protest van de deken en een van de neiring der vrije herbergiers tegen deze oneerlijke concurrentie in september 1787 bij de magistraat ingediend, gaven zij de lijst op van 55 herbergiers die "in het zwart" een aardige stuiver konden bijverdienen. Rond de militaire kwartieren waren er niet minder dan 22 clandestiene tapperijen. Rond de Westmolen telde men er 6, in de Langestraat 8. Zelfs in de Lijnbaanstraat trof men er 8 aan.

Heel wat herbergen schakelden ook over naar een meer winstgevende activiteit. Het werden bordelen en "suspecte huysen".

In een haven- en garnizoenstad was het normaal dat men er "huysekens van plezier" aantrof. Oogluikend stond het stadsbestuur het bestaan van "huysen van prostitutie en débauche" toe voor zover deze niet in de buurt van kerken, kloosters, openbare gebouwen of op marktpleinen en voorname straten waren ingeplant. Deze speciale tehuizen rezen dan ook vooral aan de stadsrand op, in de buurt van de stadspoorten. Aan de Westpoort waren er huizen te vinden voor minnespel, in het begin van de Langestraat, huidige Madridstraat en langs de Torhoutsesteenweg. Aan de vroegere Kaai-

poort vond men ze, evengoed op de Visserkskaai als in de Kleine Kaaistraat en in de Leugenaarsstraat of langsheen de Jozefstraat tussen het Kerkhof en de Kaaistraat.

In een bijdrage, gepubliceerd in Ostendiana III, weet dhr. DANHIEUX ons te vertellen dat naar gegevens door de plaatselijke geestelijkheid aan het Bisdóm overgemaakt, Oostende reeds in 1783 47 ontuchthuizen telde en die te vinden waren "non seulement dans les endroits à l'écart mais au centre et dans les meilleures rues de la ville". Met een zekere permissiviteit was de stad van haar vroegere politiek afgeweken en had het bestaan van huizen waar "lichtmeisjes" of "filles de plaisir" zich ophielden in het stadscentrum getolereerd.

Wij kunnen zeker niet beweren dat de stadspolitie systematisch jacht maakte op hen die ontuchthuizen openhielden of op vrouwen die "een alderschandaleus ende gedebaucheerd leven leyden". Wel werd er van stadswege opgetreden tegen vrouwen die vroeger reeds omwille van hun aanstootgevend gedrag uit de stad waren verdreven geweest, tegen bordelen waar te veel lichtekooien hun charmes te koop aanboden of die oorzaak waren van "meenigvuldige clachten van gebueren over het ontugtig, buytenspoorig en schandaleus leven der publyke vrouwspersonen sig aldaer ophoudende alsmede over het storen der publyke ruste by het te laet openhouden van dese huysen, de kivagien en gevegten daer uyt resulterende" of ook tegen pooiers, die hun animeermeisjes al te hard aftroefden.

Op 16 augustus 1784 werden bij een razzia op "ontuchtig vrouwvolk sonder aveu bevonden in quade huysen in het Voorgeborgte buyten de Westpoort" bij M. Ther. VERSTORME, We. Benoit RAYÉ, afkomstig uit Poperinge, de hiernavolgende vrouwen aangehouden :

- Coleta NEVIANT, uit Staden, 17 j., in 1783 nog meid in "de Hert" in de Weststraat.
- Marie Cath. RAYÉ, 17. j., geboren te Assenede, dochter van de barhoudster.
- Anna Christina HALLEBOUT, 21 j., uit Ekkergem.
- Dirikje SAGWEIN, 34 j., huisvrouw van stuurman Harry BESEMER.
- Catharina BENS, 33 j., uit Boulogne.
- Gritie WILLEMS, 29 j., uit Leuven.
- Marie Joanna DE GROOTE, 19 j., uit St. Margriete.
- Christina Constantia HOSTEN, 16 j., uit Klercken.

Allen "slaepende bevonden by een ongelyken persoon".

In de nacht van 24 op 25 september 1784 werden uit het huis "Den Swarten Beer" bij We. N. BEENE gehaald :

- Catherine ILQUE, 23 j., uit Sens.
- Henriette BOUCHERIE, 29 j., uit Delemont.
- Ursula EDONET, 22 j., uit Douai.
- Marie Christine HUBERT, 20 j., van het Sas-Slijkens.
- Isabelle GEPARTS, 19 j., uit Gistel.

Uit het huis bewoond door de "Soogenaemde Magdelaine" :

- Catherine TURLLOT, 33 j., uit Roubaix.
- Louison DAMOISEAU, 19 j., uit Douai.

Uit het huis van "Cromme Pit" in de Strontstraat (Kleine Weststraat) :

- Madeleine SAMILLION, 29 j., uit Erpion.

De Weststraat was in deze jaren een der voornaamste straten van de stad geworden waar vooraanstaande Engelse firma's zich hadden gevestigd. Een tweetal volkse café's waren er wel te vinden :

de "Oostindievaarder" op de Z. hoek van de Langestraat nu Madridstraat en de Weststraat en de herberg "De Drie Matrozen", op de Z. kant van de Weststraat, twee huizen ten W. van de Kerremelkstraat nu Christinastraat. Vanaf eind december 1791 werden deze laatste aan een Engelse handelaar verhuurd en niet meer als herberg uitgebaat. Op de O. hoek van de Kerremelk- en Weststraat had men de "Hostellerie, Den Koning van Vrankryk" die eveneens rond 1790 werd opgedoekt.

Het Hospitaal was geflankeerd door twee voorname herbergen. Aan de O. kant, recht uitgevend op de Hertstraat, lag "Den Hert", die een burgerlijk braaf "cabaret et auberge bien servie" bleef. Op de W. kant stond "Het Vrije", dat via hotel tot luxehoerekot evolueerde vooral bestemd voor een Engels cliënteel. In 1783 nam een Engelsman, Guill. LEWIS, reeds eigenaar van het "Engels hotel" op de hoek van de Groentenmarkt en de Kapycijnenstraat, de uitbating van "Het Vrije" over en gaf er eveneens de naam "Engels Hotel" aan. In mei 1784 nam de Engelse Mary COLLINS het "British Hotel" over. In 1785 ging de zaak over in handen van het Engelse duo Mary GADDES - Sarah SMITH, die het gebouw onder de benaming "Het Wit Huys" tot een luxebordeel inrichtten, waarin in hoofdzake Engelse lichtekooien hun charmes aan een kieskeurig internationaal publiek aanboden. Een negatieve reactie van buurtbewoners bleef natuurlijk niet uit.

In juni 1785, bij een huiszoeking uitgevoerd op bevel van de stads-overheid naar "ontugtig en schandaalgevende vrouwspersonen werd aldaer bevonden de naer te noemen ligte vrouwspersonen dewelke sy alle hebben gedaen bewegen in echtensisse".

Marie GADDES, 22 j.,	geboortig van Engeland
Sara SMITH, 23 j.,	" " Engeland
Helena BLACK, 21 j.,	" " Engeland
Sara JEPMAN, 20 j.,	" " Engeland
Isabella GEEPAERTS, 20 j.,	" " Gistel
Catharina Hubert, 21 j.,	" " Sas-Slijkens
Marie Joanna WILLEMS, 17 j.,	" " Brugge
Joanna VAN HAUTEGEM, 22,5 j.,	" " Brugge
Thérèse DEVOS, 18 j.,	" " Brugge
Marie Françoise FLAMENT, 19 j.,	" " Duinkerke
Henriette DE L'ALLEU, 28 j.,	" " Namen

De vier eerste dames werden tot 3 dagen gevangenis veroordeeld en hadden 4 dagen na hun vrijlating de stad verlaten. De vijfde, zesde en achtste werden nog beter verzorgd. Zij werden "publykelyk onder het geluyt van trommel ende fluyte uyt de stad geleid". De zevende, negende en tiende werden veroordeeld om 3 dagen te water en te brood in de gevangenis door te brengen en nadien uit de stad te verdwijnen. Alleen de elfde werd vrijgelaten maar moest ook uit de stad weg.

Lange tijd zal deze selecte bar wel niet gesloten geweest zijn. Men kon toch moeilijk de dynamische Engelse kolonie van de stad ontstemmen door haar erotisch frivole stoeipartijtjes te ontzeggen.

Bij het speuren naar twee deernen die al ettelijke malen uit de stad waren verbannen en toch naar de stad bleven terugkeren trof de politie deze op 27 juli 1786 niet bij GADDES-SMITH aan. Wel vond men er de 21-jarige Eugenie DELCOURT uit Straasburg die ook reeds "vroeger de stad was ontzeyt". Zij werd veroordeeld om "het hair van den hoofde afgesneden te worden en de stad en haer jurisdictie binnen de 24 ueren te ruymen met interdictie van aldaer we-

der te keren op peine van pilorisatie". Met een kaalgeschoren hoofd zou deze meid wel enkele maanden uit de stad wegblijven. GADDES-SMITH kregen te horen dat zij "moeten in 't corte hun herberg sluiten".

Van herbergsluiting kwam weinig terecht. GADDES-SMITH kregen zelfs de toelating van de stad om tijdens de Vastenavondperiode van 1787, drie bals in te richten in het "Wit Huys". Tussen de bordeelhoudsters en de stad bleven er echter moeilijkheden bestaan. In 1791 maakte Mary GADDES opnieuw voor enkele maanden kennis met de "civiele gevangenis". Eerst eind april 1793 verdween dit illuster geworden Engels gezelschap definitief uit de stad. Met hun vertrek zullen de oudjes van het Godshuis en de zieken van het Hospitaal wel wat stillere uren hebben gekend.

Op de W. zijde van het "Wit Huys" bestond er tot midden maart 1786 een tweede bordeel, ook uitgebaat door een Engelse dame, nl. Elisabeth PRICE. Baljuw J.B. SCHOTTEY was zo onbesuisd geweest dit huis aan PRICE te verhuren. Midden maart 1786 verliet zij dit kot, zonder huur te betalen, noch sleutels af te geven, het huis achterlatend in "schandaleuse staet". Zij trok eerst voor enkele maanden naar "Den Admiraal van Vlaenderen" en vestigde zich nog vóór de zomer 1786 in de Langestraat, waar zij "Het Blauw Anker" runde.

Een tweede zone van herbergen met gelegenheidsbordelen en vast erkende hoerekoten trof men in de Lange- en aanpalende straten aan.

Officiëel waren het afspanningen met stallingen en wagenkoten zoals "De Gloeyende Oven", "De Papegaai" en "De Pantoefel" of gelagzalen voor feestelijkheden van de neiringen zoals "Het Hof van Plaisance" of kleinere tavernes voor passanten en soldaten.

Twee echte bordelen stonden op de N. kant van de Langestraat tussen de Brede Steeghersstraat of Louisestraat en het Posthuysstraatje of Sint-Niklaasstraat, nl. "Het Blauw Anker" en "Den Keyzer" of "Het Gouden Hoofd". Deze laatste was op de O. kant geflankeerd door een wat rustigere herberg "Het Wit Paard", dat op de hoek van de Sint-Niklaasstraat gelegen was, bezuiden "De Trompetter".

Wij kunnen ons best voorstellen dat omwonenden zoals de Postmeester BOWENS en Engelse en Nederlandse negocianten die er hun woning of burelen hadden weinig opgetogen waren met de nabijheid van tehuizen waar lawaaierige, weinig aanbevelenswaardige, lieden zich bevonden.

"Het Blauw Anker" was eigendom van brouwer Jac. LOOSEN. Op 23 januari 1784 verhuurde hij deze herberg voor 3 jaren aan Mary MANNINGS, die tot dan toe een kotje had uitgebaat aan de Vismarkt. Zolang bleef zij niet in de Langestraat wonen. Zij nam haar intrek in "Den Admiraal van Vlaenderen". Vanaf 1 mei 1786 verhuurde LOOSEN zijn huis aan een zekere Jonathan SHAW, "Engelsman van natie" voor de duur van 1 jaar. In feite vestigde Elisabeth PRICE zich in dit huis en installeerde er een alom befaamd bordeel. In de nacht van 27 op 28 juli 1786 kreeg zij echter de politie op bezoek. Na heel wat kloppen en dreigen opende PRICE de deur van haar bordeel. De politie vond binnenshuis alleen de weerdinne, een knecht en een meid. Bij nader toezicht ontdekten de gerechtsdienaren echter "dat een deel vrouwspersonen hun versteeken hadden in het nevens ledig staende huys van sieur SCHAEKEN, dewelke sy over den meur langst waer sy van den huyze van Miss PRICE in het selve waeren overgegaen". Men vond er 7 vrouwen die met de 27-jarige

PRICE naar de kerker werden geleid. Het waren :

Marie COPPIETERS, 20 j.,	geboren te	Beernem
Isabelle COPPIETERS, 19 j.,	"	Beernem
Joanna COPPIETERS, 18 j.,	"	Oedelem
Marie PIERCEN, 23 j.,	"	Londen
Anne REDWOOD, 25 j.,	"	Dover
Marie HIL	"	Londen
Marie WAY, 17,5 j.,	"	in Schotland

De eerste drie vrouwen die vroeger al ettelijke keren om hun on-tuchtig leven waren opgepakt geweest en verbannen, kregen de tradi-tionele straf voor dit vergrijp nl. "om het hair van den hoofde afgesneden te worden". Allen werden uit de stad verbannen. PRICE kon onmiddellijk haar bordeel sluiten en had ervoor te zorgen binnen de 8 dagen de stad te hebben verlaten.

Doch eens te meer toonde de stadsoverheid ruim begrip voor het beroep der hoerenweerdinnen. Op het voornemen van PRICE "geen logies meer te geven aan vrouwspersonen" kon zij haar bordeel op 21 september 1786 heropenen en blijven uitbaten tot begin juni 1788. Jac. LOONES verhuurde dit huis dan aan de herbergier Henri MERTENS en in 1792 aan de winkelier Fr. BONNEL. Dit was meteen het einde van het bestaan van het bordeel.

De herberg "Den Keizer" of het "Gouden Hoofd" gaf aan de politie heel wat hoofdbreken. Het huis was niet alleen een bordeel maar ook een contactplaats voor dieven, helers en allerlei onguere ele-menten. Nu en dan werd er duchtig gebakeleid. "Het Gouden Hoofd" groeide vooral tot bordeel uit wanneer de 35-jarige Fr. FAUCONNIER, uit Brussel afkomstig, de uitbating ervan in 1788 in handen nam. In 1791 kreeg hij moeilijkheden met het gerecht omdat hij twee anmeermeisjes duchtig had afgetroef en deze meisjes klacht tegen hem hadden neergelegd. Om de toenmalige toestanden in de prostitu-tiewereld te illustreren en op het bestaan van vrouwenhandel te wijzen geven wij hieronder enkele uittreksels op uit het vonnis tegen FAUCONNIER uitgesproken.

"Omdat gy, Fr. FAUCONNIER, zeeman ende herbergier van professie, ...van ledent ende gedeurende drye jaeren alhier in uwe herberge gehouden hebt een huys van prostitutie en debauche in hetwelke gy diffrente joenge meyskens hebt weten op te houden ende te bewe- gen tot eene schandaleuse ende infame commercie ten pryse van geld in u faveur om den eerstcommende ende degonne uwe herberge frequenteerden dat om altyd u huys voorsien te hebben van diergely- ke ontugtige vrouwspersonen en joenge meyskens gy u dickmals soo vervoordt hebt van om soo te seggen de selve te coopen van andere slegte personen diergelyck ontugtig huys houdende om t'uwen huys ende herberghe hun gedeeltelyck t'uwen proffyte te prostitu- ren aen den eerstcommende tot sy dese infaeme commercie genoegsaem souden gewonnen hebben om u te voldoen over het gonne gy voor hun betaelt aen de gonne van wie gy die had afgekocht ende het gonne sy aen u schuldig waeren geworden over hunne taefelkosten en over de by u aen hun geleverde ofte voor hun gekoghte kleederen om hun bekwaemer te maeken de jongheyt tot de debauche aen te locken waerdoor sy soodaenig in u bedwang waeren dat sy hun van de debauche niet ligtelyk conden ontrecken vermits sy raer of noyt genoegsaem wonnen om hunne schuld die daegelyckx aengroeyde tenemaal te voldoen en by dies uyt u infaem huys sigh niet conden retireren tensy om over te gaen naer een diergelyke ander die hunne schuld aen u wilden betaelen.

Dat gy op dien voet onder andere van de so genaamde ST. LÉGER nu van dese stad vlugtig hebt overgenomen of aangekocht eerst seker Philippine BRUNET geboortig van Duquesne in Henegouw, oud omtrent 19 jaeren ende ten tweede seker Marie LEFEBURE, geboortig van Duynkerke, oud omtrent de 20 jaeren, voor de eerste van welcke gy betaelt hebt vier croonen en voor de tweede twee croonen en ses schellingen, immers soo veel sy beyde aen de gemelde ST. LÉGER schuldig waeren insgelyckx op de expresse conditie ende last van t'uwen huuse ende herberge sigh gedeeltelyck t'uwen proffyte aen den eerstcomende ten pryse van gelde by y gedetermineert te prostitueeren gelyk sy met uwe wete ende kennisse gedeurende de ses à seven weken hebben gedaen dat het u niet en heeft vergenoeght de selve tot de prostitutie te leveren nemaer nogh daerboven hebt bestaen de selve twee vrouwspersoonen op de alderfutilste pretexten diffrente maelen te slaen ende qualyk te traiteren...dat gy voorders verdaght syt de selve Marie LEFEBURE te hebben willen verkoopen ofte over te laeten aen sekere Bruggeling midts hy soude betaelt ofte geresitueert hebben het gonne sy aen u ten tytel voorschreeven schuldigh was om tot Brugge haer gedebaucheert leven ook te continueren dat het te gelooven doet gy sulks soude geexecuteert hebben waer het saeken sy de courage niet had gehad van uwe dreygementen te misaghten".

Op 27 december 1791 werd FAUCONNIER veroordeeld om "getransporteert te worden naer het Provinciael Corretiehuys van Vlaenderen binnen Gend ende aldaer voor den termyn van vier ahtereen volgende jaeren opgesloten ende gedetineert te worden om gedeurende den gemelden termyn in het selve te werken benevens de verdere gedetineerden". Het bordeel werd vanaf 1792 uitgebaat door de vrouw van FAUCONNIER, Marie MALDEGHEM. Maar deze werd in oktober 1793 "om haar gederangeerd leven" voor twee jaar opgesloten in het "huys van beternisse" bij We LAGAST te Brugge. Op aandringen van haar oude grootmoeder en van haar zuster werd zij eind april 1795 vrijgelaten. Intussen had de 37-jarige Arn. GEERKENS, geboren te Munsterland, de zaak overgenomen. Deze bekende pooier, die ook de "St. Arnoud" in de Kerremelkstraat als bijhuis betrok, geraakte betrokken bij diefstal, heling en fraude en werd na geseling op het schavot voor het leven uit ons land verbannen.

Een derde stadsgebied dat om zijn weinig aanbevelingswaardige herbergen en ontuchthuizen als rosse buurt was bekend lag omtrent de vroegere Kaaipoort. Aan de Visserskaai stonden een reeks herbergen als "maison peu honnêtes" beschouwd. Op de Z.W. kant van de vroegere Kaaipoort waren het "De Kroon" en "De Stad Antwerpen". Op de N.O. kant, "De Fortuyne" en verderop voorbij de Oude Pakhuizen "De Corvette" of "Cavette" of "The Ship Tavern" ook "De Zwaan" genoemd en later "Het Witte Huis". Nog verder op, langs de stadsgracht lag rechtover het Pompegat een herberg pas in 1792 tot stand gekomen en later uitgebreid tot het "Geel Huis". Nog verder langs de weg naar de Vuurtoren, op de Z. kant geflankeerd door het "Pomphuysje" stond een pakhuis tot herberg omgebouwd dat na het Frans Bewind de "Brittania" en de "Verrekijker" zou worden genoemd. Bezuiden het Pompegat, bijna aan de geul had men nog "Den Zwartten Leeuw" die later "The Hope" werd. Nagenoeg in het midden van de Visserskaai lag "Het Waterhuis", waar scheepsbemanningen en begoede burgers o.m. drinkwater, aangevoerd uit de Oostendse Vaart konden aankopen.

De Visserskaai was een levendige, rumoerige pleisterplaats voor zeelui, vissers en hun vrouwen, visopkopers, passanten en repassanten tussen de stad en de Pompe of veer naar de overkant van de geul.

Niet minder druk was het langsheen de straatjes, die op de Z. kant van de Kaaistraat uitgaven. Veelal waren er hier kleinere herbergen gevestigd, soms aan elkaar gerijgd, zoals tussen het kerkhof en het Paviljoen der Genie, waar van W. naar O. uitnodigende uithangborden bengelden boven de gelijkvloerse verdieping, "De Wapens van Zweden" of "De Stad Londen", "De Gouden Poorte", "Den Koning van Zweden", "De Vos".

De Z. kant van de Kleine Kaaistraat, nu P. Pypestraat, was afgezoomd door kleine pakhuizen. Alleen op de hoek van de Kaaistraat bevond zich een herberg "De Basseville van Duynkerke", later tot de "Zeemeeuw" omgedoopt. Op de N. kant trof men de "Arke van Noë" aan van L. DHIET, het overbekende "Kasteel van Doveren" en op de hoek van de Sint-Franciscusstraat de ruime herberg "Het Hollandse Schippershuis" opgezocht voor tijdelijk logies door scheepskapiteinen.

Te midden op de O. kant van de Kaaistraat, tussen de Leugenaarsstraat, nu Ooststraat, en de Kleine Kaaistraat lag "De Geuzenkerke" of "De Stad Rotterdam". Op de N.W. hoek van de Leugenaarsstraat en de Sint-Franciscusstraat prijkte "Den Admiraal van Vlaenderen", die onder de kundige leiding van de reeds bekende Engelse maquerelles, MANNING en PRICE, een druk bezocht bordeel werd.

Dat er in deze volkse, woelige wijk door zeelieden pas aan wal gekomen na een lange zeereis, duchtig geboeleerd werd, dat er bij braspartijen soms harde klappen vielen of messen werden getrokken zal niemand verwonderd doen opkijken.

De politie vertoonde zich hier zelden. Geschillen tussen zeelieden of vissers werden onder elkaar opgelost zonder tussenkomst van pakkemannen. Trad de politie wel op dan was het met de steun van de militaire wacht. We kennen slechts één geval waarin de politie ingreep en dan alweer tegen een Engelse bordeelhoudster. Eind 1785 werd Susanne DIDHAM, die "De Stad Londen" openhield om "haar slecht gedrag ende het openhouden van een oneerbaer huys alsmede de gedeurige gevechten, troubles en oneenigheden thaeren huys geschiet" samen met drie Engelse deernen, Anna en Rebecca REDWOOD en Marguerite LADLELAN aangehouden, na tussenkomst van de militaire wacht, en uit de stad verbannen.

De hierboven aangehaalde prostitutiehuizen waren zeker niet de enige die men te Oostende aantrof. Er waren er nog, bij name bekend zoals "De Cupido", ergens in de Kerremelkstraat, of "La Belle Bourbonnaise", die niet te localiseren valt of andere, waarvan ons alleen de namen van de verbannen pooiers bekend zijn.

Uit een rechtsgeding aangegaan tegen de barhouder van "La Belle Bourbonnaise", weten wij dat deze in 1789 een 16-jarig meisje uit Nevele, Catherine JUBERT, afgekocht voor 4,5 Kronen van Thérèse TOULOUSE. Deze laatste hield een bordeel open in de Brede Steeghersstraat rechtover de Hoge Wacht, huis dat aan de Z. kant paalde aan een koffiehuis op de N. hoek van de Apestraat, nu Brabantstraat gelegen en dat in de Franse tijd "Le Grand Café" genoemd werd.

Wanneer wij de herkomst van de "lichtmeisjes" nagaan, die hier tegen de lamp liepen dan stellen wij vast dat er onder hen geen enkele afkomstig was uit Oostende. Waren de Oostendse vrouwen en meisjes dan zo zedig of was de politie tegenover het lichtzinnig vrouwvolk zo tolerant? Een afdoend antwoord valt er op die vraag niet te geven. Toch willen wij aanhalen dat bij een volkstelling gehouden in 1807 er op de 20 gerecenseerde publieke vrouwen er 15 waren uit Oostende afkomstig. In 1814 waren er 13 Oostendse

vrouwen met hoofdberoep "Fille de plaisir" op een totaal van 37, die zoals men te Oostende zei "met hun conte lieten spelen".

De houding door de stadsoverheid aangenomen t.o.v. het prostitutieprobleem was zeker niet zo doortastend als de vervolgingen ingespannen tegen dieven en helers. Lichtekooien werden wel uit de stad verbannen met of zonder muzikale begeleiding, zelfs wanneer zij stelselmatig terugkeerden. De zwaarste straf die zij opliepen was het verlies van hun haartooi. Bordelen werden wel gesloten maar werden na enkele tijd voor het wellustig publiek opnieuw geopend.

Deze opvallende toegeefelijkheid is te verklaren door het feit dat het bestaan van bordelen in een garnizoen- en havenstad, zoals hoger reeds vermeld, als een noodzakelijk kwaad werd beschouwd.

De uitbreiding van de prostitutie moet in verband gebracht worden met het groot aantal vreemdelingen die naar Oostende toestroomden in een periode waarin onder invloed van nieuwe ideeën de zeden heel wat lossers waren geworden. Het traditionele 6e en 9e gebod kwam op zeer losse schroeven te staan. De balliu, diverse schepenen en invloedrijke negocianten waren zeker geen toonbeelden van hoogstaande moraliteit. Algemeen was bekend dat de balliu er een "maîtresse" op nahield en dat sommige schepenen trouwe bezoekers waren van weinig aanbevelenswaardige tavernes waar jonge aanlokkelijke dames hun wulpse charmes gretig aanvaardden.

In deze omstandigheden is het licht te begrijpen, dat de vroegere "goede zeden" een ferme deuk hadden gekregen.

Bronnen : R.A Brugge, Vrije, 17173 - 17177 en 17155 - 17159.
Not. Oostende, Dépot Van Caillie, 1940 en 1941.
A.R.A. Brussel, Geh. Raad, 283 A en B.

Bijlagen : kaarten van de herbergen 1780-1800 N.W. en Z.O. van de stad.
Niet genummerde = naam van de herberg is ons niet bekend, wel de naam van eigenaar en of uitbater.

* * *

Legende bij Oostendse herbergen 1780-1800 Z.O.

1. De Kroone	12. De Gouden Poorte
2. De Stad Antwerpen	13. Den Koning van Zweden
3. De Fortuyne	14. De Vos
4. De Corvette, Cavette, Ship
Tavern, De Zwaan, Wit Huys	15. De Basseville van Duynkerken,
De Zeemeeuw
5. Het Geel Huys	16. De Geuzen Kerke, De Stad
Rotterdam
6. Brittania, De Verrekijker	17. De Arke van Noë
7. Den Zwartten Leeuw, The Hope	18. Het Casteel van Doveren
8. Het Waterhuys	19. Het Hollands Schippershuis
9. Den Koning van Engeland	20. Den Admiraal van Vlaenderen
10. Schippershuys	21. St. Andries
11. De Wapens van Zweden, De Stad
Londen	22. Het Lammeken

Legende bij Oostendse herbergen 1780-1800 N.W.

1. Oostindievaarder of
O. Indisch Schip	15. Den Trompetter
2. Het Vrye, British Hotel	16. St. Niklaas
3. Den Hert	17. Den Naam Jesus
4. De Drie Matroozen	18. De Hollandsche Flagge
5. Den Koning van Vrankrijk	19. De Roose
6. De Gloeyende Oven	20. St. Sebastiaan
7. De Kleine Papegaai	21. Het Gouden Hoofd
8. St. Joseph	22. De Gouden Appel
9. De Papegaai of de
Groene
Papegaai	23. De Sterre
10. Den Swarten Hond, De Keyser	24. De Drie Sleutels
11. De Dobbelen Arendt	25. De Kamer van Commerce
12. Het Blauw Anker	26. Le Grand Café
13. Den Keyzer, Het Gouden Hoofd	27. De Dry Swaentjes
14. Het Wit Paard	28. De Conciergerie

FRITURE BRUXELLOISE, CHEZ JEAN, RUE LONGUE, 45, OSTENDE

ZELDZAME PRENTKAART
VAN EEN ENKEL BIJ
NAAM UIT OOSTENDE
GEKEND
FOTOGRAFIEATELIER

CARTE POSTALE

M

Photo Atelier des Pays-Bas, Galerie James Ensor, 28, Ostende.

**GRATIS
FOTOFILM***

**COCK
CAMERA
SERVICE**

Hoek Jozef II straat en
Christinastraat - Oostende

Tot einde voorraad !
Bij afwerking nieuwe
film min. 20 afgewerkte
foto's

p.v.b.a A. & Y. MONBALLIU

Noordzandstraat 72, BRUGGE

Tel. 050 - 33 73 12

Jozef II straat 25, OOSTENDE

Tel. 059 - 70 21 13

VERKOOP en HERSTELDIENST - ONDERHOUD

Schrijfmachines - Elektronische rekenmachines - Bureelmeubelen

P R O M O T I E V E R K O O P

Te koop aan de balie van het Heemmuseum

Ostendiana III + IV + V aan 1.000 Fr

i.p.v. 1.650 Fr

Nu kopen - een enige gelegenheid !!!

Begravenissen
Crematies

NUYT'TEN

Inzake rouw
gaat het om diskretie, takt
Binnen een beperkte tijd dienen moeilijke,
vaak pijnlijke beslissingen genomen
Dit vereist ervaring, een gedegen uitrusting
en ook iets bijzonders menselijks,
de juiste toon
Voor dit alles kan u bij Nuytten terecht
Begravenissen, crematies, rouwtransporten,
leggen sociale prijzen
Nuytten is uw steun in droevige dagen

Tel. 059/80 15 53 & 70 32 78
Torhoutsesteenweg 88
Petit-Paris - Oostende

OOSTENDSE HEEMKRING

DE PLATE

--o--

Met DE PLATE naar LAPSCHEURE

en dat einderloos stukje Vlaanderen

over de grens.

---o---

Zondag 9 juni 1991

---o---

Een prettige reis.

Om kwart voor negen, stipt, zetten we aan met de zon in het hart en een gevulde dubbeldekker.

Langs de oude baan, doorheen het landschap dat aan Jacques Brel's liedje doet denken, bereiken we Brugge.

We volgen de Damse vaart, eigenlijk heet ze de Napoleonvaart, en genieten " een wijle " van de prachtige dreef die ons tot Damme voert.

Het is nog vroeg in de voormiddag en dan ligt Damme er nog rustig bij. Hoofs groeten we, in het voorbijgaan, Jacob van Maerlant en denken aan Tjil en Nele.

Aan de kerk slaan we links af en berijden wegen waar we anders zelden of nooit komen.

Over het dubbelkanaal, de " Stinker " en de " Blinker " in de volksmond, bereiken we het eerste doel van onze dag, LAPSCHURE. Een zeer oude parochie waarvan de naam als tweede lid SCHEURE heeft dat gelijk is aan het Nederlandse SCHOR. Het eerste deel is wellicht een persoonsnaam zoals het Engelse LEPPA.

Aan de kerk worden we opgewacht door de heer Guido VERMEERSCH, ere-schoolhoofd van Lapschure en Heemkundige-Historicus van deze streek. In kortbestek zal hij ons onderhouden over zijn kerk, de Triniteit en zijn slavenmeesters en over de geschiedenis van Lapschure.

ZEEUWS-VLAANDEREN

Zeeuws-Vlaanderen is dat gedeelte van de Nederlandse provincie Zeeland dat ligt tussen de monding van de Schelde en de Belgische grens. Het gebied wordt onderverdeeld in West- en Oost-Zeeuws-Vlaanderen. Op de grens tussen de twee ligt de voormalige zeearm De Braakman, nu een prachtig recreatiegebied een paar kilometer ten westen van het Kanaal Gent-Terneuzen.

Er is niet alleen een natuurlijke grens tussen West- en Oost-Zeeuws-Vlaanderen. De twee gebieden hebben een erg verschillend karakter. Oost-Zeeuws-Vlaanderen met als bekendste gemeenten Axel, Hulst en Sas-van-Gent, is zwaarder geïndustrialiseerd. Het is ook veel dichter bevolkt. Zo'n 100.000 inwoners of ongeveer vier maal zoveel als West-Zeeuws-Vlaanderen. Voor het oostelijk deel is het toerisme bovendien niet zo'n belangrijke faktor. Een toerisme dat voor de twee gebieden overigens een totaal verschillend beeld vertoont. Dag- en kooptoerisme voor de steek van Axel en Hulst. kust- en recreatietoerisme voor West-Zeeuws-Vlaanderen.

West-Zeeuws-Vlaanderen omvat de gemeenten Aardenburg, Sluis en Oostburg. De kleinere dorpen en zogenaamde buurtschappen behoren sinds de fusieoperatie van voor een paar jaar administratief tot één van deze drie gemeenten. Veeteelt, zeevisserij en vooral landbouw vormen de streekeconomie. Daarnaast neemt het toerisme een zeer belangrijke plaats in, zowel als bron van inkomsten, als voor de werkgelegenheid.

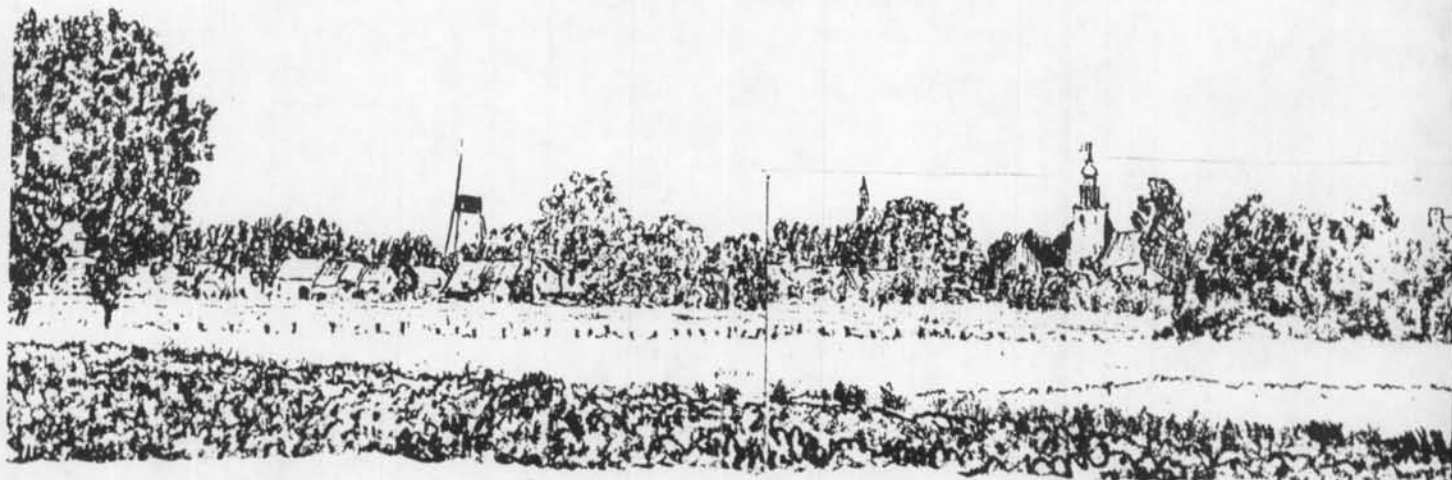
De enige verbinding met Zeeland en de rest van Nederland is de veerboot Breskens-Vlissingen. Overdag is er om het half uur een boot, 's nachts is de veerdienst gesloten. Er bestaan vergevorderde plannen om in Oost-Zeeuws-Vlaanderen de daar bestaande bootverbindingen Kruiningen-Perkpolder te vervangen door een vaste oeververbinding. Het gaat om de combinatie van een brug en een tunnel door

middel van een kunstmatig eiland in de Schelde.

Oostburg is veruit de grootste gemeente van de streek. Het centrum werd in 1944 tijdens gevechten om de Westerschelde bijna volledig verwoest. Na de oorlog is alles snel en modern heropgebouwd. Oostburg telt momenteel iets meer dan 18.000 inwoners. Tot het grondgebied van de gemeente behoren ook een groot aantal kleinere dorpen. Daaronder Breskens en bekende kustdorpen als Groede en vooral Cadzand. Op die manier heeft Oostburg niet alleen een vissers- en jachthaven, maar ook 11 kilometer strand. Twee redelijk omvangrijke natuurgebieden liggen hier: Het Grootte Gat te Oostburg zelf en De Verdronken Zwarte Polder te Nieuwvliet.

Sluis heeft slechts een goeie 3.000 inwoners. Het is ook veel kleiner van oppervlakte en grenst aan de Belgische gemeenten Knokke-Heist, Moerkerke en Maldegem. Het kustdorp Retranchement behoort tot deze gemeente. Daar ligt een deel van de verzande zeearm Het Zwin, eigenlijk een uitloper op Nederlands grondgebied van het uitgestrekt natuurreservaat in Knokke. Sluis heeft een bewogen geschiedenis. In de middeleeuwen was het een belangrijke haven- en handelsplaats. Met Damme was het aan de nog niet verzande zeearm een belangrijke voorhaven van Brugge. Aan de Grote Markt staat het enige Belfort van Nederland dat dateert van 1372. Sluis is nu zeer bekend om z'n dag- en winkeltoerisme.

Aardenburg behoort tot de oudste steden van Zeeland. Uit archeologische opgravingen is gebleken dat zich hier al nederzettingen bevonden ver voordat de Romeinen er een legerplaats hadden. In de middeleeuwen was het een handelscentrum dat konkeerde met Brugge en Gent. Van die oude glorie is veel vergaan. De gemeente telt nu ongeveer 4.000 inwoners. Ze grenst aan Damme, Maldegem en Sint-Laurens.

LAPSCHEURE

Als wij heel vroeg de geschiedenis induiken, dan is er reeds sprake van „Lapscheure” in de jaren 1110, maar dan wel als een van de vier kapellen die de grote parochie Oostkerke rijk was (Lapscheure-Moerkerke-Westkapelle en Wulpen, gelegen op een eilandje voor de kust).

Later zijn die parochiekerken geworden. In de 17de eeuw had Lapscheure een kerk maar dan niet op de plaats van nu. Wel op een buitenwijkse aanwas, die bij hoogwater onderliep. Vandaar het uitkijken naar een nieuwe bestemming voor de kerk. In 1640 werd de St.-Jobspolder de aangewezen plaats voor een nieuw bedehuis. Daar verrees om te beginnen een houten kerkje, dat niet lang stand hield. Van 1650 tot 1652 werd gebouwd aan een serieuze kerk, in steen opgetrokken en in 1652 plechtige ingewijd. Met de kerk ontstond een nieuwe dorpskern.

DE KERK. Driebeukig. Het middenkoor heeft een driezijdige sluiting waarachter de vierzijdige toren zich verheft. De huidige bidplaats is de enige kerk in Noordwest-Vlaanderen met een kerktoeren naar het Oosten gericht.

HOOGALTAAR. Uit hout vervaardigd in het begin van de 18de eeuw, evenals het bijhorend trommel-tabernakel (draaiend) zoals het altaar geschilderd en met bladgoud versierd. Boven het altaar bevindt zich een in hout uitgewerkt baldakijn met de voorstelling van de H. Drievuldigheid.

H. DRIEVULDIGHEIDSKERK.

Eertijds bestond in Lapscheure een Broederschap van de H. Drievuldigheid met als doel zoveel mogelijk slaven vrij te kopen. De „Slavenmeester” moest instaan om het geld op te halen voor hun orde of werk. De „Trinitariërs” genaamd. In de kerk vindt men nog 14 grafstenen van Slavenmeesters. Zij hadden het voorrecht in de kerk zelf begraven te worden. Vandaar wellicht werd de kerk toegewijd aan de H. Drievuldigheid.

HOOFDKOOR. Het hoofdkoor is volledig uitgewerkt in hout en beschilderd met als blikvanger in het midden een oude schilderij, Christus aan het kruis voorstellend. Langs beide kanten omzoomd door drie zuilen, waarop een hoofdstel rust, onderbroken door een bekroning onder het baldakijn. Onderaan de bekleding zien we twee kastjes waarin twee borstbeelden in hout bewaard worden: de H. Cornelius, tweede patroon van de kerk, en de H. Quirinus, daterend uit de 18de eeuw.

H. CORNELIUS. Vele jaren reeds werd de H. Cornelius aldaar vereerd en heel speciaal voor de zegening van de kinderen. Dit tegen allerhande ziekten.

KERKWAARDEN. In de loop der jaren werd de kerk rijk bedeeld met kunstschaten, vooral beelden en schilderijen. Beknopt overzicht:

★ **Mariabeelden.** Onder de vele Mariabeelden een merkwaardig kunstwerk van in wit marmer gekapt beeld met het kind Jezus en de kleine Johannes de Doper. Eveneens een Mariabeeld uit de jaren 1800.

★ **Predikstoel.** Rijk besneden uit het jaar 1654.

★ **Grafzerken.** In de vloer verwerkt vanaf 1639 tot 1852.

★ **Schilderijen.** Waaronder drie uitzonderlijke: voor het hoofdaltaar de gekruisigde Christus — voor het Maria-altaar de H. Familie

voorstellend, 18de eeuw — voor het andere zij-altaar St.-Sebastian van Jan Garemin, 1764.

Zo hebben wij gepoogd een klein overzicht te geven van wat onze christelijke voorouders hebben gedaan voor het verfraaien van het huis van God alhier. Zij hadden veel zin en smaak om van hun kerk het mooiste gebouw van de parochie te maken, want daar kwamen zij iedere week samen om mekaar te helpen en te bidden in vreugde en droefheid.

★ ★ ★

BEVOLKING. Meestal grote boerderijen, geen bedrijven of industrie. De arbeider moet zijn boterham verdienen buiten de parochie. Nu nog zijn er ongeveer 350 inwoners. Getuigen vertellen dat er tijdens de tweede wereldoorlog nog een 800 inwoners waren.

Detail grafzerk J. Stul.

Tegen 11 uur worden we in AARDENBURG verwacht. Na een stukje snelweg slaan we links af richting MIDDELBURG waar we de grens over steken. Op het marktplein stoppen we een ogenblik voor een blik op de schandpaal ofte pilori die deze gemeente nog bezit. Het is een mooi exemplaar.

In Aardenburg stoppen we op de Markt. Meteen stellen we ons eens te meer de vraag waarom heel Vlaanderen een Markt of een Grote Markt heeft en wij een Wapenplein.

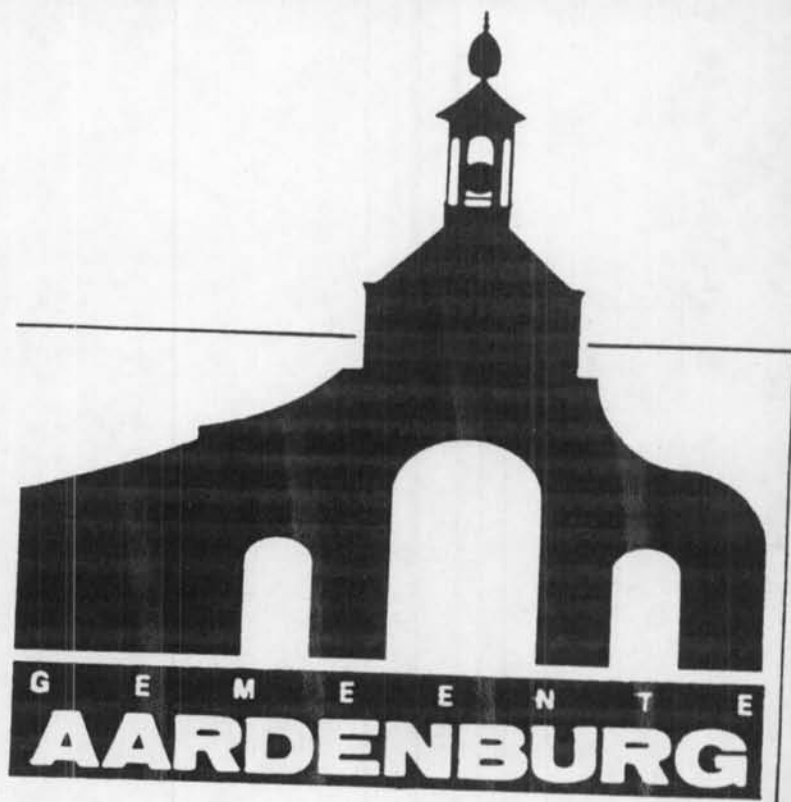
We splitsen in twee groepen. De eerste groep, dit is de bovenverdieping van de car, zal onder leiding van de heer WILLEBOORDSE, de Stadsconservator, het Stedelijk Museum bezoeken. Hier geldt de regel, klein maar fijn. In een beperkte ruimte krijgt U een ruim idee van het groot belang van Aardenburg in het verleden.

De tweede groep blijft op de car zitten en maakt onder leiding van de heer van VOOREN, ere-secretaris-archivaris van Aardenburg en secretaris van de Heemkundige Kring West-Zeeuws-Vlaanderen een tocht door Aardenburg en zijn onmiddellijke omgeving.

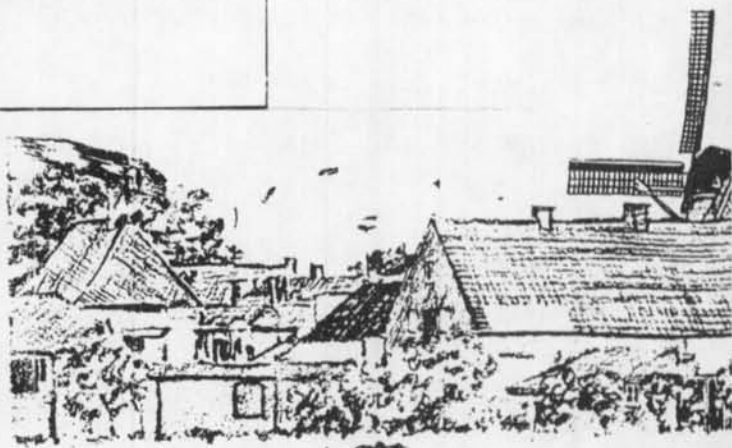
Onder leiding van deze twee heren wordt het een vlotte en aangename kennismaking met dit boeiende stadje.

Na een half uur veranderen we de groepen, twee gaat naar het Museum en een maakt de tocht, zodat we omstreeks 12u à 12u30 Ter Schorrewaarts kunnen trekken. Daar verwachten ons de heer en mevrouw Coppens-Claeys met als voornaamste doel, de hongerigen te spijzen en de dorstigen te laven.

De Kring offreert de aperitief en we wensen U dan ook een Proost en smakelijk eten.

- ★ Sint Baafskerk (959) met zeldzame beschilderde graven
- ★ Kaaipoort (1299) en oude stadswallen (1604)
- ★ Historische panden met waardevolle gevels
- ★ Museum met belangrijke verzameling uit Steentijd, Romeinse Tijd en Middeleeuwen
- ★ Landgoed "De Elderschans" met vlakbij het Streeklandbouwmuseum
- ★ Sportpark met zwembad, kinderbad, speeltuin, tennisbanen en voetbalvelden
- ★ Smaakvol eten in tal van culinaire gelegenheden
- ★ Gezellig winkelen bij een gastvrije bevolking
- ★ Prachtige wandelingen door polders langs kreken en landwegen
- ★ Dorp Sint Kruis met middeleeuwse kerk De Peperbusse
- ★ Dorp Eede met monument ter herinnering aan de terugkeer in Nederland van Koningin Wilhelmina in 1945

AARDENBURG EN HAAR BEZIENSWAARDIGHEDEN

1. In het museum (ondergebracht in een 300 jaar oud winkelpand) zijn een groot aantal vondsten te zien die het resultaat zijn van ongeveer 30 jaar opgravingen. Deze opgravingen hebben onze kennis omtrent de geschiedenis van Aardenburg enorm doen toenemen. Te zien zijn vondsten uit een 4-tal historische perioden:
 - a. de prehistorische tijd, m.n. een groep vondsten te dateren ca. 5500 v. Chr.
 - b. de Romeinse tijd. Deze collectie vormt de blikvanger van het museum. Ze is afkomstig uit het opgegraven deel van het Romeinse castellum, dat van ca. 175 tot 270 in Aardenburg gevestigd was en ze munt uit door haar hoge kwaliteit. Te bezichtigen zijn o.a. gebruiksvoorwerpen als naalden, priemen, gespen, broches, kinderspulletjes, mantelspelden, e.a.;
verder terra nigra en terra sigillata aardewerk, parfumvaasjes, munten, vloerverwarmingsbuizen, fragmenten van wandschilderingen, huisgodenbeeldjes, een offerschaal, een votiefsteen, enz.
Uit de tijd van de grote volksverhuizingen (5e eeuw en later) is het lijk van een "vroeg" Noorman te bezichtigen, begraven, waarschijnlijk door medekrijgers, in hurkhouding.
 - c. de middeleeuwen. Ook deze collectie is het resultaat van opgravingen; er zijn enkele zeer kostbare en zeldzame voorwerpen uit de vroege middeleeuwen, o.a. een merovingische gouden muntstuk en aardewerkfragmenten, maar de nadruk valt toch op de 12e tot de 14e eeuw, de bloeitijd van Aardenburg. Uit deze tijd bevinden zich in het museum: groen geglaazuurd aardewerk, misbakken borden, vuurpotten, olielampjes, baardmankruiken, steengoed, tegels, kogelpotten, vijzels, vogelfluitjes, spaarpotjes, etc.; zeer bijzonder zijn een gebeeldhouwde grafzerk uit Hannekenswerve (15e eeuw) en een onlangs opnieuw geconserveerd strafwerktuig uit dezelfde tijd.
 - d. nieuwe tijd. Deze periode is vertegenwoordigd door opgravingsvondsten als pijpkopjes, kogels, medailles, munten, e.a. en giften als zelfpotjes, botervormen, borden notenkrakers, kannetjes, steengoed, koekenplankjes, enz.

Achter het museum is een grote kruidentuin te bezoeken. Het probeert een beeld te geven van de oorspronkelijk in deze streek voorkomende

kruiden, met daarnaast enkele uitheemse planten- en bloemensoorten. Helemaal achter in de tuin zijn bovendien de resten te zien van een elders in Aardenburg opgegraven Romeins tempeltje.

Openingstijden: zondag en maandag : 14.00 - 17.00 uur

dinsdag t/m vrijdag: 10.00 - 12.00 uur

14.00 - 17.00 uur

buiten het seizoen te bezichtigen op afspraak.

Toegangsprijzen: volwassenen : f 2,--;

kinderen : f 1,--;

groepen reductie: f 1,--.

2. St. Baafskerk. Deze thans oudste kerk van Aardenburg vormt de kolos van de stad. Ze werd gesticht door monniken van de St. Baafsabdij van Gent in het jaar 959. De kapel die toen gebouwd werd vormde het bouwkundige uitgangspunt van de huidige kerk die in de loop der eeuwen een aantal keren van aankleding is veranderd. Begonnen in Romaanse stijl, werd ze vanaf het begin van de 13e eeuw tot medio 14e eeuw verbouwd in Gotische stijl en dan met name in de variant Scheldegotiek, waarvan de Aardenburgse St. Baafs het enig overgebleven voorbeeld is in Nederland. De huidige vorm van de top van de toren dateert uit de 17e eeuw, toen Protestanten de kerk van de Rooms-Katholieken overnamen. Om deze reden vormt het thans nog het centrum van de Nederlands Hervormde Gemeente in Aardenburg. Behalve haar imposante geschiedenis, ex- en interieur en haar ligging midden in het Romeinse voormalige castellum, vormen de beschilderde graven nog een extra attractiepunt. De sarcophagen werden tijdens de restauratiewerkzaamheden van 1946 tot 1956 gevonden en dateren uit de 14e en 15e eeuw. Evenals de Scheldegotiek zijn de schilderijen uniek in Nederland. Andere bijzondere wetenswaardigheden met betrekking tot de St. Baafskerk: elke dag om 20.00 uur worden de klokken geluid om mensen eraan te herinneren dat de, thans fiktieve, stadspoorten gesloten worden, een traditie van eeuwen her, en elk jaar wordt in de tijd rond Pasen een uitvoering gegeven de Matthäuspasion van Johann Sebastian Bach, een traditie stammend uit iets jonger tijd.

3. Kaaiport en Weststraat

- a. De Kaaiport, ook wel West- of Waterpoort genoemd, vormt de enig overgebleven middeleeuwse stadspoort. Zij lag vroeger aan de westelijke haven van Aardenburg, hetgeen haar namen verklaart. Ze wordt reeds genoemd in een dokument uit 1199, maar haar huidige vorm da-

teert uit 1650. Aan beide zijden van de doorgang zijn de wapens van Nassau en Aardenburg te vinden, maar het meest in het oog springt het kostelijke torentje.

- b. Vòòr de Kaaipoort is de kikkerfontein gelegen, die verwijst naar de bijnaam van de Aardenburgers. De 4 spuwende kikkers symboliseren de 4 kernen van de gemeente: Eede, St. Kruis, Draaibrug en Aardenburg zelf.

In de Weststraat herinneren nog zeer vele panden en gevels aan de rijke geschiedenis van Aardenburg.

- c. "De Gouden Eyckel", hoofdkwartier van Prins Maurits tijdens diens belegering van Sluis in 1604.
- d. "De Zwarte Haan".
- e. "De Krabbe".
- f. "De Zonne".
- g. "Het Weeshuis", ook wel geheten "De Meiboom", een 17e eeuwse gebouw met een zeer fraaie gevel, opgetrokken door een kaper die op rust kwam; thans de pastorie van de Nederlands Hervormde Kerk.
- h. De r.k. kerk, oud, niet zozeer door haar huidige uiterlijk als wel door haar historische traditie. Ze is nl. de opvolger van de door Prins Maurits in 1625 afgebroken O.L.V.- of Mariakerk, een beroemde bedevaartskerk, waar zelfs Engelse koningen op bezoek gingen en genoemd werd in 14e en 15e eeuwse documenten om haar prachtige bouw. In de voorgevel van de tegenwoordige kerk pronkt het beeld van O.L.V. met de Inktpot, herinnerend aan de "wonderbaarlijke getuigenissen", die plaatshadden, zoals de bronnen vermelden, in 1273.
- i. "Het Lam", een andere kerk en wel van de Doopsgezinde gemeente in Aardenburg, in het begin van de 17e eeuw een kerk van "Vermaning".

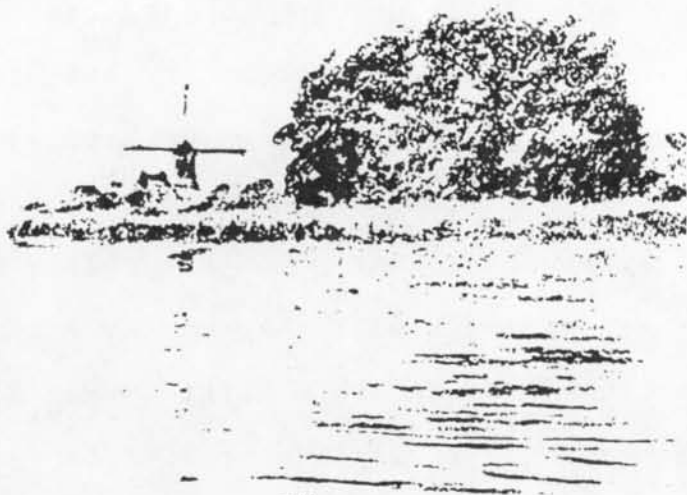
4. Markt

- a. Aan de Markt staat het stadhuis, van oude oorsprong, hoewel haar huidige bouw niet verder teruggaat dan 1950/1. Wel herbergt ze veel oude kostbaarheden, aangezien ze de zetel is van een zeer rijk en oud archief (oudste document: 1201).
- b. Verder is op de Markt een gedenknaald te zien, opgericht ter nagedachtenis aan G.A. Vorsterman van Oyen, voormalig lid van de Provinciale Staten en de Tweede Kamer der Staten-Generaal tevens oprichter van de eerste Nederlandse landbouwcoöperatie en stimulator van de Aardenburgse geschiedbeoefening.

- c. Op zijn instigatie is in 1909 ook een muziekkiosk tot stand gekomen, waar tijdens grote evenementen muziek ten gehore wordt gegeven.
5. Gevestigd in Aardenburg is voorts een groot recreatiepark, het Gemeentelijk Sportpark aan de Herendreef. Als belangrijkste voorzieningen zijn te noemen: zwembad met kleuterbad, aangelegde speel- en zonneweide speeltuin, tennisbanen en een café-restaurant.
De toegang tot het zwembad is in het seizoen (tot medio september) dagelijks geopend; prijzen: zwembad f 2,--; speeltuin f 2,--; groepen 50% reductie.
6. Het landgoed "De Elderschans" is van oorsprong 17e eeus. Het was toen een militair kazemat en werd later, in de 19e eeuw tot een zeer luxueus landhuis annex park omgebouwd, compleet met paarden- en schapenstal, bediendenwoning, jachthuisje, bakkeet en koetshuisje. Tegenwoordig is het landgoed nog voornamelijk in gebruik als park met wandelbos en aangelegde paden. Het is vanaf hier niet zover naar het Streeklandbouwmuseum te Heille, waar een grote kollektie Zeeuwsvlaamse landbouwwerktuigen en -voorwerpen gehuisvest is, alsmede een kruiden- en landbouwtuin met bijenstand.
7. Alle bezienswaardigheden, waarvan hierboven de meeste genoemd, zijn ondergebracht in een, speciaal voor toeristen en toevallige passanten bestemde "Wandeling door Aardenburg". Zij leidt de wandelaar langs een groot gedeelte van de historische kern van Aardenburg.
8. Het dorpje Eede vormt één van de kernen van de gemeente Aardenburg. Het is een dorpje met een speciaal karakter, aangezien ze vlak aan de grens is gelegen. Het best bekend is ze wellicht door het feit dat koningin Wilhelmina, na een ballingschap van 5 jaar hier op 13 maart 1945 weer voet op Nederlandse bodem zette.
Een pleintje met drie gedenktekens herinnert aan dit feit, maar ook aan de moeizame bevrijding, die Eede zelf vrijwel haar gehele huizenbestand kostte.
9. St. Kruis
- a. Niet het minste monument van de gemeente Aardenburg is de kerk van St. Kruis, in de volksmond beter bekend als de "Peperbusse". Vroeger behoorde de Peperbusse tot een veel groter, nu helaas gedeeltelijk verdwenen godshuis. In 1467 werd de bestaande kerk vervangen door de huidige en kreeg de toren haar tegenwoordige platte, plom-

pe, markante vorm. In 1483 werd de verbouwing beëindigd. In de middeleeuwen was ze een Katholieke kerk, maar in de 17e eeuw werd ze door Hervormden in gebruik genomen.

- b. Een schitterend panorama vormt in de omgeving van St. Kruis de Biezenkreek en het zgn. Grote Gat. Vooral voor natuurliefhebbers een must.
10. Aardenburg en haar bezienswaardigheden zijn opgenomen in verschillende toeristische routes. Zonder twijfel de belangrijkste, want meest bekende daarvan is de "Smokkelroute". Ze is ongeveer 90 km. lang en loopt over het grondgebied van de gemeenten Aardenburg in Zeeuwsch-Vlaanderen, St. Laureins en Maldegem in Oost Vlaanderen en Damme in West Vlaanderen. De vier gemeenten, zich bewust van hun gemeenschappelijke culturele en historische achtergrond hebben elkaar gevonden en vormen thans verbroederingsgemeenten. De Smokkelroute wordt zeer veel gereden, het geschatte aantal deelnemers, gebaseerd op verkoopcijfers van de fraai ogende brochure, loopt in de duizenden.

Eens de inwendige mens versterkt en de dorstigen gelaafd-de dranken zijn uiteraard voor eigen rekening- zetten we ergens tussen 14u30 en 15 u terug aan.

Om 15 uur worden we verwacht in de Sint Baafskerk van Aardenburg voor een kort bezoek .Over deze belangrijke kerk met haar beschildeerde graven onderhoudt ons mevrouw van VREUMINGEN.

Na dit korte intermezzo vervolgen wij onze weg via Waterlandskerkje, Terneuzen, Axel tot Hulst.

Bij de Braakman slaan ,bij het passeren, niet meer dan een terloopse blik zijwaarts.Door een laatijdige heraanpassing van het programma kan er hier niet meer vanaf.

Hulst is op zondag een drukbeklant stadje.We stoppen op de Grote Markt,waar we worden opgevangen door drie stedelijke gidsen die ons gedurende een uur rondleiden in dit historisch stadje.Hierbij zullen ze zich voornamelijk concentreren op het Stadhuis,de stadswallen ,de opgravingen,de stadsmolen en de Ravelijn.

Dit geleid bezoek is uiteraard vrijblijvend.Zij die op eigen houtje willen rondtrekken kunnen dat doen .Het geleid bezoek duurt tot ongeveer 18 uur waarna iedereen tot 19 uur over tijd beschikt om op een van de terrassen op de Grote Markt " naar godsvrucht en vermogen " een drankje te genieten of wat te verpozen van de bijzondere intense dag.

Even voor 19 uur verwachten we de car terug op de Grote markt,zetten door ,Oostendewaarts ,waar we omstreeks 20u30 toe komen.

NATUURGEBIED "DE BRAAKMAN"

Eén van de belangrijkste gebieden uit het oogpunt van recreatie gekoppeld aan de natuur.

U vindt een krek- en bosgebied aan de westzijde van de Braakmankreek en een groot wandelbos-gebied ten zuiden van het schiereiland. U kunt het grootste gedeelte hiervan vrij betreden. Ook is er gelegenheid om onder leiding van een natuurdeskundige het krekengebied te bezoeken. Vertrek vanaf de receptie van het Recreatiecentrum "Braakman".

Op het schiereiland zelf ligt in de top een uniek natuurgebiedje van ± 9 ha. groot. Het is drassig en laag gelegen en botanisch en ornitologisch van grote betekenis. Zeer veel vogelsoorten verblijven in dit gebied, zoals berg- en kuifeend, riet- en moerasvogels. Door de grote variatie van de vegetatie in dit gebied, komen ook vele vogels tot broeden, zoals fitis, kneu en groenling.

Het gebied heeft grote botanisch bekendheid, niet in het laatst door de grote hoeveelheden orchideeën, dit hier in het voorjaar tot bloei komen.

Massaal komen voor: rietorchis, vleeskleurige orchis, gevlekte orchis en moeraswespen orchis.

Heel bijzonder is het voorkomen van pasnassia, die uitsluitend in Zeeuwsch-Vlaanderen in het Braakmangebied tot bloei komt. ± 140 verschillende plantensoorten komen in dit gebied voor. Maar dat is natuurlijk echt iets voor de natuurspecialist!

Om de mensen van dit alles kennis te laten nemen tijdens hun vakantie, is een verhoogd wandelpad aangelegd, wat zich door het gebied slingert en welke eindigt bij een grote uitkijktoren van waaruit U het gehele gebied kunt overzien. Kijkers zijn aanwezig, zodat U de zwermen vogels vlak aan U voorbij ziet gaan. Ook zult U schapen, geiten en ezels aantreffen, die allemaal wel eens gezellig willen knuffelen.

Wij kunnen gerust zeggen dat vele mensen die op deze wijze kennis maken met dit prachtige stukje natuur, zich even een deel hebben gevoeld van de ecologie. Al is het alleen al door de heerlijke geuren van de diverse kruiden, die hier tot bloei komen.

Het gebied wordt geheel verzorgd door de fam. van den Bosch in samenwerking met de natuurverenigingen "de Steltkluit" en "'t Duumpje".

Hulst

heeft het

helemaal

Waarschijnlijk zijn er in Nederland en België maar heel weinig mensen, die niet weten waar Hulst ligt. En de middelbare scholier die de nederlandse literatuur bestudeerde heeft ongetwijfeld kennis gemaakt met het beroemdste dierepos uit het middel-nederlands: "Van den Vos Reinaerde". Al lezend is hij hierin de plaatsnamen Hulsterloo (bos bij Hulst), Kriekeputte en Absdale tegengekomen. Het zijn thans nog bestaande lokaties binnen de gemeente Hulst. De schrijver van het verhaal, een klerk, een rondreizende kloosterabt, of wie hij ook geweest mag zijn, heeft in ieder geval het Land van Hulst in dit werk vereeuwigd.

Wie "Willem die Madocke maekte" was, zullen we wel nooit te weten komen. Voor ons blijft hij de mysterieuze Willem die de samenleving van zijn tijd aardig op de korrel nam en door de dieren te laten spreken ongeweten voor een verre voorloper van onze "fabeltjeskrant" heeft gezorgd.

Ons Reinaertmonument, nabij de Gentsepoort laat Reinaert zien als boetvaardig monnik, gereed om ter pelgrimstocht naar Rome te gaan, daarmede ontkomend aan zijn dreigende veroordeling tot de galg. De in 1981 overleden Nederlands-Vlaamse beeldhouwer A. Damen was in 1938 getuige van de plaatsing van dit kostelijke beeldje, samen met o.a. Prof. Jos Gielen, oud-inwoner van Hulst, en de auteur Stijn Streuvels.

En als we dan toch praten over bekende personen, kunnen we beter het geschiedkundig werk van oud-wethouder Piet Brand even opslaan om te zien dat in de loop van de historie vele prominenten van de Hulsterse gastvrijheid hebben genoten: Graaf Lodewijk van Male, Maximiliaan van Oostenrijk, Karel de Vijfde en niet te vergeten Frederik Hendrik, alhoewel deze laatste een keerpunt heeft bewerkstelligd in de geschiedenis van de stad Hulst. Als hij in 1645 de stad niet op de Spanjaarden had veroverd, was Hulst nu hoogstwaarschijnlijk een Belgische stad geweest. Dat wil overigens niet zeggen dat Hulst nu "echt Hollands" is. In tegendeel: de mensen voelen zich Vlaming in hart en nieren. Ze spreken een Vlaams dialect, hebben veel familie aan de andere zijde van de grens en houden de Bourgondische tradities op culinair gebied in ere.

Trouwens België ligt voor ons niet ver weg, slechts 5 luttele kilometers scheiden ons van onze Zuiderburen, met wie we op vele terreinen goede relaties onderhouden.

Dat doen we trouwens ook met onze Duitse zusterstad Michelstadt, zodat we gezamenlijk een steentje bijdragen aan de Europese eenwording. We hebben ook beide de erevlag van Europa. Die siert thans de Raadzaal van ons historische stadhuis uit 1543, waarin we als kostbaarheden schilderijen van Jacob Jordaens en Cornelis de Vos bewaren.

Het rijke stadsarchief biedt de student geschiedenis maar ook anderen een bron van uiteenlopend studiemateriaal.

Wie overigens vaak kwamen studeren, waren de kadetten van militaire academies als ze in het kader van de lessen krijgsgeschiedenis een bezoek brachten aan de complete vestingwerken die hier sedert 1621 ongeschonden de stad omringen.

Maar het zijn niet alleen de kadetten, ook minder krijgshaftige (of-zuchtige) bezoekers doen onze stad aan om zich te goed te doen aan de overdadige schoonheid van haar talrijke monumenten.

En daarna laten ze zich de vele visspecialiteiten zoals paling in 't groen, of in tomatensaus -een variant op de gebakken soort-, tong en ander zeebanket goed smaken. Zo'n maaltijd wordt natuurlijk besproeid met een glas wijn, of -om in stijl te blijven- met een goed glas bier van Nederlandse of Belgische origine. En daar hebben we vele soorten van in huis: Tongerlo, Duvel, Geuze Lambiek, Leffe, Trappist, om er maar eens een paar te noemen. Wat dat betreft zijn de abdijen thans figuurlijk net zo goed vertegenwoordigd als in de Middeleeuwen, toen vele kloosterorden binnen de vesting Hulst een uithof of refugium hadden.

In één daarvan is thans het streekmuseum gevestigd, dat een grote collectie gebruiksvoorwerpen uit het gildewezen bezit.

Voeg daaraan toe een reeks van overzichtskaarten van de ontstaansgeschiedenis van stad en streek én verschillende vitrines met klederdrachten uit het Land van Hulst, en u zult begrijpen dat we op ook dat gebied niet onbedeeld zijn.

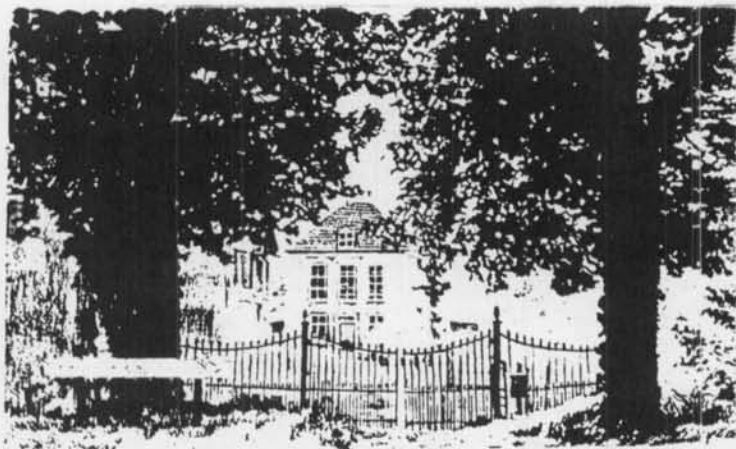
We zijn trouwens gewoon rijk. Niet

alleen aan monumenten, aan restaurants of aan plezierige Vlaamse eigenschappen, maar ook aan winkels. De grensstreek is van nature een gebied waar veel mensen komen, al was het maar vanwege het idee om "in het buitenland" te zijn geweest. Wij weten daarvan mee te praten. Per jaar trekt de gemeente vele tienduizenden dagjesmensen en kooptoe-risten. Geen wonder dat de plaatselijke middenstand de deuren zeven dagen per week (! jawel) graag open houdt. Plezierige bijkomstigheid in Hulst is dat men zowel in Nederlands geld als in Belgische franken kan betalen. Alleen de wisselkoers speelt je dan wel eens parten. Het is dan ook logisch te verklaren waarom er zoveel banken zijn. Die zorgen overigens niet alleen voor het inwisselen van vreemde valuta, het zijn tevens goede adviseurs voor Belgische beleggers.

Maar er is nog een ander soort banken waar we het met u over willen hebben. Het zijn de vele rustpunten in de stad, op de vestingwerken, waar het goed toeven is. Of neem nu bijvoorbeeld de Reinaertbank te Nieuw-Namen. Dat is het beginpunt van een in de 50-er jaren uitgezet Reinaertpad dat u langs de fraaiste plekjes voert in Vlaanderen.

Maar, we blijven toch nog maar even dicht bij huis. Nieuw-Namen is van oudsher een grensdorp waar de verre nazaten wonen van de noeste werkers aan de dijken. In de middeleeuwen woonden hier de bedijkers die land inpolderden en dag en nacht vochten tegen het brute geweld van het water. Het Verdronken Land van Namen herinnert ons daaraan.

Uit die tijd dateert ook het beroemde Mariabeeldje aan de Kapelleberg dat een plaats moet hebben gehad in één der middeleeuwse kloosters.

Van Nieuw-Namen naar Clinge is maar een klein sprongetje. Dit rustieke dorp herbergt niet alleen een zwakzinnigeninternaat, maar ook de laatsten der klompenmakers.

De bewoners van het internaat zijn liefderijk in de gemeenschap opgenomen. De jaarlijkse "Sterre-feesten" zijn daar het levende bewijs van. Van de klompenmakers kun je alleen nog maar zeggen dat ze tot een uitstervend ras behoren.

Van Clinge naar Kapellebrug, de grenspost, is evenmin een afstand om over naar huis te schrijven. De natuur in de bossen van de Waterleidingmaatschappij is hier in zomer en winter op z'n mooist.

En na een boswandeling is het goed toeven in de rustieke kapel van O.L. Vrouw ter Eecken, waarvan de geschiedenis teruggaat tot in de Middeleeuwen. Eigendom van de abdij van Baudeloo werd ze door de Watergeuzen aan het einde van de 16e eeuw verwoest. Door deken Cardon in 1623 opnieuw opgebouwd, diende het kapelletje in 1645 tot hoofdkwartier van de Staatse Troepen. In 1690 werd het hersteld.

Dat het geloof en de Mariaviëring hier diep is geworteld, blijkt uit de regelmatige bezoeken die aan deze kapel worden gebracht.

De eerder aangeduide grenspost bestaat eigenlijk alleen nog maar voor het vrachtverkeer. De douane vraagt u allang niet meer naar uw paspoort.

Maar laten we het vlas niet vergeten. Van al het vlas dat in Nederland nog wordt geteeld, wordt het overgrote deel in de streek tussen Sint Jansteen en Heikant bewerkt.

Dit natuurprodukt levert naast linnen voor overhemden, theedoeken en tafellakens, ook nog grondstoffen voor de fabricage van spaanplaat en sigarettenpapier. Trouwens, vlas wordt daarnaast nog toegepast in gordijnstoffen, vloerbedekking en behang.

Wie wil weten hoe vroeger en thans het vlas wordt bewerkt, doet er goed aan een bezoek te brengen aan de Vlasafdeling van ons museum.

Een totaal ander beeld krijgen we door een forse sprong te maken over Hulst naar het dorp Graauw. Hier zien we dat de landbouw zich heeft gespecialiseerd in de teelt van aardappelen, bieten en graan. Dat graan werd vroeger verscheept in de havens van Kruispolder en Paal. Diverse beurtschippers voeren er op Rotterdam. Maar de haven van het rustieke dorpje Paal met zijn vele dijkwoningen, moest verdwijnen in het kader van de Deltawerken.

De dijken werden opgehoogd en de haven werd volgestort. Dank zij de Watersportvereniging "Saeftinghe", het Waterschap Hulster Ambacht, Rijkswaterstaat én de gemeente Hulst kon er een nieuwe jachthaven worden gegraven. En die ligt er nu tot groot genoegen van vele Nederlandse

en Belgische booteigenaren. De getijdenhaven met zijn spuikom, biedt de watersportliefhebber de mogelijkheid om bij hoog water uit te varen en de Westerschede op te gaan. Dan biedt een gedeelte van het Verdrongen Land van Saeftinghe met zijn kreken en geulen een ideale ligplaats, waarbij men van de ongerepte natuur kan genieten. Dit gebied is sedert jaren beschermd en mag overigens aan de landzijde alleen maar betreden worden onder leiding van een ervaren gids. En die zorgt er dan wel voor dat u dit unieke natuurgebied in Europa, met zijn rijke flora en fauna, naar waarde leert schatten.

Trouwens, wie naar de Saeftinghe gaat, zal zeker ook de voormalige Emmahaven aandoen. Daar breekt de natuur zelf de scheepswrakken af die eertijds in het haventje lagen, maar nu ver landinwaarts getuigen van een bloeiend verleden.

Terug nu naar ons uitgangspunt Hulst.

De Basiliek van St. Willibrord herbergt niet alleen een fraai orgel uit de Frans-Vlaamse school, in de zomermaanden kan men er op de vrijdagavonden genieten van orgelconcerten die door binnen- en buitenlandse meesters op dit uit 1610 daterende instrument worden gegeven. Daarnaast wordt dit eeuwenoude kerkgebouw ook gebruikt voor uitvoeringen van oratoriumwerken w.o. Bach's Johannes- en Mattheuspassion. Zelfs de beroemde Wiener Sängerknaben traden hier in de 70-er jaren een paar maal op.

De kerk op zich is al een bron van studie. Gebouwd op de grondvesten van een romaans kerkje, werd het gebouw in de periode welke ligt tussen 1225 en 1465 vergroot. De kruising van toren en dwarsschip alsmede de achthoekige vorm van de toren duiden op de Brabantse of Schelde-gothiek. Nog wijzen de zijkapellen rond het hoofdaltaar op het rijke verleden van de kerk en de welvaart die er in Hulst heeft geëerst. Maar de kerk verhaalt ons ook van de torenbranden en van de nieuwe torenspitsen die -bij gebreke aan authentieke ontwerpen- steeds een andere bekroning van de toren vormden. Ook de Tachtigjarige Oorlog ging niet ongemerkt aan Hulst en zijn kerkgebouw voorbij. Na de verovering van de stad in 1645 werd de

kerk in beslag genomen en in handen gegeven van de gereformeerden.

Eerst in 1807 konden de katholieken weer beschikken over een gedeelte van de kerk. Langs het transept werd in noord-zuid richting een dubbele muur, gevuld met turfstrooisel gebouwd, opdat zowel de protestanten als de katholieken elkaar niet hinderen tijdens de eredienst. De St. Willibrorduskerk was dus vanaf dat jaar een simultaankerk.

Na meer dan een eeuw konden de handtekeningen onder het contract worden gezet waarbij de katholieke geloofsgemeenschap "haar" kerkgebouw weer in bezit kreeg. De plechtige inwijding in 1933 en de verheffing van de kerk tot Basilica Minor in 1935 vormden de bekroning van de historie van dit kerkgebouw.

Terug in de werkelijkheid, geconfronteerd met het leven van alledag, staan we weer in de binnenstad van Hulst, het hart van de gemeente. Een hart dat warm klopt voor de geïnteresseerde bezoeker, maar ook voor het Reinaertepos.

Want Reinaert blijft bij ons vereeuwigd. In straatnamen, in gevelopschriften en namen van horecabedrijven.

Zijn geest waart nog immer rond en zo hij zou kunnen spreken zou zijn kwalificatie over onze gemeente zijn: "Hulst heeft het helemaal".

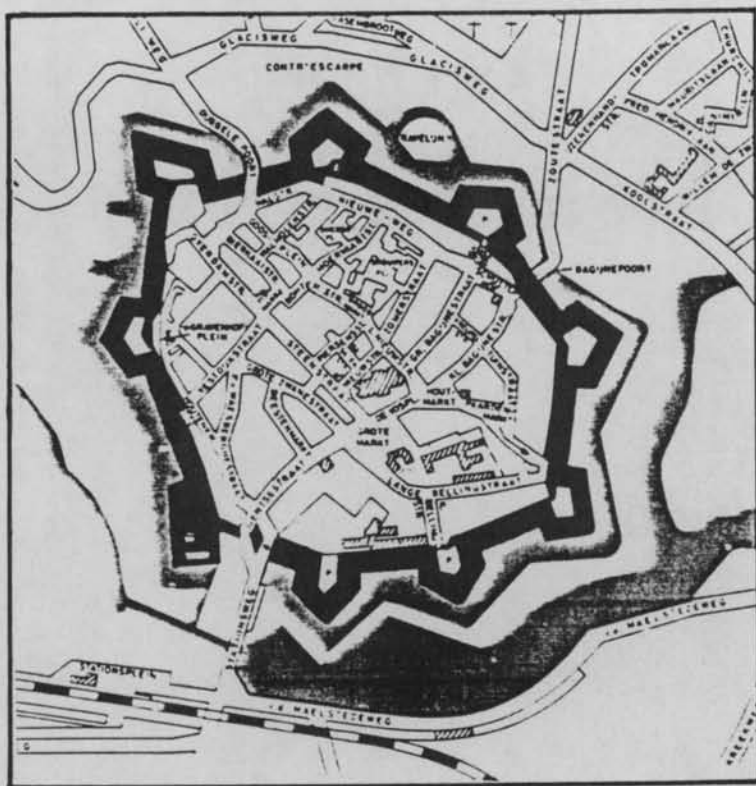

En daarmee hebben we het weer gehad. Het was een mooie dag die ons doorheen ,voor velen van ons ,ongekend deel van Vlaanderen bracht. We hadden uiteraard tijd te kort om alles te zien en te bezoeken dat de moeite was. Maar dat lag ook niet in onze bedoeling. Onze doelstelling is juist de smaak bij te brengen voor eigen streek. Onbekend maakt onbemind, en eens gekend is er, in deze tijd, voor iedereen gelegenheid genoeg om deze eerste kennismaking uit te breiden.

Zoals steeds waren jullie een fijn en belangstellend publiek en is de Kring blij dat jullie er met zovelen bijwaart.

Wij wensen iedereen een prettige en zonnige zomer, met of zonder vakantie, en geven mekaar rendez-vous op 14 september voor onze eerste nazomeractiviteit.

J.B.Dreesen.

FOTOCOPIEHUIS
DESNERCK D.

Torhoutsteenweg 196
8400 OOSTENDE
Tel. 059/50 31 46

**FOTOCOPIES
AAN DE
GOEDKOOPSTE PRIJZEN**

DE PLATE v.z.w.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE.

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. N 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 20	VERANTWOORDELIJKE UITGEVER	SECRETARIS
Nr. 6 t/m 8	A. VAN ISEGHEM	J.B. DREESEN
MAAND juni t/m augustus 1991	IJzerstraat 1	Rode Kruisstraat 4
	8400 OOSTENDE	8400 OOSTENDE
	PENNINGMEESTER	REKENING
	J.P. FALISE	750-9109554-54 of
	H. Serruyslaan 78/19	000-0788241-19
	8400 OOSTENDE	

IN DIT NUMMER

- blz. 202 : W. MAJOR : De brief als imagebuilding-object.
- blz. 216 : J.B. DREESEN : Toponymie van 's Heerwoutermans Ambacht (4).
- blz. 219 : J.B. DREESEN : De buskruitontploffing te Oostende op 19 september 1826. Aanvulling.
- blz. 220 : S. MAES : De affiche en de affichekunst.
- blz. 222 : O. VILAIN : Nieuwe prentkaarten.
- blz. 223 : Schenkingen 1991 - 2e lijst.

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort

De Brief
als
Imagebuilding —
objekt

(Verz. J.GOES)

Brieven houdt men bij om allerhande redenen:

- 1 - om hun historische waarde;
- 2 - om hun kulturele waarde;
- 3 - om de handtekening van beroemdheden onder de brieftekst;
- 4 - om hun typografische geschiedenis , specificiteit en grafische expressie;
- 5 - om hun heemkundige waarde.

Het mag vreemd klinken dat, alhoewel reeds over de meest gekke verzamelobjekten hele bibliotheken werden gepubliceerd, over het briefverzamen zelf tot op heden geen enkel gespecialiseerd werk het licht zag.

In de bibliotheken treft men wel rijen werken aan die handelen over het vroegere handschrift, taalgebruik en/of wijzen waarop men eertijds zijn gevoelens en gedachten uitdrukte.

Bijgehouden briefwisseling onder heersers of politici openbaren vaak de achtergronden waarom zij bepaalde daden stelden .

De correspondentie onder allerhande kunstenaars is vaak van dergelijk hoge kulturele waarde gebleken dat men die soms in zijn totaliteit publiceerde.

Handtekeningjagers betalen vaak hoge bedragen voor brieven waarop de begeerde handtekening prijkt van een of andere beroemdheid.

*de rencontrer à Hallemont
et de croire toujours
à mes sentiments dévoués*

Albert de Belgique

Ostende, le 8 septembre 1706.

Chère Comtesse,

*J'ai été si charmé de
l'accueil qui m'a été fait
à Hallemont que je ne
voudrais pas manquer de
vous le dire encore et de
vous envoyer en même*

De wijze waarop de briefhoofden werden gedrukt geeft ons niet alleen een overzicht van de opeenvolgende typografische stromingen in het drukken, maar toont ons ook de evolutie van de steeds maar grotere mogelijkheden in druktechniek.

Wat mij echter het meest aanlokt in die oude brieven is hun meestal miskende heemkundige waarde. Want naast de esthetische beschouwingen en historische gegevens verschaffen deze 'oldies' aan historici van plaatselijke geschiedenis heel wat familiekundige en economische gegevens.

Voorals in de 'en-têtes' kan men terugvinden:

- a) welke rijks- en stedelijke diensten er bestonden en waar ze waren gevestigd,
- b) welke organisaties en genootschappen het kulturele leven van onze stad behartigden,
- c) welke handelszaken er vroeger in onze stad waren,
- d) welke families de bloei van de stad verzekerden,
- e) waar de winkels en handelszaken waren gelegen,
- f) welke produkten men alhier verhandelde of fabriceerde,
- g) hoeveel bepaalde produkten en diensten kostten en hoe ze evolueerden,
- h) hoeveel men als werknemer verdiende en hoe dit evolueerde,
- i) de evolutie van de briefhoofden als image-buiding objekt van de firma's.

Maar slechts enkelen houden de brief bij om de brief zelf, zoals men postzegels verzamelt, of prentkaarten, of schilderijen.

<p>MARBRES de toutes espèces</p> <p>PIERRES BLEUES d'Ecaussines et de Soignies</p> <p>PIERRES BLANCHES d'Heuville, du Grand Menteau et de La Rochette</p> <p>pour Batiments et Monuments funéraires,</p> <p><i>Spécialité de :</i> Monuments funéraires en tous genres Grilles et Chaines d'entourage Caveaux de famille</p> <p>CHEMINÉES de LUXE et ORDINAIRES</p> <p><i>Blocs de Machines</i></p> <p>Eviers-Bacs, Seuils-Marches Bordures-Pavés, Moëllons, etc.</p> <p><small>Le mesurage des pierres et marbres se fait toujours au grand carré selon l'usage adopté dans les carrières et usines, toutes pierres d'un cube inférieur à 0,010^m3, sont portées en facture pour ce cube minimum.</small></p> <p> HABITATION : 8, Rue de l'Association, Ostende.</p> <p><i>Romain Petit</i></p>	<p>ROMAIN PETIT</p> <p>MARBRIER</p> <p><u>TAILLEUR DE PIERRES BLEUES</u> <u>ET BLANCHES</u></p> <p>243, Chaussée de Nieuport et rue de l'Association, 8 (Près du Cimetière)</p> <p>OSTENDE</p> <hr/> <p>OSTENDE, le 1er juillet 1921.</p> <p><i>Monsieur J. Mullie</i> <i>Ingénieur à Ostende</i></p>
--	--

Voor hun heemkundige waarde

Bij de eerste brieven, meestal handelsbrieven, schreef men nooit naam en adres van de zaak of zaakvoerder in het briefhoofd. Die gegevens kwamen pas onder de handtekening, uitsluitend voor evident praktische redenen.

Net zoals vorsten en overheden hun brieven sloten met een lakzegel waarin hun wapenschild stond afgebeeld, begonnen ook handelaars een lakstempel te gebruiken waarmee zij hun wapenschild of initialen in het stollende lak drukten. We mogen dit een eerste vorm van image-building noemen, want deze lakzegel maakte meteen duidelijk wie die had gestuurd zonder dat de "missive" moest worden openge- maakt.

De doorbraak van de drukkunst had aanvankelijk weinig invloed op het briefschrijven zelf, maar bij het versturen van een "circulaire" maakte men er dankbaar gebruik van. Zoals u kunt zien bij het hieronder afgebeelde rondschrijven kwam naast de naam van de bestemming in de rechter bovenhoek nog slechts de datering voor in het briefhoofd van toen.

*D'Heer J. A. duwolf
acht*

Oostende — December 1791. 98

MYNHEER

DE Sterfgevallen van myne Geassocieerdens en Vrienden JAN BAPT. & MARCUS LIEBAERT, medebrengende veranderingen in myn Huys van Negocie, onder de Firma LIEBAERT, BAES, DERDEYN & COMP. onzen Termyn van Societeit eyndigende met den 31 dezer : van die date, om verscheide redens en als een natuerelyk en onvermydelyk gevolg, eene Scheyding en Liquidatie neemt plaets.

Gerelolveert zynde de Affaires en Negocie te continueeren, hebbe tot dies eene nieuwe Societeit gecontracteert met myne beyde Neeven JAN en LIEVIN BAES, die te facient van hunne Jonkheyd af, by my en elders de Affaires en Negocie gevolgt hebben, en wel naementlyk voor verscheide jaeren onder de exilientie van myne expireerende derthien-jaerige Societeit en Firma LIEBAERT, BAES, DERDEYN & COMP. en de zelve met eenen bezielde yver en kundigheyd behartigen : deze noodige Gaeven hebben by my verworven hun deze herkenenis te geven, onder volle overtuiging waer in ik ben, dat deze eygen Verzameling niet anders als voordeelich en nuttig aen myne Vriendens Intrellen kan wezen.

Boven de menige preuven van mynen yver en neerfligheyd, die ik aen de Vrienden, die my met hunne Vertrouwens hebben gelieven te vereeren geduerende myne Etabliffementen, gegeven heb, zoo onder mynen eygen Naem en Handteekeninge LIEVIN BAES, voor myne Societeit, als laetsfelyk onder de Firma LIEBAERT, BAES, DERDEYN & COMP. bezette een genoegzaam Capitael door de Operatie van Negocie, en op die confederatie, Mynheer, durve hopen, dat de zelve trouwe en gunst, waer mede U-E. my wel hebt gelieven te vereeren, zoo in particulier, als geduerende myne gezeyde Societeit, U-E. zult gelieven over-te-draegen aen de nieuwe, die ik d'eere hebbe U-E. aen-te-kondigen voor den eersten January aenslaende, onder de Firma L. BAES & COMP. en bidde daer van Nota te nemen, als mede van de respectie Handteekeningen aen Voet dezer, om daer aen in alle occasien geloof te geven, welke wy grondhertich wenschen dagelyks zig mogen offereren.

U-E. onze dienst-offers opdraegende voor alles wat U-E. op deze plaets zoude konnen te verrigten hebben, teekenen wy ons met waere hoog-agting,

MYNHEER

*U-E. Dienstwillige en
Ootmoedige Dienaeren,*

De Handtekening van U-E. O. Dienaer LIEVIN BAES.

De Handtekening van U-E. O. Dienaer JAN BAES.

J. Baes (G)

De eersten die een blijvende vorm van grafische P.R. invoerden waren de papierfabrikanten. Net zoals in de waardepapieren van het Rijk een watermerk moest voorkomen, zo begonnen ook zij in al hun papieren hun watermerkteken aan te brengen waarmee zij de herkomst en bijgevolg ook de kwaliteit van hun produkt konden waarborgen. Een weliswaar schuchter begin, maar onbetwistbaar een eerste vorm van grafische image-building. (Gans mijn jeugd moest ik schrijfpapier kopen van het merk 'De Zaaier'.)

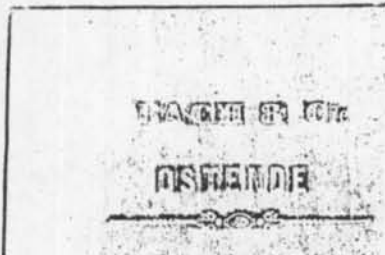
In de tweede helft van de 19e eeuw begonnen ook de zakenlui hun briefpapier een persoonlijk tintje te geven door in de linker bovenhoek hun firmanaam en localiteit te laten drukken, eerst in reliëfdruk, later in zwarte inkt, procédé dat door de officiële instanties al enkele jaren voordien was ingevoerd om de verschillende diersorten uit elkaar te kunnen houden. Aan de basis ervan lag aanvankelijk niet een promotiegedachte, maar gemakzucht om niet steeds hetzelfde te moeten herschrijven. Toch bemerkt men aan het fraai gevormde lettertype dat men wel veel belang hechtte aan het uitzicht, dat het imago van burgerlijke degelijkheid - de kwaliteit van zakenman - moest uitstralen.

In die periode verschijnt ook op de envelop de ovaalstempel waarin bovenaan de firmanaam en onderaan de localiteit staan vermeld.

N°

Ostende, le 4 Juin 1872.

In reliëfdruk

Geleidelijk aan begon men bijkomende gegevens aan dit briefhoofd toe te voegen (telefoonnummer, etc.), maar alles bleef zeer strikt en sober.

Ostende, le

Joseph Sanders
Entrepreneur de Travaux Publics
66, Chaussée de Nieuport, 66
Ostende

TÉLÉPHONES:
BUREAU 165
BRIQUETERIE 25

De grafische vormgeving.

De inbreng van de grafische kunsten bij het drukken van briefpapier ving aan tijdens de laatste eeuwwissel. De hulp van de kunstenaar werd nu ingeroepen om ook op het briefpapier de firma te promoten, zodat de klant meteen een positief beeld zou krijgen van de zaak.

Deze moderne grafische vormgeving kwam er pas toen door de zucht naar vernieuwing voor het eerst een reeds lang verbeide verbintenis tot stand kwam tussen de handelaar/industriëel en de kunstenaar.

De vernieuwers in de kunst (strekking art deco, art nouveau, bauhaus, etc.) waren universele kunstenaars, d.w.z. dat zij zich vlot van het ene vakgebied op het andere begaven en zich evenzeer thuis voelden op het gebied van de grafische vormgeving, de architectuur, de industriële vormgeving, toneel als op dit van de beeldende kunsten.

Deze grafische vernieuwing uitte zich niet alleen in de affiches, de kleefzegels, de boekillustraties, de verpakkingen en reclame, maar ook in de druk van het alledaagse briefpapier.

Het begon met prachtige steendruk tekeningen of randversieringen rondom de firmanaam met bloemmotieven, groen en/of zwierige vrouwenfiguren.

OSTENDE, le 10 Février..... 1912.

AMEUBLEMENTS DE TOUS STYLES.

X X X LINOLEUMS, PAPIERS-PEINTS, TAPIS. X X X

Edouard VEREYCKEN

1, Rue des Capucins, Adresse Télégraphique:
TÉLÉPHONE 272. OSTENDE. EDOUARD VEREYCKEN
OSTENDE.

Ostende, le 4 Mars 1921

Imprimerie - Papeterie - Reliure

Maroquinerie Imagerie

Fournitures
pour Bureaux

Objets et Livres
Classiques

Articles de Dessin

Amédée DE BRUYNE

49, RUE CHRISTINE, 49
— OSTENDE —

Ostende le 22 Septembre 1920.

L'Hydraulique "Trich" Anonyme
Breveté de construction de 1914.

Entreprises Générales
de Peinture de Bâtiments

GUST. TEYGEMAN

9, RUE DE CONSTANTINOPLE

Ostende, le 28 Avril 1901

J. Janssens Tanderstrecen
Arrounens beircesal

Imp. G. Biele-Rayns

Iets later begon men een tekening van zijn fabriek of winkel als illustratie op het briefpapier te drukken, wat van groot belang zou blijken voor de plaatselijke iconografie.

Hieronder vindt u een prachtig voorbeeld met het briefpapier van de firma Th. BLOMME uit de Rogierlaan te Oostende.

Links onder bemerkt u de nuttige gegevens die bij sommige bedrijven tot beneden de blz. zouden doorlopen. Bemerkt de discrete aanduiding van het "Compte Cheques Postaux" (P.C.R.)

Dergelijke briefhoofden zijn voor de heemkundige dikwijls de enige historische bron waarmee hij zijn plaatselijke geschiedenis uit het vergeetboek kan toveren

ENTREPRISE GÉNÉRALE D'INSTALLATIONS
DE GAZ D'ÉCLAIRAGE ET DE DISTRIBUTION D'EAU DE LA VILLE
ROBINETTERIE

H. BLOMME

ENTREPRENEUR, PLOMBER, ZINGUEUR, GAZIER, ARDOISIER

FOURNITURE
PLACEMENT DE POMPES
ASPIRANTES &
ÉOLIANTES
VASES URINOIRS
ET LAVABOS

INTÉRIEUR DU MAGASIN

BOULEVARD ROGIER, 67
OSTENDE

Téléphone 696

Oostende, le 6 Juin 1923

LAINES ANGLAISES
BAIGNOIRS
EN FONTE ÉMAILLÉE ET ZINC LAQUÉ

SPECIALITÉ DE COUVERTURES
EN ZINC ONDULÉES ET CANNÉLÉES
COUVERTURES EN LOSANGES

PLATES FORMES À RIGOLES

• **ÉPARANGES** •

RÉPARATIONS EN TOUS GENRES
PROMPTE EXÉCUTION
PRIX MODÉRÉS

Compte Cheques Postaux N° 15710

Oostende, le 6 Juin 1923

Monsieur J. Soublière, m'engage d'exécuter les travaux et fournitures au sujet détaillés au chéneau de l'édicule du Chalet Royal, et moyennant la somme de huit cent quatre-vingt six francs trente-huit centimes (fr. 886,38).

Enlèvement et remplacement du chéneau (en tenant compte de la pente prescrite), y compris fourniture de soudure ainsi que planck de 2^m en tôle 1/2^m en fait, pour le repointement des excavations. Les baquettes de la toiture seront grillées sous l'enlèvement du chéneau; ces baquettes seront remplacées par des nouvelles, y compris soudure. Les toiles seront réparées là où il est nécessaire.

Oostende, le 5 Juin 1923
H. Blomme

Monsieur Santilman
Ingénieur aux Ponts et Chaussées
Avenue de la Reine 14
Oostende

Perspectivische vertekening zorgden ervoor dat het gebouw waarin het bedrijf was gevestigd heel wat indrukwekkender leek dan het in werkelijkheid was. Deze grafische vertekening van het gebouwencomplex deed het briefhoofd uitgroeien tot een image-building objekt met als doel door het imposante het vertrouwen bij de klant te wekken en hem tot kopen te verleiden, pure drijfveren voor elke vorm van reclame.

ENTRÉE LIBRE

TELEPHONE 239

MEDAILLE D'OR OSTENDE

LES PLUS HAUTES RÉCOMPENSES

Les prix sont remis sans engagement et restent valables pour réponse dans les 24 heures et s'engagent que sous réserve de bonnes références. — Les marchandises voyagent tous jours aux risques et profits de l'acheteur, quels que soient le mode de transport et les conditions de livraison; il est donc de tout intérêt du destinataire de s'accepter que sous réserve des administrations des chemins de fer ou autres, les colis qui présenteraient des marques ostensibles d'avarie, toute réclamation qui ne sera pas faite endéans les huit jours de la date de l'expédition ne sera plus admise. Les emballages en bon état retournés franco dans la huitaine seront repris aux prix de facture. Toute glace ou vitre de forme irrégulière est favorisée à la mesure rectangulaire employée pour l'obtenir.

Ma signature seule est valable. Ma responsabilité cesse du moment que mes verres et glaces sont placés et restent pour risques, profits et pertes de l'acheteur. Dans le cas où tout meurtre je me réserve de demander des garanties de paiements que je pourrais juger nécessaires. Les paiements des glaces et vitrages ainsi que de toutes mes entreprises se font à 30 jours net. Toutes mes factures sont payables à Ostende. Toute contestation sera portée devant le Tribunal de commerce d'Ostende. Les engagements faits par mes agents ne sont valables qu'après mon acceptation. Dans le cas où une disposition relative impayée je me réserve le droit d'exiger le paiement immédiat et intégral de tout ce qui m'est dû, nonobstant les conditions contractées qui pourraient avoir été accordées et je me réserve en outre la faculté d'annuler le marché sans aucune indemnité. Tous mes paiements se font les 15 et 15 du mois.

Toute facture non payée le 31 Mars pour fournisseurs au 31 Décembre précédent, porte de plein droit intérêts à 5 p. c.

In prijsen zijn gegeven zonder verbintenis, blijven geldig voor antwoord binnen de 24 uren, en enkel onder voorwaarde van goede referenties. De koopwaar reist altijd op risico en profijt van den koper, welke op de maat van referentie en de voorwaarden van levering, het is dus in het belang de bestellende alle gegevens naar het besteur van gewoone afzenders naar onder voorwaarde aan te nemen. Alle rekeningen te welke niet zal worden zijn binnen de acht dagen van de receptie niet meer aan te rekenen worden, te rekeningen te worden moet ondergeschikt binnen de acht dagen, zullen terug gegeven worden naar factuurprijs. Alle teruggezonden voorwerpen die niet zal worden zijn, zal niet van de receptie worden aanvaard. Alle agenten die niet van mijn hand komen te geredend volgens de rechtsoptie moet gezegd om ze te betalen.

Mijn handteken alleen is geldig. Mijn verantwoordelijkheid eindigt van het moment dat mijn zaken en spieglers zijn geplaatst en blijven dus voor rekening, risico en profijt van den koper. Binnen den tijd van alle referentie-acten behoud ik mij het recht de voorwaarden van levering te wijzigen welke ik zonder kennis van de bestellende te wijzigen kan geschieden op 30 dagen net. Al mijn rekeningen zijn betaalbaar te Ostende.

Alle bestellingen zal gebrucht worden voor de Koningwettelijke rechtbank van Ostende. De referenties en aanpakken door mijn agenten, zijn onder geldig en mijn aanspreek. Elke teruggezonden voorwerpen behoudt de bestellende, welke mij het recht van aanspreek behoudt de maat van referentie en de voorwaarden van levering, en behoudt mij het recht de voorwaarden van levering te wijzigen welke ik zonder kennis van de bestellende te wijzigen kan geschieden op 30 dagen net.

In leveringen gedaan tot 31 December die niet betaald zijn den 31 maart, dragen zij volle recht interest van 5 p. c.

PRIX FIXE

ENTREPRISES GÉNÉRALES : d'Ameublements et Tapisseries en tous styles de travaux de Peinture, Decors, Glaces et Vitrages

Linoleums, Toiles Clées; Couleurs, Vernis, Huiles
Glaces Verres, Vitraux; Baguettes; Eponges, Peaux de Chamois, etc.
Produits chimiques; Articles pour Peintres, Vitriers, Ebenistes, etc.

GRANDE MIROITERIE OSTENDAISE et du LITTORAL

SALLES d'EXPOSITION
Permanent d'Ameublements en tous styles

Achat, Vente, Echange et Location de meubles en tous genres

AGENT des Verreries et des Glaceries
Agent général pour la Belgique des Vernis « The London Varnish Works »

Soleil agent pour le Littoral des Produits « HETZEL »
Assurance contre le bris des Glaces

Vue intérieure d'une Salle de Nouveaux Meubles
Superficie 2615 m²

Boulevard Rogier, 42-44 Ostende, le 12/11 1913.

Monsieur l'Ingénieur,

J'ai l'honneur de vous prier de vouloir bien procéder à la réception provisoire des travaux de peinturages ext. au Chalet Royal, que je viens d'achever entièrement.

Je vous prie, Monsieur l'Ingénieur, l'expression de ma considération distinguée,

Jules Quirij

À Monsieur l'Ingénieur Principal Van der Schueren
N° 35491. Copie pour avis à Monsieur de Lussan - Paris.
Ostende, le 12 novembre 1913

Het briefpapier van de zaak J.OUVRY - SCHOCKAERT uit de Rogierlaan (Oostende) is hiervan een uitstekend voorbeeld. Let op de tweetalige opsomming van alle verkoopvoorwaarden en de gewonnen medailles als kroon op het werk voorgesteld.

De zaakvoerders eisten dat er hoe langer hoe meer gegevens over hun zaak in het briefhoofd zouden voorkomen. Weldra leken die net reclamefolders waarop voor het schrijven van de brief zelf nog amper een plaatsje was vrijgelaten.

Toen barstte de Grote Oorlog los. De meeste Oostendse zaken moesten hun deur sluiten, gingen failliet of moesten samenwerken met de vijand om hun bedrijf draaiende te houden.

Na de Eerste Wereldoorlog gebruikten sommige bedrijven nog een tijdje hun vroegere luxueuze briefpapier, maar heel vlug was deze voorraad uitgeput.

DE stijgende drukkosten en de wereldwijde crisis zorgden ervoor dat de briefhoofden weer heel wat soberder werden gedrukt. De nuttige gegevens beperkte men tot het essentiële, terwijl de prachtige lithografische tekeningen verdwenen.

Wegens de hoge loonkosten kwam er weer een breuk tussen kunstenaar en de zakenwereld. Dit had tot gevolg dat de illustrerende tekeningen die men vanaf toen nog slechts sporadisch in het briefhoofd terugvindt, erg amateuristische, soms potsierlijke schetsjes worden of dat men een vage fotoafdruk van de glunderende eigenaar vóór de deur van de zaak of van het verkochte produkt in bruine of blauwe inkt reproduceerde. Meestal pure misbaksels.

Huis Aug. Hillegeer-Debever S

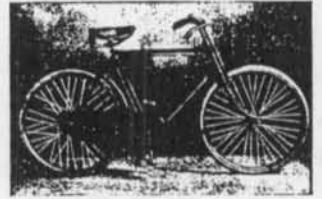
THOUROUTSCHE STEENWEG, 71, ♦ OOSTENDE (Petit Paris)

TÉLÉPHONE 686

Reg. de commerce
911

Compte chèq. post.
186004

Velos "LA MER" en "ECHO"

Kinderwagens "SOUPLEX"

Waschmaschinen * MORISONS *
Naaimachines * GRITZNER *

HERSTELLINGEN • BENODIGHEDEN

Postcheekrekening n° 186004.

Oostende, den _____ 19__

Naast deze algemene verloedering van het grafisch design komt geleidelijk ook de heel wat snellere schrijfmachine het mooie handschrift van weleer verdringen. Dit typisch aartslelijk lettertype in blauwe (of rode) druk zou tot na de 2e W.O. onze brieven blijven ontsieren.

Nieuwe druktechnieken, de meerkleurendruk en de veel goedkopere clichés zorgden reeds tijdens de oorlog ervoor dat het briefhoofd totaal van uitzicht veranderde. Schreeuwerige kleuren, een hoekig lettertype en gekleurd briefpapier waren jarenlang erg in trek. Mooie realisaties vindt men slechts zelden tijdens deze periode.

Tél. 717.05 R.C. 691 Ostende Postrek. 245993 C.C.P.

Roland Bockhodt

48 Ieperstraat - OOSTENDE - Rue d'Ypres 48

Na 1950 deed zich een gunstige kentering voor. Er was weer wat meer geld om de vroegere amateur-tekenaar te vervangen door een reclame-tekenaar 'met ervaring'.

Die kon prima in perspectief tekenen, had ook meer oog voor het artistieke, maar moest zijn creaties toch weer aanpassen aan de soms bedenkelijke smaak van zijn opdrachtgeven.

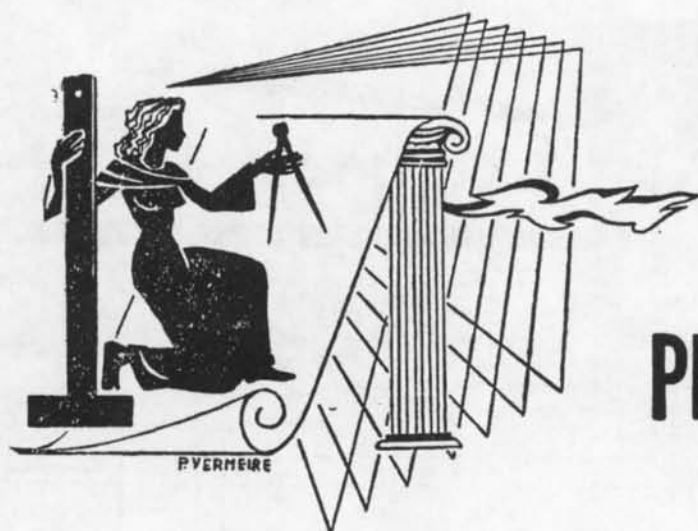
Alhoewel nu op stevig, hagelwit papier werd gedrukt, vindt men uit deze periode teveel exemplaren met te harde kleuren en te strakke versieringen.

Deze meer vakkundig geschoolde reklametekenaar evolueerde naar een volwaardig grafische vormgever met oog voor grafisch design. Hij werd een volleerd beoefenaar van wat men later de visuele communicatie ging noemen.

Hij kreeg meer armslag om zijn artistieke visie bij zijn cliënt door te drukken en herstelde aldus de verbroken link tussen kunstenaars en de zakenwereld.

Naast deze gunstige grafische evolutie kwam ook de elektrische schrijfmachine het totaalbeeld van de brief verfraaien.

ANDRE

PEERE

A R C H I T E C T

OOSTENDE, 29 October
TARWESTRAAT, 23

195 3
TEL. 74922

De intrede van de P.C. in de zakenwereld verstoort grondig dit mooie, hervonden evenwicht. De praktische voordelen ervan waren zo enorm, de verhoogde snelheid van afwerking zo aanzienlijk en de prijsdalingen ervan zo drastisch dat dit moderne communicatie-instrument in razendsnel tempo de kantoren binnendrong. Weer zagen een hoekige letter op het onaangenaam aanvoelend computerpapier de plaats innemen van de vroegere zo verzorgde correspondentie. Alles werd weer banaal, machinaal en verloor elke vorm van individualiteit en klasse. Alhoewel de reclame-designers de uitdaging hadden aanvaard en sommigen er reeds waren in geslaagd dit uniforme computerpapier met hun grafische "know-how" weer kleur en persoonlijkheid te geven, komt de tele-fax nu met zijn "printer-druk" alles weer in een uniforme rouwkleur af te drukken. Het blijft dus wachten op de fax in kleur en op degelijker papier.

**Brood- en Banketbakkerij
R. VERBANCK-DECONINCK**

Honoré Borgersstraat 41
8400 - OOSTENDE - TEL 059-75452

H.R.O. 26415 - B.T.W. 528.505.092
Bank v. Brussel 384-0565671-61

FAKTUUR NR

Te vermelden bij betaling

DATUM

M

Dt

A	Omschrijving	E.prijs	Bedrag
---	--------------	---------	--------

ELEKTRISCHE UITRUSTING VOOR AUTO'S

Coppin A. N.V.

B.T.W. nr 436 990 344

Postrekening 000-1011819-12
Bank Brussel-Lambert 384-1605155-84
Bank van Roeselare 712-0800067-94
Generale Bankmij 280-0402262-40
Kredietbank 473-6070021-13
Spaarkrediet 880-0002010-52

26.06.90 **FAKTUUR NR: 13791**

KONTANTE VERKOPEN

TORHOUTSESTEENWEG 639 - 8400 OOSTENDE
TEL. (059)50.08.16 - 50.08.17
FAX. (059)50.79.27

debet voor werk en levering van het volgende, betaalbaar contant te Oostende.

DATUM	OMSCHRIJVING	HOEVEELHEID	VERKOOPPRIJS	% K	EENHEIDSPRIJS	TOTALEN	% BTW
26.06.90	MAJOR P80K LEDOENET T.M.C. GEDEELTESCHAP	1 RQ	825.00		825.00	1.559	3

IN 'T KLEIN IN 'T GROOT

Voor al uw grote en kleine problemen **best bij VANCRAEYNST**
(059) 70 35 22
STUIVERSTRAAT 43-51 - OOSTENDE

houthandel
vancraeynest pvba
doe het zelf • showroom
stuiverstraat 43-51 • 8400 oostende

☎ (059) 70 35 22
hr oostende 28.361
btw 418.972.001
postrekening 000-0210124-22
bank brussel lambert 384-0162958-82

MAJOR EMMA
DUIVENHOKSTRAAT 116
8400 OOSTENDE

FAKTUUR

te vermelden bij betaling aub. ▾

faktuur nr klant nr datum uw btw-nr vert. fo-lic
4027 2321030 200980

leveringsadres ► uw referentie onze referentie levering bestelling

Hoe verzamelt men zoiets?

De meeste verzamelaars beperken zich tot het bijhouden van brieven uit hun eigen stad. Deze worden dan volgens een persoonlijk systeem geordend (volgens straat, volgens het beroep, volgens de grafische ontwikkeling, etc..)

Persoonlijk houd ik het bij zoeken naar typische handelsbrieven die een briefhoofd bezitten dat een bepaalde visuele communicatiekracht bezit of dat door een kunstenaar is ontworpen.

Als heemkundig geïnteresseerde spreekt het vanzelf dat het mij bijzonder moeilijk valt om een brief verstuurd uit mijn stad te laten liggen.

W. Major.

Zie ook: "Het briefhoofd (ca. 1850-1920)" - Robert Lercy/De Plate jg. 80 blz 96/98 (mei)

DESENDER

INTERIEUR DESIGN

Desender Interieur Design bvba
Rogierlaan 42 B-8400 Oostende (059) 70 32 92

H.R.O 23.738 / BTW 405.252.934
EC.Zn 14.767 / BBL 384-0021576-29

door J.B. DREESEN

Het 32ste Begin van 's Heerwoutermans Ambacht omvatte een eerste oostelijk deel van Mariakerke, het gedeelte dat over de Grote Sluisvliet, richting Oostende, lag (2).

Volgens de in referte aangehaalde Ommeloper (1559) luidde de omschrijving van de grenzen van het 32ste Begin als volgt :

"Beghinnende oostwaert over vanden laetsten voors(eide) p(er)cheelen, oostwaert over den GROOTEN SLUUSVLIET, tusschen den DYCKERSGRACHT jeghens de ZEEDYCK ande noordtzyde, den SLUUSVLIET ande zuudthende ende ant oosth(end)e, metten westhende ande ZYDELINGHEN, metten noordtwest(ende)r an SHEERWOUTERMANS SLUUS, ende es 't beloop daer TAMBOCHTSHUUS ende TWERCHUUS van sheerw(outerman)s ambocht in staen, gheheeten THEYLANT".

Het 32ste Begin was groot 42 Gemeten 16 Roeden, omgerekend is dat in huidige maten (1 Gemet = 0,442368 ha) ca. 185.860 m² = 18,6 ha.

Laten we even trachten de grenzen van dit relatief klein gebied te situeren op een hedendaagse kaart.

OOSTWAERT OVER DE GROOTE SLUUSVLIET. De grote Sluisvliet, de afwateringsvliet van 's Heerwoutermans Ambacht, was de basis van het huidige tracé van de STEENSE DIJK (3). Het gedeelte waarvan sprake in de beschrijving van het 32ste Begin, begint aan het snijpunt van het Albertusgeleed en de Steense dijk (hoek Sterrestraat en Vredestraat) en loopt tot de plaats van het vroegere Albertusfort (hoek Raversijdestraat en Meibloemtjeslaan) (4).

TUSSCHEN DE DYCKERSGRACHT JEGHENS DE ZEEDYCK ANDE NOORDTZYDE. De Dyckersgracht was een afwateringsgracht die aan de zuidkant lag van de omstreeks 1390 aangelegde Zeedyck van het Brugse Vrije. Deze dijk was achter de duinen aangelegd en strekte tot voorbij de zuidkant van het Oude Oostende.

Oostwaarts over de Groote Sluisvliet hebben we door de kunstmatige inundaties van 1584 (oost van Oostende) en 1601 (west van Oostende) en het langdurig onder water komen van dit gebied geen referentiepunten meer. We zijn verplicht te rade te gaan bij de kaart van Pourbus (5).

Op deze kaart staan Grote Sluisvliet + Zydelinghe, Oude Sluisvliet en Zeedyck afgebeeld. Zij vormen bij benadering een gelijkbenige driehoek waarvan de basis gevormd wordt door het voornoemde stuk Steense Dijk. Deze basis is, vogelvlucht, ca. 665 meter. Passen we die toe op de hiervoor vermelde oppervlakte dan geeft ons dat een hoogte van de driehoek gelijk aan ca. 575 meter. Dit plaatst ons, gemeten vanaf de basis, ongeveer op de hoek van de Northlaan en de Zeedijk.

De berekening is uiteraard benaderend maar geeft een zeer goed idee van de lijn die de Oude Sluisvliet moet gevolgd hebben.

In de beschrijving van het Begin kregen niet minder dan negen toponiemen toegemeten. We hernemen ze even.

GROTE SLUISVLIET : oostwaert over den grooten sluisvliet (zie hoger).

DIJKSGRACHT : tusschen den dyckersgracht jeghens.... (zie hoger).

ZEEDIJK : jeghens de zeedyck ande noordtzyde (zie hoger).

SLUISVLIET : den sluusvliet ande zuudthende ende ant oosthende,

Deze Sluisvliet komt in de beschrijving van de percelen onder twee namen voor. Vanaf de Zydeling tot aan de samenloop met de Nieuwe Oostendse Waterweg loopt hij als SLUISVLIET te boek, terwijl hij vandaar tot aan de Dyckersgracht OUDE SLUISVLIET genoemd werd.

Alles wijst erop dat we hier te doen hebben met een stuk van het TERSTREEPVLIETKEN (oost van de Steense Dijk) en een VROEGERE SLUISVLIET van het ambacht.

ZYDELINGHE : metten westhende ande zydelingen,

Hier de dijk langs de oosteroever van de Grote Sluisvliet.

HEER WOUTERMANS SLUIS ('s) : metten noordtwest(ende)r an sheerwoumanssluis,

De afwateringssluis (aan de zee kant van de Grote Sluisvliet) van 's Heerwoutermans Ambacht (en ook Watering), genoemd naar heer Wouterman (of Waterman) van Gent omstreeks de helft van de 13de eeuw.

AMBACHTSHUIS : ende es tbeloop daer tambochtshuus ende twerchuis

WERKHUIS : van sheerw(outerman)s ambocht in staen.

In het Middelnederlands heeft Ambachtshuis twee betekenissen. 1. zetel van de schepenbank (van het ambacht) 2. werkplaats (6).

Daar echter in de onmiddellijke omgeving een werkhuis (M. Nl. werkplaats) stond zal het eerste de plaats zijn geweest waar de bijeenkomsten van dijkgraven en anderen plaatsvonden, terwijl het tweede de onderhoudsatelier was voor de toch zeer belangrijke sluis.

EILAND : gheheeten theylandt.

Waarschijnlijk werd het 32ste Begin zo genoemd omdat het, voor een relatief kleine oppervlakte, langs vier zijden was afgesloten door water. Westelijk door de Grote Sluisvliet, zuidelijk en oostelijk door de Oude Sluisvliet en noordelijk door de Dyckersgracht en de zee.

Voorts is er in de noordwesthoek dus tegen de sluis nog spraak van

NIEUWE HERBERG (de) : e(nde)es tstick daer tambochtshuus, den nieuwe herberghe daer w(eduw)e stael wuent

De buurt moet toch regelmatig bezocht geweest zijn vermits er een herberg was. Misschien in verband te brengen met de onderhoudswerklieden terplaatse en de vergaderingen in het ambachtshuis.

VERVALLEN HOFSTEDE (een) : ende noch een v(er)vallen hofstede al op staet.

Hofstede had in de Middeleeuwen niet alleen een betekenis als woonst maar ook van grond. Hier gaat het om een woonst vermits er sprake is van "al op staet" (7).

OUDE SLUISVLIET : metten zuudth(ende) ande oude sluisvliet,

Al de stukken die op de oostgrens van het begin liggen grenzen aan de Oude Sluisvliet. Daarentegen grenzen ze ook op de zuidgrens aan "de sluisvliet". Waarschijnlijk hebben we hier te doen met de eerste sluisvliet van 's Heerwoutermans Ambacht.

MACHANNES HOFSTEDE : metter oosts(yde) anden ouden sluisvliet, metten westzyde vuer(en) an anth(uenis) genelles cum suis landt, ende heet machannes hofstede.

Dit moet een oudere benaming zijn want hier is geen sprake van woonst maar uitsluitend van grond (zie ook onder vervallen hofstede). Machannes moet, waarschijnlijk, een familienaam zijn.

TEGELRIESTIEK : ten zuudthende daeran teghelriestick.

In het M. Nl. is tegelrie "steenbakkerij, pannembakkerij". Het gaat hier over een uitgetegeld of uitgebakken stuk. Een stuk dat afgegraven werd ten bate van een steenbakkerij

Tot daar onze wandeling in het eerste oostelijk deel van Mariakerke. In een volgende bijdrage handelen we over het nog oostelijker gelegen en nog kleinere tweede deel. De drie Mariakerkse beginnen zullen ons een beter inzicht geven in de grootte van het 16de eeuwse Mariakerke.

- Bronnen :
- (1) R.A. Brugge. Fonds Jonckheere. Nr. 1290.
 - (2) R.A. Brugge. Watering Blankenberge nr. 517. Ommeloper van 's Heerwoutermans Ambacht. 1559. 32ste Begin.
 - (3) J.B. Dreesen. Tijdschrift De Plate, blz. 90/310 ev.
 - (4) G. Vandamme. Tijdschrift De Plate, blz. 90/335 ev.
 - (5) Brugge. Kaart van het Brugse Vrije door Pourbus. 1562.
 - (6) J. Verdam. Middelnederlands Handwoordenboek. ISBN 90 247 0713 7.
 - (7) G. Gysseling. Toponymie van Oudenburg. Tongeren. 1950.

TER HERINNERING AAN ONZE VISSERS - VRAAG

Als schrijver van het boek "Ter herinnering aan onze vissers" ben ik nog steeds op zoek naar doodsprentjes van omgekomen vissers welke niet in het boek vermeld zijn. Deze zullen opgenomen worden in het tweede boek.

Daarom vraag ik aan de personen welke in het bezit zijn van doodsprentjes welke niet in het boek voorkomen om met mij contact op te nemen.

Mijn adres : Victor DE MEESTER
Westkapellestraat 148
8301 Heist
Tel. : 050/51.20.03

OMGEVING S.S. PETRUS & PAULUSKERK - ca 1950

WILHELM KUNZE, 1950

DE BUSKRUITONTPLOFFING TE OOSTENDE OP 19 SEPTEMBER 1826
Aanvulling

Zie hiervoor : E. DE TAEYE (+). Ostendiana II. Oostende 1975.
Blz. 119 ev.
SCHIPPER. Aanvullingen op bijdrage De Taeye enz.
Tijdschrift De Plate. April 1976, blz. 5-7.

Van de heer H. VAN LOO uit Rijswijk (een regelmatig zoeker in de V.V.F. Oostende) kregen wij de twee volgende stukjes uit de Nederlandse Staatscourant van 15/1 en 19/10/1827 die betrekking hebben op financiële steun verleend aan de slachtoffers van deze ontploffing.

Staatscourant van 15 januari 1827, nr. 13, blz. 3

Binnenlandse Berigten. Brussel, den 12 January.
Z.M. de Koning heeft uit hoogstdezeszelfs eigene kas, ter beschikking van Z. Exc. den heer gouverneur van West-Vlaanderen gesteld eene som van drie duizend gulden, ten behoeve der ongelukkig gewordenen door het springen van het kruitmagazijn te Ostende. Z.M. heeft daarenboven, tot dat zelfde einde, zes duizend gulden op het fonds der non-valeurs aangewezen.

Staatscourant van 19 October 1827, nr. 247, blz. 3

Binnenlandse Berigten.
De ondergeteekende, van den Heer H.J. Tengbergen, Majoor der Artillerie, Ridder van het Legioen van Eer, namens de Officieren, leden van de Militaire Sociëteit "Concordia" te Yperen, de somme van zestig Nederlandsche guldens, ten behoeve van de slagtoffers van Ostendes ramp, den 19den September 1826, ontvangen hebbende, verklaart met dankzegging aan de edelmoedige gevers, dat genoemde penningen tot het bedoelde einde zijn besteed.
Ostende, den 12den October 1817.

Adr. van Deinse, Predikant bij de Protestant-
sche Gemeente te Ostende.

Wij danken de heer VAN LOO voor deze aanbreng i.v.m. de Nederlandse periode van onze Oostendse geschiedenis alsook ons geacht lid Julien BEYEN die het stuk bij ons deed belanden.

J.B. DREESEN

WAGONS LITS - VRAAG

Wanneer werd de "Inspection Division Ostende Wagons Lits" gesticht, waar (d.w.z. plaats), en ook door wie ?

Graag antwoord aan : Laurent VANDEN BERGHE
Torhoutsesteenweg 179
8400 Oostende

HET GROOT OOSTENDS LIEDTBOECK

Wij herinneren er onze leden aan dat het "Groot Oostendsch Liedtboek" door Jef KLAUSING kan verkregen worden aan de prijs van 1.700 ₣ (+ 100 ₣ port en verpakking) wanneer dit bedrag gestort wordt vóór 1 september op rk. 384-0031137-84 van J. Klausing te Oostende met vermelding : Liedboek.

Normale intekenprijs tot 1 september : 1.850 ₣.
Nadien in de boekhandel : 2.095 ₣

DE AFFICHE EN DE AFFICHEKUNST

door Simone MAES

Voorlopers van de affiche komen reeds voor in de oudheid, zoals blijkt uit een affiche uit 146 v.C., waarop een prijs wordt uitgelooft voor het terugbrengen van slaven. Ook zijn er in Pompeji affiches (zgn. albums) gevonden met reclame van boekhandelaars en voor het bezoek aan gladiatorspelen en toneelvoorstellingen.

De eigenlijke geschiedenis van de affiche begint echter na de uitvinding van de boekdrukkunst. Reeds in de 15e en 16e eeuw is sprake van gedrukte en aangeplakte proclamaties en ordonnanties (denk maar aan de "bloedplakkaten" van Keizer Karel).

Tot vóór de 19e eeuw was er vooral sprake van zogezegde letteraffiches, waarin de tekst hoofdzaak is.

De uitvinding van de lithografie in 1798 maakt het vervaardigen van uitvoerige naturalistische illustraties mogelijk en baande zo de weg voor de beeldaffiche. Een affiche dus waarin het beeldende element hoofdzaak is.

In 1827 perfectioneerde ENGELMAN deze nieuwe techniek met de kleurenlithografie, in 1833 gevolgd door BRISSET die de aanwending van de affiche op grote schaal mogelijk maakte door zijn sneldrukpers. Toen ontstond de mogelijkheid tot 10.000 exemplaren per uur te drukken tegen relatief lage kostprijs.

Reeds omstreeks 1830 verschenen in de Verenigde Staten "mammoet-affiches" met aankondigingen van circusvoorstellingen en cowboyshows.

Van "afficheKUNST" kan gesproken worden sedert het optreden van de Franse schilder en lithograaf Jules CHERET (1836-1932) die na 1866 meer dan duizend affiches ontwierp. In 1891 stelde hij zijn werk tentoon op het jaarlijks salon van de avant-gardebeweging "les XX" te Brussel tussen namen zoals VAN GOGH, GAUGUIN, SEURAT, ENSOR...

Een hoogtepunt vormen de affiches van Henri DE TOULOUSE-LAUTREC (o.a. voor de Moulin Rouge). Hun sterke werking ontleen zij affiches aan de vereenvoudiging van de voorstelling tot grote vormen in vlakke kleuren en met krachtige contouren.

Van veel betekenis voor de verdere ontwikkeling is de wijze waarop Engelse artiesten in deze stijl doorwerkten. De esthetiek vormde een overheersend beginsel bij deze affiche-ontwerpers.

De grootste bijdrage tot de uitbreiding van de Jugendstil in de affichekunst kwam van de Moravische kunstenaar Alphons MUCHA (1860-1939), die tijdens het fin-de-siècle in Parijs werkzaam was.

In de 19e eeuw beleefde België een driedubbele bewustwording; politieke onafhankelijkheid in 1830, sociale deining in de jaren 1850 en geboorte van de "Art Nouveau" omstreeks 1880.

De bewustwording van een "Energie Belge" (titel van een te Brussel in 1906 verschenen werk van E. NED) verleende de kunstenaars steun en een nieuwe levenskracht. Denken wij maar aan de literaire beweging "Van Nu en Straks" en de artistieke bewegingen "La Libre Esthétique", "Pour l'Art", "Le Sillon" en "l'Art Idéaliste".

Zoveel onstuimigheid en vernieuwing zouden het veelvuldig gebruik van de affiche in België uitlokken.

De Belgische beeldende kunstenaars E. DUYCK (1856-1897) en A. CRESPIEN (1859-1944) lieten zich inspireren door J. CHERET terwijl LIVEMONT (1861-1936), V. MIGNOT (1872-1944), H. MEUNIER (1873-1922) en Henry VAN DE VELDE (1863-1957) geïnspireerd werden door MUCHA.

Het is een feit : de affiche bezong de metamorfosen van de eeuw. In plaats van zich te beperken tot de reclame, overschreed zij die rol en werd zo weldadig voor de kunst zelf. De vrijheid van uitdrukking van dit nieuwe genre werkte de durf in de hand van de enen en de vermetelheid van anderen. De opzoekingen van de neo-impressionisten en luministen inspireerden tot levendige kleuren en nieuwe vormen van harmonie.

Naast de persoonlijkheid van de kunstenaar kan men constanten aanhalen die typisch zijn voor België. Nochtans zijn ze moeilijk te definiëren.

Over het algemeen beoogden de affiches een betekenis te geven aan scènes uit het dagelijks leven. De vrouw was overal aanwezig; zij inspireerde de kunstenaar; zij drukte de droom uit, de verwondering, de geestdrift, het mondaine; zij symboliseerde de uitvinding.

Abstrakte weergaven interesseerden de kunstenaar niet. Nochtans bleef hij ver van elk eng en strak realisme. Hij ontwierp zijn affiches met eenvoud en tederheid en elk volgens eigen temperament.

Daarenboven is de vindingrijkheid van de affichetekenaar, de keuze van de behandelende onderwerpen, de houding van de personages te rijk om louter toeval te zijn. Er bestonden inderdaad enge bindingen tussen affichetekenaars en letterkundigen en ontwerpers van juwelen.

Tal van schilders waren ook graveur en illustrator en werden bevriend met dichters. Andere affichetekenaars waren zelf schrijver, nijveraar, advocaat.

Zij kenden en erkenden elkaar en ontmoetten elkaar dikwijls. Dergelijke menselijke contacten ontwikkelden de oorspronkelijkheid.

* * *

Van begin juli tot eind september loopt in ons Heemmuseum een tentoonstelling van een twintigtal affiches uit de rijke verzameling van de Kring.

Wij hebben ons zelf de beperking in "tijd" of "periode" opgelegd. De oudste affiche dateert van 1892, de jongste van 1937. Allen zijn ze van de hand van gekende affiche-ontwerpers en afbeeldingen van sommige van deze affiches verschenen reeds in werken over de affichekunst.

Bronnen

- De affiche als kunstvorm in België 1900-1980. Uitgave A.S.L.K. Brussel, 1980.
- De Belgische affiche 1892-1914. Catalogus door Yolande Oostens-Wittamer. Kon. Bibliotheek Albert I Brussel, 1975.
- Sportaffiches in België 1890-1940. Gemeentekrediet België, 1981.
- Het Affiche, spiegel van de industriële maatschappij. Stad Gent. Museum voor industriële archeologie en textiel. 1984.
- Grote Winkler Prins Encyclopedie, 8e druk. Elsevier.

NIEUWE PRENTKAARTEN

In de jongste maanden hebben we weer enkele uitgaven van nieuwe prentkaarten kunnen noteren. We menen met deze hierna te omschrijven de verzamelaars van Oostendse prentkaarten van dienst te zijn.

- 4 Foto's (wit-zwart) van J.J. SOENEN voorstellend "Vortigern gestrand", "Storm", "Vismijn Oostende (1977)" en "De Oude Vistrap".
- 6 Prentkaarten Heemmuseum "De Plate" voorstellend "Visserscafé omtrent 1900", "Woonkamer omtrent 1900", "Karrenverzameling", "Maritieme sectie", "Baadster in de Belle Epoque tijd" en "Affiche uit de Belle Epoque tijd".
- 9 Prentkaarten Noordzee Aquarium, Visserskaai, 24 Oostende, waarvan 1 het Noordzee-aquarium zelf voorstellend, de andere 8 stellen elk vissen, schelpen en verschillende zeedieren voor naar foto's van E. ENEMAN.
- 12 Toeristische kaarten, uitgegeven door A. VAN MIEGHEM, Oostende in de reeks AVM en genummerd van 305 tot en met 316.
- 20 Kunstkaarten uitgegeven door het Museum voor Schone Kunsten van Oostende, waaronder een gereproduceerde foto "James Ensor bij de familie Rousseau".

Ongetwijfeld zijn er nog uitgaven geweest die ons op dit ogenblik ontsnappen. Wij willen ze als ze ons medegedeeld worden ook heel graag vermelden.

Omer VILAIN

TENTOONSTELLING

EEUWIGE RUST, VEREEUWIGD LEVEN

Vanaf 27 juli 1991 tot en met 6 oktober 1991 loopt in het voormalig abtsgebouw te OUDENBURG een tentoonstelling "Eeuwige rust, vereeuwigd leven. Gallo-Romeinse grafheuvels in Haspengouw". Daarbij wordt vooral aandacht besteed aan Romeinse tumuli.

Tumuli zijn hoge aarden grafheuvels die waarschijnlijk door Romeinse militairen in onze gewesten ingevoerd werden.

Aan de doden die hier bijgezet werden, gaf de familie vaak rijke bijgaven mee als teken van blijvend respect voor de overledene, zoals het hem tijdens zijn leven was gegund. De meeste tumuli bevatten aldus, naast de crematieresten in een urne, aarden en bronzen vaatwerk, glas juwelen en andere gebruiksvoorwerpen, één enkele maal ook parade- en jachtwapens, statussymbolen voor de hogeren van stand.

De bezoeker krijgt de indruk dat hij een wandeling maakt door een "tentoonstellingslandschap" waarin hij kan pauzeren om zich te informeren (teksten), kijken (foto's, tentoongestelde voorwerpen) of één van de audio-visuele programma's (video en diaprojecties) te volgen.

De tentoonstelling is dagelijks toegankelijk van 14 tot 18 uur.

Een catalogus is voorradig.

VERBETERING

In het maartnummer is er iets fout gelopen met de nummering der blz.

blz. 122 wordt 123

blz. 123 wordt 122

** Berard J.

- 493/91 Houten commodekast met 3 laden.
 593/91 J.Berard, La XVIII Convention du Rotary International, kranteknipsels mbt deze gebeurtenis, 164 blz.

** Blomme F.

- 594/91 11 loonboekjes (1932-1951) Blomme Charles in stadsdienst Oostende, genummerd a tem k.
 595/91 Lidboekje SEO Oostende nr.10716 op naam van Blomme Charles, datum 31-08-1927.
 596/91 Lidboekje Landsbond der Christelijke mutualiteiten Oostende, nr.15614, Blomme Karel.
 597/91 Brochure, Stad Oostende, Gemeentelijke pensioenkas der stadsbezoldigden, verordeningen, gesticht op 12-11-1930.

** Bouckenooghe R.

- 567/91 31 gesmede nagels, verscheidene maten.

** Bulcke E.

- 505/91 Litho, Ontwerp voor diploma, Ville d'Ostende, bruine kleur, getekend onder rechts E.Bulcke 1901.70x58 cm.
 506/91 Litho, Ontwerp voor diploma, Kursaal d'Ostende, Grand concours d'elegance feminine, getekend midden E.Bulcke 1909, J.Daveluy Ostende.58x69 cm
 564/91 Ontwerp ridderstoet met praalwagen, gekleurd krijt op tekenpapier.43x120 cm.

** De Baere W.

- 578/91a Fonds Werner De Baere. De twee reizen van het schoolschip "Comte de Smet de Naeyer" (C.d.S.d.N.), fotocopie van boek, Antwerpen 1907, 78 blz.
 578/91b FWDB. Louis Franck, Plaidoirie et jugement du tribunal de première instance Bruxelles, Naufrage navire école CdSdN, fotocopie van verslag 1908, 50 blz.
 578/91c FWDB. Naufrage du navire école CdSdN. Rapport d'expertise, fotocopie van het verslag 1908, 50 blz.
 578/91d FWDB. Cinquantenaire de l'oeuvre des navires-écoles Belges, 1904-1954, fotocopie van boek, 37 blz
 578/91e FWDB. Jugement en date du 26 juillet 1908, Tribunal de première instance Bruxelles, fotocopie van verslag, 23 blz.
 578/91f1 FWDB. Uittreksel uit boeken: 1. La création de l'association Maritime Belge, fc, 9 blz. 2. Het zeevaartonderwijs in de 19e eeuw e.a. fc, 15 blz. 3. Uit Une anthologie de la marine Belge, 1963, fc, 11 blz.
 578/91f2 FWDB. 4. Uit Naufrages, 1943, fc, 14 blz. 5. Belgische opleidingsschepen, fc, 3 blz. 6. Le Comte de Smet de Naeyer, II, fc, 3 blz.
 578/91g FWDB. CdSdN, Rapport sur l'instruction judiciaire, 1° deel, gefotografeerd, 56 blz.
 578/91h FWDB. CdSdN, Rapport sur l'instruction judiciaire, 2° deel, gefotografeerd, 56 blz.
 578/91i FWDB. CdSdN, Brieven en rekeningen ivm het vergaan, gefotografeerd, 23 blz.

- 578/91j FWDB.CdSdN,Uit twee reizen van het schoolschip 1907,16 blz (van 54 tem 69).
- 578/91k FWDB.CdSdN,Debat in de Kamers 9 mei 1906,ge fotografeerd,16 blz.
- 578/91l FWDB.CdSdN,Brieven ivm de slachtoffers,ge fotografeerd,50 blz.
- 578/91m FWDB.CdSdN,Steekkaarten met gegevens van de overlevenden,61 blz.
- 578/91n FWDB.CdSdN,Verklaringen van de geredden,ge fotografeerd,60 blz.
- 578/91o FWDB.CdSdN,Over het schip na de ramp,ge fotografeerd en fotocopie,55 blz.
- 578/91p FWDB.CdSdN,41 foto's zw/w van schip en bemanning.
- 578/91q FWDB.CdSdN,Foto's van pentekeningen bemanningsleden,31 stuks.
- 578/91r FWDB.CdSdN,Gegevens over het schip voor de ramp,ge fotografeerd en fotocopies,37 blz.
- 578/91s FWDB.CdSdN,Tussenkomsten bij het gerecht en replieken,ge fotografeerd en fotocopies,23 blz.
- 578/91t FWDB.CdSdN,Verdediging van Cdt Fourcault,fotocopies,31 blz.
- 578/91u FWDB.CdSdN,farde met kranteknipsels,fotocopies,100 blz.
- 578/91v FWDB.CdSdN,Farde met kranteknipsels,fotocopies,100 blz.
- ** De Plate**
- 570/91 Noodgeld Oostende WO I,Goed voor 100fr.B.40082.B.
- ** De Taeye E.**
- 534/91 Schilderij,olie op doek "De vissersopstand",Oostende den 24ste augustus 1887.46,5x77,5 cm.
- 631/91 Bond van de Westvlaamse Folkloristen,Brugge,activiteiten 2/11/1949 tot 15/3/1966,97 blz.
- ** Degroote L.**
- 623/91 Rekeninguittreksel, lening werkmanswoning Eigen Haard vzw,op naam Huyseune P. 1927-1946.
- ** Deman J.**
- 521/91abc 2 bladen sluitzegels J.Ensor (64 stuks)Kamer Handel en Nijverheid Oostende 2.3.84 + (2x2) teksten.
- 522/91a-i Hedendaagse Kunst-krant uitgegeven te Brugge:a:3jg,27,jul 1938.b:3jg,29,sep 1938.c:4jg,33,6jan1939.d:4jg,35,3feb1939.e:4jg,36,17feb1939.f: 4jg,37,3mar1939.g:4jg,38,17mar1939.h:4jg,39,7apr1939.i:4jg,40, 28apr1939.
- 523/91 Ons Blad,9°jg. nr.32,7aug1904,Oostende.
- 524/91 Omslagblad Extra Thread Nr.36.
- ** Deweert Mevr.**
- 497/91a Oostende,A.Pieterslaan,Huis Mevr.Deweert,totaal plan gelijkvloers en verdiepingen.146x59 cm.
- 497/91b Oostende,A.Pieterslaan,Huis Mevr.Deweert,Detailplan versiering trapleuning in ijzer.67,5x52,5 cm.
- 497/91c Oostende,A.Pieterslaan,Huis Mevr.Deweert,Detailplan vensterversiering.60x95 cm.
- 497/91d Oostende,A.Pieterslaan,Mevr.Deweert,Detailplan versiering balkon.56x92 cm.
- ** Dreesen D.**
- 615/91 Passe-vite Super,Marque Déposée,diam.27 cm,H 12 cm.
- ** Dreesen J.**
- 396/91 Lijst der Belgische vissersvaartuigen 1948.
- 397/91 4°Noordzeeluchtvaartshow,Augustus 1981.
- 398/91 Administratieve gids Oostende,Jonge Economische Kamer

- Oostende.
- 399/91 Het gouden zeil, Gaston Duribreux. Davidfonds 385.
 491/91 Captain Fields rollineaal. 46 cm.
 492/91 Metalen kaarten en plannenkast, 5 laden.
 529/91 Zeekaart Vlaamse Banken, uitgave maart 1973. 82x115 cm.
 579/91 J. Parmentier, Oostendse zeelui en supercargo's in dienst van de Deense Aziatische Compagnie (1730-1747), overdruk uit Mededelingen Marine Academie, 19 blz.
- 580/91 J. Parmentier, De handelaars en supercargo's in de Oostendse Moka- en Indiahandel (1714-1735), overdruk uit Handelingen Genootschap voor Geschiedenis Brugge, 28 blz.
- 581/91 J. Parmentier, The Ostend trade to Moka and India (1714-1735), overdruk uit The Mariners Mirror, 16 blz.
- 582/91 J. Parmentier, Suffolk og supercargoer fra Oostende i Dansk Asiatik Kompagnis tjeneste 1730-1747, overdruk uit Saertryk af Handels og Søfartsmuseets, Arbog 1989, 32 blz.
- 583/91 J. Parmentier, Een schilderij met de voorstelling van het handelshuis Guillaume De Brouwer, handelaar en reder (1693-1767), Overdruk uit Jaarboek 1985-1986 Stad Brugge Stedelijke Musea, 1987.
- ** Dufait F.
 574/91 Brochure Handelsfoor St Jan 1798-1990, Oostende.
- ** Falise J.P.
 517/91 Bewaardoos voor penningen. 35,5x22,5 cm
- ** Geuvels
 512/91 GEUVELS 1987. Copie van pentekening van 1ste mailboot lijn Oostende-Dover "Diamant" 1846-1872.
- ** Gruwier H.
 391/91a-d 4 kapperstondeuzen.
 392/91 Aanpassingsstuk voor tondeuse.
 393/91 Kappersschaar, bijzonder model. 17 cm.
 394/91 Scheermes, Solingen. Gemerkt: A. Cornellie. Oostende.
- ** Herrling R.
 568/91 L'illustration, nr. 4827, 93ste, 7-9-35.
 572/91a Gazet van Antwerpen, jaarkrant 1932.
 572/91aa Voire et Lire, 2ieme annee, Numéro Special 1927.
 572/91b De Zweep 21-6-1948.
 572/91bb Le Soir Illustré 1-2-1936.
 572/91c De Vlaamse Linie 28-1-1949.
 572/91cc Le Soir Illustré, Numéro Special, Mort de la Reine Astrid 1935.
 572/91d De Zeewacht 26-2-1950.
 572/91dd Patria Magazine, okt 1935, rouwnummer.
 572/91e De Kustbode 31-7-1959.
 572/91ee Le Soir Illustré 15-12-1960.
 572/91f De Zeewacht 25-3-1960.
 572/91g Het Laatste Nieuws 17+18-9-1960.
 572/91h Het Laatste Nieuws 15-12-1960.
 572/91i Het Laatste Nieuws 16-12-1960.
 572/91j Zondagnieuws 17-23/12/1960.
 572/91k Bijlage aan De Nieuwe Gids 19-4-1962.
 572/91l 1, 2 en 3, Het Laatste Nieuws 8-5-1964 drie exemplaren.
 572/91m De Zeewacht 16-4-1965.
 572/91n Het Laatste Nieuws. 30-10-1965.
 572/91o De Zeewacht 21-1-1966.
 572/91p 1+2, Het Laatste Nieuws 25-1-1966 twee exemplaren.
 572/91q 1+2, Het Laatste Nieuws 28-5-1966 twee exemplaren.
 572/91r Het Laatste Nieuws 28-11-1966.

572/91s Kwik 25--31/5/1967.
 572/91t 1+2, Het Laatste Nieuws 12-6-1967 twee exemplaren.
 572/91u North Sea Journaal, juli 1967.
 572/91v 1,2 en 3, Het Laatste Nieuws 5-2-1968 drie exemplaren.
 572/91w Het Laatste Nieuws 30-10-1965.
 572/91x Het Laatste Nieuws 8-11-1968.
 572/91y De Standaard 15-7-1970.
 572/91z Het Laatste Nieuws 7-7-1988.

** Hubrechtsen F.

395/91ab 2 brieven ivm de afschaffing van de Kraaieneststraat, 5 en 22/12/86.
 514/91 Gekleurd plan Oostende (1990?) met aanduiding van sommige grote bedrijven, publiciteit, C. Grapho.
 618/91 Twee foto's mbt een aanvaring van de havenbarkas SPIN van de Zeemacht in de Oostendse haven, a+b.
 627/91 Verster A.J.G., Oud Tin, 2^e druk, Maastricht 1928, 97 blz tekst, 4 uitslagbladen foto's.
 628/91 Standregelen der Atletische Sportvereniging Oostende, Gesticht 1911, 8 blz.
 629/91 Oostendse Sportvereniging, standregelen, zonder jaar, 21 blz.
 630/91 Uitnodiging vergadering 25-6-1956 ASO Oostende.

** Kult. Raad Oostende

495/91a Affiche. Oostende Cultureel paspoort. 42x30 cm.
 495/91b Affiche. Oostende, De nieuwe jeugdkaart 91.44x30,5 cm.

** Lammaing F.

598/91 Affiche. Hoogstudentenclub. Moeder Oostende, OSTEND TROPICAL 22-02-1991, Le Dome d'Ostende, 61,5x43,5 cm.
 599/91 Affiche. Teater De Werf, Kids in de Werf, programma voorjaar 1991, Brugge, 59x42 cm.
 600/91 Affiche. Gezondheidsakademie, Allergieën, voordracht 22-02-1991, Verbond Christelijke Mutualiteiten. 61,5x41,5 cm.
 601/91 Affiche. 3^e Open Nationaal Ranking tornooi, 23/24-02-1991, Belgische Poolfederatie, 62x41 cm.
 602/91 Affiche. Booby-Trap Party, Hoedjes Atheneum II Oostende 1-3-1991, Le Dome d'Ostende, 53,5x46 cm, twee exemplaren (a+b).
 603/91 Affiche. Airtour, toeristische affiche, franse tekst, 61x44 cm.
 604/91 Affiche. Amadeus, toneel Katharinakring Oostende, 22/23-2 en 2/3-3-1991, Van Glabbekeschool, 62,5x44,5 cm.
 605/91 Affiche. Amadeus, toneel Katharinakring, 22/23-2 en 2/3-3-1991, Van Glabbekeschool, 44x29,5 cm.
 606/91 Affiche. Dirk Michiels, schilderijen, Paul Perneel, beelden dialoog 92, Oostende 5-1 tot 17-2-1991.
 607/91 Affiche. 34^e Kinder Cimatrerestoet, Stad Oostende, Orde van de Kloeffe, 10-3-1991, 45x32 cm.
 608/91 Affiche. Sint Valentijn Night, Le Dome d'Ostende, 15-2-1991, 44x29 cm.
 609/91 Affiche. Vincent Beague, Keramiek, Tom Fantl, Grafiek, 9 tot 28-2-1991, Galerie de Peperbusse, 43x25 cm.
 610/91 Affiche. Bachconcert, Camerata Ostendia en Vivente Voce, 3-3-1991, St. Jozefskerk Oostende, 50,5x31 cm.
 611/91 Affiche. Mozart te Gast, muziekconservatorium Oostende, Fonds Georges Maes, 23-2-1991, 42,5x23 cm.

** Lammaing Gr. Bedr.

494/91a Affiche. Kollektief 91, Oostende 1 tot 31-12-90. 42,5x29,5 cm.
 494/91b Affiche. Oostende, Staf Debleecker, 7 tot 30-12-90. 43,5x25 cm.
 494/91c Affiche. Oostende, Christmas Party, 21-12-90. 63x45 cm.
 494/91d Affiche. Oostende, Kerstconcert, 27-12-90. 52x30,5 cm.
 494/91e Affiche. Oostende, Oudejaarsavondgala, 31-12-90. 42x29,5 cm.

- 494/91f Affiche.Oostende,Night of the YAB YUM,31-12-90.
 494/91g Affiche.Oostende,VCM,De nieuwe pensioenwetgeving,27 november
 1990.62x42 cm.
 494/91h Affiche.Oostende,Verkoop woonhuis,Notaris Vincke,7-1-90.61x44
 cm.
 494/91i Affiche.Oostende,2°Open nationale Ranking tornooi,26 en
 27-1-90.64x45 cm.
 494/91j Affiche.Leffinge,Groot supportersbal R.Devos,16-3-91.64x45 cm.
 518/91 Affiche.Vakantiebeurs Nieuwpoort,2-4.2.1991.60x42 cm.
 519/91 Affiche.Verkleed Cimatierebal 2-2-91,feestzaal VTI
 Oostende,46x30,5 cm.
 520/91 Affiche.L'Ombre d'un voyage,De Werf,Brugge 8-9.2.91.61,5x43
 cm.

** Lietard E.

- 526/91 Oostendse Sosjeteiten en hun medaljen,2°deel,39 blz.
 584/91 E.Lietard,400 jaar Oostendse numismatiek 1580-1980,15 blz,Din
 formaat,eigen beheer,april 1991.
 624/91 Lietard E. Hoe en wat verzamelen in de penningkunde,brochure,9
 blz,Din formaat.

** Maes A.

- 527/91 Diploma 4°Congres Nationale Bond Politie 28 en
 29-6-1919,toegekend aan "Nut en Vermaak".50x57,5 cm.

** Maes S.

- 516/91 Catalogus.Tentoonstelling Jan De Clerck.Group 2,Galery
 Brussels,september 1990.0

** Mevr.Demeester

- 613/91 Huldegedachtenis aan Oostendse gesneuvelden en
 burgerslachtoffers 1914-18,3-9-1922,8 blz.
 614/91 3 jetons SEO,koper,diam.2,7 cm,Gr brood,a,b en c.
 1 jeton SEO,zink,diam.2,4 cm,K1 brood,d.

** Missiaen R.

- 577/91a Graffoto op porcelein,ovaal,18x14 cm,Mevr.Asmus,geb.Oostende
 1912
 577/91aa Plan van de tekst voor de eerste steen
 A.Vermeylenschoolgroep,1974.
 577/91b Graffoto op porcelein,ovaal,15x10,5 cm,Dhr Geryl,visser,geb.ca
 1905
 577/91bb Metalen krans voor graf (afdruk) h.15cm.
 577/91c' Graffoto op porcelein,ovaal,12x9 cm,Mevr Lauwereins,geb.ca
 1875.
 577/91cc Foto van een graf.
 577/91d Graffoto op porcelein,ovaal,15x10,5 cm,Mevr
 Vandebussche-Ryckewaert,geb.ca 1888-1890.
 577/91e Graffoto op porcelein,ovaal,24x18 cm.
 577/91f Graffoto op porcelein,ovaal,13x10 cm,man,geschonden,onbekend.
 577/91g Graffoto op porcelein,ovaal,15x11 cm,vrouw,onbekend.
 577/91h Graffoto op porcelein,ovaal,10,5x14,5 cm,M en V,onbekend.
 577/91i Graffoto op porcelein,ovaal,15x10 cm,man onbekend.
 577/91j Graffoto op porcelein,ovaal,14,5x10,5 cm,man,onbekend.
 577/91k Foto,zw/w 13,5x9 cm,Mevr Vandebussche-Ryckewaert.
 577/91l Foto,zw/w 18x13 cm,zoon Tanghe,Bredene.
 577/91m Foto,bruin 17,5x13 cm,Dhr en Mevr Jansseune of Janssens.
 577/91n Foto,zw/w 9x14 cm,dochttertje Helene Hagers.
 577/91o Foto,zw/w 8,5x13,5 cm,dochttertje Verbanck.
 577/91p Foto,zw/w 6x9 cm,vader Delanghe (schoolmeester).
 577/91q Foto,zw/w 11x7 cm,kleinkind Maenhoudt.
 577/91r 1 tem 8,acht oude foto's,zw/w,onbekenden.

- 577/91s 1 tem 13, dertien oude pasfoto's van onbekenden.
577/91t Brochure "Bronzes Funeraires", 36 blz, 19,5x26 cm.
577/91u Brochure "Plaques Marbre" Hochard.
577/91v Farde met 41 afbeeldingen van grafstenen "Art Funeraire".
577/91w Omslag met 41 afbeeldingen van grafstenen en lettertypes.
577/91x Plan, eenvoudig model grafsteen, Stuiverstraat, 1977.
577/91y 3 plannen ontwerp ereperk op kerkhof Stuiverstraat, 30-01-1961.
577/91z Plan van de eerste steen school Mariakerke, 17-09-1961.
- ** NN
- 400/91 Affiche. Geschiedenis Oostends stedelijk onderwijs 1987. 48x34 cm. publiciteit.
- 401/91a-d Affiche, vier exemplaren. 4° salon Oostendse kunstenaars, 23-12-89 tot 7-1-1990. 42x29,5 cm.
- 402/91 Affiche. Kloosters in het Zoniënwood, 3-7-89 tot 30-11-89, tentoonstelling Algemeen Rijksarchief Brussel. 44x28 cm.
- 403/91 Affiche. Een stad en een geslacht, Leuven en Croy, Leuven 9-5 tot 28-6-1987. 60x40 cm.
- 404/91 Affiche. Leraars Akademie voor beeldende kunst Harelbeke, Museum voor Schone Kunst Oostende 1-3 tot 29-3-89. 44x31 cm.
- 405/91 Affiche. Nationale beeldhouwedstrijden Vermeylenfonds Oostende. Museum voor Schone Kunst Oostende, 7-11 tot 10-12-87. 48,5x24 cm.
- 406/91 Affiche. Geef Acht, Oostends werktheater Oostende, 9-1 tot 16-10 (zonder jaar). 52,5x30,5 cm.
- 407/91 Affiche. Bescherm onze Noordzee, Nationale Noordzeedag, 7 juni 1987. 60x40 cm.
- 408/91 Affiche. Emile Bulcke 1875-1963, 21-11-87 tot 25-1-88, Museum voor Schone Kunst Oostende. 36,5x50 cm.
- 409/91 Affiche. Circus Piste, Oostende, 20+21-2 (zonder jaar). 63,5x32 cm.
- 410/91 Affiche. Bier... zijn geschiedenis in 't hellend vlak van Ronquières Mons, 1-5 tot 25-8-86. 63x41 cm.
- 411/91 Affiche. 1900 Kursaal van Oostende, vanaf 1-4 (zonder jaar). 59,5x35,5 cm.
- 412/91 Affiche. Wie slim is sorteert vuilnis, 1 tot 6-8 en 22 tot 28-8 (zonder jaar). 48,1x41,5 cm.
- 413/91 Affiche. Speelgoedboeken, Hendrikaschool Oostende, 8+9-11-86. 49,5x38,5 cm.
- 414/91 Affiche. De Ainoe, Europalia 89 Brussel, Gemeentekrediet, 22-9 tot 23-12-89. 66x40 cm.
- 415/91 Affiche. Levend speelgoedmuseum Brussel (zonder datum). 60x40 cm.
- 416/91 Affiche.... die jakken en rokken dragen. 's Hertogenbosch, 31-5 tot 31-8-86. 70x50 cm.
- 417/91 Affiche. Herinneringsmuseum Ypres Salient 14-18, 1-4 tot 15-11 (zonder jaar). 61,5x45 cm.
- 418/91 Affiche. Dampf-Pluggen, Grefrath 7-12-86 tot 1-3-87. 68x48 cm.
- 419/91 Affiche. 5° Treinweekend van Oostende 1981-1986, 8+9-11-86. 44x27 cm.
- 420/91 Affiche. Geschiedenis Brandweer Oostende, 1988. 42x29,5 cm.
- 421/91 Affiche. Bernard Gaube, Middelkerke 23-4 tot 31-5-88. 61x36 cm.
- 422/91 Affiche. Revolt and Emigration, Sandwich, Kent, 23-7 tot 27-8-88. 41,5x24 cm.
- 423/91 Affiche. Ter zaliger nagedachtenis, Geel, 17-9 tot 2-10-88. 57x40,5 cm.
- 424/91 Affiche. Onderwijs in de Kempen, Helmond 24-9-1988. 45x32 cm.
- 425/91 Affiche. Oostendse kiespropaganda in het verleden, O. Vilain. 30x42 cm.
- 426/91 Affiche. De Fifties in België, Brussel 28-10-88 tot 15-1-89. 65x30 cm.

- 427/91 Affiche.Oude kaarten van het Zoniënwood 16° en 20° eeuw,Brussel,19-9 tot 12-11 (zonder jaar).454,5x26,5 cm.
- 428/91 Affiche.François Musin 1820-1888,Museum voor Schone Kunst Oostende,25-9-88 tot 2-1-89.48x31 cm.
- 429/91ab Affiche,twee exemplaren.De gedecoreerde dood,Oostende,11-3 tot 30-9-89.46x29,5 cm.
- 430/91 Affiche.Oud Oostende in beeld 4,Oostende,1989.41,5x30 cm.
- 431/91 Affiche,J.Goethals.Vercruysee en zijn tijd,Kortrijk 29-10 tot 18-12-88.59x42 cm.
- 432/91 Affiche.Spoor Expo 89,Oostende 24 tot 27-3-89.42x29,5 cm.
- 433/91 Affiche.Het Gewest Brussel,Brussel,19-4 tot 2-7-89.60x40 cm.
- 434/91 Affiche.Erik Kinds,Bredene,4-5 tot 4-6-89.51x37 cm.
- 435/91 Affiche.Die Hanse,Hamburg 25-8 tot 26-11-89.84x59,5 cm.
- 436/91 Affiche.Markant gebeuren,Laarne,augustus 89.42x32 cm.
- 437/91 Affiche.Nachtmerries,Stene april 89.42x30 cm.
- 438/91 Affiche.Oud Oostende in beeld 3,1987.41,5x29,5 cm.
- 439/91 Affiche.Irenee Duriez,Bronzen beelden,Bredene,10 tot 25-6-89.51x36,5 cm.
- 440/91 Affiche.Kathleen Van Houtte,Museum voor Schone Kunst Oostende,5-3 tot 10-4-89.42x30 cm.
- 441/91 Affiche.Krea Kuur 89,Hoepertingen 1989.29,5x42 cm.
- 442/91 Affiche.Stad Oostende,Bezoek van de Koning en de Koningin,3-6-67.69x50,5 cm.
- 443/91 Affiche.Zonen van Eva,Oostende mei 1989.40x25 cm.
- 444/91 Affiche,Erika Stumph.Ulla Gnacke,Bredene,1 tot 16-7-89.51x37 cm.
- 445/91 Affiche.Stad Oostende,Verkeer,29-5-87.83x61 cm.
- 446/91 Affiche.Gustaaf Sorel 1905-1981,Bredene 21-7 tot 6-8-89.51x37 cm.
- 447/91 Affiche.Anto Diezprijs voor schilderkunst 1989,Bredene.51x37 cm.
- 448/91 Affiche.Anto Diezprijs voor schilderkunst,Bredene 24-9 tot 8-10-89.51x37 cm.
- 449/91 Affiche.Photography on Landscape,Alde Biezen 2-6 tot 22-7-89.50x35 cm.
- 450/91 Affiche.Mit desen nyen jare,St.Jozefkerk Oostende 8-12-89.42x30 cm.
- 451/91 Affiche.Heksen in de Zuidelijke Nederlanden,Rijksarchief Brugge 10-7-84 tot 25-8-89.44x26,5 cm.
- 452/91 Affiche.La Vierge du trottoir (bovenste helft) zonder datum.160x120 cm.
- 453/91 Affiche,Fernand Fay.La Vie Illustrée,Imprimerie P.Dupont Paris.150x108,5 cm.
- 454/91 Affiche,H.Thomas 97.Journal Politique Independant,Imprimerie Chaix Paris,5-97.
- 455/91 Affiche.De Beukelaer,publiciteit voor koekjes.91,5x61 cm.
- 456/91 Affiche.De Beukelaer,publiciteit voor cakes.91,5x61 cm.
- 457/91 Affiche.Fregat F.911 van de Belgische Zeemacht.52x58 cm.
- 458/91 Affiche.Westvlaanderen kustprovincie.68x48 cm.
- 459/91 Affiche.9°Treinweekeinde van Oostende,6 en 7-10-1990.60x32 cm.
- 460/91 Affiche.Ruilbeurs voor verzamelaars.9-10-11-1988.50x35 cm.
- 461/91 Affiche.Euphrosine Beernaert 1831-1901,Museum voor Schone Kunst Oostende,7-10 tot 6-1-91.50x30 cm.
- 462/91 Affiche,Staf Deblecker.De Peperbusse Oostende,7 tot 30-12-90.43x25 cm.
- 498/91 Plan van Oostende(Oost van de haven) tot Wenduine,Ministerie van Openbare werken 1910.64,5x65cm.
- 499/91 Engelse zeekaart,North Sea,Entrance to the Maas,14-12-1962,kaart Nr.132.
- 500/91 Engelse zeekaart,The North Sea 4-1-1871,kaart Nr.2182 (op linnen gekleefd).
- 501/91 Deel van Engelse zeekaart,omgeving van Rockall Bank,kaart

Nr.113 A.1955.

- 502/91 Deel van een Engelse zeekaart,Zuidkust van IJsland.
503/91 Kaart van de Vlaamse Banken,uitgave maart 76.
504/91 Litho,Leopold II staande in galakledij,L.Gallart,Brussel
1883,De Desvachez,sc.84x61.5 cm.
507/91 Affiche.Tableau met diverse soorten vissen,Glace half
karton,Nylon Wercord,Cousin Frs.Wervique.100x70 cm.
508/91 Diploma uitgereikt aan Hoop in de Toekomst ivm behalen
internationale prijs te Dordrecht 1-4-1906,getekend
Pieters,ontwerp E.Bulcke 1901.75x58 cm.
509/91 Diplome d'honneur.Cercle Coloniale et Maritime.Op naam Gustave
Vanheste,schilder,augustus 1927.50x65 cm.
510/91 Cor Westerduin.Ontwerp voor glasraam 18
delen,S/C.Westerduin,Ter ere Leyhousen,stichter S.E.O.in
1892,schaal 1/10.
511/91 Akwarel.ANDRE MIRault 1940.Au terme de la rude aventure,de
oude loods.50x39 cm.
528/91 Herdenkingsdiploma 1914-18 Souvenons nous,28-6-1919.82x56,5
cm.
530/91 3 fotocopies van foto werf Panesi.21x29,5 cm.
556/91ab Affiche,twee exemplaren,T-Dansant De Zandloper Oostende
6-4-1974.69x50 cm.
557/91ab Affiche,twee exemplaren,F.Van Immerseel,20ste Kattestoet
Ieper,12-5-1974.57x34 cm.
558/91 Affiche.Folklorestoet "Lierse Volksalmanak" Lier
13-10-1974.55x40 cm.
559/91 Affiche,6 daagse Pauluspleintje Oostende 13-18/8 zonder
jaar.46x29,5 cm.
561/91 Diploma,Au Baron Lambermont 1903.54,5x73,5 cm.
562/91 Fac-simile Proces Verbal Remise du drapeau au Bat.Inf.de Ligne
Garde Civique Ostende 20-5-1900.44x62.
565/91 Rouwbrief op naam J.D.Mouton 14-3-1840.
566/91 Gekleurde litho,Panorama Bataille Yser par A.Bastien.45x340
cm.
625/91 Affiche.Vlanders Humor-ologoe,Tentoonstelling
10/11-7-1987,60x42,5 cm.
626/91 Affiche.Szymkowics,tentoonstelling Musee de l'Art Wallon
Liege,5/6 tot 19/7/1987,70x36 cm.

** Peereman Dr

- 589/91 Laura Hiel,Vijf Volksliedjes,Overdruk uit Oostvlaamse
Zanten,Nr 1/1944,3 blz + omslag.
590/91 Laura Hiel,Zing Mee,Een keuze van 500 Vlaamse Folkloristische
Liederen,1°deel,118 blz.
591/91 Laura Hiel,Zing Mee,Een keuze van 500 Vlaamse Folkloristische
Liederen,2°deel,115 blz.
592/91 Laura Hiel,Voor onze kleuterken,versjes,vooisjes en spelen
met muziek,122 blz.

** Pirschmoser

- 531/91 Affiche.Bal Rat Mort,2-3-91,Casino Oostende.49,5x30 cm.
532/91 Affiche.Oostende Carnaval 91,1-2-3/3.60x39,5 cm.

** Schockaert Mevr.

- 463/91ab Programmabrochure (twee exemplaren) 8°Oostendse revue 1975.
464/91 Programmabrochure 10°Oostendse revue,1977.
465/91 Programmabrochure 11°Oostendse revue,1978.
466/91 Programmabrochure 13°Oostendse revue,1980.
467/91 Programmabrochure 14°Oostendse revue,1981.
468/91 Programmabrochure 15°Oostendse revue,1982.
469/91 Programmabrochure 16°Oostendse revue,1983.
470/91 Programmabrochure 7°Oostendse revue,1974.

- 471/91 Programmabrochure Onze Marine,1971.
 472/91 Tijdschrift Ostend-Over,printemps 1958.
 473/91 Tijdschrift West-Vlaanderen,januari 1956.
 474/91 Tijdschrift Ostend-Over,herfst 1962.
 475/91 Tijdschrift Ostend Flash,1° jaargang Nr.7-1958.
 476/91 Tijdschrift De Vuurtoren,1° jaargang Nr.2-Nov 54.
 477/91 Tijdschrift De Vuurtoren,4° jaargang Nr.4 april 55
 478/91 Kunst en cultuur uit Sint-Truiden.Tentoonstelling 24-3 tot
 5-4-78,Oostende.
 479/91ab SEO Oostende 1892-1956,Historisch overzicht,tweetalig (twee
 exemplaren).
 480/91 Informatieblad Oostende,1979.
 481/91 Informatieblad Oostende 1981.
 482/91 Programmabrochure Jubeljaar Sint-Jan 1924-1974.
 483/91 Oostende 1964,propagandabrochure CVP.
 484/91 Oostendse Leute,KSB Oostende,5,8 en 9-2-1948.
 485/91 Drukwerk Sint Godelieveprocessie,zonder datum.
 486/91 Ons Erfdeel,23° jaargang Nr.1-80.
 487/91 Algemeen filmrepertorium 1955-1963.
 488/91 Gemeentekrediet van België,104/73.
 489/91 Programmabrochure Casino Middelkerke 1981.
 490/91 Obligatie,verkiezingsblad VU.
- ** Smissaert E.
 575/91 Focus op rondleidingen voor schoolgroepen in het museum,JP
 Verhaeghe
 586/91 Een spotlight,merk Luminance,model Virgo mini,dm 50mm,40W.
- ** Van Craeynest R.
 576/91ab a.Kaart van Oostende,20 mei 1843.39x55 cm.
 b.Kaart van Ste Catharinapolder,zonder jaar (18° eeuw).
- ** Van Glabeke A.
 563/91 Diploma,deelname op naam aan Expo Inter.Hygiene,Securité
 Mar.et Pêche Oostende 1901.56x73 cm.
- ** Van Haverbeke E.A.
 571/91a-f 6 muziekpartituren herkomst Hafenkommendant
 Ostende.a:Wagneralbum für Violine und Klavier.b:Knallbonbons
 für Gesang und Klavier.c:Grusz aus Wien.d:Meine
 Lieblingsschlager.e:Varwärts marsch.f:Heute spielt der
 Ziehrer.
- ** Van Hoeck J.
 535/91 Boek.H.Pirenne "De middeleeuwen",Amstelboek,2de druk,zonder
 datum,361 blz.
 536/91 Boek.M.Van Haegendoren "Geel en zwart van de
 driekleur",D/1979/0090/25,367 blz.
 537/91 Boek.A.Monteyne "De Brusselaars",Lannoo Tielt,D/1981/45/1,376
 blz.
 538/91 Boek.V.De Donder "En wij zijn van de klas",De
 Standaard,D/1990/0034/101,269 blz.
 539/91 Boek.M.Adriaens "Klasgenoten",De Standaard,D/1990/0034/330,168
 blz.
 540/91 Boek.P.Van Hooren "Concordia",Landelijke Bediendencentrale
 Antwerpen.D/1985/1022/006,218 blz.
 541/91 Krant.De Zeewacht,extra editie,96ste,december 1990.
 542/91 KV Oostende Nieuws,10de,5/90,43 blz.
 544/91 Le Patriote Illustré,nr.52,25-12-60.
 545/91 Le Soir Illustré,nr.3051,13-12-90.
 546/91 La Libre Belgique,16-12-1960.
 547/91 Brochure.Vlaanderen vacantieland 1990.

- 548/91 Tijdschrift.Zannekin,Nieuwsbrief,8ste,nr.4/90.
 549/91 Penning,verzilverd,VK:Kursaal,mailboot,staketsel,tekst
 Oostende.AK:Louise Marie+huis Langestraat,Oostende Koninklijke
 stad sedert 1830,100 Oostendse stuiver.Diam.3,5 cm.
 550/91 Penning,verguld,VK:zeilschepen,tekst 50 Oostendse
 florijnen.AK:1706,Slag van Oostende,1981,stadspan.Diam.3 cm.
 551/91 Penning,verguld,VK:Hanzekraan met stadsbeeld Brugge,50
 Bourgondier.AK:1482,Maria van Bourgondie,1982,te paard met
 valk.Diam.3,5 cm.
 552/91 Penning,verzilverd,VK:Casino de Macau+Chinese tekst,stadspan
 AK:Casino de Macau+Chinese tekst,beeld casino.Diam.3,5 cm.
 553/91 Penning,Verzilverd,VK:Profiel Boudewijn naar
 links,1965.AK:Afbeelding oude penning met tekst
 Bruocsella.Diam.2,5 cm.
 554/91 Penning,verguld,VK:Beeld Kathedraal.AK:Arend met tekst
 Souvenir of Pelgrimage The Cathedral Church of St John the
 Divine.New-York.Diam.3 cm.
 555/91 Medaille,brons met vaste hanger,3 cm,VK:Brugse
 halletoren,Steen-en Zuidzandstraat,Zand en Simon
 Stevinplein.AK:Heilig bloed Brugge 1150-1950.

** Van Iseghem A.

- 496/91a Belgisch-Nederlandse Zeemansalmanak 1972.
 496/91b Affiche.Oostende,Rotary,Mozart galaconcert,Casino-Kursaal
 6-4-1991.
 525/91 Twee eeuwen familie Valcke te Oostende,E.A.Van
 Haverbeke,Oostende 1983,81 blz nr.119.
 569/91a Wandelaer et sur l'Eau,jaargang 1945.
 569/91aa Informatiebrochure Zeebrugge-Bruges,Co.Inst.Mar.Bruges 1930.
 569/91aaa De Kinkhoorn,8ste nr.2/1976.
 569/91aaaa Propagandabrochure,Charming Holiday Ostend.
 569/91b Wandelaer et sur l'Eau,jaargang 1946.
 569/91bb Informatiebrochure 4*Noordzeeluchtvaartshow 22-23/8/1981.
 569/91bbb De Kinkhoorn,8ste nr.6/1976.
 569/91bbbb Pygmalion,6de nr1/1950.
 569/91c Wandelaer et sur l'Eau,jaargang 1947 (feb nr.ontbreekt).
 569/91cc 1+2 Informatiebrochure Postzegeltentoonstelling Oostende
 (zonder datum).
 569/91ccc Sirene,6de nr.21-22/1955.
 569/91cccc Propagandafolder Cociété Belgo-Anglaise Ferry-Boats,1923-48.
 569/91d Jubileumbrochure 75 jaar Sint Jozef Oostende.
 569/91dd Informatiebrochure Veertiendaagse van de scheepvaart
 18-7-1959.
 569/91ddd Sirene,speciaal nummer juni 1972.
 569/91dddd Informatiefolder,De Beiaard van Oostende,Uitg.ASLK (zonder
 datum).
 569/91e Programmabrochure 1924-74,jubeljaar parochie St Jan.
 569/91ee Programmabrochure Tentoonstelling scheepsmodellen Oostende
 1973.
 569/91eee Ostend-Dover,17-18de,Winter 1963-64.
 569/91eeee Marine,71ste nr.2/1971.
 569/91f Propagandafolder Het Marine Kadettenkorps,nov.1975.
 569/91ff Mont-de Piète d'Ostende,Lois,originele uitgave 1910.
 569/91fff Ostend-Dover,nr 13/1950.
 569/91ffff Marine,59ste nov-dec/59.
 569/91g Industriekaart Groot Oostende,Uitg.JEK Oostende 1-1-74.
 569/91gg Organiek reglement muziekakademie Oostende 1899.
 569/91ggg Ostend-Dover,mai 1949.
 569/91gggg Marine,59ste maart-april/59.
 569/91h Propagandabrochure EurOstend Congresscity,Casino,1965.
 569/91hh Boek L. Vanheule "De koehoorn in de loop der tijden"1972.
 569/91hhh Programmabrochure,Guide officiel des fêtes d'Ostende 1924.

569/91hhhh Luchtvaart,1ste nr.1/1976.
 569/91i Propagandabrochure Oostende Zeehaven 1970.
 569/91iii J.Larbouillat "De zeevisserij te Heist" mei 1974.
 569/91iiii Programmabrochure,Veteran Car Show MediaCenter Oostende(zonder datum).
 569/91iiiii Luchtvaart,1ste nr.3/1977.
 569/91j Programmabrochure Ons Dorado (jeugdkoor Brugge) 1976.
 569/91jj G.Vermeulen "Het mandemakersambacht" 1973.
 569/91jjj Ostend Flash,3de nr 6/1960.
 569/91jjjj Luchtvaart,1ste nr.4/1977.
 569/91k Propagandabrochure,Gezondheid aan zee(zonder jaar).
 569/91kk Raf Seys "Edward Vlietinck" 1972.
 569/91kkk Programmabrochure Oslo-Oosytende zeilwedstrijd 20-26/7/1960.
 569/91kkkk Luchtvaart 1ste nr.5/1977-78.
 569/91l Programmabrochure Internationale muziekshow Oostende 28-29/?/1977.
 569/91ll R.Vanhaverbeke "De Belgische kusthavens" (zonder datum).
 569/91lll De Reserve-onderofficier,36ste nr.73/april 1974.
 569/91m Verkiezingsbrochure,Oostende Stadsplan,Felix-Van Caillie 1958.
 569/91mm De Noordzee 1jg nr.1 nov.1948.
 569/91mmm Informatiebrochure,De haven van Oostende 1936.
 569/91n Verkiezingsbrochure Oostende 1964,CVP Oostende.
 569/91nn Infoblad Hallo met het stadhuis,Oostende 1977.
 569/91nnn De Trekker,23ste nr.7/1967.
 569/91o Herdenkingsbrochure Royal Ostend Swimming Club 50 jaar,1922-73.
 569/91oo Infoblad Hallo met het stadhuis,Oostende 1979.
 569/91ooo Textielwezen,Speciaal nummer nr.9 september 1946.
 569/91p Propagandabrochure Oostende Herleeft,Un Stade Nautique,1951.
 569/91pp Handelskamer Oostende 1803-1953.Speciaal nummer.
 569/91ppp Propagandabrochure,Varend volk,welvarend volk.1961.
 569/91q Propagandabrochure Oostende 1955,Toerisme.
 569/91qq Handelskamer Oostende 19de,nr.4/1961.
 569/91qqq Informatiebrochure,Een SOS van de Belgische zeevisserij.1953.
 569/91r Programmabrochure,De Belgische Zeekust,NIR Brussel 1936.
 569/91rr Handelskamer Oostende,20ste,nr.5,1962
 569/91rrr Programmabrochure,Hulde aan het Geheim Leger Oostende,27-5-67.
 569/91s Programmabrochure muziekfestival Oostende 13-28/8/1949.
 569/91ss Informatiebrochure The Belgian Coast,Handelskamer Oostende,november 1962.
 569/91sss Propagandabrochure,Wandel en winkel te Oostende(zonder datum)
 569/91t Programmabrochure,Brugge-Zeebrugge Internationale Havendagen 16-4-1970.
 569/91tt Infobrochure,Witboek Haven van Oostende,Kamer van Handel en Nijverheid (zonder datum).
 569/91ttt Informatiebrochure,Zeebrugge seaport of Bruges,maart 1976.
 569/91u Verslag Gemeenschappelijke Kas voor Zeevisserij 1963.
 569/91uu "L'Essor" Fed.Chambre Commerce Belge,7*nr 2/1939.
 569/91uuu Propagandabrochure,Zee en schepen (zonder datum).
 569/91v Propagandabrochure Ostende Reine des Plages 1936.
 569/91vv De Kinkhoorn,6de nr.9/1974.
 569/91vvv Vieringsbrochure Oostende 1000,15-7-1964.
 569/91w Informatiebrochure Euroschaak Oostende 1975.
 569/91ww De Kinkhoorn,7denr.2/1975.
 569/91www Informatiebrochure,De maritieme bedrijvigheid in 1956.
 569/91x Informatiebrochure,Administratieve gids stad Oostende,JEK Oostende 4/1976.
 569/91xx De Kinkhoorn,7de nr.4/1975.
 569/91xxx Propagandabrochure Landzeehaven-Relmaport 1959.
 569/91y Programmabrochure Oostendse Revue 1977.
 569/91yy De Kinkhoorn,7de nr.8/1975.
 569/91yyy Geschiedkundig overzicht SEO 1892-1956.

- 569/91z Informatiebrochure Orgelmuseum Koksijde (zonder jaar).
- 569/91zz De Kinkhoorn, 7de nr. 9/1975.
- 569/91zzz Maandblad SEO, speciale uitgave november 1967.
- 573/91 Foto zw/w 12x18 cm Mevr Decherf 100jaar.
- 587/91 A. Michiels, pastoor, Draaiboek jubelviering Sint-Jozefsparochie Oostende 1889-1989, 9 blz.
- 612/91 Honderd jaar vrienden, map 18 blz, Oudleerlingen Vereniging Athneum I, 1891-1991 Oostende.
- ** Van hoeck J.
- 543/91 De Kern, Elsevier, maandblad, 32ste, nr. 11/62.
- ** Vandenabeele P.
- 616/91 P. Vandenabeele, De Oostendse drukkers Daveluy, overdruk De Plate Sept 1986, 12 blz, tekst en foto's.
- 617/91 P. Vandenabeele, Begeleidende nota's voordracht De Oostendse Drukkers 1780-1940, 11 blz.
- ** Vandewalle J.
- 515/91 Dok. met betr. tot WOII a: Landingcard, code BB5. b: Medic inspectioncard. c: Notice to refugees d: Notice "If the invader comes" e: Pamflet "Air raid precautions..." f: Ontw. kenteken Mil Vtg: Brg Piron, 3Cie, 28n. 1ste Bevr. Bde.
- ** Verbanck R.
- 390/91 Vesting Oostende. 1850. Ingekaderde foto. 29,5x44 cm.
- ** Verkempinck F.
- 619/91 Een houten 2schijfsblok, ijzeren beslag en haak, h 26-b 19cm, gemerkt 619a. Een houten 3schijfsblok, ijzeren beslag en haak, h 23-b 17 cm, gemerkt 619b. Een houten 2schijfsblok, ijzeren beslag en ring, h 21-b 15 cm, gemerkt 619c.
- 620/91 Foto, vergroot, van de Eiermarkt te Brugge omtrent de eeuwwisseling, zw/w 49,5x32 cm.
- 621/91 Getuigschrift op briefpapier met hoofding, A la Boule d'Or, Havre, 21-1-1918 op naam van Antoinette Billiau.
- ** Verlonje W.
- 632/91 Wetenswaardigheden ivm de hoofdkerk van Oostende, 30 blz tekst N-F-D, 9 blz tekst N.
- ** Vilain O.
- 533/91 Affiche. Oostende publiciteit 91. 142x89 cm.
- 560/91abc a: Diploma, deelname aan Journee Coloniale, 1922. 24x31,5 cm.
b: Brevet, Medaille de la victoire 30-4-1920. 26x39,5 cm.
c: Brevet, Hulde van het dankbare vaderland 1914-18. 47,5x32 cm
- ** Vroome D.
- 585/91 Herinnering aan de "Vannesteschool" Schipperstraat, groepsfoto met bestuurder en onderwijzend personeel, zw/w 12x16,5 cm.
- ** Watteeuw H.
- 513/91a-f Zw/w foto's ontploffing MDBT's op 14.2.1945: a: Rookwolk achter kaaistation, 9x13 cm. b: Rkwk achter hoofdkerk, 10x14,7 cm. c: Rkwk Hazegras, 10x14,5 cm. d: Rkwk de Naeyerbrug, 10x15 cm. e: Supplyship en Rkwk, 9x13 cm. f: Kaai, Rkwk 9/13
- ** Werkgroep
- 588/91 Farde met een tiental teksten opgemaakt ter gelegenheid van de Opendeurdagen van de Oostendse musea op 20/21-4-1991.
- ** Wittezaele R.
- 622/91 Foto, zw/w, burgemeester Janssens van Oostende, ovaal, 27x21 cm.

p.v.b.a A. & Y. MONBALLIU

Noordzandstraat 72, BRUGGE

Tel. 050 - 33 73 12

Jozef II straat 25, OOSTENDE

Tel. 059 - 70 21 13

VERKOOP en HERSTELDIENST · ONDERHOUD

Schrijfmachines - Elektronische rekenmachines - Bureelmeubelen

P R O M O T I E V E R K O O P

Te koop aan de balie van het Heemmuseum

Ostendiana III + IV + V aan 1.000 Fr

i.p.v. 1.650 Fr

Nu kopen - een enige gelegenheid !!!

Begravenissen
Crematies

NUYTTEN

Inzake rouw
gaat het om diskrete takt
Binnen een beperkte tijd dienen moeilijke,
vaak pijnlijke beslissingen genomen
Dit vereist ervaring, een gedegen uitrusting
en ook iets bijzonders menselijks,
de juiste toon
Voor dit alles kan u bij Nuytten terecht
Begravenissen, crematies, rouwtransporten,
tegen sociale prijzen
Nuytten is uw steun in droevige dagen

Tel 059/80 15 53 & 70 32 78
Torhoutsesteenweg 88
Petit-Paris - Oostende

DE PLATE v.z.w.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE.

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. N 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 20

Nr. 9

MAAND september 1991

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

A. VAN ISEGHEM

IJzerstraat 1
8400 OOSTENDE

PENNINGMEESTER

J.P. FALISE
H. Serruyslaan 78/19
8400 OOSTENDE

SECRETARIS

J.B. DREESEN
Rode Kruisstraat 4
8400 OOSTENDE

REKENING

750-9109554-54 of
000-0788241-19

IN DIT NUMMER

- blz. 240 : J. VERHAEGHE : Opschudding in de Lijnbaanstraat.
blz. 242 : I. VAN HYFTE : Dokter Louis Verhaeghe.
blz. 243 : A. SWYNGEDAUF : Ostendiana.
blz. 244 : J.G. DE BRAUWERE : Een kantenschool in 1750.
blz. 245 : R. LEROY : Opgenomen muziek en lied uit Oostende en omgeving (21) - aanwinsten.
blz. 248 : N. HOSTYN : Oostendse muziekmaatschappijen.
blz. 250 : A. SMISSAERT (+) : Oostende tijdens de eerste wereldoorlog (19).
blz. 255 : J.P. FALISE : Over het Hazegras en de kerk van O.L. Vrouw Onbevleete Ontvangenis.
blz. 261 : E. LIETARD : Oostendse numismatiek

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort

SEPTEMBER - ACTIVITEITEN

De Oostendse Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en belangstellenden uit te nodigen tot de volgende activiteiten

SEPTEMBER I - ACTIVITEIT. Wandelvoordracht. Bezoek aan het Loodswezengebouw

In het kader van onze KEN UW STAD actie bezoeken wij op

Zaterdag 14 september 1991 om 14u30

het nieuwe Loodswezengebouw aan de Sir Winston Churchillkaai nr. 2 te Oostende.

Het nieuwe loodswezengebouw ligt in het maritieme hart van Oostende. Het is gelegen op het smalle schiereiland tussen voorhaven (aanlegplaats voor RMT-ferry's) en het Montgommerydok. Langs het Montgommerydok, maar dan langs de kant Visserskaai bevindt zich het Noordzee-Aquarium.

Het Ministerie van Openbare Werken gaf opdracht tot het bouwen van een nieuw loodswezengebouw met die voorwaarde dat het bestaande gebouw moest worden geïntegreerd in het nieuw ontwerp. De opdracht werd toevertrouwd aan architect Marc FELIX van het architectenbureau FELIX-GLORIEUX uit Oostende.

In het interieur van het gebouw bevindt er zich een grote centrale ruimte over twee niveau's. Deze ruimte leunt aan tegen de vroegere gevel die nu een centrale binnengevel geworden is, doorsneden door vierkante openingen. De konstruktieve elementen zijn zichtbaar in ruw bekist beton.

Het is in die grote centrale ruimte dat we Roger RAVEEL terugvinden. Reeds in een vroeg ruwbouwstadium werkte Roger RAVEEL mee als kleurenadviseur. RAVEEL realiseerde een kunstwerk dat uitvloeit vanuit de centrale hall naar gang en trappen. Reële objecten werden geïntegreerd. Strakke kolommen werden met spiegels doorsneden. Op de vroegere buitengevel, uitkijkend op de centrale ruimte verbond RAVEEL twee thema's : de tijd en het schip. Op de verdieping zijn twee vlakken tegenover elkaar uitgewerkt. Een liggend naakt tegen een zwarte rechthoek en een geestelijke ontmoeting van RAVEEL met ENSOR. In de hoofdtrap en de gangen zijn figuratieve kommentaren aangebracht op het leven in het gebouw.

Het nieuwe loodswezengebouw is een geslaagd voorbeeld van moderne hedendaagse architectuur, een parel aan de Oostendse kroon.

Verzameling vóór het gebouw, Sir Winston Churchillkaai 2, Oostende om 14u15.

De organisatie is in handen van ons bestuurslid de heer Jan DREESEN. De rondleiding wordt verzorgd door Mevr. VIEREN van de Oostendse Gidsenkring "Lange Nelle". Mis deze unieke kans niet.

SEPTEMBER II - ACTIVITEIT. Avondvoordracht met dia's

Een avondvoordracht met dia's en documentatiemateriaal gaat door op

donderdag 26 september 1991 om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F., Dr. Colensstraat 6, Oostende.

Het onderwerp : DE KUNSTSCHILDER WILLY FINCH : GROTE VERGETEN FIGUUR MET OOSTENDSE "ROOTS"

De spreker : de heer Norbert HOSTYN, lic. kunstgeschiedenis,
conservator Stedelijke Musea Oostende.

Op 7 september e.k. verschijnt zowel in Finland als in België een postzegel gewijd aan Alfred William FINCH. Het is onbegrijpelijk hoe de figuur van FINCH zo lang uit het artistieke geheugen van ons land, en meer in 't bijzonder van Oostende, was gewist.

Toch was hij - net als ENSOR - één van de grote vernieuwers van de Belgische kunst in de jaren 1880-1890. Net als ENSOR had FINCH Britse ouders, woonde zo'n 30 jaar te Oostende en was er zéér goed bevriend met James ENSOR en zijn familie. Ze studeerden tegelijk aan de Brusselse Academie, braken beide vroegtijdig hun studie af en schilderden te Oostende vaak samen in Ensor's atelier.

Na heel wat tussenfasen verhuisde FINCH definitief naar Finland waar hij naam kreeg als ambachtelijk vormgever en uiteraard verder ook als kunstschilder-graficus.

De heer HOSTYN aan onze leden voorstellen is wel niet nodig. Wij kennen hem allemaal als conservator van de Stedelijke Musea, als vast medewerker aan ons tijdschrift en als boeiend en zeer onderlegd spreker die ons op een boeiende wijze inwijdt tot de Oostendse kunstgeschiedenis.

Een voordracht die geen enkele kunstminnende Oostendenaar mag missen. Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos ook voor niet-leden. Men zegge het voort.

Jean Pierre FALISE

Vital KEULLER

Wij raden onze leden een bezoek aan aan de tentoonstelling Vital KEULLER in het Museum voor Schone Kunsten.

KEULLER woonde van 1903 tot 1914 te Oostende (Gentstraat,10) en is een puik schilder van landschappen, portretten, marines.

Dagelijks t.e.m. 15 september van 10 u. tot 12 u. en van
14 u. tot 17 u.

Monografie V. KEULLER : 500 ₣

VRAGEN

van Mevr. Nicole DE BISSCOP, experte in oude Chinese kunst uit Gent : heeft iemand van onze leden weet van het bestaan (eventueel nog bestaand ?) van 18de eeuwse Oostendse huizen met muurdecoraties in Chinese/Japanse stijl ?

Zo ja, graag antwoorden p/a Stedelijke Musea
Wapenplein
8400 Oostende

* * *

Leden die in het bezit mochten zijn van werk van beeldhouwer Oscar DE CLERCK, worden verzocht contact op te nemen met de Stedelijke Musea Oostende (Wapenplein, Oostende; tel. 059/80.53.35).

In 1992 wordt aldaar een retrospectieve O. DE CLERCK georganiseerd. Discretie desgewenst verzekerd.

OPSCHUDDING IN DE LIJNBAANSTRAAT

door Julien VERHAEGHE

- 28 juni 1726 was een mooie zomerdag. Margriete GERALDIN, de 61-jarige weduwe van een zekere ALTERS en van Joannes BAUWENS, stond over het koermuurtje van haar huisje aan de westzijde van de Lijnbaanstraat te kletsen met haar gebuur Jacob MAURUS, en gaf ondertussen enkele bloemen aan zijn kinderen. Joanna RODRIGUEZ, de vrouw van Jacob MAURUS, was daar niet erg mee gediend, vloog uit haar achterdeur en begon Margriete uit te schelden, wat af en aan geduurd heeft tot ongeveer 16.30 u.

- Rond deze tijd is de ruzie voortgezet aan de straatkant tot groot jolijt van verschillende buurvrouwen. Joanna RODRIGUEZ was speciaal op haar tenen getrapt omdat Margriete GERALDIN aan een zekere Cornelia REUSE zou gezegd hebben dat zij, Joanna, een hoer was. Margriete ontkende dit luidkeels, en ging zelf Cornelia halen, die aan Joanna verzekerde dat zulks nooit gezegd werd. Joanna was echter niet te overtuigen, en schold op haar beurt Margriete en haar dochters uit voor "hoeren ende hete teven".

- Een en ander werd teveel voor Monica ALTERS, een van Margrietes dochters, die ook op straat kwam en Joanna uitdaagde "komt eens buiten, ik zal mijn moeder tegen u verdedigen". Joanna, die op haar dorpel stond, liet zich dat niet zeggen, scharrelde Monica vast bij het haar, en begon haar zo erg af te troeven dat enkele van de geburen Margriete gingen verwittigen, zeggende "Margriete, haalt uw dochter uit haar handen of zij zal haar vermoorden".

- Margriete, die waarschijnlijk niet veel aansporing nodig had, is haar dochter ter hulp geschoten. Joanna, die het met twee tegen één lastig kreeg, is al scheldend in haar huis gevlucht, heeft daar een stenen waterpot genomen en die in stukken gesmeten op Margrietes hoofd die daardoor erg gekwetst is geworden, naar haar huis is gedragen, en is moeten verzorgd worden door chirurgijn Joannes ANDRIES.

- Joanna RODRIGUEZ is haar gevolgd tot aan haar voordeur, is daar blijven staan schelden, en pogend binnen te geraken om Margriete verder af te troeven, heeft zij tegen de geburen gezegd "dat het haar leet was dat zij Margriete niet dootgeslaegen en hadde, ende dat sij om de boete niet en gaf".

Tot zover de feiten zoals ze op 6 juli 1726 door Margriete GERALDIN verteld werden aan het schepencollege van Oostende. Toen de baljuw Joanna RODRIGUEZ wilde aanhouden was deze gevlucht, zodat haar versie van de feiten niet kon vernomen worden. Het schepencollege, dat het fijne van de zaak wilde weten, heeft op 6 juli en 23 oktober 1726, 7 februari en 8 november 1727, en op 24 januari en 6 februari 1728 tientallen getuigen ondervraagd, bijna allemaal vrouwen die op de bewuste dag vóór hun deur stonden. Naargelang hun vriendschap met de ene of de andere partij verschilden hun verklaringen nogal.

Zo Marie Catharine GAUDENBERG, echtgenote van Joseph GODVRIENDT, "die daer dichte bij in haere deure stont" en gezien heeft dat toen Monica ALTERS en Joanna RODRIGUEZ stonden ruzie te maken, Margriete is gekomen om haar dochter naar huis te halen. Ze is toen aangevallen geworden door Joanna, die zei "wacht, ick sal u andere hebben", naar binnen is gegaan, en van op haar dorpel de waterpot heeft gesmeten, en nadien de gekwetste Margriete "die seer veele bloede, forcelijk bij haer hoeft heeft gevat ende

in haer ganck getrocken". Marie GAUDENBERG heeft echter niet gezien dat Margriete de gouden halsketting van Joanna zou in stukken getrokken hebben, zelfs niet dat die ketting gebroken was.

Joanna DIERYEXEN, weduwe van kapitein Cornelis MARESCHAEL, heeft daarentegen Monica ALTERS zien kloppen en stampen op de deur van Joanna RODRIGUEZ, "haer uytscheldende voor eene verdomde canaille, met menighvuldighe andere injurien", en toen Joanna niet buitenkwam, slijk en vuil uit de goot tegen deur en vensters smijten. Zelfs toen bakker Jan LOOSE bij Joanna het brooddeeg kwam halen is zij niet buitengekomen, en toen de bakker bij zijn vertrek de deur opengelaten heeft, heeft Monica in de gang geroepen "comt maer op straete, ick sal u plucken". Deze getuige heeft niets zien gebeuren op de straat, maar heeft Margriete al bloedend uit het huis van Joanna zien komen, zonder dat deze laatste haar naar buiten heeft gevolgd.

Marie LAMSTAES weet dan weer te vertellen dat er enkel ruzie is geweest tussen Monica ALTERS en Joanna RODRIGUEZ, zonder dat Margriete GERALDIN daarin betrokken was of Joanna zou uitgescholden hebben, doch dat deze laatste haar dochter heeft willen naar huis halen, en dat zij enkel na de waterpot op het hoofd gekregen te hebben "soo gequetst als sij was" naar binnen in Joanna's huis is gegaan om haar dochter te doen buiten komen.

Paschasia NORMAERT daarentegen verklaart dat Marie GERALDIN met haar twee dochters, Monica en Joanna ALTERS, in het huis van Joanna RODRIGUEZ zijn binnengedrongen "onder verscheyde injurien, trecken-de Joanna bij de twijte ende het haer omme haar met geweld uyt haer huys te hebben, sonder dat sij haer op straete hebben connen cryghen". Deze getuige is blijven staan vóór Joanna's deur "omme alles claerder ende sekerder te sien", en heeft niet gezien dat er gesmeten werd met een waterpot, maar heeft wel Margriete bloedend zien buitenkomen. Zij heeft daarna ook Joanna zien buitenkomen, met loshangend haar en zonder tuite en heeft haar horen roepen "gij dieven, geeft mijne juwelen wederom", waarop Monica heeft teruggeroepen "wij zullen ze niet wedergeven".

Margriete GERALDIN die erg gekwetst was, en in "peryckel van den doodt" vier weken te bed heeft moeten blijven en "geadminstreert is geworden met de sacramenten van de heylighe kercke", is op verzoek van het schepencollege onderzocht geweest door stadsdokter Joannes VANDEN HEEDE en meester-chirurgijn Michiel RECHTERS. Volgens deze heren was zij "geaffligeert met eene solutie op het os frontis ende in de musculus frontis ende temporalis" waardoor zij tien dagen in stervensgevaar in het donker heeft moeten liggen; dat er om de wonde te genezen een grote incisie is gemaakt geworden zodat "het cranium ontbloedt" is geworden, zonder dat kan bevestigd worden "datter diversche schelfers daarvan souden gevallen syn, maer datter quaede symtomaten sijn geweest", en dat het geval nog verergerd was omdat de gekwetste daarbij ook nog "de roose" had gekregen.

Sr Boudewijn VANDEN HEEDE weet eindelijk te vertellen dat toen hij nadien met Marie GERALDIN over de zaak sprak, en haar uitdrukkelijk vroeg of zij al dan niet binnen geweest was in het huis van Joanna RODRIGUEZ, zij heeft bekend dat zij maar "een weynigh over de sulle van den ganck geweest hadde".

Samengevat en hertaald uit register B.V. 17.128 (civile informaties stad Oostende).

DOKTER LOUIS VERHAEGHE

door Ivan VAN HYFTE

Van een toeval gesproken ! Allebei dokter, allebei gemeenteraadslid, allebei van liberale strekking en allebei negentiende eeuw !

De ene dokter VERHAEGHE (1876-1936), Schepen van Openbare Werken en Schone Kunsten, blijft voortleven in een straatnaam, de andere dokter VERHAEGHE (1811-1870) haal ik uit de vergetelheid.

5 dagen na het overlijden van Louis VERHAEGHE (10-5-1870) werd in het sterfhuis hulde gebracht door 2 van zijn collega's, dokter DECEUNYNCK en dokter MARINUS, lid van de Koninklijke Academie van Geneeskunde van België waarvan de afgestorvene vice-voorzitter is geweest. De redevoeringen zijn bewaard gebleven en laten ons een biografie zien van een eminent medicus.

Geboren te Ieper (9-9-1811), waar hij aan het college studeerde. Schitterend examen in de medicijnschool te Brugge voor het diploma van chirurg. Vervolmaakte zich in Parijs en vestigde zich daarna in Oostende. Om alle academische graden te halen verscheen hij vóór een jury uit Gent en Leuven die hem met grote onderscheiding het diploma toekende van "docteur en médecine, en chirurgie et en l'art des accouchements".

Het slagen in talrijke chirurgische ingrepen trok al vlug de aandacht van medische academies uit het buitenland die hem lid maakten van hun hoge instelling : Londen, Sint Petersburg, Warchau, Parijs... Veel eminenties uit deze medische kringen kwamen hem opzoeken in het decor van een luxe-badstad waar zij zo graag aan zee frekwenteerden. Ongewild bezorgde hij Oostende een elitair clientèle.

Zijn reputatie van man van de wetenschap deed hij alle eer aan met een publicatie over zeebaden : "Les bains de mer d'Ostende, leurs effets physiologiques et thérapeutiques". Plastische chirurgie was hem niet vreemd. Hij vertaalde ook werk in het Engels over tyfys. Toen hij in België een nieuw operatief procédé invoerde (het systeem prof. LANGENBECK) werd hij hiervoor als lid opgenomen in de Medische Academië.

De Belgische regering schonk hem een eremedaille om zijn inzet tijdens het cholera-jaar 1849. Buitenlandse waardering genoot hij vanwege de koning van Pruisen die hem in 1860 het "Kruis van de Rode Arend van Pruisen" toekende en van de koning van Wurtemberg die hem het "Kruis van de Frederiksorde" overhandigde (1867).

Dokter VERHAEGHE was vooral Oostendenaar : als gemeenteraadslid (1852-1863), had hij in stad een dokterspraktijk en was chirurg in het hospitaal.

BEZOEKT DE TENTOONSTELLING "AFFICHES UIT DE OUDE DOOS" IN ONS MUSEUM

DAGELIJKS (uitgenomen op Dinsdag) OPEN TOT EIND SEPTEMBER

VAN 10 u. tot 12 u.
15 u. tot 17 u.

OSTENDIANA

door A. SWYNGEDAUW
m.m.v. E. SMISSAERT

BALLEGEER, Johan - Ostendiana B.185/41

Lien gaat naar Amerika. Averbode : Altiora, 1990.

BEKAERT, Geert - Ostendiana B.409/1

Léon Stijnen, een architect : Antwerpen, 1899-1990 : tentoonstellingscatalogus. Antwerpen : Kunstcentrum de Singel, 1990.

DURIBREUX, Gaston - Ostendiana D.925/29

De parabel van de geliefde tollenaar : roman. Brugge : Desclée De Brouwer, 1956.

ENTE, Pierre A. - Ostendiana E.337/1

Sélection de 4000 citations, devises, maximes, pensées. Ostende : P.A. Ente, s.a., 199?.

JONCKHEERE, Karel - Ostendiana J.415/197

Karel Jonckheere (° Oostende 9.4.1906) 85 : viering 85 jaar Karel Jonckheere in het Provinciaal Museum voor Moderne Kunst, Oostende, 3 mei 1991. Oostende : Vrienden van het PMMK, mei 1991.

LIETARD, Edwin - Ostendiana L.552/12

Oostendse medailles over de vaandelinhuldigingen : 1888-1938. Oostende : E. Lietard, april 1991.

MASEREEL, Frans - Ostendiana M.295/77

Frans Masereel : catalogue d'exposition : brochure. Offset Arts graphique, 197?.

MASEREEL, Frans - Ostendiana M.295/78

Frans Masereel : catalogue d'exposition rétrospective tenue à Gand et à Liège. Gand : Imp. Snoeck-Ducaju, 1951.

MASEREEL, Frans - Ostendiana M.295/79

Frans Masereel : catalogus tentoonstelling gehouden te Mechelen, "Huis De Zalm". Mechelen : Huis De Zalm, 1954.

OESTERBANK - Ostendiana O.162/1

De Oesterbank : 1990 verslag van het 25e boekjaar. Oostende : De Oesterbank, 1991.

PEELLAERT, Lucy - Ostendiana P.256/1

La famille "Serruys" : une contribution à l'histoire et à la généalogie. Lucy Peellaert, 1987.

TAVERNIER, Etienne - Ostendiana T.150/1

De ontwikkeling van veeteelt en landbouw, tussen Ijzer en Zwin, van de 11de tot de 14de eeuw : verhandeling. Leuven : K.U. Leuven, 1947.

VANLERBERGHE, Jennie - Ostendiana V.158.5/1

Onder gesloten omslag : roman. Oostende : Uitg. Manga, 1990.

DUSAUCHOIT, Renaat - Ostendiana W.5612/59

De "postcode 1990" in West-Vlaanderen onder de marcofilistische loep. Oostende : Westvlaamse filatelistische studiekering, 1991.

BALLEGEER, Johan - Ostendiana B.185/40

Princesa : historische novelle. Averbode, 1991.

LIETARD, Edwin - Ostendiana L.552/13

Hoe en wat verzamelen in de penningskunde ? Oostende : E. Lietard, 1991.

EEN KANTENSCHOOL IN 1750

door J.G. DE BROUWERE

Anna Petronilla FAES en de jongere Maria Francisca BONDELUE waren twee brave, godvrezende "jonghe dochters met malcanderen woonende". Toen ze wat ouder werden (Anna Petronilla was toen rond de 36) dachten ze aan elkanders verder leven, en er ook aan (stel U voor, lezer) dat ze "eerlick" moesten begraven worden.

Het lijkt erop, dat ze het advies vroegen van hun geestelijke leiders, nml. twee van de Oratorianen die te Oostende de parochie- en andere diensten waarnamen, en dat waren Joannes HAGAERTS en de oudere Jacobus Franciscus VAN DEN NESTE. Het mag wel worden gezegd, dat deze beide Eerwaarde Heren een volledig belangloos advies verstrekten.

Maar waar leefden deze beide vrome vrouwen van ? Wel, ze waren "te saemen gheassocieert, omme hun met de spellewerck schoole te ondersteunen". Met andere woorden : ze waren kantwerksters, die het plan hadden opgevat én uitgevoerd om aan de Oostendse meisjes het kanteklossen aan te leren. Wat zeggen wil, dat ze ten slotte niet biezonder vermogend waren. Maar aan hetgeen ze bezaten hechten ze waarde, en zo ze wensten dat het niet zou verlopen gaan, wilden ze ook dat hun erfgenamen ervan zouden genieten.

Wat stelden de EE. HH. van het Oratorie dan voor : dat ze haar eigendom aan elkaar zouden legateren, maar mits drie voorwaarden. 1) dat langst levende zou ervoor zorgen, dat de overledene deftig zou worden uitgevaren en begraven; 2) dat na de dood van de langstlevende de goederen naar elkaars erfgenamen zouden terugkeren, en 3) "so het gheviele dat de langstlevende" de spellewerkschool niet alleen meester kon, en noodgedwongen zich "met een ander(e) quaeme te associeren", ze een inventaris van de goederen opmaken zou, zodanig dat aan de tweede voorwaarde kon worden voldaan.

Dat leek haar een goed advies, en beiden trokken ze, samen met de twee Oratorianen, naar François Lucas PILLE "notaris publyck binnen der stede, ende port van Oostende residerende", om dat nu eens te laten beschrijven. Dit gebeurde op zaterdag 02/10/1751. Anna Petronilla tekende met een kruisje, "verclaerende niet te connen schrijven", en Maria Francisca tekende met schier gecalligrafeerde letters. De twee Oratorianen tekenden als getuigen.

EPILOOG

Anna Petronilla FAES, die te Oostende geboren werd op 19/02/1715 (dochter van Carolus en Maria CARPENTIER) stierf wel zéér oud op donderdag 23 augustus 1792.

Maria Francisca BONDELUE was het niet vergeten, dat ze haar vriendin "eerlick sal moeten doen begraeven". Op zaterdag de 25ste kreeg Anna Petronilla haar fatsoenlijke uitvaart in de Oostendse parochiekerk.

Al wat voorgaat blijkt uit een akte van notaris Fr. L. PILLE (notaris 1728-1753) en uit de Parochie Registers op het Rijksarchief te Brugge. Zie : Notariële Archieven (hierbij sterk verkleind gereproduceerd). Fonds VAN CAILLIE. Depot 1940. Registers nr. 33, akte nr. 15c.

- 10° 4 kwartetten KV 285, 285 a en b, 298, voor fluit en strijkers; Adagio en rondo KV 617, voor fluit, glasharmonika, hobo en strijkers van W.A. Mozart.
M. Grauwels, fluit; D. James, glasharmonika; The Brussels Virtuosi.
 Hyperion 66392; 1CD (uitgave 1989).
- 11° 2 Concerto's KV 299 en 313; Andante KV 315, voor fluit en orkest.
M. Grauwels, fluit; G. Herbert, harp; Les Violons du Roy o.l.v. B. Labadie.
 Hyperion 66393; 1CD (uitgave 1989).

MUZIEKKAPEL VAN DE ZEEMACHT

- 9° Marine's March. Atlantis opus 65 van Guy Duyck. Holiday for band van R. Mitchell. Les papillons van C. Lankester. Olympic fanfare and theme van J. Williams. Cap Kennedy van S. Lancen. Yankee doodle van M. Gould. The phantom of the opera van A.L. Webber. Marsch der Belgische Zeemacht van L. GASIA.
 Muziekkapel van de Zeemacht o.l.v. Peter Snellinckx.
 Opgenomen in Studio Steurbaut Gent in 1990.
 Pyramid 9011; 1CD + tekst.

DOCUMENTEN

- 5° Anto Diez (beeldopname) : kunstschilder t.g.v. zijn 75ste verjaardag.
 Scotch 3 M VHS; 1 videocassette.
- 6° Zot, dwaas, boosaardig, zo ben ik (beeldopname) : zelfportret van James Ensor (1860-1949) door Luc de Heusch.
 Brussel Simple production Alvos VHS; 1 videocassette.

HET LICHT GENRE

Roger KIMPE

- 1° Bravo voor KVO; De Steense molen van F. Feys en F. Roets, arrangement door S. Feys.
Roger Kimpe & Cie, zang; met orkest.
 Holy hole HH 9001113; 1 single.

Jackie LAFON

- 4° Merci Edith : Le vie en rose; Les flons flons du bal; Hymne à l'amour; La goulante du pauvre Jean; Mon dieu; Mon manège à moi; Milord; Non, je ne regrette rien; Les mots d'amour; Mon vieux Lucien; L'accordioniste.
J. Lafon, zang; met begeleiding.
 Monopole MLT 0299/1044; 1LP.

Terry LANKA

- 9° Twisten maar; Flowers.
Terry Lanka, zang; met begeleiding.
 G W L G 90001; 1 single (uitgave 1990).

Laurentius VANACKER

- 4° Elevator : Sweet Mariam; A rose in my garden; Tokio town; The girl from the tropical Brasil; Don't go to L.A.; Spider in a web; A sign of love; I'm not the one Tracy; Woman you need someone to love; Elevator to the sun; Tshernobyl.
L. Vanacker, zang, tekst en muziekarrangementen.

Verkocht ten bate van de campagne om een lift te financieren voor de 100 % gehandicapte zoon van Laurentius.
Rondo VAF 006 + tekst; 1CD (uitgave 1990).

Ludwig VAN....

- 2° Zo lief en zo mooi; B-kant : instrumentale versie.
Ludwig Van..., zang, met vocale en instrum. begeleiding.
Excess ER 1009; 1 single.

MAN X

- 1° The spell is broken; Slippery roads.
Man X, vocaal en instrumentaal = Christ Dinneweth, Antoon Lamon, Ivan Missinne, Stefaan Lambert en Kloot Per.
Red Alert RAR 1; 1 single (uitgave 1989).

Bobby MARTY (Nieuwpoort)

- 4° Au rendez-vous des artistes; Leve de autobaan.
B. Marty, zang met begeleiding; productie Mike Dorian.
M.D. International records 8851; 1 single.

Johny MONTIJN

- 1° Mona Lisa; Als marktkramer ben ik geboren.
J. Montijn, zang; met begeleiding.
Laureaat Playbackshow VTM.
Indix 8025; 1 single (uitgave 1989).

MOONLIGHT CROW

- 1° When the storm is over; Heaven & hell van M. Duyvejonck en F. Debaillie.
Moonlight Crow, vocaal en instrumentaal = Misten, Frank Dubbe, Inez, Lucky Stone, Bruno.
Getter records S 9005; 1 single (uitgave 1990).

NIEUWPOORT CONCERT BAND

- 1° Kerstconcert van 29 december 1987 : gearrangeerde kerstmuziek.
1 cassette : eigen opname.

LOS PELICANOS

- 1° Oh wat een leven; Mien keuninginne van Roger Borny.
Los Pelicanos, zang en orkest.
Monopole S 2655; 1 single.

PETTE SJIEKE

- 4° Dikke Mathille; Is je waste al droge, Marie ? van B. Gevaert en J. Deensen.
Gezongen door Pette Sjieke en De Kloeffe; met orkest.
Monopole S 2631; 1 single + tekst (uitgave 1989).
- 5° Natasja (1); Visjes moeten zwemmen van B. Gevaert en J. Deensen en Miet Provoost (1).
Gezongen door Pette Sjieke en De Kloeffe, met orkest.
Rondo VAF 005, 1 single (uitgave 1990).

SINKSENBRUID (Veurne)

- 1° De elf gezichten; De nieuwe folder, tekst en muziek van Jan Huyghe.
Volkszanggroep Sinksenbruid m.o.a. André Dequidt, accordeon; Cecile Goens, fluit.

Cecile Goens, fluit.
Contact GDEP 11001 VS; 1 single + tekst.

Willy VANBAVINCKHOVE

6° Dicht bij mij; B-kant : instrumentale versie.
W. Vanbavinckhove, zang; met begeleiding.
De opbrengst van deze plaat kwam ten goede van het Steunfonds
Naila Vanbavinckhove.
Monopole S 2309; 1 single.

OOSTENDSE MUZIEKMAATSCHAPPIJEN

door Norbert HOSTYN

HET MUZIEKKORPS VAN HET 7e LINIEREGIMENT

Het korps van het 7e Linierement stond in de jaren 1850-1860 onder leiding van MEISSNER. Het korps concerteerde regelmatig in het Casino op het Wapenplein, in de "Cercle du Phare", en in het Kursaal op de dijk. Het programma bestond hoofdzakelijk uit marsmuziek, galops, pas-redoublés, walsen, pot-pourris, arrangementen en geliefde operamelodieën, ouvertures en dies meer. Veel van die arrangementen waren het werk van MEISSNER zelf.

Een vaste afspraak voor jong en oud waren verder de concerten die het 7e Linierement drie maal per week om 18.30 uur gaf in de "Jardin des Princes", het verdwenen parkje aan de huidige Hofstraat.

Van 1850 af werd voor die concerten een klein entreegeld gevraagd. In "La Flandre Maritime" van 26 juni 1850 lezen we het zo : "L'engombrement des années précédentes n'existait plus; la rétribution minime exigée des habitants pour avoir le droit de fréquenter le jardin a fait disparaître cet inconvéniant". De concerten van het regiment brachten een welgekomen afwisseling in het biedermeierachtige leven van de ontluikende badplaats. Ze waren dan ook erg seizoengebonden : van eind juni tot medio september.

Onder de toondichters veel gekende namen : ADAM, ROSSINI, STRAUSS, THOMAS, VERDI... behoorden tot de "top tien". Maar ook vergeten grootheden als een APOLLINI, een DECOO, een GODFREY, een LABITZKY of een LAUBE stonden regelmatig op het programma.

Ter illustratie van hun repertorium volgt hier het programma van een concert op 16 augustus 1850.

Ouverture "Cheval de Bronze"	AUBER
Fantasie op "Nabuchodonosor"	arr. MEISSNER
Walsen	LABITZKY
Pot-pourri naar "Zampa"	arr. BENDER
Quadrille	STRAUSS

Oostendenaars en toeristen waren zeer tevreden met de prestaties van MEISSNER's korps. In september 1851 werd op het stadhuis een felicitatiebrief en een gouden uurwerk ten teken van erkentelijkheid aan MEISSNER overhandigd (Flandre Maritime, 15 september 1851). Op andere tijdstippen betuigden andere belangengroepen, zoals de Kursaaldirectie, hun dank aan MEISSNER.

Een uitzonderlijke hoogdag in de geschiedenis van het muziekkorps van het 7e Linierement was de aankomst van Queen Victoria te

Oostende op 22 augustus 1850, door hun geschal opgeluisterd.
Het 7e Linierement ruimde hier de plaats voor het 9e.

* *
*

HET MUZIEKKORPS VAN HET 9e LINIEREGIMENT

Verzorgde in 1857 de concerten te Oostende. Dirigent was F.L. VAN DEN BOGAERDE. Deze was ook bedrijvig als componist van polka's, redoublés, galops of scottischen en uiteraard ook als arrangeur van populaire muziek. Zijn polka "Kursaal" genoot destijds enige bekendheid.

Dat muziek niet altijd de zeden verzachtte bij de spelers van het 9e bewijst volgende anecdote uit "La Feuille d'Ostende" van 5 februari 1857 : Lambert GRAPTA, tamboer bij het korps, raakte slaags met zijn maitresse in een danszaal aan de Oesterbankstraat. Clémence WATELLE was haar naam. GRAPTA gooide ze van de trappen en Clémence belandde met breuken in het ziekenhuis. Lambert belandde in de "bak".

* *
*

HET MUZIEKKORPS VAN HET 3e LINIEREGIMENT

Van 1887 af was het het korps van het 3e Linierement dat de militaire blaasmuziek te Oostende verzorgde. 16 jaar lang was Charles SIMAR dirigent van het ensemble. HAUCHARD was tweede dirigent.

SIMAR begon zijn carrière op 21 januari 1867 als muzikant bij het 1e Linierement. In 1874 werd hij "chef de musique" van het 14e. Hij bleef dat tot in 1882 toen hij aan het 3e Linierement verbonden werd.

Onder SIMAR's muzikale leiding oogstte het muziekkorps van het 3e talloze successen te Oostende tijdens hun vele optredens in het Kursaal, op het Wapenplein en elders. Ook hun repertorium was enorm uitgebreid en 100 % op de smaak van de tijd ingesteld.

Ter illustratie hun programma van 15 april 1900.

Bruiloftsmarch uit Midzomernachtsdroom	MENDELSSOHN
Ouverture "Reine d'un jour"	ADAM
Les rameux	FAURÉ
Manon - grande fantaisie	MASSÉNT
La Tour Eiffel	GUERAUT

Charles SIMAR was ook als componist bedrijvig. We kennen van hem een "Doux Réveil" (romance zonder woorden) en een "Souvenir de Prague" (serenade). Het was ook hij die in juli 1888 de uitvoering van Edmond LAPON's cantate "Les Suppliantes" dirigeerde in het Kursaal.

SIMAR's uitvaart te Oostende op 5 maart 1902 werd een grootse rouwhulde vanwege collega's en bewonderaars (Echo d'Ostende, 6 maart 1902).

Als dirigent van het 3e Linierement werd SIMAR opgevolgd door Frits VAN DE WALLE. Ook deze waagde zich aan composities : van hem kennen we o.m. een "Militaire March", een "Solidarité-Marche" en de "March der Politiebeambten van Oostende".

Nog even het programma uit zijn tijd (22 juni 1902).

Avec Amplomb mars	VOLLSTEDT
Maritana ouverture	WALLACE
Sérénade Espagnole	DE MOL
Pot-Pourri op "Le Petit Duc"	LECOQC
Die Prager walsen	GUNGL

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (19)

door Aimé SMISSAERT (+)

Men beweert dat de Belgische vlieger CROMBEZ heden over Brugge vloog en briefjes liet vallen waarop het volgende te lezen stond :
"90.000 Duitschers in aftocht. Veldslag La Bassée en barrière gewonnen. Fransche staf te Maubeuge. Bergen en Namen gewonnen door de Bondgenoten. Onder bevel van generaal D'AMADE Luxemburg door de Franschen bezet. Slag door de Bondgenoten gewonnen te Cassel. Opstand te Berlijn. Slag van de IJzer : 65.000 dooden en gekwetsten, 151 kanons, 410 wagens en 80.000 krijgsgevangenen genomen.

(get.) CROMBEZ

't Is te schoon om te gelooven ! Daar steekt "hooge fantasia" in ! ! Morgen zal velen de ontgoocheling brengen !

* * *

Wij vernamen Maandag dat een groote aannemer onzer stad verplicht was geworden een brug te leggen, te Slype, gehucht Slype-brug over de Nieupoortsche vaart. Zijn volk zou eerst geweigerd hebben te werken, doch nadien op dit besluit teruggekomen zijn - van daar, al die karren hout, kettingen enz. die wij sedert een paar dagen alhier zien vooruittrekken. Het gerucht liep in de stad dat de brug, aldus gemaakt, door de Engelsche schepen stuk zou geschoten zijn geworden en dat er 2, 4, 5 of 6 mannen die er aan werkten (Oostendenaars) gedood of gekwetst zouden zijn.

Dit alles is onwaar : heden namiddag was de brug heel en gansch gelegd zonder dat er iemand iets voorviel. Overmorgen, Maandag begint men met het leggen eener tweede brug over de Rattevalle (Slype), over dezelfde vaart.

Edoch, niet de aannemer in kwestie, doch wel Duitschers zouden die bruggen leggen.

Maandag 16 November. -

DRIEENDERTIGSTE DAG DER BEZETTING

In den afgeloopen nacht werd enkele malen geschoten, en zeer hevig. Heden nochtans, hoorde men niet het minste geschut, misschien wel ten gevolge van den verkeerden wind.

Deze morgen, zoals alle morgenden, trekken troepen en bevoorradingswagens op in de richting van Leffinghe en Middelkerke.

Van 3 tot 4 ure, concert op de Groote Markt.

De Duitschers die binnen gedrongen zijn in het huis van M. Alfons VAN ISEGHEM, gewezen gemeentesekretaris, hebben gansch den hof omspit en kisten met zilverwerk, enz., die daar geborgen

waren gevonden hebbende, hebben zij alles geplunderd.

Deze nacht ook werd het huis van Dr VERSCHEURE, Van Iseghemlaan, geplunderd.

* * *

Gister kwam een binnenlander toe met 500 zakken bloem uit Brugge. Het was nochtans door de Duitschers verboden uit die stad nog een pond bloem uit te voeren. Doch toen dit bevel uitkwam, was de bloem reeds besteld.

Met hetzelfde schip kwamen 10 duizend kilos meel voor 3 bakkers onzer stad.

't Schip moest worden gelost maar de Duitschers verboden zulks. De Zeer Eerw. Deken CAMERLYNCK (1) kwam er tusschen - en 't schip mocht gelost worden - doch BITTINGER, de Polizeikommissaris, stelde den Z.E.H. Deken verantwoordelijk indien er nog uit Brugge werd uitgevoerd ! !

* * *

De zieken en gekwetsten, nog in het militair hospitaal verpleegd, werden heden weggevoerd en de Zusters afgedankt.

Dinsdag 17 November. -

VIERENDERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Rond 9 1/2 ure vertrekken, van het Hotel des Thermes, 11 grote karren van het Rood Kruis, beladen met bedden, beddegoed, geneesmiddelen, pakken watte, linnen, enz. Langs de A. Pieterslaan en den Thouroutschensteenweg verlaten zij de stad.

Een kwart nadien, triomfantelijke intreden, langs de Kapellestraat, van... een oud kanon door de Duitschers afgehaald van d'Halve Mane (Oostkant der haven). Op die... relikwie, voorzeker afkomstig uit Napoleon's tijd, zit een Duitscher scherrebeks; een 30 tal soldaten omringen het en zingen luidkeels : *Uns Vaterland muss grosser sein ! 't Kanon (!!) wordt op de Groote Markt ten toon gesteld, gedurende ruim een half uur, en wordt dan teruggehaald. Voorzeker zullen de Duitsche nieuwsbladen aan de volkeren van Silesië, Posnanië en Oost-Pruisen aankondigen dat de Duitschers rond Oostende eene verpletterende overwinning hebben behaald en een snelvurend kanon buit hebben gemaakt.*

Doch terwijl die Duitsche parade eenieder heimelijk doet lachen, gebeurt in de Kommandantur iets dat ernstig stof tot nadenken geeft ; de stad is verplicht iedere dag 3 duizend brooden te leveren aan de Duitschers. Sedert een paar dagen is die levering maar onregelmatig gedaan geworden. Burgemeester LIEBAERT is op de Kommandantur geroepen geworden om uitleg te geven : hij doet uitschijnen dat er zoo weinig bloem in stad is, nog niet genoeg om de bevolking zoo 't behoort te spijzen. In tegenwoordigheid van den Z.E.H. Deken en van andere personen, snauwt de Kommandant hem tot 3 keeren toe : *"Nos soldats doivent vivre d'abord, vos habitants n'ont qu'à crever"* (onze soldaten moeten eerst leven, uwe inwoners moeten maar kreveeren !). Hij maakt de burgemeester verantwoordelijk

(1) Nooit of nooit mag vergeten worden wat Deken CAMERLYNCK, in die benarde tijden, deed voor de bevolking onzer stad. In onze oorlogsnota's zullen wij nog dikwijls spreken over dien "menschenvriend" aan wien Oostende zooveel goeds, tijdens de bezetting, verschuldigd was.

op zijn hoofd voor de stipte levering der geeischte brooden.

Aan den Z.E.H. Deken, die hem de toelating vraagt een schip met bloem en meel te mogen doen komen ten einde aan de armen brood te kunnen verschaffen, antwoordt hij weigerend, er bij voegend dat men hem genoeg bedrogen had met het eerste schip.

Heden morgen, om 11 ure, werden in Sint Sebastiaan 2 poneys aan den meestbiedende verkocht. De plakbrief, meldde dat de verkoop zou geschieden in de autogarage, rue Syrrhus.

Rond 1 1/2 ure wordt, opeens, al den kant van den Vuurtorenwijk, een hevige slag gehoord, die in de stad al de ruiten doet daveren. Een half uurken nadien, nog twee zulke slagen, op korten afstand van malkander. Van op de Visscherskaai ziet men, bij ieder slag, eene zwarte rookkolom opgaan. De onzinnigste geruchten loopen in stad rond : 't zijn de Engelsche schepen die schieten op de stad, 't is de haven die ondermijnd werd door de Duitschers en die ze nu doen springen, 't is 't Fort Napoleon, volgens andere, dat in den weg der Duitschers staat, enz. enz. - feitelijk zijn 't mijnen die op het strand gespoeld zijn en die de Duitschers doen springen. Die ontploffingen veroorzaakten het breken van tal van ruiten op de Vuurtorenwijk en de Visscherskaai.

Rond 4 ure, nieuwe ontploffing; nog eens eene mijn die men springen doet.

Woensdag 18 November. -

VIJFENDERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Deze nacht heeft het ferm gevrozen.

Deze nacht ook kwamen er veel gekwetsten toe.

Rond 8 ure rijden een 25 tal autos van den Duitschen staf, gevuld met officieren, den Thouroutschensteenweg op.

Rond 1 1/2 ure komt een Duitsch vliegmachien over de stad gevlogen; het blijft eenige oogenblikken zweven boven de kazern en verdwijnt dan in de richting van Steene. 10 minuten nadien vertrekt, uit de kazerne, al wat beenen heeft met kanonnen en caissons in de richting van Middelkerke.

Rond 3 1/2 ure vliegt een "taube" boven de stad. Van uit de verte komt een vliegmachien onzer Bondgenoten het te gemoet. Onze Duitscher vlucht, zooveel hij hemelsch vluchten kan, in de richting van Steene.

Van 4 tot 5 ure hooren wij tamelijk hevig geschot al den kant van Nieupoort.

* * *

Vooraleer hunnen dienst te verlaten, hadden, kort voor het binnenkomen der Duitschers, werklieden van den ijzerweg uit de talrijke locomotieven, in en om onze statiën staande, een stuk van het mecanism gehaald. De Duitschers hebben thans die locomotieven hersteld, en zenden ze, met waggons, tenders, enz. uit onze statiën weg. Nog een paar dagen, en er zal niets meer van spoorwegmateriaal overblijven in onze stad !

* * *

Volgende plakbrief werd heden uitgehangen :

BEKENDMAKING

Te beginnen van heden heb ik het algemeen bestuur der Provincie West-Vlaanderen als Duitsche Keizerlijke Militaire Gouverneur overgenomen.

Mijn adjudant is de Majoor Rogalla VON BIEDERSTEIN.

Als voorzitter van het burgelijk bestuur der Provincie West-Vlaanderen heb ik de heer President KÜSTER aangesteld.

De arrondissementoversten zijn, voor Brugge Lt.-Kol. Graaf VON SCHERIN, voor Kortrijk, Kolonel LÜBBERT.

De bureelen van het Militair Gouvernement zijn ingericht Ridderstraat, nr 27.

Brugge, den 14 november 1914.

De Militaire Gouverneur

van West-Vlaanderen.
VON KRAMSTRA
Luitenant-generaal

* * *

Men weet dat over 2 dagen BITTINGER den Z.E.H. Deken CAMERLYNCK verantwoordelijk miek voor het geval dat er nog bloem of meel uit Brugge naar Oostende zou worden overgebracht.

Wat gedaan ?

Na raad gesleggen te hebben met de gemeenteoverheden, trok onzen beminden en ievervollen Deken vandaag met Schepen MOREAUX en M. THONÉ, gemeentesekretaris, naar de kommandantur om daar samen met den fameuzen BITTINGER te spreken over de bevoorrading onzer stad.

't En liep niet gemakkelijk af, maar, ten slotte, werd toch bekomen dat een of twee afgeveerdigden naar de omliggende dorpen zouden mogen gaan om graan te koopen en dit graan te laten malen. Die afgeveerdigde(n) zou(den) vergezeld zijn van 2 soldaten.

Tevens werd de toelating verleend aan den Z.E.H. Deken CAMERLYNCK 500 ton cokes te bestellen aan de Cokefabriek van Zandvoorde, op de uitdrukkelijke voorwaarde dat het vervoer per schip zou geschieden en dat de namen van dit schip en schipper aan de duit-sche overheid zouden kenbaar gemaakt worden.

Die cokes zouden geleverd worden in de vischmijn aan 25 frank de 1000 kilos, te betalen, desgevallend, in kasbons.

W'en hadden vandaag maar voor 10 dagen meel meer in stad !

Dagelijks hadden we 50 zakken meel noodig voor de bevolking, en daarbij waren we nog gedwongen ieder dag 3000 brooden te leveren aan de platkoppen !

Donderdag 19 November. -

ZESENDERTIGSTE DAG DER BEZETTING

De zesde week der bezetting begint heden met hevige sneeuw- en hagelbuien, gepaard met regenvlagen. Een echt Januariweder !

Op de markt zelfde getal, of daaromtrent, groensel- en boterboerinnen gelijk verleden week. De prijzen van groenten en boter blijven, nagenoeg, dezelfde. Enkel de eieren zijn zeer duur : 25 c. stuk in de winkels en 22 op de markt. Ook het vleesch stijgt voortdurend in prijs.

Men weet dat de groensel- en boterboerinnen, alsook de kooplieden die naar de markt willen komen, moeten vergezeld zijn van

burgemeester hunner gemeente of zijn afgeveerdigde. Zulks was, nochtans, weinig gekend op onze buitengemeenten : de duitsche overheid deed derhalve de burgemeesters der omliggende gemeenten bijeenroepen op eene vergadering, heden om 9 1/2 ure op ons stadhuis te houden. Deze vergadering werd voorgezeten door schepen MOREAUX, van Oostende, bijgestaan door schepen VERHAEGHE en M. DE COCK, gemeenteraadsheer. Een duitsche officier woonde ze bij. Mededeeling werd gedaan aan de vergadering van het besluit, door de duitsche overheid genomen, aangaande de markten. De burgemeesters werden aangemaand zoveel ruchtbaarheid mogelijk aan dit besluit te geven, opdat de markt van Oostende goed zou gevolgd worden. Eenige burgemeesters gevraagd hebbende dat de duitschers de gemeentehuizen zouden eerbiedigen, antwoordde de officier grijnslachend dat zulks altijd niet mogelijk was.

Wij nemen de gelegenheid dezer vergadering te baat om inlichtingen in te winnen over den toestand op den buiten. Eilaas ! De inlichtingen zijn er bedroevend : onze buitenbevolking wordt gladweg uitgegeëten door de duitschers. M. WYNTHEIN, burgemeester van Moere, zag zijne hofstede totaal geplunderd; hij is in zijn ambt vervangen door M. VANDENWYNGAERT. Te Ghistel zijn de duitschers bezig met houten loodsen voor hunne vliegmachienen te maken. M. DEWAELE, dd. schepen, moest heden den heer Emiel STAESSENS, de welgekende brouwer onzer stad, verwittigen dat hij een 100 tal boomen, staande in eene weide bij de kerk van Ghistel moest doen afkappen - die boomen in den weg der vliegmachienen zijnde. Deze nacht is eene aanzienlijke duitsche macht (20.000 man, beweert men) door Ghistel getrokken en heeft zich verspreid te Moere, Zande, Zevecote, enz. Zande, die sedert een paar dagen van de pinhelmen verlost was, kreeg er wederom een 1.000 tal voor zijn deel. In dat klein dorp van 560 inwoners waren, dagen op dagen, 3.500 man en 4.000 peerden ingekwartierd. Alles, alles moest hen geleverd worden door de inwoners, en thans nog moet de gemeente, ieder dag, 500 kilos haver leveren !

En, zoo te Zande, zoo in andere gemeenten : de schoone hofstede van M. DEVREESE, burgemeester van Zevecote, eene hofstede van 4 of 5 peerden, totaal geplunderd !

Leffinghe werd ook niet gespaard. Daar ook werden de menschen uitgeëten, daar ook moesten boerejongens met hen meerijden om hen den weg te toonen.

Op zekere avond scheen de maan op de vensters der kerk, en die 't niet en wist, of van de gemeente niet en was, zou voorzeker gedacht hebben dat er licht in de kerk was. De duitschers meenden het ook : zij hielden de EE.HH. DELAERE, pastor en DE JUDE, onder-pastor, alsook de heer DE RUYTER, burgemeester en de heer koster aan, onder betichting 's nachts licht in de kerk gebezigd te hebben. Die 4 heeren werden, per rijtuig, naar Middelkerke gedaan, aldaar langdurig ondervraagd en mochten dan te voet naar Leffinghe terugkeeren.

* * *

Rond 7 1/2 ure begon het geschot : men kon het niet al te duidelijk hooren, enkel van tijd tot tijd een harde slag, eene bommeling.

De politie gaat overal, in de winkels rond, en verplicht de winkeliers eenen inventaris op te maken van de eetwaren, suiker, koffij enz., die zij nog in magazijn hebben.

MARIAKERKE & DE TIRPITZ-BATTERIJ (2-6-1918)

OVER HET HAZEGRAS
EN DE KERK VAN O.L.VROUW ONBEVLEKTE ONTVANGENIS

door Jean Pierre FALISE

Vooraleer de geschiedenis van de parochie te overlopen en een beschrijving te geven van het interieur van de kerk wil ik het eerst even hebben over het grondgebied, of de wijk, Hazegras.

De eerste maal dat men die naam gebruikt is in 1598. In oude archieven vinden we "Hazegras" terug als een stuk polderland dat buiten de vestingen van Oostende gelegen was. Dit gebied vormde oorspronkelijk de noord-oosthoek van de Sinte-Catharinapolder. Van 1584 tot 1746 maakte de polder deel uit van de historische polders van Oostende, een gebied dat verbinding had met de zee.

In 1746 werd de Sinte-Catharinapolder "bedyckt" waardoor dit gebied kon geschikt gemaakt worden voor de landbouw.

In 1749 werd er van deze polder een kaart opgemaakt waarop dit gebied staat ingedeeld in stukken = Begin. Het gebied van het huidige Hazegras lag in het XIVde Begin, begrensd door de Leffingestraat, de Dode Kreek, de Sinte-Catharinabeek en de Meylandtdijk. Dit Begin was ingedeeld in 5 stukken en op één stuk stond een "keete". Deze keet was het enige gebouwtje in het XIVde Begin. Op de kaart komt de naam Hazegras niet voor.

In 1786 wordt voor het eerst het toponiem "Hazegras" gebruikt voor de nieuwe stadszone die bezuiden de handelskommen tot stand zou komen. Deze plaatsnaam komt voor op een tekst, gevoegd bij een kaart van 1785-1786. In andere documenten komt deze term eerst in 1798 voor. In 1822 verschijnt de naam opnieuw in een vermelding : "...te Oostende...in het Hazegras. Mei 1822".

Buiten de vestingen van Oostende, ten zuiden van de stad, ligt dus een stuk land waarvoor er eigenlijk geen belangstelling bestaat.

In 1774-1776 werd op deze grond het 1e handelsdok gegraven en in 1781-1782 het 2de en 3de handelsdok. Een gedeelte van de zuidelijke vestingen werd opgeruimd (1781) en toen kwam er wel belangstelling. Men besloot er te verkavelen maar er werd nog niet gebouwd.

We moeten wachten tot de Franse bezetting in 1794 vooraleer er daarin verandering komt. De Franse autoriteiten dreigen met onteigening van de eigendompercelen tenzij er onmiddellijk gebouwd wordt.

Deze dreiging had zijn uitwerking en weldra werd er op het Hazegras gebouwd en ontstond een nieuw gedeelte van Oostende.

Onder het Koninkrijk der Nederlanden (1815-1830) werd een nieuwe walmuur opgetrokken om de zuidelijke stadsuitbreiding te beveiligen.

In 1838 kwamen de eerste treinen tot bij Oostende gereden maar de militairen gaven geen toelating om de vestingmuur te doorbreken en het eindpunt van de spoorlijn werd gebouwd buiten de zuidelijke vestingen.

In 1840 werd door Landsverdediging de toelating gegeven om een opening te maken in de vestingmuren om zo toe te laten de spoorlijn tot bij de stadskern te brengen. In 1844 werd een eerste station op het Hazegras gebouwd dat spoedig te klein bleek en vergroot werd tot het gebouw dat velen onder ons nog gekend hebben (d'oude statie).

In 1865 werden de vestingen volledig gesloopt en ontmanteld. Dit

laat een vrije ontplooiing van de stad toe en dus ook van het zuidelijk gedeelte.

Treinen brengen toeristen aan en spoedig werden er cafés en hotels gebouwd. Men bouwde er een slachthuis, een kerk (waarover later), een kazerne, scholen, een politiebureau. In het begin van deze eeuw legde men de Smet de Naeyerlaan aan en ook enkele mooie herenhuizen met uitzicht op het bosje en zo bereikte deze stadswijk stilaan het uitzicht dat wij gekend hebben vóór de 2de wereldoorlog.

* * *

Maar laten wij nu overgaan tot de "parochiale" geschiedenis.

We beginnen tamelijk laat in de tijd nml. in het jaar 1801 toen Napoleon en de Paus een concordaat sloten. Dit concordaat bepaalde o.a. dat de departementen van Leie en Schelde (West- en Oostvlaanderen) deel uitmaakten van het bisdom Gent. De dekenij Oudenburg, waartoe Oostende behoorde, werd afgeschaft en Oostende komt onder de dekenij Gistel.

In 1834, België is dus reeds onafhankelijk, werd het Bisdom Brugge opnieuw opgericht maar Oostende bleef nog steeds onder de dekenij Gistel. Oostende telde toen trouwens slechts 1 parochie en 1 kerk nml. die van SS. Petrus en Paulus.

Door de aangroei van de bevolking en de talrijke toeristen die Oostende bezochten ontstond al gauw de behoefte aan een tweede kerk, om niet te zeggen een tweede parochie.

Reeds op 25 februari en 18 augustus 1840 was er correspondentie tussen de bisschop van Brugge en het Ministerie van Justitie. Het gaat er niet over dat de gelovigen nergens ver van hun bidplaats verwijderd zijn, maar over het feit dat er in de parochiekerk onvoldoende ruimte is. Met één kerk kunnen er niet voldoende priesters in het werk gezet worden in verhouding met het grote aantal inwoners van de stad.

Er werd ook voorgesteld de Kapucijnenkerk zo spoedig mogelijk tot parochiekerk te verheffen.

Er gebeurde echter niets !

In 1845 ontving de pastoor van Oostende een schrijven van zijn bisschop in verband met de oprichting van een tweede parochie. "De eventuele bevolking van uw stad is van dien aard dat het onmogelijk wordt voor één pastoor aan de geestelijke zorgen tegemoet te komen. Overigens, de kerk is voor de helft te klein, rekening houdend met het voortdurende groeiend aantal van uw parochianen. Bijgevolg, kan ik onmogelijk terugkomen van mijn overtuiging, die ik mededeelde aan het gouvernement, over de noodzakelijkheid van in Oostende een succursale in te richten. Overigens, benevens de kosten die de stad voor het eerste gebouw tegenwoordig moet dragen, zullen die kosten niet erg veel oplopen tengevolge van de inrichting van een tweede parochiekerk".

"Wat het middel betreft dat de gemeenteraad voorstelt om aan de inwoners het nakomen van hun godsdienstige plichten te vergemakkelijken, meen ik dat die maatregel voorlopig de oprichting van de succursale kan vervangen, op voorwaarde dat er wordt gepredikt en de zielezorg er niet onder lijdt. Ik vraag u dus bij de gemeenteraad aan te dringen dat zij op hun beslissing zouden terugkomen. Nochtans vraag ik niet dat de voorgestelde maatregel op staande voet tot in de puntjes wordt uitgevoerd. Maar ik houd er sterk aan dat zij het principe aanvaardden terwijl zij het geschikte oogenblik afwachten om het te kunnen uitvoeren".

Er was dus een alternatief voorstel door de gemeenteraad. Dit alternatief betreft opnieuw de verheffing van de Kapucijnenkerk tot parochiekerk.

In 1850 en 1854 richtten vooraanstaanden uit de stad een petitie naar het Stadsbestuur teneinde een tweede parochie te bekomen.

In de petitie van 1854 zegt men o.a. "Que dans le courant de 1850 une demande vous a été adressée par quelques habitants d'Ostende afin qu'une seconde église paroissiale fut érigée dans l'intérieur de la ville et qu'a la même époque une autre requête vous fut remise qui combattait ce projet et qui vous démontrait en même temps l'utilité ou plutôt la nécessité d'établir une église (annexe) à l'Hazegras".

Aangezien er tot nu toe geen gevolg gegeven werd aan het verzoek van 1850 somt men nogmaals de redenen op die moeten aantonen dat een tweede kerk noodzakelijk is : - de aangroei van de bevolking, - door de roem van de baden verdubbelt de bevolking op bepaalde ogenblikken en inwoners en vreemdelingen kunnen zich niet van hun godsdienstige plichten kwijten.

Maar waarom wordt het Hazegras voorgesteld ? De petitie-schrijvers hebben goede redenen. Door de komst van de toeristen zijn de huurprijzen zo gestegen dat ze niet meer te betalen zijn door de werkende klasse, die tot nu toe verspreid was over de ganse stad. Daarom hebben vele inwoners zich stilaan gevestigd over de dokken (au-delà des bassins) en mag men gerust stellen dat het Hazegras een werkmansbeurt geworden is.

Dit Hazegras is echter tamelijk ver van de parochiekerk en gescheiden van de stad door de dokken en een brug, die moeilijk te gebruiken is door oude mensen en gebrekkigen (vooral door de sterke wind die er gedurende het grootste gedeelte van het jaar waait). Tenslotte zeggen de petitie-schrijvers dat er in de stad geen terreinen meer vrij zijn om er een nieuwe kerk te bouwen en dat de huidige parochiekerk in een déplorable toestand is. Gedurende de eventuele, maar nodige, verbouwwerken zal men toch moeten uitzien naar een voorlopige bidplaats, waarom dus niet onmiddellijk een nieuwe kerk bouwen op het Hazegras ?

Maar zover zijn we nog niet.

In 1855 stichten de Broeders van Liefde een kostelose school op het Hazegras en naast deze school heeft de Sint-Vincentiusgenootschap een kapel ingericht. De kapel was toegewijd aan O.L.Vrouw waar de H. Maagd aangeropen werd ter bestrijding van de cholera. In september 1855 krijgt de voorzitter van de genootschap de machtiging om de kapel open te stellen voor de bewoners van het kwartier. Op Zon- en Feestdagen mag de eucharistie daar bijgewoond worden door de bewoners van de wijk. Onderpastoor PECTOOR wordt aangeduid om in te staan voor de bediening van de kapel. Later wordt de toelating gegeven om er iedere dag Mis te lezen.

Deze toestand heeft ongeveer 6 jaar geduurd. Men zag de noodzaak in tot de oprichting van een tweede parochie maar men kon blijkbaar niet tot overeenstemming komen.

In 1861 valt echter de beslissing en op 22 juni wordt het Hazegras tot parochie opgericht. Men telde er toen 2.500 inwoners. E.H. RUYSSSEN werd de eerste pastoor.

Op 17 juli wordt reeds een kerkraad aangesteld en op 16 september 1861 wordt reeds een onderpastoor gevraagd.

Maar men heeft nog geen kerk ! Architect Felix Adriën LAUREYS (1820-1897) wordt gevraagd de plannen te tekenen.

Begin 1862 keurde "La Commission Royale des Monuments" de plannen van LAUREYS goed. Er was echter een belangrijke opmerking van de Commissie. "Door de goedkeuring van de plannen wil de Commissie vermijden dat de bouw van een tempel, zo broodnodig voor de vereisten van de cultus, voor onbepaalde tijd zou uitgesteld worden. Maar ze behoudt alle opmerkingen die ze tot nu toe gemaakt heeft". De Commissie vindt het spijtig dat de kerk geen monumentaler uitzicht krijgt en dat men geen overeenstemming bekomen heeft tot het aanleggen van een voorplein (een "parvis). Maar er was, dan ook al, niet meer geld en na enkele wijzigingen aan de plannen werden ze uiteindelijk op 24 september 1862 goedgekeurd.

De aanbesteding had ondertussen al plaats gehad op 5 juli 1862.

De kerk werd ingewijd op 01 november 1864 door Mgr. FAICT, bisschop van Brugge. 1 november 1864 is de datum aangehaald door LOONTIENS in "Ostende Monumentale et pittoresque". Volgens D. LESCOUHIER, de auteur van "De geschiedenis van het kerkelijk en godsdienstig leven in West-Vlaanderen" van 1927 werd de kerk slechts ingewijd op 3 juli 1865.

In feite doet dat weinig ter zake, maar een feit is dat de kerk steeds een zorgenkind geweest is. De slechte funderingen waren er de schuld van dat de kerk langzaam in de bodem zakte (tot 60 cm) terwijl de toren scheef trok. In 1879 werden reeds herstellingswerken uitgevoerd omdat er zich overal in de muren en vooral in de toren scheuren voordeden. Een drietal jaren voordien, nml. in 1876, werd een uurwerk geplaatst in diezelfde toren.

Toen men, begin deze eeuw, het straatniveau verhoogde om de helling naar de de Smet de Naeyerbruggen mogelijk te maken, kwam de kerk nog dieper te liggen. Ze was reeds 60 cm. gezakt en nu kwamen er nog eens 30 cm. bij zodat de kerk nu een kleine meter onder het straatniveau ligt. Vandaar de trappen die men moet af dalen om de kerk binnen te komen.

Van buiten af heeft de kerk weinig allure om niet te zeggen dat ze eerder een sombere indruk maakt. De gevel wordt slechts versierd door drie beelden, nml. die van de H. Maagd en die van de HH. Petrus en Paulus. Maar binnenin heeft de kerk wel een zekere gezelligheid en warmte.

Op 18 juni 1961 werd het eeuwfeest van de parochie gevierd met o.a. een academische zitting in aanwezigheid van talrijke kerkelijke en burgerlijke personaliteiten. Op dezelfde dag vierde de toenmalige pastoor, Z.E.H. LEFÈRE zijn gouden priesterjubileum.

Enkele jaren geleden was er sprake van afbraak van de kerk. Maar dan werd het weer stil.

Onlangs heb ik vernomen dat de kerkelijke instanties dan toch zouden akkoord gaan om, in de nabije (?) toekomst, de Hazegras-parochie af te schaffen. De kerk zou dan ook voor de eredienst gesloten worden. Wat zal er dan met het gebouw gebeuren ? Afbreken of gebruiken voor andere doeleinden ? Als tentoonstellingsruimte bv. zoals de kerk te Vinkem.

In afwachting, en laat ons hopen dat dit afwachten nog lang duurt, volgt hieronder een beschrijving van het interieur van de kerk.

BESCHRIJVING VAN HET INTERIEUR VAN DE KERK

Bovenaan in de middenbeuk zijn er 12 kleine venstertjes. Vroeger waren deze venstertjes versierd met de beeltenis van de twaalf apostelen. Op deze manier, zo schrijft C. LOONTIENS in zijn "Ostende monumentale et pittoresque" wilde men er aan herinneren dat er vroeger op het Hazegras, op dezelfde plaats waar men de kerk gebouwd heeft, een impasse was met de naam "In de twaalf apostelen".

Na vernietiging van deze brandramen tussen 1940-1945 werden deze twaalf apostelen geplaatst in de ramen van de beide zijbeuken.

De volgorde is : - linkerbeuk - Petrus en Paulus
- Joannes en Andreas
- Jacobus en Philippus
- rechterbeuk - Thomas en Jacobus
- Thaddeus en Simon
- Mattheus en Barnabas

De brandramen in het koor werden vervaardigd door L.C. CRESPIEN en F. CRICKX en stellen, van links naar rechts en van boven naar onder het volgende voor :

- LINKS - opdracht van Maria in de tempel met haar moeder Anna en haar vader Joachim
- schild van België en West-Vlaanderen
- schild van Paus Pius XII en van Mgr. Lamiroy bisschop van Brugge
- afbeelding van Rome en Brugge
- RECHTS - mystiek huwelijk van Jozef en Maria
- schild van Oostende en de parochie
- schild van Paus Pius IX en aartsbisschoppelijk schild
- onbekende kerk en kerk van Lissewege
- MIDDEN - kroning van Maria in de hemel

In het koor zelf zien wij eerst en vooral het koorgestoelte. Verwonderlijk eigenlijk voor een betrekkelijk kleine kerk. Het koorgestoelte is versierd met draken en drakekoppen die men dikwijls terugvindt als spuigaten op de gotische kathedralen.

Boven het koorgestoelte werden twee muurschilderingen aangebracht.

- LINKS - aanbidding van het H. Sacrament. Tekst : mijn ziel dorst naar U bron van heil en leven
- RECHTS - aanbidding van het Lam Gods + bron des levens. Tekst : gelijk de hert naar de bron zoo smacht ik naar U heer

Nu het altaarstuk

- draagt een inscriptie dat het altaar gemaakt werd door François DUMON te Brugge in 1868
- de vier beelden stellen vier bijbelse personages voor - Mozes met zijn stenen tafelen
 - David met de koningskroon
 - de profeet Elias
 - de profeet Elisa (Elisäus)
- aan weerszijden staat een biddende engel
- boven het tabernakel staat een altaartoren

met een beeldengroep die de kalvarie voorstelt. Bovenaan staat de H. Maagd.

Het altaar zelf is aan de voorzijde versierd met half verheven beeldhouwwerk en stelt voor van links naar rechts :

- bezoek van de Engel aan Maria
- geboorte van Christus
- de opdracht van Jezus in de tempel

De communiebanken zijn versierd met wijnranken en medaillons in half verheven beeldhouwwerk : - links : het rapen van de manna
- rechts : Mozes slaat water uit de rotsen

Beschrijving van de LINKERBEUK

- het altaar in deze beuk is toegewijd aan het H. Hart. In het altaar ligt een altaarsteen gedateerd 1874.
- voor het altaar staat een biechtstoel in eik van de hand van F. DUMON uit Brugge. De biechtstoel is versierd met 4 beelden. Wie of wat ze voorstellen is niet gekend.
- verder hebben wij nog een kalvarie en helemaal achteraan een bas-relief. Dit bas-relief stelt een stervende soldaat voor aan wie een engel het hart van Jezus toont. Dit beeldhouwwerk zou het eigendom geweest zijn van de heer Léon BRESSERS uit Gent. Het bas-relief is omringd met de namen van de gesneuvelde parochianen van de oorlog 1914-1918.

Beschrijving van de RECHTERBEUK

- het altaar in deze beuk is toegewijd aan O.L. Vrouw.
- voor het altaar staat een scheepsmodel van het schip O.59 (afkomst onbekend).
- dan staat een biechtstoel in eik, gebeeldhouwd door F. DUMON. De biechtstoel is versierd met 3 beelden (vroeger waren er 4, één beeld werd gestolen) die de vier hoofddeugden voorstellen
 - de voorzichtigheid
 - de rechtvaardigheid
 - de matigheid
 - de sterkte (met zwaard en schild)
- verderop hebben wij nog de grot van Lourdes. In de grot is een steen ingemetseld met volgende tekst : "steen voortkomende van de rots waar de H. Maagd te Lourdes verschenen is in 1858. Gedenkstuk der bedevaart van de E.H. Onderpastoor BANCKAERT naar Lourdes - 1887.
- juist voor de doopkapel staat een model van de kotter O.168 (Bernardus), einde 19e begin 20e eeuw.
- tenslotte hebben wij de doopkapel die afgesloten wordt door een eikenhouten hek.

Beschrijving van de PREEKSTOEL

De preekstoel is gebeeldhouwd in eik. De vier medaillons stellen de vier evangelisten voor - MARCUS (met de leeuw) rechterkant
- MATTHEUS (met de engel) vooraan
- JOANNES (met de arend) achteraan
- LUCAS (met de stier) linkerkant

Van de ORGELKAST kunnen wij alleen zeggen dat ze zeer eenvoudig gehouden werd, dit in tegenstelling met de rest van het meubilair in de kerk dat soms gotisch dan weer renaissanceachtig aandoet.

BRONNEN

- N. HOSTYN : - Felix Laureys. De Plate, 7e jg., nr. 10, okt 1978.
- Orgels in Groot Oostende. Het orgel in de O.L.Vr. Onbevleete Ontvangenis. De Plate, 18 jg., nr. 10, okt 1989.
- F. GEVAERT : Iconologie van het Noordelijk gedeelte van de kaart van de spoorwegsektie Brugge-Oostende. Jaarboek 1979 Ter Cuere - Bredene.
- D. LESCOUIER : Geschiedenis van het kerkelijk en godsdienstig leven in West-Vlaanderen (3 delen). Brugge. Verbeke-Loys 1926.
- O. VILAIN : Langs 't hard zand. Oostende 1973.
- C. LOONTIENS : Ostende monumentale et pittoresque. Oostende.
- J.B. DREESEN : Het Hazegras. De Plate, 15 jg., nr. 1, jan 1986.
- A. DE GROEVE : De Geschiedenis van de Kapucijnen en Kapucijnenkerk te Oostende. De Plate, 16e jg., nr. 9, sep 1987.
- Feuille d'Ostende van 24 sep 1854.
- De Zeewacht van 23 jan 1961.

OOSTENDSE NUMISMATIEK

door Edwin LIETARD

CERCLE COECILIA 1875

Deze vereniging werd gesticht te Oostende in 1861 en had een tweeledig doel :

1. Het propaganderen van de kunstexpressie te Oostende.
2. Filantropisch werk (voornaamste bezigheid) ten behoeve van de armen en noodlijdenden te Oostende en omstreken.

In 1905 werd door deze vereniging voor de eerste maal het thans zo populaire "Bal du Rat Mort" georganiseerd. Dit bal had tot doel financiële middelen in te zamelen voor hun filantropisch werk.

Het organiserende comité van dit bal noemt zich nu "Confrerie du Rat Mort".

In de loop van haar bestaan werden verschillende personen van die vereniging vereremerkt met een medaille.

1875 MEDAILLE IN ZILVER AFM. 28/36 mm

- R. Gezeten vrouw in vooraanzicht met een harp in haar linker arm.
- V. Een lauwertak links in het veld en rechts een médaillon met een tekst verdeeld over 5 lijnen :

CERCLE/COECILIA/OSTENDE/DANIELS A./1875

BIENFAISANCE LA MINQUE 1868

Deze organisatie was vanaf het begin verbonden met de zeevisserij. Het was een weldadigheidsvereniging die door feestelijkheden en omhalingen, de nodige fondsen verzamelde om steun te verlenen aan arme ouderlingen (in het bijzonder de vissers en hun familieleden) van onze stad.

De vereniging werd in het leven geroepen in het begin van de 19e eeuw.

1868 MEDAILLE IN VERGULD KOPER Ø 67 mm MET OMKRANSING

R. BIENFAISANCE/LA MINQUE

Gekroond wapenschild van Oostende
QUETEUR/MR. LS. KRELLY

V. Een tekst verdeeld over 6 lijnen :

RECONNAISSANCE/POUR SECOURS/AUX/PAUVRES VIEILLARDS/D'OSTENDE/1868

VRIJDENKERS 1881

Deze vrijdenkersmaatschappij was vooral gekend te Oostende onder de benaming "De Broederlijkheid" en "Vrij Gedacht Oostende".

Het vaandel van deze vereniging is nog steeds te bezichtigen in het museum van "De Plate".

Ter gelegenheid van diverse feestelijkheden werd de hieronder beschreven medaille geslagen.

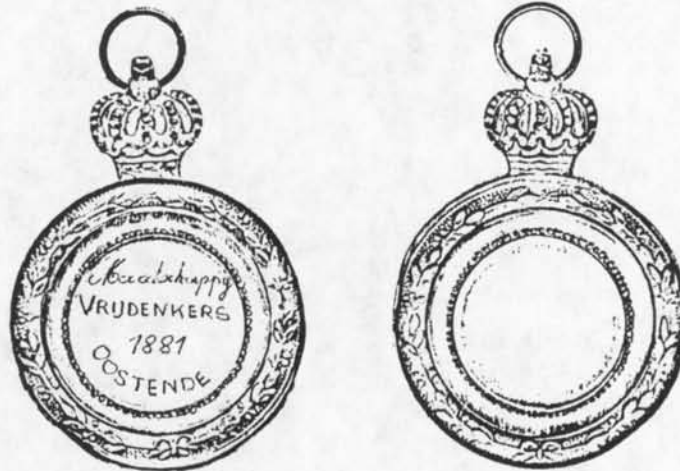
Dit soort medailles is tegenwoordig moeilijk te vinden, daar ze vooral in het bezit van de loge blijft.

MEDAILLE IN ZILVER Ø 40 mm MET OMKRANSING EN KROON

R. Een tekst verdeeld over 4 lijnen :

MAATSCHAPPIJ/VRIJDENKERS/1881/OOSTENDE

V. Blank veld

VRIJE VISSCHERSGILDE 1890

Deze onafhankelijke vissersgilde werd gesticht te Oostende in 1886 door E.H. Henri PYPE (beter gekend te Oostende en omstreken als Menhère Henri of gewoon Paster Pype).

De leuze van deze gilde was "Het zal wel gaan".

Het stichtingsdoel was meervoudig :

- het welzijn van de vissers verbeteren.
- oprichten van een kas (soort verzekering) tegen ongevallen op zee.
- stichten van een pensioen- en spaarkas voor de vissers en nabestaanden.

Hun lokaal was gelegen op de hoek van het Sint-Petrus- en Paulusplein en de Kleine Kaaistraat (nu Paster Pypestraat) te Oostende.

De inhuldiging van het vaandel van deze vissersgilde gebeurde met een plechtige ontvangst op het stadhuis en de overhandiging door Burgemeester Jacques MONTANGIE van het vaandel in handen van de stichter Paster PYPE in 1890.

1890 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 50 mm MET BOL EN RING

R. Gekroond wapenschild van Oostende met onderaan P. FISCH (graveur) STAD OOSTENDE

V. 2 lauwertakken in kransvorm met ster en in het midden een tekst verdeeld over 6 lijnen :

VRIJE VISSCHERSGILDE/HET ZAL WEL GAAN/INHULDIGING/VAN HET/VAANDEL/1890

Onder de tekst : H. DIERYCX (graveur)

SINT JORISGILDE 1890

Deze schuttersgilde werd in 1854 boven de doopvont gehouden te Oostende.

In 1890 vierde men met grote luister een drievoudige gebeurtenis :

- haar 35-jarig bestaan
- de plechtige overhandiging en ook inhuldiging op het stadhuis van het nieuwe vaandel door Burgemeester Jacques MONTANGIE in tegenwoordigheid van het voltallig bestuur van de gilde.
- de toekenning aan deze maatschappij van de titel "Koninklijke Maatschappij".

In 1929 vierde deze maatschappij, met diverse feestelijkheden en wedstrijden, haar 75-jarig bestaan.

Ter gelegenheid van de feestelijkheden in 1890 werd de hieronder beschreven medaille geslagen.

MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 40 mm MET BOL EN RING

R. LEOPOLD II KONING DER BELGEN
Hoofd Leopold II links gericht.
A. FISCH

V. Kroon gevormd door bloemen en vruchten met in het midden een medaillon met een tekst verdeeld over een rondschrift en 3 lijnen :

* KONINKLIJKE MAATSCHAPPIJ */ST. JORIS/OOSTENDE/1890

p.v.b.a A. & Y. MONBALLIU

Noordzandstraat 72, BRUGGE

Tel. 050 - 33 73 12

Jozef II straat 25, OOSTENDE

Tel. 059 - 70 21 13

VERKOOP en HERSTELDIENST - ONDERHOUD

Schrijfmachines - Elektronische rekenmachines - Bureelmeubelen

P R O M O T I E V E R K O O P

Te koop aan de balie van het Heemmuseum

Ostendiana III + IV + V aan 1.000 Fr

i.p.v. 1.650 Fr

Nu kopen - een enige gelegenheid !!!

Begrafenissen
Crematies

NUYTTEN

Inzake rouw
gaat het om diskreette takt
Binnen een beperkte tijd dienen moeilijke,
vaak pijnlijke beslissingen genomen
Dit vereist ervaring, een gedegen uitrusting
en ook iets bijzonders menselijks,
de juiste toon
Voor dit alles kan u bij Nuytten terecht
Begrafenissen, crematies, rouwtransporten,
tegen sociale prijzen
Nuytten is uw steun in droevige dagen

Tel 059/80 15 53 & 70 32 78
Torhousesteenweg 88
Petit-Paris - Oostende

DE PLATE

V.Z.W.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE.

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. N 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 20	VERANTWOORDELIJKE UITGEVER	SECRETARIS
Nr. 10	A. VAN ISEGHEM	J.B. DREESEN
MAAND oktober 1991	IJzerstraat 1	Rode Kruisstraat 4
	8400 OOSTENDE	8400 OOSTENDE
	PENNINGMEESTER	REKENING
	J.P. FALISE	750-9109554-54 of
	H. Serruyslaan 78/19	000-0788241-19
	8400 OOSTENDE	

IN DIT NUMMER

- blz. 269 : N. HOSTYN : Architecten en architectuur te Oostende tijdens het interbellum - 13.
- blz. 271 : J.B. DREESEN : Oude gebakvormen in terra-cotta.
- blz. 277 : I. VAN HYFTE : Toen wijkraden nog niet bestonden. Deel 1 - Mariakerke 1901.
- blz. 278 : N. HOSTYN : Popham.
- blz. 279 : W. VERLONJE : Klokkengieter Willem Witlockx (Antwerpen).
J.G. DE BROUWERE : Hosannakring zingt.
- blz. 281 : E. LIETARD : Oostendse numismatiek.
- blz. 285 : A. SMISSAERT (+) : Oostende tijdens de eerste wereldoorlog (20).
- blz. 289 : N. HOSTYN : - Fotografie in Oostende vóór 1914.
- L. Spilliaert.
- blz. 290 : Schenkingen 1991 - 3e lijst.

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort

OKTOBER - ACTIVITEITEN

De Oostendse Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en belangstellenden uit te nodigen tot de volgende activiteiten

OKTOBER I - ACTIVITEIT. Oostends Filmarchief

In het kader van de reeks Oostends Filmarchief brengen wij U op

Donderdag 10 oktober 1991 om 14u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F., Dr. Colensstraat 6, Oostende twee films uit de oude doos.

Een eerste film zouden we kunnen noemen "Uit het rijke leven van Jan PIERS" en is een overzicht uit het leven van ere-burgemeester, ere-senator en huidig voorzitter van Touring Club België, de heer Jan PIERS. Er is waarschijnlijk geen tweede Oostendse burgemeester die op een gelijkaardige wijze zijn stempel sloeg op het openbaar leven van onze stad en de media "publiek" zo subtiel wist te bespe-
len. Rond zijn figuur wordt "le tout Ostende" ten tonele gevoerd.

Dat elegantiewedstrijden niet uitsluitend verband houden met kledij blijkt uit een tweede film uit 1950. Hierin showt een Oostendse firma haar autocars. De show wordt regelmatig afgewisseld door het optreden van Oostendse folkloregroepen.

Voor de liefhebbers van de Oostendse Voltooid Verleden Tijd wordt deze filmvoorstelling warm aanbevolen.

OKTOBER II - ACTIVITEIT. Avondvoordracht met documentatiemateriaal

Een avondvoordracht met documentatiemateriaal gaat door op

donderdag 31 oktober 1991 om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F., Dr. Colensstraat 6, Oostende.

Het onderwerp : 350 JAAR MILITAIR HOSPITAAL TE OOSTENDE

De spreker : de heer Freddy HUBRECHTSEN, bestuurslid van De Plate.

Een van de eerste militaire hospitalen in de Zuidelijke Nederlanden werd anno 1647 (na Mechelen) in onze stad opgericht. Een niet te onderschatten periode uit onze geschiedenis.

Hoe het al die jaren in zijn werk is gegaan hoort U vanavond van de heer HUBRECHTSEN die als Oostendenaar en kommandant bij de Medische Dienst steeds de grootste interesse had en nog heeft voor de geschiedenis van wat nu "zijn" hospitaal is.

Stap voor stap leidt hij ons, van hospitaal tot hospitaal, doorheen de Spaanse, Oostenrijkse, Franse, Hollandse en Belgische periode. En dat bv. op het einde van de 19de eeuw reeds een "Institut Balnéaire pour les malades" bestond; over de bouw van het "nieuwe" hospitaal tussen 1909 en 1913 en wat er momenteel nog van overblijft, hoe in de periode van 1944 tot 1946 de instelling te Oostende een Engels Militair Hospitaal was en nog meer van die minder gekende feiten.

De voordracht, die U niet moogt missen, is een zeer welkome aanvulling van de uitstekende tentoonstelling die de heer HUBRECHTSEN voor een paar jaar over het Militair Hospitaal organiseerde. Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos, ook voor niet-leden. Men zegge het voort.

J.B. DREESEN

door Norbert HOSTYN

31. Gustaaf VALLAY

° Oostende, 10 april 1898, + ca. 1967 ?

Gehuwd met Augustina BOUTILLIER

Woonde Van Iseghemlaan, 92 Oostende.

VALLAY studeerde tijdens de oorlog 1914-18 tijdens dewelke hij ook militaire dienst verrichte.

We vermelden van hem de panden Van Iseghemlaan, 22 en 92 alsook het erg modern aandoende pand Vissersplein, 5 (foto in VAN ALDERWEIRELD, Oostende van toen, nr. 48). Samen met architect CHRISTIAENS werkte hij aan de plannen voor de ondergrondse badinstellingen te Oostende.

32. Marcel VAN COILLIE

Was ingenieur-architect. Woonde Koninginnelaan, 59 Oostende.

Als realisaties vermelden we de panden H. Hartplein, 11 en 25, Paulusstraat, 39 en Plantenstraat, 78.

Samen met SMIS werkte hij aan de plannen voor het Gerechtshof (Canadaplein).

33. Joseph VERBANCK

° Oudenaarde, 25 augustus 1888.

Gehuwd met Maria BRUYNEEL.

Woonde Muscarstraat, 3.

Belangrijk architect voor het art-déco te Oostende. Reeds behandeld in "De Plate". We vermelden hier nog het pand H. Hartlaan, 14.

34. N... VAN DE WALLE

Realisatie : H. Hartplein, 8.

35. J... VAN DYCKE

woonde ca. 1927 Poststraat, 3.

Realisatie : Poststraat, 1.

Verdere gegevens ontbreken.

Louis VAN GRAEFSCHEPE

° Oostende, 31 december 1883.

Gehuwd met Lucie HECK.

Woonde Velodroomstraat, 38, later Spaarzaamheidstraat, 32.

Realisaties : Antwerpenstraat, 5.

Bouwmeesterstraat, 3.

Graaf de Smet de Naeyerlaan, 40.

Vindictivelaan, 22.

Frère Orbanstraat, 134.

OULD OOSTENDE IN BEELD - deel 4
van André VAN CAILLIE & de
Oostendse interbellumarchitectuur

- Nr. 186 : art-décegebouw in Langestraat.
Nr. 178 : S.E.O.-gebouw in H. Hartlaan.
Nr. 173 : dancing "Pantheon" in Oesterbankstraat.
Nr. 110-160 : Hotel "Cosmopolite" (later "Stella Maris")
in Vindictivelaan.
Nr. 106 : Albion Palace op de Groentenmarkt.

37. Edgar VAN IMSCHOOT

Woonde Frère Orbanstraat, 24.

Realisaties : Christinastraat/hoek Langestraat (juwelen HULPIAU).
Frère Orbanstraat, 49.
Graaf de Smet de Naeyerlaan, 60.
Langestraat, 76 (Hotel Glasgow; gelijkvloers verbouwd
in 1985).

38. Robert VANNESTE

Neef van architect DEVREESE; vroegtijdig gestorven.

Woonde Chaletstraat, 4.

Realisaties : Aartshertoginnestraat, 26 (hoek Paulusstraat).
Leffingestraat, 75.

39. Auguste VEREECKE

Architect uit Middelkerke.

Realisaties : Graaf de Smet de Naeyerlaan, 52, 62, 96 ("Compas").
Van Iseghemlaan, 40 D ("Foucquets"), 40 F ("Sirloin").

40. Georges VIAENE

Woonde Paulusstraat, 28.

Verdere gegevens ontbreken.

Architecte

Téléphone 959

Edgard Van Imschoot

49, Rue Frère Orban

— OSTENDE —

Publiciteit van architect VAN IMSCHOOT
in een lokale handelsalmanach.

OUDE GEBAKVORMEN IN TERRA-COTTA

door J.B. DREESEN

Tot de verzameling van de Oostendse Heemkring De Plate behoren 110 oude gebakvormen in terra-cotta, witte en gele pijpvaarde. Deze gebakvormen werden ons in 1955, samen met een reeks andere voorwerpen, geschonken door de gekende Oostendse schilder Emile BULCKE. "De quoi faire un petit musée folklorique" - zoals hij het uitdrukte.

Hiermee werd Emile BULCKE de eerste schenker, van een lange reeks, die geleid hebben tot onze huidige, omvangrijke, verzameling en lanceerde hij bij het toenmalig bestuur de idee om een Heemmuseum op te richten.

Gebakvormen zijn zeer oud. Ze werden gemaakt in terra-cotta, in gewoon of vergleisd aardewerk, in steen, hout, koper, tin of vertind blik.

Alhoewel tot nog toe geen Egyptische bakvormen werden teruggevonden, mag op basis van muurschilderingen en andere tekeningen aangenomen worden dat de terra-cotta gebakvormen hun oorsprong vonden in het oude Egypte.

De Grieken namen veel gebruiken, in verband met het zoeten van deeg en het vormen van deeg, over van de Egyptenaren. Vanuit Griekenland werd het gebruik van de gebakvormen overgebracht naar Italië, waar het weldra tot volle bloei kwam. Van daar verspreidde het zich onder de Romeinen en veroverde zo de gebieden die deze laatste onderwierpen.

Tussen de Romeinen en de oudst ontdekte vormen in West-Europese landen ligt momenteel nog een leemte van 10 eeuwen.

Het is in Duitsland dat men de oudst gekende West-Europese gebakvormen heeft teruggevonden. Zij dateren van de 14de en begin 15de eeuw. Het zijn grote negatieve vormen van 7 tot 12 cm., uit steen gekapt of uit terra-cotta gebakken. Zij hebben bijna allen hun bakermat in de Middenrijnstreek, daar werden de meeste van deze stukken teruggevonden. Ze werden en worden er nog KUCHELSTEINEN genoemd.

De vormen in terra-cotta werden met metalen matrijzen gemaakt en zijn, zoals de Romeinse vorm, meestal rond. Ze werden echter ook ruitvormig, vierkantig, rechthoekig of zeskantig gemaakt. Soms was de rand versierd met insnijdingen. Op deze gebakvormen komen niet alleen godsdienstige maar ook dier, bloemen en siermotieven voor. Sommigen zijn voorzien van een tekst die dan meestal in spiegelschrift voorkwam. Vandaar de oorsprong van de koeknaam SPECULOOS van het Latijnse SPECULUM = SPIEGEL.

Er liggen gedateerde stenen- en houten gebakvormen te kijk in de musea van Frankfurt, Wenen, Sanct-Gallen, Nurenberg, Karlsruhe, Parijs enz. Maar ook in eigen land treffen we van deze terra-cotta gebakvormen zeer mooie exemplaren aan.

Zo heeft het Bijlokemuseum in Gent een kleine Romeinse terra-cotta in bezit, terwijl het Volkskundemuseum van diezelfde stad enkele zeer mooie terra-cotta exemplaren in haar verzameling heeft. Het Brugs museum voor Volkskunde stelt een kleine verzameling van terra-cotta gebakvormen tentoon. In ons eigen Heemmuseum ligt de volledige collectie te kijk in de kast met de PATAKONS in de Emile BULCKEzaal.

Deze gebakvormen bleven in onze streken in gebruik tot tussen de twee wereldoorlogen, om dan, zoals zoveel oude voorwerpen, naar de rommel verwezen te worden. De huidige gebakvormen die nog in gebruik zijn meestal voor de aanmaak van marsepein en suikerwaren, zijn uit kunststof. Onlangs nog kwam onze Kring in het bezit van enkele exemplaren.

Teneinde onze leden en andere belangstellenden een overzicht te geven van de behandelde onderwerpen op deze gebakvormen, alsook over de makers en de datum van aanmaak geven we een volledige lijst van de verzameling in ons bezit.

In volgorde vermelden we na de inventarisnummer, het behandelde onderwerp, de grondstof, vorm, afmetingen en eventueel maker en jaartal van aanmaak.

- 001/55. Mannenhoofd met hoed. Terra-cotta. rh. 5,5 x 4,5 cm.
- 002/55. Kaal mannenhoofd. Terra-cotta. rond. dm 6 cm.
- 003/55. Vrouwenbuste, welige haartooi. Terra-cotta. rond. dm 7 cm.
- 004/55. Spelende muzikant. Terra-cotta. rh. 5,5 x 4,5 cm.
- 005/55. Ruiter op paard. Dubbelfiguur. Terra-cotta. rh. 8,5 x 4,5 cm.
- 006/55. Vrouw met mand op hoofd. Terra-cotta. rh. 6 x 4,5 cm.
- 007/55. Vrouw aan wastobbe. Terra-cotta. rh. 8 X 5,5 cm.
- 008/55. Vrouw pompt water. Terra-cotta. rh. 5,5 x 4,5 cm.
- 009/55. Vrouw neemt water aan fontein. Terra-cotta. rh. 7 x 5,5 cm.
- 010/55. Kind komt met opgegeven handen uit kool. Terra-cotta. rh. 5,5 x 4,5 cm.
- 011/55. Kind met stok en hoed. Terra-cotta. rond. dm 8 cm.
- 012/55. Allegorische figuur. Man met keverlichaam. Terra-cotta. rh. 5,5 x 4,5 cm.
- 013/55. Zeemeermin die op kinkhoren blaast. Dubbelfiguur. Terra-cotta. rh. 8 x 5,5 cm.
- 014/55. Paard. Terra-cotta. rh. 9 x 6,5 cm.
- 015/55. Hondkop. Terra-cotta. achtkantig. breedte 6,5 cm.
- 016/55. Haan. Terra-cotta. rh. 5,5 x 4 cm.
- 017/55. Papegaai. Terra-cotta. rh. 7 x 4,5 cm.
- 018/55. Gevel van huis. Terra-cotta. rh. 6 x 6,5 cm.
- 019/55. Gebundelde kromstaven met in centrum afdruk van mensenfiguur. Terra-cotta. rh. 8 x 4 cm.
- 020/55. Ton. Terra-cotta. rh. 5,2 x 4 cm.
- 021/55. Mannenbuste in profiel, naar rechts kijkende, met baardje en halskraag. Terra-cotta. rond. dm 5 cm.
- 022/55. Vrouw met emmer aan rechterarm. Terra-cotta. rh. 6 x 4 cm.
- 023/55. Gehurkte man met afgestroopte broek. Terra-cotta. rh. 6 x 4 cm.
- 024/55. Kuiper werkende aan ton. Terra-cotta. rh. 7 x 5,5 cm.
- 025/55. Zittende vrouw met kind op rechterarm. Terra-cotta. rh. 6,5 x 5,5 cm.
- 026/55. Vrouw met kind in korf op rug. Terra-cotta. rh. 10 x 4,5 cm.
- 027/55. H. Maria met kind. Terra-cotta. rh. 7,5 x 3,5 cm.
- 028/55. Ruiter blazende op hoorn. rh. 5,5 x 4 cm.
- 029/55. Man die water pompt. Dubbelfiguur. Terra-cotta. rh. 5 x 8,5 cm.
- 030/55. Vrouw aan wastobbe. Terra-cotta. rh. 5 x 4 cm.
- 031/55. Man zittende aan tafel bij boom. Terra-cotta. rh. 6,5 x 7 cm.
- 032/55. Man slaande op gong, boom op achtergrond. Dubbelfiguur. Terra-cotta. rh. 4,5 x 8 cm.
- 033/55. Vrouwenhoofd met weelderige haardos. Driedubbel beeld. Terra-cotta. Op achterkant getekend Fr. SMETS 1846. rh. 5 x 9 cm.

- 034/55. Vogel (uil) op stok. Dubbelbeeld. Terra-cotta. rh. 6 x 7 cm.
- 035/55. Jager met geweer en weitas. Terra-cotta. rond. dm 5 cm.
- 036/55. Man met kind aan hand. Terra-cotta. rh. 6 x 4,5 cm.
- 037/55. Zittende, lezende vrouw met kantmuts op hoofd. Terra-cotta. rh.
- 038/55. Vrouw in karos getrokken door zwaan. Terra-cotta. rh. 9 x 5,5 cm.
- 039/55. Gewafeld vierkant met bloeiend hart in centrum. Terra-cotta. rh. 8,5 x 6,5 cm.
- 040/55. Vrouw die karnt in ton. Terra-cotta. rh. 9 x 5 cm.
- 041/55. Vrouw met twijg in hand. Terra-cotta. rh. 5,5 x 2,5 cm.
- 042/55. Wandelende man met stok in hand en hond aan leiband. Terra-cotta. rh. 6 x 4,5 cm.
- 043/55. Bloemenruiker in vaas. Terra-cotta. 5,5 x 4,5 cm.
- 044/55. Vrouw die water pompt. Terra-cotta. rh. 6 x 5 cm.
- 045/55. Wandelende man met kind aan hand. Terra-cotta. rh. 6 x 4 cm.
- 046/55. Aap in boom. Terra-cotta. rond. dm 4,5 cm.
- 047/55. Zittende hond. Terra-cotta. rh. 8 x 3,5 cm.
- 048/55. Naakte, zittende vrouw. Terra-cotta. rh. 5 x 3,5 cm.
- 049/55. Vaas met bloemen. Terra-cotta. rond. dm 4 cm.
- 050/55. Twee versierde vazen met inscriptie SHI en kruisje boven de H. Terra-cotta. rh. 6 x 5 cm.
- 051/55. Vrouw met kind aan hand. Terra-cotta. rh. 9,5 x 5,5 cm. Op achterkant getekend C.P.
- 052/55. Jonas en de walvis. Terra-cotta. rh. 6 x 10 cm.
- 053/55. Man met pluimenhoed en versierde kledij (genre Aztekenuitrusting). Terra-cotta. rh. 12 x 5,5 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 054/55. Zeemeermin luisterend aan kinkhoorn. Terra-cotta. rh. 8 x 8,5 cm.
- 055/55. Man staande bij pomp. Witte pijpaaarde. rh. 4,5 x 4 cm.
- 056/55. Man met hoed in kever- of vogelhouding. Dubbelfiguur. Witte pijpaaarde. rh. 4,5 x 8 cm.
- 057/55. Gezadeld paard. Witte pijpaaarde. rh. 6,5 x 6,5 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 058/55. Kind met opgeheven linderarm. Dubbelfiguur. Witte pijpaaarde. rh. 5,5 x 5 cm.
- 059/55. Vrouw (H. Maagd) met kind op arm. Witte pijpaaarde. rh. 6,5 x 3 cm.
- 060/55. Kind met opgeheven linkerarm. Dubbelfiguur. Witte pijpaaarde. rh. 5,5 x 4,5 cm.
- 061/55. Hart versierd met bloemen. Terra-cotta. hartvorm. 9,5 x 8,5 cm. Op achterkant getekend C.P. 1829.
- 062/55. Haan. Terra-cotta. hoefijzervorm. 13,5 x 11 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 063/55. Zwaam met opslaande vleugels. Terra-cotta. rond. dm. 12 cm. Op achterkant getekend J. SMIDTS.
- 064/55. Maagd in strijd met eenhoorn. Terra-cotta. rond. dm 9 cm. Op achterkant getekend I.B.A.
- 065/55. Man met kind in kruiwagen. Terra-cotta. rh. 11 x 10,5 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 066/55. Zeemeerman. Terra-cotta. rh. 8,5 x 8 cm.
- 067/55. Vrouwenhoofd in bloemen. Terra-cotta. rond. dm 10 cm.
- 068/55. Dansende nar. Witte pijpaaarde. rh. 13,5 x 6 cm.
- 069/55. Paaslam. Terra-cotta. rh. 8 x 10 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 070/55. Vrouw met kind op schoot aan wieg. Witte pijpaaarde. rh. 9 x 9 cm.
- 071/55. Twee vrouwen houden een broek open. Terra-cotta. rh. Op de achterkant getekend C.S.

- 072/55. Liggende indiaan met vogel (papegaai). Terra-cotta. rh. 12 x 9,5 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 073/55. Plaket met 25 verschillende figuurtjes. Terra-cotta. rh. 5 x 11 cm.
- 074/55. Dame met waaier in rechterhand. Terra-cotta. rh. 14 x 7 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 075/55. Krijgsman met zwaard en geweer. Terra-cotta. rh. 16 x 5,5 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 076/55. Dame met parasol in linkerhand. Terra-cotta. rh. 14 x 6 cm. Op de achterkant getekend C.S.
- 077/55. Zittende man met broodmandje en bierkruik. Terra-cotta. rh. 10,5 x 8,5 cm. Op de achterkant getekend T.T.T.
- 078/55. Staande huzaar. Terra-cotta. rh. 11,5 x 7 cm.
- 079/55. Ruiters met vlag in galop. witte pijp-aarde. rh. 10,5 x 8 cm.
- 080/55. Staande huzaar met mantel over schouders. Terra-cotta. rh. 11,5 x 7,5 cm.
- 081/55. Vrouw met hoofddekseL, genre madonna. Witte pijp-aarde. rond. dm 11,5 cm. Op achterkant getekend M.S.
- 082/55. Plaket met zes dierenfiguren. Terra-cotta. rh. 13 x 11 cm.
- 083/55. Kristusfiguur met stralenkrans en zwaard. rh. 13,5 x 11 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 084/55. Plaket met negen gewapende soldaten. Terra-cotta. rh. 11,5 x 12,5 cm.
- 085/55. Ingangspoort geflankeerd door twee torens. Terra-cotta. rh. 10 x 14 cm. Op achterkant getekend C.P....26.
- 086/55. Zeilboot (eenmaster) met kluiver, fok en groot(gaffel)zeil. Terra-cotta. rh. 14,5 x 12 cm.
- 087/55. Man met gevulde kruiwagen. Terra-cotta. driehoekig. b. 9 cm h. 8 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 088/55. Kind op rug van een geschubt zeedier met paardekop. Terra-cotta. Trapeziumvorm 7 x 6 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 089/55. Vrouw met mand op hoofd en mand in linkerhand. Witte pijp-aarde. ovaal. 6 x 4,5 cm.
- 090/55. Man en vrouw die met een stok in een vat stoten. Terra-cotta. half rond. 5 x 5,5 cm.
- 091/55. Op een aambeeld hamerende smid. Terra-cotta. rh. 8 x 5 cm.
- 092/55. Staande vogel. Terra-cotta. rh. 6,5 x 5,5 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 093/55. Langgerokte vrouw met bloementuul of tak in de hand. Terra-cotta. rh. 6,5 x 3,5 cm. Op de achterkant getekend C.S.
- 094/55. Vrouw die water ophaalt uit waterput. Terra-cotta. rh. 5,5 x 4,5 cm. Op achterkant getekend J.S.
- 095/55. Wandelende man met stok en rugzak. Gele pijp-aarde. rh. 5,5 x 3,5 cm.
- 096/55. Mannenhoofd met gesloten ogen. Gele pijp-aarde. ovale vorm. 5 x 4,5 cm.
- 097/55. Gelaarsde man met wapen aan zijn zij. Terra-cotta. rh. 7 x 4,5 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 098/55. Hond met opgekrulde staart. Terra-cotta. rh. 5,5 x 4,5 cm. Op achterkant getekend met kruisende diagonale strepen.
- 099/55. Vrouwenhoofd in medaillonstijl. Terra-cotta. ovale vorm. 6 x 4,5 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 100/55. Vis in ovalen vorm. Terra-cotta. ovale vorm. 7,5 x 4 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 101/55. Versierde koffiepoteL. Terra-cotta. rh. 5,5 cm x 4 cm. Op achterkant getekend C.P.
- 102/55. Man met hoed en laarzen en mand aan de arm. Terra-cotta. rh. 6,5 x 4,5 cm. Op achterkant getekend I.C.S. 37.

- 103/55. Zittende hoornblazer met hond. Terra-cotta. rh. 5,5 x 5 cm. Op achterkant getekend Ren DE GROOF.
- 104/55. Gesluiserde vrouw met kind op schoot. Terra-cotta. ronde vorm. dm 8 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 105/55. Mannenhoofd in medaillon. Terra-cotta. ronde vorm. dm 5,5 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 106/55. Neptunus met drietand zittende op een geschubd zeedier met paardekop. Terra-cotta. rh. 11,5 x 9,5 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 107/55. Monnikenfiguur met kind op arm. Terra-cotta. ovale vorm. 13,5 x 11 cm. Op achterkant getekend C.S.
- 108/55. Drie figuren. a) twee ovalen met hartjes en cirkels. b) een walrusvorm. Terra-cotta. rh. 11,5 x 8 cm. Op achterkant tien vogels in verschillende standen.
- 109/55. Twee staande putty's met opgeheven linkerarm. Witte pijp-aarde. rh. 5 x 5 cm.
- 110/55. Medaillon met versiering en ovale figuur in centrum. Terra-cotta. ovaal. 17 x 14,5 cm.

Enkele opmerkingen in verband met grondstof, vorm en makers.

De meest gebruikte grondstof is terra-cotta (96), daarna volgt witte pijp-aarde (12) en gele pijp-aarde (2).

De meest voorkomende vorm is de rechthoekige (rh., hieronder zijn ook begrepen de vierkantige en iets afwijkende rechthoeken). De ronde vorm komt 13 maal voor en de ovale vorm 5 maal. Achtkanter, hartvorm, hoefijzervorm, driehoek, trapezium en halfronde vorm komen slechts eenmaal voor in de verzameling.

Niet minder dan 35 stukken op de 110 werden gemerkt door de makers.

Drie stukken met een naam : Fr. SMETS 1846.

J. SMIDTS

R. DE GROOF.

Een-en dertig stukken met de initialen C.S. (op 22 stukken) en C.P. (op 4 stukken waarbij een stuk gemerkt is C.P. 1829 en een ander C.P...26.

De initialen J.S.; M.S.; I.B.A.; T.T.T. en I.C.S. 37 komen telkens eenmaal voor.

Afzonderlijk dient vermeld dat een stuk door de maker gemerkt werd met een kruis van twee evenwijdige strepen.

Op basis van de behandelde onderwerpen en de aanduidingen die iets over de makers vermelden mogen we aannemen dat de bakvormen met religieus thema overwegend 18de eeuws zijn terwijl de anderen uit de eerste helft van de 19de eeuw dateren.

Op basis van de drie namen, de zeven initialen en de opgegeven jaartallen is er een waterkansje dat we ooit iets meer komen te weten over de beoefenaars van deze vorm van volkskunst.

Litteratuur

1. Voor een uitvoerige uiteenzetting over de historiek van de gebakvormen verwijzen we naar de uitstekende bijdrage van de heer Frans VAN BOS, verschenen in OOSTVLAAMSCHE ZANTEN, 37ste jaargang, nr. 1, jan en feb 1962 onder de titel "Van oude zoete, geschiedenis van de gebakvormen.
2. Zeer lezenswaardig is ook de onlangs gepubliceerde bijdrage van

de heer Bert BIJNENS, verschenen in het tijdschrift BACHTEN DE KUPE, 33ste jaargang, nr. 2 maart-april 1991. Het handelt over de KOEKVORMEN maar er staat een zeer volledige bibliografie bij over het onderwerp GEBAKVORMEN.

HAUCHART. Onderkapelmeester 3e Linieregiment. Vraag

HAUCHART (waarschijnlijk voornaam Victor) was gedurende 25 jaar onderkapelmeester (sous-chef, 2de dirigent) van het 3de Linieregiment. Zijn instrument was de klarinet, hij was een pianovirtuoos en bespeelde eveneens het "klokkenspel" van het 3de Linieregiment.

Ik zoek een antwoord op de volgende vragen :

geboortedatum, datum van overlijden, woonplaats te Oostende en zijn dienstperiode als militair (van - tot -) ?

De eventuele antwoorden kunnen overgemaakt worden aan de redactie van het tijdschrift of aan mij persoonlijk. Bij voorbaat dank.

Simon IPPEL.

Tentoonstelling : ELECTRICITEIT UIT GROOTMOEDERS TIJD

De Heemkring 't SCHORRE organiseert, begin november onder deze titel een tentoonstelling.

Wanneer : 1-2-3 en 4 november 1991 van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur.

Waar : in de Ridderzaal van het Vossehol in STENEDORP.

Warm aanbevolen.

Hugo DEVOS

LIDGELD 1992

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Heemkring De Plate is voor 1992 vastgesteld als volgt :

Aangesloten lid :	400 ₣
Steunend lid :	500 ₣
Beschermend lid (vanaf) :	1.000 ₣

Mogen wij vragen gebruik te maken van het hierbijgevoegd stortingsbulletin.

Ook dit jaar biedt het Grafisch Bedrijf LAMMAING ons gratis de Plaktekalendar aan. Deze wordt samengesteld door onze ondervoorzitter de heer Omer VILAIN. Als thema werd "GEBOUWEN MET TORENS UIT LA BELLE ÉPOQUE" gekozen.

In de mate van het mogelijke zal de kalender meegestuurd worden met het decembernummer van het tijdschrift.

Jean Pierre Falise
Penningmeester

door Ivan VAN HYFTE

Het (steeds maar toenemend) succes van lezersbrieven allerlei toont aan hoe mensen van dit zó groot democraties recht van vrije meningsuiting gebruik maken.

Ook openbare instanties worden niet met rust gelaten wanneer buurtbewoners, drukkingsgroepen of individuen op die manier de aandacht opeisen.

Toen op 1 juli 1899 de Mariakerkenaars hun autonomie aan Oostende verloren, werd deze fusie-operatie met gemengde gevoelens onthaald. In naam van 234 leden van de "Bond der Grondeigenaars en Neringdoeners van de Wijk Mariakerke" schreef de voorzitter A. VAN DYCKE in december 1901 de Oostendse gemeenteraad aan om oog en oor te hebben voor de plaatselijke toestanden.

In zijn (door mij ingekorte) brief vindt je voor een stuk het dagelijkse leven terug van een kwartier waarin Thomas NORTH (cfr. Northlaan) en de anonieme maatschappij Ostende-Extension grondig geploegd hebben. De bij momenten zo herkenbare beschrijvingen tonen aan hoe geëngageerd de voorzitter en zijn leden het opnemen voor de vooruitgang van hun aangehechte wijk.

Hooggeachte Heeren,

Wij nemen de eerbiedige vrijheid uwe welwillende aandacht te vestigen op de volgende belangrijke punten onmisbaar aan de vooruitgang van onze wijk.

1. Opdat het lager onderwijs voldoende uitslagen oplevere, is het noodig dat het goed ingericht weze. Ongelukkiglijk laat zulks te Mariakerke veel te wenschen : de bestaande jongensschool is te ver van het midden der bevolking. Vele kinderen moeten één, twee, ja tot drie kilometers weg afleggen hetgene in den winter, bij het woeste weder dat wij bijna gedurig hebben, gansch ondoenlijk is. Verders zijn de wegen die er toe leiden onbegaanbaar. Is het dan te verwonderen dat de onderwijzers klagen over de onregelmatige schoolbijwoning en de weinige vorderingen onder hunne leerlingen. Overigens bestaat er geene officiële meisjesschool, zoodat veele andersdenkende ouders verplicht zijn hun meisjes naar de vrije nonnenschool te sturen, hetgeen gansch onaanneemlijk en onwettig is.
2. Mijne Heeren, gij weet zo goed als eenieder hoe bouwvallig de oude kerk daar op de afgelegen dorpsplaats staat. Zal men wachten tot dat er eens erge ongelukken zijn voorgevallen ?
3. Wij wijzen U ook op den gebrekkigen toestand onzer wegen; het meerendeel zijn als oprechte slijkpoelen. Daar zij nog ongekas-seid zijn, kan geen enkele als voldoende straat eener stadswijk doorgaan.
4. In de stad bestaat er een goed ingerichte waterdienst. Ongelukkiglijk blijven wij daarvan verstoten. Het publiek lijdt onzeg-gelijk door het gebrek aan goed drinkwater. Gij weet het, het is de eerste voorwaarde tot het behouden der openbare gezondheid en het afkeeren der besmettelijke ziekten. Langs de dijk en de Avenue North is de waterleiding reeds aangelegd. Bij middel van kleine vertakkingen en enkele spuitpompen zou gansch de wijk er voldoende kunnen van voorzien worden.

5. Het rioolnet bepaalt zich tot de nieuwe wijk : Palace Hotel en straten westwaarts ervan gelegen tot aan de Avenue North, bijna ongebouwd. Het ware toch meer logiek voor het oude Mariakerke met een groot getal lastenbetalers. Terzelfdertijde vragen wij dat de vuilnisdienst alhier het gansche jaar door in werking zou wezen. Wij mogen geen vuilnissen op straat werpen, wat als er geene vuilniskar 's morgens komt ?
6. De werkerskwartieren zijn totaal ontbloot van verlichting : slechts 1 straat heeft elektrieke lampjes, veel te flauw. Daarbij wordt het op feestdagen en op werkdagen om 11 ure uitgedoofd. Beter licht, meer licht, langer licht : zulks zal vele ongelukken en bijzonderlijk vele misdrijven voorkomen.
7. Onze wijk is niet meer gevrijwaard voor brand dan elke andere van de stad. Hoogst noodig is het aanbrengen van noodbellen, die bij dergelijke rampen op tijd de pompiers kunnen verwittigen. En dus als de waterleiding is ingericht, zullen de pompiers seffens voldoende water vinden tot het blusschen van den brand.
8. Een laatste punt, mijne Heeren, is de verplaatsing van onze gemeentekermis van Augusti. Wij verzoeken U den eersten zondag van Mei en de week daarop. De 2e helft van Augusti is het belangrijkste tijdstip van het seizoen, waarop het grootste getal vreemdelingen onze schoone badstade komen bezoeken. De kermis met hare foorkramen en orgelgetuit moet alsdan eenen zeer slechten indruk maken en hoogst nadeelig zijn, voor degenen die met de vreemde bezoekers moeten leven. Ook rijzen er van jaar tot jaar meer klachten op tegen die foer. Verzet ze naar het voorbeeld van den middenstad, niet NA, maar vóór het badseizoen. De neringdoeners onzer wijk kunnen er enkel bij winnen en de vreemdelingen zullen er zeer over tevreden zijn. Hierbij kunnen wij niet nalaten de tolk te zijn van vele onzer vreemde bezoekers die met reden hebben geklaagd, dat er dezen zomer op het strand, geen enkele der vroeger bestaande feesten als vuurwerken en kinderkoersen heeft plaats gehad; nochtans is er jaarlijks in de stadsbegrooting eene grote som voor bestemd tot het inrichten van feesten om de Koningin der stranden alom vermaard te maken. Wij vragen dat de aangehechte wijk van Mariakerke, die al het mogelijke doet om de faam te doen aangroeien, niet stelselmatig van die toelagen verstooten blijve...

Bron : Bulletin Communal d'Ostende 1901, p. 723.

POPHAM

Zopas verscheen de biografie van de Britse Admiraal POPHAM, wiens naam onverbrekelijk met onze stad is verbonden :

Hugh Popham, A Damned Cunning Fellow : The Full Life & Adventures of Rear Admiral Sir Home Popham.

Uitgeverij : Old Ferry Press
53, Vicarage Road
Tywardreath
Cornwall PL 24 2 PH

Norbert HOSTYN

KLOKKENGIETER WILLEM WITLOCKX (Antwerpen)

door Wilfried VERLONJE

De gieterij van De Haze werd voortgezet door Willem WITLOCKX. Oorspronkelijk was hij maker van allerlei rariteiten van hoorn, ivoor, enz. Bovendien hield hij zich bezig met het bouwen van diverse soorten muziekinstrumenten. Later bekwaamde hij zich ook als klokkengieter en als "gesworen canongieter van syne majesteits artillerie tot Mechelen".

De meeste klokkengieten waren immers ook geschutsdeskundigen.

In 1709, toen Salzburg nog steeds in de knoei zat met zijn klokken-spel, adviseerde de deken van Sint-Jakobs om WITLOCKX met de werkzaamheden te belasten. Niet alleen was hij, zo schreef de deken, een uitstekend klokkengieter en -stemmer, doch bovendien uurwerkma-ker en beiaardinrichter. Tenslotte was hij ook nog een goed musicus.

In 1711 leverde WITLOCKX een spel voor Oostende en in 1730 goot hij een poortklok voor de stad met het merkwaardig opschrift : "Ick ben onrust alsoo ick alle nachten de burgers dryf van straet, de waeckers tot het wachten, d'herbergen sluyt ick toe, vermaen door myn geluyt een ieder tot rust en alle onrust uyt".

WITLOCKX stierf in 1733 en zijn werkplaats werd bij gebrek aan een opvolger gesloten.

Uit : Jo HAAZEN, "Rond de zingende Toren", p. 92
Uitg. De Vlijt, Antwerpen (1979).

HOSANNAKRING ZINGT

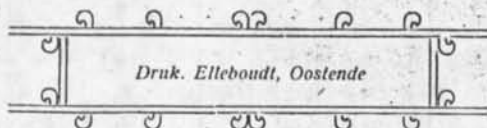
door J.G. DE BROUWERE

Op 2de Sinksendag 1918, de 20ste mei, trad de "Hosannakring, zang-maatschappij bestuurd door Mr. Max VAN NESTE" op. Dat gebeurde te 17.00 uur in de Volksbond, in de Stockholmstraat, het eindje dat nu Kan. Dr. L. Coolensstraat heet. De opbrengst was bestemd voor de Oostendse oorlogsslachtoffers.

De toegangskaart was tegelijk programma, - hemelsblauw op de voor-kant, crèmekleurig op de binnen (programma) kant. Het programma bestond uitsluitend uit zeer vrome liederen, daar de bezetter eigenlijk geen andere toelaten zou. Er werd ook een boekje verkocht met de "woordentekst". Maar alle toen gezongen "geestelijke gezan-gen" zijn in dat boekje niet opgenomen. Achter het lange "Stabat Mater" staan de nrs. 1, 5^a en 5^b afgedrukt, en tenslotte het nr. 7.

Onder de juffrouwen die optraden was er één die solo zong, en wel het nr. 4, de "Idylle mystique". Die jonge dame was Yvonne DE SORGHÉ.

Jaren nadien werd ze de schoonmoeder van ondergetekende. Ze maakt het wel, ze is nu 95 jaar oud.

HOOSANNAKRING

ANGMAATSCHAPPIJ
bestuurd door Mr Max. Van Neste

KUNSTUITVOERING

van Geestelijke Zangstukken
op Maandag 20 Mei (2ⁿ Sinxendag)

te 5 ure namiddag

in de groote feestzaal van den

-- VOLKSBOND --

(Stockholmstraat)

ten voordeele van de

OORLOGSSLACHTOFFERS van OOSTENDE

Ingangsprijs : 1,00 Fr.

Voorbehouden Plaatsen : 2,00 Fr.

Dit programma dient tot ingangskaat

Geene omhalingen zullen gedaan worden.

Keer om, a. u. b.

PROGRAMMA

EERSTE DEEL

STABAT MATER. . . PERGOLÈSE

Koor voor 2 vrouwenstemmen
en alleenzangen

door

Mevr. Aspeslagh,
Mej. M. Beke,
J. De Brauwere,
Marg. en Yv. De Sorgher,
M. Gozs en
B. Janssens.

10 M. TUSSEHENPOOS.

TWEEDE DEEL

1. Psalm 150 FRANCK
Vierstemmenkoor
2. Pater Noster NIEBERMEYER
Mej. De Maesschalck
Mr Gheury
3. a) Je vous salue, Marie . . . VAN NESTE
Vierstemmenkoor
- b) Cantique MISSA
Driestemmenkoor
4. Idylle Mystique. RVELANDT
Mej. Yv. De Sorgher
5. a) Bi 't Wegcapelleken. TINEL
- b) O, Maria TINEL
a capella — 4 stemmen
6. a) La Procession FRANCK
Mevr. Aspeslagh
- b) Le Crucifix FAGET
Mevr. Aspeslagh
Mr Ruas
7. La Toute-Puissance SCHUBERT
bewerkt in 8 stemmen door . . . VAN NESTE

OOSTENDSE NUMISMATIEK

door Edwin LIETARD

OUDE WASSCHERS 1899

De vereniging "Oude Wasschers" was een filantropische groepering van maximum 30 man, die gesticht werd te Oostende in 1894 en als doel had steun te verlenen aan armen en behoeftigen van onze stad.

De benaming "Oude Wasschers" kwam van de eerste inzameling gehouden door enkele goedhartige herbergbezoekers in het Café van GOBRECHT in de Sint-Paulusstraat, 52 en dit ten voordele van een oude arme wasser.

Deze vereniging deed ieder jaar mee aan alle festiviteiten door de stad georganiseerd, zoals Kavalkaden en bloemenstoeten. Ook werd er deelgenomen aan de Zeewijding. Dit alles om gelden in te zamelen voor de behoeftigen.

De inhuldiging van het vaandel en de plechtige overhandiging door Burgemeester PIETERS ging gepaard met een optocht op 11 juni 1899.

Dit prachtig donkerblauwe fluwelen vaandel is nog steeds te bezichtigen in het museum van de "De Plate".

Ook werd er een medaille geslagen om deze gebeurtenis te herdenken.

MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 50 mm MET BRELOK, KROON EN RING

R. OSTENDE

Gekroond wapenschild van Oostende boven boeg van boot met onderaan 5 ingeslagen sterren.

V. Eiken- en lauwertak in kransvorm met een tekst verdeeld over 6 lijnen :

INHULDIGING/VAN HET/NIEUW VAANDEL/11 JUNI 1899/MAATSCHAPPIJ/
OUDE WASSCHERS

OPLETTENDHEID EN GEDULD 1900

Een van de talrijke lijnvisserijmaatschappijen die onze stad in de loop van haar geschiedenis heeft gekend. Haar kenspreuk was : "Oplettendheid en Geduld".

Deze vereniging organiseerde verschillende jaren de Koningstitel en andere prijswedstrijden. Deze wedstrijden werden gehouden in een van de vele vijvers van het Maria-Hendrikapark.

Op 18 november 1900 werd in de schoot van deze vereniging feest gevierd, dit ter gelegenheid van de inhuldiging van het vaandel.

Ook werd er een medaille geslagen om deze gebeurtenis te herdenken.

MEDAILLE VERGULD BRONS AFM. : 46/61 mm PLAKKETVORM MET BOL

R. Bovenaan VILLE, onderaan D'OSTENDE

In het midden het stadswapen van Oostende boven het water.
Onderaan links 5 ingeslagen rozen.

V. Een lauwertak over gans het veld met rechts een medaillon met een tekst verdeeld over 8 lijnen :

* LIJNVISSCHERSMAATSCHAPPIJ */OPLETTENDHEID/EN/GEDULD/INHUL-
LING/VAN HET/VAANDEL/18 NOV 1900

KATHOLIEKE KRING 1904

Deze kring werd gesticht te Oostende in 1867 en ze groepeerde de katholieke gezinden van onze stad.

Hun lokaal was gelegen in de Weststraat (thans A. Buylstraat) rechtover de Hertstraat.

Dit gebouw gaf ook uit in de Sint-Sebastiaanstraat, waar nu het Museum voor Religieuze Kunst is gevestigd.

Jaren lang is de kring ook gehuisvest geweest in het lokaal "Patria" op de hoek van het Wapenplein en de Brabantstraat. Nu zij daar de burelen van het N.C.M.V.

Door deze kring werd jaarlijks hulde gebracht aan de grondleggers van de katholieke beweging uit Oostende en omstreken.

In 1904 werd de heer Emile STAESSENS gevierd voor zijn 25 jaar pionierswerk bij deze maatschappij.

MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 50 mm MET BRELOK, KROON EN RING

R. VILLE D'OSTENDE

Gekroond wapenschild van Oostende omringd door parelrand.

V. Eiken- en lauwertak in kransvorm met middenin een tekst verdeeld over 4 lijnen :

* KATHOLIEKE KRING */1879-1904/HULDE AAN/EM. STAESENS

LA WALLONIE 1906

Door de franstalige gemeenschap van Oostende werd er op 15 maart 1903 overgegaan tot het stichten van een kulturele kring "La Wallonie d'Ostende".

Haar eerste voorzitter was de heer Louis SAINT-VITEUX, wonende in de Kaïrostraat, 68 Oostende.

Het hoofddoel van deze vereniging was de franse taal in Oostende en omstreken te propageren en alle franssprekenden te groeperen in een hechte gemeenschap.

Men probeerde dit doel te bereiken door middel van toneelvoorstellingen, conferenties en feestelijkheden.

Op 28 januari 1906 werd er feest gevierd en dit naar aanleiding van de officiële ontvangst op het stadhuis en de overhandiging door Burgemeester Eduard MOREAUX van het vaandel.

Het toppunt van de bloei van deze vereniging werd met grote luister gevierd in 1928 om het 25-jarig bestaan van de kring te herdenken.

De hieronder afgebeelde medaille is deze die werd geschonken aan het bestuur en de leden van de kring bij de inhuldiging van het vaandel.

MEDAILLE IN VERZILVERD BRONS Ø 51 mm MET BOL EN RING

R. Gezeten vrouw rechts gericht met een lauwertak in de linkerhand en zich vasthoudend met de rechterhand aan een tak van een boom.

FISCH & Co.

V. 2 lauwertakken in kransvorm met bovenaan een ster en in het

midden een rondschrift en een tekst in 5 lijnen :
 LA WALLONIE FONDEE LE 15 MARS 1903
 OSTENDE/INAUGURATION/DU/DRAPEAU/28 JANVIER 1906

BOND POLITIE BEAMBTEN 1906

Deze vereniging die de politiebeampten groepeerde werd gesticht te Oostende op 12 oktober 1896 en diende tot onderlinge steun in geval van ziekte en ongeval.

Deze bond had de benaming van "Hulp en Eendracht" en hun lokaal was gevestigd op de Torhoutsesteenweg, 29 Oostende in het café "Brouckaert".

Bij de overhandiging van het vaandel tijdens een officiële ontvangst op het stadhuis in tegenwoordigheid van Burgemeester Alfons PIETERS, waren er 90 aangesloten leden van de Oostendse politie aanwezig.

De hieronder afgebeelde medaille werd geslagen ter gelegenheid van de inhuldiging van het vaandel.

MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 51 mm MET BOL EN RING

R. Gekroond wapenschild van België met mantel en vlaggen.

V. Omkransing gevormd door vrouw met bazuin en spelend engeltje.

In het midden een tekst verdeeld over 6 lijnen :
 BOND DER POLITIEBEAMBTEN/OOSTENDE/INHULDIGING/VAN HET/VAANDEL/
 1906

■ 1
9
4
0 ■ 1
9
4
5 ■

KLEIN STRAND

HOFSTRAAT - ALBERT I PROMENADE

ZEEHELDPLEIN

In 't begin der achternoen trekken veel karren met hout en eenige autos met koffij en eetwaren geladen den Thouroutschensteenweg op.

Heden morgen is de volgende bekendmaking in vier talen, aangeplakt geworden :

Wie militaire telegraaf of telephoonlijnen beschadigd wordt met den kogel gestraft. De zwaarste straf heeft ook degene te verwachten die deze bekendmaking afscheurt.

Wordt de dader niet gevat zoo worden de strengste maatregelen genomen tegen de gemeente op wier gebied de schade is toegebracht of de bekendmaking is afgescheurd geworden.

De Kommandeerende Generaal.

Vrijdag 20e November. -

ZEVENENDERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Deze nacht heeft het fel gevrozen, en onze parken liggen vol rijm.

Rond 7 1/2 ure worden met autos tal van gekwetste mariniers van den kant van Middelkerke de stad binnengebracht.

Rond 10 ure vliegt een "taube" over de stad en verdwijnt in de richting van Zandvoorde. Een half uur nadien vliegt er, zeer hoog in de lucht, een vlieger der bondgenoten. Rond 11 ure worden een 20-tal Fransche krijgsgevangenen genomen binnen gebracht.

Gansch den morgen door komen van den kant van Breedene wagens en peerden toe.

Rond 10 ure komt in de Brugsche vaart een tuiboot aan, de duit-sche vlag voerend en door 4 duit-sche mariniers bemand; de boot komt van Brugge. Een kwart uur nadien komt een motorplezierbootje "full speed" uit de richting van Brugge gevaren : het draagt de duit-sche vlag en is bemand door een duit-sche officier en 3 soldaten. Die heeren geneeren zich waarlijk niet meer ! Na het spoor, onze vaarten !!

Om 11 1/4 ure komt een duit-sch vliegmachien uit de richting van Ghistel aan, richt zich tot aan de kust, zwenkt naar Mariakerke op en verdwijnt in de richting van Leffinghe.

Rond 11 1/4 ure worden 3 duit-schers begraven; een kwart uur nadien is het de beurt aan eenen opperofficier - het muziek bewijst hem de laatste eer. Op ons kerkhof, rechts van den ingang, liggen thans reeds 40 duit-schers. Op 3 graven prijkt een kruis : op dit der luitenanten HUBRICHT en KLIÉHN, en op een derde dat voor opschrift draagt : "Hier rucht in Gott Herr Oblt d.r. Ernst PLATZ, J.M. - Er starb den Heldentot fürs Vaterland an 11 November 1914".

* * *

Deze morgen werd uit de statie een zeer groot kanon gehaald en den Thouroutschensteenweg op, gevoerd. Deze noen kwam het erg toegetakeld terug : het was een weinig boven Slype door de Bondgenoten beschoten geworden.

Behalve het gewoon concert, van 3 tot 4 ure, en het vliegen van een 3 tal taube - niets bijzonders te melden van den namiddag.

Verscheidene Oostendenaars, die naar Holland gevlucht waren, zijn in onze stad teruggekeerd. Zij vertellen dat het leven te Vlissingen peperduur is : 125 ₣ per maand voor huur van 2 kamerkens.

Een hunner had, even voor zijne terugkomst, een brief ontvangen van zijn zoon, soldaat bij het 3e Linie. Daarin schreef deze dat de Belgen aan den Yser gedurende 17 dagen met heldenmoed hadden gevochten, doch dat zij wel voorzagen, zonder hulp het niet lang meer te kunnen uithouden.

Men vroeg hen nog drie dagen geduld te hebben - en werkelijk ! Na drie dagen kwam eene aanzienlijke Fransche troepenmacht alsmede een korps Marokkanen hen ter hulp. Dan vielen allen de Duitschers aan en dienden hen eene duchtige rammeling toe. Daarna mochten de Belgen gaan uitrusten te Veurne. Het 3e Linie en 23e Linie zijn tot een enkel regiment versmolten geworden.

* * *

Wij hebben onze liefhebber van kreeften en oesters, Herr VON BERNUTH, terug. Heden werd, immers, het volgend bericht aangeplakt.

BERICHT

De personen die in Oostende aankomen, en die er zich, 't zij naar een hotel als reiziger of bij familieleden begeven, moeten zich, binnen de drie uren na hunne aankomst, in het bevolkingsbureau ten stadhuijze aanmelden en er nauwkeurig hunne nationaliteit, hunne bediening en hunne bestemmingsplaats opgeven, alsook hun adres ter stede.

De personen, die uit Oostende vertrekken, moeten hun vertrek op hetzelfde bureau drie uren op voorhand doen kennen.

Het publiek wordt verzocht niet op de voetpaden te blijven staan en niet in den weg van de krijgslieden te loopen.

Oostende, den 18 November 1914.

De Kommandant
von Bernuth
Oberstleutnant und
Regiments-Kommandeur.

Dr. MOREAUX, dd. burgemeester, M. LIEBAERT, die ziek is, vervangend, vaardigde heden volgende plakbrief uit :

STAD OOSTENDE BELANGRIJKE OPROEP TOT DE BEVOLKING

Als gevolg aan de voetstappen door het Schepenkollege gedaan om den noodigen voorraad van voedingsmiddelen te verschaffen, heeft de Duitsche Krijgsoverheid, te Zeebrugge, op Zaterdag 21 dezer, eene vergadering belegd, van de afgevaardigden der verschillende gemeenten der kust, om de middelen eener spoedige en praktische uitvoering te onderzoeken.

Er is, in principie, beslist geworden, dat de levensmiddelen en andere benodigheden in Holland zullen gekocht worden door afgevaardigden der verschillende belanghebbende Gemeenten.

Te dien einde, zal het Schepenkollegie over de gelden noodig tot den aankoop moeten kunnen beschikken. De kasbons door Oostende uitgegeven, zullen natuurlijk in een vreemd land niet kunnen dienen, en om die reden zal de afgevaardigde moeten kunnen beschikken over geld dat in Holland wettige koers heeft.

Ik doe dus een dringende oproep tot het gevoel van solidariteit mijner Medeburgers en noodig ze uitdrukkelijk uit zich, ZONDER

EENIGEN UITSTEL, naar de Gemeentekas te willen begeven, om het Belgische geld, waarover zij beschikken, te willen inwisselen tegen kasbons der Stad. Zoodoende, zullen zij zich geene de minste opoffering moeten getroosten, aangezien zij later, bij middel dezer bons, de noodige levensmiddelen zullen kunnen aankopen.

Het welgelukken der pogingen van het Schepencollegie hangt van den goeden wil en van het vaderlandsch gevoel af, waarvan mijne medeburgers mij, in deze omstandigheden, het bewijs zullen geven.

Oostende, den 19 November 1914.

De d.d. Burgemeester
Dr. MOREAUX

Zaterdag 21e November. -

ACHTENDERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Wij zijn, waarachtig, den winter ingetreden : het vriest dat het kraakt, en dat weerken kan nog lang duren, want de wind zit scherp in 't Oosten.

* * *

Heden morgen is het volgende bericht, in drie talen opgesteld, ter kennis van het publiek gebracht :

Ik wakker de bevolking der Stad Oostende in haar eigen belang aan, niet stil te staan bij naderen of bij de aanwezigheid van vliegmachienen. Niet alleen stellen zich de nieuwsgierigen bloot aan het geschut der machienen, maar tevens aan het gevaar van gedood te worden door het geschut van onze eigene kanonnen of van onze ge-weeren.

In 't toekomende zal de burgerlijke bevolking zich bij het naderen of de aanwezigheid van vijandelijke vliegmachienen in hare woningen terugtrekken.

Overtredingen zullen gestraft worden.

Oostende, den 19 November 1914

De Kommandant,
von Bernuth
Oberstleutnant und
Regimentskommandeur.

Volgende plakbrief werd eveneens uitgeveerdigd :

OOSTENDE EN OMLIGGENDE ONDERRICHTING NOPENS HET OPENBAAR VERKEER

1. De marktdagen in Oostende zijn vastgesteld op de Maandagen en Donderdagen, van 7 tot 12 uur, duitse tijd. De kooplieden, handelaars, groenseliere, beenhouwers, brouwers, enz., van elk dorp moeten zich, met hunne koopwaren en wagens, vereenigen op een punt der gemeente, dat door de overheid zal aangeduid worden.

Van daar zullen zij zich in groep, en onder vrijgeleide van den Burgemeester of van dezes vertegenwoordiger, naar Oostende begeven. De terugkeer naar het dorp zal op dezelfde manier geregeld worden, derwijze dat het vertrek uit Oostende plaats hebbe ten laatste om 1 uur namiddag.

Een bewijs van vrijgeleide zal door de Keizerlijke Kommandantuur te Oostende afgeleverd worden aan den Burgemeester van iedere gemeente. Deze zal in geval van hindering, zich mogen doen vertegenwoordigen door eenen plaatsvervanger, die een officiëel karakter heeft, zoo bijvoorbeeld : eenen Schepen, den Gemeente-Secretaris,

den Veldwachter, eenen Onderwijzer, enz.

2. Het is aan iederen inwoner toegelaten vrij te gaan en handel te drijven binnen het grondgebied der gemeente die hij bewoont. Onder geen voorwendsel mag hij het grondgebied zijner gemeente verlaten, tenzij op de vastgestelde marktdagen van Oostende, en alleen onder voorwaarden onder nummer 1 aangewezen.

Nochtans, om de handelsverrichtingen en betrekkingen tusschen de verschillende gemeenten mogelijk te maken, in de grenzen door de huidige omstandigheden toegelaten, zal er, in elke gemeente, een persoon of voerman aangeduid worden, die zich, mits redematige vergelding, gelasten moet met het vervoer, de bestelling en het afhalen in andere gemeenten van alle koopwaren, voedingsmiddelen, pakken, enz.

De Gemeentebesturen worden verzocht den naam en andere inlichtingen over dien persoon op te geven aan het Gemeentebestuur van Oostende, dat zich gelasten zal de noodige voetstappen aan te wenden tot het bekomen der gewenschte brieven van vrijgeleide.

Oostende, den 19 November 1914.

Op bevel der Keizerlijke Kommandantuur,

De d.d. Burgemeester,
Dr. MOREAUX

Het Schepencollege schrijft naar de brouwers dat de duitsche overheid aan het stadsbestuur de toelating kwam te geven in Holland de noodige artikelen te koopen voor de voortzetting van hunne nijverheid.

Een afgeveerdigde der stad zal toekomende week vertrekken en er die artikelen aankopen. De brouwers mogen tegen Maandag noon laten weten wat hun ontbreekt, de hoeveelheden geschat zijnde voor een duur van 4 maanden; tezelvertijd moeten zij het (ten naasten bij) bedrag in belgisch geld, storten.

Zondag 22e November. -

NEGENENDERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Brr.. wat is het deze morgen koud ! De warmtemeter teekent, in eene voor den wind onbeschutte plaats, 8 graden onder het vriespunt, en in eene beschutte plaats, 2 graden onder dit punt. Waar moet dat henen met zulk weder - zonder kolenvoorraad in stad en in de benarde tijden die wij beleven ? Wat zal onze werkliedenbevolking, wat zullen onze armen te lijden hebben indien de winter zoo streng blijft ?

Geen werk meer voor de menschen, geen kolen schier meer om zich te warmen (ze gaan reeds 2.40 tot 2.50 ₣ de zak van 50 kilos), geen brood om te eten (er is nog voor enkele dagen meel in stad, maar dan ?).

Het Hulp- en Steunkomiteit doet alles wat het kan om den nijpenden nood te lenigen. Handelend in naam van dit Komiteit begaf zich onze Z.E.H. Deken over een paar weken naar Holland en Engeland en gelukte erin, meestendeels door tusschenkomst van het Anglo-Belgian Relief Funds, 100.000 ₣ te bekomen voor de Oostendsche noodlijdenden ! Hooger spraken wij van een schip bloem en meel dat hij aankocht ! En gister vernamen wij dat hij er in gelukt was 400.000 kilos cokes en kolen te koopen voor de behoefligen !

Voorwaar, ons dapper Hulpkomiteit verdient alle lof voor zijne werkzaamheid, maar inzonderheid dient de Z.E.H. Kanunnik CAMERLYNCK dank gezegd om zijne onophoudelijke bekommernis met het lot van

den kleine, van den rampzalige !

Jammer is 't te moeten bestatigen dat, in tegenwoordige pijnlijke omstandigheden er menschen gevonden worden die misbruik maken van de hulp die hen zoo bereidwillig verstrekt wordt ! Zoo onderzocht het Hulpkomiteit deze week dat het in groote mate bedrogen werd.

HIERNA ONTBREEKT EEN GEDEELTE

Een enkel voorbeeld : eene vrouw was er in gelukt in verscheidene lokalen van stad broodbons te bekomen, bijzooover dat een ingesteld onderzoek deed ontdekken dat zij, in ééne week tijds, 64 brooden had gekregen. Ondervraagd bekende zij hare zwijntjes met aldus bekomen brood te voeden !! De lijsten der personen aan dewelke broodbons gegeven worden, werden nauwkeurig nagezien, en men bevond dat, mits strenge kontrool, men er in gelukken kon 1.000 brooden per week min uit te deelen... en toch eenieder, volgens zijne noodwendigheden te voldoen ! 1.000 kilos brood, zulks is precies niet te versmaden !!

FOTOGRAFIE IN OOSTENDE VOOR 1914 : AD SIMON

André VAN CAILLIE signaleerde ons een fotograaf Ad. SIMON. Adres : Kerkstraat, 23.

De enige foto's die we van hem zagen zijn pittoreske opnamen van de omgeving van de Werfstraat, E. Beernaertstraat, Aartshertoginnesstraat. Zeldzame opnamen dus, bovendien van verrassend goede kwaliteit.

* * *

L. SPILLIAERT

Graag brengen we volgend artikel over L. SPILLIAERT in de aandacht van onze lezers :

H. VAN GORP, L'oeuvre de jeunesse de l'artiste peintre Léon Spilliaert, in : Septentrion, 18, 1989, 4, p. 7-12, 6 ill.

Het artikel handelt in feite over zijn sterke symbolistische werken van ca. 1905-1910, zodat de titel "oeuvre de jeunesse" wel wat misleidend is.

Norbert HOSTYN

T H E M A T E N T O O N S T E L L I N G

Bezoekt in os Heemmuseum van 5 oktober 91 tot 5 januari 1992 de thematentoonstelling

ARY SLEEKs, STICHTER VAN DE PLATE

Open elke zaterdag van 10 u tot 12 u
15 u tot 17 u

- ** Berard J.
728/91 Papieren zak Maison A.Lambert,81 rue E.Beernaert
Ostende,Fourures-Manteaux Pelleries,45x45 cm.
- ** Bogaerts E.
729/91 Oorspronkelijke kadastrale legger van de gemeente Zandvoorde.
730/91 Plan parcellaire de la commune de Zandvoorde.P.C.Popp,19de
eeuw,beschadigd,72x100 cm.
- ** De Meere H.
757/91 Foto zw/w De telefooncentrale in het oude postgebouw te
Oostende anno 1924.
- ** De Plate
712/91 Tijdschrift Biekorf,ingebonden jg 1966+1967.
713/91 Tijdschrift Biekorf,ingebonde jg 1968+1969.
714/91 Tijdschrift Biekorf,ingebonden jg 1970+1971.
715/91 Tijdschrift Biekorf,ingebonden jg 1972+1973.
716/91 Tijdschrift Biekorf,ingebonden jg 1974+1975+1976.
717/91 Tijdschrift Biekorf,ingebonden jg 1977+1978.
748/91 Kleurfoto's mbt Fort Napoleon 1987 a:Luchtfoto b:zicht vanop
het dak c:dichtgemetselde hoofdingang d:binnenkoer
e:binnenzicht gelijkvloers f:keukenruimte.
- ** De Taeye E.
731/91 Extrait du registre des deces de la ville d'Ostende 1850
Nr.327,overlijden Koningin Louise-Marie.
733/91 Bidprentje,Koning Albert I,17 februari 1934.
- ** De Vriese F.
671/91 Verlakte nachtpan met handgreep en gietruit,diam 29 cm.
672/91 Wetmachine voor veiligheidsscheermesjes,merk Allegre.
673/91 Veiligheidsscheerapparaat,courant model.
674/91 4 affiches opvoeringen Kon Toneelkr "Nut en Vermaak" Oostende
a:Meneer moet voor de bijl,feb 1985,47x32.b:De tante van
Charlie,apr 1986,47x32.c:Wanneer trouw je met mijn vrouw,feb
1989,42x30.d:Een vervangingspapa,feb1991
675/91 Kerkboekje "Ave Maria" uitgave 1905,herdruk 1929.
- ** Debrock W.
725/91 Hendrik Conscience,Leul Flandrei,Boekarest 1974 (Leeuw van
Vlaanderen in Roemeense vertaling)397 blz.
- ** Desopper G.
754/91 Witkartonnen doos 30,5x25,5x3,5 cm met tekst RALIS
Kappellestraat 38 Oostende.
- ** Dreesen J.B.
637/91 Kleurfoto zeemachtschip A.960 Godetia in volle zee,30,5x40 cm.
638/91 Overzichtsplan industrieterreinen Stad Oostende 12-10-1977
Nr.38/6 ingekleurd,64x125 cm.
639/91 Wandelaer et sur L'Eau,ingebonden tijdschrift,jaargang 1937.
640/91 Wandelaer et sur L'Eau,ingebonden tijdschrift,jaargang 1936.
641/91 Wandelaer et sur L'Eau,losse nummers (volledig),jaargang 1938.
656/91 Bezoek Koning Zeemacht Oostende ca 1966,3 foto's a,b,c.18x12,5
cm.
657/91 Eerste steenlegging mijnenbestrijdingschool,Prins Albert
6-6-1956,4 foto's a,b,c,d.10,5x14 cm.

- 658/91 Bezoek prinsen van Luik aan Oostende ca 1970,4 foto's
a,b,c,d.13x18 cm.
- 659/91 Bal van de zeemacht,Casino Oostende ca 1968,2 foto's 13x18 cm.
- 660/91 Officieel bezoek Logistieke groepering Zeemacht ca 1960,3
foto's a,b,c.13x18 cm.
- 661/91 Plechtigheid in marinekazerne Oostende ca 1958,3 foto's
a,b,c.12x18 cm.
- 662/91 Zeemachtschepen in tweede dok Oostende ca 1965,2 foto's
a,b.9x12,5 cm.
- 663/91 Marinebasis Nieuwpoort 1960,foto 10,5x15 cm.
- 664/91 Stapelloop ZINNIA ca 1966,2 foto's a,b.18,5x24 cm.
- 665/91a Foto,A957 KAMINA in haven te Oostende,18,5x24 cm.
- 665/91b Foto,A957 KAMINA in haven te Oostende,13x18 cm.
- 665/91c Foto,A960 GODETIA in haven te Oostende,16,5x23,5 cm.
- 665/91d Foto,ZENOBE GRAMME,18x24 cm.
- 665/91e Foto,F905 DEMOOR,18x24 CM.
- 665/91f Foto,M902 VAN HAVERBEKE,18x24 cm.
- 665/91g Foto,M930 ROCHEFORT,13,5x24 cm.
- 665/91h Foto,sleper VALCKE en havensleper,18x24 cm.
- 665/91i Foto,riviersnelboot,18x24 cm.
- 665/91j Foto,A954 DE GERLACHE,13x18 cm.
- 665/91k Foto,F912 Fregat,16x18 cm.
- 665/91l Foto,F913 Fregat,13x18 cm.
- 665/91m Foto,helicopter op dek Zinnia,13x18 cm.
- 666/91 Foto,Hoog bezoek Eguermin Oostende,10,5x15 cm.
- 667/91 Foto,plechtigheid te oostende,13x18 cm.
- 668/91 Foto,plechtigheid in kazerne Oostende,13x18 cm.
- 732/91 Oorkonde v/h bezoek van Koningin Elisabeth II en Prins Philip
van Edinburgh vergezeld door Hunne Majesteiten Boudewijn en
Fabiola,Oostende 13 mei 1966.Fotografische copie 12,5x18 cm.

** Heemkring Ter Cuere

- 753/91 Ter Cuere Bredene,jaarboek 1990,186 blz,Din formaat,eigen
beheer 1991.

** Herrling R. Mevr.

- 719/91 Affiche,Optreden Willem Vermandere in de Vermeylenschool
Mariakerke 25-5-1991,58x41 cm.

** Hostyn N.

- 755/91 Tentoonstellingscatalogus Rederijders in Limburg,4-5 tot
1-9-1991,Sted.museum Stellingwerf-Waerdenhof Hasselt,30 blz.

** Hubrechtsen F.

- 642/91 Le service siggillographique et les collections d'empreints de
sceaux des archives nationales,A.Coulon,Paris 1916,156
blz,VIII Pl.
- 643/91 Dagboek van de firma OSCOVIS (Oostendsche compagnie voor
zeevisserij van 10-5-1943 tot 20-5-1956) + 17 uittreksels van
het Belgisch Staatsblad.
- 644/91 Stichtingsakte van de firma OSCOVIS,notaris Van Caillie
10-5-1943,een factuur en een ontvangstbewijs.
- 645/91 5 processen-verbaal alg.vergadering firma OSCOVIS + een staat
vereffening 1951-1956.
- 646/91 Blad schrijfpapier met briefhoofd firma OSCOVIS.
- 723/91 Brochure M.S.Prins Filip (maalboot),14 blz,Din
formaat,fotocopie.
- 724/91 'tManneke uit de Mane,volksalmanak voor Vlaanderen,6
exemplaren gemerkt a.1975,b.1977,c.1979,d.1980,e.1981,f.1982.

** Huys J.

- 752/91 4 oude schoollandkaarten ca 1952 a: Oostende en
Bredene,101x119 cm.b:Azie,127x147
cm.c:Europa,135x133.d:Zuid-Amerika,112x102 cm.

** Lavergne Mevr.

- 676/91 Fototoestel merk PRONTO met etui.
- 677/91 a.Diakijkkastje,hout-metaal-glas,11x9,5x5 cm.b.doosje,14 glazen dias"au lactate d'argent".c.doosje,14 gl dias "plaques pour diapositives".d.doosje,14 gl dias "plaques ultra rapides".
- 678/91 Schilderij,gekleurd krijt op karton,ingekaderd,get.o.r.Declercq,1930,Dhr M.DE COSTER,staande,gewezen Oostends hotelier,86x64 cm (zk).
- 679/91 Houten makette van het huis van Dhr De Coster Langestraat 35,14x6x10,5 cm.
- 680/91 Twee verzilverde bekertjes met bakelieten voetje.a:met twee oortjes en deksel,tekst "Coupe Vandendriessche Ostend 1931" h.22 cm met deksel. b:zonder oortjes,deksel of tekst,h.18,5 cm.
- 681/91 Medaille,brons diam 3 cm met oog en losse ring.Vz:Stadswapen+Ville d'Ostende.Assoc.Hoteliere Restaur.Az:Hommage à Michel De Coster 1878-1928.
- 682/91 Medaille brons diam 2,3 cm met franje,bol en ring.Vz:Stadswapen Oostende.Az:Conseiller Communal Decoster M.1922.
- 683/91 Personeelslijst van de hotels SPLENDID,PLAGE,CONTINENTAL met handtekeningen "A Michel Decoster" Ostende aout 1926.Ingebonden in rode kaft.
- 684/91 Foto Hotel Splendid,Antony 140925/8,24x30 cm.
- 685/91 Foto Hotels Majestic,Palace en du Kursaal,Antony 140925/6,24x30 cm.
- 686/91 Foto,banket hoteliersbond in kursaal,Antony 100728/1,24x30 cm.
- 687/91 Foto hotels Majestic,Plage en du Kursaal,Antony 100929/20,24x30 cm.
- 688/91 Foto Hotel du Kursaal+Beau Site,Antony 140925/5,24x30 cm.
- 689/91 4fotokaarten mbt Assoc.Hot Restaur d'Ostende,Cinquantenaire 1878-1928: a.Nos anciens présidents,b.Banquet d'il y a 25à30 ans,c.Banquet quelques années plus tard,d.Banquet au Majestic Palace 1921.
- 690/91 Publiciteitsfolder,Souvenir d'Ostende,met 12 zichten van Oostende rond de eeuwwisseling,ca 1900.
- 691/91 Publiciteitsfolder Hotel de Kursaal + Beau SITE,ca 1925.
- 692/91 Specimen briefpapier+omslag van Les grandes Hotels,Ostend Plage ca 1920;a.omslag met tekst,b.briefpapier met verguld schild van de 3 hotels.
- 693/91 Foto Hotel du Kursaal+Beau Site ca 1925,8x13 cm.
- 694/91 Twee prentkaarten (a en b) Hotel du Kursaal+Beau Site.
- 695/91 Prentkaart Hotel-restaurant La Maree ca 1925.
- 696/91 Foto,groep militairen voor kazernemuur,waarschijnlijk 3-23° met M.Decoster,voor 1914.8x13 cm.
- 697/91 Twee gekleurde prentkaarten (a en b),binnenzichten van Hotelm Splendid.
- 698/91 Prentkaart Grand Hotel des Bains ca 1925.
- 699/91 Prentkaart Ostende en 1860,Vuede l'ancien phare et l'etablissement Delmee.
- 700/91 Foto,M.DECOSTER hoteluitbater Oostende.11,5x16 cm.
- 701/91 Twee foto's van Hotel Splendid,a:Voorzijde van het hotel ca 1925,17x23 cm.b:Verwoeste achterzijde mei 1940,17,5x19,5 cm.
- 702/91 Drie prentkaarten Hotel Majestic Palace a:Close up,b:Zicht: vanaf het strand,c:vanaf strand.
- 703/91 Twee valiesstickers van Hotel du Kursaal+Beau Site (a en b),wapenschildvorm,belgische kleuren,14x11,5 cm.
- 704/91 Twee prentkaarten met binnenzichten van LA TERRASSE ca 1925 a:orkest,b:zicht op de zaal.
- 705/91 Menu banket 50ste verjaardag Assoc.Hoteliere-Restaurateurs d'Ostende 1878-1928,30-06-1928.

- 706/91 Menu banket Kursaal d'Ostende 1-7-1928.
 707/91 Menu banket Hotel Bristol-Beaulieu 4-5-1921.
 708/91 Menu banket Limonadiers et Propietaires d'Hotels XLV
 Anniversaire 9-12-1922.
 709/91 Menu diner de marriage A.Decoster+A.Hauschard 14-4-1914.
 /10/91 Menu diner de marriage A.Decoster+M.Germonprez,Ostende
 26-9-1922.
- ** Lienart J.C.
 633/91 L.Roveri,Olie op doek,Topaze (schip van de Tilbury
 lijn),49,5x80 cm.
- ** Lietard E.
 649/91 E.Lietard,vaandelhuldiging te Oostende 1888-1938,19 blz.Din
 formaat,eigen beheer,april 1991.
 722/91 E.Lietard,Hoe en wat verzamelen in de penningkunde,9 blz,Din
 formaat,eigen beheer,april 1991.
 749/91 E.Lietard,Oostendse medailles in het openbaar onderwijs,10
 blz,Din formaat,mei 1991,eigen beheer.
- ** Missiaen R.
 751/91 Reeks potscherven gevonden op het strand te Raversijde.
- ** Monteny F.
 750/91 Kartonnen plakkaat "Handel over te nemen" van café
 Cirkelstraat 14 september 1981.
- ** NN
 634/91 Gazet van Oostende,liberaal weekblad,19-6-1936.
 635/91 Gazet van Oostende,liberaal weekblad,11-9-1936.
 /34/91 Verguld plaasteren borstbeeld Leopold II,h:43 cm b:33 cm.
- ** Neptunus v.z.w.
 669/91 Affiche,Galaconcert Zeemacht,Casino-Kursaal Oostende 28-6-91,2
 ex a,b,42x32 cm.
- ** Oostduinkerke
 720/91 Affiche 42ste garnaalfeest Oostduinkerke 22+23-6-1991,84x50
 cm.
- ** Seys Mevr.
 648/91 Twee kanten mutsen genre "Kaketuten".Gemerkt a en b.
- ** Van Hoeck J.
 647/91 Penningen met betrekking World Expo Osaka 1970: a.penning
 nikkel 0 3.7 cm Japan World Exposition Osaka 1970.b.penning
 nikkel 0 3,7 cm Kyoto City.c.penning ruitv.verzilverd
 Heian-shrine Kyoto.
 726/91 Deense munt,5 kronen,nikkel,diam.3 cm,1962.Vz:Frederik IX
 konge af Danmark,hoofd naar rechts.Az:Gekroond wapenschild met
 lauweren.
 727/91 Deense munt,5 kronen,zilver,diam.3,2 cm.Vz:Frederik IX konge
 af Danmark,hoofd naar rechts.Az:Princesse Anne-Maries Bryllup
 18-9-1964,hoofd naar links.
- ** Van Iseghem A.
 650/91 Prentje,Souvenir de la Premiere communion de Alice
 King,Ostende 4-6-1896,11,3x7,6 cm.
 651/91 Volkskunst en Volkskundemusea,Openbaar Kunstbezit in
 Vlaanderen Nr 2/1984.blz 43 tem 80.
 652/91 De Zeewacht,weekblad,extra editie 11-1-1991.
 653/91 Info Middenkust,4 nummers a,b,c,d Nr 2/90,3/90,4/90,5/90.

- 654/91 Veiligheid 1989, Beroepsbrandweer oostende, brochure, 64 blz.
- 655/91 Algemeen plan St Catharinapolder 1893, copie.
- 670/91 82 teksten in de reeks GUERRE NAVALE door Paul Scarceriaux ivm de avonturen van Belgische koopvaardij schepen in WO II, verschenen in "Wandelaer et sur L'Eau" tussen 1945 en ca 1965.
- 721/91 Brochure De Oesterbank vzw, Verslag 1991, 32 blz.
- ** Van Rompuy**
- 756/91 Afdruk plan Ibis, Haven van Oostende, Maken van eene nieuwe visschershaven, Lastencohier Nr 147, 1921.
- ** Vanderputte I.**
- 711/91 Metalen wetmachine voor veiligheidsscheermesjes, merk BARBA.
- ** Vanduyvenboden-Moore**
- 735/91 Schilderij, olie op doek, ingekaderd, Haven van Oostende in 1750, get.o.r. Van Duyvenboden.
- ** Vens R.**
- 718/91 Diplôme de membre des Comités Techniques des Expositions Nationales du Travail 1949-1952, Duchateau Henri Ostende, Tailleurs de pierre.
- ** Verbond Heemkunde**
- 636/91 Affiche, 50 jaar Verbond voor Heemkunde, tentoonstelling te Antwerpe 27-4 tot 24-8-1991, Joris Olyslaegers, 59,5x39,5 cm.
- ** Verlonje W.**
- 632/91 Wetenswaardigheden ivm de hoofdkerk van Oostende, 30 blz tekst N-F-D, 9 blz tekst N.
- ** Viaene E.**
- 736/91 Schilderij, olie op doek, Un des 10 Amours ayant decore mon char "Louis XIV et sa suite" du cortege "La musique à travers les ages" 15 aout 1949
Ostende, E. Bulcke, get.m.o.E.B. ingekaderd, ovaal, 67x65 cm.
- 737/91 Gietvorm in witte pijpaaarde, ovaal, medaillon, Christus valt onder het kruis, 19de eeuw, 6,5x5,5 cm.
- 738/91 Mobilisatie-zakboekje op naam Gonsalis A.J., incorpore comme milicien 3-7-1894, 3de Linierregiment.
- 739/91 Livret de Gonsale Andre Joseph, 3de Linierregiment 1894, met uitkeringen en uitrusting als milicien.
- 740/91 Bericht van affectatie bij mobilisatie aan Gonsales Andre Joseph, 1-10-1903, milicien 1894.
- 741/91 Twee schrijfboeken (a en b) met noptas voor de beloedsing van de zuidelijke Noordzee en Wielingen, handgeschreven door loods Gonsalis Andreas, 1920-1921.
- 742/91 Laugier de Tassy, beschrijving van het koninkrijk en de stad Algiers, Amsterdam 1725, 300+16 blz.
- 743/91 Renard J., chansonnier des jeunes, Braine le Comte, 1925, 2de uitgave, 157 blz.
- 744/91 August Snieders, Het bloemengraf, vertelling uit de Noordbrabantse Kempen, Gent 1910, herdruk van werk uit 1854.
- 745/91 Brants-Van Hauwaert, Dicht en Proza, nederlands leesboek, 5de uitgave, Brussel 1923, 314 blz.
- 746/91 Van Neylen-Van Den Dries, Beknopte geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde, Lier 1933, 254+159 blz.
- 747/91 Bauwens, Zuid en Noord, bloemlezing, Brugge 1925, 653 blz.

**GRATIS
FOTOFILM***

**COCK
CAMERA
SERVICE**

Hoek Jozef II straat en
Christinastraat - Oostende

Tot einde voorraad !
Bij afwerking nieuwe
film min. 20 afgewerkte
foto's

p.v.b.a A. & Y. MONBALLIU

Noordzandstraat 72, BRUGGE

Tel. 050 - 33 73 12

Jozef II straat 25, OOSTENDE

Tel. 059 - 70 21 13

VERKOOP en HERSTELDIENST - ONDERHOUD

Schrijfmachines - Elektronische rekenmachines - Bureelmeubelen

P R O M O T I E V E R K O O P

Te koop aan de balie van het Heemmuseum

Ostendiana III + IV + V aan 1.000 Fr

i.p.v. 1.650 Fr

Nu kopen - een enige gelegenheid !!!

Begrafenissen
Crematies

NUYTTEN

Inzake rouw
gaat het om diskrette takt
Binnen een beperkte tijd dienen moeilijke,
vaak pijnlijke beslissingen genomen
Dit vereist ervaring, een gedegen uitrusting
en ook iets bijzonders menselijks,
de juiste toon
Voor dit alles kan u bij Nuytten terecht
Begrafenissen, crematies, rouwtransporten,
leggen sociale prijzen
Nuytten is uw steun in droevige dagen

Tel. 059/80 15 53 & 70 32 78
Torhoutsesteenweg 88
Petit-Paris - Oostende

DE PLATE v.z.w.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE.

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. N 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 20

Nr. 11

MAAND november 1991

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

A. VAN ISEGHEM

IJzerstraat 1
8400 OOSTENDE

PENNINGMEESTER

J.P. FALISE

H. Serruyslaan 78/19
8400 OOSTENDE

SECRETARIS

J.B. DREESEN

Rode Kruisstraat 4
8400 OOSTENDE

REKENING

750-9109554-54 of
000-0788241-19

IN DIT NUMMER

- blz. 300 : I. VAN HYFTE : Toen de wijkraden nog niet bestonden.
deel 2 : De Vuurtorenwijk 1902.
- blz. 301 : N. HOSTYN : De "Cercle Artistique d'Ostende".
- blz. 303 : G. VANDAMME : Bij de luchtfoto. Mariakerke en de Tirpitz-
batterij 2-6-1918.
- blz. 306 : R. VERBANCK : Duinverplaatsing.
- blz. 307 : H. VAN LOO : Militairen te Oostende (1815-1830).
- blz. 308 : J. JACOBSEN : Register wrakken in de Belgische territo-
riale wateren. 15 april 1991.
- blz. 312 : J.B. DREESEN : Toponymie van 's Heerwoutermans ambacht (5).
- blz. 314 : A. SMISSAERT (+) : Oostende tijdens Wereldoorlog I (21).
- blz. 318 : A. SWYNGEDAUF : Ostendiana.
- blz. 319 : I. VAN HYFTE : Een architect, een opera en Oostende.
O. VILAIN : Prentkaarten van Louis Royon (2).

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage
een bronvermelding hoort

NOVEMBER - ACTIVITEIT

De Oostendse Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot een avondvoordracht met video die doorgaat op

donderdag 28 november om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F., Dr. Colensstraat 6, Oostende.

Het onderwerp : VAN KOREN TOT BROOD

De realisator : de heer Guido BERNARD

Eeuwenlang was het brood de enige voeding van de kleine man. Tot in de 18de eeuw - toen de aardappel een grotere verspreiding kende - rekende de overheid op één kg. graan per dag en per persoon om zijn bevolking te voeden.

Geleidelijk kwam er meer variatie in de voeding. Het aanbod van andere voedingsstoffen werd groter voor iedereen. Op het einde van deze 20ste eeuw is het dan ook zover dat wij het met aanzienlijk minder brood doen. Dit gebeurde niet uit religieuze overwegingen - Matthias zegde ooit dat de mens niet alleen van brood leefde - maar gewoon omdat al het andere ruimer werd aangeboden en betaalbaar werd.

Toch blijft het brood, in al zijn varianten, een belangrijke plaats innemen in onze voedingsgewoonten. Wij zijn echter de weg vergeten die het graan aflegt alvorens het bij ons op tafel komt.

Opgegroeid midden de natuur van de Zwaanhoek, heeft de heer Guido BERNARD met al zijn zintuigen kunnen ervaren hoe het graan evolueerde in de verschillende seizoenen. Alle stadia van bemesten, ploegen, eggen, zaaien, tot oogsten en malen van het graan heeft hij, eigenhandig, mogen en moeten uitvoeren tot aan zijn 30ste levensjaar. Eén van zijn hobby's werd de fotografie maar dan voornamelijk met dia. Mettertijd evolueerde hij echter naar de video.

Toen zijn kinderen in de milieules als thema "Van koren tot brood" meekregen leek hem dit een geschikt onderwerp om er eens zijn beste krachten aan te wijden. Met zijn precedentes en het feit dat hij een broer heeft die bakker is werden alle elementen verzameld die hem in de mogelijkheid stelden, om met succes, een film over het onderwerp te maken.

Het resultaat ziet U vanavond in een videovoorstelling geprojecteerd op twee TV-schermen. Een volkskundig onderwerp dat ons allen ten zeerste kan interesseren en waarmee we - met het eindresultaat - nog dagelijks geconfronteerd worden.

Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos ook voor niet-leden. Men zegge het voort en wij rekenen op Uw aanwezigheid.

DECEMBER I - ACTIVITEIT

Onze jaarlijkse KLEINKUNSTAVOND, voorafgegaan door het jaarlijks souper van de Kring gaat door op

zaterdag 7 december 1991 om 19 uur

in de sfeervolle zaal van Restaurant BENNY, hoek Langestraat en Vlaanderenstraat. Het restaurant heeft een parking voor de klanten.

Op de menu staan

Aperitief
Soep van de dag
Noordzeevisschotel - gerookt
Kalfssteak op Napolitaanse wijze
Nagerecht

Na de maaltijd volgt het optreden van het gekende Oostendse koor

TER DUINEN KANTORY

dat ons, onder leiding van zijn voorzitter de heer DEPOORTER, zal vergasten op een reeks Nederlandse, Vlaamse en Oostendse volksliederen. Indien U nog geen gelegenheid kreeg kennis te maken met dit uitstekende Oostendse koor dan hebt U nu de kans.

De deelname in de kosten bedraagt 725 ₣ (zevenhonderd vijftwintig) per persoon. Hierin zijn begrepen : het aperitief, de maaltijd en het optreden. De drank is uiteraard niet inbegrepen en dient men, elk voor zich of de tafel, onmiddellijk af te rekenen.

De deelname in de kosten gebeurt door storting op rekening :

000-0507753-55

Jan Dreesen

Rode Kruisstraat 4 - Oostende

met vermelding "Deelname aan souper en kleinkustavond, 7 december met x personen" en dit vóór maandag 2 december 1991.

Wij rekenen stellig op Uw aanwezigheid en elk zegge het voort.

J. B. DREESEN

*Confrerie van 't Vynckx-
& Woutermansambacht*

m.m.v. OCARINA

o.l.v. Germain DEMUYNCK

Singhet ende
weset vro

**Zondag 10 november 1991
om 20u.00**

**in DE CAPROEN
Breendonkiaan
BREDENE-SAS**

VOLKSZANGFEEST

GRATIS TOEGANG

Deuren open: 19u.30

door Ivan VAN HYFTE

De groei en uitbreiding van deze wijk heeft, net als Mariakerke (zie deel 1), met fusie en gebiedsuitbreiding te maken.

"Lisjemorre", het gehucht ten oosten van de huidige achterhaven, werd achtereenvolgens in 1896 en 1897 bij Oostende gevoegd (of klinkt het juister : van Bredene afgepakt...?). Andere gebiedsnaamingen als de Mosselhoek en de Molenhoek bezorgden de gemeenteraad voortdurend problemen van hygiënische aard. De rapporten van de medische stadscommissie komen steeds terug op het te veel voorkomen van typhus in dit armtierig grensgebied. Garnaalvissers, bootjesjouwers, palingstekers, ijskappers aan de Noord-Ede en strandjutters woonden er in schamele huisjes, ongeordend aan een straat die lager lag en waar een verpestende geur hing van stilstaand besmet water.

Wie toch door de Noordstraat, de directe toegangsweg tot de kerk en de school, geraakte over een onmogelijke bestrating, hield best de zakdoek voor de neus. Het rottende huisvuil lag er in slijk en modderpoelen gegooid, in plaats van daartoe voorziene bakken, zodat het karretje van de ophaaldienst moeilijk en onregelmatig zijn ronde kon doen.

De vrees voor epidemieën sloeg over tot op het stadhuis waar raads-lid VAN GLABBEKE opmerkte dat de saneringsmaatregelen zo uitgebreid waren dat "...la commune de Breedene n'aurait jamais pu faire ça...". Eerlijkheid gebiedt te zeggen dat die (meestal) ongeletterde en verwaarloosde lui het wellicht vertikten enige burgerzin aan de dag te leggen. Hun sociale toestand op de "Oede Viertorre" was al erbarmelijk genoeg.

Op 8 mei 1902 schreven een aantal ontevredenen naar het stadsbestuur een petitie waarin de teneur er niet om liegt.

Mijne Heeren,

Sedert jaren zijn wij Oostendenaren geworden en sedert jaren is onze wijk zoodanig toegenomen dat wij thans eene bevolking hebben van boven de 3.000 inwoners. Afgelegen van stad, kent men onze toestand en onze noodwendigheden niet : wij zijn hier als vergeten en verlaten. Daarom komen wij U eerbiediglijk onze ellendigen toestand kenbaar maken en U onze billijke wenschen voorstellen.

1) Onze straten zijn echte slijkpoelen : voor menig neringdoener is de toegang tot zijn huis onmogelijk. Bij den minsten regen loopt het water tot in de kelders tot groot nadeel van de inwoners. Ook bijna nooit zijn wij zonder ziekten.

2) De wijk is zonder water : het meeste deel moet zijn water halen uit de vestingen en de grachten, 't eenige water dat zij hebben om te drinken en hun eten te bereiden; 't geen grootelijks nadeelig is voor den gezondheid.

3) Onze kinderen hebben geenen weg naar de school, tenzij door modder en grachten.

4) Wij hebben geenen toegang tot de kerk, tenzij over hoogten en leegten, toegang die men in geene gemeente van België vinden zal, en waar ieder vreemdeling schande van spreekt.

Dien ellendigen toestand, Mijne Heeren, kunt gij iedere dag komen bestatigen.

Diensvolgens, wij, inwoners van den Vuurtorenwijk, komen ootmoedig-
lijk vragen :

1) Onze straten te willen in beteren staat brengen, en alle slijk-
poelen te doen verdwijnen.

2) Aan onze werkmenschen en visschers drinkbaar water te bezorgen,
vb. door het maken van noodige waterputten, hetgeen volgens het
zeggen onzer entrepreneurs, zoo gemakkelijk zou zijn.

3) Eenen weg naar school en kerk voor onze kinders en onze oude
menschen.

4) Een beter geschikte verlichting waar de noodwendigheden het
eischen.

Ziet daar, Mijne Heeren, onze rechtveerdige verlangens. Wij zijn
ook Oostendenaren en betalen zoowel belasting als in stad.

Bron : Bulletin Communal d'Ostende 1902, p. 227

DE "CERCLE ARTISTIQUE D'OSTENDE"

door Norbert HOSTYN

Na het al te vlugge doodbloeden van de in 1894 gestichte "Cercle
Artistique d'Ostende" (1) was het "Ostende - Centre d'Art", een
initiatief van Edmond PICARD (2), dat instond voor de artistieke
animatie van de bloeiende badstad tijdens de "Belle-Epoque".

Dat cumuleerde in belangwekkende Salons in 1905, 1906 en 1907
die in het Kursaal werden ingericht en waarvan Robert PICARD en
Guillaume VAN STRYDONCK de organisatie in handen hadden.

In de ontstellend luxueuze catalogi van die 3 salons vinden we
de beste Belgische kunstenaars van het ogenblik terug.

Maar er waren nog andere activiteiten, zoals bv. lezingen.

Bij deze belangrijke manifestaties waren de meeste Oostendse kun-
stenaars enkel toeschouwers. Alleen James ENSOR, Henri PERMEKE,
de nog jonge Constant, Oscar HALLE en Emile BULCKE waren in deze
salons vertegenwoordigd. Jan DE CLERCK en Léon SPILLIAERT echter
niet.

Dit detail licht even de sluier van de malaise in de toenmalige
Oostendse kunstwereld : de meeste kunstenaars uit Oostende voelden
zich uitgesloten van de prestigieuze Kursaalsalons. Noodgedwongen
exposeerden de meesten in een of ander winkeluitstalraam of in
de hall van een groot hotel, waar ze uiteraard niet dié belangstel-
ling genoten die ze redelijk in het Kursaal mochten verwachten.

Het was kunstschilder Jan DE CLERCK (1881-1962) die de eerste
stappen zou zetten om daar wat aan te veranderen. Hij werd de
grote bezieler van een nieuwe "Cercle Artistique d'Ostende" die
op 5 november 1908 in zijn atelier werd gesticht (3).

De "Cercle Artistique d'Ostende" groepeerde vooral amateurkunst-
schilders uit het Oostendse, benevens enkele professionele kunste-
naars : Louis en Pierre-Nicolas BOEL, Oscar CORNU, Maurice DESFOR-
GES, Oscar DE CLERCK, Karel DEKESEL, Madeleine DE PAPE, Eugène-
Achille GERBOSCH, Louis en Lucie ROYON, Emile SPILLIAERT, Michel
en Octave VAN CUYCK, Leonard DE SELLIERS, Camille DE BRUYNE... (4).

In den beginne werd het erevoorzitterschap waargenomen door Baron

RUZETTE, Gouverneur der Provincie West-Vlaanderen; voorzitter werd E. DE CUYPER, Directeur-Generaal der Buurtspoorwegen; Dr. MOREAUX en Kapt-Comd. L. CONSTANT werden vice-voorzitters. E.A. GERBOSCH nam het secretariaat op zich en als commissarissen fungeerden naast Jan DE CLERCK verder Madeleine DE PAPE, Louis ROYON en Jef DE BROCK (5).

Het devies van de nieuwe "Cercle Artistique" loog er niet om : "nulle dies sine linea".

Er werd niet getalmd om met de activiteiten te beginnen : op 10 november organiseerde de kersverse kring een eerste algemene vergadering in het Oostendse Stadhuis.

Van 25 tot 27 december 1908 hielden ze al een Kerstsalon onder auspiciën van "Ostende - Centre d'Art" (6).

De "Cercle Artistique" kende heel wat moeilijkheden om een geschikt lokaal te vinden. Van 1908 tot 1912 was het een sukkeltocht. We vinden ze in die paar jaar tijd op maar liefst vijf adressen terug : Ibis Hotel, Cinéma Pathé, Hotel Saint-Georges, Hotel National en Hotel Windsor Castle.

Een tweede salon ging in 1909 door in het Kursaal (2e Salon des Peintres Ostendais).

We vonden verder nog sporen van een "4e Salon des Peintres Ostendais" terug (1910) van een Salon in 1913 (7) en in 1914.

Met het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog kwam een voorlopig einde aan de activiteiten van de "Cercle".

Noten

1. N. HOSTYN, De "Cercle Des Beaux-Arts d'Ostende" : Een Oostends kunstinitiatief uit de Belle-Epoque, in Ostendiana V, Oostende, 1986.
2. Edmond PICARD, Ostende - Centre-d'Art. Trois saisons d'activités 1905-1906-1907, Brussel (LARCIER), 1907.
3. POTARD, Un mouvement artistique, in Le Carillon, 31 oktober 1908.
4. Allen afzonderlijk besproken in onze reeks over Oostendse kunstenaars.
5. Eigenaardig hoe we bepaalde Oostendse kunstenaars niet als leden van de "Cercle" terugvinden : James ENSOR, Henri en Constant PERMEKE, Léon SPILLIAERT.
6. Au Cercle Artistique et Littéraire, in Le Carillon, 29 december 1908.
Van dit salon vonden we geen gedrukte catalogus terug.
7. Cercle Artistique d'Ostende. Exposition des Beaux-Arts 1913 (tentoonstellingscat.), Oostende, 1913.

THEMATENTOONSTELLING

Bezoekt in ons Heemmuseum de thematentoonstelling

ARY SLEEKES, STICHTER VAN DE PLATE

Open elke zaterdag van 10 u tot 12 u
15 u tot 17 u

door Gerard VANDAMME

De luchtfoto verschenen in "De Plate" nr. 9 september 1991, heeft ten eerste mijn aandacht gewekt, daar ze zowat het gebied bestrijkt, dat ik betrekkelijk goed ken, gezien ik omzeggens mijn hele leven aldaar gewoond heb.

Ik denk dat het nuttig kan zijn, enige toelichting bij deze foto te leveren, want er is heel wat interessants op waar te nemen.

Ik heb van de foto een schets overgenomen, waarop een en ander is aangeduid.

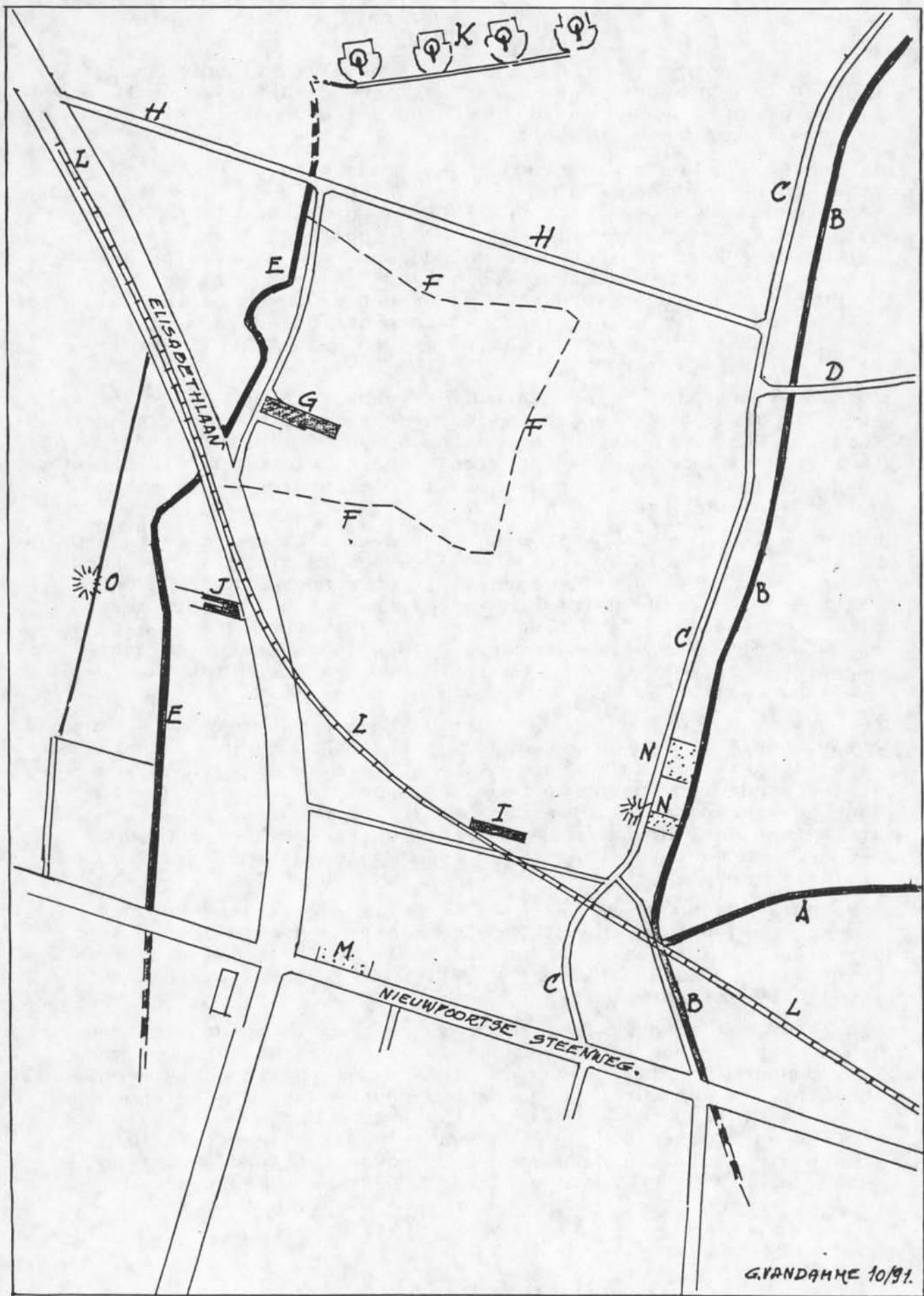
Vooreerst zijn er sporen te zien van dingen die uit vorige eeuwen stammen en heden bijna niet meer te vinden zijn.

- A. Het Albertusgeleed : een restant van de eertijdse Terstreepvliet, dat thans grotendeels verdwenen is door de aanleg van het vliegveld, en elders ingekokerd is.
- B. Het Steense Dijkgeleed : het restant van de z.g. Hoofdwatergang van 's Heerwoutermansambacht, dat ook verdwenen is.
- C. De Steense Dijk : destijds ook bekend als (Smalle)Zijdellinge, die teruggaat tot in de 12e eeuw. Het tracé ervan is heden - gelukkig - nog steeds goed te situeren.
- D. De Hoge dijkweg (of huidige Prins Roselaan voor een gedeelte) die reeds bestond in de 13e eeuw, en destijds Oostende via Wilskerke met Nieuwpoort verbond. Ze is voor een groot deel verdwenen door de aanleg van het vliegveld en werd er omgelegd. Ze werd tot rond de eeuwwisseling samen met de huidige Leffingestraat betiteld als "Lange Straet, ou Chemin de Nieuport à Ostende". (Stafkaart 1860 e.v.).
- E. De Kasteelkreek : ontstaan rond einde 16 eeuw als zijtak van de Ste Catharinakreek (= de vroegere "Nieuwe Oostendse Watergang").
De Kasteelkreek had twee armen vlak achter de duinenrij en kan daar een overblijfsel zijn geweest van de z.g. "Dijckersgracht".
Er bestaan heden nog slechts enkele bijna dichtgegroeide resten.
- F. Men ziet de vage contours van het Isabellafort, gebouwd door de Spanjaarden in 1599 in 't kader van het beleg van Oostende. De Kasteelkreek vormde blijkbaar de oostwal van het fort. De laatste sporen van het fort dreigen verloren te gaan door de verkaveling "Koninginnedal".
- G. De z.g. Hofstede van Hamilton, die zijn oorsprong vond rond 1633 en gebouwd werd op de N.O.-hoek van het fort en achtereenvolgens bekend was als : La Petite Bergerie (17e eeuw), Le Petit Château-Ferme (1845) - vandaar de naam Kasteelkreek - en als Ferme du Poldre (± 1880).
De hoeve werd, na jarenlange verkrotting, in 1990 gesloopt.
- H. De Leffingestraat : een van de eerste rechtlijnige straten binnen de in 1746 ingedijkte Ste Catharinapolder. Ze verving toen het gedeelte van de "Hoge Dijkweg" tussen de stad Oostende en de Steense Dijk. Het deel tussen de Elisabethlaan en de Steense Dijk is tans opgeheven. Een restant bestaat nu nog als "Roerdompstraat".

- I. Het hoevetje van CLAEYS, vermoedelijk daterend uit de 18e eeuw, - het staat aangeduid op de Ferrariskaart van 1778 - werd ongeveer 10 jaar geleden gesloopt.
- J. De boerderij van Livien DEMAEGDT gebouwd in 1907 als eerste gebouw langs de pas aangelegde Elisabethlaan, die nog niet verhard was. Ze werd in 1979 samen met de aanpalende huizen gesloopt om plaats te maken voor het Dienstencentrum "De Schelpe". Maar hiermee zitten we reeds in de 20e eeuw en komen we tot de wereldoorlog 1914-1918.
- K. Zeer duidelijk zijn de vier betonnen schietstellingen te zien van de Tirpitsbatterij (ook genoemd "batterij van Hamilton" naar de nabij gelegen hoeve). De batterij trad vanaf september 1915 in actie met vier stukken van 280 mm, en werd veelvuldig van uit de zee en uit de lucht bestookt. Getuige hiervan de vele granaat- en bomtrechters, vooral in de onmiddellijke omgeving van de batterij.
- L. Er is een tramspoor door de Duitsers aangelegd op de Elisabethlaan, dat ter hoogte van de boerderij DEMAEGDT afzwenkt door de landerijen, vlak langs de boerderij CLAEYS passeert, De Steense Dijk en de Sterrestraat kruist en verder aansluit op de Nieuwpoortsesteenweg. Dit spoor moet wellicht dienen voor de bevoorrading van de stellingen van de "Soldatenberg", de Tirpitsbatterij, en de batterijen op Mariakerke-Raversijde. Waar dit spoor begon heb ik echter niet kunnen uitmaken.
- M. Op de Nieuwpoortsesteenweg nabij de Elisabethlaan zijn vernielde huizen merkbaar, waarschijnlijk het gevolg van de beschieting uit zee op de wijk Mariakerke, in de nacht van 17 op 18 april 1918.
- N. Verschillende vernielde huizen zijn te zien langs de Steense dijk, waarschijnlijk ten gevolge van de beschieting die gepaard ging aan de raid van de Vindictive op de haven van Oostende in de nacht van 10 op 11 mei 1918. Er werden toen in de omgeving 15 doden en 3 gewonden geteld. Dit gebeuren wordt door de schrijver Gaston DURIBREUX vermeld in zijn roman "Het wrede spel", waarvan het verhaal zich grotendeels afspeelt op Maria-kerke.
- O. Dit is meer persoonlijk gezien. Er is een granaattrechter te zien vlak naast de plaats waar thans mijn woning staat. Van deze trechter werd waarschijnlijk door landbouwer DEMAEGDT gebruik gemaakt om in de vlakbij gelegen scheidingsgracht, een waterput te steken, als drinkplaats voor zijn koeien. Die was er nog toen ik er bouwde in 1956 maar zit thans onder de tuin van mijn gebuur.

Bronnen : onder andere :

- J.B. Dreesen : "Toponymie van het Woutermansambacht". De Plate diverse afleveringen.
- J.B. Dreesen : "De Hamiltonhoeve". De Plate nr. 4 april 1979.
- G. Vandamme : "De St Katharinakreek : 10 eeuwen geschiedenis". De Plate nr. 12 december 1982.
- G. Vandamme : "Om en rond de aanleg van de Elisabethlaan". De Plate nr. 11 november 1989.
- G. Vandamme : "De Lange Derm" en andere verdwenen zaken op Maria-kerke. De Plate nr. 12 december 1990
- J.B. Dreesen en G. Vandamme : "Geschiedenis van een parochie te Oostende. Ste Catharina vergaan, Ste Godelieve ontstaan". 1984.
- A. Elleboudt en G. Lefevre : "Oostende onder de Duitse bezetting 1914/1918. z.d.

DUINVERPLAATSING

door Richard VERBANCK

Eerst even ter herinnering. In 1935 schreef Karel LOPPENS in het tijdschrift "Biekorf" dat hij op het strand van Bredene, tegenover kilometerpaal 33, sporen van bewoning had gevonden van "het verzwolgen vissersgehucht BLUTSYDE".

Ik heb deze bewering weerlegd in het maandblad De Plate van januari 1988, en meer uitgebreid in het boek "Bredeniana" (1988). Ik heb aangetoond dat het gehucht BLUTSYDE (geen vissersplaats) kon gelegen hebben omtrent het Klein Strand te Oostende. Verder kon ik met quasi zekerheid schrijven dat de sporen van bewoning op het strand te Bredene wijzen op woningen die eeuwen geleden achter de duinen lagen maar verdwenen onder het zand door duinverplaatsing. De zee won verder op het land, zodanig dat de woningresten na verloop van tijd te voorschijn kwamen op het strand. Hetzelfde kwam voor te Raversyde.

Tot zover deze inleiding. Deze week vond ik in het Franse tijdschrift "Thalassa" (sept. 1991) een korte nota over het hoogste duin van Europa, gelegen aan de ingang van het "Bassin d'Arcachon", in Zuid-west Frankrijk. Mijn zienswijze wordt beaamd. Ik citeer vooraf de laatste zin van de nota : "L'archeologie des sables ne fait que débiter".

Het duin van LE PYLA heeft een lengte van 3 kilometer. Ten gevolge van de zeewinden is er logischerwijze een zachte glooiing naar zee toe. Aan de landzijde is de helling eerder steil. De hoogte van het onbegroeide duin werd kortelings geschat op 110 meter, dit is zo hoog als de O.L.Vr. toren te Antwerpen. In sommige jaren trekt de "zandhoop" tien meter het land in en bedekt de achterliggende sparrebomen. Tijdens de februaristormen van 1990 bedroeg deze afstand vijftien meter.

De vorming van dit duin, dat zestig miljoen kubieke meter zand omvat, heeft 12.000 jaar geduurd. Maar nu komt het : sedert 1983 werd het duin afgekald door zware stormen en hoge vloed. Op het strand vindt men nu voorwerpen en sporen van bewoning die ooit door het bewegende duin werden bedekt. Zo ontdekte men potten uit het bronstijdperk en het ijzertijdperk (zevende eeuw voor J. Chr.) en dan, van veel later, een woning uit de tijd van Louis XIII (17e eeuw).

Onze duinen hebben daarmee geen vergelijk. Ze zijn eerstens veel lager, tweedens veel jonger, en tenslotte begroeid daar waar het duin van LE PYLA kaal is (een stuiver). Men heeft daar zelfs woe-tijnfilms gedraaid. Ook de T.V.-film die ik deze week heb gezien speelt zich aldaar af ("La grande dune").

Eén lezer zal zich wellicht afvragen waarom ik belangstelling heb voor de streek van Arcachon. In 1940 heb ik daar gedurende twee maanden verblijf gevonden. Ik heb gewerkt in een kistenfabriek tegen 2,25 ₣ per uur en heb oesters gegeten aan 8 ₣ het honderd. Ik heb er veel gezwommen want het was dit voorjaar vreselijk warm. De Fransen zwommen niet : "Pas avant la Saint-Jean". Tot mijn schaamte moet ik bekennen dat ik de moed niet vond om tot het duin van LE PYLA te fietsen (9 km.). Het spijt me nu werkelijk.

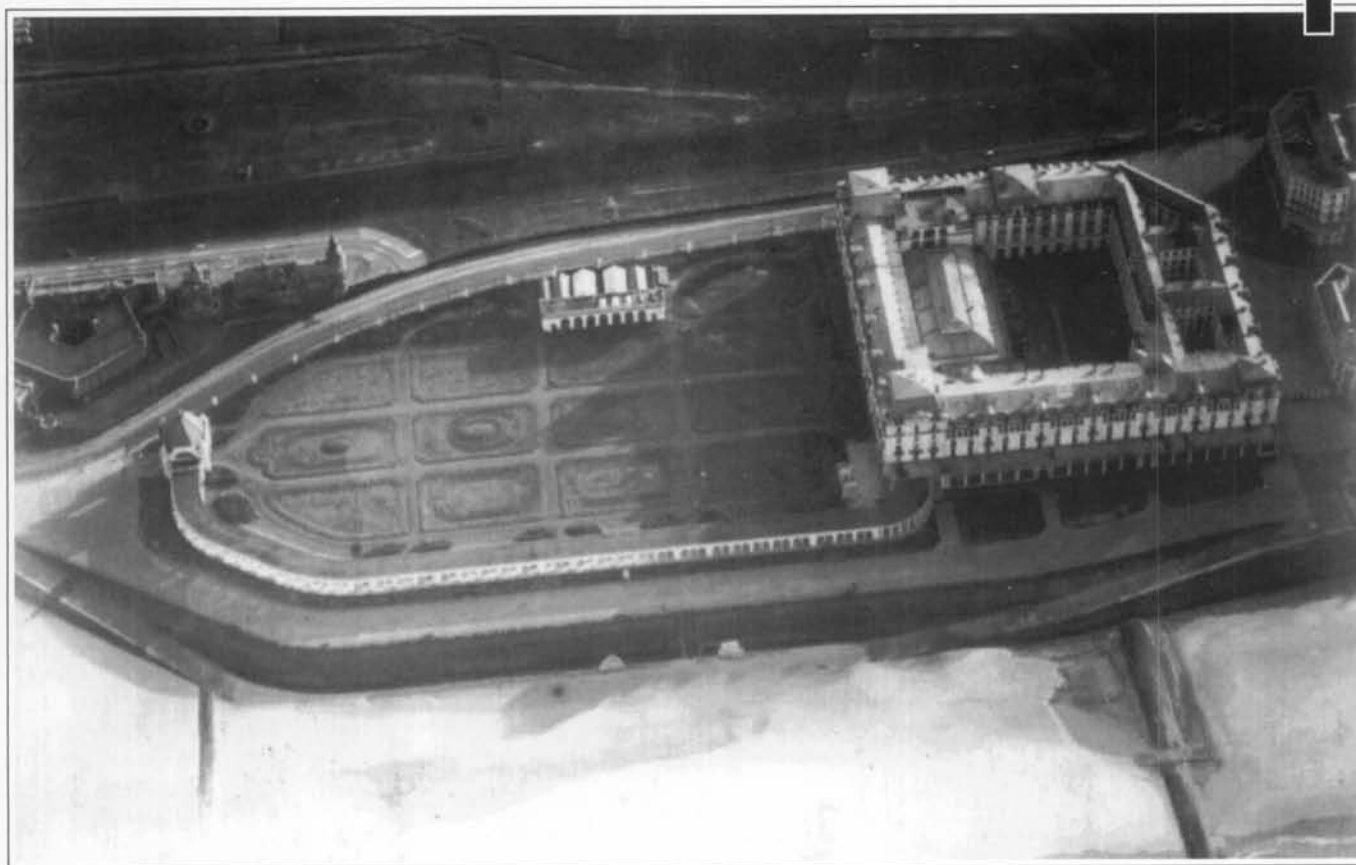
OOSTENDE 1914-1918

1914-1918

OMGEVING KURSAAL

RENBAAN & ROYAL PALACE HOTEL

MILITAIREN TE OOSTENDE (1815-1830)

door Harry VAN LOO

Van het geacht V.V.F. Oostende-lid, de heer Harry VAN LOO wonende in Rijswijk, Nederland, mochten wij eens te meer enige informatie ontvangen met betrekking tot Oostende geput uit Nederlandse bronnen. Wij danken de heer VAN LOO voor zijn inspanning terzake. (J.B.D.)

Met betrekking tot Oostende, heb ik het boekje "Vredesgarnizoenen van 1715 tot 1795 en 1815 tot 1940. Bijdragen van de Sectie Krijgsgeschiedenis nr. 8" van H. RINGOIR (+) (1980), geraadpleegd.

In het jaar 1715 was te Oostende (komende van Bergen) gelegerd het Regiment Nationalen Bedaulx nr. 12. In 1716 vertrok dit regiment naar Veurne. Eveneens in 1715 te Oostende bevond zich het Regiment Bentheim dat zich het jaar daarop in Ieper, Knokke en Warneton bevond.

Die jongens sjouwden wat af in die tijd. Welke militairen er in genoemde regimenten dienden, kan ik niet achterhalen.

In de vorige eeuw, waren er van 1815 tot 1830 in Oostende eenheden van de 6e Afdeling Infanterie gestationeerd. De afdeling was als volgt gelegerd :

<u>Staf</u>	<u>1e Bataljon</u>	<u>2e Bataljon</u>	<u>3e Bataljon</u>
1815 Brugge	1815 Brugge	1815 Deurne	1815 Ieper
1817 <u>Oostende</u>		1817 <u>Oostende</u>	1817 <u>Oostende</u>
1818 Brugge		1830 Opgeheven	1829 Brugge
1830 Opgeheven	1830 Opgeheven	1839 Grave	1830 Opgeheven
1839 Grave	1839 Grave		1839 Middelburg
<u>4e Bataljon</u>		<u>5e Bataljon</u>	<u>Depot</u>
Bleef in het Noorden		1818 Brugge	1815 Brugge
		1830 Opgeheven	1829 Opgeheven
		1839 Vlissingen	

De 6e Afdeling Infanterie werd opgericht 8 oktober 1815 en na de opstand in België, op 12 november 1830 gevoegd bij de 17e Afdeling Infanterie.

Op 8 september 1839 werd hieruit gevormd (wederom) de 6e Afdeling Infanterie, op 6 maart 1841 hernoemd in 6e Regiment Infanterie.

Aldus H. RINGOIR in zijn eerderevermelde studie.

De stamboeken van de 6e Afdeling Infanterie zijn op te vragen in het Algemeen Rijksarchief te Den Haag onder : Codenummer inventaris nr. 2.13.09, Militaire stamboeken van onderofficieren en minderen van de Landmacht 1813-1844.

In deze stamboeken zijn verschillende gegevens van de militairen vermeld, zoals blijkt uit onderstaand voorbeeld.

Nummer 10985 : ASPESLAGH, Philippus Jacobus.

Vader : Jacobus Philippus. Moeder : Isabella Clara DUMON.

Geboren : Oostende 20 juli 1803. Laatst gewoond te Oostende.

Signalement : Lang 1 el, 5 palmen, 7 duimen (te stellen op een meter en 57 centimeter), gezicht rond, voorhoofd bedekt, ogen grijs, neus dik, mond groot, kin rond, haar blond, wenkbrauwen idem, geen merkbare tekenen.

Op 27 december 1823 toegetreden als milicien voor 5 jaar, zijnde niet ingeschreven van 1822, in mindering van de lichterding 1824.

Op 3 maart 1824 voor 6 jaar bij de Staande Armée.
Op 18 juli 1824 vermist. Den 21 dito gearresteerd en voor de Krijgsraad van West-Vlaanderen. Op 7 oktober door dezelve gerenvoyeerd. Als zijnde bij vonnis van 29 september 1824 veroordeeld tot riet-slagen, ter discretie van kommissarissen, ontneming der kokarde, voor 6 maanden en 8 dagen detentie wegens 1e desertie.
Op 8 december 1824 overgegaan naar de 2e Divisie van het Algemeen Depot der Landmacht, nr. 33.

De standplaatsen van de militairen worden over het algemeen niet aangegeven in de stamboeken. Soms vond ik dat ze behoorden tot het "reserve-bataljon".

De stamboeken van de 6e Afdeling Infanterie over de periode 1815-1844 omvatten ongeveer 18.000 nummers waarop een naamklapper aanwezig is, in twee delen : een voor de periode 1814-1829 en een voor het jaar 1830.

Vele militairen beëindigen hun diensttijd met de aantekening : "Ingevolge van den opstand in België in 1830 uit den sterkte geroyeerd".

Een aantal jaren geleden heb ik aan de V.V.F. Oostende al eens gegevens betreffende stamboeken van militairen uit Oostende en omgeving doorgespeeld, die ik toevallig tegenkwam.

Bij de 6e Afdeling Infanterie komen vele Westvlamingen voor. Als er belangstelling voor bestaat, wil ik de stamboeken doornemen op personen uit Oostende en omgeving. Dit moet per (lijvig) boekdeel, blad voor blad gebeuren. Daarom zal het aan te bevelen zijn, om min of meer nauwkeurig aan te geven binnen welke "cirkel" in de streek het gewenst is, het zoekwerk uit te voeren.

Mocht er iemand geïnteresseerd zijn in een bepaalde persoon uit genoemde periode, dan kan ik altijd proberen die terug te vinden via de klappers.

Harry VAN LOO
Populierenlaan 141
2282. LB RIJSWIJK
Nederland

REGISTER WRAKKEN IN DE BELGISCHE TERRITORIALE WATEREN. 15 april 1991

Ons geacht medelid, dhr. Jan JACOBSEN (what's in a name) stelde ons de meest recente lijst van de wrakken op de Belgische kust ter beschikking voor publicatie. De enige beperking was dat de posities er niet mochten bijstaan. Dit om mogelijke kapers (lees duikers) uit de kust te houden.

Ondanks het feit dat onze territoriale wateren het minst gekende deel vormen van onze kuststreek (het zijn de 180 graden van onze horizon waar niets ons oog in de weg staat) maken zij toch deel uit van ons Heemgebied. Wij dachten het dan ook nuttig deze lijst in ons tijdschrift op te nemen.

J.B.D.

TEKEN KAART

NAAM -----

11,5 Wk --	GARDEN CITY
13,1 Wk	
-	
-	
29 Wk	N.147 SUZANNE
29 Wk --	MEDEE
22,7 Wk --	HALO
21,0 Wk --	
29 Wk --	TWIN
25,5 Wk --	
Geen	
23,5 Wk --	TRINGA
20,7 Wk --	
-	LICHTSCHIP WEST-HINDER
-	JOHN S.
27,5 Wk --	obstruktie
19,5 Wk --	LAURA
23,6 Wk --	
25,5 Wk	BREDA
[+++]	
22 Wk --	
24,5 Wk --	
20,5 Wk --	KATINA
26 Wk --	N.591 DAGERAAD
12,7 Wk --	
27,6 Wk --	
14,4 Wk	Z 577 SABRINA
12,4 Wk --	N.711 ROBERT-CLARA
20 Wk --	QUO VADIS
9,4 Wk --	MARIE
9,9 Wk --	
13,2 Wk --	BOURRASQUE
17,7 Wk --	VIIU (possibel)
20,7 Wk --	BOWSPRITE (boeg)
17 Wk --	O.82 MARINER
1,2 Wk -- (Wk 1)	HMS BASILISK
1,5 Wk	
22,5 Wk --	TIMOR (possibel)
21,5 Wk --	F.1040 DUC DE NORMANDIE
+/_	
+/_ (Wk 2)	CMB. 71A'
+++	
12,1 Wk --	
12,6 Wk --	SIGURD FAULBAUMS
22 Wk --	LCT. 7015
22 Wk --	
+++	
16,4 Wk --	UB.
1,6 Wk -- (WK 3)	HMS WHITLEY
7 Wk --	GRACIE FIELDS
22,5 Wk --	
21,5 Wk --	
0,2 Obstn	N.757 ZULMA MARIA

TEKEN	KAART	NAAM -----
8,2	Wk -- (WK 4)	HUGLI
6,4	Wk --	LST. 420
#		LST. 420 voorschip
#		O.818 LUCIE-JENNY II
15,7	Wk --	WAVERLEY
21	Wk --	JOHN MAHN
#		ALOHA
#		POLLY JOHNSON
#		
16	Wk --	QUEEN OF THE CHANNEL
16,5	Wk --	KAP ARKONA
17,5	Wk --	HMS. WAKEFUL
17,4	Wk	LCT. 457 (R)
3,1	Wk	SANDA
19,1	Wk --	
19	Wk --	COMFORT (possibel)
17	Wk --	
#		O.137 STE THERESE DE JESU
7,2	Wk --	HMT. COLSAY
15,5	Wk	ROBERT L.VANN
1,7	Wk --	RICHARD I
#		HAYBURN WYKE
5,2	Wk --	WESTERBROEK
7,3	Wk --	LIES
10,8	Wk --	SENATOR HOLTHUSEN
16,2	Wk --	AURETTA
10,7	Wk --	"de putten" (bijnaam)
15	Wk --	EMPIRE OF FAITH
+/_		
5,8	Wk --	Vliegtuigresten
#		
6,8	Wk --	CMB. 1
15	Wk --	EMERAUDE
#		S.220
+++		
1,9	Wk --	NAUTICA ENA
#		Zuigbuis Decloedt
#		A.10
#		KEMPENAAR
#		ANTON HAMMERBACHER
#		Stuk achterschip onb wk
6	Wk --	
5	Wk -- (WK 6)	N.741 HOOP OP VREDE
15	Wk --	SAMPA
#		Sleepboot
5,7	Wk --	N.7 NORDWARFF
#		resten vliegtuigmotor
6,5	Wk -- (WK 16)	O.807 MAURICE
#		GOLDSHELL
15	Wk --	WASHABA
12,5	Wk --	ARDMOUNT
1,6	Wk --	HMS PLUMPTON
+/_		TR. 60 PAUL-ROSE

TEKEN	KAART	NAAM -----
14	Wk --	MONT LOUIS
1,2	Wk --	HMS SIRIUS
3,8	Wk --	HMS BRILLIANT
#		O.76 NOORDSTER
+++	WK 7	O.73 RENILDE
#		SENATOR STHAMER
#		
#		RIO BRAVO
#		CROXTETH HALL
#		LICHTSCHIP WANDELAAR
#		
3,5	Wk --	MARTAGON deel 2
4,4	Wk --	MARTAGON deel 1
6,3	Wk --	
#		FRANCIS ASHBURY
5,2	Wk --	NEUTRON
3,5	Wk --	SAMSIP
#		CHARLES D. MACIVER
2,2	Wk --	SAMVURN (w.-deel)
5,3	Wk --	
5,8	Wk -- (Wk 9)	SIERRA VENTANA
+++		visserstvaartuig
5,7	Wk --	NIPPON
#		CAPELLA
#		MAORI
8,7	Wk	
#		Z.438 KOMPAS
#		SAMVURN (E-deel)
+++		
6	Wk -- (Wk 11)	DB
2,7	Wk -- (Wk 12)	LST. 80
2,1	Wk -- (Wk 13)	Z.442 Andre Jeannine
#		ELEPHTERIA
#		SAMSELBU (achterschip)
+++		
4,2	Wk	
#		
17	Wk	
7.3	Obstn	Obstakel W-dam Zeeb.
geen meer		UB.10
#		A.58
#		jachtje voor Zeebrugge
7,6	Wk --	ADMIRALENGRACHT
2,8	Wk --	SAMSELBU (2° stuk)
+++		
#		
#		
#		
#		
[+++]	PA	
#		FLORENTINO
7,2	Wk	GORM
6,2	Wk --	AYDIN ?
2,6	Wk -- (Wk 14)	

TEKEN	KAART	NAAM -----
4	Wk -- (Wk 15)	
11.1	Wk --	EMPIRE BLESSING
10.4	Wk --	LOOK-OUT
+++		FOSCOLO
9,8	Wk --	PRANGENHOF
9,4	Wk --	

Jan JACOBSEN

TOPONYMIE VAN 'S HEERWOUTERMANS AMBACHT (5)

33ste Begin. Sint-Mariekerke-Oost 2. (1)

door J.B. DREESEN

Het 33ste Begin van 's Heerwoutermansambacht omvatte het tweede oostelijk deel van het toenmalige Mariakerke, en was als het ware de verlenging van het 32ste Begin (2).

Als het op één na kleinste Begin van 's Heerwoutermansambacht biedt het maar een magere oogst aan toponiemen, maar er zijn er dan wel een paar belangrijke bij voor de oudste geschiedenis van Oostende.

Volgens de in referte aangehaalde Ommeloper uit 1559 (3) luidde de omschrijving van het 33ste Begin als volgt :

Beghinnende oostwaert over vanden voors(eiden) stuccke, oostwaert over den HOUDEN SLUISVLIET, tusschen den DYCKERSGRACHT jehens de ZEEDYCK en de DUNE al ande de noordtzyde, den OUDEN OOSTENDSCHEN WATERGANG ande zuudtzyde ende zom andt oosthende, metten westh(ende) anden SLUUSVLIET ende heet den POORTHOUCK.

De oppervlakte ervan was 36 gemeten en 31 roeden.

1 gemet = 0,442368 ha zodat het stuk bij benadering 16 ha was.

Op een hedendaagse kaart zou het stuk zich als een rechthoekige driehoek situeren met de kortste rechthoekzijde (den HOUDEN SLUISVLIET) langs de Northlaan vanaf de Vredestraat tot op de Zeedijk en met de langste rechthoekzijde (den DYCKERSGRACHT jehens de ZEEDYCK en de DUNE) op de Zeedijk (Northlaan) tot aan het Palace Hotel complex. De schuine zijde (den OUDEN OOSTENDSCHE WATERGANCK) zou dan de verbindingslijn zijn tussen de Vredestraat en het Palace Hotel complex.

We nemen nu even de toponiemen onder de loep.

OUDE SLUISVLIET : ...oostwaert over den houden sluusvliet...elders
...breefts anden ouden sluusvliet...

Het gaat hier waarschijnlijk om een VROEGERE SLUISVLIET van het ambacht die vermoedelijk uit de 13e eeuw dateert. Komt voor op de Kaart van het Brugse Vrije van Pourbus uit 1562.

DIJKGRACHT : ...tusschen den dyckersgracht jehens de zeedyck ende de dune al ande noordtzyde...

De DYCKERSGRACHT was een afwateringsgracht die aan de zuidkant lag van de omstreeks 1390 door

het Brugse Vrije aangelegde ZEEDYCK. Deze zeedijk lag uiteraard achter de DUNE, want de duinen waren grafelijk bezit.

OUDEN OOSTENDSE WATERGANG : ...den ouden oostendschen watergang ande zuudtzyde ende zom andt oosthende...

Het gaat hier over de eerste Oostendse Watergang die in 1285 gerealiseerd werd door uitdieping en verbreding van wat vermoedelijk het TERSTREEP VLIETKEN was, oostelijk van wat nu de Steense Dijk is (4).

POORTHOEK : ...ende heet den poorthouck...

Het Begin heette den POORTHOUCK. De naam komt waarschijnlijk van de benaming van een bepaald perceel in het Begin dat POORTSTICK noemde. VERDAM (5) geeft bij poort, porte = poort, grote deur. Heeft waarschijnlijk te maken met een afsluiting die kon geopend en gesloten worden.

POORTSTUK (het) : ...ende es op de noordts(yde) vele korts ende heet tpoortstick...

Zie hiervoor onder POORTHOEK.

TEGELRIESTUKJE : ...metten oostsyde an antheunis genelles cum suis teghelriestickxken met een cleen leemen huiskin op den zuudtwesth(ender) daeropstaende toebehoren(de) jan vanden weghe daer hij in wuent...

Een stuk land dat geheel of gedeeltelijk uitgebakken of uitgebrikt was. Waarschijnlijk was hier een steenbakker aan het werk wat dan meteen verklaring is voor dat CLEEN LEEMEN HUISKIN dat daarop staat en toebehoort aan Jan VAN DEN WEGHE die daar woont. Waarschijnlijk was hij de steenbakker. Van twee andere percelen die daar naast liggen zegt men dat het eene EEN ONEFFEN STICK was, terwijl het andere UUTGHETHEGELT was. Beide aanduidingen bevestigen de steenbakkersactiviteit.

AAN DE SLAG VAN DE DUIN : ...an de slaeghen van den dunen...

Een doorgang (weg) in de duin. Vergelijk met het huidige VOSSESLAG in Klemskerke. Merkwaardig is dat die SLAG van de duin voorkomt in de omgeving van de plaats waar de Oude Oostendse Watergang doodloopt tegen de duinen. Het laatste stuk waarbij de naam nog voorkomt is tenandere UUTGHEDYKT d.w.z. dat de klei van het stuk gebruikt was geworden om een deel van de dijk te maken of te versterken.

Tot daar onze verkenning van dit derde Begin van Mariakerke waaruit blijkt dat Mariakerke in 1559 gering van oppervlakte was.

- Bronnen : (1) R.A. Brugge. Fonds Jonckheere. Nr. 1290.
(2) J.B. Dreesen. Tijdschrift De Plate. Blz. 91/217.
(3) R.A. Brugge. Watering Blankenberge nr. 517. Ommeloper van 's Heerwoutermansambacht. 1559. 33ste Begin.

- (4) Vlietinck. Cartulaire d'Ostende. Blz. 76. Conventie van januari 1285 m.b.t. eerste Oostendse Watergang.
(5) J. Verdam. Middelnederlands Handwoordenboek.

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (21)

door Aimé SMISSAERT (+)

De Duitschers gaan voort met rekvisities te doen. Zoo eischten zij, deze laatste dagen, overal, bij de aannemers de pottebuizen op, om ze in waggons te laden, waarschijnlijk om ze naar hun land te sturen ! 't Kan hun, immers alles dienen !

Van morgen af zullen ze rondgaan naar al de cigarenwinkels om te weten hoeveel cigaren er nog in Oostende voorhanden zijn. Cigaretten, dat en is hier niet meer ! Z'hebben reeds al de pakjes bijgehaald !

De Middelbare school voor meisjes schijnt het middendepot dezer heeren te zijn : met gansche karrevrachten te gelijk wordt er daar van alles binnen gedaan... Hunne aardappelen en groenten leggen ze... te bewaren in het voormalig Inlichtingsbureel ten stadhuize. Eindelijk hunne wijnen en likeuren, of liever 't gene nog overschiet van de massas drank, hier door hen gestolen, ligt geborgen in de kelders van het "Hôtel du Bassin", Keizerskaai, en in het huis, hoek Kerkstraat en Ooststraat, laatst bewoond door M. Charles DEPAUW.

Tot in ons Burgelijk Hospitaal toe ontbinden zij van hun duivels : er zitten daar een 40 tal Duitschers, allen kloeke boutens, sterke matrozen, wien men het vier uit het aangezicht zou slaan, en die heeren smullen en teren daar dat het een plezier is ! De arme Duitsers van 't Godshuis hebben schier geen stoel meer om op te zitten, geen tafel meer om aan te eten : de "sauerkrautfresser" gebruiken alles !

Daar wij van 't Hospitaal spreken, deze week hebben de Duitschers het militair hospitaal geledigd, de gewonden, die niet konden vervoerd worden, naar het Burgelijk Hospitaal overgebracht. Verleden Maandag werden 3 groote autos, met bedden, beddegoed enz. geladen, van het eene hospitaal ('t Militair) naar het ander overgebracht.

Gister overleden, in het Hospitaal, 5 Duitschers; heden voor 10 ure, hadden reeds 5 andere de pijp aan Maarten gegeven - en zoo gaat het alle dagen, in middelmate 4 per dag ! Thans liggen nog 3 Fransche gekwetsten in ons hospitaal !

De 8 ure mis, in de HH. Petrus en Pauluskerk, werd wederom door een Duitsche almoesenier gedaan en door tal van Duitschers bijgewoond (1).

Ook in de Engelsche kerk der Langestraat werd heden morgen een dienst gedaan. Gister avond laat werden daar stoven binnen gedaan voor de verwarming.

Rond 10 1/2 ure komt van Middelkerke een tram toe, met 84 menschen van Lombartyde. Die menschen zaten gedurende 5 weken, dag op dag, opgesloten in den kelder van M. DELAEY te Lombartyde. Zij kregen eten van de Duitschers, doch mochten schier uit den kelder niet komen, tenzij om hun gevoeg te doen. Zaterdag kregen zij bevel te vertrekken; zij gingen te voet tot aan Middelkerke, waar deze morgen een tram hen kwam afhalen. Zij werden door de

duitschers in het "Hotel Britannique", hoek der Kapelle- en Joseph II straten geherbergd.

Rond 3 ure kwam, van den kant van Leffinghe, een tram af met een 25 tal gekwetsten. Wij hadden gansch den morgen in die richting hevig geschut; in den loop van den namiddag kwam het gerucht meer van den kant der zee.

Verders niet bijzonders te melden - tenzij, niettegenstaande de vinnige koude, het gewoon concert op de Groote Markt, van 3 tot 4 ure.

* * *

Als gevolg op de plakbrief, geteekend Dr. MOREAUX, vragend dat onze medeburgers het Belgisch geld, in hun bezit, zouden willen uitwisselen tegen kasbons, ten einde de stad in de gelegenheid te stellen eetwaren op de vreemde te koopen, werd tot hiertoe, in de stadskas voor 70.000 ₣ Belgisch geld neergelegd. De helft dezer som werd gestort door de Cooperatief der Staatsagenten.

* * *

Heden namiddag werd een bericht in 't Fransch en in 't duitsch opgesteld, aan de keizerlijke kommandantuur aangeplakt, meldende dat in den loop der week treinen naar Brussel zullen rijden.

De menschen die begeeren de reis te doen worden gewaarschuwd dat zij voor het einde van den oorlog misschien niet zullen kunnen terugkeeren. Zij mogen de noodige certifikaten ten stadhuize gaan afhalen.

Maandag 23e November. -

VEERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Rond 7 ure van den morgen komt er, over de stad, eene "taube" gevlogen, die signalen deed. Een half uur nadien reden, in volle vlucht, 25 kanonnen Leffinghewaarts op. Het moet zijn dat er iets op handen is, want de Duitschers zien er buitengewoon zenuwachtig uit. In 37 haasten vullen ze hunne karren en bevoorradingswagens; in min dan een uur worden aan de school der Groenselmarkt, 7 kolosale wagens gevuld met alles wat men maar denken kan. De wagens, die sedert eenige dagen op de Groote Markt stonden, worden ingespannen, vertreksgereed. Tot de veldkeukens toe, die de Leopoldgaanderij versierden (???) en verpesten, worden in de Vlaanderenstraat gereed gezet !

Wij trachten inlichtingen te bekomen van de weinige groenselboerinnen, heden ter markt. Doch 't is alsof men van duimpje sprak ! Niemand weet iets stelligs. Zulks belet nochtans eenige weetals niet, u, met veel gebaren en veel geheimzinnigheid, in het oor te fluisteren dat de Belgische vlag wappert te Lichtervelde en te Thourout ! Een boer van die streken is het komen vertellen, dus 't moet wel waar zijn - juist lijk de bezetting van Bergen (Mons) door de Franschen, ook waarheid was daar iemand een "laissez-passer" (paspoort) uit die stad had gezien, voorzien met de stempel der Fransche Republiek - juist lijk de straatgevechten te Brussel tusschen de Bondgenoten en de Duitschers als evangelie moeten aanveerd worden, daar iemand een brief zag door eenen officier naar zijne vrouw gestuurd ! O, menschelijke verbeelding !

Nochtans hapert er heden iets - want om 9 ure worden nogmaals 18 veldkanonnen, met den noodigen voorraad, Leffinghewaarts gestuurd.

Een uur later slaan 200 ruiters dezelfde richting in. De groote autos, die in de Euphrosine Beernaertstraat stonden, volgen.

Rond 10 1/2 ure vliegt een tweede "taube" over de stad. Zij doet eveneens, signalen en rond 12 ure vertrekken al de wagens die gereed stonden op de Groote Markt, op de Groenselmarkt, in de Vlaanderenstraat en aan de Koninklijken Schouwburg, in een lange, lange reke, langs de Kapellestraat en de A. Pieterslaan in de richting van Middelkerke.

Een 350 tal mariniers (85 reken van 4 man) wordt hen, per tram achterna gezonden.

Rond 1 ure komen 5 beschadigde kanonnen van den Nieupoortschensteenweg af. In die richting hoort men zeer zwaar geschut, doch, opeens ook, zoo wat rond kwart voor 2 ure, wordt nog zwaarder geschut gehoord, van den kant van Zeebrugge. Ongetwijfeld moet daar fel gevochten worden. Rond 2 1/4 ure komen per tram uit die richting verscheidene officieren toe, waaronder, een erg toegetakeld aan het hoofd, en gansch den namiddag zullen trams troepen van dien kant aanbrengen.

Van een duitscher vernamen wij dat zijn kamaraden 5 kanonnen hadden opgesteld op het havenhoofd van Zeebrugge, doch dat Engelsche schepen er op hadden geschoten en ze vernield hadden evenals verscheidene petroltanks. De huizen van Zeebrugge zouden erg geleden hebben. Daarover zullen we zeker wel binnen eenige dagen de waarheid weten.

Van 2 1/2 tot 4 1/2 ure vlogen schier onophoudelijk "taube" over de stad, signalen makend. Gansch den namiddag, ook, trokken groote rolwagens, met voorraad, olie of schietvoorraad, de eene den Nieupoortschen, de andere den Thouroutschensteenweg op.

* * *

Zondag om 8 ure 's avonds, moesten nog enkele Lombartzijdenaars, die de gemeente nog niet verlaten hadden, seffens weg. Zij werden naar Middelkerke gebracht, waar zij den nacht doorbrachten, in de kerk, op stroo. Heden kwamen zij hiertoe.

Een dezer dutsen verteld ons dat, nevens zijne woning, twee erg gekwetste Fransche soldaten, zich opgehangen hadden, bij gebrek aan verzorging en eten. Een 50 tal Belgen en Franschen, die zich in eenen kelder te Lombartzijde verscholen hadden, werden ongenadig door de duitschers, langs de keldergaten in, doodgeschoten.

De weduwe van Ivo DEWULF, eene 88 jarige groenselboerin, was door hare huisgenoten (n.l. de veldwachter van Lombartzijde, die met haar dochter getrouwd is) in de kelder hunner woning gedaan. Eene bom viel op het huis, kwam terecht in den kelder nevens het bed der oude vrouw die door de gassen gedood werd en kwetste erg de veldwachter in de bil. Vier dagen nadien slechts kon men het lijk der vrouw opnemen, in een laken draaien en in den grafkelder, waar reeds haar man en haar zoon den eeuwigen slaap slapen, leggen. De veldwachter werd naar Middelkerke overgebracht, alwaar hij in het hospitaal verzorgd wordt.

* * *

Heden vertrokken de Z.E.H. Deken CAMERLYNCK, Dr MOREAUX, schepen en M. THONÉ, gemeentesekretaris met de andere afgevaardigden der kustgemeenten, van Oostende per speciale tram naar Zeebrugge. Op dit oogenblik werd die plaats hevig door de Engelsche oorlogs-

schepen beschoten en 't gevaar was zoo groot dat, te Blankenberghe gekomen, alleen d'Oostendenaars, de Wenduynenaars en de Blankenbergenaars doorreden tot aan Zeebrugge. Daar werden z'ontvangen in het "Palace Hotel" door een officier, een echte bullebak. Na veel vijven en zessen werd toegestaan dat Dr MOREAUX, een afgeveerdigde van Heyst, een van Blankenberghe en een van Wenduyn naar Holland zouden mogen vertrekken om levensmiddelen te koopen. Bij de Hoogere Overheid zou worden aangedrongen opdat de Z.E.H. Deken CAMERLYNCK de reis zou mogen mededoen.

Vandaag keerden d'Oostendenaars in onze stad terug. Op het stadhuis had men reeds 81.000 ₣ gangbaar geld.

Dinsdag 24 November. -

EENENVEERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Goddank, wij zijn van eene onze plagen verlost : de dooi is ingevallen en de groote koude is weg ! Wanneer geraken wij nu onze bloedzuigers kwijt ?

Heden weinig nieuws : een beetje gebommel ten Westen, het gewoon concert van den namiddag, het dagelijksch afzenden en terugbrengen van autos, bevoorradingswagens, enz. en bovendien het sturen Leffinghewaarts van 5 kleine kanonnen en 25 caissons en Nieupoortwaarts van 3 grote kanonnen, een 's morgens om 2 1/2 ure en de andere 's avonds om 6 ure. Ook nog, het aanbrengen, deze morgen omstreeks 10 ure, van gekwetsten in 10 grote rolwagens en het vliegen van enkele "taube" signalen makend en van een Engelsch vliegmachien, dat rond 3 ure boven onze stad, eene verkenning komt doen en wéldra door eene "taube" nagezet wordt.

* * *

Volgende plakbrief is door onze beste vriend VON BERNUTH uitgevaardigd :

STAD OOSTENDE

BERICHT

Bevel der Commandantuur

Teneinde de bevoorrading der regelmatige bevolking te vergemakkelijken, wordt er BEVEL gegeven aan alle personen, te Oostende niet woonachtig, de stad te verlaten in den loop der toekomende week.

De belanghebbenden moeten zich ten stadhuize, bureel der bevolking, laten inschrijven. De reis zal in gemeenschap tot Brussel plaats hebben; dezen, die verder dan Brussel willen reizen, zullen zich tot de overheden moeten wenden.

De andere personen, die begeeren Oostende te verlaten, zullen zich mogen bij deze verzending vervoegen, op voorwaarde zich ook, te dien einde, te laten inschrijven ten burele der bevolking.

Oostende, 22 November 1914.

De keizerlijke duitse commandantuur,
(get) VON BERNUTH
Oberstleutnant en Plaatscommandant

(1) De Z.E.H. Deken was slechts 's avonds te voren om 8 ure verwittigd geworden dat de kerk behoorlijk moest verwarmd zijn.

OSTENDIANA

door A. SWYNGEDAuw
m.m.v. E. SMISSAERT

MACHIELSEN, Roger - Ostendiana M.148/1

De Belgische koopvaardij in de Tweede Wereldoorlog. Antwerpen :
Verbroedering der Belgische Zeelieden ter Koopvaardij van de Oorlo-
gen, 1990.

SURMONT, Jean - Ostendiana S.977/1

Willem Elsschot (1882-1960) : een biografie. Brussel : Vrijzinnige
studie-, archief- en documentatiecentrum Karel Cuypers, 1990.

DANIËLS, Gerard - Ostendiana D.178/6

Alles wat de wielertoerist moet weten : trainingsschema's, conditie-
controle, uitrusting, reglementen. Gent : Reinaert-Het Volk, 1990.

ARBEIDERS TOERISTENBOND - Ostendiana A.383/1

ATB - De Natuurvrienden, Afdeling Oostende : 50-jarig bestaan
(1937-1987). Oostende, 1987.

PIRLOT, Germain - Ostendiana P.520/2

Oficiala situacio de la Esperanto-instituto en la mondo : brochure.
G. Pirlot, 1990.

ROUSSELLE, Mark - Ostendiana R.772/3

Gebruik de computer : boekdeel 2 : informatica tweede graad secun-
dair onderwijs, vierde leerjaar. Oostmalle : De Sikkel, 1990.

VISSERS, Patrick - Ostendiana V.640/1

Langs Vlaamse wegen : Nieuwpoort. Stichting Monumenten- en Land-
schapszorg, 1990.

FILLIAERT, Juul - Ostendiana F.275/7

Van zijn hand : onuitgegeven werk. Langemark : Druk. Vonksteen, 1990.

CATALOGUS - Ostendiana C.191/348

Hulde aan het christelijk oosten : catalogus tentoonstelling Museum
voor Moderne Religieuze Kunst. Oostende : M.M.R.K., 1988.

HOSTYN, Norbert - Ostendiana H.829/41

De kunstschilder Oscar Halle (1857-19??). Oostende : De Vrienden
van de Stedelijke Musea, 1991.

JAARBOEK - J.112.4/5

Jaarboek havens van Zeebrugge en Oostende & Luchthaven Oostende.
1990-1991. Antwerpen : Antwerpse Loyd, 1990.

JAARBOEK - Ostendiana J.112.4/4

Jaarboek havens Zeebrugge en Oostende. 1989-1990. Antwerpen :
Antwerpse Loyd, 1989.

HOSTYN, Norbert - Ostendiana H.829/42

Museum voor Schone Kunsten, Oostende : aanwinsten 1990 : catalogus.
Oostende : Museum voor Schone Kunsten, 1991.

BARROO, Ignace - Ostendiana B.250/1

De bal in de buik : psychologie en voetbal. Antwerpen : Maklu, 1990.

TRICOT, Xavier - Ostendiana E.336/175

Métaphores et métamorphose de James Ensor. In : Artstudio; nr. 18.
1990.

KLAUSING, Jozef - Ostendiana K.457/14

Oostendse liedjes uit de verzameling van Jef Klausning. Oostende :
J. Klausning, 1990

Oostende bezongen...op doek gezet...gedicht...filmisch in beeld gebracht...maar in de moderne muziekliteratuur terug te vinden ? Dit laat zich raden. En toch, er is een kamer-opera met "Oostende" op de affiche.

Regisseur J. TERLINGEN bracht van 2 tot 12 oktober jongstleden in De Brakke Grond, Amsterdam, een nieuwe creatie op de planken met de groep Würz : "De fatale ontgoocheling te Oostende". Het libretto is van zijn hand, evenals de regie.

De opera speelt zich af in de badstad vlak na de Tweede Wereldoorlog. De stad is net niet genoeg verwoest om hem grondig te herbouwen, maar is teveel kapot om hem op te lappen. De architect Gaston komt bij zijn vriendin Georgette logeren om mee te helpen aan de wederopbouw. Hij raakt in grote conflicten met het stadsbestuur. Inzet van de ruzies zijn de eigenzinnige ontwerpen die hij ter tafel legt. Een huisvriend, Walter, tevens architect, is binnen deze conflicten zijn grote tegenstander. Gaston verliest de strijd om de ontwerpen. Tevens verliest hij Georgette die aan een fatale ziekte sterft. De ontgoocheling in Oostende is groot en Gaston pleegt zelfmoord.

Voor de theater-figuur van Gaston staat de architect Gaston EYSSELINCK model. Deze generatiegenoot van STIJNEN kennen we van het complex van de ter ziele gegane koöperatieve S.E.O. in de Romestraat (nu P.M.M.K.). Hij tekende ook het Postgebouw. Sommigen noemen hem de Belgische LE CORBUSIER.

Hij heeft zich altijd fel verzet tegen het conservatieve van de bouw-heren en de verlamd-administratieve reglementen. In 1953 sloeg de man ontgoocheld de hand aan zichzelf.

De opera is geschreven voor 3 zangstemmen, een cello, een computer en een midi-keyboard. De muziek is geïnspireerd op de cello-suites van Bach. Louis DIAMANDT schrijft in de oktober 91 - Uitkrant, Amsterdam : "Tekst en muziek leggen een verbinding tussen de monumentale kracht van Bachs meesterwerk en Eysselincks hechte geloof in functionele architectuur".

PRENTKAARTEN VAN LOUIS ROYON (1882-1968) (2)

door Omer VILAIN

In onze eerste bijdrage over de prentkaarten van de Oostendse kunstschilder L. ROYON schreven we dat we 10 volledige reeksen van elk 6 kaarten met marines hadden weten te ontdekken, doch dat we enkele dagen later nog een kaart uit de 11e série wisten aan te kopen. Hierdoor wisten we niet of er 11, 12 of meer reeksen bestonden (1).

Verleden maand hebben we een nummer uit de série 12 gevonden. Hierdoor zijn we nu toch overtuigd dat er zeker 12 x 6 kaarten van Louis ROYON in de uitgave "Les peintres de la mer" gepubliceerd werden.

Bij onze opzoekingen hadden we nog het geluk een kaart van Louis ROYON door hemzelf in 1923 uit New York verzonden te kunnen ontdekken. Het is een gekleurde tekening in grijze omlijsting uitgegeven

door de Rederij Red Star Line en gedrukt bij E. STOCKMANS & Co, Antwerpen. De kaart, een zeilschip en een stoomboot voorstellend, draagt het nummer 4, wat doet veronderstellen dat het weerom over een reeks van 4 of 6 kaarten gaat. Doch wat echter zeer verwonderlijk is en we nog nergens konden lezen is dat L. ROYON ook tekende met het anagram L. NOROY. Waarom L. ROYON hier een pseudoniem gebruikte is voor ons een raadsel. Een mogelijk antwoord is dat hij als officier in dienst was van de Red Star Line en dat hijzelf of de Rederij het zeemanschap van het kunstenaarschap wilde scheiden !

(1) cf. De Plate, maart 1991, p. 100-101.

VEILING 1991

Op donderdag 30 januari 1992 gaat de jaarlijkse Veiling van De Plate door onder leiding van de heer O. VILAIN.

Personen die wensen stukken te laten veilen mogen de lijst van de te veilen stukken (zo gedetailleerd mogelijk) binnenbrengen bij de heer O. VILAIN, Rogierlaan, 38 bus 11, Oostende.

De stukken (boeken, foto's, affiches, plannen, enz., maar geen breekbare voorwerpen) moeten wel betrekking hebben op Oostende of de kuststreek.

ø ø ø ø

LIDGELD 1991

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Heemkring DE PLATE is voor 1991 vastgesteld als volgt :

Aangesloten lid :	400 ₣
Steunend lid :	500 ₣
Beschermend lid (vanaf) :	1.000 ₣

Mogen wij vragen gebruik te maken van het hierbijgevoegd stortingsbulletin. Alleen diegenen die tot nu toe niet gestort hebben (laatste storting door ons ontvangen op 25 oktober) vinden hierbij een stortingsbulletin.

Ook dit jaar biedt het Grafisch Bedrijf LAMMAING ons gratis de Platekalender aan. Deze wordt samengesteld door onze ondervoor-ter de heer Omer VILAIN. Als thema werd "GEBOUWEN MET TORENS UIT LA BELLE ÉPOQUE" gekozen.

Jean Pierre FALISE
Penningmeester

GRATIS FOTOFILM

COCK CAMERA SERVICE

Hoek Jozef II straat en
Christinastraat - Oostende

Tot einde voorraad !
Bij afwerking nieuwe
film min. 20 afgewerkte
foto's

p.v.b.a A. & Y. MONBALLIU

Noordzandstraat 72, BRUGGE

Tel. 050 - 33 73 12

Jozef II straat 25, OOSTENDE

Tel. 059 - 70 21 13

VERKOOP en HERSTELDIENST - ONDERHOUD

Schrijfmachines - Elektronische rekenmachines - Bureelmeubelen

P R O M O T I E V E R K O O P

Te koop aan de balie van het Heemmuseum

Ostendiana III + IV + V aan 1.000 Fr

i.p.v. 1.650 Fr

Nu kopen - een enige gelegenheid !!!

Begravenissen
Crematies

NUYTTEN

Inzake rouw
gaat het om diskretie, takt
Binnen een beperkte tijd dienen moeilijke,
vaak pijnlijke beslissingen genomen
Dit vereist ervaring, een gedegen uitrusting
en ook iets bijzonders menselijks,
de juiste toon
Voor dit alles kan u bij Nuytten terecht
Begravenissen, crematies, rouwtransporten,
tegen sociale prijzen
Nuytten is uw steun in droevige dagen

Tel. 059/80 15 53 & 70 32 78
Torhoutsesteenweg 88
Fetit-Paris - Oostende

DE PLATE

v.z.w.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE.

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. N 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 20

Nr. 12

MAAND december 1991

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

A. VAN ISEGHEM

IJzerstraat 1
8400 OOSTENDE

PENNINGMEESTER

J.P. FALISE
H. Serruyslaan 78/19
8400 OOSTENDE

SECRETARIS

J.B. DREESEN
Rode Kruisstraat 4
8400 OOSTENDE

REKENING

750-9109554-54 of
000-0788241-19

IN DIT NUMMER

- blz. 324 : J.B. DREESEN : Boek met info over Oostendse hotels uit de Belle Époque-tijd.
- blz. 325 : F. GEVAERT : Van kreekmonding tot verkeerscentrum - 1.
- blz. 333 : J.B. DREESEN : Het nieuw Oostends toerismebureau staat op historische grond.
- blz. 336 : I. VAN HYFTE : Het kerkhof aan de Nieuwpoortsesteenweg.
- blz. 337 : N. HOSTYN : Oostendse muziekmaatschappijen.
- blz. 339 : A. SMISSAERT (+) : Oostende tijdens de eerste wereldoorlog (22).
- blz. 344 : S. IPPEL : De oude Peperbusse.
- blz. 345 : E. LIETARD : Oostendse numismatiek.

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een brondvermelding hoort

DECEMBER I - ACTIVITEIT. Jaarlijks souper en kleinkunstavond

Zoals we reeds, uitvoerig, in ons novembernummer aankondigden gaat ons jaarlijks souper gevolgd door een optreden van het Oostendse koor "Ter Duinen Kantory" door op

zaterdag 7 december 1991 om 19 uur

in het restaurant BENNY, hoek Vlaanderenstraat en Langestraat.

DECEMBER II - ACTIVITEIT. Voordracht met dia en documentatiemateriaal

De Oostendse Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot een voordracht met dia en documentatiemateriaal die doorgaat op

donderdag 18 december 1991 om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F., Dr. Colensstraat 6, Oostende.

Het onderwerp : OOSTENDE EN 'S HEERWOUTERMANSAMBACHT

De spreker : de heer Jan B. DREESEN, secretaris van de Kring.

Van Jan DREESEN weten we dat hij met niet aflatende ijver speurt naar de oorsprong van onze vroede stede. Het onderwerp van deze avond plaatst ons, eens temeer, in de onmiddellijke omgeving van deze oorsprong.

Op basis van archiefteksten en kaarten schetst hij ons een beeld van 's Heerwoutermansambacht, de streek rond Oostende. Hij geeft er de oorspronkelijke grenzen van aan, vertelt wie Wouterman was, welk het wapen van de ambacht was en gaat dan uitvoerig in op de relatie tussen Oostende en 's Heerwoutermansambacht.

Meteen stelt hij het probleem van de ontstaansdatum van Oostende - 1287 - en dit op basis van een paar oudere dokumenten.

Een onderwerp voor Oostendenaars die interesse hebben voor de oorsprong van hun stad maar dit punt op een meer kritische wijze wensen te benaderen.

Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos ook voor niet-leden. Men zegge het voort.

Met deze laatste voordracht sluiten we ons werkingsjaar 1991 af.

Jean Pierre FALISE

BOEK MET INFO OVER OOSTENDSE HOTELS UIT DE BELLE EPOQUE-TIJD

Mejuffrouw ANTONY meld ons het verschijnen, bij een Amsterdamse uitgeverij, van het boek "GRAND HOTELS IN DE BENELUX". Hierin komt er informatie voor over de belangrijkste Oostendse hotels uit de Belle Epoque-tijd. Het boek was beschikbaar bij de Standaard Boekhandel maar reeds uitverkocht. Kan aldaar besteld worden. Prijs is ons onbekend.

PROPAGANDAMATERIAAL VERKIEZINGEN 24 NOVEMBER 1991

Het Provinciaal Archief (Boeverbos Brugge) doet beroep op ons om hen een reeks propagandamateriaal met betrekking tot deze verkiezingen te bezorgen. Mogen wij onze leden vragen ons hierin te helpen. Maak een pakje met de verkiezingsfolders die U kwijt wil en geef ze af in het museum of steek ze in de bus van de secretaris, Rode Kruisstraat 4, Oostende. Schrijf er Uw naam op. Dank bij voorbaat.

J.B.D.

door Ferdinand GEVAERT

DEEL I

1. Inleiding

Eind augustus 1989 begon men met de bouw van een nieuw tramstation aan de Brandariskaai te Oostende. Dit was het begin van de (voorlopige ?) eindontwikkeling van een stadsgedeelte dat een aantal zeer gevarieerde bestemmingen heeft gekend. Men kan stellen : van kreekmond en schorre tot draaischijf van het gemeenschappelijk vervoer.

De kreekmond ontstond na de kunstmatige inundatie van 1584 waarbij de streek omheen Oostende overstromd werd en eb en vloed, storm en springtij meester werden van het achterland.

Naast de inbraakkreek, die later de havengeul van Oostende zou worden, vormden er zich een aantal grote krekken, o.m. de Sinte-Katharinakreek, de Gouweloze en andere Keignaerts.

Van deze streken is het specifiek de monding van de Sinte-Katharinakreek die ons interesseert. Kreekmonding die tot onze dagen het stadsbeeld van Oostende bepaalt.

Het is te danken aan het ontstaan en ontwikkeling van deze kreekmond dat Oostende een enig mooi beeld biedt aan de bezoekende reiziger die het spoorwegstation verlaat of langs de autosnelweg Oostende binnenrijdt. Namelijk, de oude handelsdokken met de gemeerde plezierboten en het prachtig zeilschip, de "Mercator".

Het is niet de bedoeling om in het bestek van onderhavige bijdrage een uitgebreide geschiedenis te brengen van de kreek en dokken (1). Doch, om een kijk te krijgen op de ontwikkeling tot verkeersdraaischijf is het onontbeerlijk dat we een summier geschiedkundig overzicht brengen onder de vorm van een kalender.

2. Geschiedkundige kalender

1584 - Kunstmatige inundatie ten oosten van de stad, vormen van krekken en overstromen van het ommeland. Vervolgens wordt Oostende, door de Geuzen omgevormd tot vestingsstad, hun laatste bolwerk.

1601-1604 - Beleg van Oostende.

1741-1744 - Indijking van de Sinte-Katharinakreek, met afdamming Lantsweertdijk en Poldersluis van de Sinte-Katharinakreek en bouw van een afwateringssluis (zie fig. nr. 1).

1774-1776 - Bouw van een (1ste) handelsdok, vlotdok, in de bedding van de monding van de Sinte-Katharinakreek, met behoud van een watergang voor de afwatering van de polder (later genoemd "Amerikaanse kreek"). (zie fig. nr. 2).

13 juni 1781 - Oostende wordt vrijhaven.

1781 - Bouw 2e en 3e handelsdok in de bedding van de Sinte-Katharinakreek (achter het tracé van de Lantsweertdijk), begin slechten van de zuidelijke vestingswerken (oever van de Sinte-Katharinakreek) van de stad (voor stadsuitbreiding) en uitbreiden van de stad op de zuidelijke oever van de handelsdokken ('t Hazegras). Opwerpen van een zuidelijke eenvoudige vestingsgracht en -wal. (zie fig. nr. 3).

- 1787-1789 - Aanleg eerste oesterparken (2).
- 1817-1820 - Bouw van een schutssluis voor de handelsdokken, ter vervanging van de eenvoudige sluis (deze liet slechts de in- en uitvaart toe bij een gunstige tijstand, d.i. gelijk niveau in havengeul en in het dok), dempen van de oude sluis, graven van het verbindingskanaal Handelsdokken/vaart naar Brugge, bouw van de zuidelijke vestingsgordel (ter vervanging van de eenvoudige wal en gracht (zie fig. nr. 4).
- 1838 - Aanleg spoorweg Gent-Oostende (naar Brussel via Mechelen), voorlopig station buiten de stadswallen (3).
- 1 december 1839 - Eerste, voorlopig, station binnen de stadsmuren.
- 1844 - Eerste (niet-voorlopig) spoorwegstation, op de zuidelijke oever van het 2e Handelsdok (zie fig. nr. 4).
- 1846 - Start van de Oostende-Doverlijn, aanlegplaats aan de Stoombotenkaai (3) (4).
- 1865 - Oostende wordt geschraapt als militair bolwerk.
- 1866 - Aanvang slopingswerken aan de stadswallen (5).
- 1866-1871 - Bouw aanlegkaai voor de pakketboten van de Oostende-Doverlijn op het oostelijk landhoofd van de sluizen van de Handelsdokken, bouw van een zeestation op deze kaai. Aanleg verbindingsspoor tussen het spoorwegstation en zeestation (internationale treinen rijden door tot zeestation). Dempen van het oesterpark VANDERHEYDE (2) (zie fig. nr. 5).
- 1886 - Aanleg buurtspoorweg Oostende-Blankenberge (6) (7) (tracé zie fig. nr. 5, Keizerskaai, brug over de sluizen van de Handelsdokken, zeestation, dijk havengeul, Franse sluis, dijk Franse spuikom/achterhaven).
- 1888-1889 - Hertraceren verbindingskanaal met nieuwe brug aan de Brugse poort, verlengen pakketbotenkaai, hertraceren buurtspoorweg (Keizerskaai, spoorwegstation Oostende-Stad, Oesterbankstraat, nieuwe brug aan de Brugse poort, Franse sluis, dijk Franse spuikom, enz.) (zie fig. nr. 6).
- 1889 - Eerste plannen voor de spoorwegen om alle spoordiensten te centraliseren in één station.
- 1895 - Conventie Staat/Stad Oostende voor nieuwe haveninstallaties, ontwerp bevat de elementen voor een rechtsteekse spoor aansluiting van het zeestation met de lijn naar Brugge (geen internationale treinen over het station Oostende-Stad).
- 1895 - Gedeeltelijk dempen van de Franse spuikom, voor aanleg rechtstreeks spoor naar zeestation.
- 3 november 1896 - Eerste internationale trein rijdt rechtstreeks naar het zeestation.
- 1898-1905 - Bouw nieuwe haveninstallaties, aanleg de Smet de Naeyerlaan en -bruggen, aanleg spooreplacement Oostende-Kaai met 6 sporen en perrons, hertraceren buurtspoorweg (station Oostende-Stad, Vander Sweepplein, de Smet de Naeyerlaan en -bruggen, Demeybrug, Slijkensesteenweg (zie fig. nr. 7).

- 1903 - Bouw van voorlopig houten spoorwegstation Oostende-Kaai, op de oostelijke oever van het Brandarisdok.
- 1904 - Verbreken van de spoorwegverbinding Oostende-Stad/Oostende-Kaai (opbreken brug Brandariskaai).
- 1905 - Verbreden Brandariskaai (zie fig. nr. 7).
- 1900-1907 - Hertraceren verbindingskanaal ten zuiden van de de Smet de Naeyerbruggen, om ruimte te scheppen voor aanleg van spoorbundel).
- 1905-1906 - Bouw van spooroverkapping op Oostende-Kaai.
- 1907 - Sloop van oud zeestation (houten constructie).
- 1908-1913 - Bouw nieuw spoorwegstation Oostende-Kaai, gecombineerd met zeestation en administratieve kantoren voor het Zeewezen.
- 1914-1918 - W.O. I, met veel schade en vernietigingen.
- 1919 - Plannen voor het centraliseren van de spoordiensten te Oostende en uitbreiding van de installaties worden concreter. Zie hoofdstuk 3.
- 1926 - Inrichten tramhalte aan het spoorwegstation Oostende-Kaai, door tramsporen te leggen over de brug van de Brugse poort en zo langs de oosteroever van de Brandariskaai.
- 1932-1936 - Uitvoeren definitieve plannen concentratie van de spoordiensten op Oostende-Kaai, uitbreiden Oostende-Kaai van 6 tot 11 sporen en perrons, uitbreiden spoor-emplacement ten zuiden van de de Smet de Naeyerbruggen, dempen van het Brandarisdok en verbindingskanaal tot aan de siphon van de Conterdam, slopen van de oude stapelhuizen (en politiekantoor na 1954) op de zuidelijke oever van het 1e Handelsdok voor de aanleg van een brede toegangsbaan tot Oostende-Kaai (tot dan slechts over het brugje over de sluizen van het 1e Handelsdok), bouwen van een locomotievendepot en aanleg van het rangeerstation "Oostende-Zeehaven" (zie fig. nr. 8).
- Oktober 1935 - Alle treinen, met uitzondering van de richting Torhout, vertrekken en komen aan op Oostende-Kaai.
- 1935 - Hertraceren van de kustlijnen van de buurtspoorwegen, om halte dicht bij het spoorwegstation Oostende-Kaai te brengen (tracé : E. Feysplein - voormalig Vander Sweepplein - Kapellebrug, Vindictivelaan - voormalige Keizerskaai - Sint Petrus en Paulusplein, Jozef II straat, H. Serruyslaan, M.-J. Plein, met halte tegenover het "Waterhuis", genoemd "Oostende-Kaai" (zie fig. nr. 8).
- 1936 - Start autoveerdienst Oostende-Dover, voorlopig terminus op de Oosteroever (8).
- 1937 - Plan om één centraal buurtspoorwegstation in te richten nabij het spoorwegstation Oostende-Kaai. Plan om nieuw goederstation van de buurtspoorweg in te richten aansluitend aan het emplacement van Oostende-Kaai.
- 1938 - Begin aanleg nieuw spoor naar Torhout, aansluitend op de sporen van Oostende-Kaai, om Oostende-Stad te kunnen sluiten.
- 1939-1940 - Bouw van een carferrystation op de Stoombotenkaai.

- 1940-1945 - W.O. II. Alle spoordiensten terug naar Oostende-Stad.
- 1946 - Alle spoordiensten terug naar Oostende-kaai, met inbegrip van de lijn naar Torhout. (Goederenstation aan de Spoorwegstraat blijft voorlopig in dienst tot bouw van nieuw goederenstation - het huidige).
- 1946 - Aanleg oprit van de Brandariskaai naar de de Smet de Naeyerlaan (Goede Windhelling), eerste fase van de aanleg van buurtspoorwegstation dicht bij Oostende-Kaai (zie 1937 en fig. nr. 8).
- 1951 - Nieuw goederenstation van de spoorweg aan de Conterdamkaai.
- 1952 - Afschaffing van de goederendiensten van buurtspoorweg, noodzaak voor nieuw goederenstation voor deze dienst vervalt.
- 1953 - Eerste carferrybrug in dienst (carferrystation).
- 1954 - Aanleg autosnelweg E-5 bereikt Oostende. Aanleg van verlenging van deze tot aan het spoorwegstation Oostende-Kaai.
- 1954 - Nieuw tramstation aan de Brandariskaai in gebruik. E. Feysplein wordt vrij van tramdiensten. Nieuw tracé : H. Serruyslaan, zuidelijke oever 2e en 1e Handelsdok, station Brandariskaai, Goede Windhelling, de Smet de Naeyerbrug, Demeybrug, Slijkensesteenweg.
- 1955 - Voormalig spoorwegstation Oostende-Stad, toen "Alberthal", wordt gesloopt.
- 1969 - Bouw nieuw dienstgebouw van de buurtspoorweg op het tramstation aan de Brandariskaai.
- 1971-1976 - Dempen Visserskreek, bouw nieuwe sluizen voor de oude handelsdokken (Mercator Jachtdok), rechtstreekse verbinding carferrykaai/pakketbotenkaai, uitbreiden en aanleg stationsplein met halten voor stadsbussen (zie fig. nr. 9).
- 1989 - Start bouw nieuw tram- en busstation van de Vlaamse Vervoermaatschappij "De Lijn".

-
- (1) Een boek van de hand van de heer Daniël FARASYN, gewijd aan de geschiedenis van de handelsdokken te Oostende is in voorbereiding en zal binnen afzienbare tijd verschijnen. Hierin brengt de auteur de volledige geschiedenis van deze dokken en aanverwante stadsdelen.
- (2) Norbert HOSTYN, Het Oostends Oesterboek, De Plate, Oostende, 1978.
- (3) F. GEVAERT, Anderhalve eeuw spoor en stations te Oostende, Tijdschrift De Plate, jg. 19, nr. 6-8, Oostende 1990.
- (4) R. VERBANCK, Van de oude naar de nieuwe Visserskaai, Ter Cuere Jaarboek 1976, Bredene 1977.
- (5) D. FARASYN, Historiek van de eerste gebouwen langs de Oostendse zeedijk 1830-1878, De Plate, Oostende 1979.
- (6) R. VANCRAEYNEST, De tram maakte de kust, Oostende 1985.
- (7) F. GEVAERT, 100 jaar tram te Bredene, Bredene 1986.
- (8) F. GEVAERT, Oostende ferry-haven, van lo-lo tot ro-ro, Ter Cuere Jaarboek 1987, Bredene 1988.

(wordt vervolgd)

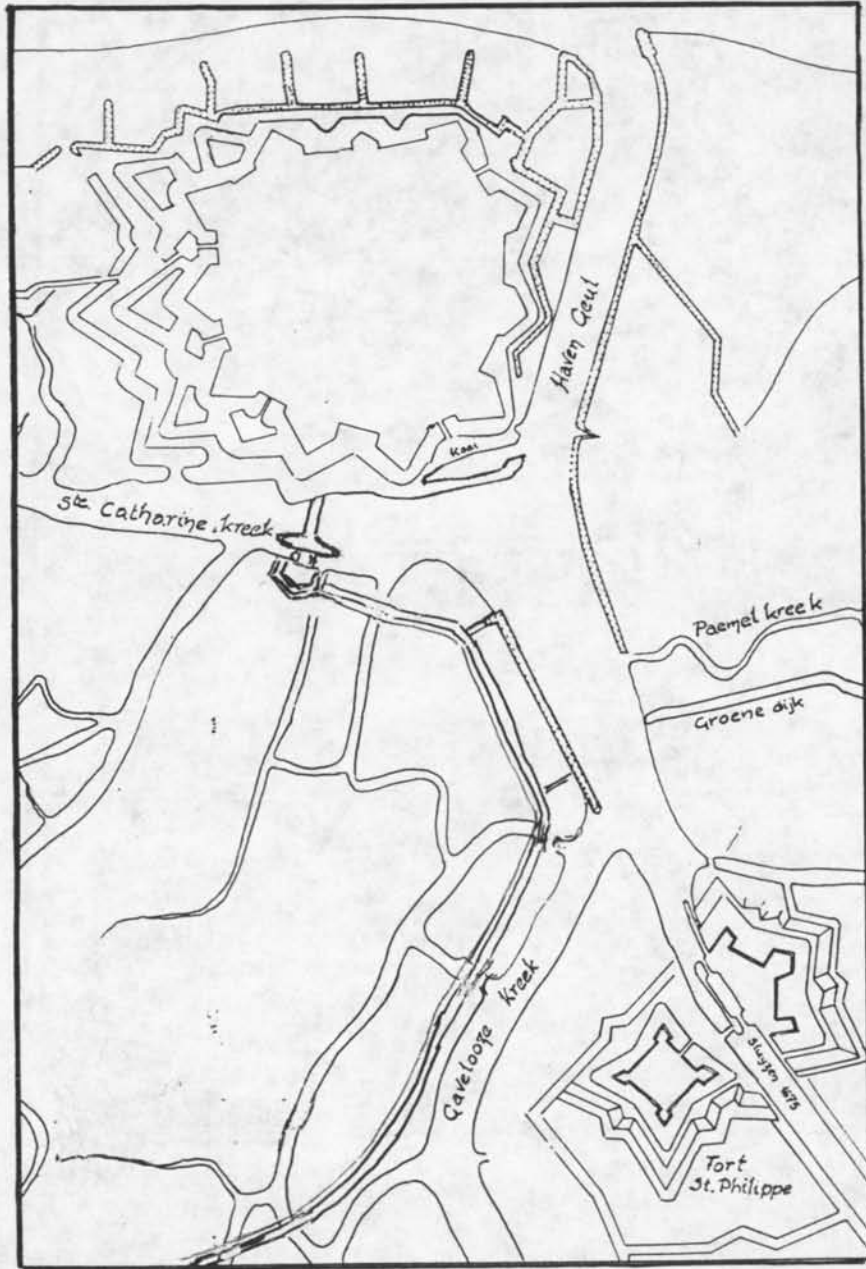

Fig. nr.1. Oostende en ommeland

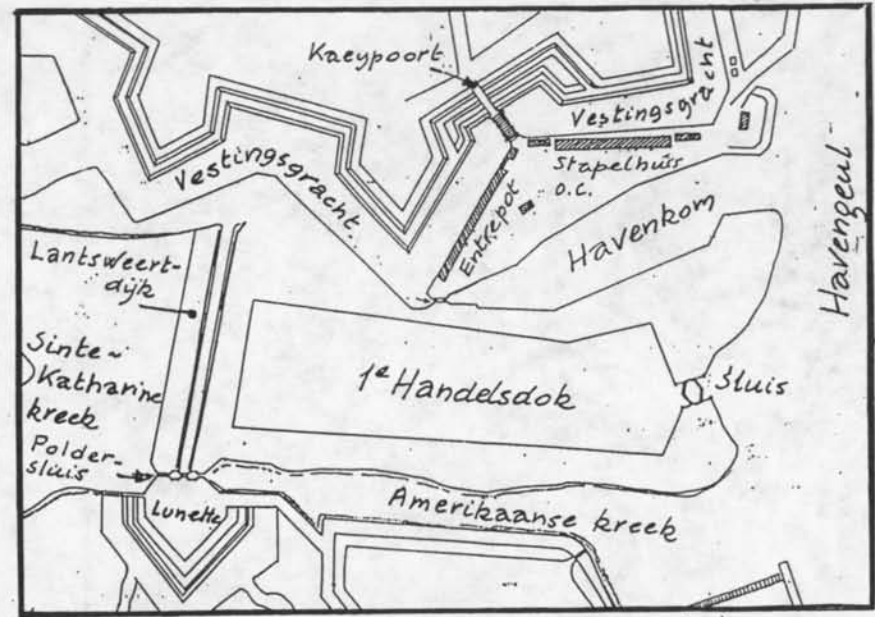

Fig. nr. 2, 1771, 1ste Handelsdok.

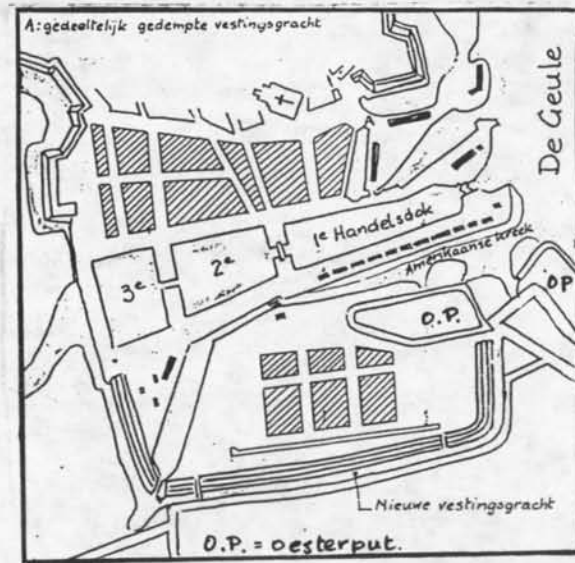

Fig. nr. 3. 1789.
 Stadsuitbreiding.

Fig. nr. 4. Dostende, 1850

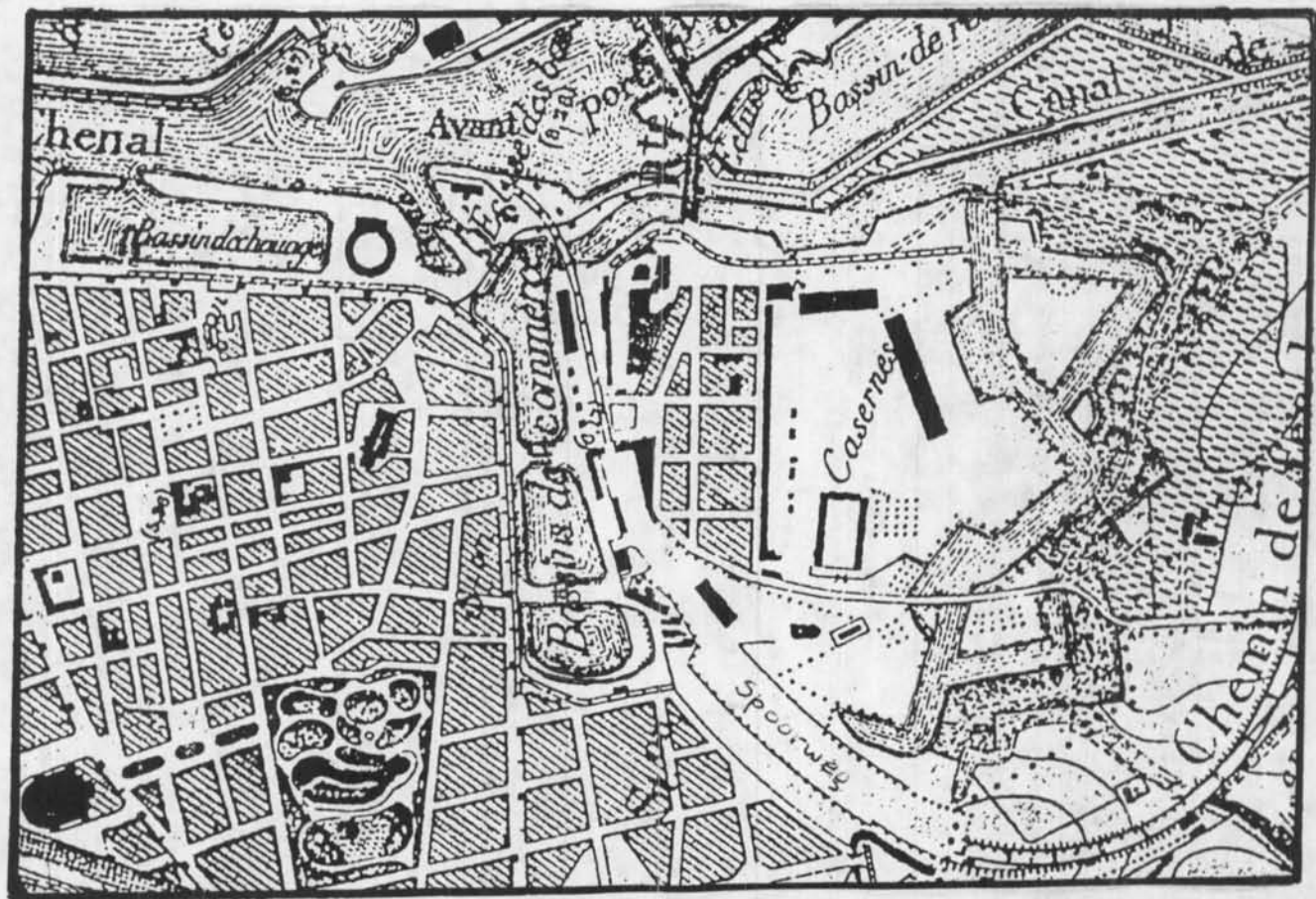

Fig. nr. 5. Dostende 1886.
 ——— spoorweg, - - - - - buurtspoorweg.

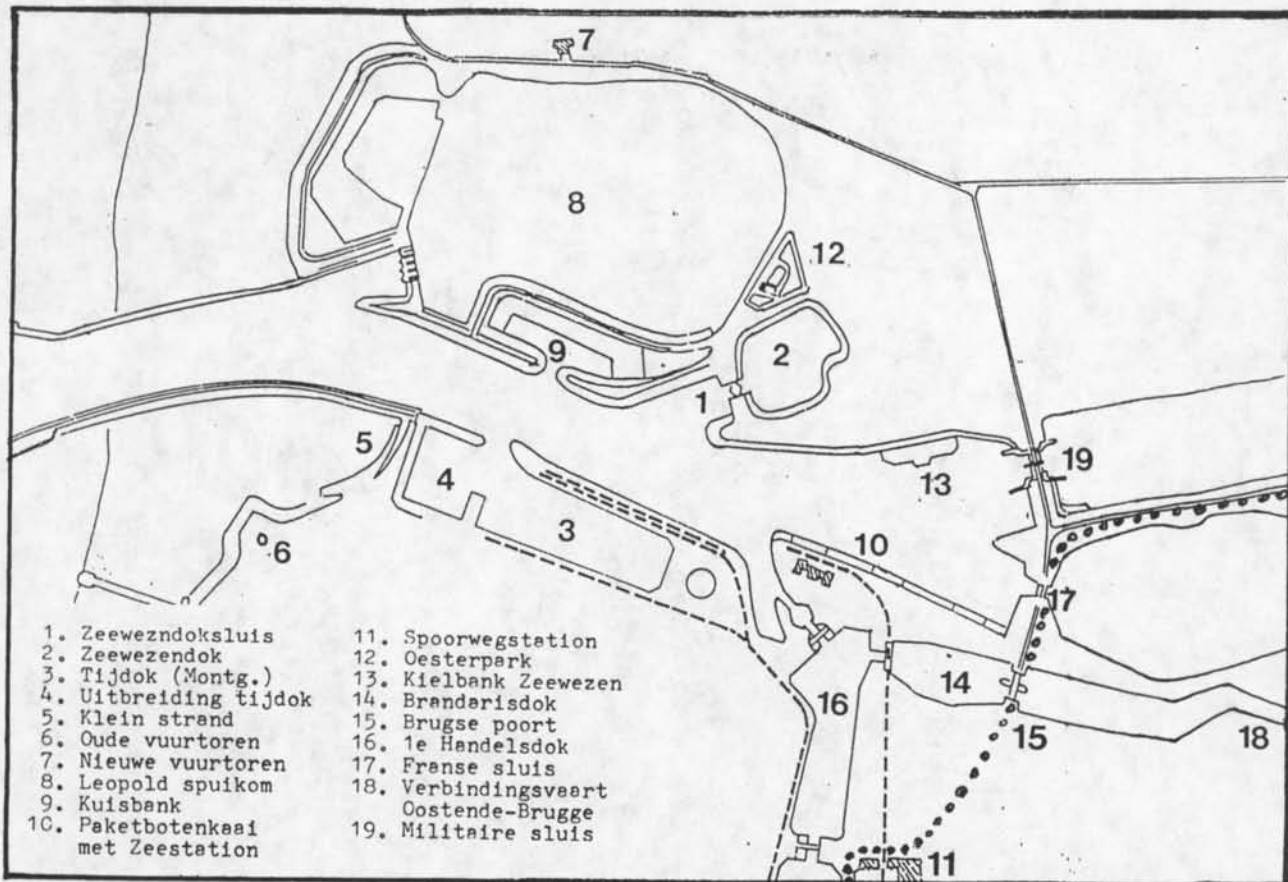

Fig. nr. 6. Oostende 1890.

----- spoorweg, buurtspoorweg.

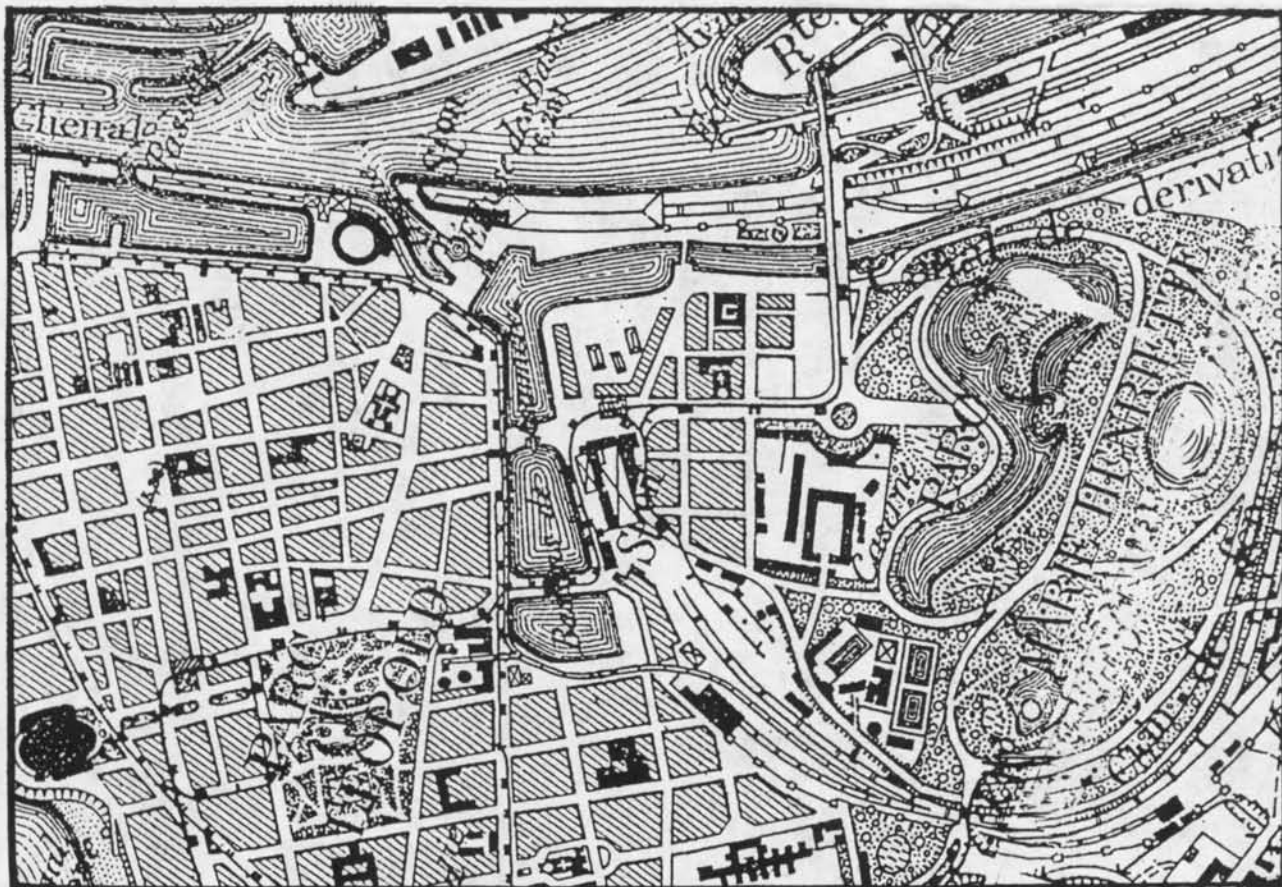

Fig. nr. 7. Oostende 1913.

==== spoorweg, - - - - - buurtspoorweg.

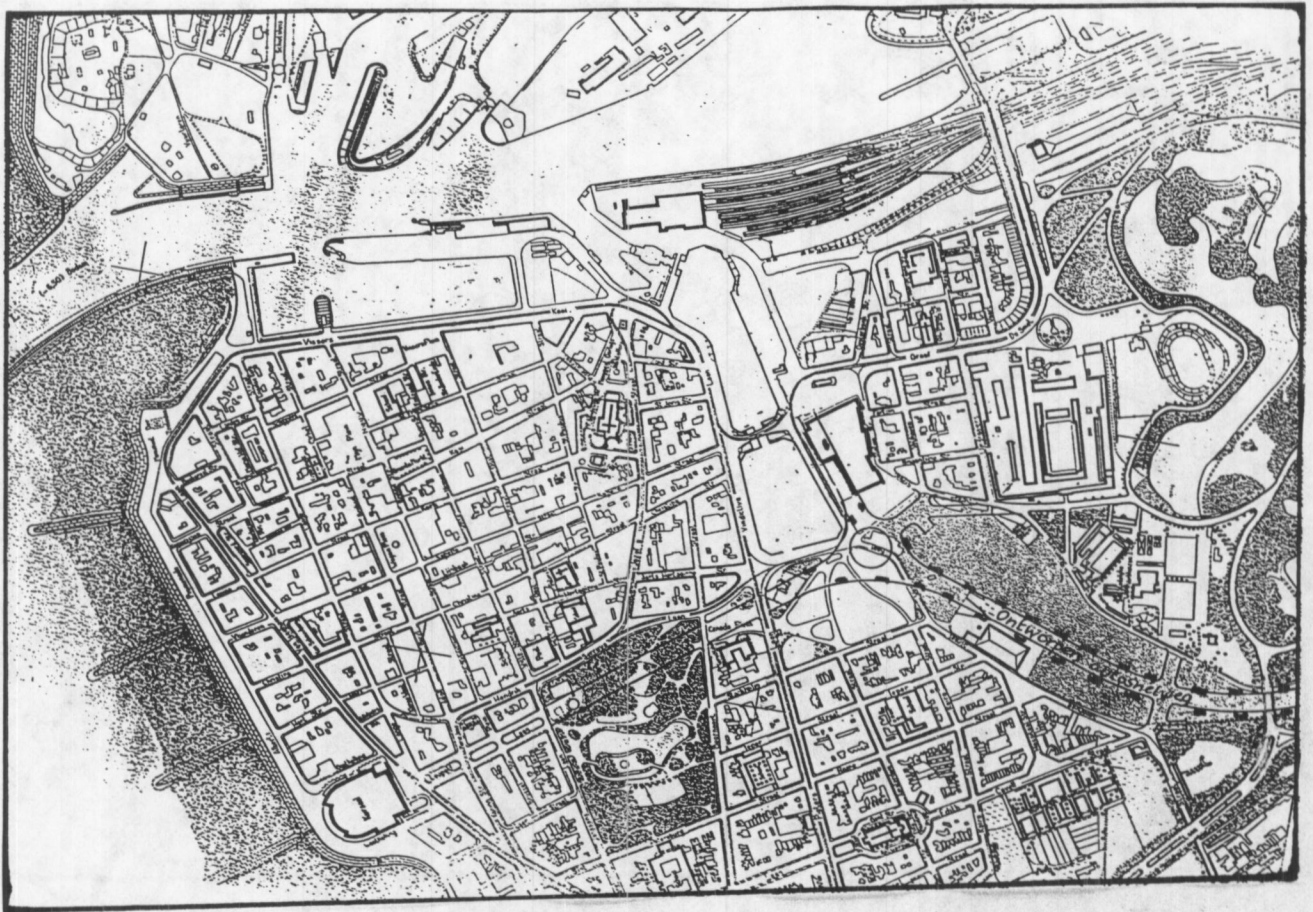

Fig. nr. 8. Oostende 1952.
 ———— ontworpen autosnelweg.

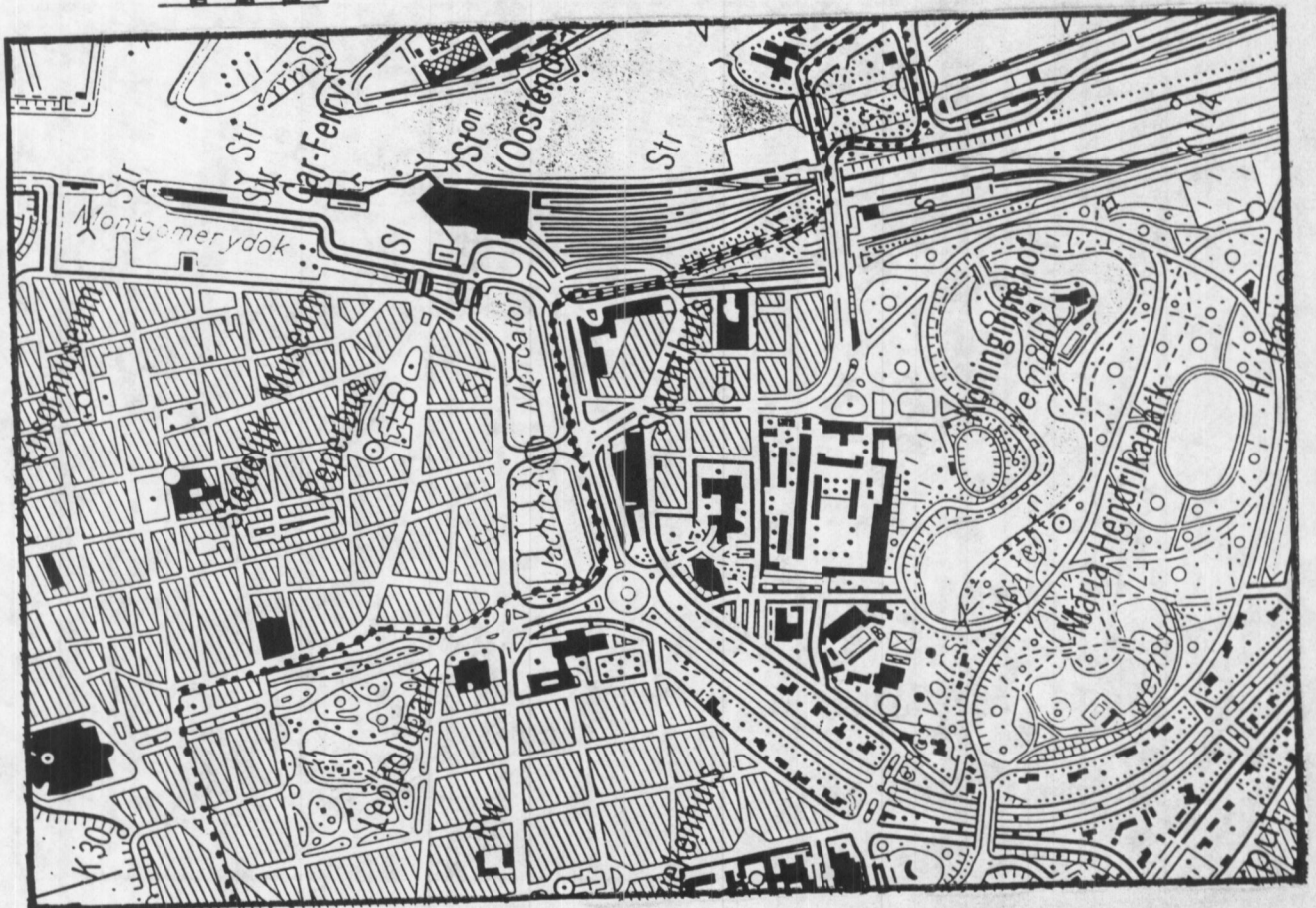

Fig. nr. 9. Oostende 1988.
 ———— spoorweg, - - - - - tramlijn.

HET LICHTSCHIP "DE WANDELAAR" GESTRAND VOOR MARIAKERKE - 1940.

door J.B. DREESEN

Elk Oostendenaar weet dat het nieuw Oostends Toerismebureau gebouwd wordt op de "Bel Air" grond. Dit is de samenloop van de Van Iseghem-laan met de Langestraat. Het gebouw nadert zijn voltooiing.

Juist voor de zomer meldde ons bestuurslid de heer Emile SMISSAERT dat er op een hoop aarde en zand van de desbetreffende bouwwerf enkele palen lagen die uit de ondergrond kwamen. Volgens enkele oudere Oostendenaars moesten die palen afkomstig zijn van de oude (eerste) Oostendse haven.

We namen onmiddellijk contact met de ingenieur-bouwleider op de werf. We hadden tweemaal geluk. Eerstens was de heer Koen KERCKHOFS een Bruggeling en tweedens had hij zijn studies gedaan in de Katholieke Industriële Hogeschool van West-Vlaanderen op de Zeedijk. Het eerste maakte hem gevoelig voor alles wat historische waarde heeft en uit de ondergrond wordt opgedolven. Het tweede gaf hem een hart voor Oostende waar hij toch vele jaren gestudeerd had. Hij gaf ons dan ook onmiddellijk uitleg over de omstandigheden waarin de vondst gedaan werd.

In de maand april van dit jaar dolf men de liftkoker van het nieuwe gebouw. Daar in het onderste gedeelte de hijsinrichting moest geplaatst worden, werd het vak a,b,c,d (op het bijgaande plan) uitgegraven tot op min 5,40 m. onder het straatniveau. Op min 5 m. stootte men (in de klei) op een aantal palen. Die palen waren volgens een bepaald patroon ingeslagen : twee zware in het centrum en zestien lichtere errond. Enkele van de lichtere palen konden uitgetrokken worden. Ze waren in accaciahout en gepunt en nog in relatief goede staat. De andere palen kwamen niet los en werden dan op het beoogde niveau van min 5,40 m. afgezaagd. Zeer eigenaardig was dat de palen in de klei zaten terwijl het overige van de ondergrond in sector A,B,C,D (zie hierbijgevoegd plan) puur zand was.

De heer KERCKHOFS rapporteerde deze vondst aan de bevoegde stedelijke diensten waar echter, traditiegetrouw, gezwegen werd als vermoord.

Wij vroegen daarop aan ons geacht medelid, de heer Marcel CALCOEN, Stadslandmeter, of hij op basis van de verkregen gegevens een plannetje wilde maken en of hij de vrijgekomen palen, voor nader onderzoek, kon veilig stellen. Wat onmiddellijk gebeurde.

Samen met de heer Marcel CALCOEN maakten we op basis van de kaart van J. VAN DEVENTER (gemaakt omstreeks 1560) en het door VLIETINCK hierop aangebracht modern stadspatroon een eerste evaluatie naar de vermoedelijke plaats van deze palen in het vroegere Oostende.

Deze evaluatie werd achteraf verfijnd na ruggespraak met ons geacht medelid de heer Richard VERBANCK, een eminent kenner van het oude Oostende.

Uitgegaan werd van de vaststelling dat de Langestraat in de laatste 4 eeuwen weinig of niet van plaats of van richting veranderde. Door vergelijking van de luchtfoto van Oostende uit 1963 met de VAN DEVENTERkaart uit 1560 en twee andere Oostendse kaarten uit 1590 en 1593 (kaarten in Engels bezit) kwamen we tot de vaststelling dat deze palen niet in de oude (eerste) haven van Oostende werden geheid maar in de Havenvliet ter hoogte van de Westsluis.

Zij konden niet in de oude haven gezeten hebben want de Van Iseghemlaan werd niet op de bedding van deze haven gelegd maar aan de zuidkant ervan. Nazicht van de kaart uit 1593 geeft duidelijk aan dat er een lichte afbuiging zat in de lengte-as van de haven. Hierdoor lag het noordoostelijk deel van de Van Iseghemlaan waarschijnlijk dichter bij de zuidkant van de bedding dan het zuidwestelijk deel. Eertijds werd verteld dat bij de bouw van de garage Peugeot op de Van Iseghemlaan in de ondergrond resten van een boot werden gevonden. In hoeverre dit juist is konden we nog niet controleren. Naar alle waarschijnlijkheid werden de, in 1865 op die plaats verdwenen, vestingen gelegd in de oude bedding van de eerste haven. Het grootste gedeelte van de haven moet dan gelegen hebben tussen de Van Iseghemlaan en de Zeedijk met een waarschijnlijk raakpunt in het noordoosten aan de Van Iseghemlaan.

Het gevonden palencomplex heeft niet noodzakelijk tot de constructies van de Westsluis behoord. Op de kaart van 1593 zien wij dat op verschillende plaatsen in die omgeving versterkingen waren aangebracht. Hier lag tenandere de uitgang van de stad richting Nieuwpoort. Het kon dus ook deel hebben uitgemaakt van één van die versterkingen.

De twee meest aannemelijke verklaringen zijn dan ook :

- a. een landingshoofd behorende tot het Westsluiscomplex dat de havenvliet verbond met de oude, eerste, Oostendse haven.
- b. de basis voor een versterking op die plaats gebouwd.

De uitgebreidheid van het palencomplex en de onmiddellijke nabijheid van zand op die plaats geven een lichte voorkeur aan de eerste verklaring.

Oorspronkelijk hadden we nog gedacht aan koolstofdatering. Dit werd ons echter afgeraden vanwege de kosten dat een dergelijk onderzoek kan meebrengen.

In elk geval kan elke Oostendenaar, als hij voor het nieuw Toerismebureau staat, nu zeggen "Vermoedelijk stond hier ooit de Westsluis die de Havenvliet verbinding gaf met de eerste Oostendse haven". Dat zou toch weer een referentiepunt meer kunnen zijn in verband met de geschiedenis van onze stad.

Onze dank gaat naar de heren Marcel CALCOEN, Koen KERCKHOFS, Emile SMISSAERT en Richard VERBANCK voor hun inzet terzake.

Referenties

- E. VLIETINCK. Het Oude Oostende. 1897. Kaart op blz. 146.
- Luchtfoto van Oostende 1963.
- British Library. Military plan of Ostend. 1590. Maps. 186. h.1. (51).
- British Library. Plan of Ostend an its fortifications. 1593. Maps. 186. h.1. (44).
- J. VAN DEVENTER. Kaart van Oostende. 1560.

Monacoplein

Van Iseghemlaan

Langestraat

● Palen
A, B, C, D omtrek Bel Air
abcd liftkoker Traiteme D.

M. CALCOEN. 1991.

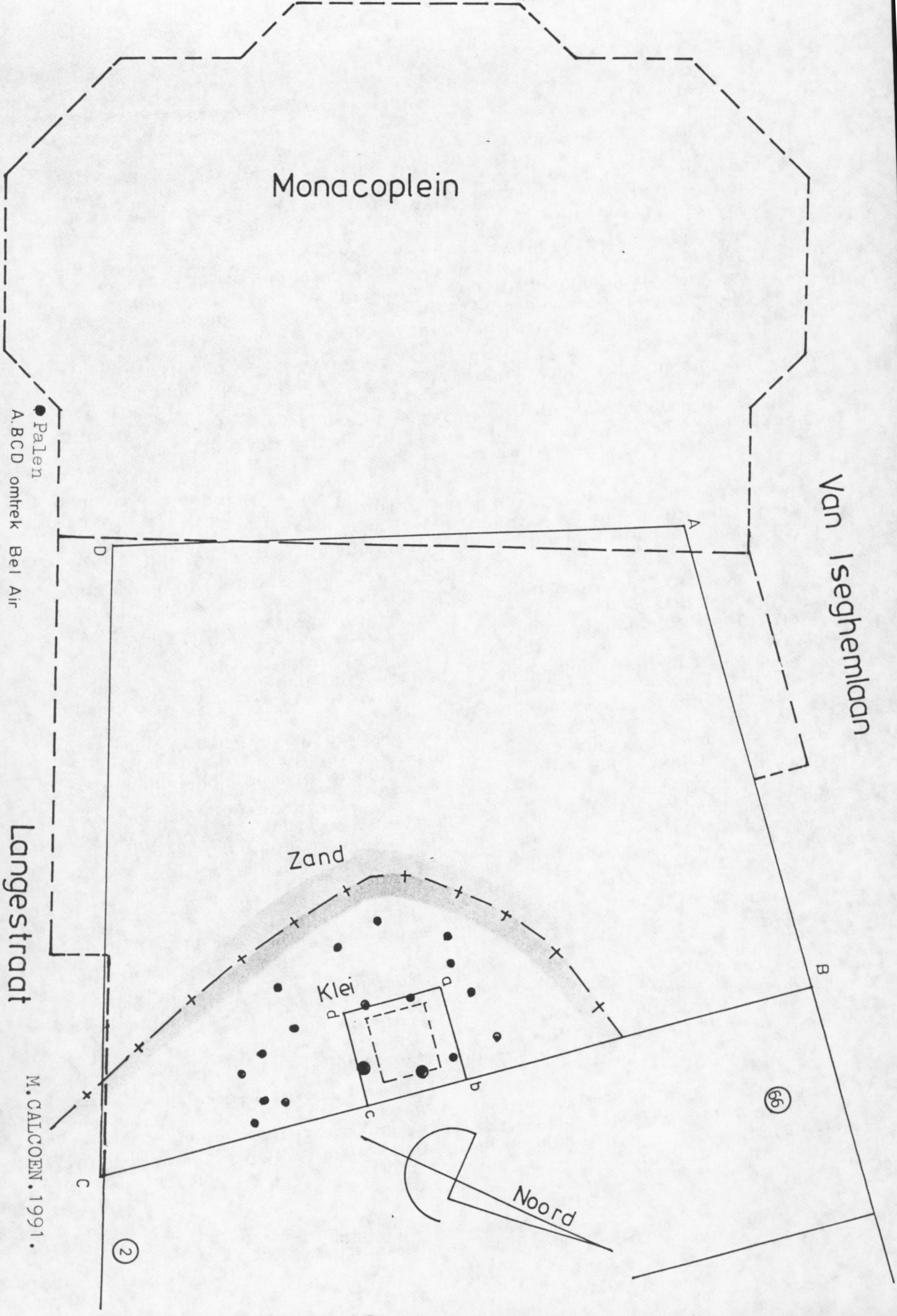
Zand

Klei

Noord

(86)

(2)

HET KERKHOF AAN DE NIEUWPOORTSESTEENWEG

door Ivan VAN HYFTE

Van alle dodenakkers spreken de militaire kerkhoven mij het meest aan. Symmetrische zerkjes broederlijk naast elkaar, rechtlĳnige tracés, geen pompeuze mausolea of klassieke grafkapellen zoals op het - bij momenten - prachtig openluchtmuseum van grafkunst aan de Nieuwpoortsesteenweg.

"Iedereen is gelijk in de dood" hoorde ik er een oud vrouwtje opmerken dat op beide knieën een graf schrobde. Fout, dacht ik, zeker niet wat de onafwendbare teraardebestelling betreft. Die zonnig-koude oktoberwandeling tussen rijke en gewone vergankelijkheid maakte me thuis nieuwsgierig naar het verleden van zoveel beeldende grafkunst.

In een "Ville d'Ostende. Règlement sur les inhumations et le service du transport des morts" (uitg. J. DAVELUY) vond ik maatschappelijk de 19e eeuw terug.

Reeds vóór de aanleg van Oostendes oud kerkhof dacht men vanuit een gelaagde hiërarchische opvatting : 6 zones volgens stand en bezit. Die zijn er evenwel nooit gekomen, wel de tijdelijke en eeuwige vergunningen.

Toch keurde de gemeenteraad op 6 april 1881 een inwendig reglement goed waarbij niet minder dan 6 categorieën van begraven als volgt geprijsd waren. 1e categorie : 100 ₣, 2e : 80 ₣, 3e : 40 ₣, 4e : 25 ₣, 5e : 15 ₣ en de 6e : 8 ₣. Ouders van afgestorven kinderen beneden de twaalf jaar konden kiezen tussen 20, 10 en 4,5 ₣. Het transport en de begrafenis van hulpbehoevenden was gratis; het Bureau van Weldadigheid besliste daarover. Voor alle 6 categorieën was een lijkwagen met twee zwarte paarden, "convenablement harnachés", ter beschikking. Wie een span met vier paarden wenste, betaalde een supplement van 50 ₣. Ook een metalen kist was nog eens 50 ₣ bijpassen.

Tijdelijke vergunningen duurden 7 jaar. Daarna werd de put, anderhalve tot 2 m. diep, opnieuw in de zandige grond gedolven. Wanneer menselijke resten te voorschijn kwamen, moesten die met zorg elders begraven worden (art. 43).

Helemaal anders verliep het in de notabele families zoals VAN ISEGHEM, STAESSENS, JACQUELOOT e.a. Het schepencollege verleende hen een concessie voor grond nadat het plan, het monument en het aantal voorziene plaatsen goedgekeurd was. Per m² betaalde men 100 ₣ en daarbovenop een kwart (minimum) voor het Bureau van Weldadigheid. Iedere concessie mat minstens 2,25 m².

Ter illustratie van de tijdsgebondenheid van veel verordeningen : art. 54 - "Wanneer een monument dreigt in verval te geraken, moet de eigenaar het behoorlijk herstellen binnen de 8 dagen". Wat zou de huidige kerkhofbewaker denken als hij nu losgeraakte stenen, ingevallen onleesbare zerken en gebroken dekplaten vastmetselt ?...

Vroeger was die man een bewaker-grafdelver met politionele macht. Hij onderhield het kerkhof en hielp de dragers en begeleiders. Iedere voormiddag moest hij om de instructies bij de officier van de Burgelijke Stand. Ook was hij verplicht te wonen in het wachthuisje op het kerkhof, waar het hem verboden was drank te slijten. Hij moest er een dodenregister op na houden. Ook nu nog maken stamboomonderzoekers dankbaar gebruik van dit belangrijk

document dat soms identificatie-moeilijkheden oplost.

Hoe lang kunnen wij nog "darling little Maggie", het dochttertje van kapitein BORTHWICK, ontroerd bewonderen ? Een "eeuwigheid" hopelijk...

OOSTENDSE MUZIEKMAATSCHAPPIJEN

door Norbert HOSTYN

DE KONINKLIJKE STADSHARMONIE

De Stadsharmonie werd gesticht in 1904. Dit korps was gegroeid uit de "Société Euterpe". Het eerste bestuur bestond uit Arthur VAN GLABBEKE, Daniël VAN CRAEYNEST, Georges DAVELUY, muziekschool-directeur Léon RINSKOPF, Louis DE RIDDER en Arthur KOCKENPOO. De eerste twee dirigenten waren gekende gezichten : tot 1913 Ernest DE TAEYE (+ 5 april 1913), van 1913 tot 1921 Ernest PIERKOT (+ 27 december 1924). Van 1921 tot 1954 was Charles DETURCK dan de vaste dirigent van de Stadsharmonie.

De zomermaanden waren telkens het drukste seizoen voor de Stadsharmonie : op de kiosk van het stemmige Wapenplein brachten ze meerdere keren per week een concert van populaire harmoniemuziek. De belangstelling daarvoor was telkenmale zeer groot. Deze concertreeksen eindigden telkens medio september. Het sluitingsconcert van 1948 werd aangegrepen om Charles DETURCK speciaal te huldigen voor zijn jarenlange inzet : redevoeringen, bloemen, maar ook een portret, geschilderd door Emile BULCKE werd hem aangeboden.

Voor karnavaleske optredens beschikten de muzikanten van de Stadsharmonie over witte Pierrot-kostuums. Men noemde de groep bij die gelegenheid dan ook heel passend de "Pierrots". "De Plate" bezit tal van foto's waarop we de Stadsharmonie als "Pierrots" verkleed zien, alsook een exemplaar van deze outfit.

* * *

Anno 1954 bestond de Stadsharmonie 50 jaar. Groot jubileumfeest ! De Koning verleende het korps het predikaat "Koninklijke" en de Stad Oostende schonk haar harmonie zeven nieuwe trommels. Ze prijken trouwens op de groepsfoto die fotograaf ANTONY op 28 maart 1954 van de harmonie maakte.

Volgt nu de samenstelling van de Kon. Stadsharmonie in het jubeljaar 1954 :

Daniël VAN CRAEYNEST, Voorzitter		
André DANIELS, Ondervoorzitter		
Georges OCKET, Secretaris		
Robert PATFOORT, Bestuurslid		
Fernand OCKET, Penningmeester		
Charles DETURCK, Muziekoverste		
Guillaume VAN DEN BROUCKE, Muziek Onderoverste		
Louis VAN LOO, Chef Klaroen		
Emile DAMAN	Alfons QUARIN	Cyrille VAN ROOSE
Julien SIMONS	Jozef GYSELINCK	Maurice VAN ACKER
Oscar SAMYN	Richard DOIZE	François VAN HAVERBEKE
Roger SIMONS	Edouard VANDAELE	Marinus VAN TILBORGH
Albert VERVIER	Joseph POLS	Achiel VAN VAERENBERGH
Pierre LAUWERES	Alfons VAN BELLE	Frans SIMOENS
Marcel JACOBSEN	Fernand KEIRSEBILCK	Paul COMPTDAER

Oscar PEERE	Roger KLAUSING	Frans CAPPELIER
Léon VANDERCRUYSSSEN	Gustaaf LASUE	Jérôme BAETEMAN
Charles GOES	Michel HOOFDT	Lucien BAETEMAN
Theo DECHAENE	Victor CLUDTS	Daniël PIL
Charles SIMON	Henri GOES	Richard DOMBRECHT
Léo SOYEZ	Emile DEBUISSON	Maurice VERTRIEST
Kamiel GHYOOT	Alfons MAROTE	Polydore AERCKE
August DEKEYSER	Emile MEYER	Pierre BORNÏ
Achille BUNDERVOET	Edmond VANHOVE	Hippolyte DESCHACHT
Marcel VERDUYN	Emile LAUWERES	Jacques VANDENBRANDE
Joseph PIKAERT		

Het laatste zomerse kioskkoncert van 1954, op zondag 19 september, werd uitgebouwd tot een buitengewoon feestconcert, tijdens hetwelk dirigent Charles DETURCK tevens afscheid nam van het korps dat hij sinds 1921 met vaardige hand had geleid.

Het programma van die avond bleef bewaard, we laten het hier even volgen :

Oostende in bloemen	
mars met trommels en klaroenen	A. MOUQUE
Espana	E. CHABRIER
Mars van het 1e Regiment Gidsen	BENDER
Le Rendez-vous de chasse	G. ROSSINI
Marche des Bonnets à Poils	FURGEOT
Suite Infantine	
Marches de Petis Marins	
Pitres	J. HANNIKEN
Negerwiegeliied	CLUTSAM
Song of Songs	MOYA
gezongen door L. VERHOEVEN	
1812	TSCHAIKOWSKY
Oostende, Koningin der Badsteden	
mars met trommels en klaroenen	DETURCK

In 1955 volgde Florimond CORSELLIS DETURCK op als kapelmeester van de Kon. Stadsharmonie. F. CORSELLIS, geboren te Oostende op 3 januari 1903 was vioolsolo van het Kursaalorkest en leraar aan het Oostends Muziekconservatorium. Huldigen we hem hier ook even als medestichter van "De Plate" en als toondichter van de "Plate-mars".

Wie herinnert zich niet de vele optochten en de kioskkoncerten gedirigeerd door Flor CORSELLIS ?! Onder zijn "bewind" kreeg de harmonie met nieuwe problemen te kampen, fenomenen van de moderne tijd : televisie en meer veralgemeende mogelijkheden tot reizen trokken veel muzikanten weg. Uiteraard hadden en hebben vele muziekverenigingen met dit probleem te kampen. Onder CORSELLIS ook, deed het vrouwelijk element haar intrede in de Kon. Stadsharmonie, o.a. in de slagwerksectie.

Tijdens het kioskkoncert van zondag 16 september 1979 op het Wapenplein dirigeerde Florimond CORSELLIS een laatste keer zijn Kon. Stadsharmonie. Bij die gelegenheid liet hij nog eens zijn "Plate-mars" klinken. Nadien werd hij gehuldigd door het Stadsbestuur en vele sympathisanten.

Bijzonder interessant was ook dat CORSELLIS nu en dan eens muziek van ons aller James ENSOR op het programma zette, en aldus het zijne bijdroeg tot de promotie van onze stedelijke roem.

Het afscheid van Florimond CORSELLIS in 1979 viel samen met het

75-jarig bestaan van de Stadsharmonie. Een groot galaconcert in het Feest- en Cultuurpaleis onderstreepte die feestelijke dag (30 september 1979).

Als dirigent werd CORSELLIS opgevolgd door de heer Fernand CUYPERS, leraar hobo aan het Stedelijk Muziekconservatorium.

Net als vroeger staat de Stadsharmonie in voor alle officiële gebeurtenissen in de stad waarbij muziek vandoen is : herdenkingen, stoeten, braderies.... Hun zomerse kioskconcerten op het Wapenplein bieden nog altijd een welgekomen verstrooiing voor toerist en Oosten-
denaar.

Een nieuwigheid door CUYPERS ingevoerd zijn de "Brasserieconcerten" in het Feest- en Cultuurpaleis.

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (22)

door Aimé SMISSAERT (+)

Wij ontvangen vandaag wat nieuws over onze Oostendsche zeilvisch-sloepen die gevlucht zijn naar Lowestoft met vrouwen en kinders.

De heer CATCHPOLE, consul van België te Lowestoft, schrijft dat al ons vissersvolk vertrokken is naar Londen, maar dat het hem onbekend is waar het thans verblijft. Niemand zorgt te Lowestoft voor de schepen en de weinige visschers die daar gebleven zijn weigeren voor andere sloepen te zorgen. Zoo komt het dat de zeilen, korren en touwwerk, liggen te rotten aan boord.

Gelijk men weet zijn de vischstoombooten naar Milford vertrokken en de meeste kleine vischsloepen en bootjes naar de Fransche havens.

5 sloepen liggen te Oostende en namentlijk :

Nr. 45, stuurman ALLEMEERSCH, reeder HAMMAN;

Nr. 50, reeders MM. JANSSENS en MESTDAGH;

Nr. 100, stuurman HESSENS Alexander, reeder LABEKE Pieter;

Nr. 180, reeder LESCRAUWAET G;

Nr. 192, stuurman PAUWELS Albert, reeder PEERRE Aug.

Te Lowestoft liggen 44 sloepen.

Zestien sloepen zijn er dus te kort en daar wij niet gehoord hebben dat er groote zeilsloepen naar andere havens dan naar Lowestoft gelopen zijn, en aangezien er groot gevaar bestond tijdens de overvaart van Oostende naar Lowestoft door de tegenwoordigheid in de Noordzee, van zeer menigvuldige onderzeesche mijnen, mogen wij ons aan het slechtste verwachten.

Laat ons nochtans hopen dat deze sloepen alsook de opvarenden, mannen, vrouwen en kinders, veilig in de eene of andere haven zullen aangekomen zijn, want de rouw die onze reeds zo diep beproefde visschersfamiliën zou treffen, ware te groot.

God gave, dat allen welhaast, gave en gezond, naar onze geliefde, weer vrije moederstad mogen terugkeeren en dat onze verschrikkelijke veronderstellingen in het niet vergaan.

Woensdag 25e November. -

TWEEENVEERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Kalme, uiterst kalme dag : geen geschot, enkel vele troepenbeweging.

Rond 8 ure vliegt een "taube" over de stad.

Van 11 tot 12 ure, concert op de Groote Markt.

Om 1 1/2 ure vliegt andermaal een "taube" over de stad.

Rond 3 1/2 ure komt een Engelsch vliegmachien uit de richting van Snaeskerke gevlogen. Eene "taube" vliegt het achterna, een 8-tal kanonschoten worden er op gelost, doch de Engelschman, om zijne vervolgers te tarten, schiet terug en verdwijnt dan in de richting van Nieupoort.

* * *

Wij ontmoeten deze noen een Lombartzydenaar, die slechts deze morgen zijne gemeente verliet. "Thans, vertelt hij ons, zijn geene menschen meer te Lombartzyde noch te Westende-dorp; de bewoners van een gedeelte van Slype en de weinige Mannekensverenaars die op hunne gemeente gebleven waren, hebben bevel gekregen te vertrekken. Van Lombartzyde schiet er, om zoo te zeggen, niets meer over en in Westende-dorp is het weinig beter gesteld.

Gedurende de wekenlange gevechten die tegen Nieupoort plaats grepen, hebben de Belgen en de Franschen door hunne schier onophoudende aanvallen, gevolgd door hun achteruittrekken, de duitschers uitgelokt hen achterna te zetten - en in den beginne liepen de duitschers in den val, doch thans zijn ze slimmer geworden: zij wagen zich niet meer voorbij Lombartzyde, waar er geen hout meer staat (waar het platteland is) en waar ze ongenadig neergeschoten werden door de 84 kanonnen opgesteld tusschen Nieupoort-Baden en Nieupoort-stad, of liever de puinen der stad.

Op 11 November hadden de Franschen grond gewonnen tot tegen Westende en, dweers door den Polder, trokken zijn naar 't Prinsenveld, waar een schrikkelijk gevecht werd geleverd. De Franschen trokken achteruit, onder bescherming van het vuur hunner artillerie en de duitschers lieten, volgens hunne eigene bekentenis, meer dan 1.000 dooden en gekwetsten op het slagveld. De verliezen der Franschen waren zeer gering. In den Polder, eventwel, lagen een 30-tal lijken van Fransche soldaten en een 15-tal duitschers - maar daar waren onze Bondgenoten niet door hun kanonvuur beschermd.

Zaterdag 21 dezer, zoo vertelt hij ons nog, werden te Lombartzyde ruim 1.100 duitsche mariniers vooruitgezonden. Had men hun nu wijs gemaakt dat zij slechts de wacht op te trekken hadden, ofwel waren ze den strijd moede, in alle geval op een gegeven oogenblik, toen zij hunne officieren den revolver zagen trekken, schoten zij op hen en doodden ze alle 17. De kleine helft der mariniers vluchtten naar de Franschen over, doch de ander helft werd door de grijze vesten (andere duitsche soldaten) gevangen genomen".

* * *

Heden namiddag plunderden de duitschers de wijnkelder van Dr. VERSCHEURE. In het "Hôtel de l'Empereur" Brabantstraat, deden zij groote manden Champagne in.

Van heden af vertrekt ieder dag om 11 u. 32 (Belgische tijd) een trein naar Brussel.

Deze avond, rond 10 ure, werden in stad twee geweerschoten gehoord.

Die schoten werden eigenlijk op Sas-Slykens gelost, en wel op het huis der echtgenoten Louis LAMS-JONCKHEERE. Deze, vooraleer

te vluchten, hadden hun kindje in huis gelaten met eene kinderbezorgster (min). De vrouw, deze avond naar bed gaande, had licht medegenomen naar hare kamer op de straat uitgevende - en dit licht was door de Duitschers gezien geworden. Zij schoten 2 maal, doch niemand werd getroffen.

Tot laat in den nacht is er veel beweging geweest in 't midden der stad : Duitsche soldaten met allerhande vrouwvolk en, eilaas ook Oostendsch vrouwvolk ! Zulk volkje mag uitloopen, deftige burgers moeten thuis blijven, of anders... in 't koolkot !

* * *

Heden werd geene officieele Duitsche mededeeling aan de statie aangeplakt.

Daarentegen is volgende plakbrief in 't Vlaamsch, Fransch, Engelsch en Duitsch uitgevaardigd :

STAD OOSTENDE

LAATSTE WAARSCHUWING AAN DE FRANSCH EN ENGELSCH INWONERS

Aan de Engelsche en Fransche inwoners wordt uitdrukkelijk herinnerd dat zij zich persoonlijk, in den loop dezer week, moeten aangeven bij de Keizerlijke Duitsche Commandantuur, Bureel van den Militairen Polizeimeister.

Wie zich in persoon niet aangegeven heeft voor den 28 dezer maand, zal aangehouden worden.

Oostende, 24 November 1914.

De Keizerlijke Duitsche Commandantuur
(get) VON BERNUTH
Oberstleutnant en Plaatscommandant.

Donderdag 26e November. -

DRIEENVEERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Heden begint de zevende week der bezetting van Oostende door de Duitschers.

Hoe lang den huidigen toestand nog duren zal ? Och, wie kan die vraag beantwoorden ? Laat ons dan maar gedwee het hoofd bukken en geduldig de toekomst te gemoet zien.

Met den automobiël der stad vertrok vandaag Dr. MOREAUX naar Holland met de HH. DUMON, burgemeester van Wenduyne, HOSTE, schepen van Blankenberghe en een afgeveerdigde van Heyst.

Dr. MOREAUX heeft 132 duizend ₣ gangbaar geld mede, om levensmiddelen te koopen.

Deze morgen, op de markt, weinig beweging. Onze huisvrouwen klagen bitter dat schier al de boter opgekocht werd door ééne handelaar.

Gansch den dag door, hevig kanonvuur ten Westen en ten Zuid-Westen.

Rond 9 ure komen van den kant van Leffinghe een 150-tal gekwetsten te voet af.

Rond 10 ure vliegt een "taube" over de stad.

Rond hetzelfde uur werden 5 burgers en 3 Fransche soldaten gevankelijk door de Kapellestraat naar de statie geleid.

Van 11 tot 12 ure, concert op de Groote Markt - en van 12 tot omstreeks 3 ure, concert in de Ooststraat voor de Kommandantuur. Duitse soldaten vertellen ons dat men de geboortedag (verjaardag) van den eenen of den anderen hoogen officier viert en te dezer gelegenheid een feestmaal plaats grijpt. En waarlijk, in min dan tien minuten trekken 16 officieren, gelaarsd en gespoord, het huis van M. Edouard JEAN binnen, waar plaatskommandant VON BERNUTH woont. Later in den namiddag ontmoetten wij twee dezer officieren : men kon het hun wel aanzien dat ze... den keizer gezien hadden !

Rond 2 1/2 ure vliegt andermaal eene "taube" over de stad - een half uur nadien, een vliegmachien onzer Bondgenoten, dat weldra door eene andere "taube" nagezet wordt en aan den gezichteinder verdwijnt.

Heden gingen de voorloopige politieagenten voor de eerste maal uit : zij dragen een képi met het opschrift : politie, en aan den linker arm een witte band met het opschrift : plaatselijke politie. Zij doen hunne ronde met een gewoon agent.

* * *

Hoe staat het nu met de prijzen der eet- en andere noodzakelijke waren ?

Ziehier op heden 26e November :

Boter	de kilo	3.60	Fr
Boonen	"	0.90	Fr
Smout, ongesmolten	"	1.80	Fr
" , gesmolten	"	2.40	Fr
Eieren, versche	het stuk	0.22	Fr
in de winkels	"	0.25	Fr
opgelegde	"	0.12	Fr
Brood, bruin	de kilo	0.32	Fr
wit	"	0.35	Fr
Zout	"	0.20	Fr
Rijst (gewone)	"	1.00	Fr
Suiker (bruine of witte)	"	1.00	Fr
Vleesch :			
Zwijnvleesch, volgens de stukken	1.60 tot	3.00	Fr
Ossenvleesch		3.00	Fr
Bouilli	1.50 tot	2.00	Fr
Kalfvleesch	2.50 tot	4.50	Fr
Schapenvleesch	1.80 tot	3.50	Fr
Erwten, de kilo		0.75	Fr
Aardappelen, de 100 kilos	8.00 tot	8.50	Fr
Koffij, vlgs de kwaliteit, de kilo	2.80 - 3.50 -	4.00	Fr
Chicorei, kleine opslag			
Groenten :			
Porei (paret), de 2 stalen		0.10	Fr
Koolen (groene of witte) het stuk		0.25	Fr
Rapen, de 3 kilos	0.25 tot	0.30	Fr
Wortels, de kilo		0.20	Fr
Ajuinen, de kilo	0.30 tot	0.40	Fr
Selderij, de bond		0.15	Fr
Spruiten, de kilo	0.50 tot	0.70	Fr
Chicorei (groensel) de kilo		1.00	Fr
Fruit : prijs van andere jaren, de appelen eerder goedkoper			
Konijnen, eerder goedkoper			
Kieken en duiven, schier niet krijgelyk			
Zeep, de kilo	0.70 tot	1.00	Fr

Petrol, de liter	0.40 tot 0.50 ₣
Kolen, de zak	2.25 tot 2.50 ₣
Cokes, de zak	2.00 ₣

(28 ₣de 1.000 kilos, aan de cokefabriek afgehaald) !

Zeep en petrol alsmede wit brood zijn kwaadkrijgs. De menschen staan somtijds uren op uren te wachten aan de oude bakkerij BISCHOFF, in de Kaaistraat, om toch een klein wit broodje te kunnen machtig worden - en dan nog moeten zij 2 bruine brooden bij nemen !

Bij enkele, heel dungezaaide bakkers, is er voor de kalanten nog van tijd tot tijd een wit broodje te bekomen.

VEILING 1992

Op donderdag 30 januari 1992 gaat voor de 20ste maal de jaarlijkse Veiling van de Plate door onder leiding van de heer O. VILAIN.

Zoals steeds komt er een % ten goede van "De Plate". Dit procent wordt vanaf 1992 vastgesteld op 20 %, dat afgehouden wordt van de verkoopsom.

Wanneer er loten aangeboden worden, waarvan het lid zelf de minimum instelprijs bepaald heeft en indien er daarvan stukken geen koper vonden dan zal bij de teruggave van deze 10 % op de gevraagde instelprijs gerekend worden.

Personen die wenschen stukken te laten veilen mogen de lijst van de te veilen stukken (zo gedetailleerd mogelijk) binnenbrengen bij de heer O. VILAIN, Rogierlaan, 38 bus 11, Oostende.

De stukken (boeken, foto's, affiches, plannen, enz., maar geen breekbare voorwerpen) moeten wel betrekking hebben op Oostende of de kuststreek.

ø ø ø ø

LIDGELD 1992

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Heemkring DE PLATE is voor 1992 vastgesteld als volgt :

Aangesloten lid :	400 ₣
Steunend lid :	500 ₣
Beschermend lid (vanaf) :	1.000 ₣

Mogen wij vragen gebruik te maken van het hierbijgevoegd stortingsbulletin. Alleen diegenen die tot nu toe niet gestort hebben (laatste storting door ons ontvangen op 29 november) vinden herbij een stortingsbulletin.

Ook dit jaar biedt het Grafisch Bedrijf LAMMAING ons gratis de Platekalender aan. Deze wordt samengesteld door onze ondervoorzitter de heer Omer VILAIN. Als thema werd "GEBOUWEN MET TORENS UIT LA BELLE ÉPOQUE" gekozen.

Jean Pierre FALISE
Penningmeester

HOE INTERESSANT IS BRIXHAM ? (1)

Een oorlogsfilm, gemaakt in 1941 en onlangs ontdekt in de archieven van het Belgisch leger, heeft een televisieploeg er toe aangezet naar Brixham (G.B.) te reizen om een moderne versie van die film te maken.

Bill BINNEMANS en zijn vier man sterke ploeg maakten opnamen in de stad en spraken er met Belgen die gedurende de oorlog naar Brixham kwamen en er bleven wonen. Velen onder hen werden leidende en bekende figuren in de plaatselijke handel en industrie.

Het eigenaardige aan de oorspronkelijke film is dat hij gemaakt werd door Spanjaarden in opdracht van een Zuid-Amerikaans land. Tot nu toe heeft men niet kunnen uitmaken waarom Zuid-Amerikanen geïnteresseerd waren in Belgen die gedurende de oorlog in Brixham verbleven.

Eén van de "sterren" van de 1991-versie is dhr. Albert JANSSENS, een 71-jarige op rust gestelde kapitein van een treiler. Hij was ook te zien in de originele film. Onder de andere Belgen die hun stempel drukten op Brixham en eveneens in de nieuwe film voorkomen zijn de heren Marcel GALLIN, één van de stichters van de viscoöperatie van Brixham, Maurice VAN DE PUTTE, eigenaar van de "Crown and Anchor" pub en Maurice COOPMAN die een ijzergieterij uitbaat.

De film wordt op 27 december om 20.00 uur uitgezonden door de Belgische televisie. Wij raden U echter aan Uw dagblad na te slaan want de film kan uitgezonden worden op TV1, TV2 of eventueel VTM.

Wij danken ons geacht medelid, de heer Laurent VANDEN BERGHE, die ons deze inlichtingen doorspeelde.

(1) J.P. FALISE : Brixham : een hoekje van België op de Engelse kust, De Plate, 14 jg. nr. 1, jan. 1985, blz. 15.

J.P. FALISE

DE OUDE PEPERBUSSE

Zoals we allen weten is deze oude kerk waartoe de toren behoorde, reeds lang afgebrand en alleen de "Peperbusse" staat er nog.

Maar toen ik onlangs in Brugge rond de Oostendsespoort (of beter bekend als de "Ezelspoort") reed, zag ik dat men deze aan het herstellen was. En dit herinnerde mij aan een verhaaltje dat ik zeer lang geleden ergens had genoteerd. Eens goed zoeken en.... laten we het eens op z'n Ostends zeggen : "de Peperbusse en de Ezelspoorte, hoe rijmt men dat tesaam ?".

In 1897 verkocht de kerkfabriek de afbraakstenen van de afgebrande kerk aan de stad Brugge om haar Ezelspoort te herstellen met oude stenen. Het stadsbestuur van Oostende protesteerde tegen de kerkfabriek en tegen deze handelwijze. De materialen waren stadseigendom en men betwiste zelfs het doel waarvoor ze gebruikt werden.

De materialen dienden terug naar de stad te komen om gebruikt te worden voor een gebouw van de Oostendse eredienst. Na wat over en weer geschrijf kwam er een proces van.

Ongelukkig hebben we niet verder gezocht in de archieven der processen. Dat laten we aan andere personen over. 't Kan toch de moeite waard zijn het verder verloop te kennen !

Simon IPPEL

OOSTENDSE NUMISMATIEK

door Edwin LIETARD

R.Y.C.O. 1906

In 1853 werd er te Oostende, door enkele Belgische officieren, een yacht club gesticht. Deze club kreeg de benaming "Royal Yacht Club Ostende".

De R.Y.C.O. is door iedereen gekend door zijn typisch clubhuis met bijhorende toren, gelegen in de achterhaven, links over de brug naar de Spuikom.

Er werden echter reeds regatta's gehouden te Oostende vóór de stichting van de R.Y.C.O., nml. begin 1846.

In 1914 telde deze vereniging reeds meer dan 300 effectieve leden en beoefenaars van de zeilsport.

In 1906 bij het feest van het 60-jarig bestaan van de regatta's te Oostende, werden er grote internationale regatta's gehouden om deze viering meer luister bij te zetten.

Ter gelegenheid van deze verjaardag werd een medaille geslagen die geschonken werd aan de aanwezige leden.

MEDAILLE IN BRONS AFM : 43/60 mm IN PLAKKETVORM

R. YACHT CLUB/D'OSTENDE

Zicht op het clubhuis. Paul Fisch (graveur van de medaille).

V. Links een lauwertak en het gekroond wapenschild van Oostende, rechts een tekst verdeeld over 5 lijnen :

REGATES/INTERNATIONALES/ A LA VOILE/1846/1906

STADSWERKLIEDENBOND 1912

Deze lokale vereniging werd tot leven geroepen te Oostende in 1909 en had zich tot doel gesteld de rechten van haar leden te behartigen. Eveneens werd de nodige hulp geboden bij ongeval of langdurige ziekte van haar aangeslotenen (een soort voorloper van de latere ziekenkas en syndicaat).

De kenspreuk van deze bond was "Recht voor Allen".

Deze vereniging groepeerde een tiental beroepen en een groot gedeelte van de werklieden van de verschillende stadsdiensten van Oostende.

Op 7 april 1912 werd, bij een officiële ontvangst op het stadhuis, door Burgemeester Alfons PIETERS, de bondsvlag overhandigd aan het bestuur.

Dit vaandel is nu nog te zien in het museum van onze Heemkring.

De hieronder afgebeelde medaille werd bij de inhuldiging van het vaandel geschonken aan de aanwezige leden.

MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 51 mm MET BOL EN RING

- R. Vrouw met tak en bloem in de handen, boven een stad en vlaggen.
V. 2 eikentakken in kransvorm met middenin een tekst verdeeld over 6 lijnen:
STADSWERKLIEDENBOND/OOSTENDE/VAANDEL/INHULDIGING/7. APRIL/1912

VAN NESTE GENOOTSCHAP 1927

Dit genootschap werd gesticht te Oostende op 16 oktober 1905 in het hotel "Saint-Georges".

Zij bestond uit verschillende afdelingen met o.a. een voetbalclub, een toneelvereniging, een turnbond en een zangvereniging.

De turnbond werd vanaf het begin geleid door Henri BODDAERT.

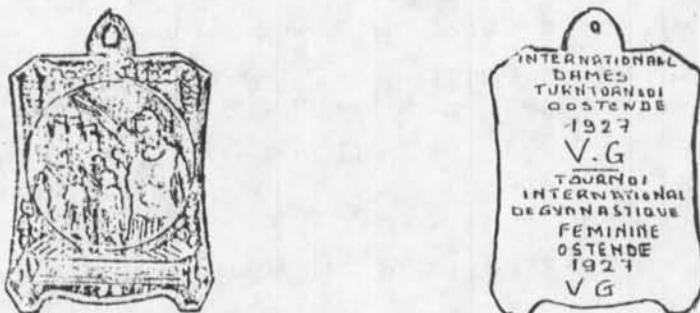
Jaarlijks werden er nationale en internationale ontmoetingen gehouden met de nodige sportieve prestaties.

In 1927 was er te Oostende een internaal damesturntoernooi en de hieronder beschreven medaille werd aan alle deelnemers geschonken.

Nu worden er nog steeds turnvoorstellingen gehouden door het Van Neste genootschap. Deze vereniging draagt sedert verschillende jaren de benaming "Oostendse Turnvereniging Noordzee".

MEDAILLE IN VERGULD KOPER AFM : 27/39 mm

- R. Groep vrouwen kijkend naar links en een heilgroet uitbrengend.
V. Een tekst verdeeld over 13 lijnen :
INTERNATIONAAL/DAMES/TURNTORNOOI/OOSTENDE/V.G./1927/TOURNOI/
INTERNATIONAL/DE GYMNASTIQUE/FEMININE/OSTENDE/1927/V.G.

p.v.b.a A. & Y. MONBALLIU

Noordzandstraat 72, BRUGGE

Tel. 050 - 33 73 12

Jozef II straat 25, OOSTENDE

Tel. 059 - 70 21 13

VERKOOP en HERSTELDIENST - ONDERHOUD

Schrijfmachines - Elektronische rekenmachines - Bureelmeubelen

Het Heemmuseum is gedurende het Kerstverlof dagelijks (uitgenomen op 24, 25 en 31 december en 1 januari) geopend van 10u tot 12u en van 15u tot 17u.

Kerstmis en Nieuwjaar staan voor de deur !

Wist U dat wij aan de balie van het Heemmuseum wenskaarten met gezichten op oud Oostende verkopen ?

Prijs per kaart + omslag : 30 Fr.

Begravenissen
Crematies

NUYTTEN

Inzake rouw
gaat het om diskretie, takt.
Binnen een beperkte tijd dienen moeilijke,
vaak pijnlijke beslissingen genomen.
Dit vereist ervaring, een gedegen uitrusting
en ook iets bijzonders menselijks,
de juiste toon.

Voor dit alles kan u bij Nuytten terecht.
Begravenissen, crematies, rouwtransporten,
tegen sociale prijzen.
Nuytten is uw steun in droevige dagen.

Tel. 059/80 15 53 & 70.32.78
Torhoutsesteenweg 88
Petit-Paris - Oostende

"DE PLATE"
tijdschrift van de
Oostendse Heemkring
"DE PLATE"
v.z.w.

tijdschrift onder redactie van

Norbert HOSTYN

Jean Pierre FALISE

Inhoudstafeel &
Registers op de
20e jaargang

1991

INHOUDSTAFEL 1991

BEKAERT, Jean-Marie

-Restaurant Richard : 173-184

COOPMAN, François

-De vergeten zeestrijders van 1914-1918 : 108-110

DE BROUWERE, J.G.

-Waarom hebben wij nog een park, midden in de stad? : 69-74
-Tafelen te Oostende in 1933 : 175-158
-Een kantenschool in 1750 : 244
-Hosannakring zingt : 279

DESCHACHT, Daniël

-Het telefoonnet te Oostende in 1886 : 66-68

DREESEN, Jan-Baptist

-Aankondigingen programmas : 2, 58, 92, 136, 168, 268, 298, 324
-Jaarverslag 1990 : 15-22
-Aanwinsten 1990 : 25-45
-Schenkeningen 1991 : 121, 223, 290
-Oostende 1885 : 10-12
-De gilde van Sinte-Cornelius in de Parochie van Snaeskerke : 59-61
-Zonnewijzers te Oostende : 101-103
-Toponymie van 's Heerwoutermansambacht (3) : 137-139; (4) : 216-218; (5) : 312-314
-El pacto de Ostende : 171-172
-Oude gebakvormen in terra-cotta : 271-276
-Het nieuw Oostends toerismebureau staat op historische grond : 333

FALISE, Jean-Pierre

-Activiteit : 238
-Over het Hazegras en de Kerk van O.L.Vrouw Onbevleete Ontvangenis : 255-261
-Hoe interessant is Brixham : 344

FARAZIJN, Daniël

-Over dieven en lichtekooien te Oostende tijdens de laatste decennia van het Oostenrijks bewind : 184-198

GEVAERT, Fernand

-Van kreekmonding tot verkeerscentrum : 325

HOSTYN, Norbert

- Reeks : Architecten en architectuur te Oostende tijdens het Interbellum : 118-120; 163-164; 269-270
- 25. Lucien JACQUART : 118
- 26. Charles PIL : 118
- 27. André SCHAEP : 118
- 28. H. SERRUYS : 118
- 29. L. SERRUYS : 118
- 30. Silvain SMIS : 118; 163
- 31. Gustaaf VALLAY : 269
- 32. Marcel VAN COILLIE : 269
- 33. Joseph VERBANCK : 269
- 34. N... VANDEWALLE : 269
- 35. J. VANDYCKE : 269
- 36. Louis VAN GRAEFSCHEPE : 269
- 37. Edgar VAN IMSCHOOT : 270
- 38. Robert VANHESTE : 270
- 39. Auguste VEREECKE : 270
- 40. Georges VIAENE : 270
(vervolgt)

- Reeks : Oostendse muziekmaatschappijen :
- Het Muziekkorps van het 7de Linierement : 248
- Het Muziekkorps van het 9de Linierement : 249
- Het Muziekkorps van het 3de Linierement : 249
- De Koninklijke Stadsharmonie : 337
(vervolgt)

- Reeks : Fotografie te Oostende voor 1914 :
- Ad. SIMON : 289

- POPHAM : 278
- SPILLIAERT : 289
- De "Cercle Artistique d'Ostende" : 301

HUBRECHTSEN, Freddy

- Het visje wordt duur betaald : 140-142

IPPEL, Simon

- De Oude Peperbusse : 344

Jan JACOBSEN

- Register wrakken in de Belgische territoriale wateren.
15 april 1991 : 308-312

LEROY, Robert

- Reeks : Opgenomen muziek en lied uit Oostende en omgeving.
Collectie Ostendiana.
- 21. Aanwinsten : 245-248
- Bredene Sonat
- Marc GRAUWELS
- Muziekkapel van de Zeemacht
- documenten : -J. ENSOR
 -A. DIEZ
- Roger KIMPE
- Jackie LAFON
- Terry LANKA
- Laurentius VAN ACKER
- Ludwig VAN...
- MAN X
- Boby MARTY
- Johnny MONTYN
- Moonlight Crow
- Nieuwpoort Concert Band
- Los Pelicanos
- Pette SJIEKE
- Sinksenbruid
- Willy VANBAVINCKHOVE
(verdere aanvullingen verwacht)

LIETARD, Edwin

- Reeks : Oostendse Numismatiek
- Inname van Oostende door de Fransen in 1745 : 88-89
- Vuurtoren van Oostende in 1771 : 110
- Weldaedigheid 1850 : 111
- Harmonie Euterpe : 112
- Arthur VAN HALST : 159
- Ex-onderofficieren 1887 : 159
- Société Littéraire : 160
- Sint-Sebastiaanstraat : 161
- Cercle Coecilia : 261
- Bienfaisance La Minque : 262
- Vrijdenkers 1881 : 262
- Vrije visschersgilde : 263
- Sint-Jorisgilde : 263
- Oude Wasschers 1899 : 281
- Oplettendheid en geduld 1900 : 282
- Katholieke Kring 1904 : 282
- La Wallonie 1906 : 283
- Bond Politiebeambten : 284
- RYCO 1906 : 345
- Stadswerkliedenbond 1912 : 345
- Van Nest Genootschap : 346
(vervolgt)

MAES, Simonne

- De affiche en de affichekunst : 220-221

MAJOR, Walter

-De brief als image-building object : 202-215

OUVRY, Robert

-De stichters van de Kon. Jachtclub Oostende : 76-78;
104-107

SMISSAERT, Aimé (+)

-Oostende tijdens de Eerste Wereldoorlog : 5-9;
78-83; 113-117; 150-155; 250-254; 285-289; 314-317; 339-343

SWYNGEDAuw, Agnès

-Ostendiana (lopende bibliografie van Oostende; volgens
aanwinsten in het "Ostendiana" van de Sted. Openbare
Bibliotheek) : 86-87; 156-157; 243; 318

VANCRAEYNEST, Raymond

-Over de stenen van de kerk van Sinte-Catherine-West : 12-13

VANDAMME, Gerard

-Bij de luchtfoto "Mariakerke en de Tirpitzbatterij
2.6.1918" : 303

VANDUYVENBODEN, Georges

-Reeks : Jazz in Oostende 1945-1980" : 145-149
(vervolgt)

VAN HYFTE, Ivan

-Nog bibliografie over de Driejarige Belegering van
Oostende : 13-14
-Kindersterfte binnen de vestingstad Oostende (1864) : 83-86
-Monumentenzorg vroeger en nu : 93-94
-Het bureau van Weldadigheid : 143-144
-Courageuze stadsgenoten in 1892 : 170-171
-Dokter Louis Verhaeghe : 242
-Toen wijkcraden nog niet bestonden :
I. Mariakerke 1901 : 277
II. De Vuurtorenwijk 1902 : 300
-Een architect, een opera en Oostende : 319
-Het kerkhof aan de Nieuwpoortsesteenweg : 336

VAN LOO, Harry

-Militairen te Oostende 1815-1830 : 307-308

VERBANCK, Richard

-Sir Home Riggs Popham te Oostende : 63-66 (zie ook 91/278)
-Reeds in 1788 : "Vivat 't sas" : 95-100
-Duinverplaatsing : 306

VERHAEGHE, Julien

- Schip tegen het Westerstaketsel ten jare 1692 : 62-63
- Een verbroken verloving in 1696 : 103-104
- Opschudding in de Lijnbaanstraat : 240-141

VERLONJE, Wilfried

- Klokkengieter Willem Witlockx : 279

VILAIN, Omer

- Prentkaarten van Louis ROYON : 100-101; 319
- Edouard DUBAR : 142
- Nieuwe prentkaarten : 222

FOTOBLADZIJDEN & ILLUSTRATIES IN DE TEKST

- Oostende 1914-1918 - Luchtfotos : ts. 22/23 & 68/69
- Ensor : "Daken te Oostende" : 75
- Zonnewijzers : ts. 102/103
- H. Serruyslaan 1940-45 : ts. 158/159
- Zeedijk 1940-45 : ts. 172/173
- Langestraat, 45. Friture Bruxelloise : 198
- SS. Petrus en Pauluskerk en omgeving : ts. 218/219
- Mariakerke (luchtfoto)/Tirpitzbatterij : ts. 254-255
(zie ook 91/303)
- Klein Strand -Albert I Promenade - Zeeheldenplein 1940-45 :
ts. 284/285
- Luchtfotos omgeving Kursaal & Royal Palace Hôtel : ts. 306/307
- Plattegronden bij art. van F. GEVAERT "Van kreekmonding tot
verkeerscentrum" : 329-332
- Luchtfotos stranding van het Lichtschip "Wandelaar" ter
hoogte van Mariakerke : ts. 332/333
- Plattegrond bij art. van J.B. DREESEN "Nieuw Oostends
Toerismebureau..." : 335

BOEKBESPREKINGEN

- C.A. LAW, White plumes astern (J.P. FALISE) : 162
- Grand Hotels in de Benelux (J.B. DREESEN) : 324

INDEX OP DE TREFWOORDEN

- AFFICHES : 220
ARCHITECTUUR : 118, 163, 269
- BEGRAAFPLAATS NIEUWPOORTSE STEENWEG : 336
BRIEFHOOFDEN : 202
BRIXHAM : 344
- DUINEN : 306
- FOTOGRAFIE : 289
- GEBAKVORMEN : 271
- HAVEN : 62
HAVENVLIET : 333
HAZEGRAS : 255
HEERWOUTERMANSAMBACHT S'-: 137, 216, 312
HORECA : 173, 324
HYDROGRAFIE : 325, 333
- JAZZ : 145
- KERKEN O.L.V. ONBEVLEKT : 255
 SINT-CATHERINE-WEST : 12
 SS. PETRUS EN PAULUS : ts. 218/219
KERKHOVEN : ZIE BEGRAAFPLAATSEN
- MAATSCHAPPIJEN : ZIE VERENIGINGEN
MARIAKERKE : 277, ts. 254-255, 303
MILITAIREN : 307
MISDAAD : 184
MUZIEK : 145, 245, 248, 249, 279, 337
- NUMISMATIEK : 88, 110, 111, 112, 159, 160, 261, 262, 263
- ONDERWIJS : 244
OOSTENDE 1885 : 10
 18de eeuw : 184
 1745 : 88
 1771 : 110
 1914-18 : 5, 78, 113, 150, 250, 285, ts. 22/23
 ts. 68/69
 1601-1604 : 13
 1864 : 83
- PACTO DE OSTENDE EL- : 171
PARKEN : 69
PEPERBUSSE : 344
PRENTKAARTEN : 100, 142, 222
PROSTITUTIE : 184
- SAS T'- : 95
SINTE KATHARINAKREEK : 325

SNAASKERKE : 91/59
STRATEN : afzonderlijke index

TELEFONIE : 66
TOERISMEBUREAU : 333
TRAMSTATION : 325

VERENIGINGEN : BIENFAISANCE LA MINQUE : 261
BOND POLITIEBEAMBTEN : 284
CERCLE ARTISTIQUE d'OSTENDE : 301
CERCLE COECILIA : 261
EX-ONDEROFFICIEREN : 159
HARMONIE EUTERPE : 112
KATHOLIEKE KRING : 282
KON. JACHTCLUB : 76, 104
KON. STADSHARMONIE : 337
KON. VANHESTE GENOOTSCHAP : 346
OPLETTENDHEID EN GEDULD : 282
OUDE WASSCHERS : 281
R.Y.C.O. : 345
SINT JORISGILDE : 263
SINT SEBASTIAANSGILDE : 161
SOCIETE LITTERAIRE : 160
STADSWERKLIEDENBOND : 345
VRIJDENKER : 262
VRIJE VISSCHERSGILDEN : 263
LA WALLONIE : 283
WELDAEDIGHEIT : 111

VISSERIJ : 140
VUURTOREN : 110
VUURTORENWIJK : 300

WERELDOORLOG I : 91, 303, 297, 339
WESTSLUIS : 334
WRAKKEN : 308

ZONNEWIJZERS : 101

STRAATNAMEN-INDEX

AARTSHERTOGINNESTRAAT : 270
AARTSHERTOGSTRAAT : ts. 332/333
ALBERT I PROMENADE : ts. 284/285, ts. 306/307
ALFONS PIETERSLAAN : 251
ANTWERPENSTRAAT : 269

BOUWMEESTERSTRAAT : 269
BRABANTSTRAAT : 340
BRANDARISKAAI : 325
BREDE STEEGHERSTRAAT : 194

CANADAPLEIN : 269
CAPUCIJNENSTRAAT : 208
CHALETSTRAAT : 270
CHRISTINASTRAAT : 194, 208, 270
CONSTANTINOPELSTRAAT : ZIE IEPERSTRAAT

DEKENIJSTRAAT : ts. 218/219

EDITH CAVELLSTRAAT : 314
ELISABETHLAAN : ts. 254/255

FRERE ORBANSTRAAT : 269, 270

GOEDE WINDHELLING : 328
GRAAF DE SMET DE NAEYERLAAN : 255, 269, 270
GROENTENMARKT : 270

H.HARTLAAN : 269, 270
H.HARTPLEIN : 269

IEPERSTRAAT : 208, 212
IJZERSTRAAT : ts. 306-307

JOZEF II STRAAT : ts. 218/219

KAAIPOORT : 193
KAAISTRAAT : 194
KAIROSTRAAT : 211
KAPELLESTRAAT : ts. 218/219
KERKSTRAAT : 289
KONINGSTRAAT : ts. 306/307

LANGESTRAAT : 270, 333
LEFFINGESTRAAT : ts. 254/255, 270
LEOPOLD II LAAN : ts. 306/307
LIJNBAANSTRAAT : 240

MARIE-JOSEPLEIN : ts. 306/307
MONACOPLEIN : ts. 306/307, 333
MUSCARSTRAAT : 269

NIEUWPOORTSESTEENWEG : 204, 206, ts. 254/255, ts. 332/333, 336
NOORDSTRAAT : 300
NORTHLAAN : ts. 254/255, ts. 332/333

OESTERBANKSTRAAT : 270
OOSTHELLING KURSAAL : ts. 306/307
OOSTSTRAAT : 342

PASTOOR PYPESTRAAT : 194
PLANTENSTRAAT : 269
POSTSTRAAT : 269
PRINS BOUDEWIJNSTRAAT : ts. 218/219

ROGIERLAAN : 209, 210, 215

SINT-PAULUSSTRAAT : ts. 218/219, 269, 270
SINT-PETRUS EN PAULUSPLEIN : ts. 218/219
SINT-PIETERSTRAAT : ts. 218/219
SPAARZAAMHEIDSTRAAT : 269
STEENSE DIJK : ts. 254/255
STOCKHOLMSTRAAT : 280
STUIVERSTRAAT : 214

TARWESTRAAT : 213
TORHOUTSESTEENWEG : 211, 212, 214, 251, 284
TROONSTRAAT : ts. 306/307

VAN ISEGHEMLAAN : 269, 270, 333
VELODROOMSTRAAT : 269
VERENIGINGSTRAAT : 204
VINDICTIVELAAN : 269, 270
VISSERSKAAI : 193, ts. 284/285
VISSERSPLEIN : 269
VREDESTRAAT : ts. 254/255

WAPENPLEIN : 249, 253, 342
WESTHELLING-KURSAAL : ts. 306/307

ZEEDIJK : ts. 306/307, ts. 332/333
ZUIDSTRAAT : ts. 218/219

PERSOONSNAMEN-INDEX

A

ABADIE, Claude : 145, 147
AERCKE, Polydore : 338
ALLARY, Léon : 108
ALTERS, Monica : 240
ANDEL, Joannes : 97
ANGILLIS, Sabine : 85
ANGILLIS, Louis : 85
ASAERT, Petrus : 140
ASMUS, Philippus : 97
ASPESLAGH, Jacobus : 140
ASPESLAGH, Philippus : 307
ASSELOOS, Marie : 10
ATSON, NN. : 186
AUBERT, Claude : 147

B

BAELE, François : 85
BAELE, Michel : 85
BAES, Jan : 205
BAES, Lieven : 205
BAETE, Eugène : 5
BAETE, Louis : 86
BAETE, Jean : 86
BAETEMAN, Jerome : 338
BAETEMAN, Lucien : 338
BALLIU, Hypolyte : 85
BAUWENS, Edmond : 9
BELLONI : 185
BENDER, Chris : 147
BENS, Catharina : 189
BESEMER, Harry : 189
BEYENS, Joanna : 174
BLACK, Helena : 190
BLOMME, TH. : 209
BOCKHODT, A. : 211
BOCKHODT, R. : 212
BODSON, Jos : 5
BOENS, Daan : 156
BOGAERTS : 5
BOLAND, F. : 148
BONDELUE, Marie : 244
BONNEL, Fr. : 192
BONTE, Juan-François : 103
BORNY, Pierre : 338
BOUCHERIE, Henriette : 189
BOUILLON, NN. : 14
BOURU, Pierre : 147
BOUVAERT, Joannes : 97
BROWN, Harry : 146
BRUNEEL, Albertus : 141

BRUNEEL, Ludovicus : 141
BRYs, Edouardus : 141
BUNDERVOET, Achille : 338
BURKE, Desiderius : 140

C

CAEMERLYNCK, Jacobus : 97
CALCOEN, August : 108
CALCOEN, Marcel : 333
CALLEWAERT, Gustaaf : 83
CAPPELIER, Frans : 338
CARETTE, Corneille : 64
CARTON, Ignatius : 97
CHAIX, Henri : 147
CHARNOCK : 64, 96, 97
CLAEYS, Carolus : 64
CLAEYS, Franciscus : 76
CLAEYS, Joannes : 186
CLEEF, Thomas : 62
CLUDTS, Victor : 338
COMPTDAER, Paul : 337
COOPMAN, Auguste : 85
COOPMAN, Emile : 85
COOPMAN, Jacobus : 140
COOPMAN, Maurice : 344
COP, Joannes : 97
COPPIETERS, Marie : 192
COPPIETERS, Isabelle : 192
COPPIETERS, Joanna : 192
CORNELIS, Emile : 141
CORSELLIS, Florimond : 337
CORVELEYN, Henri : 113
CORVELEYN, Oscar : 113
CUYPERS, Fernand : 337

D

DAMAN, Emile : 337
DAMOISEAU, Louison : 189
DANIELS, A. : 261
DANIELS, André : 337
DANIELS-DUBAR : 10
DANNAKEN, Roger : 147
DANSE, Jacobus : 97
DASPE : 186
DAVELUY, Georges : 337
DE BLOOM, Ed. : 215
DE BONINGE : 141
DE BROCK, François : 96
DE BROCK, Joannes : 97
DEBUISSON, Emile : 338
DE BUYNE, Amédée : 208
DECAN : 103
DECHAENE, Theo : 338
DECLERCK, Andries : 97
DECLERCK, Carolus : 97
DECLERCK, Jan : 301

DECLERCK, Louis : 301
 DECLERCK, Pierre : 301
 DECLERCK, Philippus : 140
 DECROP, Lucien : 61
 DEGRAEVE, Henri : 171
 DEGRAEVE, Jacques : 84
 DEGRAEVE, Jean : 85
 DEGRAEVE, Louise : 85
 DE GRAEVE, Marc : 84
 DE GROOTE, Joannes : 96
 DE GROOTE, Marie : 189
 DEGRUYTER, Arthur : 108
 DEHERTOGH, Alida : 85
 DEHERTOGH, Pierre : 85
 DEKEYSER, August : 338
 DEKONINCK, Louis : 185
 DEL'ALLEU, Henriette : 190
 DELARUWIERE, Adolf : 113
 DELARUWIERE, Jan : 113
 DELARUWIERE, August : 113
 DELCAMPE, Joseph : 140
 DELCOURT, Eugène : 190
 DELEY, Henri : 140
 DEMAN, J. : 108
 DEMAN, André : 108
 DEMEYER, Jean : 85
 DEMEYER, Désiré : 85
 DEMOOR, Willy : 148
 DEMULDER, Augustinus : 141
 DEMULDER, Judocus : 141
 DE PAEPE, César : 156
 DE RIDDER, Louis : 337
 DE ROUCK, Carolus : 97
 DERRESSAUW, Ludovic : 174
 DE RUDDER, Jacobus : 97
 DE RUDDER, Nicolas : 62
 DE RYCKIRE, Pieter : 97
 DESCHACHT, Hippolyte : 338
 DE SMEDT, Désiré : 84
 DE SMEDT, Louise : 84
 DE SMET, Henri : 83
 DE SEURE, Judocus : 97
 DE TAEYE, Ernest : 112, 337
 DE TURCK Ch. : 337
 DE VETTE, Jan : 64
 DEVOS, Thérèse : 190
 DEVRIESE, B. : 211
 DEWEERT, Jacques : 174
 DEWULF, Gillis : 103
 DEWULF, Louis-charles : 171
 D'HALLUIN, Georges : 147
 DIDHAM, Suzanne : 194
 DIERYEEXEN, joannes : 241
 DIEZ, Anto : 246
 DOIZE, Richard : 337
 DOMBRECHT, Richard : 338
 DONCHE, Constantin : 85
 DOUVERE, Louis-François : 171

DRUART, Joannes : 173
DRYVOET, Adrian : 64
DRYVOET, Petronilla : 174
DUBAR, Edouard : 142
DUFOUR, Eric : 147
DUPRES, Franciscus : 141
DUPRES, Nicodemus : 141
DUTRIEUE Leopoldus : 141
DYSERINCK, Jos : 97

E

EDONET, Ursula : 189
ELDERS, François : 97
EMMERY, Alphonse : 177
ENGELS, charles : 86
ENGELS, Mathilde : 86
ENGELS, Richard : 178
ENSOR, James : 74, 246
EYCKHOLT, François : 104
EYSSELINCK, Gaston : 319

F

FAES, Petronilla : 244
FAICT, Louis : 86
FAICT, Théodore : 86
FAUCONNIER, Fr. : 192
FAWKES, Wally : 146
FELIX, Jules : 69
FISCH, Paul : 345
FLAMENT, Marie : 190
FOL, Hubert : 147
FONTEYNE, Adolphus : 140
FONTEYNE, Joannes : 140
FRANCOIS, Jacques : 84
FRANCOIS, Prudence : 84

G

GADDES, Marie : 190
GALLIN, Marcel : 344
GAUDENBERG, Catherine : 240
GAUTHIER, Armand : 69
GEEPAERTS, Isabelle : 190
GERALDIN, Margriete : 240
GHYOOT, Kamiel : 338
GILBERT, Ber. : 185
GODTFURNEAU : 10
GODTVRIENDT, Joseph : 240
GOES, Charles : 338
GOES, Jean : 170
GOOD, William : 64
GOOL, Dirk : 13
GRAUWELS, Marc : 245
GUFFENS : 5
GUNST : 156
GYSELINCK, Jozef : 338

H

HAGAERTS, Joannes : 244
HAGER, Jean : 170
HAGERS, Ludovicus : 142
HALLE, Oscar : 301, 318
HALLEBOUT, Anna : 189
HAMMAN, Theodore : 140
HAUCHARD : 249, 276
HAWES, Pat : 146
HELLER : 97
HERSSENS, Englebertus : 142
HERTOGH, Abraham : 187
HIL, Marie : 192
HILLEGEER, Aug. : 212
HOOFDT, Michel : 338
HOORELBEKE, Emile : 171
HOSTEN, Christina : 189
HOUCKE, Désiré : 85
HOUCKE, Pierre : 85
HOYS, Arnold : 110
HUBERT, Catharina : 190
HUBERT, Marie : 189
HUGE, Jean : 85
HUYTENS, François : 84
HUYTENS, Jean : 84

I

ILQUE, Catherine : 189
IMPENS, Jules : 175

J

JACOBS, Cornelis : 97
JACOBSEN, Marcel : 338
JACQUART, Lucien : 118
JANSEN, Joseph : 96
JANSSENS, Albert : 344
JANSSENS, Pierre : 85
JANSZON, Broer- : 14
JASPAR, B. : 148
JEAN, Edouard : 342
JEPMAN, Sara : 190
JONCKHEERE, Adriaan : 97
JONCKHEERE, Karel : 243
JOSEPH, Alexandre : 185

K

KEMPE, Joanna : 173
KEMPE, Franciscus : 173
KEMPE, Maria : 173
KERCKHOFS, Koen : 333
KIMPE, Roger : 246
KLAUSING, Roger : 338
KLINCKAERT : 186
KLOCKEE, Wilhelm : 97

KNOCKAERT, Pieter : 97
KOCKENPOO, Arthur : 337
KOLSTEE, Wim : 147
KOTEN, Benedictus : 141
KOTEN, Leopoldus : 141
KESBER, Dim : 147
KRELLY, LS. : 262

L

LAFON, Jackie : 246
LAMBEIN, Petrus : 140
LAMBRECHTS, Ludovicus : 187
LAMBRECHTSEN, Ed. : 171
LAMON, Joseph-Antoine : 178
LAMS, Louis : 340
LAMS, Wed. Pieter : 97
LAMSTAES, Marie : 240
LANCSWEERT, Charles : 84
LANCSWEERT, Jacques : 84
LANKA, Terry : 246
LASUE, Gustaaf : 338
LAUWERES, Emile : 338
LAUWERES, Pierre : 337
LAUWEREYNS, Wed. Emm. : 97
LEFERE : 258
LEON, Claude : 147
LEOPOLD II : 89
LEYHAUSEN : 82
LIBON, Charles : 148
LIEBAERT, A. : 9
LIEBAERT, Jan Bapt. : 205
LIEBAERT, Marcus : 205
LINGIER, Constant : 171
LIPPENS, Cornelis : 97
LODRIGO, Engelbert : 97
LODRIGO, Joannes : 142
LOMBAERT, Marie : 85
LOMBAERT, Charles : 85
LOMBARDO, Guy : 146
LONGENON, Guy : 147
LOONES, Jac. : 192
LOONTIENS, Adolphe : 176
LOOSE, Jan : 241
LOOSEN, Jac : 191
LOUF : 83
LYTTELTON, Humphrey : 145

M

MARCRE, Thérèse : 103
MAES, Matthijs : 103
MAEVELT, Jan : 185
MAGRITTE, René : 156
MAJOR, Louis : 156
MALEGHEER, Jaak : 174
MALFAIT, Thomas : 174
MARESCHAEL, Cornelis : 241

MAROTE, Alfons : 338
MARTY, Jean : 147
MARTY, Bobby : 247
MASON, Edw. : 64
MEISSNER : 248
MERKT : 147
MERTENS, Henri :192
MEYER, Emile : 338
MEYERS, Edouard : 108
MICHENS, Victor : 177
MOHN, Joannes : 141
MOLLET, Jean : 171
MONTYN, Johny :247
MOREAUX, Dr. : 341
MOUCQUE, Aimé : 338
MUNIER, Baptist : 97

N

NEVIANT, Coleta : 189
NORMAERT, Paschasia : 241

O

OCKET, Georges : 337
OCKET, Fernand : 337
OSTIN, Alphonse : 141
OUVRY, J. :210
OVERSTREET, Fletcher : 11

P

PANNAU, Joh. : 185
PATFOORT, robert : 337
PAUL, Marie : 85
PAUL, Jean : 85
PEDOU, Marie : 103
PEERE, André : 213
PEERE, Oscar : 338
PELZER, Jacques : 148
PERMEKE, Henri : 170
PERSIN, PH. : 206
PETIT, Romain : 204
PETTE SJIEKE : 247
PEURQUAET, Jules : 156
PICKAERT, Joseph : 338
PIERCEN, Marie : 192
PIERKOT, Ernest : 337
PIERRARD : 172
PIL, Charles : 118
PILAYS, Gustave : 171
PILAEIS, Joseph : 171
PIL, Daniël : 338
PILLE, Lucas : 244
PINCKET, P. : 108
PITELJON, Laurentius : 141
POLS, Joseph : 337
POPHAM : 63, 278

POUPAERT, L. : 207
PRICE : 192
PRIM, G. : 172
PRINCIPE, Philippe : 150
PUTSAGE, André : 148

Q

QUARIN, Alfons : 337

R

RAICK, Henri : 9, 150
RAMBURGHE, Gilles : 103
RAMON, Mathilde : 84
RAMON, Charles : 84
RAWLINGS, Les : 146
RAYE, Benoit : 189
RAYE, N.C. : 189
RECHTERS, Michiel : 241
REDWOOD, SAnne : 192
REILZEN, Damida : 85
REILZEN, Pierre : 85
REYNAERTS : 5
ROBERT, Pierre : 148
ROBINSON, John : 146
RODRIGUEZ, Joanna : 240
ROELS, Ant. : 187
ROMBERG : 95
ROSENBERG, Georges : 147
ROYON, Louis : 100, 319
RYCX, Antoine : 174

S

SADI, Fats : 148
SAGASTA : 172
SAGWEIN, Dirikje : 189
SALLION, Alhponse : 141
SALLION, Carolus : 141
SAMILLION, Madeleine : 189
SAMYN, Oscar : 337
SANDERS, Joseph : 206
SAP, Augustinus : 141
SCHAAP, André : 118
SCHAUT, Antoine : 96
SCHILPEROORT : 147
SCHOTTEY, J.B. : 191
SCHRIER, Joop : 147
SCHUYT, Antonius : 97
SELLEGER, Francis : 147
SERRUYS, Familie- : 243
SERRUYS, H. : 11
SERRUYS, L. : 118
SERVAES, Cornelia : 103
SIMAR, Charles : 249
SIMOENS, Frans : 337
SIMONS, Julien : 337

SIMONS, Roger : 337
SIMON, A. : 289
SKRIMSHIRE, Nevil : 145
SMIS, Silvain : 118, 163
SMIH, Sara : 190
SOFFNER : 9
SPEELMAN, Jan : 13
STAESENS, E. : 283
STEENHUIS : 147
STEENS, Eugène : 156
STRACKE, Aug. : 155
STYNEN, Leon : 243
SUTTON, D. : 64

T

TETUT : 174
TEYGEMAN, Gust : 208
THABERT, Aimé : 85, 175
THABERT, Marie : 175
THABERT, Michel : 85, 175
THIELEMANS, Toots : 148
THONON, Aimé : 245
T'JONCK, Jozef : 174
TURLOT, Catherine : 189
TYTGAT, Léandre : 176

V

VALLAY, G. : 269
VAN ACKER, Laurentius : 246
VAN ACKER, Maurice : 337
VAN BAVINCKHOVE, Willy : 248
VAN BELLE, Alfons : 337
VAN COILLIE, Marcel : 269
VAN CRAEYNEST, Daniël : 337
VAN CUYCK, Michel : 174
VAN CUYL, Augustijn : 103
VAN DAELE, Edouard : 337
VANDECASTEELE, Joseph : 84
VANDECASTEELE, Polydore : 84
VANDENBOGAERDE, Fl. : 249
VANDENBRANDEN, Jacques : 338
VANDENBROUCKE, Guillaume : 337
VANDENBUSSCHE, Pr. Fr. : 185
VANDENBUSSCHE, Jacobus : 96
VANDENBUSSCHE, Pieter : 103
VANDENHEEDE, Joannes : 241
VANDENNESTE : 244
VANDEPUTTE, Maruice : 344
VANDERCRUYSSSE, Leon : 338
VANDEVELDE, August : 170
VANDEWALLE : 269
VANDEWALLE, Frits : 249
VANDEWOESTIJNE, Jac. : 187
VAN DORSSER, Kees : 147
VANDYCKE, J. : 269
VAN DYKE, Joannes : 97

VAN GLABBEKE, Arthur : 337
VAN GRAEFSCHPE, L. : 269
VANHALST, Arthur : 159
VANHAUTEGEM, Johanna : 190
VAN HAVERBEKE, François : 337
VANHAVERBEKE, Roger : 148
VANHEE, Piere-Jean : 171
VANHOUCKE, François : 108
VANHUYSSSE, Tony : 179
VAN IMSCHOOT, E. : 270
VAN ISEGHEM, Alfons : 152
VAN LOO, Louis : 337
VAN LOO-BERNIER : 206
VANNESTE, Max. : 279
VANNESTE, Robert : 270
VAN OYE : 11
VAN ROO, Engelbertus : 96
VAN ROOSE, Cyrille : 337
VAN STEENKISTE, Victor : 171
VAN TILBORGH, Marinus : 337
VAN VAERENBERGH, Achiel : 337
VAN VLAENDEREN, Edouard : 156
VAN VLAENDEREN : 82
VASSEUR : 13
VENDRESSE, Jean : 148
VERBANCK, Joseph : 269
VERCRUYSE, Niclaes : 62
VERDONCK Joannes : 69
VERDUYN, Marcel : 338
VEREECKE, August : 270
VEREYCKEN, Edouard : 208
VERHAEGHE, Louis : 242
VERMEERSCH : 59
VERPOORTER, Albert : 85
VERPOORTER, Hubert : 85
VERSTORME, M.T. : 189
VERSTRAETE, Alphonse : 85
VERSTRAETE, Charles : 85
VERSTRAETE, Ivan : 85
VERSTRAETE, Jacques : 85
VERTRIEST, Maurice : 338
VERVIER, Albert : 337
VIAENE, Georges : 270
VIENNOT, Christian : 147
VILAIN, Victor : 85
VON BERNUTH : 9, 342
VYAENE, Franciscus : 141
VYNCK, Petrus : 142

W

WALDEYER : 113
WALSBAACH, Jos : 185
WARLAND, Jean : 148
WAY, Marie : 192
WAUTERS, C.A. : 245
WEBB, George : 146
WERNAER, Jos : 185